Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Slægtsbog for Birgit Leth og Jes Ove Larsen

L E T H .

Se „En gammel Slægt fra Skibby“ af S Leth Danielsen.

En gammel slægt i Skibby.

Fra Aarhus Stifts årbog 1928
bogen ligger på nettet, og står i to eksemplarer på reolen.

Bogen starter med at fortælle om forskellige personer med navnet, men der er ingen beviser for at de tilhører slægten.
Den ældst kendte i slægten er **Niels Leth** – *måske en Peder før***.**
Der er nogen usikkerhed om årstal, idet Dan Heidener fortælleer om en Niels Leth der optræder 1567 i en sag ved landstinget sammen med Peder Sørensen i Glesborg og Peder Pedersen i Borum og flere. De var alle i Jens Pedersens gård og så at Knud Jensen og hans sønner kom ind ad førnævtes ladevindue, som vendte ud til bygvagen. De vidnede at Peder Sørensen sagde til Jens, at han havde 3 af hans husbonds fredløse mænd hans lade, og at han fik tusinde djævle. Niels Leth og de andre mente, at det var med urette, at nævningerne havde dem gårdfred oversvoret, efterdi de ingen uførm i samme gård havde gjort. Landsdommeren fandt, at nævningene havde gjort uret, men da Peder Sørensen havde bandet i gården, kunne de ikke fælde dom

Stamfædrene og Slægtens Hovedgrene.

Niels Lett,
Kronens Fæstebonde i Skibby 1602–16.

Peder Nielsen Lett,
(1609–1653).

Harlevholmslægten.

Søren P. Lett, † 1682. (Tavle B. S. 22.)

Kirsten Pd. Lett, g. m. Daniel P. Kaae. (Se Aarh. St. Aarb. XIV, S. 68.)

Niels P. Læth, † ca. 1667.

Skibbylinie I.

Peder N. Læth, f. ca. 1653, † 1743. (Tavle C, S. 41.)

Skibbylinie II.

Maren Nd. Læth, f. ca. 1646, † 1724. (Tavle D, S. 48.)

Fregerslevlinien.

Niels N. Læth, f. ca. 1658, † 1740. (Tavle E, S. 59.)

Fregerslevslægten.

Niels N. Læth, f. 1700, † 1784.

Hørningslægten.

Peder N. Læth, † 1757.

Skdb.-Ladegaardesl.

Anne Nd. Læth, f. 1711 (?).

gen.dyndns.dk/john/Leth-fra-Skibby-ocr-a.pdf

Vi tilhører Skibbylinie II

4. Slægtens Stamfader.

Niels Lett i Skibby.

Denne Mands Navn er fundet omtalt første Gang i Skanderborg Lens Regnskaber for Regnskabsaaret 1602–03, og han er da Fæster af en af Kronens Gaarde i Skibby, Harlev Sogn, Framlev Herred.

Gaarden er da, som alle tre Gaarde i Skibby, en Helgaard og svarer i Landgilde 3½ Ørte Rug, 3½ Ørte Byg, 3 Ørte Havre, 1 Fdg., 1½ Letpund Smør, 1 Brædsvin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Okse at stalde og 2 Rdlr. i Gæsteripenge, og Niels Lett lønner da en

[1]) Skanderborg Lens Regnsk. Pag. 102. (R. Arkv.)

Dreng (ɔ: Tjenestekarl) med fuld Løn og en anden Dreng med halv Løn.

Foruden den gamle, faste Landgildeydelse er der vel, da Gaarden forud kom i Kronens Eje, blevet dens Bruger paalagt at yde Ægt og Arbejde til Skanderborg Slot; thi 8. Marts 1573[1]) blev der ved kgl. Befaling paalagt jordegne Bønder, Kronbønder og andre, der tjente under Skanderborg Slot, at de for Fremtiden skulde gøre Ægt og Arbejde til Slottet, saa ofte Lensmanden krævede det.

At Landbefolkningen følte dette Krav som et meget trykkende Paalæg er det forstaaeligt, og alle, der kunde have en Smule Haab om at blive fritaget for

denne Byrde, anstrengte sig derfor ogsaa for at opnaa Fritagelse, og især for Mænd, der havde offentlige Hverv, lykkedes dette ofte. Saaledes blev Sandemænd (der afgav Kendelser i Markskeltrætter) i Sabro, Gjern, Hjelmslev og Bjerre Herreder i 1578 fritaget for at yde Ægt og Arbejde, hvilke Lempelser ogsaa snart bliver Sandemænd i Framlev Herred til Del[1]). Ligeledes bliver Peder Pedersen i Borum, som Paaskønnelse for hans 31-aarige Tjenestetid som Herredsfoged over Framlev Herred, fritaget for at yde Ægt og Arbejde til Skanderborg[2]).

Da Niels Lett allerede i Aaret 1609 faar sin Søn som Medfæster af Gaarden[3]), maa hans første Manddomstid vel være faldet sammen med Gaardens Overgang til Kronen, — en Forandring der vel næppe har forvoldet Fæsterne nogen Sorg; thi Kronen afhændede sjælden eller aldrig sit paa denne Egn erhvervede Gods, og man var derfor nu ikke udsat for skiftende Ejeres Vilkaarligheder. Desuden var Frederik II en mild og naadig Herre, der paa sine mange Rejser i Egnen var let at faa i Tale, og som oftest havde han lydhørt

gen.dyndns.dk/john/Leth-fra-Skibby-ocr-a.pdf

Øre for den jævne Mands Klagemaal.

Iøvrigt synes Tiden at have været begivenhedsrig for Egnen og Sognet. De fleste af Gaardene i Harlev By, der tidligere havde ligget under Hovedgaarden Sandgrav i Storring Sogn[4]), kommer under Kronen, ligesom ogsaa Gaarden Harlevholm efter »den skotske Kvinde«s Død 1567 kommer i Kronens Eje. — Ogsaa paa Kirkens Omraade sker der Forandringer, idet Sognepræsten, der i en Aarrække synes at have boet i Aarhus, nu tager Bolig i Harlev Præstegaard[5]).

Kirken faar sin nuværende Altertavle, hvori Sognepræsten Daniel Pedersen Kaaes Navn og Aarstallet 1592 tidligere fandtes indridset. (Her skal nævnes, at man 1922 — efter at have fjernet nogle Lag af Kalk bag Kirkens Døbefont — fandt samme Mands Navn

og samme Aarstal malet paa Kirkevæggen.) I Aaret 1607 faar Præsten Daniel P. Kaae sin Søn Mads Danielsen Kaae til Medhjælper, og fra 1614 er denne Mand Præst i Harlev—Framlev. Kort efter maa gamle Niels Lett have lukket sine Øjne, thi efter 1616 er hans Navn ikke fundet i Lensregnskaberne, og Sønnen har da overtaget Fæstet og Helgaarden.

5. Peder Nielsen Lett.

Fra 1609—16 er Peder Nielsen Lett som anført sin Faders Medfæster af en af Kronens Gaarde i Skibby; men efter den Tid driver han Gaarden alene, indtil han — følgende gammel Sæd og Skik — 1646 ogsaa lader sin Søn dele Fæstet med sig. — Gaardens Størrelse og Afgifter er fremdeles som i Niels Letts Dage.

Under de haarde Tider, som Peder N. Lett og Hustru Ingeborg Sørensdatter[1]) kommer til at opleve, har de vel delt Skæbne med deres Byfæller, der alle efter Wallensteins Indfald maa indskrænke Tjenerholdet, saa hver af Byens store Helgaarde maa nøjes

ndns.dk/john/Leth-fra-Skibby-ocr-a.pdf

med at holde en Dreng til halv Løn. Et Par Aar efter »forskaanes« alle Fæsterne i Skibby for den halve Kornlandgilde, og siden, da Torstenson-Krigen (1643—45) er forbi, maa de igen alle forskaanes for den halve Korn- og $^1/_3$ Smørlandgilde.

Men trods Skattelettelse og Indskrænkning af Tjenerholdet ser det dog ikke ud til, at Fattigdom har naaet at kige over Dørtærskelen hos nogen Bonde i Skibby; ingen af Gaardene er lagt øde, og om Brand og Plyndring er intet fundet. Desuden ser det ud til, at saavel Peder N. Lett som Byens to andre Gaardmænd Peder Danielsen Kaae og Rasmus Laursen har været »ærlige og velagte Dannemænd«. P. D. Kaae er formentlig Præstesøn fra Harlev, og de to andre nævnes 1639 sammen med Søren P. Lett i Harlevholm o. fl. som Kaldsmænd ved Præstevalget og tillige som »Kirkeværger og Medhjælpere« i Menigheden[2]).

Peder Nielsen Leth betaler 26 d og 3 okser for at være medfæster.
Da han overtager resten af gården betaler han 20d og 3 okser.

I Aaret 1646 eller kort efter har Peder N. Lett delt Gaardens Fæste med Sønnen Niels Pedersen Læth[1]); thi paa dette Tidspunkt fødtes sidstnævntes Datter Maren, og inden 1653 maa Peder N. Letts Død være indtruffet, idet en Sønnesøn da fødes og opkaldes efter Bedstefaderen, hvilket i Følge Egnens Skik og Brug næppe var sket, om denne havde været i Live. Heller ikke Ingeborg Sørensdatters Dødsaar kan nøjagtig angives; men hendes Død maa være indtruffet 1662 eller kort forud; thi i dette Aar deles hendes Fædrenearv: Part i en Selvejergaard i Skivholme, mellem Medlemmer af Slægten[2]). Efter at denne Arv har været »lovbøden« tre Tingdage, afholdes Skiftesamling, og det hedder herom i Framlev Herreds Tingbog: »Saa mødte Søren Pedersen Let i Harlevholm og tilbød Sølvpenning, Fyldest og fuld Værd for forskrevne Lod og Arvepart udi fornævnte Gaard og Ejendom at vil erlægge og betale eftersom han er dertil den største Lodsejer. Item Daniel Pedersen (Kaae — se Side 14) i Skibby udi lige Maader bød Sølv og Penning for fornævnte Arveparter«. — Det blev Søren Pedersen Let, der fik Skødet paa Gaard-

.dyndns.dk/john/Leth-fra-Skibby-ocr-a.pdf

parten

5. Niels Pedersen Læth, der 1649 er nævnt som Faderens Medfæster[1]), men som vist allerede forud dyrkede Gaarden i Fællesskab med denne (se Side 17), er 1655 eneste Bruger af sin Fødegaard i Skibby. I Matriklen af 1662 staar Gaarden anført med samme Landgilde som i Bedstefaderens Tid, og dens Udsæd staar anslaaet til 6 Td. Rug, 7½ Td. Byg, 5 Td. Havre, 1 Skp. Boghvede, og Høavlen er angivet til 16 Læs.

Uagtet Niels P. Læth til sin Død beboede og drev Helgaarden i Skibby, synes dog hans økonomiske Kaar at have været adskilligt ringere end hans Fædres. Vel ser det ikke ud til, at de polske og brandenborgske Hjælpetropper har huseret saa slemt i Skibby som flere andre Steder, men 1661 ansøger dog Niels P. Læth om Skattelettelse, og udmeldte Mænd vidner paa Herredstinget, at han i dette Aar kun har avlet en Tiendedel af det sædvanlige, og i Aaret 1665 undlader han at betale Kirkens Tiende, hvilken Afgift han forøvrigt senere paa Herredstinget 1667 bliver dømt til at betale.

Et gralt Billede fra Svenskekrigens Tid skal her

gen.dyndns.dk/john/Leth-fra-Skibby-ocr-a.pdf

Et grelt Billede fra Svenskekrigens Tid skal her gengives efter et Tingvidne[2]) vedrørende Morten Sørensen i Harlevholm (vist en Søn af den ældre Søren P. Let i denne Gaard — se Side 89), om hvem det hedder, at han

»haffuer udi forleden Suenschens Tid veret jaget fraa Huus og Gaard och hans fatige Formou hannem frarøffuet och frapløndret, item hans Boeschab sønderhugen och sønderslagen och udi sin beste Qurnseed forhindret, och Quornet blef bortrøffuet, hans Aufling, Nering och Biering blef nederlagt, Taget af Husen afbrøt och borttaget, saa vel och udi Polaches Tiid var och møget fortrengt met stuor Indquortiering och anden stour Røfueri och Plønderi, saa hand nu derfor møget er kommen til agters. . .«

Men trods de gennemlevede Trængselstider staar det dog ikke daarligere til, hverken hos Morten Sørensen eller hos Niels P. Læth, end at de, og deres Sønner efter dem, kan blive ved deres Gaarde.

Niels P. Læth var gift med Anne Nielsdatter, der mange Aar efter Mandens Død boede i Gaarden og sandsynligvis er identisk med den Anne Nielsdatter, som døde i Skibby 1706, 90 Aar 3 Mdr. gl. — Efter dette er hun altsaa født ca. 1616, hvilket Tidspunkt omtrent maa falde sammen med Aarstallet for hendes Mands Fødsel (hans Bedstefaders Død og Faderens Overtagelse af Gaarden, se Side 16). Parrets Giftermaal har antagelig fundet Sted i Tiden omkring 1646, (se Side 17). Af deres Børn kendes: Maren (f. ca. 1646), Peder (f. ca. 1653) og Niels (f. ca. 1658).

Efter Niels P. Læths Død synes Gaarden i nogle Aar at have været fæstet af Niels Mogensen, som var gift med Datteren Maren. — Senere, ca. 1678, bliver Gaarden delt, saa den paa dette Tidspunkt fuldmyndige Søn Peder Nielsen Læth bliver Niels Mogensens Medfæster, og Anne Nielsdatter tager da Ophold hos Sønnen.

Efter denne Deling bliver Gaarden ikke mere fæstet af en enkelt Mand, men danner for Fremtiden to selvstændige Brug under det Skanderborgske Ryttergods.

6. Slægtsgaarden deles og lægges under Ryttergodset.

Noget nøjagtigt Tidspunkt for Slægtsgaardens Overgang fra Krongods til Ryttergods under Skanderborg Rytterdistrikt kan ikke angives; men det maa være sket i Tiden omkring 1678, omtrent samtidig med at Byens to andre Gaarde kommer under Ryttergodset.

Ogsaa i anden Henseende danner denne Tid et Mærkepunkt i Byen Skibbys Historie, idet alle tre Helgaarde deles, saa hver af dem faar to Fæstere, hvilken Forandring ingenlunde synes at have været alle til Behag[1]). For ovennævnte Slægtsgaards Vedkommende synes dog Delingen ikke at have voldet store Vanskeligheder, og den unge femogtyveaarige Peder Nielsen Læth bliver da Svogeren Niels Mogensens Medfæster.

Med Hensyn til Bygninger og Beboelsesforhold er der næppe ved Delingen sket synderlige Forandringer, idet Gaarden vel allerede fra de Tider forud, da Fader og Søn i gentagne Tilfælde delte Fæstet, har haft to Lejligheder, og maaske har Omordningen ikke engang medført, at det Dige eller Gærde, som hundrede Aar senere (se ældste Bykort) angiver Grænse mellem Gaardparterne, da er blevet rejst.

Borset fra nogen Uro og Strid, som Delingen af Kaae-Slægtens Gaard afstedkom, synes Byen at have levet i stille Tilbagetrukkethed til henimod Aarhundredskiftet. Peder N. Læth lever indtil ca. 1797 som Ungkarl — sandsynligvis med Moderen og Broderen Niels som Hjælpere i Bedriften — og Velstanden i de to Gaarde, som beboes af Slægterne Kaae og Leth, er i jævn Tiltagende, og Grunden lægges da til den Velstand, der findes i de nærmest følgende Slægtled.

I Tiden kort forud for Aaret 1697 maa Niels Mogensens Død være indtruffet; thi i dette Aar har Jens Poulsen overtaget Fæstet af hans Gaard og er gift med Enken, og omtrent paa samme Tidspunkt bliver Brødrene Peder N. Læth og Niels N. Læth viede til to unge Piger fra Fregerslev i Hørning Sogn, Søstre til Anne Rasmusdatter (f. 1654), der da alt i adskillige Aar har været gift med Brødreparrets Fætter og Nabo Peder Danielsen Kaae. Niels N. Læth overtager derefter Fæstet af sin Hustrus Fødegaard i Fregerslev, og

efter Fæstet af sin Hustrus Fødegaard i Fregerslev, og Peder N. Læth bliver fremdeles boende i Fædregaarden, hvis anden Halvpart ca. 1705 overtages af Niels Nielsen Læth, eneste Søn af Niels Mogensen og Maren Nielsdatter Læth.

Efter Niels Mogensens Død ca. 1696 bliver hans Enke 1697 gift med Jens Poulsen, som under Stifsønnens Mindreaarighed overtager Gaardens Styre; men alt flere Aar forinden »den ærlige og velagte Dannemand Jens Poulsen« 1718 døde i Skibby, 66 Aar[1]) gl., havde Sønnen overtaget Fæstet. — Maren Nielsdatter Læth døde i Skibby 1724, 78 Aar gl.

15. Niels Nielsen Leth.

Denne Mand er Søn af ovennævnte og født i Skibby 1679. Han overtager siden Fæstet af sin Fødegaard, hvilket sandsynligvis er sket samtidig med, at han i Aaret 1705 holdt Bryllup med Pigen Ane Andersdatter, født i Taastrup 1688, Søster til den Jens Andersen af Taastrup, som nogle Aar efter bliver gift med hendes Mands Søskendebarn, (se Side 43), og Datter af Gaardmand Anders Jensen, (f. 1654, † 1733), og Hustru Kirsten Jensdatter i Taastrup.

Anders Jensen i Taastrup og Datteren i Skibby døde med faa Dages Mellemrum i Aaret 1733, og af Skifterne[2]) efter disse ses, at der har været Velstand i begge Hjem, hvilket især fremgaar af Skiftet efter Jens Andersens Hustru[3]).

Skifte af 31. Juli 1734 efter Ane Andersdatter oplyser, at Niels Nielsen Læth i Skibby paa sin Gaard holdt 8 Heste (den bedste vurderet til 18 Rdlr.), 6 Køer, 5 Stude, 4 Ungnød og Kalve, 12 Faar, 3 Vædderlam, 6 Svin, 4 Grise, 4 Gæs og 1 Gase samt 3 Bistader, og af Sølvtøj nævnes bl. a. et Bæger, (muligvis det »Sølf Beger«, som Mads Lauridsen af Harlevholm 1718 satte i Pant til N. N. L.s Stiffader Jens Poulsen[4]), samt 10 Skeer, vog 48 Lod à 3 Mk. = 36 Rdlr. — Kobbertøjet vurderedes til 32 Rdlr. — Blandt den afdødes Klæder m. v. nævnes: »1 Calemanches Lifstøke med 10 Sølvknapper 1½ Rdlr., 1 rødt Kirsai

[1]) Skifte efter J. P. i Skanderborg Rytterdistr. Skiftepr. 19. Decbr. 1720.
[2]) Skanderborg Rytterdistr. Skiftepr. 30. og 31. Juli 1734.
[3]) S. St. 14. Septbr. 1757.
[4]) Se Aarhus St. Aarbøger, XIV, Side 64.

fra-Skibby-ocr-a.pdf

Lifstøke med 10 Sølvknapper 3 Rdlr., 1 sort Fløjels Hue med Sølvsnore paa 2 Rdlr. 2 Mk., 1 Fløjels Hue med smalle Guldsnore 2 Rdlr., 1 sort Muffe 2 Mk., 1 Cartuns Kaabe 1 Rdl., 3 Par Half-Ermer med Kniplinger 1 Rdlr. 1 Mk., 1 Par Sko med Sølvfjeder 1 Rdlr. 1 Mk.«

Der er ingen Gæld paa Gaarden, og Enkemanden ejer Selvejerrettigheder vurderet til 100 Rdlr. i Søren J. Søndergaards Gaard i Snaastrup.

Boets Formue angives at være 554 Rdlr. 3 Mk. 12 Sk., og man er enig om, at Ægteparrets tre Sønner hver skal have »100 Rdlr. i Redepenge« i Mødrenearv. I et Dagen forud afholdt Skifte efter Bedstefaderen i Taastrup er Børnene yderligere tilskrevet 20 Rdlr. hver i Arv efter denne.

Efter hvad her allerede er anført om Slægtens Medlemmer i Fællesgaarden i Skibby, faar man langtfra Indtryk af, at disse i Tiden etter 1700 har levet under Tryk hverken af verdslig, gejstlig eller endnu mindre af økonomisk Art; ingen resterende Tiende

eller Landgilde hos Præst eller Regimentsskriver, men Penge eller Penges Værdi paa Kistebunden, og her er Raad til at holde »et maadele Basselgilde«, hvor mange af Slægten samles med Egnens bedste Mænd og Kvinder. Saaledes holder Provst J. J. Harlevs Hustru Christine Sophie Gyberg, Niels N. Læths yngste Søn over Daab 1721, og ved Kirsten Pedersdatter Læths Daab 1701 er Mads Lauridsen og Abigael Lønborg fra Harlevholm Daabsvidner, (se Side 116).

En smuk og ret vel bevaret Ligsten over N. N. L. og Hustru har nydt samme Skæbne som flere andre gamle, smukke Ligsten, der nu ligger ved Kirkegaardsdiget i Harlev. Paa Stenen læses:

»Herunder hviler ærlig oc velagte Mand Niels Nielsen Lædt .....SCH(?)DT...var født i Skib.. F... 5. Agust Aar 1679 oc boede oc døde der 1740 den ...December udi hans Alders 61 Aar med sin kiære Hustru Anne Andersdatter barnfød i Taastrup d .. Septemb. 1688 som døde 13. Oktob. 1733 udi sit Alders 45 Aar oc levede ..... et kiærligt Ægteskab i 28 Aar. I ..... ede i ..... af Gud velsignet med [3] Sønner. Gud give dem med alle udvalde en glædelig Opstandelse«. —

Gravstenen findes ikke mere.

Harlev kirke

1. De har tre sønner: Niels – **Anders** – Jens

2. Anders Nielsen Leth er født i Skibby 1718 og bliver 1738 gift med Ane Danielsdatter Kaae[2]), født i Skibby 1721 og Datter af Daniel P. Kaae i denne By. Det unge Par har snart efter Giftermaalet overtaget en Gaard i Skibby; thi ved første Barns Fødsel er de Gaardmandsfolk her.

Ved Godsauktionen 1767 faar A. N. L. ligesom hans formentlige Brodersøn Peder N. Kaae Skøde paa en Gaard i Skibby og faar til Gaardfælle Niels Pedersen Borum, (se Side 44).

Alle seks Gaarde i Skibby er da af samme Størrelse, og af et gammelt endnu bevaret Skøde[3]) ses, at Anders N. Leth betalte 450 Rdlr. 14 2/8 Sk. for sin Gaard.

Ane Danielsdatter Kaae døde i Skibby 1792, og Anders Nielsen Leth døde s. St. 1797. — Af Parrets syv Børn opnaar de fire voksen Alder:

Niels – Maren – Christen – **Peder _**
Peder Andersen Leth født i Skibby 1755.

Den 10. April 1786 overtog han sin Fødegaard i Skibby, og af Skødet[1]), der er dateret 16. April 1788, ses, at han da har udbetalt Gaardens Købesum 700 Rdlr. til Faderen.

I Aaret 1790 bliver han gift med sin afdøde Fætters Enke, den 33-aarige Maren Sørensdatter Leth fra Blegind, (se Side 38), hvorved Gaardens Velstand øges betydeligt. En Del af Slægtens gamle Arvesølv maa med hende være kommet til Gaarden, dels som hendes og dels som hendes Sønners Arv, saaledes et Sølvbæger med N. N. L. B. — M. S. D. L. 1776 (fra hendes 1. Ægteskab, se Tavle E), et do. med M. A. D. D. (hendes Bedstemoder, se Side 34) og fire Sølvskeer med S. S. L. — I. P. D. 1749 (hendes Forældre). — Af hendes to Sønner synes kun den yngste, Niels Nielsen Leth (f. 1789), at have fulgt Moderen; men begges Fædrearv, ialt 880 Rdlr., kommer indtil videre til at staa som 2. Prioritet i Stiffaderens Gaard i Skibby.

I dette Ægteskab fødtes tre Børn, af hvilke kun en Søn overlevede Moderen, (hendes Død ikke fundet i Kb.)

Efter sin første Hustrus Død bliver P. A. L. ca. 1798 gift med Pigen Kirsten Nielsdatter, født i Harlevholm 1765 og Datter af Gaardmand Niels Johansen[2]) og Hustru Kirsten Sørensdatter.

P. A. L. er til sin Død 1826 Selvejergaardmand i Skibby og er i en Aarrække Sognefoged. — Efter hans Død styrer Enken Gaarden indtil 1829. Hvorvidt hun efter den Tid har boet i Gaarden er ikke oplyst; men ved Folketællingen 1834 »lever hun af sit Ophold« hos sin unge forældreløse Brodersøn, Niels Johansen, der trods sin unge Alder, (17 Aar), kaldes Ejer af sin Fødegaard i Harlevholm.

Søn af 1. ægteskab: Anders Pedersen Leth f. 1792. død på Christisanslund ved Greaa 5/6 1851.
Børn af 2. ægteskab: Niels, **Christen Pedersen Leth** og Jens,

Den sidst omtalte i slægtsbogen er **Christen Pedersen Leth –** og der er kludder i omtalen af ham.

Han er født 11. juni 1803 i Skibby, hjemmedøbt den 12.og fremstillet i kirken 31. juli. Forældrene er Peder Andersen Leth og Kirsten Nielsdatter (se bogen)

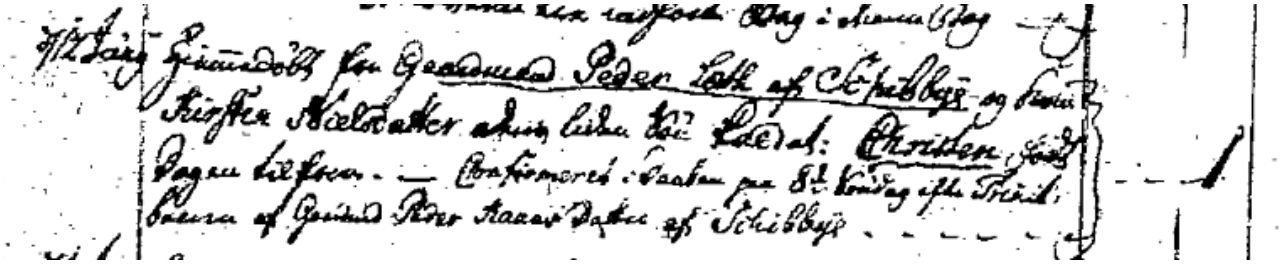

De havde to sønner, og da Niels overtog fødegården fik Christen så udbetalt 2000 rigsbankdalersedler i 1829 (det må være en formue), og han var så i stand til at købe "Bodil Mølle" i Hørning sogn. Ved folketællingen i 1834 var der to betjente + 3 karle og 3 piger på møllen *Den er meget smuk og et besøg værd.*

Bodil Mølle i 2003

Christen blev gift *med Kirsten Marie Pedersdatter* den 2. juli 1825 i Hørning kirke. Hun var født 16. maj 1809 og hendes forældre var gårdmand Peder Nielsen Leth og Ane Mikkelsdatter fra Fregerslev. Hun døde allerede den 18. jan. 1827, og de havde ingen børn.

Den 30. maj 1827 blev han så trolovet med *Johanne Marie Poulsen*, født ca. 1787, så hun var noget ældre end ham. Hun var inden de blev gift husholderske hos afdøde amtsprovst Winther i Storring præstegård
De blev gift 3. juli 1827 i Hørning kirke og de fik en datter – Petrea Kirsten Marie Leth - den 20. sep. 1828 (hun er delvis opkaldt efter hans 1. kone)
Petrea blev senere gift med Johan Michael Ziegler, der var slagermester i Århus (slagtermesterfamilie).
De fik 4 børn: Anne Margrethe 1854
Herta Johanne 1856 (søn Johan Thyge Færch -1882, Ålborg)
Jenny Kirstine Petrie 1861
Edward Johan 1870d

Ziegler, Christian Leth, f. 13. Aug. 1857, Aarhus, Afdelingschef i Magasin du Nord, Ejer af „Igo", Rungsted, udd. i udenl. Handelshuse, (Slagtermester Johan Michael Ziegler, Petrea Leth), v. 30. Okt. 1889 t. Julie Johanne Bolt, f. 17. Juni 1866, Kbhvn.

Den 18. nov. 1834 døde Johanne i Bodil Mølle.

I de tider var man nødt til at finde en ny kone ret hurtigt, så den 10. sep. 1835 blev han trolovet og den 6. okt. 1835 gift med **Ane Kjerstine Sørensdatter,** døbt 1. april 1804 i Brabrand, Århus.
Der blev forevist både testamente og skifteatt. før vielsen.
Hendes to første mænd var gårdmænd – så måske hun havde lidt på kistebunden.

Hun havde ikke haft nogen let tilværelse for hun blev i 1825 gift med Rasmus Andersen, der var gårdmand – de fik en datter Ane Marie i 1827 og så døde Rasmus ca. 1830.
Hun blev så gift med Knud Poulsen i 1831, han var 20 år og hun 27 år, og måske han har giftet sig til en gård – de fik en søn Rasmus i 1832 og så døde manden i 1835. Sønnen er nok også død, for ham har hun ikke med i det 3. ægteskab - kun Ane Marie.

Ane Kjerstine Sørensdatter

Bodil Mølle med Chrestens og Ane Kjerstines initialer

Christen og Ane Kjerstine fik fire børn:

1. Johanne Marie Knudsigne Læth f. 21/8 1836 (opkaldt efter begges forrige ægtefælle). Hun blev døbt 20/11 1836 (hj.dåb 14/9) i Hørning kirke. Hun blev senere gift med Martin Theodor Bang, der var købmand i Kjellerup, Hørup sogn, Viborg.(fkt. 1880)

Hørning kirke

Det går skidt med forretningen og Bang dør 5. sepr.1880 og da havde de 6 børn: Anne Christine Cathrine 16, Niels Christian 13 – Petrea Marie Elisabeth 11 – Julius Ferdinand 6 – Clara Augusta Emilie 5 – Laura Johanne Theodora 2 år.

Julius Ferdinand åbnede en boghandel på Clemens Torv i Århus.

1925-05-23

Aarhus Stiftstidende – om Julius Ferdinand

død, 52 Aar. 1886 i Lære hos Jacob Zeuner. Derefter nogle Aar i Randers og Horsens. Tilbage til Zeuner, hvorefter han overtog en Stilling **hos Levysohn jun. i Kbh.** 1896 ansattes han i den Heinicheske Litogr. Anstalt. 1900 Forretningsfører i Firmaet Bachhausen. Aaret efter oprettede han den kendte Boghandel ved Sct. Clemens Torv i Århus, som han med stor Dygtighed drev indtil han 1918 afstod den til Gyldendals Bogh., der førte den videre med Leth Bang som Bestyrer. Han blev samt. Direktør og Leder af Forlagets store Afd. for Aarhus, Randers og Skb. Amter - en Overgang Næstformd. i Handels- og Kontoristfor. - aldrig svigtende Elskværdighed

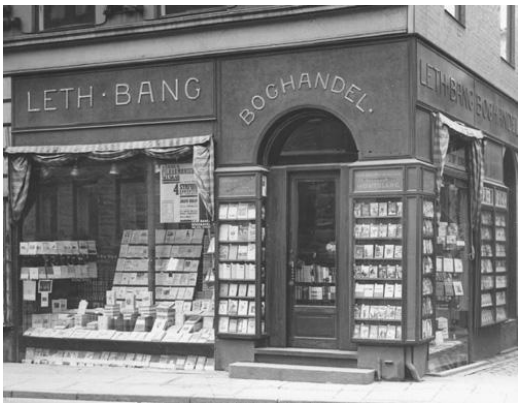

Århus

Et smukt Skumringsbillede fra Frederiksport er udstillet hos Leth Bang .... Den smukke, gamle Kastanieallé i den dæmrende Belysning tager sig nydeligt ud. Okt. 07

J. Petersen udstiller i Leth Bangs Vindue et større Billede "Snebillede fra Silistria, tidlig Morgen", som allerede i Overmorgen afgaar til Foraarsudstillingen paa Charlottenborg.

Et ualmindelig smukt Maleri af M.J. (Motiv fra Marselisborg Skov) er i disse Dage ophængt i Boghdl. Leth Bangs Vindue, hvor i den nærmeste Fremtid hele den udmærkede Malers Sommerproduktion efterhaanden vil blive udstillet

Riberholt har hos Boghandler Leth-Bang udstillet et Maleri fra Lübeck - en gammel "Gang", der er særdeles interessant ----- Samtidig udstilles et Maleri af "Forbjerget" Arcona paa Rügen. I den maleriske nedgaaende Sols Straaler virker det helt udmærket.

Aarhus Stiftstidende
Min kære Mand, Boghandler Leth Bang døde i Dag stille og roligt paa Kommunehospitalet.
Aarhus, d. 23. Maj 1925 Thora Leth Bang

De havde hendes mor (Ane Kjerstine Sørensdatter) boende men hun flytter til Århus på et tidspunkt, og der dør hun 16. sept.1896. Hun boede Skovvej 37, Århus
Den ældste datter er hos sin moster i Århus, men hvor Knudsigne og børn derefter har opholdt sig ved jeg ikke,
men i1914 flytter Johanne Marie Knudsigne til Kbh. (Frederiksberg) og i 1915 er hun i København, for da flytter hun fra Fr.berg til Vesterbrogade 9 a, 2..

I 1917 flytter hun ind hos datteren Laura, der bor Vesterbrogade 12, 2. og her flytter Clara Emilie også ind i 1915. Da er hun enke og hedder Jensen.

Johanne Knudsigne dør 14. februar 1923 i Kbh
.
Julius bliver senere boghandler i Århus.

2. Søren Peter Læth f. 27/4 1840 (opkaldt efter hans og hendes far) *Se senere.*

3. Niels Carl Læth f. 8/4 1843 i Bodil Mølle, Hørning sogn Gift med Hansine Kirstine Rasmussen, f. 25. apr. 1843, Horsens?

De fik 9 børn: Caroline Kirstine Elisabeth 1869 – Christen 1870 – Hans 1871 – Jens 1873 – Niels Carl 1874 – Axel 1877 – Aage 1879 – Anna Andrea Caroline 1882 – Holger 1883.
De to første børn er født i Århus (ved Carolines dåb i Frederiksgade 567), de næste må nok være født i Ørridslev
Iflg. Ft. 1880 boede de i Ørridslev sogn, Voer, Skanderborg. Han står som kjøbmand Hørning.

I Ft. 1890 er de ikke i Ørridslev – er de mon flyttet til Århus? .
Han døde I Århus i 1914. Han havde her (iflg. erhvervsarkivet, Århus) en kolonial og blandet købmandshandel uden grovvarer. Den hed Århus havnepakhus med adresse Søndergade 29, Århus. Der ligger en kassekladde i arkivet.
Han benævnes også bogholder – så om han har været det i sine sidste år er ikke til at vide.

4. Rasmus Christian Læth f. 24/5 1846 (måske opkaldt efter hendes "afdøde søn")
Han blev døbt 25/10 1846 (hj.dåb 8/6 1846 – formodet sygdom). Han blev hotelejer i Ålborg i Kongensgade, gift med Hansine Ludolfine f. ca. 1856 i Grenaa.
I 1890 havde de 5 børn. Cathrine Birgitte 1879- Anne Caroline Amalie 1880 – Zelma Andrea 1882– Ingeborg Margrethe 1884 – Andreas P. 1888. De har boet i Horsens for der er de tre ældste børn født. Han benævnes restauratør ved de tre dåbshandlinger i Vor Frelser kirke i Horsens. I 1890 er han hotelejer i Aalborg. Han døde i Ålborg 1918.

Christen døde i Bodil Mølle 11. feb. 1860 – 57 år gammel Da var der iflg. FT. 1860 en forpagter, en husholder, 3 tjenestepiger, 3 karle, 1 møllersvend og 1 møllerdreng.

24/1860 Boet efter Christen Pedersen Leth af Hørning.
Aar 1860 22. November forelagde Skifteforvalteren fuulgende B????
"Efter derom? Indkommen Ansøgning og de oplæste Omstændigheder samt i medfør af Fo 21. Mai 1845: 18 meddeltes Enken efter afg. Møller Christen Pedersen Leth af Bodil Mølle, Ane Kirstine Leth herved ????? med hendes umyndige Børn af Ægteskab ??????? ??????? at hensidde i uskiftet Bo, saalænge hun i enlig Stand?? Forbliver, og Boet ret bestyre.
Udgifter i alt 160 Skanderborg amtstue? 27. Februar 1860
C. Bille Brahe
Boet udgaar saaledes fra anden Behandling?

Efter Christens død optager Ane Kjerstine et lån på 11.000 Rdlr. I Creditforeningen af jyske Landejendomsbesiddere. Kopi fra Hørning Egnsarkiv, samt en panteattest på 3000 RD. Fra 1854 og 1000 Rd. Fra marts 1860
Der ligger også kopier af et gl. kort over ejendommen.

Bodil Mølle er matr.nr. 1 i Dørup by, Hørning sogn, Hjelmslev herred, Skanderborg amt, ansat til gammelskat 14 Rd, 2 Sk og Ager og Engs ny Matr. Hartkorn 2 Tdr, 1 Skpr. " Fdkr. 2½ Alb. Samt Mølleskylds hartkorn 5 Tdr, 2 Skp. 2 Fj. " Alb. Samt. Ejendommen matr.nr. 10a, 35 og 36 i Adslev by og sogn, Hjelmslev herred. Ansat for gammelskat 17 Rd. 38 S og hartkorn 3 Tdr. 1 Skp. 1 ¾ alb.

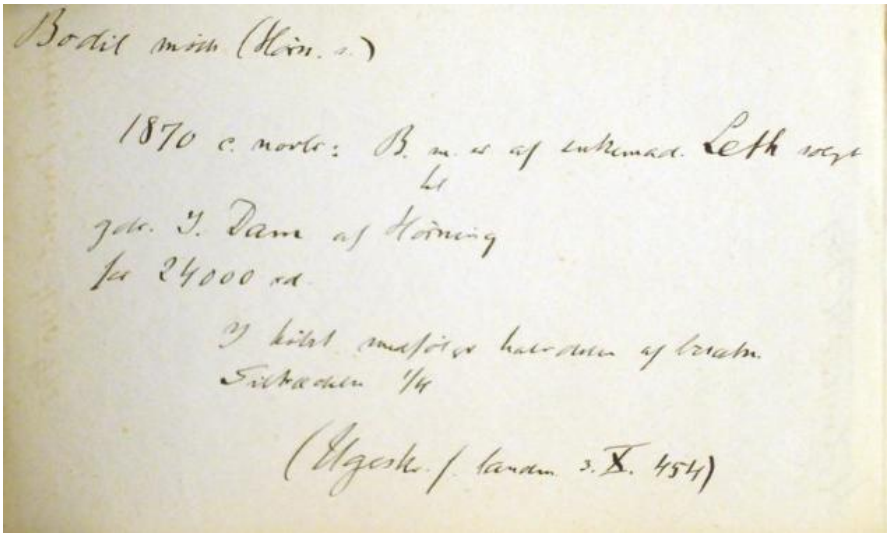

Bodil Mølle (Hørn) 1870 novbr.: B.m. er af enkemadam Leth solgt til gdr. I Dam af Hørning for 24.000 rd.
I købet medfølger halvdelen af
(Ugesk. F.landm. 3 X 454)

Ane Kjerstine bor i 1880 hos datteren Johanne Marie Knudsine i Kjellerup, Hørup sogn. 75 år.
Johannes mand – Martin Theodor Bang, der var købmand i Kjellerup – dør i 1880, og så ser det ud til at familien er flyttet - måske til Århus, for der dør Ane Kjerstine den 16. september 1896. Da har hun en lejlighed på Skovvej 37 i Århus. *nedenunder*
Ejendommen er ret ny på det tidspunkt, så hun må have boet et andet sted før.

Sønnen **Søren Peter Leth** er vores oldefar – født 27. april 1840 i Bodil Mølle. Døbt 21. juni 1840 i Hørning kirke Han bliver gift den 20. juli 1866 i Hørning kirke med **Karen Marie Thrane -** *se Thrane* - og da er han forpagter af Bodil Mølle.

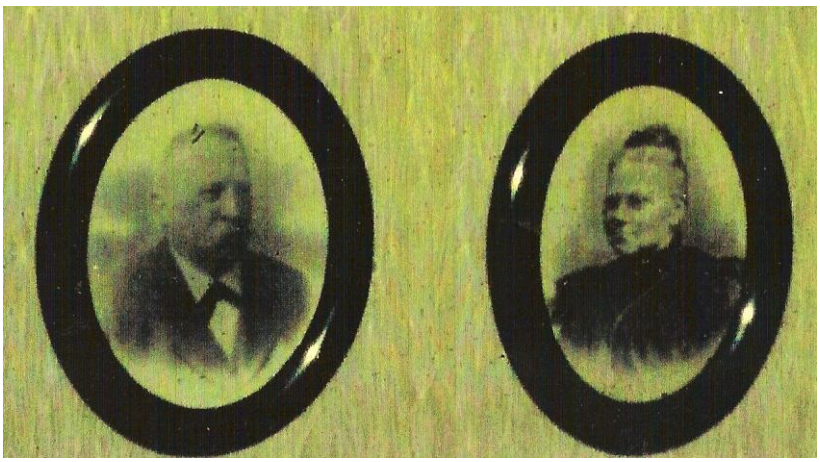

Søren Peter Leth og Karen Marie Thrane

Men han har nok hellere villet være landmand, for han (eller måske hans mor) sælger møllen og han flytter i 1871 til Linde (Anexgården). I 1876 (mageskifteskøde 12. dec. 1876) køber han gård – Mejlbjerggaard Randersvej 147, Gundestrup, Faarup i Glenstrup (Randerskanten), men den har de kun et par år, så brænder den, og det må være tæt på farfars fødsel i okt. 1877, for en N.K.B.Poulsen køber gården, der er nedbrændt, i 1877.

Søren Peters underskrift

Gården er på 172 tdr.land. Hartkorn 8 tdr. 6 skpr. Der er ager, eng, skov, have m.v. og en hel del dyr.

Ildløs. I Gaar Middags opkom Ild i den Gaardejer Leth tilhørende „Mejlbjærggaard" i Nærheden af Faarup Station. Det lykkedes at redde Stuehuset, medens alle Udhusene nedbrændte. Af Besætningen indebrændte 2 Svin, Foder, Korn samt næsten alle Avlsredskaber brændte. Der formenes, at Ilden skulde være opkommen ved Sodbrand i en Skorsten og derfra blæst over paa Svinestien, hvor den først opdagedes. Bygningerne vare godt assurerede.

Efter branden kom gården på auktion

Randers Amtsavis

Ifølge tagen Bestemmelse i Proprietær Søren Peter Leths Konkursbo blive de Boet tilhørende Eiendomme i **Glenstrup Sogn, Onsild Herred,** nemlig **Gaarden „Mejlbjerggaard"**, skyldsat under

Matr.-Nr. 1 a af Gundestrup By, for Hartk. 6 Tdr. „ Skpr. 2 Fdk 2½ Alb ,
Matr.-Nr. 1 b af Gundestrup By, for Hartk. „ Tdr. „ Skpr. „ Fdk. 1½ Alb.,
Matr.-Nr. 25 a af Handest By, for Hartk. „ Tdr. 7 Skpr. 2 Fdk. 1½ Alb.,
} Glskt. 83 Kr. 14 Ø.,

Matr.-Nr. 4 af Gundestrup By, „Bilidthuset" kaldet, for Hartk. „ Tdr. 4 Skpr. 2 Fdk. 1½ Alb., Glskt. 2 Kr. 99 Ø., med dertil hørende Andel i Sognets Kirke- og halve Kongetiende, stillede til Bortsalg ved 3 offentlige Auktioner, der afholdes **Fredagene den 15de og 29de Marts samt 12te April d. A.,** hver Dags **Formiddag Kl. 10,** de 2 første paa nedentegnede Kontor, **tredie Auktion paa selve Eiendommen.**

Det bemærkes, at Gaardens Udhuse under 8de ds. ere nedbrændte og at Besætningen derfor bortsælges forinden Auktionen. I Kjøbet medfølger Retten til Bygningsassurancesummen, 9055 Kr., til befalet Anvendelse.

Gaarden er beliggende umiddelbart ved Landeveien mellem Randers og Hobro og **næppe ¼ Mil fra Faarup Station.**

Arealet er c. 150 Tdr. Land og paa Gaarden kan holdes 35 à 40 Kreaturer.

Konditioner for Salget, Pantebogsattest, Taxationsforretning m. m. ligge efter 1ste Auktion til Eftersyn hos Boets Kurator, **Sagfører Buhl i Randers.**

Denne Bekjendtgjørelse tjener tillige til Underretning for Panthavere og andre Vedkommende.

Gjerlev-Onsild Herreders Kontor, Mariager den 19de Februar 1878.

Hastrup.

balle i Randers.

Løsøreauktion paa Meilbjerggaard.

Fredagen den 12te April d. A., Formiddag Kl. 11, bliver efter Begjæring af Hr. Sagfører Buhl i Randers, som Kurator i S. P. Leths Konkursbo, paa Gaarden „Meilbjerggaard" i Glenstrup Sogn afholdt offentlig Auktion over en stor Del nævnte Konkursbo tilhørende Løsøre, bestaaende af: Borde, Stole, Skabe, Porcellæn og Dækketøi, Sengeklæder, Køkken- og Bryggersredskaber m. m. m.

Vederhæftige og Inkassator, Fuldmægtig Blegvad, bekjendte Kjøbere erholde 6 Ugers Kredit.

Gjerlev-Onsild Herreders Kontor i Mariager, den 29de Marts 1878. Hastrup.

Randers Amtsavis

Auktion paa Meilbjerggaarden i Glenstrup Sogn.

Mandagen den 25de ds., Eftermiddag Kl. 1, bliver efter Begjæring af Skifteretten, der behandler Gaardeier af Meilbjerggaarden S. P. Leths Konkursbo, paa Meilbjerggaarden afholdt offentlig Auktion over den Boet tilhørende fra Ildebranden den 8de ds. reddede Besætning og enkelte Inventariegjenstande, bestaaende af **4 Heste, 12 Koer, 14 Faar,** 1 Saamaskine og 1 Stovmaskine samt endel Meieriredskaber m. m.

Vederhæftige og Inkassator, Fuldmægtig Blegvad i Mariager, bekjendte Kjøbere erholde 6 Ugers Kredit.

Auktion over Boets Indbo samt øvrige Løsøre vil først senere blive afholdt.

Gjerlev-Onsild Herreders Kontor i Mariager, den 13de Februar 1878. Hastrup.

Randers Amtsavis
17. januar 1878

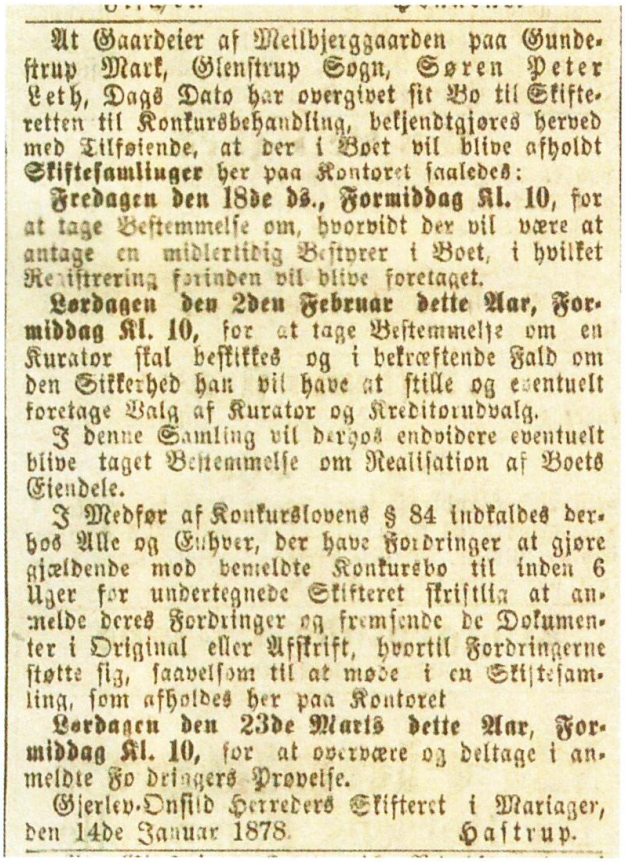

At Gaardeier af Meilbjerggaarden paa Gundestrup Mark, Glenstrup Sogn, Søren Peter Leth, Dags Dato har overgivet sit Bo til Skifteretten til Konkursbehandling, bekjendtgjøres herved med Tilsigende, at der i Boet vil blive afholdt **Skiftesamlinger** her paa Kontoret saaledes:

Fredagen den 18de ds., Formiddag Kl. 10, for at tage Bestemmelse om, hvorvidt der vil være at antage en midlertidig Bestyrer i Boet, i hvilket Registrering forinden vil blive foretaget.

Lørdagen den 2den Februar dette Aar, Formiddag Kl. 10, for at tage Bestemmelse om en Kurator skal beskikkes og i bekræftende Fald om den Sikkerhed han vil have at stille og eventuelt foretage Valg af Kurator og Kreditorudvalg.

I denne Samling vil dersom endvidere eventuelt blive taget Bestemmelse om Realisation af Boets Eiendele.

I Medfør af Konkurslovens § 84 indkaldes derhos Alle og Enhver, der have Fordringer at gjøre gjældende mod bemeldte Konkursbo til inden 6 Uger for undertegnede Skifteret skriftlig at anmelde deres Fordringer og fremsende de Dokumenter i Original eller Afskrift, hvortil Fordringerne støtte sig, saavelsom til at møde i en Skiftesamling, som afholdes her paa Kontoret

Lørdagen den 23de Marts dette Aar, Formiddag Kl. 10, for at overvære og deltage i anmeldte Fordringers Prøvelse.

Gjerlev-Onsild Herreders Skifteret i Mariager, den 14de Januar 1878. Hastrup.

Familien flytter så til Randers, hvor de iflg fkt. 1880 bor Adelgade 9, matr.nr. 600 forhus 1ste sal, 7 F2 og Søren er Commissionær.
Der er 7 børn hjemme og de har en tjenestepige på 17 år, der hedder Hedevig.

Gave fra sølvbryllup

Ved Alfreds bryllup i 1895 bor de på Mariagervej 111, Randers

Da Anna bliver gift i sept. samme år bor de Randers Mark, men det er jo et spørgsmål om det er samme sted. Eller er det Lergravsfaldene, hvor de også har boet.

De har også boet Vestergade 12 og i Nørregade
Karen Marie dør den 28. marts 1902 på Randers sygehus og da bor de i Vestergade 38, Randers..

3die April Kl. 12 fra Hjemmet.

Min kjære Hustru,

Karen Marie, født Thrane,

døde den 26de Marts, 58 Aar gl.

Randers, den 28de Marts 1902.

S. P. Leth.

Begraves fra Ligkapellet Tirsdag den 1ste April Kl. 1½, og føres fra Sygehuset til Kapellet Paaskedags Morgen Kl. 7½.

For al udvist Opmærksomhed ved

Inden da har Søren Peter brugt alt hvad de ejede og havde og det vidste hun ikke før det var for sent – fortalt af farmor. De sidste år blev han underholdt af frimurerne, der betalte for hans ophold – vistnok på en slags hotel Vestergade 10, Randers.
I 1908 benævnes han kommissionær.

Søren Peter døde 19. juli 1908 på Randers sygehus og blev begravet på Sct. Mortens kirkegård (begge). Birgit har et billede af gravstedet.
Der blev udbetalt 25 kr. i begravelseshjælp fra kommunen. Det ser ikke ud til at der er udbetalt folkepension.

Vor kære Fader,

S. P. Leth,

døde i Aftes stille og roligt, 68 Aar gl.

Randers og København, den 20. Juli 1908.

Knud Leth, Carl Metzgade 4.

Helga Sloth, f. Leth.

Hensættes i Ligkapellet Tirsdag Aften Kl. 8 fra Sygehuset.

Vor kære Moder og Svigermoder

De fik følgende børn:
1. Ernst Alexander Leth, f. 5. juni 1867 i Bodil Mølle. Konf. i St. Mortens i Randers den 1. okt. 1882.
Han var sagfører og branddirektør i Nibe – gift med en der hed Dagmar Bloch – iflg. Svend Ove blev hun kaldt Reffs og var en jødisk dame. Et meget dårligt ægteskab. To børn Poul (Sct. Martins Kirkeplads, Århus) og Ebba. Da han døde den 16. febr. 1914 boede de i Algade, Nibe og han blev begravet 22. febr. 1914.

2. Holger Leth f. 21. aug. 1868 i Bodil Mølle. Død 24. dec. 1868 i Bodil Mølle

3. Helga Leth f. Hun var gift Sloth (restauratør) og havde et barn – Dagmar. Helga havde en broderiforretning på Sølvtorvet i København –sammen med Ingeborg. Der findes et billede af dem uden for forretningen. Adr. Kohaven 6, Hørsholm

4. Alfred Leth f. 7. jan. 1870 i Bodil Mølle.Da han bliver gift 16. juni 1895 er han styrmand. Han bliver gift med Marie Elisabeth Lange f. 27. feb. 1867 i Svendborg. Han blev kaptajn og kulgrosserer og boede i Charlottenlund og Hellerup og iflg. Svend Ove også i Kastrup. Under 1. verdenskrig blev han torpederet. Havde 3 børn: Alfred (Rap), Svend (guldsmed i Kbh.) gift m. Marie fra Kolding. (Amagerbrogade 216 st) og Søren

Søforklaring og Søforhør dat. Aalborg d. $^{31}/_{5}$ 15.
Anmeldelse fra Rederiet dat. Kjøbenhavn d. $^{8}/_{7}$ 15.

Kl. 9 FM., da *B.* var ca. 132 Sm. E $^{1}/_{2}$N. for Longstone Fyrt., observeredes pludselig en Torpedo tæt ve Skibet, og et Øjeblik senere indtraf en voldsom Eksplosion agter. *B.* krængede stærkt over til Bagbord, Baadene, so hang klare til at affires, blev hurtigt sat i Vandet, og hele Besætningen, som bjærgede sig i dem, blev kort efter o taget af et Dampskib — Valdemar af Stockholm. Kl. 11 $^{1}/_{4}$ EM. sank *B.*

Anm. **Aarsagen** til Forliset fremgaar af det ovenanførte. Torpedobaad eller Undervandsbaad blev vel ikke observeret, men ifølg senere anstillede Undersøgelser, hvorefter *B.* maa anses identisk med et Dampskib, som den omhandlede Dag blev torpederet af en ty Undervandsbaad, hvis Chef antog Skibet for fjendtligt, har den tyske Regering udtalt sin Beklagelse af det skete Tilfælde og erklæret ville yde Skadeserstatning.

3	a. **Betty** b. Dampskib c. Kjøbenhavn d. 2109 e. 1254	a. Newcastle b. 1912 c. Staal d. Lloyds Reg.	a. A. Leth b. Martin Carl c. 800000 d. 575000 Krigsforsikr. f. d. Sk.	a. Kul og Kokes b. 3000 Tons c. — d. —	a. 22 b. — c. —	a. Blyth b. $^{25}/_{5}$ c. Kjøbenhavn	a. Nordsøen b. $^{26}/_{5}$ c. Torpede- ret Sunket d. Stille Klart

5. Anna Leth f. 1. nov. 1871 i Linde ved Randers. Konf. 2. okt. 1887 i St. Mortens i Randers. Gift den 29. sept. 1895 med Viggo Sophus Eriksen, født i Skanderborg. De boede i Kolding – han døde i 1934. De fik 7 børn. Ernst (begik selvmord – sygdom) Margrethe (broderiforretning) – Musse(gift med købmand Svend Drud) - Marie (gift med Alfreds søn) – Aksel – Helga og Henrik. Margrethe og Musse har tit været i Herning hos familien.

Alfred, Marie, Henrik, Margrethe,
Anna og Viggo

6. Viggo Leth f. 21. maj 1875 i Linde v. Randers. Rejste til Amerika 5. okt. 1893, Chicago, og igen 25. aug. 1900 med skibet Norge. Han arbejdede på et shippingkontor og boede i 1910 hos Anna og Oscar Bebahn i Chicago Ward 27, Cook, Illinois. Viggo Eriksens (Anna) bror mødte ham derovre og han havde det ikke godt – brevene ophørte og jeg kan se, at han er død 15/8 1948 i Sonoma, Califonien.

7. Ingeborg Leth, f. 3. sep. 1876 på Mejlbjerggård, - konf. i Randers jan. 1892. Hun boede i København og havde forretning sammen med Helga. Da Alfreds kone døde kom hun i huset hos sin bror Alfred. Jensløvvej 13, Charlottenlund.

8. Knud Leth, f. 9. okt. 1877 på Mejlbjerggård. Konf, 9. okt. 1892 i Sct. Mortens kirke i Randers – fik g/mg. Han blev udlært tømrer og boede Frederiksplads 9, Randers da han den 5. maj 1904 i Sct. Peders kirke i Randers blev gift med **Kirsten Marie Sørensen**, der boede Fredensgade 7 – Marie er f. i Sødring d. 7. feb. 1882. Deres fædre var forlovere. . Som nygifte boede de i Carl Nielsensgade, matr.nr. 922 på 1. sal., Randers.

De blev fotograferet da de blev forlovet – se næste side

Kisten Marie Sørensen og Knud Leth, da de blev forlovet

Farfars søstre: Anna fra Kolding, Helga og Ingeborg fra København samt Knud Leth (farfar)

Han begyndte at tegne forsikringer i sin fritid, og der ligger en regnskabsbog med alle indtægter og udgifter fra 1903 til 1906. Der er tegnede forsikringer fra 1906, arbejdsløn (går i sommeren 1903 fra at have ca. 12 kr. om ugen i løn til ca. 25 kr. om måneden), udlejning af værelse (til artister), ”fusk” – sutter til drengen 0,38 kr (K.V.), og i jan. 1906 – dåbskjole 1,50 kr. og kørsel til kirke m drengen 2,00 kr. Der er flere småbeløb til Apoteket vedr. drengen, og en lampe til ham 75 øre.

Gassen er ret dyr – 8 til 9 kr. om måneden og husleje 47,50 kr, men det ser ud til at være i kvartalet.

Farfar kaldte altid farmor for Musse.

I 1911 flyttede de til Herning og fik lejlighed i Fonnesbechsgade 14. (der hvor pengeskabsfabrikken blev bygget) og i Herning var farfar forsikringsinspektør for Kongelig Brand?

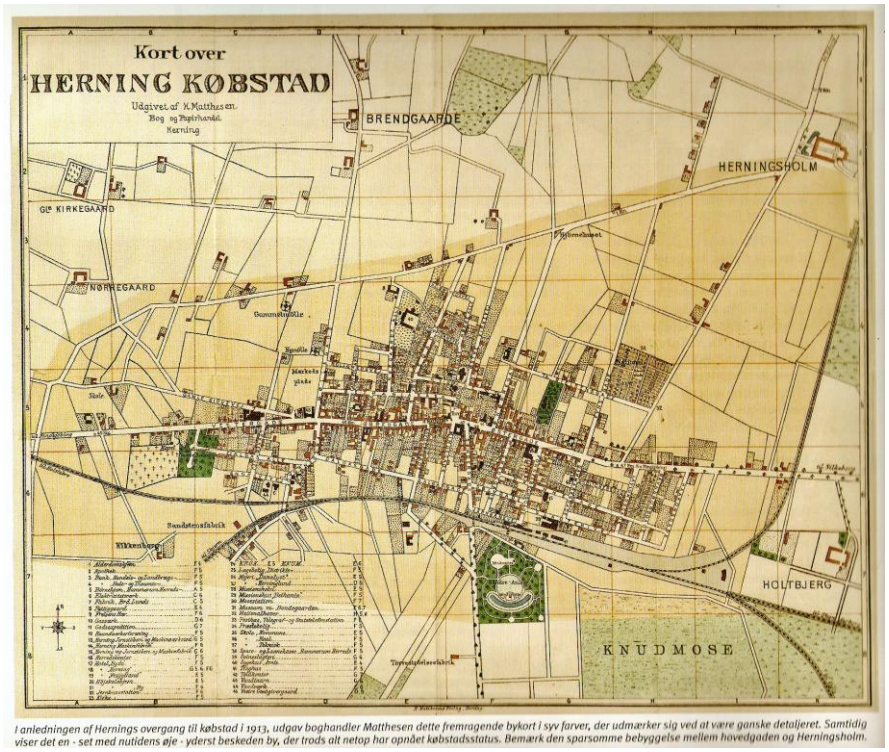

I 1913 var der ikke tænt på Højgade

De fik 8 børn:
1. Knud Viggo Leth f. i Randers 20. nov. 1905 viet i Herning kirke den 12. okt. 1935 til **Birtha Marie Sofie Jensen** f. 8. dec. 1906 i Søby. K.V. død 17/9 1968, B. død 27. jun. 1982 begge i Herning.

2. Minna Leth f. I Randers 9. april 1907. Viet 23. nov. 1927 til Henrik Hoffmann Jensen f. 31, jan. 1898. M. død 5. maj 1998 - H.. død ? begge i Herning.

3. Jens Oluf Leth, f. i Randers 4. okt. 1908, død i Herning 5. juli 1913

4. Karl Otto Leth, f. I Randers 3. jan. 1910, gift ca. 1943 i Ringkjøbing med Gjertrud Christensen f. 6. apr. 1915 i Ringkjøbing. K.O. død 11. jan. 1962 (trafikulykke) – G. død 20. sep. 1998 begge i Herning.

5. Poul Børge Leth, f. 30. maj 1911 i Herning og gift 10. dec. 1939? i Herning med Karen Margrethe Rigmor Falkenskov f. 1. dec. 1916 i Horsens? . P.B. død 13. jan. 1981 og Karen d. 2. maj 1984.

6. Anna Alvilda (Søster) Leth f. 22. jul. 1914 I Herning, viet I Herning d. 22. jul. 1937 t. Gunnar Buur Jensen, f. 13. feb. 1904 i Hammerum? A. død 6. jun. 1990 - G død 29. maj 1973, begge i Herning.

7. Sven Ove Leth f. 7. maj 1917 i Herning, gift ca. 1944 med Bodil Jacobsen f. 14. sep. 1916. S.O. død 19. sep. 1993 - B. 1. aug. 2004.
Han ville som ung være kunstmaler, men blev speciallæge i øre, næse, hals, og de boede i mange år i Brønderslev.

8. Jens Stig Leth f. 1. maj 1920 i Herning, viet den 11. jul. 1959 til Inger Jacobsen f. 30. dec. 1919 på Færøerne. J.S. død 9. sep. 1987 - I. død 30. jan. 1987, begge i Herning.

I 1916 flyttede Knud og Marie til Fonnesbechsgade 22 – et hus med stue og 1. sal og plads til fire familier.

farmor i køkkenet i Fonnesbechsgade

Mens de boede i Fonnesbechsgade mødte Marie en dag en rotte på trappen, og den løb op under hendes skørter – det har ikke været så rart.

Da de havde sølvbryllup i 1929 boede de i nr. 22

Birgit (og måske andre i familien) har en serie billeder, der er taget i stuerne i nr. 22.og på "nettet" kan man finde ovennævnte billede af Marie i køkkenet.

Før 1934 havde farfar bil, og det var vel på .gr. af forsikringerne på landet, men under krigen måtte den klodses op i garagen, og jeg tror ikke farfar kom til at køre bil derefter.

Efter at bilen var klodset op, cyklede farfar ud på landet og tegnede forsikringer, og var væk flere dage i træk, og overnattede på turen.

I 1934 da Knud Viggo bliver gift er de lige flyttet til Højgade 19, Herning. Huset her var i mange år samlingspunktet for den store familie med børn og børnebørn samt deres venner.

”Bakkely”, Højgade 19, Herning

Huset havde en stor kælder, hvor et af rummene et par gange er blevet pyntet op og brugt til fest ved børnebørns dåb.
Når man kom ind ad fordøren i huset var farfars kontor til venstre og til højre var trappen op til 1. sal.
Det store vindue på billedet er køkkenet og det aflange er spisekammeret.
Gik man lige frem i entreen, kom man til spisestuen, hvor farfar og farmor ofte sad ved vinduet ud mod haven. Til venstre i spisestuen var der udgang til en overdækket terasse med trapper ned til haven.
Til højre i spisestuen var der en dør ud til en lang gang, hvor der t. h. først var nedgang til kælderen. Næste dør var til køkkenet, der var grønt og her var der en dør t.v. til spisekammeret (altid meget koldt) Her hang tallerkenrækken og krydderihylden som jeg har.
Sidste dør t.h. var til et lille toilet, og for enden af gangen var døren til bagudgangen. Herude var i mange år hundegården og garagen med farfars bil.

Tilbage i spisestuen var der også t.h. en åbning (med potierre) ind til dagligstuen, hvor juletræet stod juleaften.
På 1. sal var soveværelset til venstre med stor altan, der var også et værelse ved siden af (Sv.Oves) til den anden side var Stigs værelse, et badeværelse og et værelse mere.

Der har været mange dejlige timer der - festlige lejligheder og hyggelige juleaftner (hvor portieren var trukket for til dagligstuen, fordi vi børn ikke måtte se juletræet før det var tændt).

På farfars kontor stod de sorte træsko, som jeg har. Der står 28/8 96 (1896) Det må vel være farfar, der har været på tur til Fanø, da han var 18 år.

I 1954 var hele familien samlet til deres guldbryllup. Der var en sang fra børnene, der fortæller at farfar engang kom hjem med paryk på, og de kunne næsten ikke kende ham.

Gjertrud - Karl Otto – Søster – Stig – Svend Ove – Henrik – Bodil – Minna – Tove – Knud Erik – Birgit– Gunnar
Karen – Poul Børge – Kirsten Marie (farmor) – Inger – Knud (farfar) – Knud Viggo – Birtha
Per - Hanne – Karen Marie – Jacob – Henning – Karl Viggo – Knud.
(Toves kæreste er raderet ud i bageste række.)

Farfar og farmor havde flere gode venner. Der var Rabens, væver Nielsen, maler Hansen , Reintofts, Albertsens og damppresser Larsen og især hans kone, der var meget udadvendt. Desuden kan jeg af fotos se, at der er nogen som jeg ikke husker: bager Larsen, Juuls og tømrer Jensen.
De holdt jævnligt læsekreds og man gik op i santalmissionen (arbejde for spedalske) .De var nok indremissionske, men det mærkede vi aldrig på nogen negativ måde, men der blev altid bedt bordbøn, og juleaften læse farmor juleevangeliet, og det er jo også en hyggelig ting.

Når der var fødselsdag eller andet festligt, så mødtes familien altid i Højgade tidligt om morgenen, og stod op ad trappen og sang morgensange, til farmor og farfar kom op og gav morgenkaffe.

Knud og Marie ved hans 80-års dag
Dagligstuen i Højgade.

Der var altid utroligt mange blomster til deres fødselsdage m.v. især store crysantemer.

Farfar – Knud Leth – led meget af astma og bronkitis og den 6. mar. 1958 døde han. i hjemmet i Højgade.

Farmor – Kirsten Marie Leth boede så i huset til hun døde 2. sep. 1965. Farmor havde en kræft - måske i leveren – der havde "indkapslet sig", så hun levede med det i mange år, inden det brød ud igen i 1965, da hun var 83 år

Den "yngre del" af familien:

Knud Viggo fik to børn:
1. Birgit Leth f. 23. okt. 1937 I Herning og gift den 8. okt. 1961 med **Jes Ove Larsen** f. 22. maj 1938 i Snejbjerg.
Her er to børn: Birgitte Larsen f. 18/12-1965 og Marianne Larsen f. 4/12 1971 + et barnebarn: Noah Xander van Gastel f. 23/11 2004, Amsterdam
2. Karl Viggo Leth f. 20. apr. 1947 i Herning gift med Karen Hasager, f. 24, apr. 1951.
K.V. har tre børn: Christina Leth f. 6/5 1971 – Claus Leth f. 12/2 1975 og Anne Marie f. 1/7 1976, alle Herning.

Minna har to børn:
1. Tove Hoffmann Jensen f. 11. maj 1934 – ad - og død 1990 . Hun var gift m. Henning Kempel og de har *Susanne Kempel f. 14/2 1959, Herning*
2. Henning Hoffmann Jensen gift med Sonja Johansen.
H. har tre børn: Henrik f. 30/6 1968, Michael f. 25/7 1969 og Minna f. 10/5 19??

Karl Otto fik et barn:
Knud f. apr. 1946 og død 1986. Han var gift med Ritta Vonsild.
Knud har to børn: Asbjørn f. 17/9 1974 og Hjørdis f. ??

Poul Børge fik to børn:
Karen Marie f. 9. apr. 1946
Inger f. ??

Anna (Søster) fik fire børn:
1. Kirsten f. 2/7 1938 og død 4. juli –begravet 5/7-38 på Herning kirkegård
2. Knud Erik f. 17. jun 1939, d. 18/9 2006. gift med Anna.
K.E. har to børn: Kenn Buur f. 30/11 1962 - ik.ad. - og Claus Buur 1/8 1965 + to børnebørn: Jannik 15/8 1988 og Winnie 1/6 1991
3. Per f. 1. jun. 1942 - ugift
4. Hanne f. 11/11 1944 gift 23. maj 1968 m. Jørn Werner Andersen f. 22. jul 1941
H. har to børn: Dorthe f. 9/5 1970 og Mette f. 25/11 1974

Sven Ove fik et barn:
Jacob f. 2. mar. 1946, gift med Inger Marie Riis Jensen
J. har 3 børn: Caspar f. 3/2 1974, Morten f. 12/12 1978 og Karen f. 28/11 1980.

Jens Stig fik ikke børn.

Knud Viggo og Birtha Leth: Birthas forældre var Johanne Andrea Pedersen og Laust Kristian Jensen – se deres historie.

Birtha er opkaldt efter sin farmor, og hun kom som ung til Herning og var bl.a. i huset og arbejdede på Centralhotellet. Her arbejdede hun sammen med Thora Uhrskov, så det er nok på den tid de begge har lært deres senere mænd at kende. Mor kom så på fabrik og lærte at sy. Hun var hos Carl F. Nielsen i Museumsgade, og hun lærte virkelig at sy meget smukke ting.
Mor fortalte, at da hun var ung i Herning blev det moderne med kort hår, og hun vidste, at hendes far var meget imod korte frisurer – det var ikke passende – og alligevel lod hun sig friste til at blive klippet i en moderne frisure, så hun var meget nervøs første gang hun skulle hjem til Søby og vise det. Alle de andre søskende syntes det var smart og hendes far må jo have tilgivet hende. Da jeg var barn havde mor den lange fletning, der var klippet af.

Birtha – ung og smart.

Ung og på arbejde – Knud Viggo

Knud Viggo var udlært maskinarbejder, men kom så til at arbejde som montør og varmeinstall. bl.a. hos H .I. Christensen. I sin fritid spillede han fodbold på mesterholdet i Herning.
Jeg kan huske, at han engang kom til skade og måtte holde sengen. Derefter nøjedes han vist med at gå over og se kampene.

25 år siden!

Det er netop i disse dage 25 år siden, vi for 1. gang spillede os ind i mesterrækken. Billedet viser holdet, der præsterede denne bedrift.

Knud Viggo nr. 2 fra h i øverste rk.

De var forlovet længe, men blev så gift den 12. okt. 1934 (der findes en sang og noget af en sangskjuler fra deres bryllup), og de fik en lejlighed i Bethaniagade (ved hjørnet af Nørregårdsalle), derefter boede de på H.C.Ørstedsvej 18 på 1. sal, og her blev jeg født.
I 1938 flyttede de til Møllegade 32, til et hus de købte efter afdøde lærer Worre. Huset blev 7/4 1938 vurderet til 12.000 kr. Grudværd 2700 kr.

Møllegade 32, Herning (huset er væk nu, og der er bygget hospital) . Vinduet t.h. er ind til dagligstuen og det t.v. er spisestuen, som var soveværelse da jeg var lille.
Man kan gå ind ad fortrappen, som ses på det nederste billede. Indenfor er entreen, og t.h. var en dør til dagligstuen. T.v. en trappe til 1. sal. Og lige ud og t.h. var en dør, bag hvilken man kan komme ned ad kældertrappen eller til baggangen, hvor der er toilet t.v .og udgang til haven t.h. og dør til køkkenet lige ud. I køkkenet var der en dør til spisestuen (tidl.sovev.), så man kan gå rundt gennem stuer, entre, baggang og køkken.
På 1. sal lige ovenfor trappen var mit værelse (tidligere udlejet) og t.v. soveværelset (også tidl. udlejet), desuden var der et stort skunk-rum i sovev. Det var der også på gangen – så store at man kunne stå op. Det på gangen var fyldt med legetøj.

Man kunne komme i kælderen både indefra og fra kældertrappen fra haven. Fra haven kom man først i vaskerummet med gruekedel, ligeud var der et tørrerum hvor far havde bygget en trævæg, hvor vi havde badekar inde.
Til den anden side i vaskerummet kom man ind i en lang gang, hvor der t.v. var viktualiekælder (opbevaring af alt der skulle holdes koldt), t.h. var døren til kulkælderen. Denne gang, hvor trappen op i huset også var, blev brugt til beskyttelsesrum under krigen.
Til højre for huset var der i min barndom en garage, som senere blev revet ned. Den anes på billedet.
Der ligger en regning på deres møbler. Sovevæelsesmøblerne (stort skab, dobbeltseng og et toiletbord med spejl og et skab til hver side.) kr.730,- En spisestue (bord, 6 stole, skænk og anretterbord) 503 kr. Anretterbordet står hos mig.

I mange år lejede vi et sommerhus ved Sunds sø om sommeren, og så lånte far H.I.Christensens røde varebil, så vi kunne komme der ud med hele oppakningen. Mange gange roede far os over søen til Sunds by, så vi kunne handle. Det var spændende.

Under krigen var far og et par af hans brødre i modstandsbevægelsen, og der skete heldigvis ikke noget med dem.
Under krigen var der jo mange varer man ikke kunne få, og andre som var rationerede, så man skulle bruge rationeringsmærker, når man skulle købe kaffe, sukker og meget andet. Se nogle af disse mærker næste side.

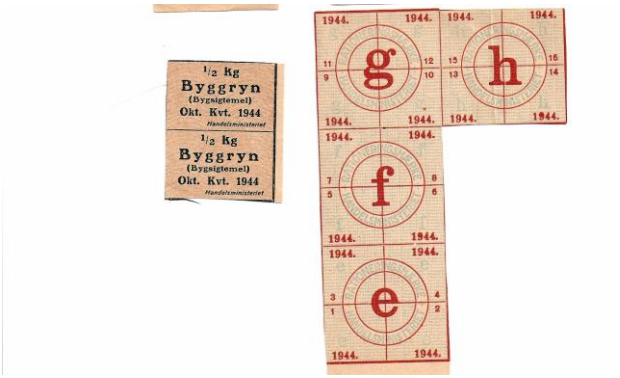

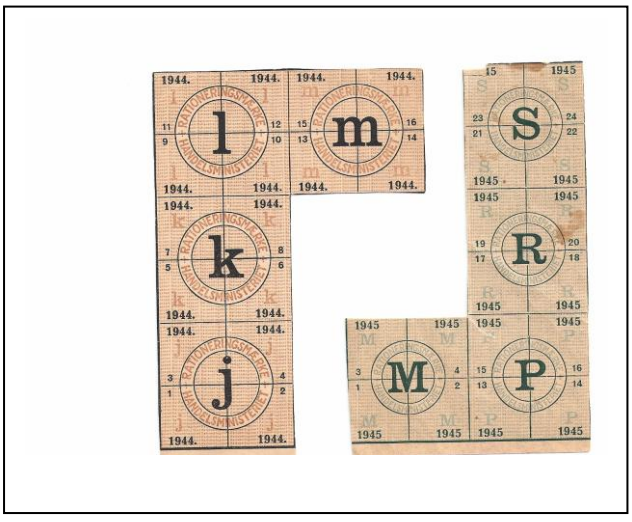

Knud Viggo og Birtha

Far røg, og det havde han nok ikke godt af, for han fik ”vindueskiggerben”. D.v.s. at han tit måtte stå stille og hvile benene, og det var nok også det, der var årsagen til at han døde så tidligt i 1968 da han var 62 år.

Mor boede nogle år i huset, men hun fik svær leddegigt og solgte det så, og flyttede i lejlighed. Først på Silkeborgvej en kort tid og så i Holmparken, hvor hun boede til hun døde den 27. juni 1982. De er begge begravet på den gamle kirkegård i Vestergade, Herning

Læs mere i historien om Kirsten Marie – farmor.

Ehrhart.

2 x tipoldefar til Knud Leth 9. okt 1877, boede i Herning

Secretair i det tyske konsulatssekretatiatet under økon. og komm. kollegiet **Frantz Engelbert Ehrhart** – født 14. nov. 1739 i Magdeborg, Tyskland (ifølge arkivet i Magdeburg findes kirkebøgerne fra 1739 ikke mere – de blev ødelagt under krigen) og død 28. apr. 1800 (iflg. Richters 100 års dødsfald) . Ifølge dødsannoncen i Adresse Contoirs Efterretninger nr. 144 d. 2. Maj 1800 døde han i Frederikssund. (se side)

Han er kommet til København før 1771, hvor han blev gift med **Sophie Elisabeth Borchorst.**

……..

Under 30-års krigene, helt præcist 20. maj 1631, blev Magdeburg efter 10 dages bombardement angrebet af den katolsk kejserlige hær. Der er 22.000 soldater der gennembryder byens fæstnings-anlæg.
De katolske soldater går amok og stjæler alt af værdi, dræber mændene, voldtager, myrder og skamferer kvinderne. Indbyggerne søger til kirkerne, men der bliver ikke vist nogen nåde – soldaterne antænder kirkerne og lader folk brænde inde.
Før angrebet var der 35.000 indbyggere i Magdeburg, og efter var der 450 tilbage.
En af soldaterne – Peter Hagendorf – har skrevet en dagbog og skriver:
"Det gør mig trist om hjertet, at byen er så skændigt brændt ned, da det er en smuk by, og fordi den ligger i mit fædreland"
Det er 100 år før Franz bliver født – måske hans aner er blandt de 450.

http://magdeburger-chronist.de/md-chronik/ch-1700.html = Magdeburgs historie fra 1739 til 1776.

Den 13. dec. 1773 blev Franz fuldmægtig ved Commerce Kollegiet + Revisor for Myntzregistraturen

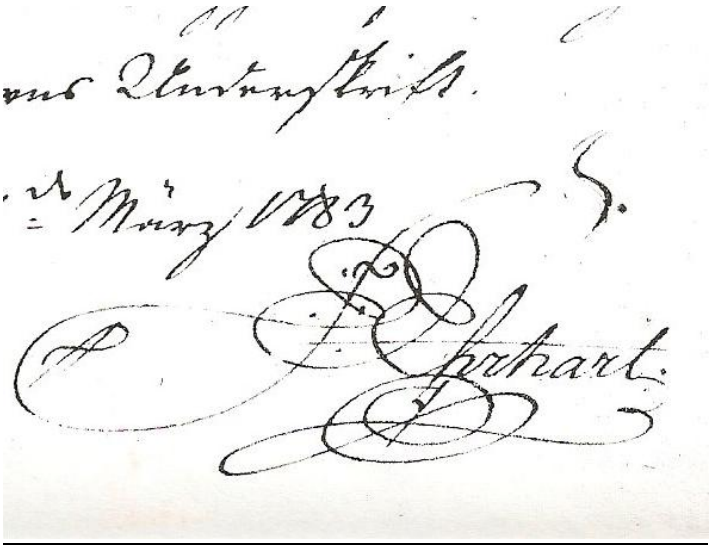

Franz Ehrharts underskrift

11. dec. 1775: Kommercesekretær

XXXVI

Allerunterthanigste Forstellung

Der gevollmärchtigte Frantz Engelbert Erhart hat allerunterthanigst vorgestellet, Dass er von den 3.rn Gevolmächtigten, velche beij? den Sectretaria,
???? das Commers Collegii im Jahr 1773 ernant wurden dem ältigte im køniglighen Dienste ???, und den einzige ??cher worhin, nämlichsehen? unter der Commerz Deputation in den Commerz Geshäften gebrauhet worden

Da er nun zugleich haftet, dir ihm obliegenden Herrichtungen jederzeit mit Fleiss und Eyfer betrieben zu haben, so ist sein allerunterthänigtes Ansuchen an hr. kønigl.: Majestät dass ihm der Tittel als Commerz Secretair allergnädigst vergönnt, und
zwar ?? vom 20. Feb. a.c. ??? geleget?? wurden möchte, als unter welchem dato der secretair Westermann, derzeitiger? Gewoll mähtigter, in Norwegishen Contoir damit be??diget wurde
Das Commerz Colegium kann dem Supplicanten auch nicht ?nugniss??? der Gefhirklihkeit? und der fleisses versagen und verstellet demnach zu
??? kønigl. Majestäts allergnädigsten Resolution
ob dem Supplicanten der gebetene Tittel
als Commerz Secretair beijgeleget , und der
Bestallung darauf unter dem dato vom 20ten
Februar : a: c: ausgefertiget , e?? kønigl. Maje
stät zur allergnädigster Unterschrift vorge-
leget, und endlich dem Supplicanten gratis
ausgeliefert werden möge

Jm General Landes – Oeconomie und Commerz – Collegio, den 4. Decembr :1775.

AG Moltke Schimmelmann Pfaffen Erichsen Reventlov

N- Holt Hellfriedth Frant

Betreffend
Des Ansuch das Gevollmächtigten
Franz Engelberth Ehrhart um den
Tittel als Commerz Secretair

Wir accodieren allergnädigst dem Gevollmächtigten ??? Unserem General - Landes –Oecomomie und Commerz Collegio, Franz Engelbert Ehrhart den Titel als Commerz Secretaire, und ??? den bestellung Und unter dem Dato vom 20ten Febr. a.c.zur Unterschrift vorgeleget, und dem Impetranten un????lich Ausgeliefert werden.

Christiansburg den 11ten December 1775

Christian R.

Moltke Schimmelmann Pfaffen Erichsen Reventlov

1771 ved vielsen: studios

20. Jan. 1777: Secretair v. Commerce Kollegiet. Udenl. Og consulat Sager samt Bogholder og Revisor ved samme kollegium.

29/3 1779: Faar hele de gamle Magasinregnskaber Revision underlagt sig.

31/10 1788: Aftræder som Secretair for C.C.Consulat Contoir –se senere.
På det tidspunkt vil man af med de tyske embedsmænd og have danske i stedet.

.
den 3/4 1771 bliver han viet i Garnisions kirke i København. Bruden er
Sophie Elisabeth Borchorst f.. 1747 (dåb 21/3),
konfirmeret hjemme p.gr.af svaghed d. 2/10 1763.
1763 Dom.18.Trinit. den 2. Oct.ber

Sophia Elisabeth Borchorst Wagtmester Lyder Borchorsts Daatter i Lars Bjørns Stræde er efter kgl. Bevilling af 26. Aug. a.c. bleven confirmeret hjemme i huset formedels hendes svaghed. Den 4. october: altsaa er antallet i alt 41.(konfirmander)

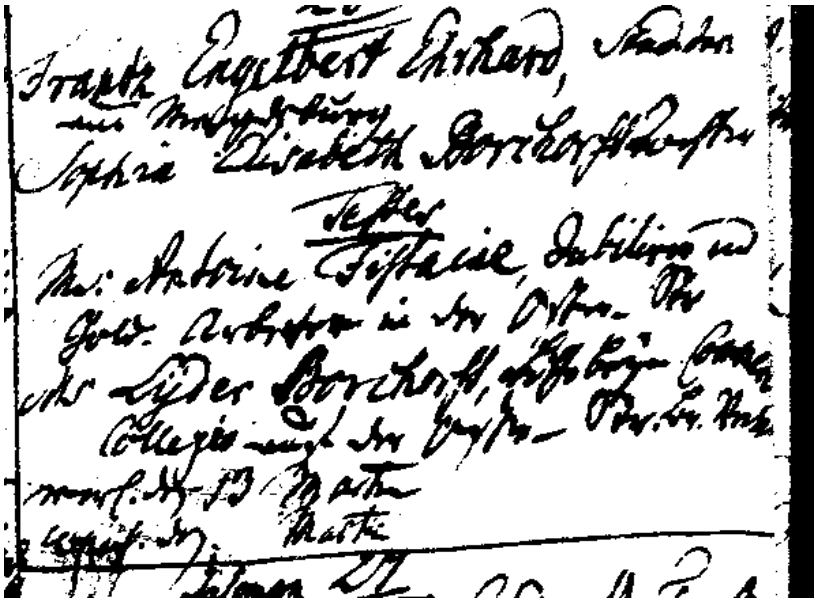

Gernisions kirkebog 1771, opsl. 14

Død 27. juli 1794 af mavekrampe. Begravet 31. juli fra Trinitatis. Dødsannonce i Adresse Contoirs Efterretninger nr. 186 den 28. Juli 1794

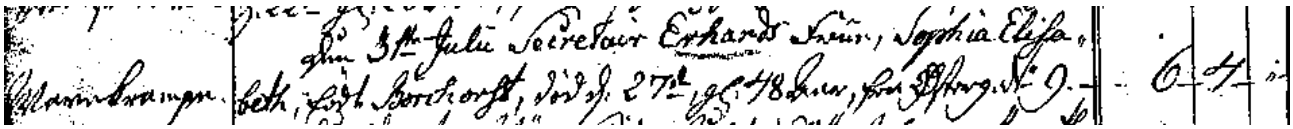

kirkebogen – dødsfald

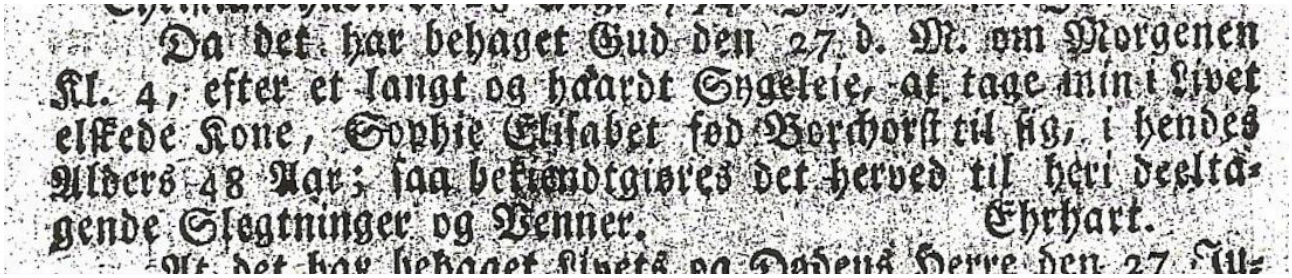
Da det har behaget Gud den 27 d. M. om Morgenen Kl. 4, efter et langt og haardt Sygeleie, at tage min i Livet elskede Kone, Sophie Elisabet fød Borchorst til Hg, i hendes Alders 48 Aar; saa bekiendtgiøres det herved til heri deeltagende Slegtninger og Venner. Ehrhart.

dødsannoncen

Sophie er datter af **Maria Elisabeth Ranzau** (lærermoder v. Holmens skole) **og Lüder Mouridsen Borchorst** (i 1737 soldat i Slagelse (iflg. morbrors kones skifte – Mette Jørgensdatter Seidelin) - 1747 Kvartermester v. Guarden – 1751 Wagtmester og trompeter v. Liv-Guarden til hest i 1762 , og det var han også i 1763, men ikke i 1765 – ved sin død i 1771-. bud v. Comerce Collegiet)

Efter sidste mønstring 26. april 1748:
Hvem er gået af siden sidste mønstring: vagtmester Heise
Lüder er fra Jylland, 36 år, har gjort tjeneste i 18 år. Hesten var 7 år og 17 høj (7 hånd lig ca. 170 cm) og erstattet.

Livgarden til hest 1756 10 x 15

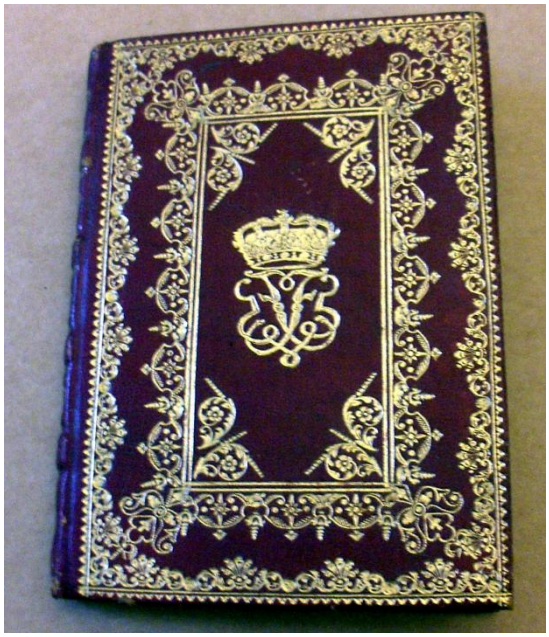

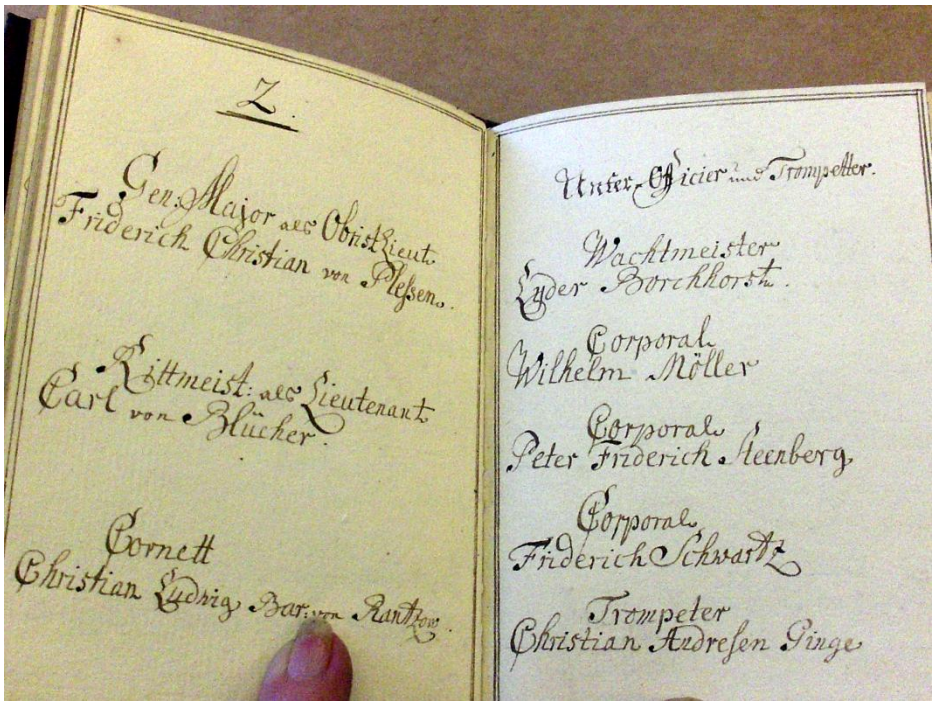

også i 1762 og 1763

Lüder blev født i Viborg den 17. Martz 1717 som søn af borgmester Mourits Borchorst og Sophie Elisabeth Lydersdatter Lassen..
I 1723 blev Mourits på grund af uregelmæssigheder forvist til Trondheim i Norge. Blev nok frikendt, men han døde i København i 1726 og blev begravet ved Holmens kirke den 14. jan.

Han logerede i Nr. 4 ved Holmens kirke. I bogen ”Hen over Torv og Gade” omtales Holmens Kanal 4, der 100 år senere bliver prydet med malerier af Lundby og Skovgaard – side 28.

– *se **vedhæftede om deres familier. Lüder Borchorst**.*

Lüder og Maria boede 1751 i Lars Bjørnsstræde, i 1785 bor hun i Laxegade 303, Kbh. (Holmens Kirkes Fattige Skole) hvor hun var lærermoder, og det er måske hendes ernæring efter Lüders død i 1771..

Der gik 60 piger og 40 drenge på skolen, og de blev undervist i Læsen, Skriven, Regning og Kristendoms-Kundskab. Pigerne i Syning, Knytten og Spinden Hun fik i årlig løn 60 Rdr. Og 4 Brænde til sig og Syskolen samt frie Værelser i Skolens Huus.
Skolen var oprettet i 1734 og består af 6 Fag Grundmur til Gaden, to etager Høyt med 4 Fag Qvist over og et Side-Hus af 5 Fag Bindingsværk, 3 etager Høy. Der er en Skolemester og en Hører + Lærermoderen.
Til Julen får alle Børn nye Sko og Strømper, En del får nye Klæder fra Top til Tå, især pigerne. Skolen har anselige Legater og Donationer. Bl.a. det Wendelboeske der betaler alt for 3 børn og det Mühlenphortske der klæder 10 fader- moderløse børn. På Helligdage indsamles i Skolens Bækkener ved Kirkedøren gavmilde gaver far Menigheden.(Nicolai Jonge)

Christiansborg slot tv. – Laxegade ud for V – nr. to gade fra neden, den der buer opad. – th. Bremerholm

Lüder døde på Frederiks Hospital, Sokkelund h., København, den 23. nov. 1771 kl. 7 ¾ aften af vattersoot.

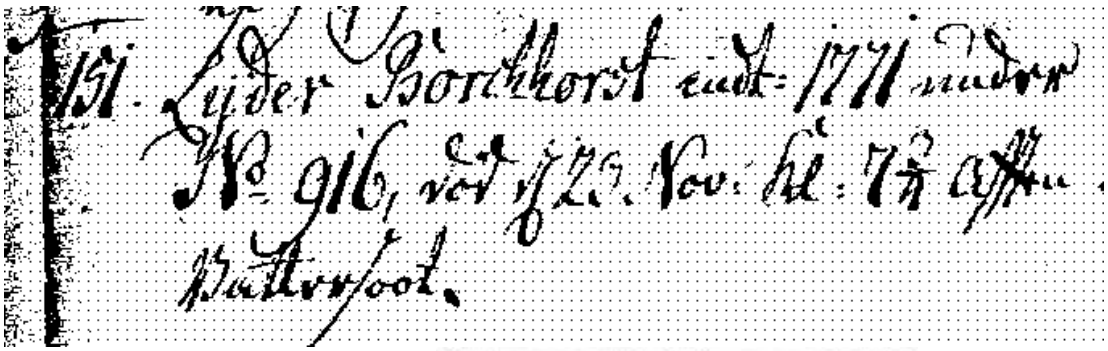

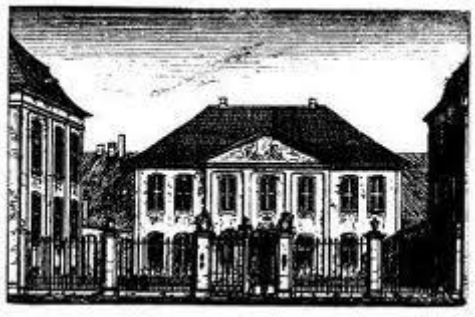

Frederiks hospital

Maria sad i uskiftet bo da hun døde af brystsyge den 10. maj 1785 i København,. Hun blev begravet 13. maj fra Holmens kirke. Se vedhæftede udskrift af skifteprotokollen m.v.

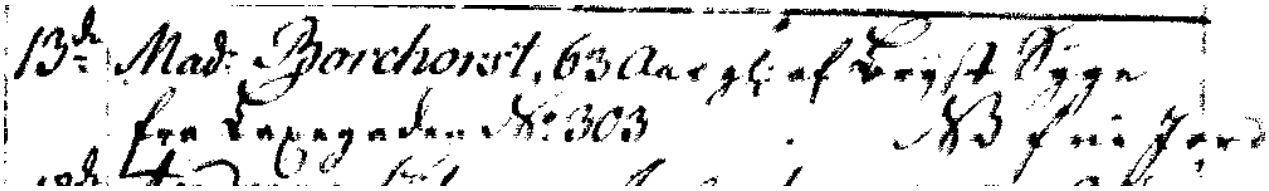

De havde 6 børn: **Sophie Elisabeth** f. 1747

Mauritz f. 1748, bogholder v. Finanz Cassen, gift 2/7
Med Elisabeth Cathrine Martine Lund,
Bor Fr..berggade 205, Kbh. – 4 børn
I 1777 bliver han udlagt som barnefader til Juliane Foltmars søn Mauritz. Da bor han til leje i Grønnegade og er kgl. Fuldmægtig

Else Margrethe f. 1749

Anne Cathrine f. 1751

Birgitta (kaldes nok Margrethe) f. 1757, gift 2/6 1786 med Peter Benzen, bor Adelgade 298 - 3 børn

Hans f. 1760, guldsmedesvend, i 1785 i Nordamerika
(der var vel ikke guldgravning i Amerika på det tidspunkt.?)

Sophie Elisabeths dåbsattest:

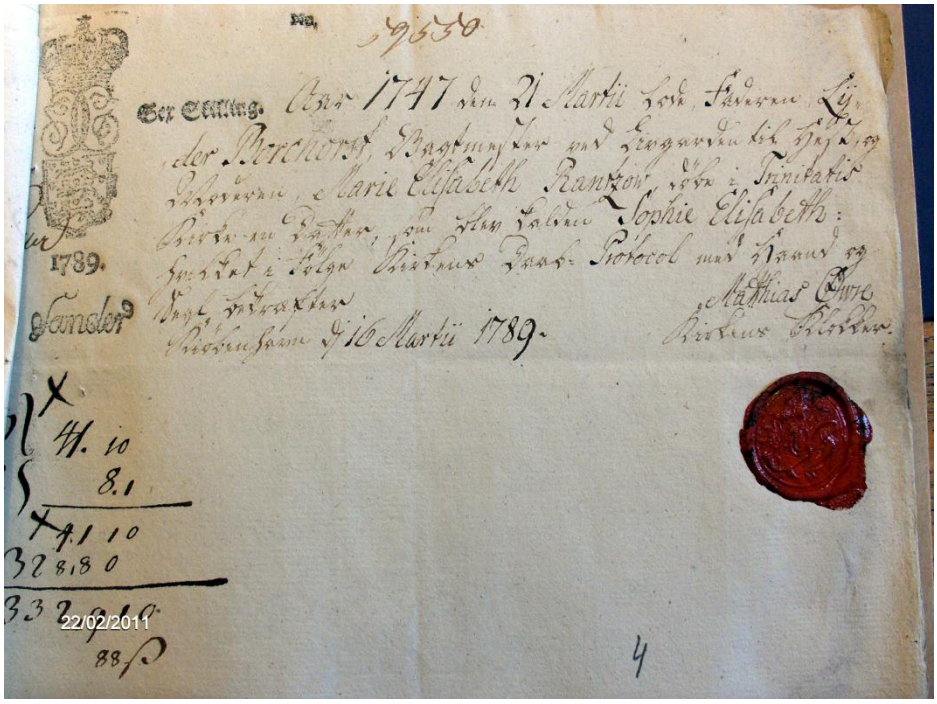

Aar 1747 den 21. Martii lod faderen Lüder Borchorst. Vagmester ved Garden til Hest og hustruen Marie Elisabeth Ranzow døbe i Trinitatis kirke en datter , som blev kaldet Sophie Elisabeth: hvilket ifølge Kirkens Daabe protokol med Haand og segl bekræftes
Kiøbenhavn den 16. Martii 1789. Mathias Oure
Kirkens Klokker

Anne Catrine er døbt 25. nov. 1751 og Lüders bror Jacob er fadder = bevis på slægten i Viborg

Lüder Borchorst Vagtmester ved Guarden, boende i L. Biørns
stræde og H. Maria Elisabeth Rantzow E D K (En Datter Kaldet**) Anne Cathrine**
Fadd: Johan Gerhard Aschow Klædekræmmer i Færgestræde, Søren Chri-
stensen Brbrænder (Brændevinsbrænder) i L. Biørns stræde og Mr. Jacob Borchorst log.
i 3 Hierter paa V.gade, Barnets Farbroder. Anne Cathrine, Sr. Hoffmans
Garvers Ved Nørre Port b. B. (bar Barnet) og Jfr. Christiana Sophie From i 3 Hiorte H CH (Holdt Chris-
tenhuen)

Sophie og Frantz bor:
1780: Klosterstræde, København
1782: Skindergade, København
I 1783 er der et kæmpe vulkanudbrud på Island - Laki – og det bevirkede at Europa og Nordamerika fik de koldeste vintre, der nogensinde er registreret.
1787 – 1790: Adelgaden 306, København.
1794 –Østergade 9, København (SE dør i juli) . I 1794 stod 9 for matr.nr., og det er lidt pudsigt, at det i dag er husnummeret.

Om. Franz Engelbert Ehrhart:

Han kom til Danmark fra Tyskland før 1771, for da blev han gift i Garnisionskirke med Sophie Elisabeth Borchorst. Han bliver ansat i Økonomi og kommercekollegiets tyske sekretariat, og dette kollegium var kammerherre Bernstorff deputeret. Bernstorff havde flere godser i Mecklenburg i Tyskland, og måske har han kendt Erhardt herfra..
Bernstorff slår dette og nogle andre kollegier sammen til Generaltoldkammeret, og her kommer unge Ernst Anton Erhardt senere til at arbejde som bogholder. Her er baron Schimmelmann også deputeret.
Franz Erhard udgiver sammen med en Pram et blad der hedder: Efterretninger om den inden- og udenlandske Handel, Skibsfart, Fabrique- og manufaktur-Væsen , og disse hæfter er værd at låne, for der står mange ting som man i dag synes er sjove og anderledes. Der er meget om hvor skibe anløber havn, der er om sørøvere, behandling for møl, hvordan man gør fordærvet vin god igen, Napoleonskrigenes indflydelse og meget mere.
Erhard og Pram nævnes sammen med Schimmelmann i Knud Lyhne Rabeks erindringer.
Der er også en anden sammenhæng med Bernstorff, idet Ernst Anton E. bliver gift med Dorothea Beierholm, og hendes morfar var "Den lærde bonde" Hans Jensen Bjerregaard, som var en af de første frie bønder i Danmark

Denne ejendom skulle være nr. 9 – tæt på Kgs. Nytorv – på siden mod Magasin)
Det ser ud til at være det samme hus på en tegning fra 1840, blot er der bygget en etage på.

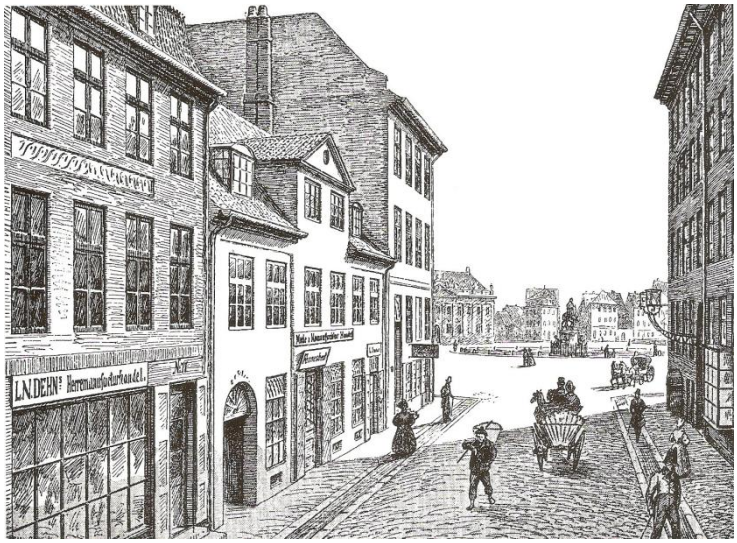

1840 Østergade ned mod Kgs. Nytorv

I 1785 blev det bestemt at alle kongeligt ansatte skulle indbetale til Enkekassen og de kunne ikke blive gift, hvis de ikke havde indbetalt. Beløbet skulle indbetales over 4 år, men man kunne få 12 års afdragsordning, for det var jo mange penge, og her ses Franz Ehrharts ansøgning:

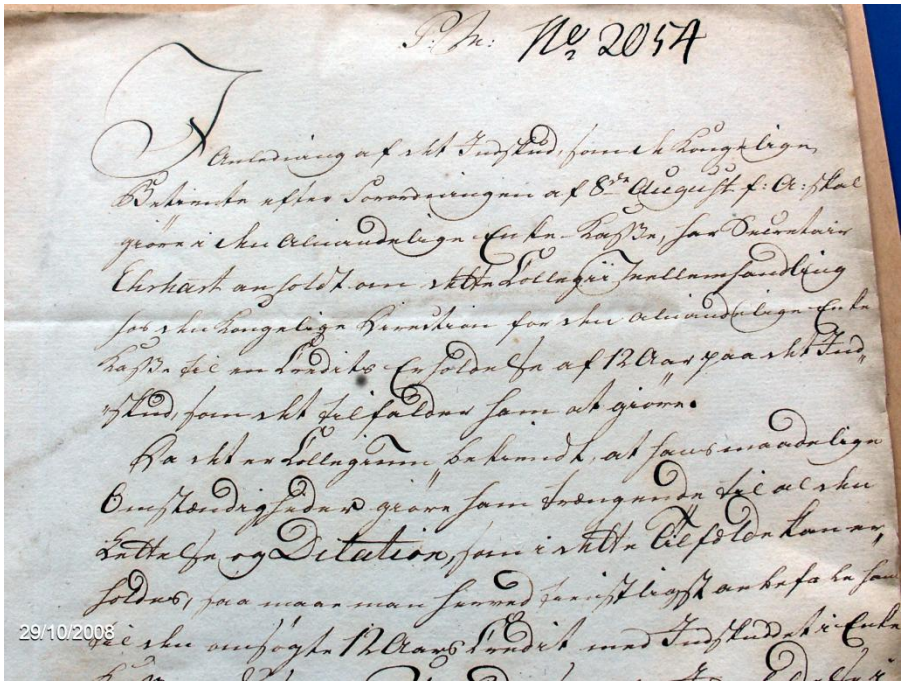

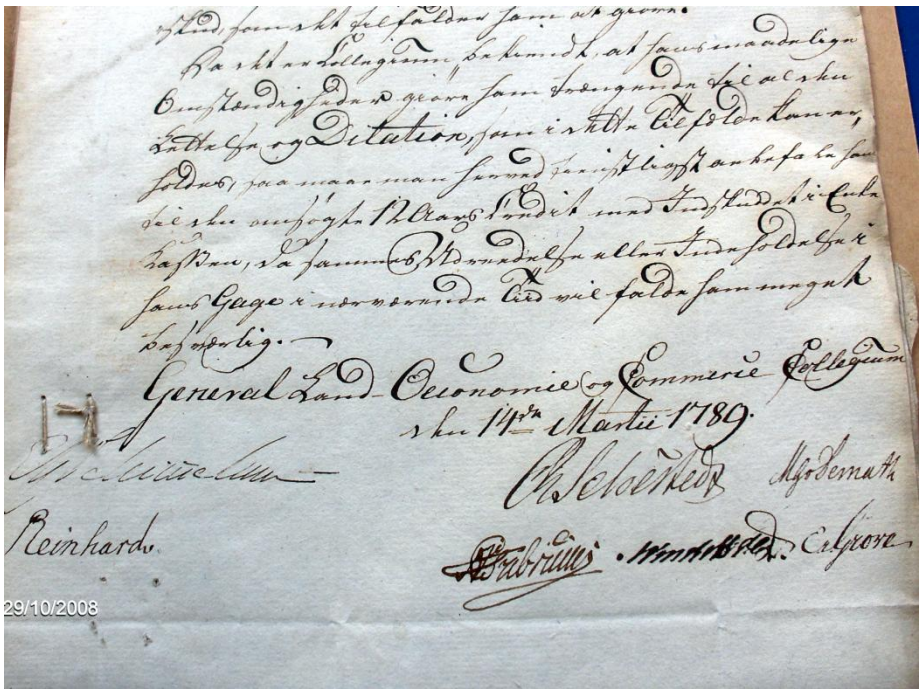

No 2054

I anledning af sit Indskud, som de kongelige Betiente efter Forordningen af 8. August f.Aa. skal giøre i den Almindelige Enkekasse, har secretair Ehrhart anholdt om dette Kollegie Imellemhandling hos den kongelige Direction hos den almindelige Enkekasse til en Kredits Erholdelse af 12 Aar paa det Indskud som det tilfalder ham at giøre.

Da det er Kollegium bekiendt at hans maadelige omstændigheder giøre ham trængende til al den Lettelse og Dilation, som i dette Tilfælde kan erholdes, saa maa man herved tienstligst anbefale ham til den Ansøgte 12 Aars Kredit med Indskudet i Enkekassen , da sammes Udreedelse eller Indeholdelse i hans Gage i indeværende Tiid vil falde ham meget Besværlig.

General Land – Oeconomie og Comerce Collegium

Den 14. Martii 1789

Der skulle nok en lægeerklæring til:

At Requirenten hr. Secretair Franz Engelbert Ehrhart hverken er syg eller sengeliggende og med ingen dødelig morbo chronica, som Svindsot, Vattersoet, blodspytten og detlige, eller anden Svaghed, som lader hans tidligen Død befrygtes, for nærværende Indestaar Anførte er behæftet, ei heller i det sidst forløbne Aar har udstaaet nogen Sygdom, der haver efterladt sig kiendelige følger til hans levetids mulige forkortelse, men at han saavidt sig lader tilsyne, etter hans Alder befinder sig ved fuldkommen gode Sinds og Legems Kræfter , og er i Stand til vedbørligen at besørge sine sædvanlige forretninger. Dette bekræftes under Embeds Ed af

København den 19. März 1789

Buchhave

Underskrifter

Samt en attest om slægtsskab_

Vi undertegnede bevidner at vi kende Reqvirenten, og hverken den attesterende Medicus eller vi var nær i Slægt eller Svogerskab med ham, samt at vi ikke anderledes vide, at hvad han har attesteret, sig saaledes rigtig forholder

København den 19. März 1789

Hansen
Siæle Sørger

Pram
Archivar og Secretair
Comercie Collegium

Af nedenstående brev fremgår det, at Frantz er født i Magdeborg:
Det står også i kirkebogen ved trolovelsen

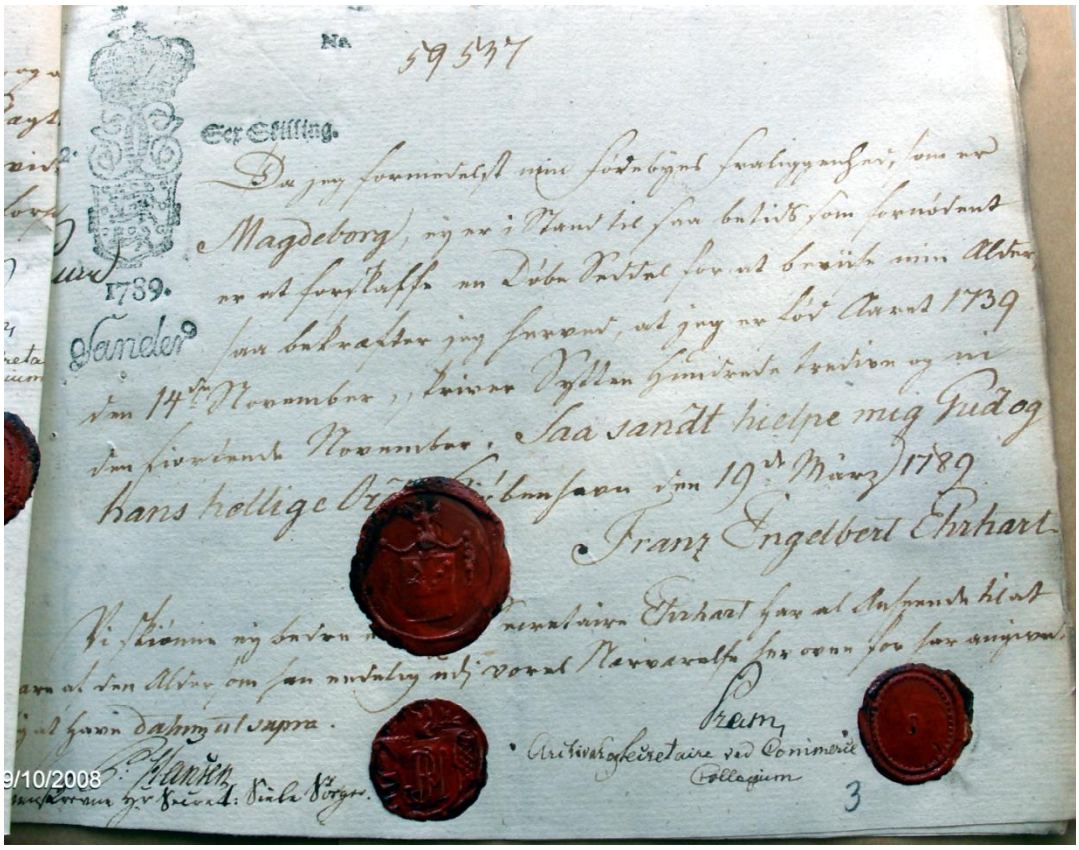

Da jeg formedelst min fødebyes forliggenhed , som er Magdeborg, og er i stand til saa betids som fornødent er at fremskaffe Døbe Seddel for at beviise min Alder saa bekræfter jeg herved, at jeg er fød Aaret 1739 den 14. November, skriver Sytten hundrede tredive og ni den fiortende November. Saa sandt hielpe mig Gud og hans hellige Ord . Kjøbenhavn den 19de Marz 1789.
Franz Engelbert Ehrhart

Vi skiønner og beder at Secretair Ehrhart har at An??de til at være af den Alder som han edelig udi vor Nærværelse her over for har angivet sig at have Datum et supra

Hansen *Pram*

???? Siæle Sørger *Archivar og Secretair ved*
Comercie Collegium

1600 tals ejendom på Østergade 15, findes stadig (foto 1890)
Karel van Manders gård.

I årene 1775 – 1788 diskuterede man meget om man skulle gå fra mønten Kurant til Specier.
I 1793 skriver en fransk emigrant følgende: "Blandt det mest usædvanlige ting man i 1793 kunne fremvise i København, var en konge, der lavede narrestreger og krumspring til fremmedes fornøjelse. Og så var der en albinolignende kronprins med hvide øjenlåg og øjenbryn, hørhår og røde øjne. " (kong Christian d. VII var sindssyg og det var kronprins Frederik der regerede)

Herremode 1790-1820

Familie 1790

I bogen "Moden i 1700 årene" skrive der: Endnu i 1781 averteres der i Adresseavisen med forfærdigelse af moderne hårpunge , jagtpunge, hattekokarder, sorte og røde med gule kanter, samt piskesløjfer. Endvidere oppudsning af gamle hårpunge til 10 – 12 skilling stykket.
Der er lidt pudsigt, for i skiftet efter Franz står opført hårpung og hårbånd.

Chresten Pram der arbejdede sammen med Ehrhart og udgav blade sammen med ham.
Man kan måske få et indtryk af Ehrharts udseende og påklædning.

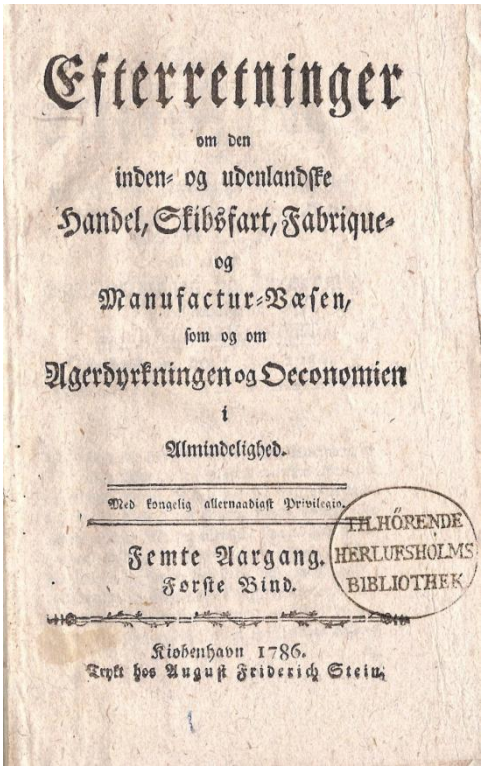

Efterretninger
om den
inden- og udenlandske
Handel, Skibsfart, Fabrique-
og
Manufactur-Væsen,
som og om
Agerdyrkningen og Oeconomien
i
Almindelighed.

Med kongelig allernaadigst Privilegio.

Femte Aargang.
Første Bind.

TILHØRENDE HERLUFSHOLMS BIBLIOTHEK

Kiøbenhavn 1786.
Trykt hos August Friderich Steins

Frantz udgiver sammen med Chr. H. Pram: "Efterretninger om den inden og udenlandske Handel, Skibsfart, Fabrique- og Manufactur-Væsen som og om Agerdyrkningen og Oeconomien i Almindelighed" Det er et blad der udkom 1782 – 87.
(Det er spændende læsning – meget anderledes end hvad man ville skrive i dag. Der er bl.a. om hvordan man gør fordærvet vin god - Hvordan en ung pige i Paris redder livet – om sørøveri og bortførelser til søs – hvilke skibe der lægger til i hvilken havn o.s.v.

Ifølge bladet Minerva var Ehrhart subskribent (abonnent?) på det. Et blad udgivet af Pram og Rahbek.

Den 31. April 1788 skriver kong Christian at han mundtligt har givet besked på en del ændringer i Commerce Collegiet, og hvem det drejer sig om. For Franz' vedkommende skrives følgende:

Det Secretairen for Consulat Contoiret Frantz Eberhard Erhard udtræder fra benævnte Secretariat dog at han imod at beholde sin Gage som ??? Vartpenge indtil anden converable Employ overtages da Pangsion eller andre Forretninger, som maatte anbefales ham af vor finans Casse Direction eller Commerse Collegio, som især tillades at bruge ham Gandske ved Sagsøgelsen af de algierske Expeditioner

Bemærk, at man godt kan bruge ham vedr. de algierske Expeditioner.

- og den 29. oktober 1788 udfærdiges "Allerunderdanigst Forestilling" om forandringer med følgende vedr. Franz.
-

Det Secretairen for Konsulat Kontoiret Frantz Eberhard Ehrhard udtræder fra benævnte Secretariat; Dog at han, imod at beholde sin Gage som Vartpenge indtil anden vunerable Empløy (embede) overtager de Revisions? eller andre Forretninger som af den kongelige Finantze Kasse Direction eller dette Kollegium maatte ham anbefales

Sophie Elisabeth er jo død i juli 1794 i Østergade, men i
1794 adr.bog er der i Regnegade 179 en sekr. Ehrhardt og handelsinstitut og jomfru Ehrhard holde undervisningsinstitut. Det må være en søn og en af de ældste piger. Måske de er flyttet efter moderens død. (Ernst er 14 år ved moderens død)
Jumfru Ehrharts mormor var jo lærermoder, så det er der åbenbart tradition for.

København er rigt på oplevelser i disse år:

Struense var livlæge i 1759 og Gehejmekabinetsminister i 1771,
Og så blev han henrettet i 1772 – det har været store begivenheder.
(Bemærk: Christiansborg brændte sidst i febr. 1794 – den 5. juni 1795 . brændte ca. 1000 ejendomme i København)
(I 1801 – Slaget på Reden og i 1807 englænderne bombarderer København og ca. 300 huse ødelægges)
"En ret "skøn" tid at leve i"!!!

De ramte gader

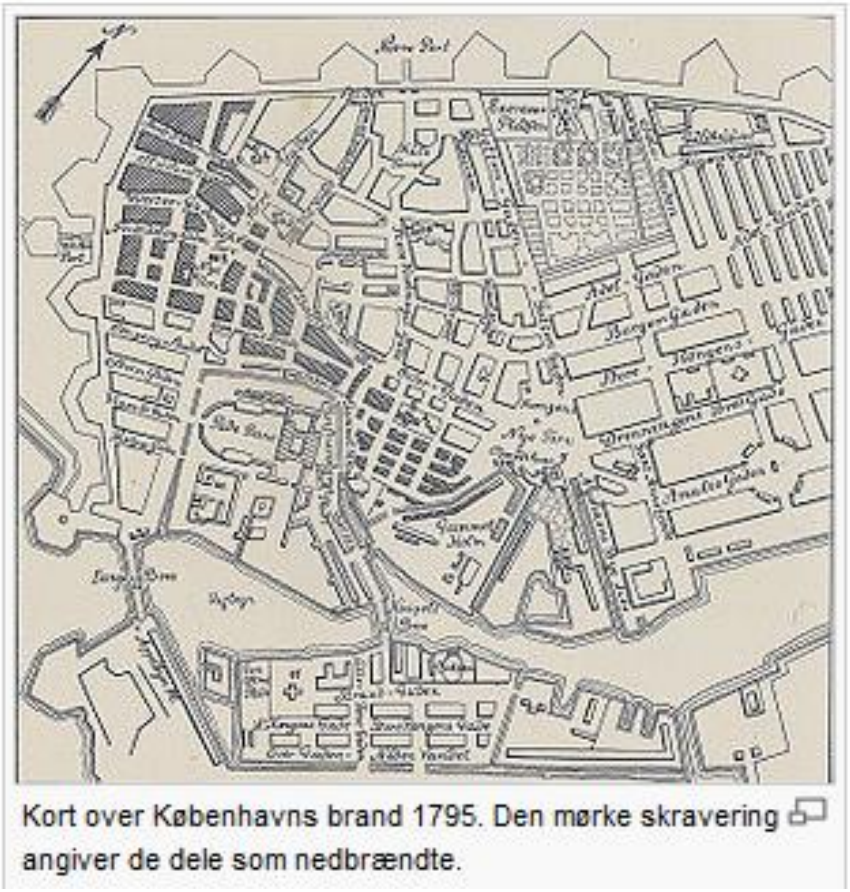

Kort over Københavns brand 1795. Den mørke skravering angiver de dele som nedbrændte.

På et tidspunkt efter 1794 er Franz flyttet til Frederikssund, men hvad der har fået ham til at vælge Frederikssund må stå hen i det uvisse.
I skriftet fremgår det at han bor hos vertshusmand Peder Veen el. Vern, og at han er i kost hos saddelmager Henrik Mogensen.

Franz døde 28. april 1800 i Frederikssund og blev begravet her den 1. maj 1800. Fredag den 2. maj var der en meddelelse i "Adresse-Contoirs Efterretninger" om dødsfaldet, underskrevet af sønnen Ernst Anton Ehrhart.

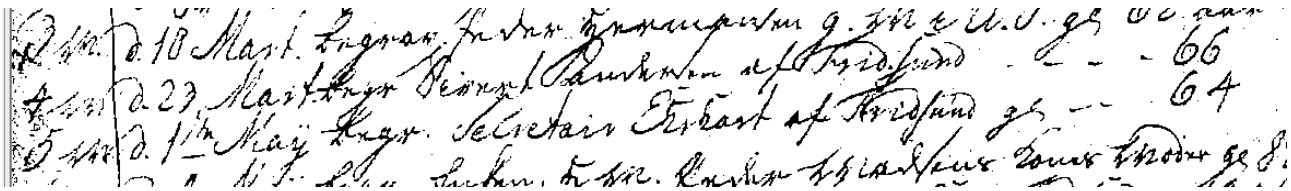

Fr. sund kirkebog

I Frederikssund kirke kunne man blive begravet inde i kirken helt til 1805, så måske er han begravet der.

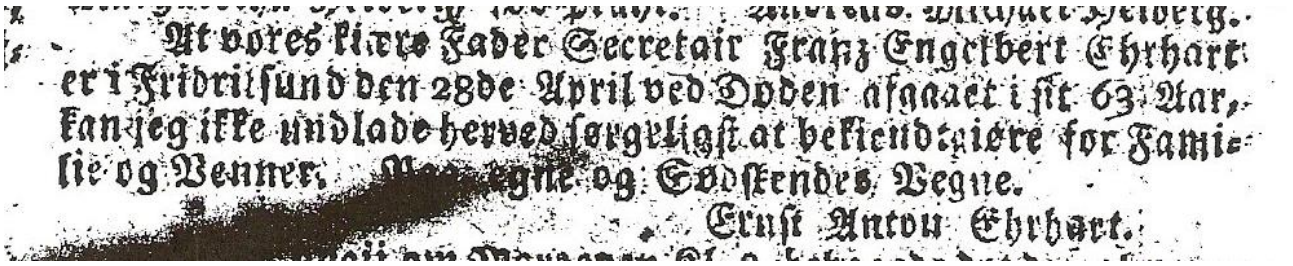
At vores kiære Fader Secretair Franz Engelbert Ehrhart
er i Fridrikssund den 28de April ved Døden afgaaet i sit 63 Aar,
kan jeg ikke undlade herved sørgeligst at bekiendtgiøre for Familie og Venner, [illegible] og Sødskendes Vegne.
Ernst Antou Ehrhart.

dødsannoncen

Ude Sundby kirke (senere Fr.sund kirke)

Prædikestolen er fra 1606 og var i kirken i år 1800.

Der er skifte efter ham og liste over salg af hans ejendele ved auktion –indsættes sidst
Det er lidt specielt, at han har en ske og en kniv, men ingen gaffel. Har han mon ikke lært at bruge sådan en. De kom først frem i 1700 årene.
Der er mange spændende ting i hans bo,
Han har en natstol med kobberbækken og mange andre fine ting, bl.a. en del franske, tyske og danske bøger

Jeg er forbavset over, at han er flyttet til Frederikssund efter Sophies død, og han må jo have boet der, siden skiftet er foregået her.
Fr.sund havde i 1801 262 indbyggere, så det var ikke nogen stor by.
Frederikssund var mere velstillet end Slangerup der var i tiltagende armod, og det blev foreslået at lægge Slangerup ind under Fr.sund, men det blev ikke til noget.
Slangerup byfoged, Peder Horrebow Rathenburg, der var sjællandsk præstesøn, som ordnede Franz' skifte søgte væk fra byen efter 9 år, og skriver at han er en forarmet mand, og forfulgt af ulykker.
I 1786 var der 11 brændevinsbrænderier i Fr.sund, og det lyder af mange for byen var jo ikke ret stor.
Byen havde også et marked tirsdag efter påske, og i 1795,var der 213 besøgende. Det lyder til gengæld af lidt.
Omkring 1800 beskrives en ældre herres søndagspåklædning således: grøn Kjole med brede opslag og forgyldte knapper, sorte pantalons (harlekinbukser) og storblomstret vest. Blanke støvler og trekantet hat.
Man hilste pænt på byfogedens hus på Torvet, når man gik forbi.

Franz og Sophie Elisabeth havde følgende børn:

Søn: Ernst Anthon Ehrhart født 8. Augusti 1780 og døbt i Helliggeistes kirke, København den 21. Augusti 1780.

- andre børn: .

Lyders Engelberth f. ca. 1771

Anne Elisabeth f. ca. 1772 - død 5/1 1803 - gift m. Niels Reinstrup Bilfelt. Børn Hans Engelbert, Frederik Charistian B og Sophie Margaretha Augusta B.

Maria Elisabeth f. ca. 1774 gift 25/1 1793 I Nikolaj k. med Andreas Truelsen . Kjøbmand. I 1801 er hun enke med tre børn: Frans Ferdinand, Marie Christine og Emilie Andrea.

Blev hun senere gift med Peter Friderick van Wylich (barn Elisabeth Augusta)

Cathrine Charlotte f. ca. 1775. Gift I 1805 med landskabsmaler Elias Meyer. 1803 fik han en årlig understøttelse af kongens kasse.

M. har en uhyre produktion bag sig, og han har sandsynligvis haft en vigtig indtægtskilde fra sine talrige grafiske landskabsfremstillinger

Han døde af brystsyge i 1809 (på Solitude – landsted ved Assistens) Han er begravet på Assistens Kirkegård

. I Lahdes gæstebog på Det kgl. bibliotek

Hun blev derefter gift med Poul Mathias Schor, der var præst i Torslev. d. 5/7 1810

Frans Samuel f. ca. 1776 . Indruleredes I Kbh. den 3/9 1801 som II styrmand på det priv. skib "Freden" (22 rdl.mlg) til Ostindiensrejse 1801 – 02. Døde år senere på et skib i den Bengalske Bugt.

Sophia Francisca f. 16/4 1778

- *August Mouritz 14/6 1779*

Friderica Augusta Erhard f. i Kbh. 14/4 1782 død i Trankebar 28. jan. 1809 – bisat 29. jan.fra Zionskirken i Trankebar, Tamil Nadu, Indien.

- Gift 4. apr. 1805 m. byfoged – senere guvernør Johannes Rehling f. 17, aug, 1775 og død 1841 i Trankebar.
- De fik et barn før hun døde: August Frederik f. 25. dec. 1808 (død 11. nov. 1846 i Indien) skibsfører

De ankom til Ostindien m. paketten Kronprins Frederik

I folket. 1787 har Fam. Ehrhardt to tjenestepiger: Magdalene og Anne

Man kan meget vel tænke, at Ernst August har gået på St. Petri skole, der er en tysk skole. Ernsts far var tysk og skolen underviste dengang i bogføring, og Ernst blev jo bogholder i en tidlig alder, så man kan jo forestille sig hvor han har det fra.

St. Petri havde 4 forskellige klasser. En med 50 drenge, der fik fri undervisning , bøger og klæder.
En med 26 drenge, hvoraf 6 blev betalt af Beckersche legat, og 20 som skoleholder Svendsen betalte for.
En klasse med op til 20 børn, betalt af afdøde prinsesse Charlotte Amalia.
En pengeklasse med 35 drenge, hvor forældrene betalte.
1771 kom der en afdeling for piger.

I Dec. 1804 I København får Ernst August en kopi af sin dåbsattest.
Det må være lige inden han rejser til Guinea.

De personer der rejste til Guinea for at arbejde på de danske forter, blev som regel ansat på en 5 års kontrakt, men det ser ikke ud til at Ernst har været der helt så længe.

Slaveskibene fra Guinea blev egentlig forbudt i 1792, men da beholdningerne af slaver skulle fyldes op i Vestindien, fik man lov at sejle til 1803, men det sidste skib sejlede først i 1807, så Ernst må have oplevet det.

Den 15. Dec. 1806 skriver Ernst i brevmappen for fortet Christiansborg i Guinea, sålydende:

.

Christiansborg Decb. 1806
R 15

Til
Commandant Schiøning.

Promemoria

Efter at have forfattet Christiansborg Regnskaber for Aaret 1805,befandtes at Lærling ved ????????????? Johan Lebeutt Hepe, som atten?? April d.a. blev nedsendt fortet Prinscensten have til gode 1 Mark 8 sk.? som forrige Aar mod Jul? udregnet gav Commandanten Walik derfor behage at forandre hans Skyld her ved Christiansborg til 13 Rd 3 Rd 3 Mark 2½ Skilling

Ærbødigst
Ernst Ehrhart

Bem.: Det var ret sundhedsskadeligt at opholde sig der, og de fleste fik "klimatfeber" der var malaria og/eller gul feber og måske guineaorm (der kom ud gennem huden). Ikke mange overlevede et år eller to og måske har han haft en sygdom i kroppen da han kom hjem. Han er i hvert fald ivrig efter at få en forsikring til sin kone og af dødsannoncen lyder det som om han er alvorligt syg inden sin død i 1830.

25/4 1809 – erklæring om hans . Ernst - sundhedstilstand – original på Rigsarkivet.

I 1809 er han altså hjemme igen, og nok også før, for han har lært Dorothea at kende og bliver gift med hende.

Ernst - Viet 3. maj 1809 til **Dorothea Beierholm** i Vor Frue kirke, København

Vor Frue kirke var brændt i 1807 ved englændernes bombardement, så de er gift enten i Trinitatis kirke – hvortil menigheden var henvist – eller i hjemmet.

Dorothea er født i maj 1786 i Slagelse og døbt 19. maj 1786 i Sct. Mikkels kirke i Slagelse og hendes forældre er Peder Beierholm og Lene Bjerregaard – viet 1/11 1780 i Sankt Mikkels kirke i Slagelse.
.Se historier: Bjerregaard Beyerholm

Dorothea Beyerholm
Originalbilledet hænger hos Jacob Leth, Randers
Hang i sin tid hos Knud Leth, Herning .

I 1810/11 bor familien i Ny Kongensgade 224

1817 – bor de (Ernst) ifølge adressebogen i Teglgårdsstræde 195, matr.nr. 16, København

Bogholder ved generaltoldkammeret

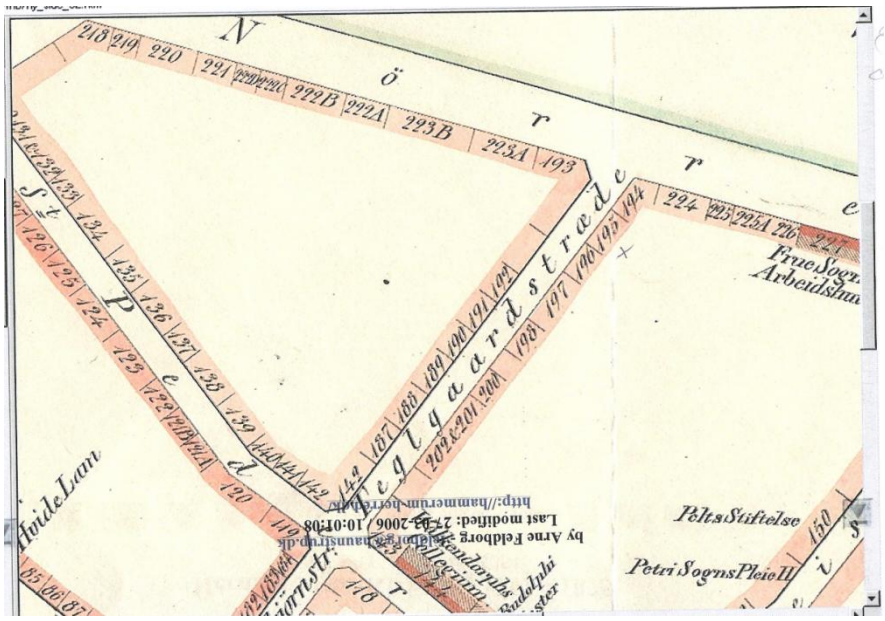

Børn:

2/2 1810 – Thora Anthonia Helene Erhart, f. 2. febr og døbt 16/3 1810 i Vor Frue (Trinitatis)

vores tipoldemor – se senere

Thora Anthonia Helene gift Thrane
Som det hang på væggen i Højgade, Herning

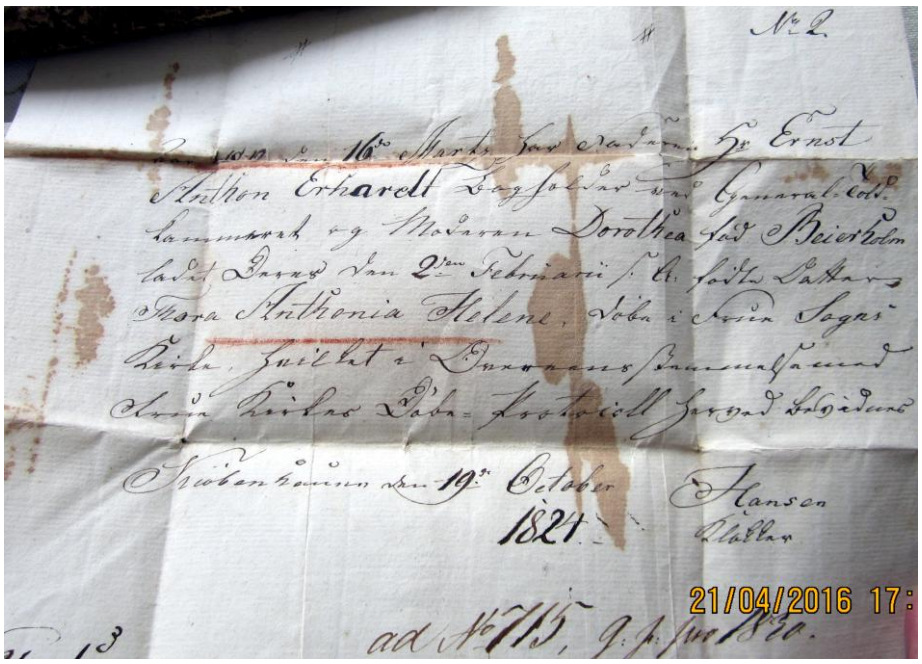
Thoras dåbsattest

19/5 1811 – Emma Sophie Erhardt, døbt 3/7 1811 i Vor Frue (Trinitatis),
viet 19/5 1840 med Niels Peter Dinesen i Skanderborg og hun er død
23/6 1844 – begr. Aarhus domkirke
De havde sønnen Jens Georg

Mand: **Jens Georg Dinesen**
Født: 2 mar 1841 i Aarhus
Døbt: 19 maj 1841 i Domkirken, Aarhus
Stilling: Fabrikant
Hans far: Niels Dinesen
Hans mor: Emma Sophie Erhardt
Gift

Hustru: **Wilhelmine Maria Rodskjer**
Født: 2 apr 1843 i Bruunshaab, Asmild, Viborg
Døbt: 7 maj 1843 i Asmild Kirke, Viborg
Note: Forældre: Fabrikant Wilhelm August Rodskjer og Elseline Marie Klem.

Hendes far: Wilhelm Augustin Rodskjer
Hendes mor: Elseline Marie Klem

Børn:
Alvilde Vilhelmine Marie Dinesen
Født: 2 sep 1874 i Aalborg
Døbt: 11 okt 1874 i Budolfi Kirke, Aalborg
Konfirmeret: 12 okt 1890 i Budolfi Kirke, Aalborg
Død: 9 okt 1947 i Usserød Sygehus, Hørsholm, Frederiksborg
Begravet: 15 okt 1947 i Hørsholm Kirke, Frederiksborg
Stilling: Forfatterinde
Note: Skrev under navnet Marie Alvilda Dinesen.

Augusta Sofie Dinesen
Født: 27 maj 1876 i Aalborg
Døbt: 9 jul 1876 i Budolfi Kirke, Aalborg

Død: Efter 1930
Stilling: Sygeplejerske

Ragna Henriette Dinesen
Født: 22 dec 1877 i Aalborg
Døbt: 17 mar 1878 i Budolfi Kirke, Aalborg
Død: 11 maj 1939 i Hørsholm, Frederiksborg
Begravet: 15 maj 1939 i Hørsholm Kirke, Frederiksborg
Stilling: Sanglærerinde

Julie Elise Dinesen
Født: 29 jul 1879 i Aalborg
Døbt: 28 sep 1879 i Budolfi Kirke, Aalborg
Død: 4 nov 1963 i Stockholm, Sverige
Stilling: Malerinde
Note: Gift 15/3-1915 i Sverige med Marinemaler Carl Oscar Hullgren.

Peter Georg Dinesen
Født: 9 okt 1881 i Aalborg
Døbt: 28 dec 1881 i Budolfi Kirke, Aalborg
Død: 20 jul 1949
Stilling: Vævermester, Fabrikant
Familier: Maria Gertrud Laut

01/8 1829 – Cathinca Thora Erhart i Spaanebrohuset, Kindertofte. døbt 17/9 1829 i i Kindertofte. Viet 26/9 1846 t. Ammon Christian Mariager i Skanderborg – de bliver skilt og hun bliver gift igen 31/12 1850 med Knud Holtermann von Linstow i Viby præstegård. Da han dør bliver hun 5/1 1869 gift med Anton Conrad Peschardt i Vejle Sct. Nicolai.
De har en grund ved Sandfeld, Brande, og her dør han 14/5 1909.
De har levet adskilt for hun dør i Kolding 3. okt. 1906. Hun boede Kathrinegade 86. Skifteatt. 2/10-06

1821-25 Her omkring flytter Ernst og Dorothea til Kindertofte ved Slagelse - til Spaanebrohuset.
Hun har sin mor og en bror på egnen og hun kommer jo selv derfra.
Huset lå (nu nedrevet) ved den gamle landevej mellem Sorø og Slagelse op til skoven, overfor Skovperlen – under St. Frederikslund gods. Huset var rødt bindingsværk m. stråtag. Matr. 6-g Haverup by, Pedersborg

1820 Han – Erhardt - kalder sig nu bogholder på kysten af Guinea
(hans søster er gift m. en guvernør på Trankebar, og en guvernørs kone (Guinea) er fadder til Thora + toldkontr.s kone fra Sct. Croix) – så der er udlængsel i omgangskredsen.

Følgende breve er skrevet fra København

12/12 1820- Kbh. Personligt brev fra Erhardt til Enkekassen om forsikring til konen.

Anmoder om 300 Rd.
Original på Rigsarkivet.

16/12 1820 – Kbh. Erklæring om hans (Erhardt) sundhedstilstand, udfærd. af C. Sihm, Batalions Chirurg Candid Chirurg. Original på Rigsarkivet
+ erklæring vedr. slægtsskab (udstedt i Kbh.)

2/2 1821- Kbh. Personligt brev igen til Enkekassen vedr. forsikring af konen . Anmoder om 200 Rd. Original på Rigsarkivet.

10/4 1825 Emma og Thora bliver konfirmeret i Kindertofte kirke .

2/2 1829 Erklæring om sundhedstilstand . Org. på Rigsar. Skrevet i Sorø

At Requirenten Bogholder Ernst Ehrhart hverken er syg eller sengeliggende og med ingen dødelig morbo chronica, som Svindsot, Vattersoet, blodspytten og detlige, eller anden Svaghed, som lader hans tidligen Død befrygtes, for nærværende Indestaar Anførte er behæftet, ei heller i det sidst forløbne Aar har udstaaet nogen Sygdom, der haver efterladt sig kiendelige følger til hans levetids mulige forkortelse, men at han saavidt sig lader tilsyne, etter hans Alder befinder sig ved fuldkommen gode Sinds og Legems Kræfter , og er i Stand til vedbørligen at besørge sine sædvanlige forretninger. Dette bekræftes under Embeds Ed af

Sorø den 2den Februar 1829

S.Vendelbo
Cansellieraad, Districts Chirurg
og Medicus ved Sorøe Academie

14/12 1829 Erklæring om at ovennævnte erklæring stadig er gældende, og om underskrifter og slægsskab. Org. på Rigsar.

5/11 1830 Da dør Erhardt efter 3 måneders hårde uafbrudte lidelser – ifølge dødsannoncen i Berl.Tidende (Danske Statstidende B 188) den 23/11.. Han dør i Spaanebrohuset under St. Frederikslund gods v. Kindertofte. Begravet fra Kindertofte kirke.
I Stervboet er der en regning for døgnbehandling fra chirurgus Wendelbo, og en fra apoteker Glahn i Sorø for medikamenter.

Der er et stort skifte efter ham, men det er desværre om alt hvad han skylder væk:
7/12 1830 Skiftesamling – se disse til sidst.

18/9 1831 Flytter **Dorothea** og børnene fra Spaanebrohuset. Anna i Kolding havde en bog : Samlede erindringer fra mine venner v. afrejsen fra Spaanebrohuset" som Thora havde gemt, men den er borte nu. Hun havde også Erhardts dåbsattest – nu borte

Og så skete der i april 2016 et lille mirakel, for en dag ringede Torben Thim til mig (Birgit Larsen) og spurgt, om det var mig, der interesserede

mig for Spaanebrohuset, for han havde en bog om det, og den var skrevet af Thora Ehrhart. Han havde købt den antikvarisk fordi der var en tørret rose i den, og da han havde et rosengartneri, så måtte han have den, og sikke en oplevelse, for den var jo den bortkomne bog, og hvordan mon den er endt der.
Jeg har fået lov at låne den et år, og studere den, og her er nogle billeder fra den:

Bog m. omslag

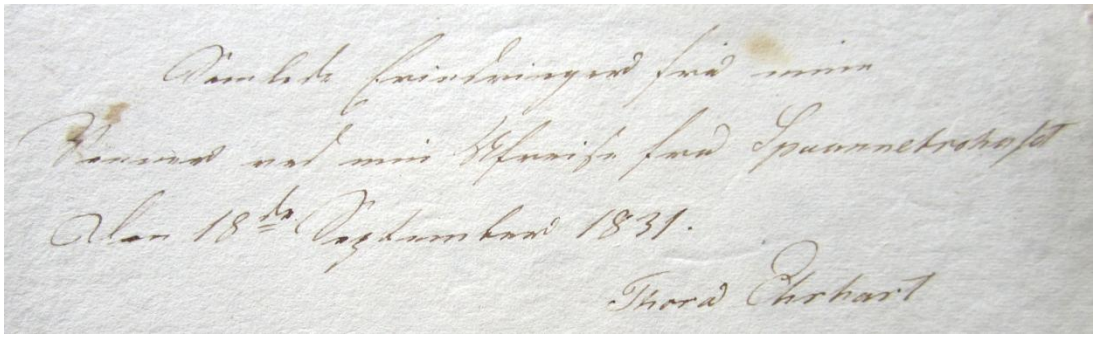
Thoras forside m. underskrift

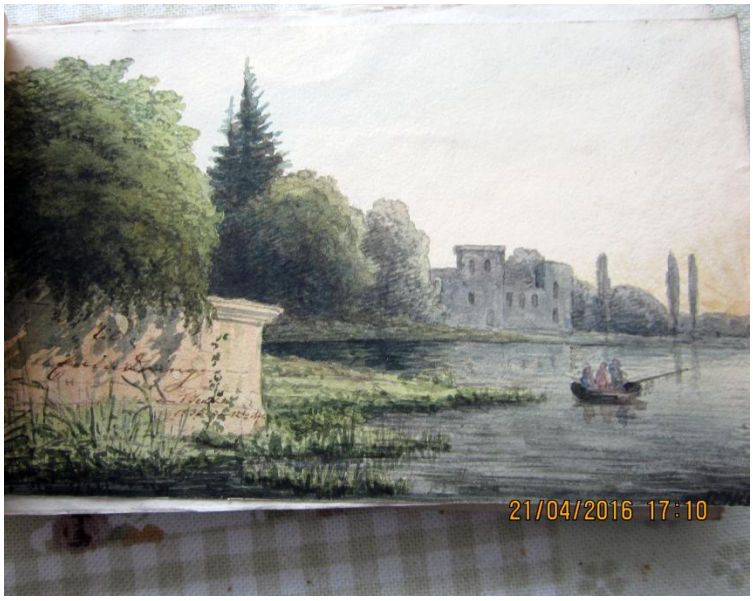

Maleri fra bogen

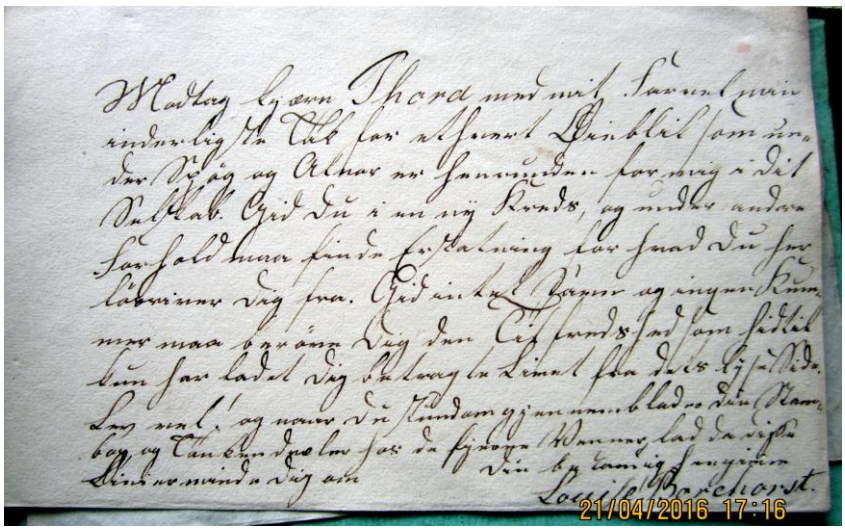

Modtag kjære Thora med mit Farvel min inderligste Tak for ethvert Øjeblik som under Spøg og Alvor er henrunden for mig i dit Selskab. Gid du i en ny Kreds og under andre forhold maa finde Erstatning for hvad du her løsriver dig fra. Gid intet og ingen Kummer maa berøve dig den Tilfredshed som hidtil kun har ladet dig betragte Livet fra dets lyse Side. Lev vel og naar du stundom gennemblader din Stambog og Tanken dvæler hos de fjerne Venner lad da sidste Linie minde dig om din .. . og hengivne Louise Borchorst

1834 Dorothea (madame) er tilbage i København - iflg. navnebog - i Skindergade, måske matr.nr. 8

Familien flytter til Skanderborg – måske fordi de kender en familie Wallich der bor i Ormslev. Dorotheas søster Inger Sophie er gift Wallich og bor nok i Ormslev og Århus. Fru W. har været fadder til Thora og en Laurids Wallich er forlover ved Thoras bryllup

Såvidt jeg kan se af et brev Ehrhart har skrevet I Guinea, så var Walich commandant på Princensten, da E. var der..

Thora Anthonia Helene Thrane

8/8 1835 **Thora** bliver gift med farver Anders Thomsen Thrane i Ormslev kirke ved Skanderborg **- se Thrane**

1840 Dorothea bor Adelgade 11 i Skanderborg sammen med Emma Sophie og Cathinka + en tjenestepige (Marie Larsen 19 år)

1845 Dorothea bor Adelgade 62, 1.sal Skanderborg (lever af sine midler) sammen med Cathinka.

1855 Dorothea bor i Århus hos Thrane –der er flyttet til Århus, Studsgade 180 st. forhuset

1860 Anders Thomsen Thrane er død i 1857 og Dorothea og Thora flytter til Vejle - her bor Cathinka der er blevet gift med Knud Holtermann von Linstow. Dorothea bor hos dem Kabbeltoft B 75, Vejle (hvor der nu er sygehus)
Thora og Karen Marie (Thoras datter – senere gift **Leth)** bor Kabbeltoft B 38 E.

1864 Krig

1867 Thora dør

1870 29/4 dør Dorothea i Vejle og der er ringning ved begravelsen. De sidste dages enkepension udbetales til Cathinka. Kvittering på rigsarkivet.

Dorothea har haft et omskifteligt liv, men hun har nok været en stærk kvinde. Det er hende der var på det midterste maleri på familievæggen hos Knud og Marie Leth.

Følg Thora under Thrane

Lidt om livet I Vejle I 1863

Det år skriver avisen, at man er skuffet over markedsdagene – bbåde om foråret og efteråret. På forårsmarkedet var der en karrusel, magikeren hr. Petersen fra Odense, et sjældent eksemplar af en kalv, en blåræder og så vidt vi vide, næppe mere i den smag. De handlendes omsætning var begrænset som følge af de politiske forviklinger og de deraf flydende optøjer eller oprør, hvad man nu vil kalde dem (6. maj)
Også efterårsmarkedet var dårligt besøgt. Det var nu mest på grund af regnvejret, for der var egentlig en del mennesker i byen, men de foretrak at opholde sig inden døre, så danselokalerne havde et godt besøg.
På selve markedsområdet – de to torve Rådhustorvet og Kirketorvet – var der to karruseller, et panorama med billeder fra Kunstakademiet i København, og en keglebane, men tryllekunstneren manglede, og det samme gjorde menageriet og ham der spiste blår, for slet ikke at tale om akrobater med Kautchukpiger (14 okt.) Mon ikke der er tale om kvindelige slangemennesker.

„Phønix."

Markedsdagen den 13de October bliver Dands fra Kl. 12 Middag, hvortil ærbødigst indbydes.

I Sommerlyst

afholdes Dands Markedsdagen, Tirsdagen den 13de dennes. Den aabne Salon benyttes, hvis Veiret tillader det, og Anlægget vil blive illumineret.

Tillige staaer Carousiellen til Afbenyttelse paa Havneveien. 12te Bataillon præsterer Musikken. Lieder.

Forstkommende Tirsdag
(Markedsdagen)
bliver i Theatrets store Sal fra Middag Kl. 12 afholdt Dands, hvortil ærbødigst indbydes.

Musikalst
Aftenunderholdning
gives af Undertegnede med Selskab iaften og følgende Aftener i Localet hos Hr. Restaurateur Hinrichsen paa Kirketorvet.
F Altenburg,

Vejle Amts Avis 14. oktober 1863.

fra Thoras venindebog

Th. Er. Evig Din hengivne Veninde. Nathalia Tholberon Thunboe 15. Mai 1835.

Skriften tv. er spejlskrift

Lüder Borchorst og Maria Elisabeth Ranzau.

Forseglingsprotokol:
759

Aar 1785 den 10de Mai indfandt Skiftekommissionen sig udi huset No 303 i Laxe Gaden
ifølge anmeldelse og begæring for at foretage Annotation og forsegling efter Maria Elisabeth Ranzau forhen afdøde

bud ved Comerce Collegio Lüder Borchorst enke som har været lærermoder ved Holmens Skole og i forgaars aftes ved døden ere afgaaren.

Tilstede Sønnen Mouritz Borchorst, Corpurist i Finanze Casse Directionen, myndig og Datteren Sophie Elizabeth Borchorst med mand hr. sekretær Erhardt, samt den ugifte Datter Birgitte Borchorst, 27 Aar gl. hvilke tilkendegav at den afdøde ved sin foruden dem efterlader en Søn, navnlig Hans Borchorst i 25 Aar gl. og guldsmede Svend og for nærværende Tid saavidt de ved skal være i Nord America.

Der blev tilkendegivet at den nu afdøde kone har hensiddet i uskiftet bo efter fornævnte hendes mand og at ingen af de afdøde har været i flere ægteskaber eller efterladt andre børn end de foranførte.

Endelig var til stede den afdødes kones Søster Datter Anne Else Margrethe Bencker og tjenestepigen Bodil.

Derefter blev til Annotation anpriist følgende:

Det inderste værelse til Gaden: 1 stueur i Futteral, 1 Spejl i sort ramme, 1 stort fyrre Skab forseglet, 1 indlagt Dragkiste ligeledes forseglet, 1 lidet hænge Skab med glasdør, deri 2 thee Potter, 1 Spølkum og 6 par thee Kopper , 3 stk porcel. Opsats , 1 Thron Seng med Cattung omhæng hvorudi 3 dyner, 5 Puder og 1 par Lagen, 2 adskilte Borde, 3 Lehne Stole, 2de andre do og 3de Taburetter, 1 lidet Skab forseglet , 1 Fløjbord, 1 Slagbænk, 1 gl. Skrivebord med 4 Fløje, 1 Syramme, 2 hegler, en garnvinde, 1 heglestol, 1Kurv , 1 Spinderok , 2 adskill stole, 2 vinduesportierrer, 3 Fodskamler

I Køkkenet, 3 Tiin Fade, 1 do skaal med Laag, 2 de smaa Skaale, 1 do Spølkum, 1 par Tin lysestager, 2do saltkar, 1 Kobber vaskekedel, 1 Boullion kedel , 1 do Caxsserolle, 1 do tørve Spand 2 do Dørslag , 1 liden messing kedel, 1 do varmebækken ,1 malm Morter med Støder, 2 Kobber thee kedler, 1do thee Machine, Kaffe Mølle, 2 sten Fade,2 do tallerkner, 2 blik Tragter, 1 do lampe, 3 jern gryder, 1 Pande, 2 Treefødder, 2 Ildtænger og Skuffer, 1 Puster, en 2 pund bismer, 1 Brænde Økse, 2de ballier med jernbaand , 1 spand med do, en Krog, 1 trabstige , 1 Comodeskrin, 3 Truge

I Kælderen: adskillige ballier, 1 finlappet Spand, 1 Øser, 1 Skammel, 1 ledig Foustage, 1 brænde Saug (sav)

I Alcovven, en kiste tilhørende Madame Falckenborg hvor udi en del boet Tilhørende og derfor blev forseglet , 1 feltseng, 1 Huus Postil

Videre blev ikke angivet at tilhøre Boet. Eller blev anmeldt at til den afdødes begravelse af en Lig Casse haver 20 Rd, samt at den afdøde har nydt Pension af General post Cassen 40 Rd. som er hævet til martii maaneds udgang.

Desuden blev angivet i et Spise Kammer 1 Porcelæn: Bojan og 30 glas Boutellier.

Da intet videre ved denne forretning blev erindret beroer det herved efter at nøglerne til de forseglede steder varer taget i retten bevaring.

Andersen .

Registreringsprotokol:

Lüder Borchorsts kone 759

Anno 1785 den 25. Maj indfandt Skiftecommissionen sig med fuldmægtig Borsch med Betienten Christian Brrruun udg. Afd. Maria Elisabeth Rantzau, forhen afdøde Bud ved Commerce Collegie Lüder Borchhhhorstes Side huset Nr. 303 i Laxe Gaden for i boet at foretage Registrering og vurdering

Hermed vare tilstede af arvingerne. Sønnen Mourits Borchorst , Copurist ved Finance Casse Directionen, og de 2.de Døtre Sophie Elisabeth Erhard og Birgitte Borchorst , samt tienestepigen Bodil - hvorefter det forefundne og angivne efter at det Segl som rigtige
Befundne vare fortagne i Boet registreret og af vurderings
Price og Torsager vurderet saaledes

Adskilligt??

Nr.			
1		1 sølv snustobaks daase	2 - -
	2	1 hovedvands Eg	- 4 -
	3	1 Agatz daase	- 1 -
	4	1 I Stang Briller i Futeral	- 1 –
	5	3 adskill Pude? A 6 ? a 12?	
	6	1en Skaal med Laag	- 3 –
	7	3 adskill mindre	- 1 – 8
	8	1 Spølkum 1 Saltziskar 2 Salt i fo? Og 4 adskill Skaar?	- 1 – 8
	9	1 P tin Stager	- 2 –
	10	1 kaaber? Kande nog 22? A 28?	
	11	1 de Tørvespand	2 –4
	12	1 Kasserolle	1 - -
	13	1 Liden Kande og 1 Piske Sie?	- - 2
	14	1 the? Maskine?	2 - -
	15	1 dør slag et rivejern? og 1 laag ?	- 2 -
	16	1 gl thekande?	- 2
	17	??	1 –1 - 8
	18	1 Messing Warme Bekken	- 3 -
	19	1 Malm Morter med Støder	- 3 -
	20	1 Liden Meshing Kande og 2 adskill.	- 2 -
	21	2 stor Jern Gryd	1 – 2 –
	22	1 mindre do	- 4 -
	23	1 mindre do	- 2 -
	24	1 Ildtang og Skuffe	- 1 - 8
	25	1 hakke = kniv, 1 Kniv, Gafler og 1 kiødkniv	- 1 8
	26	2de fødder?	- 1 -
	27	1 Jern Stege Pande	- 1 -
	28	1 2u bismer	- 4 -
	29	1 Staal Stryge Jern med Bolte	- 3 -
	30	1 Ildtang og Skuffe og en Klemme?	- 2 -
	31	1 Blik Lygte , 1 hænge væg lygte, og adskill. Bliktøj?	- 1 -
	32	6 par adskill kaffe Kopper a 8 s	- 3 –
	32	2 adskill the Potter en Mælke Kande og 2 Spølkummer	- - 8
33		2 adskill Fade og 2de ??	- 2 -
34		2 blaa og hvide Skab ?	- 2 -
35		30 glas Boutellier	- 3 – 12
36		1 Indlagt Dragkiste	1 - -
37		1 Bruun ur?	1 – 2 -
38		1 Firkantet ?- bord	- 4 -
39		1 Spejl i fast Ramme	- 4 -
40		1 Stue Uhr Gaar 8 dage	10 - -
41		1 Liden Kiste paa Høj Fod	1 - -
42		1 Lehne Stool med rødt og hvidt bomulds Overtræk	- 5 -
43		tre Taburetter med do Betræk	1 - -
44		2 højryggede Stole	- 5 -
45		2 adskill Lehne Stole	1 - -
46		1 Soufa Seng med Cattungs Omhæng	3 - -
47		1 the Bord	- 3 -
48		1 Lidet Skab med Glas Dør	- 1 8
49		1 gl Bord og 2 adskill Stoele?	- 2 -
50		1 gl Skrivebord og en Kurv?	- 2 -
51		1 Spinde Rok og en kobber ?	- 3 -
52		1 gl Feltseng og noget adskill trætøj	- 3 -
53		2 ha? Tønder og nog. Saug (sav?)	- 1 -
54		1 fyrre mahlet Kiste	1 - -
55		1 ? gl Karter og 1 gl Hegle	- 1 - 8
56		1 Ballie og 1 Spand	- 2 -
57		1de do	- 1 -
58		1de ditto	- - 8
59		2 paar skamler og et Komode Skrin	- 2 -
60		2 p hørlærreds Lagen a	3 - -

61	2 p blaa Lærred a	2 - -
62	2 p do og et andet	1 – 3 -
63	1 p do	- - 3
64	2 sdskill Duge a 2	- - 4
65	2de - - a 2	--- - 4
66	3 Pudevaar	- - 2
67	6 Serker a stk 3 sk?	3 - -
68	5 Fag optrukne Gardiner med Lidser og ?	1 - 4 -
69	5 ? Catuns Gardiner	3 - -
70	1 Guul Kofte og og Skjørt	8 - -
71	1 Karmin stribet Dito	6 - -
72	1 hvid Broderet Kjole og Skiørt	12 - -
73	1 guul Damaskes Dito	2 - -
74	1 grøn Taftes Kantush og Skiørt	1 - 2 -
75	1 gulstriket? Dito	2 - -
76	1 sort Fløjs Kaabe med Graaværks foer og en dito Muffe	2 - -
77	1 hvid graa damaskes Pelts?	2 - -
78	1 hvid Catuns Kantush	
79	mangler	
80	1 ? Skiørt	- 3 -
81	1 fileret ? forklæde og en Silke Tørklæde	1 - -
82	1 sort taftes Kaleche med Kniplinger	4 - -
83	1 vifte, et Flors tørklæde og en kyse	1 - -
84	1 gl Kaleche	2 - -
85	1 Sirtzes Bord? Klæde	1 - -
86	2 p adskill: skoe	1 - -
87	3 p adskill. Halv ermer ?	- 1 -
88	2de garn?	
89	2 smalstribede bolsters underdyner a 4 rd	8 - -
90	3 adskill: hoved Puder a ?	1 - -
91	1 rød og hvid ulden overdyne	5 - -
92	1 gl bolsters Dyne	1 - -
93	1 ulden overdyne	2 - -
94	2 uldne hø? Puder	1 - -
95	1 Kaffe kande med fod	- 4 -
96	Brockmanns huus postil	- 2 -
97	Den danske bibel In Octono? 1766 i indbinding	1 - -
98	11 Bøger i et Bundt	1 – 8 –
99	1 p gl stoere Spænder	- - 8

Videre blev ej angivet Boet tilhørende og lovede de tilstedeværende at uden ansvarlig til det Registrerede og hvorefter de udbade at Auctionen maate bero til henimod Michels-dag flytte dags efter som den afdødes ugifte Datter er i huset og behøver Meublerne imidlertid til Bruug.
De registrerede Gangklæder bleve indlagte i det registrerede Skab, som blev tillukket og som forhen forseglet – hvorved det beror til videre.

Om Holmens skole:

Saaledes findes i Klædekammerregnskabet for 1592 en Udgiftspost paa 300 Dlr. og 55 Alen Engelsk til Skibsprædikanter og "Skoledingen"; - allerede ved denne Tid har der altsaa været lønnet en Skolemester ved Holmen. Dette bekræftes for en lidt senere Tid af Regnskabet for 1607, hvori der forekommer en Oluf Skoledegn med 4 Dlr.s Pengeløn. Men naar en kgl. Befaling af 17. Feb. 1619 til Sjælands Bisp maa anordne, at Pødikerdrengene paa Holmen skulle "blive udi deres Katekismo og Tilbords- og Frabords-Læsning instruerede", tyder Nødvendigheden af et saadant Bud dog ikke paa Tilstedeværelsen af et fuldstændigt ordnet Skolevæsen 1). Det er først i Kapellan Hr. Jens Andersens Instruks af 1621, at det bestemmes: Naar Huset bliver færdigt, han skal bo udi, skal han stifte en Skole, derudi nogle Pødikere at informere udi deres Katekismo, Læsen, Skriven og initiis arithmeticarum, som siden skulle sættes til Mester Joris; for andres Børn maa han tage sin Ugeløn som andre danske Skolemestre. Selv om denne Skole er kommen i Gang, blev der dog faa Aar efter truffet andre Bestemmelser; og 17. Sept. 1628 fik *"Holmens Skole"* sin Fundats og særegne Bygning. Kongen bevilgede Baadsmændenes Sygehus udi Bremerholms Laage til et Skolehus; Skolemesteren her skulde for en Portion Skipperkost informere 12 Pødiker ad Gangen i et Halvandetaars-Kursus i at læse og i nogen Maade at skrive,

saa og Begyndelsen paa Regnekunsten. For hvert Barn, som "andre Forældre eller Formyndere" vilde lade lære hos ham, skulde han have 2 Sk. danske ugenlig; desuden fastsattes Betaling for

---

Reg. ? pag 759
No 759

Aar 1785 den 21. Novbr. Blev foretaget Sesion i afg. Maria Elisabeth Ranzau, Bud Lyder Rorchorsts Enkes Bo - Proc. Andersen mødte og forelagde en Regning over Boet med Bilager. – Arvingerne mødte ikke: thi beroer Boet i 8 Dage.

Pag 654

Nr. 759

Anno 1785 den 28. Novbr. Blev foretaget Sesion i afg. Bud Lyder Borchorstes Enkes boe –
Proc. Andersen mødte og fremlagde Sønnen Sd Mouritz Borchorstes Brev, som viser at hands afdøde Moder ikke kommer noget til gode mod Skolen hvor hun har været Lære Moeder, samt at hun og hendes yngste søster har betalt Tjenestepigen hvad hende tilkom, hvorfor de ej forlanger noget og den saaledes intet videre hverken tiltager?? i Boet at samme til Slutning kunde optages.
Arvingerne som vare tilsagte mødte ikke, thi beroer Boet i 8 Dage. –

Pag 656

No 759

Anno 1785 den 5. Decbr. blev foretaget Sesion i afgd. Lyder Borchorsters Enkes Boe.
Proc.Andersen mødte og afleverede beholdningen efter hende fremlagde regningen.over Boet med 85 RD 8sk. - Sønnen Copurist Borchorst mødte og paa egne som paa hands Svoger Sekretair Erhardt, der formedelst sygdom og ej kunde møde samt hands ugifte søster Birgitte Borshorst og hendes fraværende Broder Hans Borchorst, deres vegne erklærede intet imod den fremlagde Regning over Boet, eller ei den mod ikke skriftlig at erindre, men begæredes . Thi blev Skiftet til Kvittering optaget.

Indført i Litra N.
759 afg. Maria Elisabeth Ranzau førhen afdød Comerce Collegie Bud Lyder Borchorsts Enkes Stervbo 10de Mai og /s 5. Decbr. 1785.

y

Stervboets ? stand anføre saaledes:
Dets Indtægt bestaar i følgende:

1. De af Sønnen Mouritz Borchorst ifølge ham Regning over Begravelsen af 5 - Casse 20 Rd

2. Den afdøde til Dødsdagen
tilgodehavende og af Mouritz Borchorst hævdet Pension
4. 5

3. Auctions Beløb for Stervboets den 10. octbr. Sidst? .
bortsolgte Effecter 224.10
Summa Stervboets Indtægt 248 15

Stervboets Gæld og bestaar i følgende:

1. Auction og af Boets Procurator Andersen
have fremlagt Regning over Boet anførte Omkostninger og , i alt tilligemed
hans eget Salarium 39 4 10
som han Beløbet ere godtgiort.

2. Sønnen Mourtiz Borchorst har forvarts ved anmeldte
af 5,4 ikke udgifter ved Begravelsen 56 2
af en lang/lieg Casse 20 rd
samt den afdødes af ham hævet Pension 4 5 ----------
24 5
96 10

resten? Er ham imod quittering af 15. Octob.
Blevet udbetalt med 32 1 11
56 25
3. Mad.me ? Falkenberg af 26. Seotbr h.a. 20 5 2
som imod quitering paa Regningen er udbetalt.

4. Kræmmer F? W. Schmidt Skillinger? Fra-
dragne 26
som imod quittering af 21. Novbr. Sidst? ere Udbetalt.

5. Phillip C Vette 10 3 13

som imod quittering paa Regningen vare betalt?

6. M. J. Cohen & sohn? Efter Do af 12???:
tilseet? 7 14
som imod quittering paa Regningen vare udbetalt?

7. Kniplings handler Jens Jessens De 2 2
som imod quittering på Regningen ere udbetalt.

Summa Stervboets Gæld og				163	7
Naar same? Fradrages Stervboets foranførte? Indtægt				248	15
Bliver Beholdningen				84	8

Hvorfra endvidere? Afdrages ikke Omkostninger
Nemlig:

a. Skifte forvalterens Salarium					
b.	Salarium		2		
c.			1	8	
d. Stemplet pagina til Skifte?+			3		
e.	paa 16 Oark		8	3	
og			1	4	
	tilsammen			10	4 12
				74	1 12

Som bliver at dele imellem arvingerne saaledes:

1. Sønnen Mouritz Borchorst, myndig, Copurist udi Finance Casse Directionen, tilfalde en tredielod ? eller 1/3 lod 24 4 9 1/3
som mod quittering betsles

2. Sønnen Hans Borchorst i 25 aar gl. Guldsmede Svend ??? 24 4 9 1/3
som den ham anmeldt at 1 aar i Nord Amerika,
in Deposit bliver at indtil han haver maatte ???+ sig.

3. Datter Sophia Elisabeth Borchorst, i ægteskab med Secretair
Ehrhardt her i ??? m. Søster lod eller 1/6 lod 12 2 4 2/3
Som vare ved bønlig? Quittering udbetalt?

4. Datteren Birgitte Borchorst ugift ligeledes 12 2 4 2/3
74 2 12

Udgiør et til 74 2 12

Hvorved dette skifte ??????????????

Regning

Udi afg. Lyder Borchorst, forrige? Bud ved Det kongl.General Landets?+ Oeconomi og Comerce Collegium og hans til sidst afdøde hustru Marie Elisabeth Rantzous fælles stervbo.

Indtægt

Efter Sønnens Mouritz Borchorstes Regning N 1 over Omkostningerne til Begravelsen ere af ham af en Lig Casse

Hr. Justits Raad og Notarius Schmidt	20 Rd

Ligeledes har han faaet den Pension som den afdøde
Kone ved var tillagt med 4 5

De i vedlagte udskrift nr. 2 af i Stervboet forretninger, beskrevne og Vurderede Effecter ere ved Auction den 10. Octob. sidst bortsolgte og efter Quittering for Auctions Salarium Nr. 3, indbragte til 224 10

Summa 248 15

Udgift

Som Udgifter nr. 2 betalt	2
Stempel papier til akt i Boet udstedte Proclama Nr 4	1 8
For sammes Læsning ved Hof og Stads Retten	1 3 8
For bekiendtgørelse i Berlingske Aviser Nr. 5	4 8
At Proclama ej blev	
Er efter Arvingernes begiæring i P M Nr. 6	
Betalt Auctions Salarium af Auctions beløbet med	8 5 13
For Placaterne over Auctionen	1 2
Bogtrykker Graae for dito som ere trykt, foruden det antal	
Auctions Contoiret blev leveret ifølge Quittering N.7	4
Auctions Budene	3
For Auctions pengene? At indcassere	8 5 13
Ved Auctionen udgiort? Til Auctions Folkene og en	
Arbejds karl som følge til retten	1 3
Vurderings folkene for at Vurdere Effecterne	4
For Auctionens Bekiendtgiørelse i Berlingske Aviser	
Efter N 8	3
Dito i Adresse Aviserne efter N. 9	4 8
Efter Regningen N. 1 for den afdøde kones Begravelse	
I alt kostet som Sønnen er betalt og godgivet?	56 2
Ifølge Sønnens og Sviger Sønnen hr. Secretair Ehrhards	
Tilstaaelse? Paa P?M. N. 10 udbetalt den i Stervboet	
Anmeldte Gæld nemlig Mad. Falkenberg efter Quitteret	
Regning N. 11	20 5 2
Kræmmer fr F.W.Schmidt efter dito N. 12	26
Fr. P.C,Vette vide Dito N. 13	10 3 13
Cohens Enke & Søn efter Dito N. 14	7 14
Kniplings handler Jessen efter Dito N 15	2 2
Udi Sakarium for min ved umage formodes	

Bliver mig tilstaaet. 8

Summa 163 Rd

Kiøbenhavn den 21. Novbr. 1785

G, Andersen

Vedr. Franz Ehrhart:

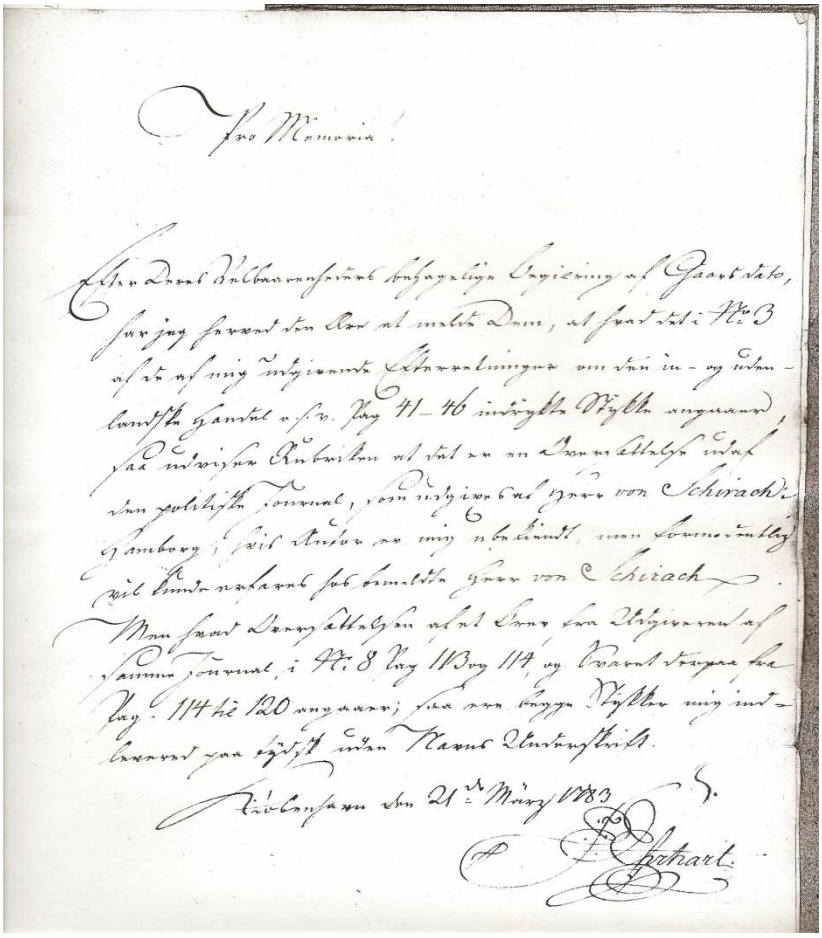

Pro Memoria

Efter Deres Velbaarenheders behagelige begiæring af Gaard dato, har jeg herved den Ære at melde Dem, at hvad det i Nr 3 af de mig udgivende Efterretninger om den in- og udenlandske Handel v.s.w? Pag. 41 – 46 indrykte Stykke angaar saa udviser Rubriken at det er en Oversettelse udaf den politiske Journal , som udgived af Herr von Schirach , Hamborg, hvis Autor er mig ubekiendt, men formodentlig vil kunde erfares for bemeldte Herr von Schirach.

Men hvad Oversættelsen af et brev fra Udgiveren af samme Journal i Nr 8 Pag 113 og 114 og Svaret derpaa fra Pag. 114 til 120 angaaer ; Saa ere begge Stykker mig indlevered paa tydsk uden Navns Underskrift.

Kiøbenhavn den 21. März 1783
F. Ehrhart

S.T. de herrer de Coninck & Rejersen

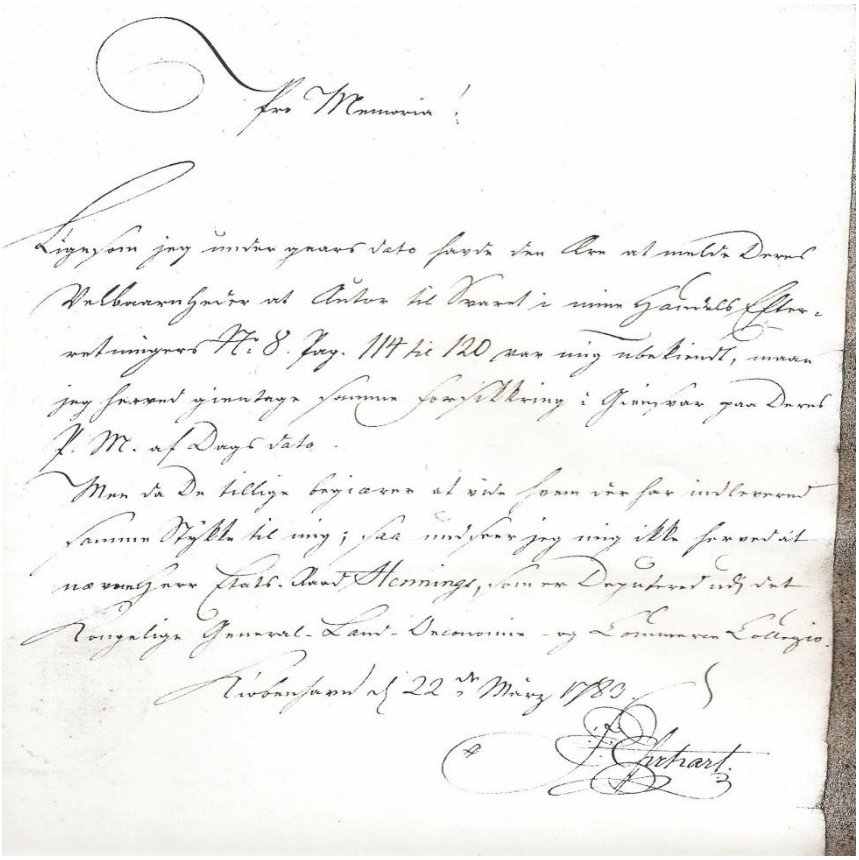

Pro Memoria

Ligesom jeg under gaaers dato havde den Ære at melde Deres Velbaarenhed at Autor til svaret i mine Handels Efterretninger Nr. 8 Pag 114 til 120 var mig ubekiendt, maa jeg herved gientage samme forsikkring i Giensvar paa Deres P.M. af dags dato.

Men da De tillige begiærer at vide hvem der har indleveret samme Stykke til mig ; saa undseer jeg mig ikke herved at nævne Herr Etatsr. Hennings, som er Deputered Udi Det Kongelige General – Land – Oeconomie – og CommerceCollegio

Kiøbenhavn af 22 de März 1783
F. Ehrhart

S.T.de herrer Agenter Coninck & Rejersen

S.T. hr. Etats. Raad

August Hennings
d. 24. Marts 1783 P.M.

Paa vor anmodning til hr. Secretair Ehrhard at opgive 2. Autor og Indlevereren af de tvende Styker som var indryked i Handels Institut bladet nr. 3 pag. 41 a 46 og Nr. 8 pag 114 a 120, har han svaret os: at i henseende til det første, Styke, da var det en Oversættelse udaf den Politiske Journal , sbn udgives af Hr. Von Schirach i Hborg, hvis Autor var ham ubekiendt , men formodentlig vild? kunde erfares hos bemeldte Hr. Von Schirach; hvad det sidste angik , da vidste han mig? heller icke dets? Autor, sende det tillige med brevet fra Udgiveren af den Politiske Journal, var ham tilhændekommen uden navns Underskrift, men begge indleverede ved/med? Deres Velbaarenhed.

Vi have altsaa icke vildt mangle hos Dennem at fornemme? ,om forfatteren til ovenmeldte tvende skrifter icke skulle være dem bekiendt, siden de haver været overbrungen saavel af Hr. von Schirachs brev, som det siste Stykke, til Indrykkelse i Handels Institut blad Nr 8 pag. 113. 120. I dette tilfælde udbeede vi os den høflighed at de vil nævne os heri? og i alt fald med Deres behagelige …….. svar i den henseende, til vor Efterretning beære.

Rejersen?

August A.F.Hennings 1799.
Medlem af kommercekollegiet
Meget intrigant og opdagede
Struensee og dronningen.

Von Schirach.
Gottlob Benedict von Schirach 1743 – 1804. født i Leipzig. Udgav fra 1781 i Altona, Hamborg „Politisk Journal“. Et kendt og vigtigt tidsskrift.

Kopien der her er oversat sidder i mappen.

Skifte efter Franz Ehrhart

Anno 1800 den 28. Mai indfandt ieg underskrevne byefoged Ratenburg sig med tiltagne 2de Mænd Peder Borge og Peder Hertz i afgangen secretari Ehrharts boe, for at registrere og lade vurdere hans efterladenskaber, som inden 28. f.M. kan tages under Lovlig Skifte behandling hvor de først blev attestert, de af Retten fremsatte Dage som alle befandtes ubrudte.

Thi forefandtes

Et Mahoni bord med 3 skuffer som af de tilstedeværende Skiftevidner?? og vurderingsmænd blev ansat til	2 Rd	3 M	
I første Skuffe i bordet? Sedler	2 Rd		
1 Flaute traversé (tværfløjte)		2	
1 Klædebørste		1	
1 Ditto			10
1 lille Sax, 1 Øreskee og 1 beskadiget neglesax			8
1 Brændeglas		1	
1 Barbeer Kniv og en Oliesteen			
1 Papier Sax		1	
1 Flaske med rødt blæk og en lille æske			4

En deel Papirer, hvoriblandt en Privat annotations Bog, som alle bleve tagne i Rettens bevaring om i samme noget til Efterretning for Skifteretten skulde indeholdes? Fra bageren Jens Serlev blev med Henrik Mogensen indlevered en Fortegnelse paa en deel Tøy? underskreven af den afdøde, som denne havde erholdt til Laans fra bemeldte Serlev , hvilken Fortegnels. blev fremlagt og lyder saaleedes ” ”

I den anden skuffe noget hvidt Skrivepa.?

I den 3die Skuffe en Tobaks Blære			2
1 pr smaae Vægtskaaler med Lodder			8
1 pk Knæspender			8
1 pr Stangbriller i fouteral		1	4
1 stk Plaster ??			2
1 Sølv spiseskee		4	
1 Kniv med grønt Skaft/ skeft			6
2 smaae Bøger			2
1 ??????ender Kam og et Knivsblad		2	
1 Fyrstaal			2
1 Staal Signet og 1 Olie Flaske	4		
En deel Maaneds Skrifter			1
1 aflang Fyrrekasse			
1 Spyttebakke			8
1 gl brun Frakke	1	2	
1 par gamle Støvler		1	8
1 grøn ????? Pels	3		
1 ? sorte klædes Buxer		3	

1 Nattrøye			1
1 stribet kassimirs Ves			2
1 pa gule Skirg???? Buxer		1	2
4 stk gl haandklæder			1
3 par Uldstrømper			3
5 stk hvide lommetørklæder med røde Bordt			2 8
2 st fine kammerdugs halstørklæder			3
1 do tærnet do			1 2
2 hvide halsklude			8
1 pr Skoe			2
1 pr gl: Pampusser (morgensko?)			10
1 pr gl hviide Nathuer			10
1 Haand Lygte		2	8
1 Kleme Iern, 1 toper Iern og en protrækker			8
1 Støvleknægt og en Svamp			2
2 fierkante smaae kasser og 1 kurv		1	8
1 blaaemahlet Fyrrebord med Skuffe		4	
1 sukkersax			8
En deel the i et Papir			2
Et Fyrstaal og en stor Pennefier			2
En blaaerannet bolsters Underdyne	6		
En Dito Dito	5		
En blaaeternet Lærreds Overdyne	4		
En graaestribet hovedpude		3	
En blaaest. Do	1	2	
En graaest. Do		3	
1 Dito Dito		3	
1 blaaest. Trekpude?		2	8
1 Dito Dito		2	8
1 pa hørlærreds Lagen	2		
8 stk Stole med blaa, hvid og gult overtræk	4		
1 Nat Stoel med kobber becken	2	3	
1 grøn malet Ege seng	2	3	
1 blaae malet Reol			8
1 grønt malet Skab	1	2	
Derinde			
1 pr hørlærreds Lagen	2		
1 pr Do Do	2		
1 pr Do Do	2		
1 pr Do Do	2	3	
1 pr Do Do	2	4	
1 pr- Do Do	2	4	
2 hørl Skiorter	1	4	
2 do Do	1	4	
2 do Do	1	4	
2 do Ældre	1		

2do Ældre		4	
2do Do		4	
2de Do		4	
1do god		4	4
2 Manskiet Skiorter	1		
2 Do	1		
2 Do	1		
1 Do		3	
7 x 2 Do a 1	7		
7 st haandklæder af Damaskes Mønster		3	8
2 hørlærreds pudevaar		3	
2de Do		3	
2de Do		3	
6 st hvide Lomme tørklæder		4	8
6 st Do		4	8
1 Do			12
4 Halstørklæder		4	
6 stk Servietter a 2	2		
4 stk Dito a 2	1	2	
1 gammel Do		1	
2 par hvide ??? Strømper a 1		2	
2 par Do a 2		4	
6 hvide nathuer			
4 st forskellige Do		1	
1 pr Uldstrømper		1	8
1 pr do Vanter		1	8
1 pr gule skindhandsker		1	
1 Puder Æske med ?????????			8
1 haarpung og 1 st haarbaand			8
1 gl hørlærreds Lagen		2	
6 stk halsklude		2	4
6 Do		2	4
1 hvid st: bomulds Vest		3	
1 grøn plette Casermins Vest		3	
1 pr gule Nankings Buxer		4	
1 graae Kiol og buxer	4		
1 sort klædes Vest		2	
1 guulstribet Vest af engelsk Lær(red?)		3	
1 pr gl nanquins buxer		3	
2 pr lærreds under buxer		2	
4 pr Uldstrømer		4	
4 pr Dito Dito		4	
1 graae Kiole og buxer	4		

Bøger

En skreven bog		1	

Traito de C. Orthografsche fransuise			8
I.P: Historisch Moralisch Sehelderinger??	5 Tom. 4 bind	1	
Det gl Testamente paa fransk			8
Det nye Do paa Do			8
Breve fra en gammel Skuspiller til hans Søn		1	
Hübner Natur, Konst et Lexicon?			8
Københavns Stats og Handels ?? for 1788			
Pepleerii Gramaire tysk og fransk			4
Campagne de Noailles 2 Tom			6
Curas Gramaire ved Birk ??			6
Mangaards Landappotegre		1	
Dictionaire Geographique portatif			6
Uber den National Caracteer der Russen von Q. W: Hupel			4
Naturliches Zauber v. S. W.			6
Badens tydske Gramatic 1775?			4
Dictionaire portatif francois hollandais			6
Samlung aller ?????????????? von Clarides			4
VBarbolz Fragen			2
Actes? & Memoires des Negatiationes			4
La Republique des Svisses			4
Badens tydske Gramatik			4
Krone von Dänemarc			6
Eberhardts Tergeschriht ??			6
Aristides			2
Religion des Umyndigen von Sjele??			4
Nødværge mod Islands Øvrighed			6
Landliche Nächte Berlin			2
Europa vivante & mousante			2
Et tydsk Exurcits Reglement			4
Sommefeldts Afhandling om Havevækster??			4
La Source la force & la veritable Esprit des Loix			4
Gelertz Fabela			4
1 tydsk Spillebog			4
1 fransk bog			2
1 bog om det Etalienske (italienske Bogholderie			4
Enkel? Manuscriften		1	-
1 Spanskrør med hvid beenknap		4	-
2 gl Hatte		2	-
1 kartuns omheng med Tæppe	2	-	-
3 stk store optrukne Gardiner af netteldug med frønser		3	
4 stk mindre Dito med dito		2	
2 gamle hør garns Lagner		2	
1 Dito Dito og et større i alt ???????????		1	
1 hørlærreds Natskiorte		3	
5 Dito (hver for sig a 3		15	
3 haandklæder		3	

2 Nattrøyer			8
1 hvid bomulds hue			6
1 hvidt Pors. Blækhorn med Sandhuus			8
1 Støvekost			6
1 flaske med omt. ½ u(pund) The		1	
40 stk Medicin flasker deels med deels uden Medicin		5	
2 Botellier ½ Pottflaske deels med			
Pommerantzer deels med Dansk Brændevin		1	
1 hvid Porcelæns thepotte			8
1 Dito Spølkum			6
1 Krukke med Salve			4
2 Dito uden Dito og en Lerpotte			4
1 liden Serpentin (marmor) Morter med Støder		1	
1 æske med Pulver og en Lineal	4		
1 Frimur Glas			4

Videre forfandtes ikke, hvorfor forretningen blev sluttet og af vedkommende underskrevet

Til vitterlighed

P. Broge P. Herbst Ratenburg

Anno 1800 den 11. Juni blev en offentlig Auction foretaget i Frederikssund over den da ved Døden afgangen Secretair Erhards efterladte løsøre Effecter: Forretningen administreret af min fuldmægtig Carl Friderich Lemke i overværelse af Auctions sædvanlige Vidner? Peder Broge og Peder Herbst . Denne Auction var paa sædvanlig maade bekiendtgjort ved ?????????? udstedelse Derefter blev af Skifteforvalteren følgende Conditioner oplæst

1. Det solgte staar fra hammerslaget , for kiøberens Regning og Risico
2. Betalingen erlægges til Fuldmægtig Carl Friderich Lemke i Slangerup, af bekiendte og Sufficante Kiøbere 6 Uger efter Auctionens Slutning, men af andre enten ubekiendte eller insufficante ved hammerslaget til Incassation.
3. For uden Kiøbe sumen, betaler Kiøberen selv Auctions og Incassations Sallarium i alt 8 proct af det kiøbte.
4. I tilfælde af Mislig Betaling forbindes? Kiøberen efter ?????? Indkaldelse at møde for Friderichsunds forligelses? Comission, ????????? i tilfælde af, at intet forlig da maatte opnaaes for Slangerups Byting Ret, for at lade Dom til skadesløs Betaling saavel? Af Kiøbesumen og Procter ?? alle paa Sagen ????ende Omkostninger, hvorefter, og de disse Conditioner for tilstedeværende Libhavere vaar oplæste denne Auction hvorledes denne Auction blev begyndt ifølge det af Skifteforvalteren udtagen Registration fra Bydende???

Registration

Den afdøde secretair Erhards efterladte Løsøre Efterden ?? ved offentlig Auction ????? bortsolgt i Frederikssund Onsdagen den 11. Juni førstkommende og bestaar udi følgende:

No.	Det som følger ……..	Vurde-ring……			Auction……			Kiøbers Navn …….
1	Et Mahonia Bord med Skuffer vurderet for	2	3	-	3	1	1	Casserer Smith
2	Derudi 1. Skuffe							
	1 Fløyte Travers		2		1	5	8	Michelsen
3	1 Klæde Børste		1			1	5	Niels Sørnsen g.m. ??
4	1 Do			10		4	3	Casserer Smith
5	1 lille Sax, 1 Øre Ske?							
	Og en beskadiget staale Sax			8		1	1	Lemke
6	1 brende Glas		1			1	5	Hs. Fons i Ude?????
7	1 Barber Knív og en oliesteen			8			8	Casserer Smith
8	1 Papir Sax		1			1	11	Ole Smith
9	1 fladske med rødt blæk og 1 lille Eske			4			4	Caserer Smith
10	??? Knappenåle			6			12	Capitain Schrøder i Fr.s.
	I den 2. Skuffe							
11	Noget hvidt skrive Papir			4			5	Christensen, skoleholder i Hørup
	I den 3. Skuffe							
12	1 Tobakkes Blære??			2			2	Lemke
13	1 par smaa? Vægt Skaale med Lodder			8			10	Ole Smith
14	1 par Do med Lodder			8		2	1	Dito
15	1 par Knæ? Spender			8	1	0	1	Dito
16	1 par stang Briller i Foutral		1	4		2	12	Jens Seilen i Frederikssund
17	1 stk Flaske			2			6	Capitaine Schrøder
18	1 Sølv Spise Skee				1	3	12	Ole Smith
19	1 Kniv med grønt Skaft			6		2	5	Heinrich Mogensen i Frederikssund
20	2de smaa Bøger			2			4	Jocum Smith
21	1 Aliomeden?? Kam, et Brev? Og et Knivs Blad			2			12	P. Schønberg, Sadelmager

22	1 fyhr Staal			2			3	Jens Kleinsmed
23	1 staael Signet og en Liden Fladske til Olie			4			2	Lemke
24	Andtal Maaneds Skrifter			1			2	Jocum Smith
25	1 lang Fyre Casse			1		1	2	Jørgen Lange i Frederikss
26	1 Spøtte Backe			8			10	Capitain Schrøder
27	1 gamel brun fracke	1	2		5			Sadelmaker Schønberg i Frederikssund
28	1 par gamle Støvler		1	8		3	2	Dito
29	1 grøn Barkans Pels?	3			3	2		Hr. Føns i Udesundby
30	1 par sorte Klædes Buxer		3		1	2	4	Peder Broge
31	1 Nat trøje		1			2	8	Peder Herbst
32	1 striber Kassimirs Vest		2		1		4	Peder Broge
33	1 par gule Shirgges? Buxer	1	2		4	2	8	Ole Larsen i Frederikss.
34	4 stk gamle Haand-klæder		1			4		Hr. Føns i Udesundby
35	3 par Uldstrømper		3		1			Peder Banson i Fr.sund
36	5 stk hvide Lome Tørklæder med røde Border a 8/		2	8	1	2		Lemke
37	2 stk fine Kammer-dugs halstørklæder		3		1	1	8	Peder Schouborg
38	1 do ternet do		1			3	12	Lemke
39	2 hvide halsklude			8		1	6	Niels Skovfoged i Ude-sundbye
40	1 par Skoe vurderet for		2			4		Peder Slagter i Frederikss-
41	1 par gl Pampusser for			10		2	9	Ole Smith
42	1 par gamle hvide Nathuer			10		2	9	Lemke
43	1 haand Lykte ?		2	8		1		Johannes Nielsen
44	1 Kleme? Iern, 1 Cop-per Iern og 1 proppe trækker??			8		2		Capitaine Schrøder
45	1 Støveknækt og 1 svamp			2		1	7	Ole Larsen i Frederikssund
46	2 smaa 4kantede ??? og Kurv					1	8	Peder Veen
47	1 blaamalet fyrrebord					4	2	Capitain Schrøder

	med skuffer			4				
	Derudi							
48	1 Sukker Sax			4			12	Jenson, Hejmann
49	???????? i et Papir en deel the			2		1	6	Henrik Mogensen
50	1 führ Staal og en deel penne Fjer			2			13	Lemke
51	1 blaarannet bolsters underdyne	6			11	1	8	Ole Smith
52	1 Dito Dito	5			5	5	15	Ole Smith
53	1 blaarrannet lærrets? Overdyne	4			6		1	Peder Ween
54	1 graastribet Hoved-pude		3		1	5	15	Ole Smith
55	1 blaastribet Dito	1	2		3	1		Dito
56	1 graastribet Dito		3		2		1	Dito
57	1 Dito Dito		3		2			Lars Nielsen, ???? I Siger-sted
58	1 blaastribet træke Pude		2	8	1		15	Værten/Væsten Ole Smith
59	Dito Dito		2		1	1	5	Dito
60	1 par hørlærets Lagen	2			3		10	Hr. Føns
61	8 stk Stoele med blaa hvide og guelt Over-træk	4			9	1	9	Capitaine Schrøder
62	1 nat Stoel med kob-ber Beeken	2	3		2	3		Henrik Mogensen
63	1 grøn malet Ege seng	2	3		4			Christensen skoleholder i Hørup
64	1 blaae malet Reol			8		1	6	Christen Jensen i Slange-rup
65	1 grøn malet Skab for	1	2		1	2	1	Peder Ween
	Derinde							
66	1 par hørlærreds La-gen	2			3	5	3	Niels Sørensen g:m: ???
67	1 par Do Do	2			3	2	2	Sylvest Hansen I Oppes.
68	1 par Do Do	3			4	1		Dito
69	1 par Do Do	2	3		3	2	10	Hr. Føns
70	1 par Do Do	2	4		2	4	8	Dito
71	1 par Do Do	2	4		4	1	3	Pede Banson I Friderichs.
72	2hørlærrets Skiorte a 5 Mark	1	4		1	4	4	Lemke for hr. Ratenburg

73	2 Do Do a 5 M	1	4		2	3	5	Lemke
74	2 Do Do a 5 M	1	4		1	2	1	Jens Lange ??? I Fr
75	2 Do Do Ældre? a 3M	1			1	3		Peder Banson I Fr.s.
76	2 Do Do a 2		4		2			Jens Christensen I Dito
77	2 Do Do a 2		4		2		1	Henrik Mogensen I Dito
78	2 Do Do a 2		4		2	5		Sylvest Hansen I Oppes.
79	2 Do Do a 2		4					Formeget anført
80	1 Do		4		1	2	1	Lemke
81	2 Manskiet Skiorte a 3	1			1	3		Jocum Smith
82	2 Do Do a 3	1			1		4	Dito
83	2 Do Do a 3	1			1	1	9	Henrik Mogensen I Fr.su.
84	1 Do Do		3			5		Peder Slagter i Fr.sund
85	2 Manskiet Skiorte a 3	1			1	1	14	Peder Slagter i Fr.sund
86	2 Do a 3	1			1	2		Erik Jensen i Roerbeck
87	2 Do Do a 3	1			1	2	8	Jocum Smith
88	2 Do Do a 3	1			1	2	9	Peder Ween
89	2 Do Do a 3	1			1	2	9	Christen Jensen, Slangerup
90	2 Do Do a 3	1			1	3	10	Lemke
91	2 Do Do a 3	1			1	4		Sylvest Hansen, Oppe S
92	7 stk Haand Klæder af Damaskes Mynster a stk 8		3	8	2	2		Hr. Føns
93	2 hørlærrets Pude Vahr		3			4	10	Jørgen Jacob Her.foged i Jægerspris
94	2 Do Do		3			3	6	Hans Monsen I Rørbye
95	2 Do Do		3		1		1	Anders K lage i Jægersp.
96	6 stk hvide lomme-tørklæder a 12		4	8	2			Peder Johansen i UdeSud-by
97	6 stk Do a 12		4	8	1	3	1	Byfoged Ratenburg
98	1 Dito Do			12		2	4	Sylvest Hansen I Oppe S.
99	4 Hals Tørklæder a 1		4		1	3	10	Lemke
100	6 stk Servietter a 2	2			2	1		Hr. Føns
101	4 stk Dito a 2	1	2		1	4		Do
102	1 gammel Do		1			1	9	Peder Johansen I Ude-sundb
103	2 par hvide ??? Strømper a 1		2			4	2	Christen Jensen i Slange-rup
104	2 par Do Do a 2		4		1	1	1	Dito
105	6 hvide nathuer a 12		4	8	1		12	Lemke
106	4 stk forskiellige Do a 4		1			2	2	Peder Schønberg i Frede-rikssund
107	1 par uldstrømper		1	8		2		Geiesen Hejmand

108	1 par Vante		1	8		1	8	Peder Slagter i Fr.sund
109	1 par gule skindhand-sker		1			1		Lemke
110	1 Pudder? Æske med G???			8			9	Chresten Jensen, Slange-rup
111	1 Haar Pung og 1 stk haarbaand			8		1	1	Peder Banson
112	1 gammelt hørlærrets Lagen		2		1		2	Sylvest, Oppesundby
113	6 stk Hals Klude a 6		2	4		2	5	Friederich Rasmussen i Slagerup
114	6 Do		2	4		2	6	Niels Her.foged i Fr.sund
115	1 hvid stribet bom-ulds Vest		3		1	3	4	Peder Schouborg i Dito
116	1 grøn plettet Vest af Cassamin ?		3		1		2	Lemke
117	1 par gule Nankins Boxer		4			5	6	Peder Johansen i Ude-sundby
118	Sort klædes Vest		2			2	2	Christian Jensen, Slange-rup
119	1 gulstribet engelsk Vest? Af engelsk Lær?		3		1	3	5	Peter Schonberg i Frede-rikssund
120	1 par gamle Nankins Boxer		2		1		2	Christen Jensen, Slange-rup
121	2 par Lærrets Under boxer a 1		2			2	1	Dito
122	4 par Uldstrømper a 1		4		1			Henrik Mogensen, Fr.s.
123	4 par Dito Dito a 1		4		1		9	Peder Banson ???
124	1 graa Kiole og Bu-xer	8			8	4		Peder Schonberg, Fr.s.
Nr1	Siffer Bog skreven?		1				8	Chresten Jensen i Slanger.
2	Traite d l .Orthografise francise			8			9	Lemke
3	Historisk moralisk Sehilderinger Stoure? 4 Bind		1			1		Chresten Jensen i Slagerup
4	Det gamle Testa-mente paa fransk			8			8	Lemke
5	Det nye Dito paa Dito			8			4	Chresten Jensen
6	Breve fra en gammel Skuespiller til hans Søn		1			1		Consumtions betient Amonsen
7	Viiber Natur Kunst			8		1	3	Chresten Jensen I Slange-

	Lexicon							rup
8	Kiøbenhavns Stats og Handels Vejviser for 1788			8			9	Peter Schoenberg i Fr.sund
9	Pepliers Gramaire tysk og fransk			4			4	Chresten Jensen i Slange-rup
10	Det gamle Testa-mente paa tydsk			6			6	Dito
11	Campagne de Nooilas 2 tomen			6			4	Dito
12	Eurar? Gramaire ved Birch			6		1	2	Betient Amondsen
13	Mangaards Land Apoteque		1			1	11	Christen Jensen I Slangerup
14	Dictionaire Geo-grafique poctafih			6			4	Dito
15	Uber den National Caracter der russen von A.W.Hüpel			4			6	Betient Amondsen
16	Naturliche Zauber Ghilt von L.W.I.			6			6	Christen Jensen i Slange-rup
17	Badens Tyske Gra-matik 1774			4			2	Dito
18	Dictionaire portatif af Nederduithe en Fransch			4			4	Dito
19	Apologie pour Hera-dato I Toman?			4			4	Dito
20	Schultzes efterretning om den frandske Re-volution			8		1		Betjent Amundsen
21	Stærkodder af Pram			6			14	Dito
22	Historie der Iuifs 4. Comerce		1			1		Cristen Jensen, Slangerup
23	Den icke fordelagtige Centoin? Af Young			8			13	Jørgen Lange
24	Eir Und anstandigste Vexel Risung von Vestfalen			4			5	Jørgen Lange
25	Dictionaire portatif francois hollandaise 6 Edition			6			4	Cristen Jensen, Slangerup
26	Stemlung aller ??????			4			7	Peder Schonberg
27	Vexel fragen			2			2	Christen Jensen, Slangerup

28	Acter e Memoires des Negotiations de la pains de Nimeque tom 4			4			2	Dito
29	La Republique der Sveisen			4				Do
30	Badens tydske gramti 1781			4			5	Peder Sconberg
31	Krone von Danemark			6			6	Cristen Jensen
32	Eberharts Thierge			6			7	Jørgen Lange
33	Arrestides			2			3	Dito
34	Religion des ???			4			4	Lemke
35	Nødværge mod Islands Øvrighed			6		1		Peder Slagter i Friderichssund
36	Landliche Nacht Berlin 1784			2			2	Christen Jensen, Slangerup
37	L: Europe vivandt e Mousante			2			2	Do
38	Et tydsk Excorciste Reglement			4			4	Do
39	Sommerfeldt afhandling om nyttigen Hauge Vexters Dyrkning			4			4	Henrich Mogensen i Friderichssund
40	La Source la Force e le Veritable Esprih den Loix			4			2	Cjristen Jensen, Slangerup
41	Geb es Fabola und En???????nigen contra			4			5	Jørgen Lange
42	En tydske Spillebog			4			2	Cristen Jensen
43	La Morale d'Epicure avec de Reflections			2			2	Do
44	Et Manuskrift om det dobbelte eller italienske Bogholderi			4			13	Do
45	foudral Manuschrifter		1				5	Christen Jensen, Slangerup
125	1 Spandsk Røer med hvid ?? Cnap			4	2	2	1	Peder Ween
126	2 gamle Hatte			2		4	3	Peder Broge
127	Et kattuns Omfang med Cappe?	2			3			Peder Banson
128	3 store optrukne Gar-		3		1			Lemke

	diner af netteldug med frønser A 8							
129	4 mindre Dito med Dito		2			2	9	Peder Schonberg
130	2? Gamle hør garns Lagner		2			5	8	Johannes Nielsen I F.sund
131	1 Dito Dito og et større? Vurderet for		1			5	5	Peder Broge
132	1 hørlærrets ??? Ski-orte		3		1	1		Søren Skomager I Op-pesundby
133	1 Dito		3			4		Johannes Nielsen, Fr.sund
134	1 Dito		3		1	1	4	Niels Skovfoged I Ud-desundby
135	1 Dito		3			3	1	Niels Seilen, Fr,sund
136	1 Dito		3			4	2	Søren Skomager i Oppes.
137	1 Dito		3		1			Dito
138	3 haandklæder a 1		3			5	7	Peder ween
139	2 nat Trøier			8		4		Anders Kloge ved Iørgen Lange?
140	1 hvid bomulds Hue			6			14	Peder Banson
141	1 hviid Percellins Blækhuus med sand-huus			8			14	Casserer Smith
142	1 Støve Kost			6			11	Peder Ween
143	1 fladske med om-trent ½ ũ (pund) the udi		1			1	4	Christen Jensen I Slange-rup
144	40 stk Medicin flad-sker dels med og dels uden Medicin a2		5	2		2	2	Dito
145	2 Butellier og 1 halv Pot fladske dels med Pommerans dels med Dansk Brændeviin		1			2	9	Friderich Rasmussen Skomager I Slangerup
146	1 hvid Porcellæns The Potte			8			10	Peder Slagter I Frederiks-sund
147	1 Do Spølkom			6			12	Contoret??
148	1 krueke med Salve			-			4	Christen Jensen i Slanger.
149	1 Do med Do og 1 ?? Potte			4			6	Betient Amonsen
150	1 liden ???? Morter med Støder		1			3	4	Jørgen Lange
151	1 æske med Pulver og en Lineal			4			5	Johan Jacob Skovfoged paa Jægerspriis
152	1 frimuer?? Glas			4			10	Jørgen Lange

153	31? Landkort		1			1	1	Jørgen Lange
154	1 gammel grøn Fracke??		4		3		7	Peder Braage
155	1 gammel nattrøie og nogle Do Strømper			10		2	6	Dito
156	1 Senge brom?? Med frønser			1		3		Henrich Mogensen i Frederikssund
	Summa				209	4	13	

Og da intet videre var at sælge blev forretningen sluttet.

Vidner til forretningen Paa hr. Byfoged Ratenburger Vegne
Peder Herbst Peder Broge ?????? fuldmægtig Lemce

fAnno 1800 den 28. April var ieg byfoged og byskriver Ratenburg ved min Fuldmægtig Morits Hommen med tiltagne 2. Mænd Peder Broge af Slangerup og Nilaus Willumsen af Frederikssund hos Vertshusmand Peder Wern? i Frederikssund, for deels at forsegle deels at opskrive de løsøre Effecter som den i dag ved døden afgangen Secretair Ehrhardt der sammested var logerende har efterladt sig.

Hvor de først blev med Rettens Segl Forseglet et Mahoni bord med 3 Skuffer i Sovekammeret, en aflang fyrre kasse med hængelaas for, 2. firkantede kasser, en hvid og en rød mahlet og en kurv, alle 3 Deele inden at forseglet Et blaae mahlet? Fyrrebord med skuffe under hver for sig, 2 blaaestribede Underdyner, 1 blaaetærnet overdyne, 3 graastribede hovedpuder, 1 blaaestribet Do Do, 1 hørlærreds Lagen, 7 stk. Stole med blaae, guule og hviide lærreds Overtræk, 2 stk blaaetærnede hovedpuder, en Naatstoel med blaae, guult og hvidt rannet betræk, en grøn mahlet eegseng, 1 hviedt porcelæns blækhorn, og en løs? Reol blaae mahlet. Fleere Ting af løsøre Effecter opgav Verten Peter Veen ikke af den afdøde secretair Ehrhart havde indbragt til ham. Til begravelsen blev udtaget til den Dødes jordelse, 2 lagner af hørlærred, 1 hørlærreds skiorte, …… pudevaar, 1 par hviide bomulds strømper, 1 hviid bomulds nathue, 4 stk haandklæder, der efter …… Henrik Mogensen, hos hvem den afdøde Secretair var i kost, hos ham var følgende af hans ting nemlig
1 stol med blaae, guult og hviidt overtræk, 1 grøn mahlet top og stænger til en seng som hører til den som staaer hos Peter Veen. 1 sirtes katuns Omhæng til samme seng, 3 stk store optrukne nettelsduge Gardiner med Frønser, 4 smaae ……Do med Dito, 1 hørlærreds Natskiorte, 1 Nattrøye, 1 hviid bomulds Hue, 3/4 gamle hørlærreds Lagen, 1 stk af et gammel Lagen, Saa anmeldte Henrik Mogensen at den afdøde havde hos Skrædder Podeman under Reparation en graae Frakke gammel. Saaleedes at være passeret bevidner ----

Til vitterlighed

Hommen

P. Broege Nilaus Willumsen

Ernst Ehrhart – boe

Anno 1803 den 23. Februar blev holdet skiftesamling i afg. Secretair Ehrhardts boe af mig byfoged Ratenburg med tiltagne Mænd Johan Jørgen Møller og Friederich Pedersen i min byfoged Ratenburgs Gaard i Slangerup ifølge forhænd passeret Avertisement i adres og berlingske aviser. Thi bliver i dette boe til Indtægt at beregne.

1. De af Skifteforvalteren paa boets vegne af 2.de Liigkasser? hvori den afdøde var Interessent oppebaaren 150

2. Beløbet af den efter den afdøde holdte

Lateris	150	
Hvortil Auction i overensstemmelse med Slangerup og Frederikssunds Auctions Protokol	209	04 13
Summa Indtægt	359	04 13

Som udgaaet bliver at anføre de til Skifteforvalteren indkomne fordringer som hver for sig her bliver at anføre saaledes

1.	Cristian Smiths Regning for hervedlagte til begravelsen med. bielager	59	5 8
2.	Chirurgus Hempels Regning for Reyser. Medizin og Salarium	20	
3.	Den afdødes Vexel Obligation af 11. Februar 1800 til Garver Christian Smith i Frederikssund	50	
4.	Hagstrøms Regning for adskillige den afdøde giordte Laan Samt et Aars acomodation, i alt	89	
5.	Wienhandler Biancos Regning stor 23 3 12	23	3 12
6.	Skræder Frederich Podemans Regn. Stor		4 8
7.	Skrædder Werners Do stor	8	3
8.	Kiøbmand Hagendorn Do for	5	5 1
9.	Henrich Mogensens Do for paa den afdødes begiæring og		

For hans Regning giørte Indretninger i hans huus, stor		133	4	8
10. Sammes Do for udlagte Penge		39	3	
11. Paulin Hagendorn fordring stor		5		
12. Farver Langes Regning		9		10
13. Jørgen Smiths Do		21	1	4
14. Hans Staals? Indgivne fordring stor		12		
15. Inspectør Rasmussens fordring		5		
16. Kiøbmand Holm Regning stor		2		
17. Kiøbmand Ole Smiths fordring stor		40		
	Latris	524	4	3
18. Niels Seilers fordring laante penge		12	2	
19. Hagstrøms Do		18	3	14
		555	2	11

Ved Skiftesamlingen var mødt af Creditorerne Thomas Hagendorn ved Wulf, Kiøbmand Ole Smith ved sin Søn Christian Smith, Kiøbmand Jørgen Smith ved Lars Ørgaard, Henrik Mogensen og Niels Seiler som alle vare eenige i at den under No 1 anførte Regning stor 59 rd 5 8 p, No 2 stor 20 rd samt 24 rd af No 9 og 30 rd af No 10 blev anseete? som 1. Prioriterede Fordringer der først af Boet maatte blive at udreede , ligeledes var de tilstedeværende og eenige at de under N-3 Anførte 50 rd og 6 rd af tage? N- 9 bleve anførte som næst Prioriterede, og endelig at det Overskydende blev prorate reparteret paa de øvrige fordringer, da disse ikke alt af boets behold kunde blive betalt, thi bliver Repartition i boet nærmere
at forfatte for at foreviise De samtlige Creditorer ved en nærmere Skiftesamling , hvorved boet endeligen kan ventes sluttet.

Til vitterlighed Ratenburg

Møller I. Pedersen

Anno 1805 d 10de December blev holdet Session i afgangne Secretair Erharts Boe. Retten tilkendegav at Creditorerne Ei vare blevne enige om den sidst foretagne maade at deele Boets Indtægt og ???????????? Boet at repartere efter den under 23. Februaris 1803 vedtagne Regel. Thi blev Boet saaledes til Repartition og Slutning optaget

Til vitterlighed
P Broge Møller Ratenburg

Anno et ut Supra blev holdet Skifte efter afgangen Secretair Erhart i Overværese af Vidnerne Broge og Møller hvor de af Retten blev fremlagt den forfattede Repartition saaledes lydende.

Repartition

Udi afgangen Secretair Erhardts Boe .

Indtægt

1. Af de 2de Liigkister?, hvoraf den Afdøde var Interessent indkomet	150 rd		
2.Beløbet af den efter den Afdøde holdte Auction ifølge Auktions Protocollen	209	4	13
Tilsammen	359	4	13

Udgivt

1. Christian Smith efter Regning fordrer Afdødes Begravelse	59	5	8
2. Cirurgus Hempels Regning for Medikamenter m.v.	20	- -	-
3. Christian Smith efter Vexelobligation	50	- -	-
4. Hagstrøm efter 2de Regninger	107	3	14
5. Vinhandler Biancos Do	23	3	19
6. Skrædder Podemanns Do		4	8

7. ” Werners Do		8	3	
8. Kiøbmand Hagedorns Do		5	5	1
9. Henrich Mogensens Do		133	1	8
10. En dito fra samme		39	3	
	Lateris	449	4	3
	Transp.	449	4	3
11. Paulin Hagendorns Fordring		5		
12. Farver? Langes Regning		9		10
13. Jørgen Smiths Do		21	1	4
14. Hans Staahls Fordring		14		
15. Inspecteur Rasmussens Fordring		5		
16. Kiøbmand Holms Regning		2		
17. Kiøbmand Ole Smiths Fordring		40		
18. Niels Seilers Fordring		12		
		555	2	1

Da saaledes den Afdødes Gjæld overstiger Boets Indtægt og Boet altsaa er utilstrækkelig bliver Repartitionen saaledes at forfatte.

Som Boets Indtægt	359	4	13

Afgaar først Skiftets Omkostninger saaledes

1. Stemplet Papiir til Skiftebrevet	5	1
2. Beskrivelse paa circa 5 ark	2	3
3. Komplet Papiir til Auctions forretningen	5	1
4. Beskrivelse paa circa 3 Ark	3	
5. Bekræftelse	2	8
6. For 4 Plakater af 2 sk	3	

7. 12½ procento af foranstaaende mig Tilkommende	3	5	8		2	15	
8. For at indkalde ærede Debitorer betalt efter 2de Beviser				2			
9. Skiftevidnerne for at overvære Forseglings og Registrerings forretningen samt for at opvarte ved Auctionen				4			
10. Skifte Salær				3	3	9½	
11. 12½ procento heraf					2	11	
12. 1/3 procento til Revisions Contoiret				1	1	3	17 2
Altsaa bliver mellem Creditorerne til Deling							342 9

Af dette erlægger ifølge Creditorernes Overenskommelse? Ved Skiftesamling holdet den 23. Februaris 1803 1 til de først prioriterede Creditorer saaledes:

1. Christian Smiths Regning for begravelse	59	5	8				
2. Chirurgus Hempels Do	20						
3. Af Henrich Mogensens Regning	54						
2. Til de næst prioriterede Creditorer							
1. Christian Smiths vexel obligation	50						
2. Af Henrich Mogensens Regning	6						189 5 8
De øvrige							152 3 4½

Bliver altsaa at repartere saa Creditorerne af 3. Classe saaledes er at enhver bekomer en forholdsmæssig deel af sit tilgodehavende og bekomer saaledes i forhold

1. Hr. Hagstrøm fpr sin Regning stor	89 d						37 ? ?
Dito for sin fordring	18	3	14				7 4 12
2. Viinhandler hr. Bianco for sin regning	23	3	12				9 5 3
3. Skrædder Podemann for en Do stor	4	8					1 15
4. Skrædder Verner for sin Do	8	3					3 3 5

5. Kiøbmand Hagendorn for sin Do	5	5	1			2	2	11	
6 Henrich Mogensen for sin uprioriterede Rest af hans	112	4	8						
2,de Regninger						47	7		
7 Paulin Hagendorn for sin fordring	5					2	9		
8, Farver Lange for sin fordring	9	10				3	4	5	
9. Jørgen Smith for sin Do	21	1	4			8	8	2½	
10. Hans Raahl for sin Do	12					5		1	
11 Inspecteur Rasmussen for sin Do	5					2	9		
12. Kiøbmand Holm for sin Regning	2						5	1	
13. Kiøbmand Ole Smith for sin fordring	40					16	4	4	
14. Niels Seiler for laante penge	12					5		1	
Dermed gjør førnævnte						152	3	3	

Da ingen havde videre mod dette Skifte i overværelse af vidnerne Broge og Møller :/ at erindre blev hermed saaledes sluttet.

Ernst Anthon Ehrhart

Skiftesamling i stervboet efter afgangen bogholder Erhard af Spaanebrohuset ?
Fol 96 og Fol 111.

Aar 1830s 7. December blev ifølge bekendtgørelse i de offentlige paa
Slagelse Raadstue i overværelse af Bergenkammen og Jesper Christiansen afholdet en
skiftesamling i Stervboet efter afgangne bogholder Ernst Ehrhardt af Spaanebrohuset i Kindertofte sogn.
Ved denne samling var mødt paa Sternboenkens Vegne Borgmester Bentsen af Korsør samt som
tilsynsværge for de Umyndige bogtrykker Magnus her i Byen. .Ligeledes var mødt Gdm. Peder Jensen Bierregaard, Alsted som anmelder at han i sin Tid har leveret den afdøde som var af herredsfogeden i Ringsted herred beskikket til hans Kurator 2100 RD Sedler hvorfor blev anskaffet Kongelige uopsigelige obligationer. Deraf har ????? siden modtaget ulejlighed for 1500 Rd , men for de 600 Rd har han ingen ulejlighed modtaget og fordrer derfor enten Obligationerne frie af boet skulle eller og 600 Rd Sedler Borgmester Bentsen måtte på Enkens Vegne bemærke at saavidt han vidste var boet bemeldte Bierregaard skyldig imellem 3 og 400 Rd der blev dette boe vedkommende vedtaget følgende bestemmelse..

1. Da det er over 20 aar siden at den afdøde har været eller saavidt vides havt nogen udenlands forbindelse saa blev det ogsaa med hensyn til boets indskrænkede forfatning udseet tilstrækkelig at Proclami i ???? udstedes med 12 dages varsel samt at bekendtgørelse om Proclama indrykkes i den danske statstidende, Kiøbenhavns adresseavis og den altoniske Merkuir.

2. At til at gennemgaa og revidere Boets papirer.blev udnævnt Komicar Orelius og bogtrykker Magnes her af Byen.

3. Mægler Wallich har ved Skrivelse af 1. Dec? Anmeldt en Fordring af 300 RD sølv i boet med paaløbende renter efter Panteobligationer af 25 Nov. 1820

Da de mødte ikke ønsker at der ved denne Samling tages Bestemmelse i henseende til boets ??

Realisation og Mægler Wallich i sin skrivelse ikke har gjort nogen bestemt Begæring i den Henseende saa blev det videre for nu udsat til næste Samling, som blev bestemt til at afholdes her paa Stedet d. 21.ende d.m.?? Eftermiddag kl.. 4.

Birch

Til vitterlighed Bentsen P. Magnus

Barihagen Jesper Christiansen
m.f.p.

P. Jensen Bierregaard

Skiftesamling i Stervboet efter afgangen bogholder Ehrhardt af Spaanebrohuset Folio 68 og ?

Aar 1830 d. 21. December blev ifølge bestemmelsen ved første Samling i Stervboet efter afgangen bogholder Ehrhardt atter afholdet en Samling i dette boe paa Slagelse Raadhuus i overværelse Barishagen og Jesper Christiansen. Ved denne Samling mødte paa Stervboenkens Vegne borgmester Bentzen af Korsøer og som Tilsynsværge for de umyndige arvinger bogtrykker Magnus af Slagelse. Ligeledes var mødt for Stervboenken I Beierholm af Lindeberg, som bemærker, at hun er meget syg og sengeliggende og derfor ikke er i stand til selv at møde i dag.. Mægler Wallich har med skrivelse af 18. d.m.fremsendt til Skifteforvalteren en Panteobligation af 25ende Novbr. 1820 hvor efter han gør fordring i boet.

De mødte Paagiældende vare ?? Enken Mdm. Erhardt Sygdom maatte indtil vider udsættes med at tage bestemmelse i henseende til Realisationen af boets registrerede Eiendele, og da mægler Wallich ingen bestemt Paastand derom har gjort i sin Skrivelse saa troede Skifteforvalteren efter Omstændighederne ikke at burde modsætte sig det ytrede Ønske i den anmeldte henseende??

Boet blev derefter anført til igien at foretages her pa Stedet d. 29. Januar førstkommende om Formiddagen kl. 11.

Jacob Beierholm

Bendtsen Magnus

Til vitterlighed

J Barihagen Jesper Christiansen
m.f.P.

Skiftesamling i Stervboet efter afgangen Bogholder Ernst Erhard af Spaanebrohuset side Folio 111 og Folio

Aar 1831 den 29. Januar blev efter Bestemmelsen ved første skiftesamling i Stervboet efter afgangen Bogholder Erhard af Spaanebrohuset atter afholdet en samling i dette Bo paa Slagelse Raadhus i overværelse af Abraham Jochumsen og Jesper Christiansen. Ved denne samling vare
mødte paa Madam Erharts Wegne Borgmester Bentsen i Corsøer og som tilsynsværge for de Umyndige Bogtrykker Magnus af Slagelse. Paa Mægler Wallichs wegne af Kjøbenhavn mødte Gaardmand Beyerholm af Lindeberg. Der blev nu dette Boes vedkommende taget følgende Bestemmelse.

1. At Boets registrerede Ejendele snarest muligt foranstaltes bortsolgt ved offentlig Auction med 6 dages Credit til Kjøberen og blev Fuldmægtig Berendsen antaget til Inkasator

2. Den foretagne Revisionsforretning af Boets papirer?? blev fremlagt og gjennemgaaet og forbliver derefter beroende under Boet indtil proclamet deri er udløbet.

3. Foruden de forhen anmeldte Fordringer i Boet af Mægler Wallich og Bjerregaard i Alsted er senere anmeldte:

a. af den almindelige Enkekasse efter Obligation Af 19. Decbr 1829 - 258" 6 sk? Sølv
b. Kjøbmand C David, Slagelse fordrer efter Regning 57" 4 sk 8f
c. Agent Top i Kjøbenhavn fordrer efter anmeldelse og Regning 89" 1sk 14 P
d. Kjellerup i Sorø fordrer ved Anmeldelse 30" Sedler og
e. Kjøbmand Strande, Slagelse fordrer efter Regning 11" 3 sk 10 p
f. Slagter Sørensen i Sorøe fordrer efter Regning 11" 5 4p
g. Skomagermester Hunle i Sorøe fordrer efter Regning 11 4 4
h. Silke og klædehandler Weel fordrer efter Regning 15" 2 sk 6 p
I Kjøbmand A.P. Kjærulff i Slagelse fordrer efter Regning 15" 5 sk 7 p
K Assessor Gade fordrer for skræddermester ?? i Kjøbenhavn efter Regning 15" 1 sk.

Derrfor i dag intet videre var at forhandle?? blev det sluttet og underskrevet og blev næste Skiftesamling i Boet bestemt til at afholdes her paa Stedet i dag 6 uger formiddag kl. 11

Birch Bentsen S. Magnus Jacob Beierholm

Til vitterlighed

Jesper Christiansen Abraham Jockumsen

Ehrhart fol. 141 og 172

12. Marts 1831 Udsat 14 dage da ingen var mødt

Ehrhart folio 164 og 181

Udsat til 23. April formiddag kl. 10.

Skiftesamling i Stervboet efter afgangen bogholder Ernst Ehrhardt af Spaanebrohuset Folio 173 og 188

Aar 1831, 23. April blev ifølge Bestemmelsen ved sidste Skiftesamling i Stervboet efter afgangen bogholder Ehrhardt af Spaanebrohuset i Kindertofte Sogn atter afholdt en Samling i dette bo paa Birkets Tingstue i Slagelse i Overværelse af Barihagen og Hans Nielsen. Ingen mødte ved dette Skifte og blev det derfor udsat til igien at foretages her paa Stedet i dag 14 dage Formiddag kl 10.

Birch

Til Vitterlighed

J Barihagen Hans Nielsen

Skiftesamling i Stervboet efter afgangen bogholder Ernst Erhardt af Spaanebrohuset vid Fol 181 og 148

Aar 1831 d. 7. May blev ifølge Bestemmelserne ved sidste Skiftesamling atter afholdt en Samling i Stervboet efter bogholder Ernst Ehrhardt paa Birkets Tingstue paa Slagelse Raadhus i overværelse af Hans Nielsen og Abraham Jockumsen.

Ved denne Samling var mødt paa Mægler Wallichs Wegne Gårdejer Beierholm af Lindebjerg.

Følgende passered

1. Det blev af Skifteretten anmeldt at der er bleven aflagt Rigtighed for Løsøre Inkassations Beløbet i boet.

2. Blev fremlagt det i boet udstedte Proclamen med tilhørende Publiciie hvis bekiendgørelse
hvilket Proclama har været udløbet siden sidst i April maaned d.aa

3. Blev det bestemt at Komisær Orelius og bogtrykker Magnus for deres Umage med at gennemgaa boets Papirer og forfatte Revisionsforretningen kan udbetales 10 Rbd.

4. Følgende fordringer øger i udmeldelse i boet foruden de førhen indregistrered.
   a. Jacob Beierholm af Lindeberg fordrer for udlæg til den afdødes begravelse efter anvisning 50 Rbd 5 sk
   b. Kancellieraad Wendelboe der fordrer efter anmeldelse af 31. Dec. F.a. 29 Rbd saldo?
   c. Kiøbmand Stande Fordrer for Kiøbmand Christensen i Sorø i anmeldelse af 5. December 1830 254 Rbd. 3 s.
   d. Proc. Rye fordrer ved anmeldelse af eller Regning? 27 Rbd. 4.s 8 f tilgodehavende Assitionspenge?
   e. Apoteker Glahn i løsøre fordrer efter Regning af 21. Marts 1831 96 Rbd 62 f.
   f. Møller og Høyer i Sorø fordrer efter anmeldese af 5. Febr. 1831 74 Rbd. 5 s 6 f og
   g. Snedkermester Gøllner i fordrer ved anmeldelse af 22. Febr. D.a. 10 Rbd Sedler

   Imod Ingen af disse fordringer blev af Beierholm som var mødt fremsat nogen Indsigelse.

   Da saaledes Intet videre skiønnes at være til hinder? for dette boes Optagelse til Slutning, saa blev det bestemt at Repartitionen i samme efter foregaaende bekiendgørelse i et offentligt Tidender vil blive afgivet her paa Stedet d. 18. Juni førstkommende om Formiddagen kl. 10-

   J. Beierholm

   Til Vitterlighed

   Hans Nielsen Abraham Jockumsen

Skiftesamling stervboet efter afgangen bogholder Erhart af Spaanebrohuset Vede Fol 188 og 212.

Aar 1831 den 28. Maii blev en Skiftesamling i Stervboet efter afgangen forhenværende Bogholder Ehrhart af Spaanebrohuset, Kindertofte Sogn afholdet paa Slagelse Raadhuus i overværelse af A. Jockumsen og Jesper Christensen i Anledningen til at denne Skiftesamling er foranstaltet er 2.de til Skifteforvalteren indløbne skrivelser fra Frederikslund. E?? og godsforvalter af 16. og 26. d.m.:
Svare dem begge var dette at Spaanebrohuset, som den afdøde har havt i Gage måe da Enken vel fraflytte samme. Til Min? Af d.d. af Boet var de standset inden delsen, dele af den forfalden lejeafgivt af huset for ½ Aar til Paaske? Sidstafvigte 4 - 5 Dele eller 46 39 ? være? maae Betalt. - da derfor Fordringen ikke forhen vare anmeldte i Boet og det blev antaget at Enken vedblev at besidde? huset, som hun og nu besidder siden Paaske? Flyttetid d saa kunne Skifteforvalteren ikke hertil deri finde nogen hindring for Boets Slutning, men da Fordringerne ere af den Beskaffenhed at de ikke kunne med det udstedte

I Boet for hvem Skifteforvalteren anførte det vigtigt igjen at foretage dette og at

underrette de Paagjældende til denne Skiftesamling deri. - De paaberaabte Skrivelser blev notered og er saaledes Registrerede? . - På Mægler Wallichs Wegne mødte ved denne Skiftesamling Gaardejer Beierholm af Lindeberg og paa Madame Erharts Wegne, som Laug værge Bogtrykker Magnus her af Byen. Efter at have omhandlet denne Sag blev man enige om at lade? Ham? Rente Regning huset og husets istandsætte for de Mangler som

maatte Fordre og at Boet tilsvarer Lajen til Paaske d.a. Enken tilsvarer Lajen for det fulde Aar til -- Bogtrykker Magnus og Beierholm lovede at alle paa bedste Måde det aftalte i henseende til husets Istandsættelse og til Aftale? Dermed blev der den i Boet værende ??
Skiftet blev udsat til igjen at foretages her paa Stedet i dag 4 Uger som er den 25. Juni førstkommende eftermiddag kl. 5.

Birch

S. Magnus Jacob Beierholm

Til vitterlighed
Abraham Jockumsen Jesper Christensen

Skifte efter bogholder Ehrhart

Aar 1831 den 24. Juni blev efter bestemmelsen ved sidste Skiftesamling i Stervboet efter afgangen bogholder Ehrhart af Spaanebroe atter afholdet en samling i dette Boe paa Slagelse Raadstue i overværelse af Abraham Jochumsen og Iesper Christensen . Ved denne samling var mødt paa Stervboenkens vegne Borgmester Bentsen af Corsøer og som tilsynsværge for de umyndige Bogtrykker Magnus af Slagelse. Paa Mægler Wallich af Kiøbenhawn hans vegne mødte gaardmand Beierholm af Lindeberg Der blev nu dette Boe vedkommende tilgode følgende ??

1. registrering
bortsolgt ved offentlig auction mod 6 Uger credit for kiøberne og blev fuldmægtig Berendsen antaget til juristition..

2. Der foretages revisionsforretning af Boets Papirer forbliver beroende under boet indtil er udløbet.

3. ? b. ? herfor anmeldte fordringer i Boet af Mægler Wallich og Bierregaard af lagte.? en senere anmeldelse? a. af den almindelige Enkekasse efter obligation? af 19. Decemb. 1829 258 Rdaler?
B. kiøbmand I. David i Slagelse fordrer efter Regning 57 R 4
c. Agent Top i Kiøbenhafen fordrer en anmeldelse og Regning 89 1 14 f
d. Kiellerups fordrer en Anmeldelse 30 Sedler?
e. købmand Strande, Slagelse fordrer efter Regning 11 3 19
f. Slagter Sørensen i Sorøe fordrer efter Regning 11 5 4
g. Skomagermester Humle i Sorøe fordrer efter Regning 11 4 4
h. Silke og klædehandler Weel fordrer efter Regning 15 R 5
i. kiøbmand A. P. Kjærulff , Slagelse fordrer efter Regning -----efter Regning 15 R

Derfor i dag intet videre var at forefinde/forhandle blev det sluttet og underskrevet og blev næste Skiftesamling i Boet bestemt til at afholdes her paa stedet i dag 6 uger Formiddag kl 11.

Birch Bentsen P. Magnus Jacob Beierholm

Til vitterlighed:

Erhard Folie 112 og 253

Aar 1831 den 9. Juli blev ifølge bestemmelse ved sidste Skiftesamling i Stervboet efter afgangen bogholder Erhardt af Spaanebrohuset atter afholdt en samling i dette boe paa Birkets Tingstue i Slagelse i overværelse af Hans Nielsen og Johan Barehagen.

Da ingen mødte i dette boe efter P ,saa blev det udsat til ogsaa at foretages her paa Stedet i dag 14 dage eftermiddag kl. 3

Birch

Til vitterlighed

Hans Nielsen Johan Barihagen

Erhardt Folio 147 og 264

Aar 1831 27. Juli blev ifølge bestemmelsen ved sidste Samling atter afholdet en Skiftesamling i Stervboet efter afgangen bogholder Ernst Erhardt af Spaanebrohuset paa Birkets Tingstue i Slagelse i Overværelse af Hans Nielsen og Abraham Jochumsen.
Ved Skiftesamlingen var mødt paa Stervboenkens Vegne som hendes Laugværge Bogtrykker Magnus af Slagelse, ligesom ogsaa Gaardejer Beierholm af Lndebjerg var mødt paa Mægler Wallichs vegne.
Skifteforvalteren bemærkede at han nu har modtaget Erklæringen fra Forvalter Hagen paa Frederikslund, om at han vil anse Spaanebrohuset for afleveret fra boet i forsvarlig stand imod betaling af de forhen anmeldte 12 Rd 2 f for at der nu fra Skifterettens side intet videre til hinder for boets Optagelse til slutning
Da ingen af de mødte heller havde vider dermod at erindre, saa blev det og taget til slutning og blev det tilkiendegivet at i Boet skal blive fremlagt til Protokollen i Dag 4 Uger eftermiddag kl. 03

Birch

Til vitterlighed
Hans Nielsen Abraham Jochumsen

Den tørrede rose

Håfletning. Th. Er. Evig din hengivne ????
Nathalie TolberoqThunboe 15. Mai 1835 (bryllupsdag)

Tårnby Sogns skoleprotokol fra1840'erne:

Med en anbefaling fra Kastrup Glasværks inspektør Friehling ansøgte Nathalia Th unboe i 1851 sogneforstanderskabet om at måtte fortsætte med den skole, hun tidligere havde haft i 1848 og 1849. Det drejede sig om undervisning i håndarbejde og de første læsegrundtrin for børn af begge køn. Da hun i 1853 ophørte hermed, var der straks to andre kvinder, den ene enke efter proviantforvalter Jones, den anden en jomfru Th omsen fra St. Magleby, der søgte om lov til at videreføre skolen.

Er det hende?

Lüder Borchorst
3 x tip til Knud Leth 9/10 1877

Lüders ældste datter blev døbt Sophie Elisabeth og den ældste søn Mouritz og andre børn hedder Else og Anne, som også er i familien og af Geni og Randers gejstlige skifter fremgår det, at Lyder er søn af Mouritz Borchorst og Sofie Elisabeth Lassen, samt at han er soldat i Slagelse i 1737, 20 år..
Ved datteren Anne Cathrines dåb er Jacob Borchorst fadder (Lüders bror i Viborg hedder Jacob)

Maria Elisabeth Ranzau (lærermoder v. Holmens skole) **og Lüder Mouridsen Borchorst** (i 1737 soldat i Slagelse (iflg. morbrors kones skifte – Mette Jørgensdatter Seidelin) - 1747 Kvartermester v. Guarden – 1751 Wagtmester og trompeter v. Liv-Guarden til hest i 1762 , og det var han også i 1763, men ikke i 1765 – ved sin død i 1771-. bud v. Comerce Collegiet)

Lüder Borchorst vagtmester ved garden til hest i 1748 og 1754 m.v.

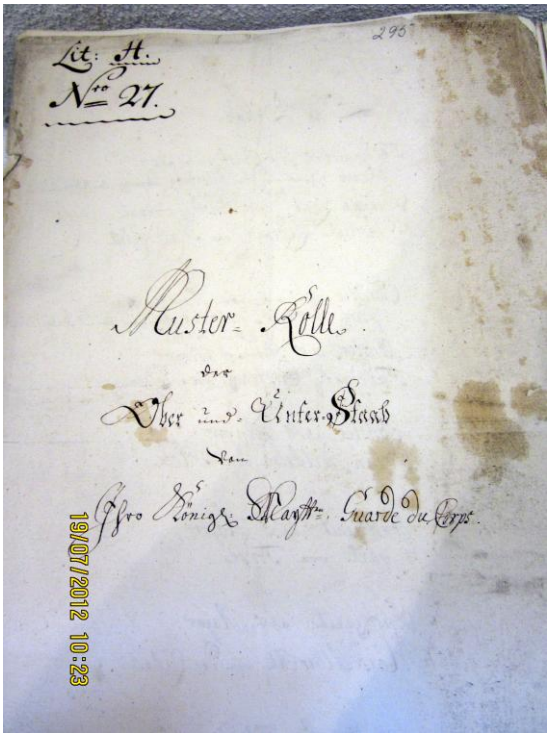

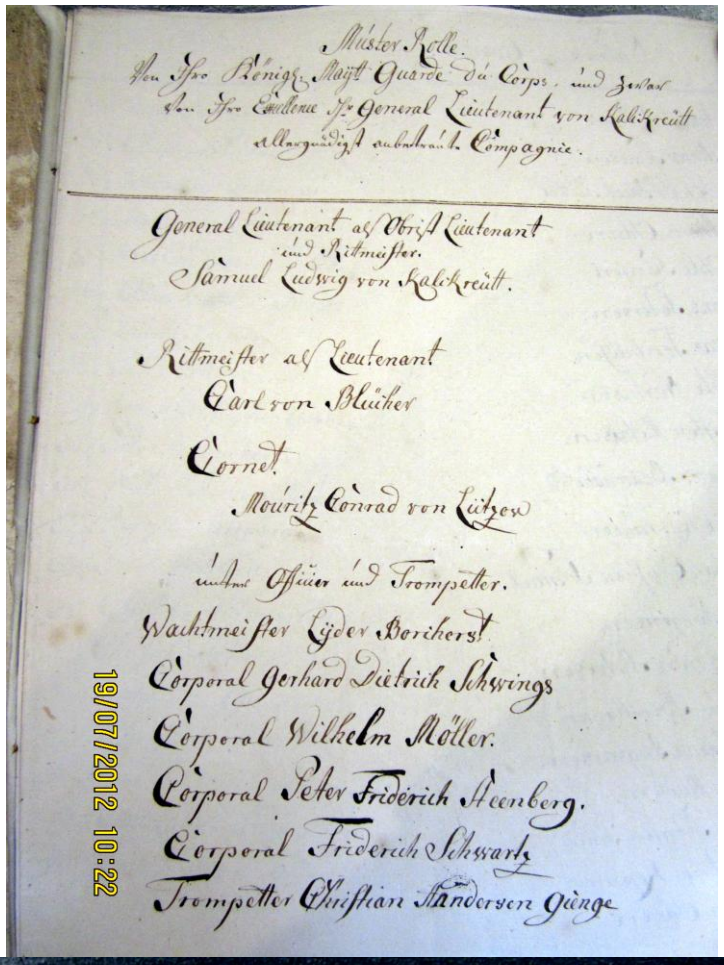

Muster Rolle.
Von Ihro Königl. Majst. Guarde du Corps, und Zwar
Von Ihro Excellence Ihr General Lieutenant von Kalckreuth
allergnädigst anbefohlnen Compagnie.

General Lieutenant als Obrist Lieutenant
und Rittmeister.
Samuel Ludwig von Kalckreuth.

Rittmeister als Lieutenant
Carl von Blücher

Cornet.
Mauritz Conrad von Lützow

Unter Officier und Trompeter.
Wachtmeister Lüder Borchorst.
Corporal Gerhard Dietrich Schwings
Corporal Wilhelm Möller.
Corporal Peter Friderich Meenberg.
Corporal Friderich Schwartz
Trompetter Christian Sandersen Gänge

19/07/2012 10:22

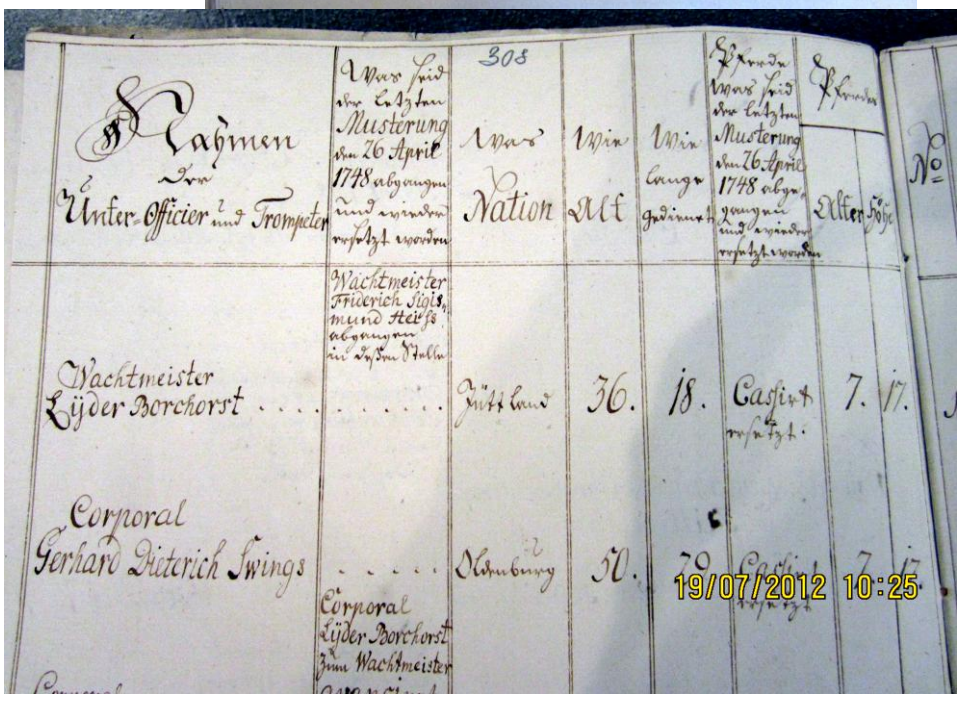

305

Nahmen der Unter-Officier und Trompeter

Wann sind der letzten Musterung den 26. April 1748 abgegangen und wieder ersetzt worden

Wann Nation alt

Wie lange gedienet

Wann sind der letzten Musterung den 26. April 1748 abgegangen und wieder ersetzt worden

Alter Höhe

No.

Wachtmeister Lüder Borchorst . . . .

Wachtmeister Friderich Sigismund Heise abgegangen an dessen Stelle

Jütländer 36. 18. Cassirt ersetzt 7. 17.

Corporal Gerhard Dieterich Swings . . . . .

Corporal Lüder Borchorst zum Wachtmeister

Schwedter 30. 20. Cassirt ersetzt 7. 17.

19/07/2012 10:25

Efter sidste mønstring 26. april 1748:
Hvem er gået af siden sidste mønstring: vagtmester Friederich Sigismund Heise afgået. I dennes sted vagtmester Lüder Borchorst. Han har åbenbart tidligere været corporal.
Lüder er fra Jylland, 36 år, har gjort tjeneste i 18 år. Hesten var 7 år og 17 høj (7 hånd lig ca. 170 cm) og erstattet

En karabin og en kårde kostede tilsammen ca. 13 rigsdaler, mens hele munderingen til en mand kostede omkring 75 rigsdaler.
Efter slaget 1710 v Helsingborg blev de resterende sølvkårder anvendt til sølvtrompeter til honneur og da Lüder var trompeter v. Livgarden til hest, har han måske haft en.

Se mere sidst i dette.

Livgarden til hest 1756 10 x 15

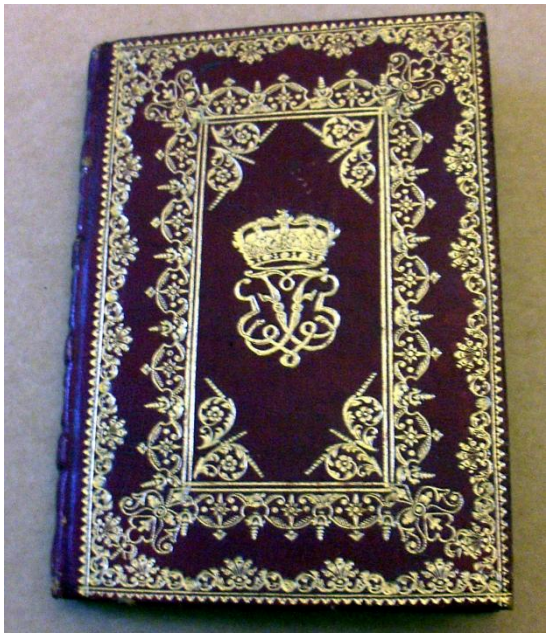

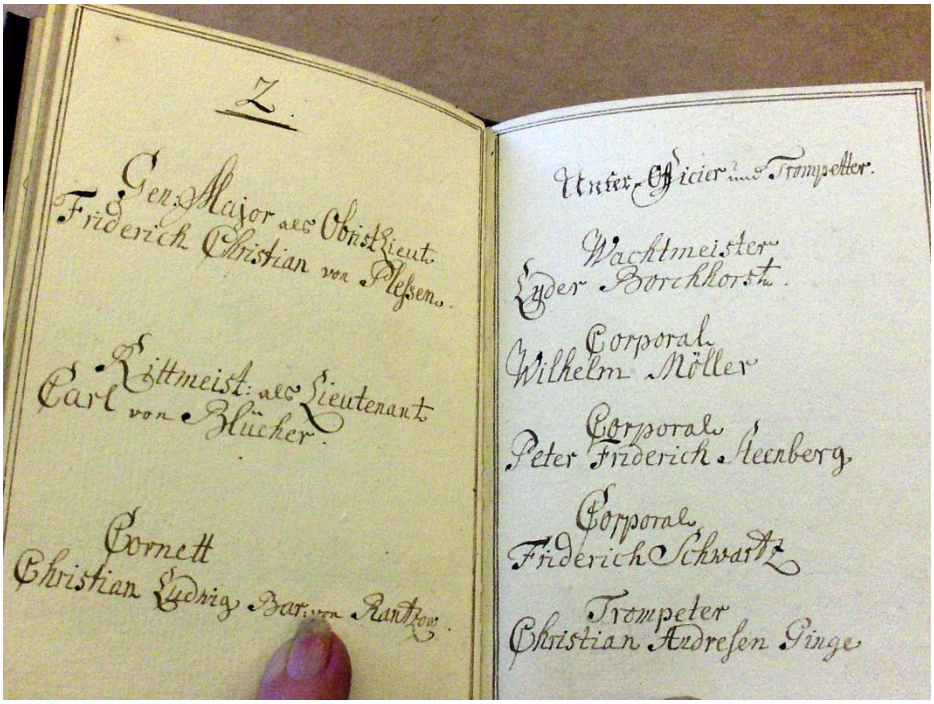

også i 1762 og 1763

I 1763 blev garden reduceret til 163 mand, så det kan jo være på det tidspunkt kan blev bud ved Commerce Collegiet.

Uniformer for Livgarden til hest

Lüder blev født i Viborg den 17. Martz 1717 som søn af borgmester Mourits Borchorst og Sophie Elisabeth Lydersdatter Lassen..

– ***Se også under Ehrhart***

Lüder og Maria boede 1751 i Lars Bjørnsstræde, i 1785 bor hun i Laxegade 303, Kbh. (Holmens Kirkes Fattige Skole) hvor hun var lærermoder, og det er måske hendes ernæring efter Lüders død i 1771..

Der gik 60 piger og 40 drenge på skolen, og de blev undervist i Læsen, Skriven, Regning og Kristendoms-Kundskab. Pigerne i Syning, Knytten og Spinden Hun fik i årlig løn 60 Rdr. Og 4 Brænde til sig og Syskolen samt frie Værelser i Skolens Huus.
Skolen var oprettet i 1734 og består af 6 Fag Grundmur til Gaden, to etager Høyt med 4 Fag Qvist over og et Side-Hus af 5 Fag Bindingsværk, 3 etager Høy. Der er en Skolemester og en Hører + Lærermoderen.
Til Julen får alle Børn nye Sko og Strømper, En del får nye Klæder fra Top til Tå, især pigerne. Skolen har anselige Legater og Donationer. Bl.a. det Wendelboeske der betaler alt for 3 børn og det Mühlenphortske der klæder 10 fader- moderløse børn. På Helligdage indsamles i Skolens Bækkener ved Kirkedøren gavmilde gaver far Menigheden.(Nicolai Jonge)

Christiansborg slot tv. – Laxegade ud for V – nr. to gade fra neden, den der buer opad. – th. Bremerholm

Lüder døde på Frederiks Hospital, Sokkelund h., København, den 23. nov. 1771 kl. 7 ¾ aften af vattersoot.

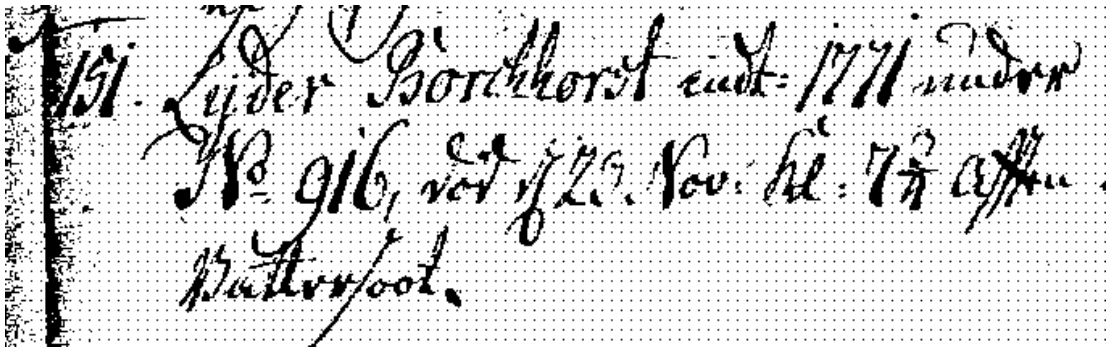

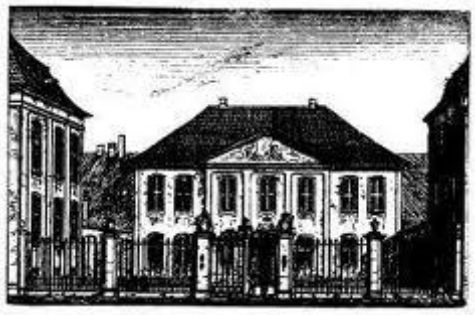

Frederiks hospital

Maria sad i uskiftet bo da hun døde af brystsyge den 10. maj 1785 i København,. Hun blev begravet 13. maj fra Holmens kirke. Se vedhæftede udskrift af skifteprotokollen m.v.

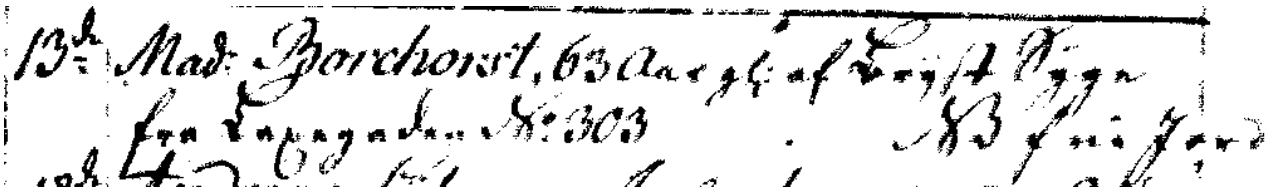

Holmens kirke på den tid.

De havde 6 børn: **Sophie Elisabeth** f. 1747

Mauritz f. 1748, bogholder v. Finanz Cassen, gift 2/7

Med Elisabeth Cathrine Martine Lund,
Bor Fr..berggade 205, Kbh. – 4 børn
I 1777 bliver han udlagt som barnefader til
Juliane Foltmars søn Mauritz. Da bor han til
leje i Grønnegade og er kgl. Fuldmægtig

Else Margrethe f. 1749
Anne Cathrine f. 1751
Birgitta (kaldes nok Margrethe) f. 1757, gift 2/6 1786 med Peter Benzen, bor Adelgade 298 - 3 børn
Hans f. 1760, guldsmedesvend, i 1785 i Nordamerika

Der blev hensat lidt til Hans i Overformynderiet – gad vide om han kom hjem igen?

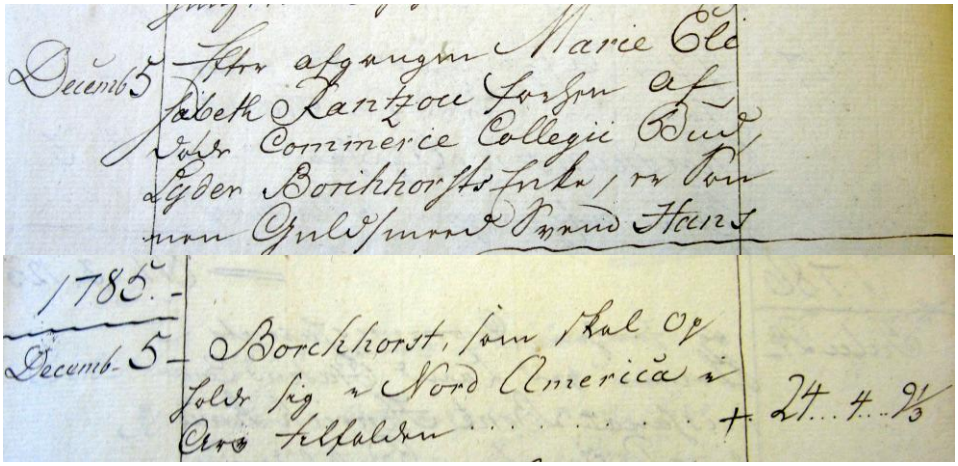

Lüders Far: **Mouritz Jacobsen Borchorst** f. ca. 1685 (måske 1672), gift med: **Sophie Elisabeth Lydersdatter Lassen** (Geni og Randers gejstlige skifter)

1703 er han i Kettrup, Thisted amt (Nygaard)

1704 ridefoged på Aagaard i Han herred (Nygaard)

1706 foged på Ågård (Øsløs kb)

1710 fuldmægtig hos amtmanden i Dueholm, Nyk. Mors (Nygaard)

1711 Hvidbjerg kirke, Thisted amt. Rigt udskaaren og malet Prædikestol, bekostet af Mourids Jacobsen Borchorst. Er det ham?

I) Paa Prædikestolen (Nationalmuseets Arkiv):

Til Guds Ære og Kirchens Ziir blef denne Prædickestoels Staffering og Prydelse aldeelis bekostet af Høyfornemme Seignr Mouritz Jacobsen Borchorst A° 1711 in Julio. See den, som elsker Gud, Hand ærer og hans Tempel . . . .

Mouritz var i 1714 købmand i Horsens

13/4 1715 prokurator v. over og underretter i Danmark og Norge

25/8 1717 bestalling som borgmester i Viborg

i dag

Mogensgade 7 – Hauchs gaard (fredet), Viborg (+ 9 og 11) som han ejede fra 1716 (Sct. Mogensgade fortæller) og solgte i 1724 iflg. Viborg Købstads historie II.. Blev solgt på auktion 15/4 1724 iflg. Vibak.

Gården blev skadet ved Viborg-branden i 1726.

22/3 1723 blev Mourits på grund af uregelmæssigheder bortdømt fra embedet, og han blev sorenskriver i Trondheim (Sør-Trøndelag), Strinda kommune i Norge den 19. nov. 1725..

Der står en del om det i Viborg Købstads histori I. + fortegnelse over norske sorenskrivere , s. 181 og kort fra Vibak.

1725 Nygaards sedler:

Borchhorst, Mouritz

borgmester i Viborg

1725 15/10 fik han og rådmand Johan Eggers amt., der begge var "removerede"

kgl. bevill. på, at de for den af kommissær i den mod dem rejste sag afsagte doms "videre tilhold" må være forskånede, og at de må være dem tilladt — skønt de selv har indstævnet kommissionsdommen for højesteret — at frafalde sagen, men de betaler ikke for at besvare de børnepenge og andre publique midler, de har haft under administration.

(Jy. Reg. 26.755)

(nr. 195)

Gods for 40,200 Rdlr. 1800 solgte de Hovedparcellen og en Del mindre Parceller m. m. ved Auktion 17. Marts for 12,224 Rdlr. Den af dem foretagne Udparcellering approberedes af Rentekammeret 10. Juni 1801. 1804 fik han og Forvalter Lassen paa Lønborggaard Skøde paa Skrumsager Hovedgaard, to Kirker og noget Gods, og 9. Maj 1807 Bevilling til at udparcellere Hovedgaarden i 133 Parceller. 24. Juni 1807 fik han sammen med to andre Skøde paa Udstrup og S. Nissum Sogns Kongetiende for 23,000 Rdlr. og 10. Okt. s. A. Tilladelse til at udstykke Gaarden i 61 Parceller. Efter B.s Død solgte Enken og de to Kompagnoner Hovedparcellen for 21,700 Rdlr. 1807 fik han som Pant for 10,000 Rdlr. Vadskærgaard og Tørring Kirke.[7]) — Begr. 10. Marts 1810 i Ringkøbing.[1]) — g. 15. Jan. 1778 i Varde[8]) m. *Kirstine Marie Øllgaard*, døbt 19. Sept. 1756 i Varde,[8]) død 25. Okt. 1830.[9]) D. af Købmand *Niels Sørensen Ø.* og *Karen Pedersdotter Stephansen*. — Hun g. 1. G. 29. Juni 1774 m. By-, Herreds- og Raadstueskriver, Hospitalsforstander, Kirkeværge i Varde *Hans Johan (Johansen) Lund*, vistnok døbt 9. Okt. 1737 i Fredericia,[10]) død 20. Dec. 1776, 39 Aar gl., i Varde.[8])

[1]) Ringkøbing Kbg. [2]) Varde Borgerskabsprt. [3]) Jyske Reg. 1779. Nr. 32. [4]) Jyske Reg. 1784. Nr. 8. [5]) Jyske Reg. 1784. Nr. 309. [6]) Suppl. Prt. 1784. II Nr. 519. [7]) Jyske Saml. 3. V. 345. [8]) Varde Jakobi Kbg. [9]) Richter: 100 Aars Dødsf. [10]) Fredericia Michaelis Kbg.

Borchorst, Mouritz. S. af Sognepræst til Broust og Svenstrup *Jacob Mouritzen B.* og *Maren Andersdatter Boddum*. — Var 1705 og 1707 Ridefoged paa Aagaard i Vester Han Herred. Tog 26. Juni 1714 Borgerskab i Horsens som Købmand.[1]) 13. April 1715 Prokurator for alle Over- og Underretter i begge Riger, Højesteret undtagen.[2]) Havde i lang Tid lagt sig efter Lands Lov og Ret samt perfectioneret sig i Processens Drift og anbefaledes af Stiftamtmand Gersdorff, hvis Fuldmægtig han havde været.[3]) 25. Aug. 1717 Borgmester i Viborg.[4]) Han søgte Tjenesten »ikke af nogen Interesse, men alene for at have den Naade at være edsvoren Tjener virkeligen udi Hs. kgl. Majts. Tjeneste.«[5]) 1723 søgte han om at blive forflyttet til et andet Embede. Stiftamtmanden kalder B. »et Skarn«, der fortjener at afsættes eller i det mindste at blive suspenderet. Det er vanteligt, at Kommissarierne kender ham uværdig til Embedet, »eftersom alle hans Malversationer nu kommer for Lyset, hvorledes han har bedraget Borgerskabet, særdeles med de Penge, som i Lotteriet skulde sættes, hvilke han selv har beholdt, skønt han har præsteret Kvittering for, at de er indleverede til Lotteriet.«[6]) 22. Marts 1723 fradømt Embedet som Borgmester i Viborg paa Grund af Underslæb og mislig Embedsførelse.[7]) Han synes saaledes i Løbet af kort Tid at have faaet en, ganske vist højst ufornøden, »Interesse« for Embedet. En udførlig Fremstilling af Kommissionssagen er meddelt i C. Bruun: Fr. Rostgaards Liv og Levned I, S. 233—239, hvor det siges, at han appellerede Dommen til Højesteret, men forfulgte den ikke. Derimod solgte han sine Ejendele i Viborg og rejste til Trondhjem, hvor han lod sig bruge som Prokurator. Før sin Afrejse blev han af *Truels Smith* antagen som dennes Fuldmægtig i Trondhjem, skønt hans Rygte fra Jylland ej var det bedste, da S. ikke var i Stand til at faa nogen anden.[8]) 11. Jan. 1725 ved Trondhjems Bytingsrets Dom dømt paa Æren og paa sine 3 Mark, men Dommen kasseredes af Kongen.[9]) 6. Febr. 1725 beklagede Smith sig over B.'s Forhold i en Assurancesag, i hvilken B. havde fundet Anledning til at klage over Smith, hvorfor denne bad om at maatte faa B.'s Klage til Erklæring.[8]) S. A. Sorenskriver i Strindens Fogderi. I sin Ansøgning anfører han, at han har forrettet Generalfiskalembedet i den bekendte Assurancesag i Trondhjem og tilbyder, saafremt han faar Embedet, i Fremtiden at forrette Generalfiskalembedet i Trondhjems Amt. Han anbefales varmt af Stiftamtmanden, der udtaler, at B. i Assurancesagen har ladet se en særdeles Flid og Nidkærhed og ej mindre Kyndighed i Lands Lov og Ret, saa at ingen dygtigere Mand kan haves til at paatage sig Generalfiskalembedet.[10]) Begr. 14. Maj 1726 i København,[11]) formentlig død under et Besøg. Han logerede i Nr. 4 ved Holmens Kirke og begravedes paa denne Kirkes Kirkegaard. Naar Alderen angives til 60 Aar, maa dette vel bero paa en Fejl. Han skulde da være født o. 1666, hvilket Aar Faderen blev Student. Der er heller næppe nogen Grund til at antage, at en saa livlig Mand som B. ikke skulde lade høre fra sig, før han var omtr. 40 Aar gl. — g. før 1714 m. ..... Hustruens Navn nævnes ikke ved Børnenes Daab, hverken i Horsens eller i Viborg.

[1]) Horsens Borgerskabsprt. [2]) Sjæll. Reg. 1715. Nr. 96. [3]) Suppl. Prt. 1715. I Nr. 243. [4]) Jyske Reg. 1717. Nr. 103. [5]) Gratialprt. 1717—1718. S. 125. [6]) Gratialprt. 1722—1723. S. 359. [7]) Ursin: Stiftstaden Viborg. S. 70. 312. [8]) Danske Kancellis henlagte Sager. 1725. [9]) Wilh. Lassen: Mads Jenssøn Medelfars agnatiske Descendens. S. 16. Noten. [10]) Gratialprt. 1725—1727. S. 281.

Borchsenius, Jørgen Carsten Bloch, f. 15. Nov. 1766.[1]) S. af Sognepræst til Husby og Wedellsborg Kapel *Villads Gabrielsen B.* og *Cecilie Cathrine Besselin*. — I adskillige Aar paa Kontoret hos *Skibsted*.[2]) Febr. 1790 exam. jur., (bekv.). 27. Sept. 1793 Prokurator for alle Over- og Underretter i Højesteret, Landsø[illegible] i Dan[illegible]

Fra danske prokuratorer

Sophie Elisabeth Lydersdatter Lassen døde i Trondheim 25. juli1725 og begravet 31. juli i Vor Frue kirke i Trondheim.

Vor Frue kirke, Trondheim

31/6 Mouritz Borkhorstes Kieriste, begr. i kirken, klok., «eft. Biskopens, Vicestift-amtmandens og Sogne-prestens skriftlige, Præ-sidentens og Borgemeste-rens muntlige Ordre fri.»

31/7 i stedet

Han Døde i København maj 1726 og blev begravet ved Holmens kirke den 14.maj.

Han logerede i Nr. 4 ved Holmens kirke. I bogen "Hen over Torv og Gade" omtales Holmens Kanal 4, der 100 år senere bliver prydet med malerier af Lundby og Skovgaard – side 28.

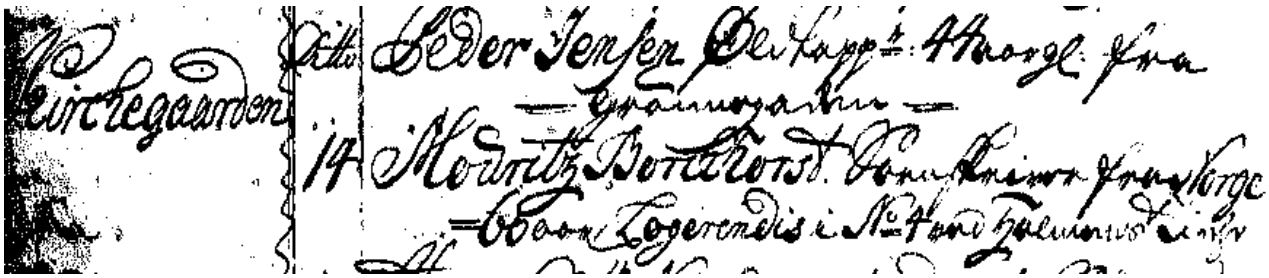

Begravet på Kirkegaarden v. Holmens kirke 14. maj 1726

Den yngste søn Henning Frederik døde 2/3 1725 i Trondheim og
Sophie Elisabeth er død i Trondhjem og begravet i Vor Frue kirke den 31. juli 1725, så resten af børnene er blevet forældreløse tidligt – en rigtig tragedie. (i 1737, er hun nævnt i skifte 57, Mette Jørgensdatter Seidelin, Randers gejstlige skifter).

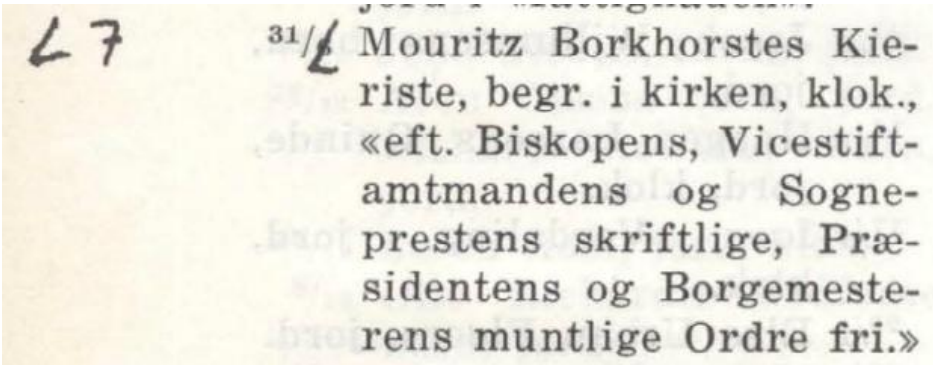
L 7 31/L Mouritz Borkhorstes Kieriste, begr. i kirken, klok., «eft. Biskopens, Vicestiftamtmandens og Sognepresteus skriftlige, Præsidentens og Borgemesterens muntlige Ordre fri.»

Fra Trøndersk Personalhistorie bind 1 side 100

Skiftet efter dem følger

Børn: Jacob B. døbt i Horsens 2/2 1714 gift 9/2 1752 med Friderica Dorthea Holst i Helligåndskirken i Kbh.(FS) Har studeret i Leyden 1741. (PTIP 5/58)

måske en Lüder 6/8 1715 i Viborg, død 25/10

Lüder B. døbt. i Viborg 11/3 1717

Marie Margrethe . I Viborg. Døbt 1/9 1719 Nygaards sedler

Henning Frederik døbt. I Viborg 30/7 1721.Nævnes ikke v. moders død i 1725

Margrethe (iflg. Geni og skifter) v. moders død 13 år, altså fra 1712 død efter 1737

Christina Maria (v. moders død 15 år) altså fra 1710

Iflg. ovennævnte skifte nr. 57 er det kun Lyder og Jacob der lever i 1733, men i skifte efter f Farmor Maren Andersdatter Boddum i 1737 lever også Marie (Marianne) og Margrethe.

Mouritz' far og mor:

Jacob Borchorst f. 29/6 1646, til 1689<zz præst i Brovst og **Maren Andersdatter Boddum** f. 20/12 1654, død i Thisted, *skifte 24.4.1737, fol 185*

Den 8. november 1686 blev der på foranledning *af* provsten Hr. Jacob Mouritsen Borchorst udarbejdet et stolestaderegister for egnens sogne. Til at gøre ret *og* skel med hensyn til Tranum Kirkes stolestader havde provsten foruden de to kirkeværger indkaldt fire sognemænd. Hertil kom den daværende sognepræst pastor Eiler Nielsen Ryberg, *og* disse personer skulle derpå fordele menighedens medlemmer så retfærdigt som muligt paa kirkens 29 karle- *og* 17 kvinde-stolerækker. Af registret fremgår derefter, at tredje karlestolerække var tildelt de to halv-gårdmænd Christen Lauritsen *og* Niels Olesen i Bratbjerggårde

Børn: Anders Jacobsen Borchorst f. 2/6 1673, præst I Ø.Tørslev og Dalbyover, død 7.6.1721

Anne Jacobsdatter B. f. ca. 1675

Helvig Kirstine Jacobsdatter B. f. f. ca. 1675

Johan Claus B. f. ca. 1675

Margrethe Jacobsdatter B. f. ca. 1685, begr. 27.6.1737 (gift m. Peder Sørensen Aagaard, kappelan i Horsens

***Mouritz Jacobsen B**. f. ca. 1672 – 60 år da han døde i 1726*
Elsa Jacobsdatter B. f. ca. 1685
NN f. ca. 1685

Jacobs far:
Mourids Jensen Borchorst, f. 1608 el. 1610 i Sæby sogn, Dronninglund herr. Hjørring amt. (Kribent), præst til Gunderup og Nøvling (død 6/9 1687 i Gunderup, Fleskum herr.) gift m. **Anna Kjeldsdatter** f. 14/6 1620 i Gunderup præstegård, død 1677 i Gunderup præstegård.

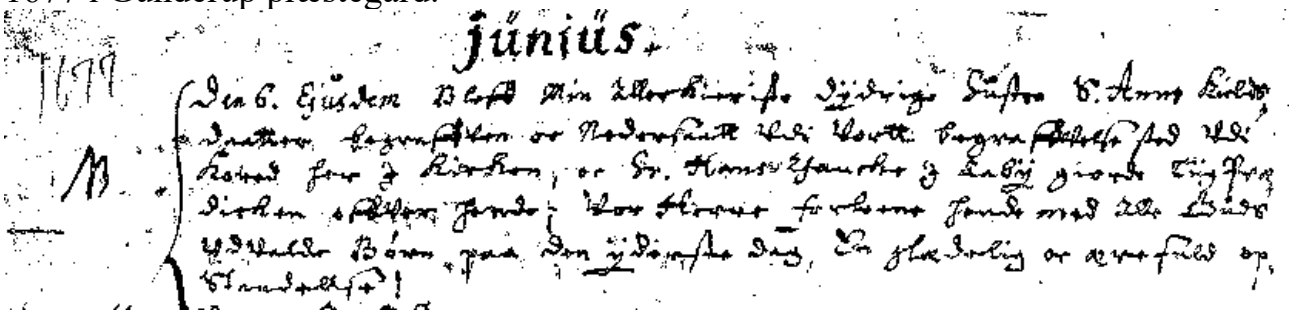

Den 6. juni 1677 skriver Mourids sin kones begravelse ind i kirkebogen. (han har en pæn skrift)

I Gunderup kirke
På s**akristiets østvæg** er opsat en ligsten udført i sandsten. Stenen bærer en randinskription og har evangelist tegn i hjørnerne. Foroven prydes stenen af en opstandelsesfremstilling, mens den forneden har to skjolde med fugle.
I midtfeltet ses en stærk nedslidt inskription med navnet på kirkens præst fra 1644 Mourits Jensen Borchhorst, død 1687, dennes hustru Anna Kjeldsdatter, død 1677, datter af forgængeren i embedet Kjeld Christensen, endvidere navnet på en af sønnerne Jacob Mouritsen, død 1644.
Randinskriptionen lyder:
IEG WEED AT MIN FRELLSER LEFVER OC HAND / SKALL HEREFTER STAA PAA IORDEN OG EFTER AT DE HAFVE IGENNEMSTUCKED DENNE / MIN HUUD SKALL IEG SEE GVD AFF MIT KIØD / HVILCKEN IEG SKAL BESKVE FOR
()IG OC MIN ØYNE SCHVLLE SEE OC ICKE EN FREMED IOB 19/.

Børn:
Gjertrud Mouritsdatter Borchorst f. 1644, gift med Mourits Hansen Høyer (har noget med Sofir Elisabeths fam. at gøre). Død i Rask Mølle 1722. Kjeld i Tornby, Hans i Flade + **Jacob.**
(I Gunderup præstegård var der i 1560 en præst, der hed Thoger Kjeldsen Trane – måske Annas fam.)
Mouritz blev student i Slagelse i 1632, I 1635 var han hører (latinskolelærer) i Aalborg, 1639 var han hjælpepræst i Gunderup. I 1644 fik han embedet. 1647 er han magister og i 1675 bliver han vice-pastor i Gunderup-Nøvling
1683-86 stævner han en stor del af menigheden til Lindenborg Birketing for restancer på landgilde m.v.(Steen Thomsen)

Maren far:

Anders Andersen Ringkøbing, f. 1. okt. 1597 i Ringkøbing, død 11. okt. 1668.
hans far? præst til Boddum og **Kirsten Pedersdatter Nørkjær (**Jensdatter?) f. ca. 1620. og død 20/10 1696 i Bodum. Skifte nr. 69, Refs herr. Thisteds gejstl.

Biografi for: Kirsten Pedersdatter Nørkjær
I skiftebrevet efter hendes død opregnes Kirstens jordegods, der også her genkendes som arvegods efter de gamle herredsfogeder i Ginding herred: 1½ td. rug i Christen Smeds gård i Trabjerg, Borbjerg sogn, 1 td. 2½ skp. rug i Peder Jørgensens gård samme sted, 2½ skp. rug i Simon Andersens gård samme sted.
Anders A.R. var født i Ringkjøbing (formentlig borgerfolk) – student fra Ribe 1615. 1617 rektor i Aalborg, 1621 præst i Henne, 1633 præst i Varde, 1639 præst ved Holmens kirke, Kbh. 1641 tog han magistergraden, udnævntes d. 17. maj 1642 til biskop i Aalborg, her blev han i 1653 Dr. Theolog. Døde i aalborg 1668.
Mourids far:
Jens Hjulskov, Sæby f. ca. 1570 gift m. **Else Johansdatter Borchorst** f. Ca. 1575

Anna Kjeldsdatters far:
Kield Christensen Schive, præst t. Gunderup f. ca. 1595 og **Mette Jensdatter**, f. ca. 1595
Kjeld C.S. er præst i Gunderup før Mourids J.B. og overtager altså svigerfars embede.

Elses gift med: er nok i stedet Elses far. (se kirbent.dk)
Johan Borchorst, måske Sæby f. ca. 1545, derefter med Jens Hjulskov, der er far til MJB

Johans far???:
Gert Borchorst,
Ca 1520, fæstebonde på Sæbygård

S**ofie Elisabeth Lydersdatter Lassen** født før 1695 i Viby Tiset (mors skifte-Brejl)
i

Lyder er nævnt i et skifte under Randers amts gejstlige skifter nr. 57, Mette Jørgensdatter Seidelin 7.3.1737, fol. 247 (Sofies brors kone)

Sofie E.' far: **Lyder (Lydich) Jensen Lassen** f. i Kalundborg (nogle mener Århus) 21/11 1657, død 5. april 1720 i Støvring, Randers. *Skifte nr. 35 19/4 1720, fol 104 i Randers gejstlige skifter*

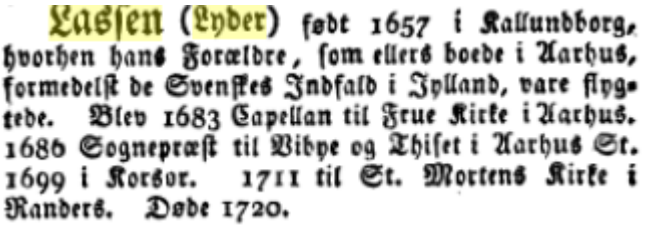

Lassen (Lyder) født 1657 i Kallundborg, hvorhen hans Forældre, som ellers boede i Aarhus, formedelst de Svenskes Indfald i Jylland, vare flygtede. Blev 1683 Capellan til Frue Kirke i Aarhus. 1686 Sognepræst til Vibye og Thiset i Aarhus St. 1699 i Korsør. 1711 til St. Mortens Kirke i Randers. Døde 1720.

Fra dansk-norsk literaturlexicon.

Student Århus 1674, Capelan i 1677, Capelan i Århus Frue kirke 22/12 1683,

Latin: Lyderus Iani Lassonius -- Ludovicus Lassen -- Lyderus Lassen

Da det rygtedes at præsten i Viby var død, søgte den 29-årige kapellan ved Vor Frue Kirke, magister Lyder Lassen, kongen Christian den 5. om embedet, og blev kaldet den 9. november1686.
Han fortrød det ganske vist, men måtte blive i kaldet indtil 1699, da han blev forflyttet til Korsør. Allerede efter 4 år i Viby klagede han skriftligt til kongen over det dårlige embede, som skyldes en generelt mager jord i Viby, og ikke mindst præstegårdens jord, der gav et ringe udbytte. Korntienden er for intet at regne i forhold til den tiende hans forgængere modtog, og kirkegangen er blevet dårligere. Dertil nævner han striden som hans forgænger havde med Baron Constantin von Marselis som betød, at et stykke jord ikke længere måtte dyrkes, men var blevet udlagt til kvægdrift. Desuden klager han over den lange og besværlige vej til Tiset kirke, som var annekskirke til Viby. Sådan fortsætter Lyder Lassen sit klageskrift til kongen, som giver tydeligt indtryk af, at tiderne var vanskelige for sognepræsten i forhold til tidligere tider. Lyder Lassen bliver forflyttet til Korsør, hvor han tilmed bliver provst i Slagelse herred. Her blev han i 12 år, hvorefter han blev præst i Randers og provst i Støvring herred.

5/12 1699 Korsør-Tårnborg, 5/3 1711 Randers St. Mortens.

1. kone: **Margrethe Palæmondtd. (Pallesdatter) Wendel** af Linaa-D. f. 1652, 3. s og 5 d (Wiberg) død 1695, skifte 10.7.1695, fol 21, 182B, 201B.

   Børn
   Jens Lydersen Lassen, præst i Borup og Hald, f. 14/8 1685 i Århus, død 20/7 1722 i Borup, Støvring gift m. Mette Jørgensdatter Seidelin, død 1737. De har åbenbart ingen børn, for i hendes skifte er det søskende der arver, og da **Sofie Elisabeth** er død tidligere, arver hendes sønner: Jacob Borchorst og Lyder Borchorst, 20 år, soldat i Slagelse.
   Constantin, præst i Snoldelev og Tune på Sj.f. 1690 i Viby, Ning, død 25/11 1746, Snoldelev
   Karen, f. ca, 1683 i Randers, død 1743, gift m. Jens Pedersen Mørch, præst i Randlev og Bjerager. (tidl.Bernt Caspersens Suhr, Viby)

Margrethe, skifte Ø.Hanherred gejstlig 22.5.1719, lbnr. 14, var gift med Hans Jørgensen Kærgaard, præst i Haverslev og Bejstrup 3B
Henrik, løjtnant, København 2. ægteskab?
Sofie Elisabeth (iflg. mors skifte) gift med Mourids Borchorst, Viborg.

2. kone i 1695 med Theodora Beate Casparsdatter Kølichen, datter af læge Caspar Kølichen og Theodora Beate Philipsdatter Bornemann. Hun døde i Viby Præstegård den 16. maj 1700 af en høj feber, mens hendes mand var i København for at blive magister. (søn Henrik Johan i skifte 1737 Dagø, Esland)

3. Tredje gang den 18. maj 1704 med Margrethe Pedersdatter Hofmann, født 1680, død 1726. Datter af assessor Peder Hofmann i Aalborg og Johanne de Hemmer. Den 5. april 1720 eller 26) dør han 63 år gammel.

Margrethe er datter af **Palle Pedersen Wendel (**kalder sig som student Palæmon Petri Wiborg Revkiergaard)

f. ca. 1595, Rævkærgaard, Vedsted sogn, Vendsyssel, død 1662, sognepræst i Linå-Dallerup 1623-62, hvor han døde. Blev gift 1651/52 med **Margaretha Mathiasdatter Zoega,** f. ca. 1620 i Flensborg el. Sleswig, død 1688 (begr. 12/1) i Linaa. Han var gift 2 gange før. (Carl Langholz) – hun var også gift 2 gange mere og har flere børn.

Børn: Anne (g.m.Jacob Fogh, Linå) – Beate – død 13/2 1696 i Røgen (g.m. S.L.Laurberg præst i Laurberg, Randers amt. d. 30/3 1691 i Røgen, Gern, Århus), Margrethe (g.m.Lydich Jensen), Niels (ugift)

Før Margrethe var han gift med Anna Hansdatter. (Anders – Jørgen Obel – Sidsel – Mette – Anne Margrethe – Johan Adelus – Birgitte.

Linaa kirke

Palle er: Student fra Viborg 1618, Sognepræst i Linaa-Dallerup 1623-1662. Provst i Gjern Herred fra 1660. Han omtales som en dygtig og anset præst. Linaa-Dallerup præstekald hørte ikke i økonomisk henseende til de bedste, og det var derfor nødvendigt for præsten at se sig om efter andre indtægter. Han har sikkert haft en god indtægt af en Ålefarm i Sminge. Han fik den ålefarm 2 år efter, at han var kaldet til Linaa imod at han årligt svarede og leverede fem tønder vel forvaret saltet ål. 1634 gaves der kongelig konfirmation på ålegården for Palle Pedersen Wendel og hans hustru Ane Pedersdatter i deres livstid. Dertil fik han i tilgift "en liden ørredgård derhos liggende, som haver været brugt til slottet". Brevet er udstedt på Skanderborg af Christian IV. Det må have været en ikke uvæsentlig indtægt han har haft af Ålegården, eftersom at han i 1652, da han var blevet gift for anden gang, ansøgte kongen om, at den rettighed, der var tillagt den afdøde, måtte overføres på hans anden hustru Margrethe Mathiasdatter, hvilket bevilgedes gennem den daværende lensmand Mogens Høg. 1633 fik han et stadfæstelsesbrev for livstid på kronens part af Linaa sogns tiende. Foruden præstegaard, tiende og ålegård, havde han også indtægter af "den gamle gård neden i byen", som hørte under slottet og var bortfæstet til ham. 1641 modtager han arv efter Mads Badskær i Helsingør.

1651 melder lensregnskaberne om fire mand i Linå som afkortes i landgilde "fordi de af Ildebrand haffer faaed stor Skade Nemblig PALLE PEDERSEN (WENDEL = præsten), JENS NIELSEN, PEDER LASSEN og SIMON SØRENSEN" Det skete den 9. april. Og der siges at "Branden skal verre Anstucken og deres godtz og formue, saa och et aff deris Børn at skall verre forbrændt huor udoffuer de sauell som formedelst suigdomb udi stoer Armod skall verre gerraden (stedt) -- (Edv. Egeberg i "Aarhus Stifts Aarbog" 1917, s. 44-45. - Se også "Aarhus Stifts Aarbog" 1920, s. 132).

Slægten Obel, som han måske er stamfader til, fortæller, at han 3 gange i sin embedstid oplever krig, Først de kejserlige tropper i 1625-27 og så svenskerne i 1643-45 og 1658-60. Og så var der misvækst i 1648-49.
I 1658 måtte han bringe kone og børn i sikkerhed i København, hvor Margrethes søster var gift med den velhavende Kasper Roluf. Det kostede ham 200 daler, som han lånte af svogeren, og de blev først betalt ved et udlæg i boet efter Palle.
Der bliver udlagt: 5 sølvskeer (17 lod) 2 jerngryder, 5 sengebækkener i messing, 2 smaa dybe vand-bækkener. Nogle øl-tønder, 1 par hørgarnes Lagener, 2 drejls-duge, 1 hvid slet underdyne af holster, 1 gammel bolster hoveddyne, 2 stykker omhæng, 1 lang bænkedyne af flamsk foer, 1

bænkedyne til 6 alen lang, 3 nye flamske hynder (48 daler), 1 gammel bolster-hoveddyne, 2 store Messingbækkener. Samt betaling for 2 graa stude, 1 stor fin Flaske, 1 Kalch, 1 beslagen kiste, et flaskefoder uden glas, 1 træseng o.s.v.
Desuden skylder han flere andre penge.

I 1660 skriver Palle W et brev til øvrigheden (det findes i Århus bispearkiv). Han besværer sig over at både voksne og børn ustraffet forsømmer at komme til gudstjeneste.
Måske har han ikke været så spændende at høre på (to år før sin død) – hvem ved, men kirkerne i sognet var også i en meget ringe stand, og det kan jo også have betydet noget.

Margarethas Zoegas forældre er kantor i Slesvig **Matthias Zoega** f. ca. 1587-89 og død 1637? Gift ca. 1615 med **Margrethe Paulsdatter Wried/Wriedt** f. ca. 1595, datter af skrædder (ærkediakon) I Kiel **Paul Wried.** (Giessings Danske, norske og islandske jubel-lærere med stamtavler fra 1786)

MZ er Imm. I Rostock 1606, kantor I Flensborg 1615, ved domkirken I Slesvig 1626-37.

De fik børnene: Joachim – Eva – Matthias – Margrethe – Catharina – Johann – Anna – Dorothea –Salome – Anna – Sophia - Christina – Christian – Paul og måske en Hedvig og Else Marie. (Langholz)
Christians søn Philip f. 1663 og guldsmed i Heide blev gift med en Dorothea Borchorst!!!

Mathias´ far hedder også **Mathias Zoega** men med **Dalarpo,** som mellemnavn, f. ca. 1545 i Verona, Italien. Død 1604-06 i Kiel. Gift ca. 1578 med **Anna Stampen** f. ca. 1555-60 og død 1622 i Kiel. Angiveligt datter af hofpræst i Pachim i Mecklenburg **Johan Stampe.**

Børn: Johan Adolph – N.N. – Mathias – Anna.

Mat.Z. var ital. Adelsmand med landgods v. Verona. Han kom i disput med hertugen af Verona om godsets grænser, og ved duel kom han til at skyde hertugen. Flygtede til Tyskland hvor han blev Lutenist og sprogmester ved det lyneburgske hof. Siden til Mecklenburg hvor han blev Magister Morum for de fyrstelige børn, og samme sted bragt til Evangelii Lys v. Hofpræsten Johannes Stampe ca. 1570-80. Blev siden geheime kammer tiener v. det fyrstelig Gottorpske hof . Paven tilbød ham Pardon, hvis han ville komme tilbage og blive katolik igen, men det ville han ikke, så hans gods blev konfiskeret, og han blev effigie brændt i Rom. Han var gift med en italiensk grevinde, der sørgede sig til døde. Hans 2. kone var ovennævnte Anna.
Der er meget tidligt skrevet forskellige versioner ned i forskellige dele af familien, men i hovedtrækkene er de ens. Det er jo en fantastisk historie, som vel ikke kan bevises, og det kan jo være en familieskrøne – hvem ved.
Det menes også, at han i 1579-80 var danser ved det danske hof. Dronning Sofie og Frederik II var i familie med både Mecklenburg og Gottorp, så det kan jo godt tænkes.
I 1593 solgte han et hus i Slesvig, og i 1601 købte han et gravsted i Kiel, og i 1604 fik han borgerret i Kiel.

Han er død inden slutningen af 1606 for da indgav han enke Anna ansøgning om skattefrihed, da hun stod uden forsørger. Det fik hun ikke for hendes mand havde tjent mange penge på panteforretninger og hun selv tjente penge på ølbryggeri, og børnene var forsørget. (Carl Langholz, Personalhist. Tidsskr.1988)

Hans far igen hed **Dominico Zoega,** f. c. 1520 i Verona. Harpenist ved det mecklenburg-schwerinske hof under Hertug Johann Albrecht I i Schwerin 1560-1564.

Tilbage til Lyders (Lydich). Hans far er: **Jens Lassen** f. 1624 i Tilst sogn, Århus amt.) død 16/9 1690 i Århus domsogn, 66 år. Han var købmand i Århus, Commerceråd, assessor i komm.koll., rådmand i Århus . Ejer af Skårupgård.

I Århus domkirke er ophængt nedenstående epitafium:

L.L.1964

Fig. 463. Epitaf nr. 28, o. 1690, over assessor Jens Lasson, †1690, og hustru Karen Bendixdatter, †1669 (p. 726). — *Sepulchral tablet no. 28, c. 1690, lo Judge Jens Lasson, † 1690, and his wife Karen Bendixdatter, † 1669.*

29) (Fig. 464). O. 1691. Af sandsten, stuk og marmor. Doet. Erik Grave

28*j* (Fig. 463). O. 1690. Billedhuggerarbejde af sandsten, marmor og træ. »Her under hviler« Jens Lassøn, assessor i admiralitetscollegiet[187], »Som boede og Døde i Aar-Hvvs« d. 17. sept. 1690 i sit 66. år, og hustru Karen Benedix Datter, død 15. sept. 1669 i sit 33. år, efter 12 års og 14 ugers ægteskab og »Sex igienlevende børns Fødsel«. Indskriften afsluttes med prisende ord om de døde og formanende ord til vandringsmanden.

Epitafiets udformning er domineret af skulpturelle, allegoriske virkemidler, placeret foran et fyldingspanel mellem glatte pilastre og med buet topgavl; et stort, frynset draperi er som på biskop Graves epitaf (nr. 29) ophængt bagved. På et sarkofaglignende postament sidder to store, veludførte figurer, af træ, en kvindelig engel og en olding, symboliserende Tiden (Kronos) (lig. 462), begge holdende den ovale, fremefterhældende skrifttavle, af sort marmor. Ovenover ses dødens symbol, et laurbærkranset kranium, hvortil er fæstnet blomsterguirlander. Til siderne svæver to lidt tunge sandstensputti, og øverst sidder to små genier, af samme materiale, holdende en urne med brændende flamme mellem sig. Hængestykkets kraftige akantusblade på baggrund af småfrugter indrammer en cirkulær kalkstenstavle i profileret træramme; nederst stor hængefrugt.

Epitafiet giver på effektfuld måde udtryk for tidstypiske tanker om livet, døden og håbet om opstandelsen, således som det også ses demonstreret i billedhuggeren Thomas Quellinus' arbejder[188] (jfr. nr. 31 og 33). Epitafiet stammer antagelig fra et værksted, der har udført de beslægtede monumenter[189] i Lyngå (Sabro hrd.) og i Randers S. Morten, o. 1713—15.

1961 restaureredes epitafiet af billedhuggerne C. J. Baumbach og Vitus Nielsen, hvorefter en farvemæssig behandling foretoges af kirkemaler G. N. Kristiansen[190]. Enkelte detaljer som englevinger, fødder, hænder og dele af guirlander, der 1850 var noteret som beskadiget[191], og som antagelig ved den tidligere restaurering 1882 var erstattet af gibs, blev nyhugget i sandsten. Under en sekundær overmaling, ved de vanlige restauratorer, fremdroges den oprindelige staffering, formodentlig temperafarver malet på stenen uden kridering, en farvelægning, der har skullet fremkalde illusionen om marmor. De hvidgrå figurer og ornamentale detaljer træder stærkt frem på den sortmalede baggrund, hvortil farvemæssigt kun føjes draperiets rødbrune marmorering. Frynser, kvaster og flamme er forgyldt ligesom de fordybede frakturindskrifter: personalia i ovalfeltet og citat fra »Danielis Cap. 12. V. 23« i hængestykkets cirkelfelt.

Ophængt på oprindelig plads[152] på østsiden af nordvestre korsskæringspille[81], nær den tilhørende murede begravelse med gravsten i store korsgang nr. 28.

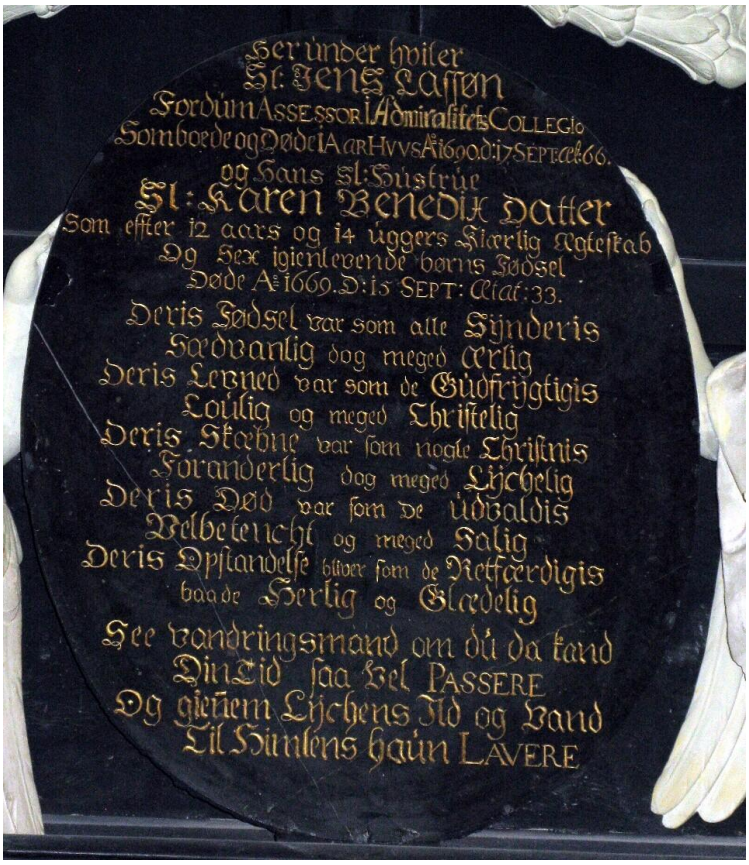

Skeel

Gift 1. gang i juni 1657 med **Karen Bendixdatter Harding** f. 1636 i Tønder sogn. Død 15/9 1669 i Århus Dom sogn, 33 år
Karen og Jens´børn: Bendix (ejer af Aakjær, g.m.Hedvig Marg. Bornemann) , Lyder, Anders, Maren, Maria, Anna (Annas mand købte Herningholm i 1704),

(Jens var gift 2. gang med NN Nielsdatter Paludan død 17/9 1690. (vist ingen børn))

Hendes forældre: **Bendix Hansen Harding** f. i 1607 i Spandet sogn, Tønder amt (hos Rootsweb: f. ca. 1595 i Fresendelf?, Tyskland.. og døde 1645 i Tønder
Han var en af Tønders "16 mænd". Han var først købmand og vinhandler i Århus, men flyttede til Tønder i 1635. (Rootsweb).
2 børn: Karen B. og Hans Bendixen Harding (rådmand i Århus) – g.m.Mette Jensdatter Winther

Gift med **Maren Lydichsdatter Højer,** f. nok før 1610 i Højer, Holstein (Rootsweb) og gift ca. 1633. Død 1666 i Tønder. (gift 2. gang med Mouritz Martensen) ???
Hendes bror var Anders Lydichsen f. ca. 1597. , borgmester i Århus. Her er der i Århus domkirke et stort epitafium med ham og han kone, Maren Clemensdatter. . Han døde 24/5 1664 (biskop Jens Birkerods dagbøger). Hun døde 9/11 1690 og da beklagede arvingerne (Maren og hendes søskende) sig over enkens frådseri. – lange arvesag. (Århus købstads skifteprot.)

Anders Lydichsen, Århus domkirke

Stilling : Borgmester i Århus. Far, Mor. Lüdich Mouritsen · Karen Hansdatter · Anders Lüdichsen Født:1597. Død: 25.05.1664. Lüdich Mouritsen Født:1570

Bendix' forældre var **Hans Hansen Harding** f. 1567 i Fresendelf, Slesvig Holsten og mor **Wibe Fust** f. ca. 1581 i Fresendelf. Gift ca. 1592 i Fresendelf – der er noget med årstallene. (Rootsweb)

Bendix' farfar: **Hans Lafrensen Harding,** f. ca. 1541 i Fresendelf, Slesvig-Holsten.
" oldefar: **Lafrens Harding (**Laurence H. af eng. herkomst?)

Marens forældre var **Lydiche (Lüdich) Mouritzen** f. ca. 1570 i Højer, gårdmand på Husumtoftmark (der ligger stadig en gård på stedet med det navn, adresse Ved Gaden 1), Højer og
Karen Hansdatter (Kjærsgaard) f. ca. 1570 (der ligger stadig en Kjærsgård, men nu en stor moderne gård) f. ca. 1565-70 i Husumtoftmark Højer.
Børn: Anders – Maren – Hans – Johanne (Anders Stenalt) – Christen – Hans Kirkegård

Lydiche's forældre ifølge Rootsweb er **Mouritz Martensen** f. ca. 1530 i Højer og død ca. 1613 gift med **Gunder Lorentzen** f. ca. 1540 i Højer.

P.S. nogen mener, at Marens far er Lydik Hansen, Højer - rådmand i Tønder

Tilbage til Jens Lassen (ifl. Beats4change er):
Jens'far (- han var enebarn) : **Las Lundrup Jensen** f. 1585., død 19. okt. 1661 i Varde, Ribe amt. Han var forpagter på Lunderup fra 16. april 1613 til 15. nov. 1631. Afgiften var 39 Rdl. Og 6 Sk. og borgmester i Varde, (fra ca. 1631) sammen med Hans Nielsen, og før det var han en af 12 i et borgerråd.
Iflg. Varde bys historie, har han gået i skole bl.a. i Hamborg.

I 1620 havde Vsarde et rådhus, der var en bindingsværksbygning på Torvet øst for St. Jacobi kirke.
I 1644 blev det slemt molestreret af Torstenssons soldater. Bagefter hedder det: en overdørborte med hængsel, Klinker og låse m.v. er alle steder borte , 4 tavler på søndergavlen og 12 tavler på vestersiden er

borte. 37 vinduer med stænger og alt er borte. 18 vinduer beholdne men brækkede. Der er sat 11 støtter til huset og meget mere, så man måtte holde rådhus hjemme.
I 1652 købte man et andet hus, som vist heller ikke var for godt – efter skriverier derom.

Varde led hårdt under trediveårskrigen, og derefter kom Torstenssons soldater (svenskere)over grænsen. I dec. 1643 forlod et kompagni soldater Varde, hvor de havde været indkvarteret i tre år, og for at prøve at skåne byen lod Rådet broen over Varde å gøre løs, så den hurtigt kunne hejses op.
Under prædiken 14. jan 1644 kom der besked om at svenskerne var på vej, men man fik dem jaget væk, så det har nok ikke været så mange.
Men svenskerne pålagde så byen en brandskat på 1700 Rdl. At erlægge inden 3 dage.
Der blev samlet sølv og guld sammen, men det var ikke nok, så de bedst bemidlede borgere måtte betale så der næsten var nok, mod garanti for at få pengene tilbage senere.
Las og to andre mænd drog til Ribe med pengene, men svenskerne var ikke tilfredse, så de tre måtte betale de sidste 33 Rdl.
Ud over dette blev 23 personer og 23 heste indkvarteret i byen i flere måneder, og oberstløjtnanten boede hos borgmesteren, og han inviterede gæster på hans regning. Da de rejste havde de drukket 154 tønder øl.
Den 20. juni forlod regimentet Varde, der havde helt tomme huse, men nogle ryttere blev tilbage og de stakkels borgerne måtte betale til dem også, og gjorde de det ikke, blev de sendt i arret i Ribe til de betalte. Der var også flere indkvarteringer inden krigen var forbi, men så kom der 93 danske soldater, og de var nok ikke meget bedre.
Las Jensen var syg i jan. 1646 og fik besøg af kaptajn Straus, der forlangte: Jeg vil have ild og lys i Djævelens navn, og du skal forskaffe mig det, eller djævelen skal fare i dit hjerte.
Det kom til slagsmål med sønnen Niels Lassen, men blodsudgydelse undgik man.
I 1657 kom Danmark igen i krig med svenskerne, og Varde måtte holde for igen.

Kancelliets brevbøger 1632: 1632, 20/6. Oprejsningsbrev for Borgemestre og Raad i Varde til, som om Gerningen nylig var sket, at forfølge Sagen mod Las Nielsen paa Nyland og Karl Hansen i Sædding, som for nogen Tid siden har begaaet Vold i Varde, hvilken Sag ikke er forfulgt i rette Tid. J. R. 8, 370 b. K.

Varde tingbog 15/5 1648, side ?? Et Par Dage efter Paaske 1648 paa Landevejen ved Alslev, hvor Jacob Bjørnsen og Maren Nielsdatter, der var kørende, mødte Borgmester Las Jensen, ligeledes til Vogns. "Det første vi kom Las Jensen saa nær, at han kunde tale til os, raabte han til min Husbond, Jacob Bjørnsen : "Kommer du der nu, skal der fare Djævelen i dig!" og sprang saa straks af sin Vogn med en Degen [Kaarde] i sin Haand og søgte hen imod vores Vogn, som Jacob Bjørnsen og jeg sad paa, min Husbond at overfalde, hvorfor han, sit Liv og Helbred at forsvare, blev foraarsaget at vige af hans Vogn, og eftersom han ingen Degen havde med sig, tog en Fork sig at fordædige [forsvare]. Straks kastede Las Jensen sin Degen af Haanden og greb en Fork af sin Vogn og dermed af største Iver og Vrede søgte ind imod Jacob Bjørnsen, og eftersom han ikke heller imod ham med Forken kunde fuldkomme sit Forsæt, forlod han Forken og tog til Degenen igen og dermed blot og dragen søgte imod Jacob Bjørnsen, og ikke Jacob i det ringeste lod sig mærke, han Las Jensen nogen Skade eller Ret at ville tilføje i nogen Maader, men aleneste blev bestaaendes hos sin Vogn sig at forsvare, og eftersom Las Jensen formærkede, han ikke efter sit Forsæt kunde fuldkomme sin Villie imod min Husbond, gik han med stor Raaben og Skælden til sin Vogn og ubluelig truede og undsagde hannem, at efterdi det ikke skete denne Gang, da skulde han dog faa en Ulykke og Djævels Færd af hannem, hvor de fandtes, og ikke min Husbond Jacob Bjørnsen gav eller gjorde hannem nogen Aarsag til samme Overfald udi nogen Maader

Lundenæs Lensregnskab 1597: Niels Lassen i Obling 2 ørte byg, 1 skovsvin, 4 alb. toftepenge, 4 heste gæsteri. Nok Niels Lassen af en eng på Arnager 6 mk. smør. Endnu Niels Lassen af 3 stk. enge udi Arnager, som Bertel Lassen tilforn brugte 18 mk. smør. Forne Niels Lassen er herredsfoged og haver derfor sin landgilde kvit. Las Nielsen i Obling 2 ørte og 4 skp. byg, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 heste gæsteri, endnu særskyld 4 mk. krigs. Halvparten af denne gårds landgilde har forne Niels Lassen og kvit for han er herredsfoged. Er det denne Las Nielsen der er far til Las Lauridsen i Vestergaard, Jens Lassen i Hie, Niels Lauridsen i Grimlund, Niels Lassen på Nyland, Ane Lauridsdatter i Sdr. Bork og (Karen Lauridsdatter i Vallund)?

En jordegen gård i Obling Niels Lassen ibor rug 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, tre stk. eng i Arnager Niels Lassen bruger, skyld smør 18 mk. Endnu en eng på Arnager smør 6 mk. En jordegen gård i Obling Las Nielsen ibor byg 2 ørte 4 skp., skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, endnu er skyldpenge 4 mk. krigs.

Niels Lassen i Obling 2 ørte byg, 1 skovsvin, 4 alb. toftepenge, 4 heste gæsteri. Nok Niels Lassen af en eng på Arnager 6 mk. smør. Endnu Niels Lassen af 3 stk. enge udi Arnager, som Bertel Lassen tilforn brugte 18 mk. smør. Forne Niels Lassen er herredsfoged og haver derfor sin landgilde kvit. Las Nielsen i Obling 2 ørte og 4 skp. byg, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 heste gæsteri, endnu særskyld 4 mk. krigs. Halvparten af denne gårds landgilde har forne Niels Lassen og kvit for han er herredsfoged

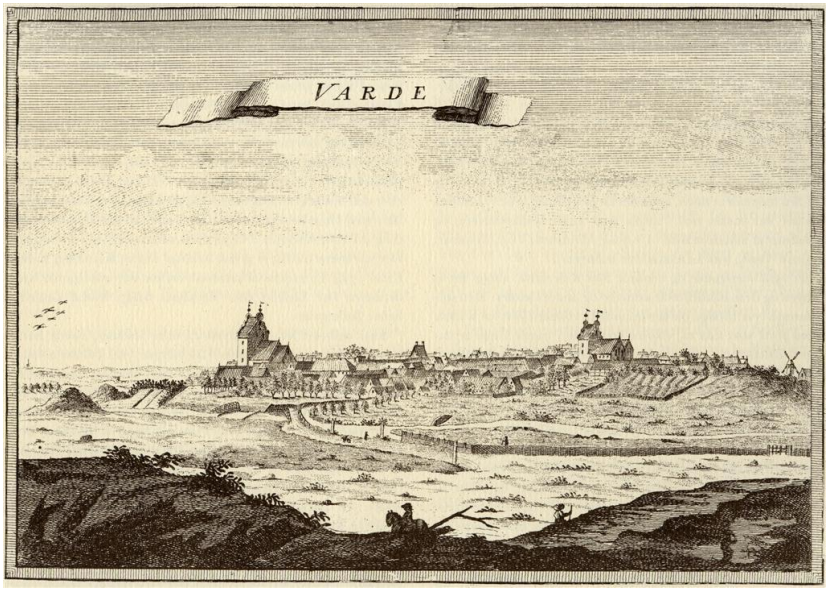

Varde – nok ca. 1768

I 1624 købte han gården Agervig i Næsbjerg sogn.

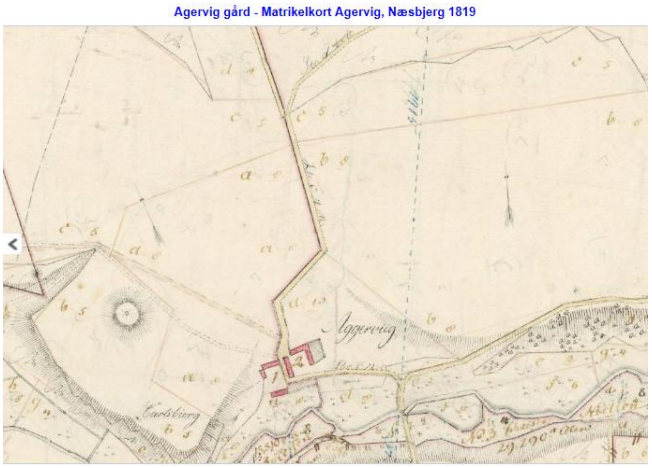

Og samme år købte han sammen med sin svoger rådmand Niels Andersen en eng i Ho sogn.

Det vides ikke, om der allerede i 1500-tallet var sømærker i Grådyb. I 1634, den 22. marts, gav kongen Vardes borgmester Las Jensen og flere borgere lov til at "den søfarende Mand til Bedste lade bygge en søtønde og bekabe en dyb og indsejling som kaldes Grådyb". Bevillingen gav Las Jensen lov til at udlægge og vedligeholde disse sømærker mod til gengæld at opkræve tønde- og kabepenge af de søfarende. Kaber blev siden benævnt båker.

Sammen med sine brødre Jacob Jensen og Enevold Jensen drev han stor studehandel. I 1646 havde han købt 65 par øksne på Søndervang i Stadil sogn for 30 Rd parret.

8. april 1655, Sct. Jacobi sogn, Varde, Vester Horne herr. Ribe amt.
Las Jensen erhverver for tro og villig tjeneste et kongebrev, hvorved kongen bevilger døtrene Ingeborg og Else fæste og afgift af halvdelen af fogedens eng, og Ingeborg måtte nyde engen Snævre Krog

31. aug. 1657 solgte Las en gård i Storegade til svigersønnen Claus Olufsen Glyssing.

Gården t.v. tilhørte i 1660 Las Jensen
Hans datter Ane fik den udlagt for gælds betaling

. Iflg. Varde Bys historie døde han som en forarmet mand. Arvingerne fragik arv og gæld jfr. Tb. 23/12 1661, fol. 26.. Et fjerdingår før var der sket udlæg i hans gård for 318 Rd 1 Mk, 7 Sk.. Ifølge Varde bys historie var det krigene, der knækkede ham

Og mor **Anne Jensdatter**
Efter hendes død giftede Las sig med Else Nielsdatter, hvis far var borgmester Niels Thomsen.
Børn m. Else: Niels, Ane, Ingeborg, Else, Lisbeth, Maren, Maren

Las's far**: Jens Iversen Bandsbøl,** f. ca. 1560, Bandsbøl, Hemmet, Ringk.amt.
Mor: **Anna Lasdatter** f. ca. 1570, Bindesbøl, Ådum, død 1599.
Børn: Las 1585, Anna 1593, Maren 1594, Iver 1595, Jens 1599, Lisbeth .
Jens var en velhavende mand, studehandler og ejede flere gårde. Han lånte penge ud. (Geni)
2. hustru: Anne Iversdatter, Hemmet?? F. ca. 1575 i Hemmet, Nørre Horne gift 8/6 1600, død ml. 1608 og 22. 3 børn

8.6.1600 Hegelund: Jens Iversen B. erhvervede 11.8.1578 ved mageskiftede med kronen en gård i Bandsbøl og et byggested smst. Yderligere 27.3.1579 en gård smst.: Kronens skøder 1535-1648, s. 179, 199. "Tegnebog" s. 101 v, 128 r.
Tingsag: 29 Apr. 1608, Obeling, Bork, Ringkøbing. **Kancelliets brevbøger 1603-1608, 29/4 1608:**
1608. 29. April (Kbhvn.). Aab. Brev om, at Jens Ifversen i Bandsbøl i Nør Herred i Nørrejylland nu med et af Kong Christian III udstedt Brev [af 8/3 1543, se brevet i E. Mollerup: Danske Kancelliregistranter, side 264] har gjort bevisligt, at afdøde Las Mikkelsen, en af hans Hustrus "Forældre", der før ham har boet paa den ham nu tilhørende Gaard i Obeling i Bork Sogn, ikke har været med i det Opløb i Skipper Clements Fejde. hvorfor også Las Mikkelsen af Kongens Farfader bar fået Brev paa, at han og hans Arvinger maa beholde Gaarden for samme Landgilde og Tynge, som der svaredes af den før Fejden. Ligeledes har han bevist, at der ikke er gjort Ægt og Arbejde af Gaarden, førend det nu for nogle faa Aar siden er blevet ham paalagt af Lensmændene paa Lundenes og deres Fuldmægtige. Da han nu har anmodet om at . maatte blive fritaget derfor, bevilger Kongen herved, at Jens Iversen, hans hustru og deres Arvinger maa bruge Gaarden i Obling fri for Ægt og Arbejde, men mod at svare sædvanlig Landgilde i Overensstemmelse med Jordebogen til Lensmanden paa Lundenes. J. R. 6, 369 b.
Jens' far var **Iver Thomsen,** der havde selvejergård i Houm og Bandsbøl
Han havde en bror – Clement Thomsen, og hans mor er nok **Maye Thomaskone?**
Børn: Kirsten – Jes – Maren – Anne – Jens - Clement
i forbindelse med en sag på Viborg Landsting, 2/8- 1578, vedr. en bondegård i Bandsbøl "*hvis ejer på grund af sin holdning under skipper Clements oprør, havde fået kongebrev på at hans gård skulle være en selvejerbondegård …*"

Anna Lasdatters far var **Las Nielsen** f. ca. 1545 i Obling, Sdr. Bork og død 16/3 1625 i Bindesbøl, Ådum (85 år) Gift med **Mette Vistidatter.** Far **Visti Pedersen**
Las var nok ikke helt nem, for han havde børn uden f. ægteskab, og var anklaget for voldtægt, men det hjalp at være ud af en god slægt.

Adresse: Bindesbøl, Aadum Nævnes 1534 som Selvejerbonde i Bindesbøl, Aadum Sogn. Hans Gaard var med sine 10 Tdr. Hartkorn en af de største og bedste i Sognet. Visti Pedersen var 1534 blandt de 24 Mænd, som det Aar paa Nørre Horne Herredsting i Anledning af Clement-Fejden erklærede, at de vilde være Lensmanden og Rigsraadet hørig og lydig. Stilling: Selvejerbonde

Sdr. Bork kirke

Las'far : **Niels Lassen** f. ca. 1525 i Obling, Sdr. Bork, Ringk.amt . Gift med **Maren Nielskone** f. ca. 1525. De blev gift ca. 1540. død ca 1607 i Ådum, Ringk..-Skjern
Børn: Las, Jørgen, Christen og Niels fra 1545 til 1555.
Selvejer og herredsfoged.

Den 16. oktober 1600 blev Niels Lassen på Nørreherreds ting dømt til halshugning og hjul og stejle – vist nok p.gr.af et drab. Han betalte 100 dalere, og blev så efter halshugningen lagt i kiste i stedet, og begravet ved Ting Høj. (nord for Sønder Vium kirke, nær Hemmet). Nogle steder mener man, at den velhavende familie fik indvirket at han blev begravet i Oddum kirke (Ådum i dag) ? (ikke sognekirken) Han var da 75 år.

Ifølge biskop Peder Jensen Hegelunds almanak

Vedr. herredsfoged Niels Lassen, så kendes hans henrettelse kun fra biskop Hegelunds almanark - her er følgende oplysninger om ham:

Maj 1600
22.04 Nielss Lassøn bleff affsat.
22. maj 1600

August 1600
16. Landssting. Niels Lassønss sag skal handlis tillandssting.
19. Afferdiget ieg Her lenss Giemssing oc Peder Varder til Bordbierg til Niels Lassøn.
23. Sandmend bleff reisd paa Niels Lassøn.

September 1600
13. Sandmend offuersor Nielss Lassøn tillandssting.

Oktober 1600
16. Nielss Lassøn Foget bleff dømt paa Nørherritz ting til steile oc hiul.
18. Nielss Lassøn bleff halsshuggen ved Nørherritz ting, dog lagd i en kiste, iordet ved Ting Høy.
18/10-31/3 1601:Missive (off.skriv.) til Børge Trolle, lensmand på Lundenæs: Kristen Nielsen, bossat i Lundenæs len, søn af henrettede Niels Lassen, foges i N.Horne h., ønsker på bestemte betingelser at

komme overens med sagvolderen i sagen mod han far:Kb 1596-1602.

Oplysningen med at skulle være begravet i Ådum kirke har jeg ikke kunne finde kilden til. Jeg tror det er "gættet" fra denne sætning:
"Samledes fremlagde Las Nielsens underskrevne og forseglede brev dateret Lundenæs den 5. oktober 1600, hvor udi kendes sig at være skyldig forskrevne Mads Nielsen 100 fuldgørendes gamle dalere, som han den dag havde givet hans husbond Børge Trolle hans brev på for ham, for **hans faders krop skulle lægges i jorden.**
Endnu i rette lagde Maren Nielskone i Obling, Christen Nielsen, Niels Nielsen og Jørgen Nielsen deres brev, dateret Obling den 4. september 1601, hvor udi de bepligter dem samme hundrede daler med forskrevne Las Nielsen at betale og fornøje Mads Nielsen, efter hans egen gode vilje og minde, skadesløs i alle måder."

Der må har været rygter fremme om at Niels Lassen tog straffen for sin søn Christen
En Egon Hansen skriver på Dis Forum:
Jeg nævnte i et tidligere indlæg om Niels Lassens henrettelse et notat fra Kanceliets brevbøger. Det drejer sig om et uddrag af "Jydske tegnelser 5, 150" (kanceliets brevbøger 31 marts 1601.)
"Miss til Børge Trolle,lensmand på Lundenæs: Brevviser Christen Nielsen, boende i Sdr Borg sogn,Obling by, selvejer, har berettet at hans fader, Niels Lassen, tidligere foged i Nør Herred er blevet henrettet for manddrab, og at han selv forfølges med Aaraad, men at sagvolderen nu vil være tilfreds med ham , hvis det kan ske med kongens samtykke, og at han i den anledning vil afsone sagen med 2 -300 dalere eller en halv bondegaardseje til Kronen.
Da faderen har staaet sin ret og sagvolderen er villig til at lade sin tiltale mod Christen Nielsen falde, har kongen bevilget at Christen Nielsen må afsone sagen og komme til en venlig forligelse dermed.
B.T. skal føre det han giver til indtægt i sit regnskab.
Det kunne jo tyde på at der er noget om snakken at Niels Lassens søn har været involveret i sagen.

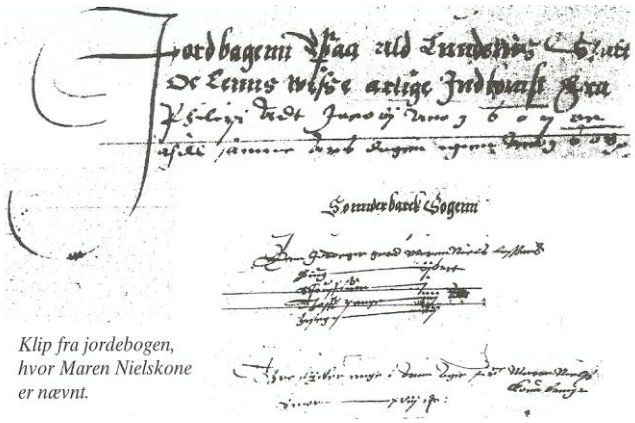

Klip fra jordebogen, hvor Maren Nielskone er nævnt.

Maren Nielskone

Hvad så? Kan vi komme tættere på? Jo, et enkelt skridt kan vi tage. For blandt alle Holger Hertzums afskrifter findes et klip fra en jordebog fra Lundenæs lens regnskab 1607-08. Her er opregnet flere medlemmer af herredsfogedslægten, der sidder på deres jordegne (selvejede) gårde. Under Sdr. Bork læser vi: *En jordegen gård Maren Niels Lassens, byg 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4. Tre stk enge i Arnager forne Nr. 45. Maren Nielskone bruger, smør 18 mk., nok en eng forne Maren Nielskone bruger, smør 6 mk.* Altså, Niels Lassens enke residerer stadig på gården og har desuden nogle enge til sin rådighed, og hun svarer diverse afgifter til lenet. Som en sidegevinst får vi navnet: Maren Nielskone! Denne kilde oplyser kun, at hendes ægtefælle har båret navnet Niels, der er her ikke skygge af bevis for at hendes far overhovedet har været en Niels. Muligheden foreligger naturligvis, men bevisbyrden er unægtelig blevet en tand tungere.

Niels's far var **Las Mikkelsen** f. ca. 1475 i Obling. Gift med Dorthea? Bertelsdatter? (datter af **Bertel Lassen,** herredsfoged d. ca. 1480)

Adresse: Obling, Sønder Bork, 6893 Hemmeth
Boede i Landsbyen Obling i Søndre Bork Sogn.
Optræder første Gang som Dommer i 1517, og i 1533 træffer vi ham igen som nærværende i en Sag mellem Adelsmændene Thomas Stygge til Frøstrup og Peder Christensen til Stubdrup.
Under Grevefejden 1534-1535 synes Las Mikkelsen at have staaet paa Christian III's og Adelsmændenes Parti, idet han bl.a. paa Tinget den 30. Juli 1534 søger at overtale de ophidsede Bønder til at være hørige og lydige overfor Lensmanden paa Lundenæs. Blev Tid efter anden en rig Mand. Saaledes fik han den 3. August 1528 med kongelig Bevilling Skøde paa en Gaard i Søndre Bork og endvidere Frihed pa en Gaard, som han tidligere havde ejet. Efter Fejden fik Las Mikkelsen som kongetro Mand selvfølgelig Lov til at beholde sine Ejendomme ubeskaaret, hvilket bl.a. fremgaard af et Dokument, der paa Nutidsdansk meddeler følgende: "1543, 8. Marts fik Las Michelsen, Herredsfoged i Nørherred Brev paa, at efterdi han har bevist, at han ikke var med Skipper Clement, Thomas

Riber eller deres Tilhængere, men har vist sig tro og villig mod kgl. Maj. og dennes Krigsfolk, da maa han og hans Arvinger nyde den Bondegaard i Obling i Bork Sogn, som han nu selv iboer, saa fri og for saadan Landgilde, som han havde før Fejden. Cum inhib. sol.
Samme Datum,
Rel. Henrich Randtzaw og Claus Sestede."
Navnet paa Las Mikkelsens Hustru er ukendt, men af Arvestridighederne efter hans Død fremgaar det, at han havde følgende Børn, som naaede voksen Alder: 1. Bertel Lassen i Obling, Herredsfoged. 2. Niels Lassen i Obling, Herredsfoged. 3. Anne Lasdatter, gift med Selvejer Niels Sørensen i Søndre Bork. 4. N.N. Lasdatter, gift med Torben Jensen i Obling, Selvejer. 5. Jørgen Lassen, Selvejer i Søndre Bork. 6. Knud Lassen, Selvejer i Tistrup Sogn. 7. Anne Lasdatter,

Las Mikkelsens far var: **Michel Ibsen**

Lüder Borchorst vagtmester ved garden til hest i 1748 og 1754 m.v.

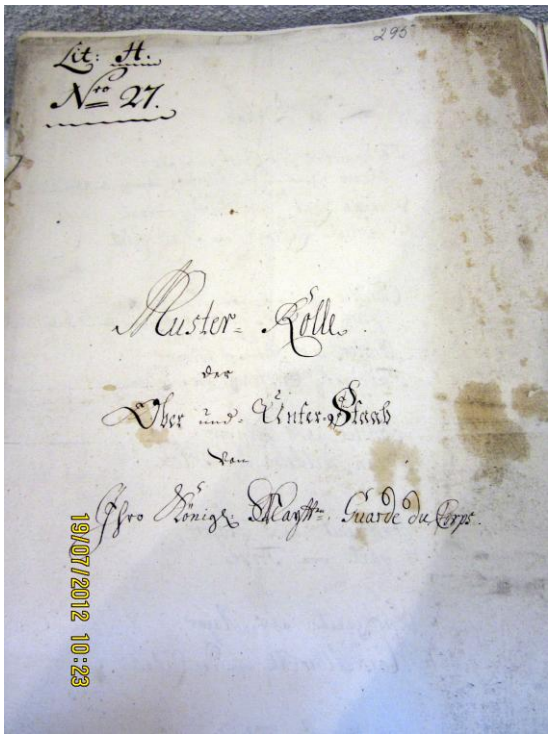

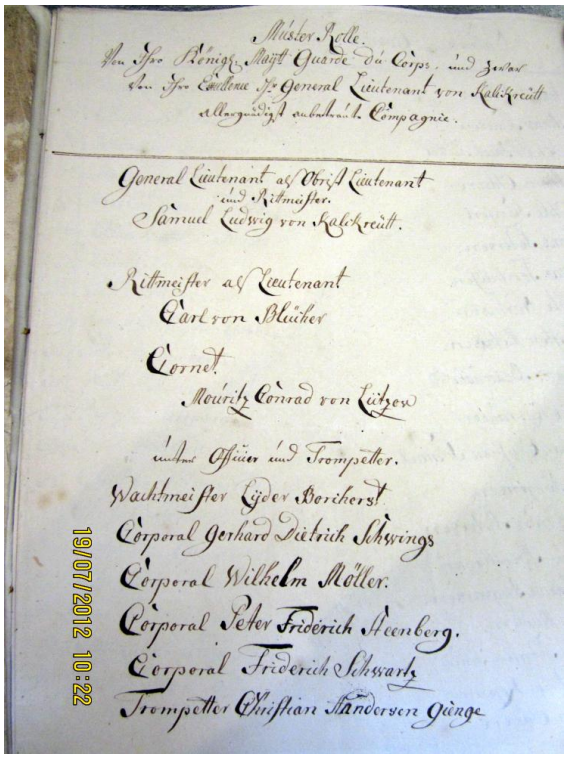

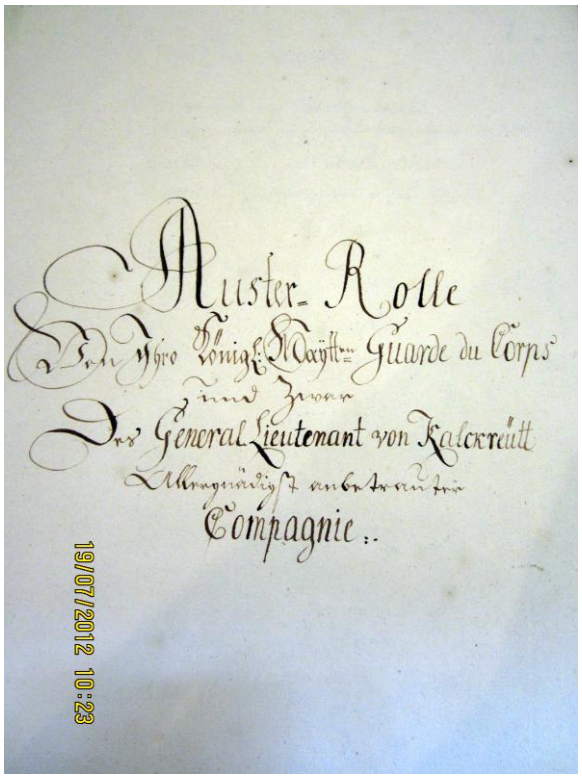

Muster-Rolle

Der Ihre Königl. Mayttts Guarde du Corps

und Zwahr

Der General Lieutenant von Kalckreüth

Allergnädigst anbefohlenen

Compagnie ..

19/07/2012 10:23

Liste

Deren sich Ihro Königl. Mäslenung den 30ten April 1752 Kurätherten Man und Knaben Lang die mir Allergnädigst anbefohlene 1ste Compagnie.

Ihro Königl. Mayll Guarde du Corps

Mann

1. Lieutenant Christian Friderich Spreng
2. Corporal Friderich Schwartz
3. Otte Knudsen.
4. Jens Petersen.
5. Claus Carsten Mörder
6. Carl Friderich Petersen
7. Hans Baarendholtz.
8. Johan Christian Schmit
9. Hans Tuckmann.
10. Johanner Gunnersen
11. Hans Christensen Spleth.
12. Zacharias Ingwersen.
13. Johan Christopher Grabee.
14. Christian Petersen Tack
15. Mathias Kopsman.
16. Iver Jensen.
17. Peter Henderichsen.
18. Otte Seversen.
19. Johan Jacob Möller
20. Johan Marten Bölle.
21. Jens Halvorsen.
22. Marckquat Flye

Rund

1. Corporal Friderich Schwartz
2. Johan Christian Schmit.
3. Svend Mathesen.
4. Rasmus Petersen.
5. Corporal Wilhelm Möller.
6. Christian Petersen Senior
7. Johan Christopher Grabee.
8. Wachtmeister Lyder Borchard
9. Hans Tuckmann.
10. Hans Christensen Spleth.
11. Seigen Jörgensen.
12. Corporal Gerhard Friderich Schwinge
13. Mons Juersen.
14. Lauritz Larsen.
15. Christian Petersen Tack
16. Johan Elias Zimerman
17. Peter Henderichsen
18. Jens Halvorsen.
19. Johannes Gunnersen
20. Christian Petersen Junior
21. Nils Petersen Junior
22. Jens Madsen.
23. Jes Seigensen.
24. Christian Mantz.
25. Peter Olsen
26. Carl Friderich Petersen
27. Marckquat Flye
28. der Trum Pauckenbauer Guarde Hans Nielsen

Copenhagen den 14t. Maij Ao 1752.

19/07/2012 10:24

Se nr 8 th.

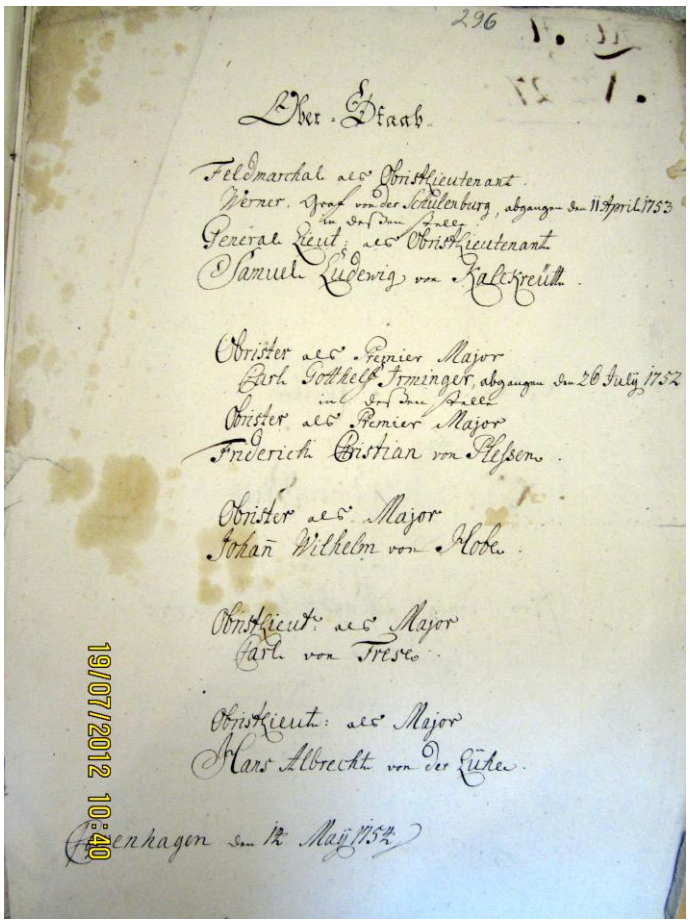

296

Der Staab

Feldmarchal ac. Obristlieutenant
Werner, Graf von der Schulenburg, abgangen den 11 April 1753
im Dorf Dem Frieden
General Lieut: ac. Obristlieutenant
Samuel Ludewig von Kalckreüth.

Obrister ac. Premier Major
Carl Gottlieb Forninger, abgangen den 26 July 1752
im Dorf Dem Frieden
Obrister ac. Premier Major
Friderich Christian von Pleßen.

Obrister ac. Major
Johan Wilhelm von Hobe.

Obristlieut: ac. Major
Carl von Trese.

Obristlieut: ac. Major
Hans Albrecht von der Lühe.

Copenhagen den 12 Maij 1752

19/07/2012 10:40

Lüder Borchorst og Maria Elisabeth Ranzau.

Forseglingsprotokol:
759

Aar 1785 den 10de Mai indfandt Skiftekommissionen sig udi huset No 303 i Laxe Gaden ifølge anmeldelse og begæring for at foretage Annotation og forsegling efter Maria Elisabeth Ranzau forhen afdøde bud ved Comerce Collegio Lüder Borchorst enke som har været lærermoder ved Holmens Skole og i forgaars aftes ved døden ere afgaaren.

Tilstede Sønnen Mouritz Borchorst, Corpurist i Finanze Casse Directionen, myndig og Datteren Sophie Elizabeth Borchorst med mand hr. sekretær Erhardt, samt den ugifte Datter Birgitte Borchorst, 27 Aar gl. hvilke tilkendegav at den afdøde ved sin foruden dem efterlader en Søn, navnlig Hans Borchorst i 25 Aar gl. og guldsmede Svend og for nærværende Tid saavidt de ved skal være i Nord America.

Der blev tilkendegivet at den nu afdøde kone har hensiddet i uskiftet bo efter fornævnte hendes mand og at ingen af de afdøde har været i flere ægteskaber eller efterladt andre børn end de foranførte.

Endelig var til stede den afdødes kones Søster Datter Anne Else Margrethe Bencker og tjenestepigen Bodil.

Derefter blev til Annotation anpriist følgende:

Det inderste værelse til Gaden: 1 stueur i Futteral, 1 Spejl i sort ramme, 1 stort fyrre Skab forseglet, 1 indlagt Dragkiste ligeledes forseglet, 1 lidet hænge Skab med glasdør, deri 2 thee Potter, 1 Spølkum og 6 par thee Kopper , 3 stk porcel. Opsats , 1 Thron Seng med Cattung omhæng hvorudi 3 dyner, 5 Puder og 1 par Lagen, 2 adskilte Borde, 3 Lehne Stole, 2de andre do og 3de Taburetter, 1 lidet Skab forseglet , 1 Fløjbord, 1 Slagbænk, 1 gl. Skrivebord med 4 Fløje, 1 Syramme, 2 hegler, en garnvinde, 1 heglestol, 1Kurv , 1 Spinderok , 2 adskill stole, 2 vinduesportierrer, 3 Fodskamler

I Køkkenet, 3 Tiin Fade, 1 do skaal med Laag, 2 de smaa Skaale, l do Spølkum, 1 par Tin lysestager, 2do saltkar, 1 Kobber vaskekedel, 1 Boullion kedel , 1 do Caxsserolle, 1 do tørve Spand 2 do Dørslag , 1 liden messing kedel, 1 do varmebækken ,1 malm Morter med Støder, 2 Kobber thee kedler, 1do thee Machine, Kaffe Mølle, 2 sten Fade,2 do tallerkner, 2 blik Tragter, 1 do lampe, 3 jern gryder, 1 Pande, 2 Treefødder, 2 Ildtænger og Skuffer, 1 Puster, en 2 pund bismer, 1 Brænde Økse, 2de ballier med jernbaand , 1 spand med do, en Krog, 1 trabstige , 1 Comodeskrin, 3 Truge

I Kælderen: adskillige ballier, 1 finlappet Spand, 1 Øser, 1 Skammel, 1 ledig Foustage, 1 brænde Saug (sav)

I Alcovven, en kiste tilhørende Madame Falckenborg hvor udi en del boet Tilhørende og derfor blev forseglet , 1 feltseng, 1 Huus Postil

Videre blev ikke angivet at tilhøre Boet. Eller blev anmeldt at til den afdødes begravelse af en Lig Casse haver 20 Rd, samt at den afdøde har nydt Pension af General post Cassen 40 Rd. som er hævet til martii maaneds udgang.

Desuden blev angivet i et Spise Kammer 1 Porcelæn: Bojan og 30 glas Boutellier.

Da intet videre ved denne forretning blev erindret beroer det herved efter at nøglerne til de forseglede steder varer taget i retten bevaring.

Andersen .

Registreringsprotokol:

Lüder Borchorsts kone 759

Anno 1785 den 25. Maj indfandt Skiftecommissionen sig med fuldmægtig Borsch med Betienten Christian Brrruun udg. Afd. Maria Elisabeth Rantzau, forhen afdøde Bud ved Commerce Collegie Lüder Borchhhhorstes
Side huset Nr. 303 i Laxe Gaden for i boet at foretage Registrering og vurdering

Hermed vare tilstede af arvingerne. Sønnen Mourits Borchorst , Copurist ved Finance Casse Directionen, og de 2.de Døtre Sophie Elisabeth Erhard og Birgitte Borchorst , samt tienestepigen Bodil - hvorefter det forefundne og angivne efter at det Segl som rigtige Befundne vare fortagne i Boet registreret og af vurderings Price og Torsager vurderet saaledes

Adskilligt??

Nr. 1	1 sølv snustobaks daase	2 - -	
2	1 hovedvands Eg	- 4 -	
3	1 Agatz daase		- 1 -
4	1 I Stang Briller i Futeral	- 1 –	
5	3 adskill Pude? A 6 ? a 12?		
6	1en Skaal med Laag	- 3 –	
7	3 adskill mindre		- 1 8
8	1 Spølkum 1 Saltziskar 2 Salt i fo? Og 4 adskill Skaar?		- 1 8
9	1 P tin Stager	- 2 –	
10	1 kaaber? Kande nog 22? A 28?		
11	1 de Tørvespand	2 –4	
12	1 Kasserolle	1 - -	
13	1 Liden Kande og 1 Piske Sie?		- - 2
14	1 the? Maskine?	2 - -	
15	1 dør slag et rivejern? og 1 laag ?	- 2 -	
16	1 gl thekande?	- 2	
17	??	1 –1 - 8	
18	1 Messing Warme Bekken	- 3 -	
19	1 Malm Morter med Støder		- 3 -
20	1 Liden Meshing Kande og 2 adskill.	- 2 -	

21	2 stor Jern Gryd			1 – 2	–
22	1 mindre do	-	4 -		
23	1 mindre do	-	2 -		
24	1 Ildtang og Skuffe	-	1 - 8		
25	1 hakke = kniv, 1 Kniv, Gafler og 1 kiødkniv			- 1	8
26	2de fødder?	-	1 -		
27	1 Jern Stege Pande	-	1 -		
28	1 2u bismer	-	4 -		
29	1 Staal Stryge Jern med Bolte			- 3	-
30	1 Ildtang og Skuffe og en Klemme?	-	2 -		
31	1 Blik Lygte , 1 hænge væg lygte, og adskill. Bliktøj?	-	1 -		
32	6 par adskill kaffe Kopper a 8 s			- 3 –	
32	2 adskill the Potter en Mælke Kande og 2 Spølkummer			- -	8
33	2 adskill Fade og 2de ??	-	2 -		
34	2 blaa og hvide Skab ?	-	2 -		
35	30 glas Boutellier	-	3 – 12		
36	1 Indlagt Dragkiste	1	- -		
37	1 Bruun ur?	1	– 2 -		
38	1 Firkantet ?- bord	-	4 -		
39	1 Spejl i fast Ramme	-	4 -		
40	1 Stue Uhr Gaar 8 dage	10	- -		
41	1 Liden Kiste paa Høj Fod	1	- -		
42	1 Lehne Stool med rødt og hvidt bomulds Overtræk	-	5 -		
43	tre Taburetter med do Betræk			1 -	-
44	2 højryggede Stole			- 5	-
45	2 adskill Lehne Stole	1	- -		
46	1 Soufa Seng med Cattungs Omhæng			3 -	-
47	1 the Bord	-	3 -		
48	1 Lidet Skab med Glas Dør			- 1	8
49	1 gl Bord og 2 adskill Stoele?			- 2	-
50	1 gl Skrivebord og en Kurv?			- 2	-
51	1 Spinde Rok og en kobber ?			- 3	-
52	1 gl Feltseng og noget adskill trætøj	-	3 -		
53	2 ha? Tønder og nog. Saug (sav?)	-	1 -		
54	1 fyrre mahlet Kiste	1	- -		
55	1 ? gl Karter og 1 gl Hegle	-	1 - 8		
56	1 Ballie og 1 Spand	-	2 -		
57	1de do	-	1 -		
58	1de ditto	-	- 8		
59	2 paar skamler og et Komode Skrin	-	2 -		

60	2 p hørlærreds Lagen a	3 - -	
61	2 p blaa Lærred a		2 - -
62	2 p do og et andet	1 – 3 -	
63	1 p do	- - 3	
64	2 sdskill Duge a 2		- - 4
65	2de - - a 2	--- - 4	
66	3 Pudevaar	- - 2	
67	6 Serker a stk 3 sk?		3 - -
68	5 Fag optrukne Gardiner med Lidser og ?		1 - 4 -
69	5 ? Catuns Gardiner	3 - -	
70	1 Guul Kofte og og Skjørt	8 - -	
71	1 Karmin stribet Dito	6 - -	
72	1 hvid Broderet Kjole og Skiørt		12 - -
73	1 guul Damaskes Dito	2 - -	
74	1 grøn Taftes Kantush og Skiørt	1 - 2 -	
75	1 gulstriket? Dito	2 - -	
76	1 sort Fløjs Kaabe med Graaværks foer og en dito Muffe		2 - -
77	1 hvid graa damaskes Pelts?		2 - -
78	1 hvid Catuns Kantush		
79	mangler		
80	1 ? Skiørt	- 3 -	
81	1 fileret ? forklæde og en Silke Tørklæde		1 - -
82	1 sort taftes Kaleche med Kniplinger		4 - -
83	1 vifte, et Flors tørklæde og en kyse	1 - -	
84	1 gl Kaleche	2 - -	
85	1 Sirtzes Bord? Klæde	1 - -	
86	2 p adskill: skoe	1 - -	
87	3 p adskill. Halv ermer ?	- 1 -	
88	2de garn?		
89	2 smalstribede bolsters underdyner a 4 rd		8 - -
90	3 adskill: hoved Puder a ?	1 - -	
91	1 rød og hvid ulden overdyne		5 - -
92	1 gl bolsters Dyne	1 - -	
93	1 ulden overdyne	2 - -	
94	2 uldne hø? Puder	1 - -	
95	1 Kaffe kande med fod	- 4 -	
96	Brockmanns huus postil	- 2 -	
97	Den danske bibel In Octono? 1766 i indbinding		1 - -
98	11 Bøger i et Bundt	1 – 8 –	

99 1 p gl stoere Spænder - - 8

Videre blev ej angivet Boet tilhørende og lovede de tilstedeværende at uden ansvarlig til det Registrerede og hvorefter de udbade at Auctionen maate bero til henimod Michels-dag flytte dags efter som den afdødes ugifte Datter er i huset og behøver Meublerne imidlertid til Bruug.
De registrerede Gangklæder bleve indlagte i det registrerede Skab, som blev tillukket og som forhen forseglet – hvorved det beror til videre.

Om Holmens skole:

Saaledes findes i Klædekammerregnskabet for 1592 en Udgiftspost paa 300 Dlr. og 55 Alen Engelsk til Skibsprædikanter og "Skoledingen"; - allerede ved denne Tid har der altsaa været lønnet en Skolemester ved Holmen. Dette bekræftes for en lidt senere Tid af Regnskabet for 1607, hvori der forekommer en Oluf Skoledegn med 4 Dlr.s Pengeløn. Men naar en kgl. Befaling af 17. Feb. 1619 til Sjælands Bisp maa anordne, at Pødikerdrengene paa Holmen skulle "blive udi deres Katekismo og Tilbords- og Frabords-Læsning instruerede", tyder Nødvendigheden af et saadant Bud dog ikke paa Tilstedeværelsen af et fuldstændigt ordnet Skolevæsen 1). Det er først i Kapellan Hr. Jens Andersens Instruks af 1621, at det bestemmes: Naar Huset bliver færdigt, han skal bo udi, skal han stifte en Skole, derudi nogle Pødikere at informere udi deres Katekismo, Læsen, Skriven og initiis arithmeticarum, som siden skulle sættes til Mester Joris; for andres Børn maa han tage sin Ugeløn som andre danske Skolemestre. Selv om denne Skole er kommen i Gang, blev der dog faa Aar efter truffet andre Bestemmelser; og 17. Sept. 1628 fik "Holmens Skole" sin Fundats og særegne Bygning. Kongen bevilgede Baadsmændenes Sygehus udi Bremerholms Laage til et Skolehus; Skolemesteren her skulde for en Portion Skipperkost informere 12 Pødiker ad Gangen i et Halvandetaars-Kursus i at læse og i nogen Maade at skrive, saa og Begyndelsen paa Regnekunsten. For hvert Barn, som "andre Forældre eller Formyndere" vilde lade lære hos ham, skulde han have 2 Sk. danske ugenlig; desuden fastsattes Betaling for

---

Reg. ? pag 759
No 759

Aar 1785 den 21. Novbr. Blev foretaget Sesion i afg. Maria Elisabeth Ranzau, Bud Lyder Borchorsts Enkes Bo - Proc. Andersen mødte og forelagde en Regning over Boet med Bilager. – Arvingerne mødte ikke: thi beroer Boet i 8 Dage.

Pag 654

Nr. 759

Anno 1785 den 28. Novbr. Blev foretaget Sesion i afg. Bud Lyder Borchorstes Enkes boe – Proc. Andersen mødte og fremlagde Sønnen Sd Mouritz Borchorstes Brev, som viser at hands afdøde Moder ikke kommer noget til gode mod Skolen hvor hun har været Lære Moeder, samt at hun og hendes yngste søster har betalt Tjenestepigen hvad hende tilkom, hvorfor de ej forlanger noget og den saaledes intet videre hverken tiltager?? i Boet
at samme til Slutning kunde optages.
Arvingerne som vare tilsagte mødte ikke, thi beroer Boet i 8 Dage. –

Pag 656

No 759

Anno 1785 den 5. Decbr. blev foretaget Sesion i afgd. Lyder Borchorsters Enkes Boe. Proc.Andersen mødte og afleverede beholdningen efter hende fremlagde regningen.over Boet med 85 RD 8sk. - Sønnen Copurist Borchorst mødte og saavel paa egne som paa hands Svoger Sekretair Erhardt, der formedelst sygdom og ej kunde møde samt hands ugifte søster Birgitte Borshorst og hendes fraværende Broder Hans Borchorst, deres vegne erklærede intet imod den fremlagde Regning over Boet, eller vidre mod ikke skriftlig at have at erindre, men begæredes . Thi blev Skiftet til Kvittering optaget.

Mouitz Borchorst

Indført i Litra N.
759 afg. Maria Elisabeth Ranzau førhen afdød Comerce Collegie Bud Lyder Borchorsts Enkes Stervbo 10de Mai og /s 5. Decbr. 1785.

y

Stervboets ? stand anføre saaledes:
Dets Indtægt bestaar i følgende:

1. De af Sønnen Mouritz Borchorst ifølge ham Regning over Begravelsen af 5
- Casse 20 Rd

2. Den afdøde til Dødsdagen
tilgodehavende og af Mouritz Borchorst hævdet Pension
4. 5

3. Auctions Beløb for Stervboets den 10. octbr. Sidst? .
bortsolgte Effecter 224.10
Summa Stervboets Indtægt 248 15

Stervboets Gæld og bestaar i følgende:

1. Auction og af Boets Procurator Andersen have fremlagt Regning over Boet anførte Omkostninger og , i alt tilligemed hans eget Salarium 39 4 10
som han Beløbet ere godtgiort.

2. Sønnen Mourtiz Borchorst har forvarts ved anmeldte
af 5,4 ikke udgifter ved Begravelsen 56 2
af en lang/lieg Casse 20 rd
samt den afdødes af ham hævet Pension 4 5 ----------

24 5

96 10

resten? Er ham imod quittering af 15. Octob.
Blevet udbetalt med 32 1 11

56 25

3. Mad.me ? Falkenberg af 26. Seotbr h.a. 20 5 2
som imod quitering paa Regningen er udbetalt.

4. Kræmmer F? W. Schmidt Skillinger?
Fradragne 26
som imod quittering af 21. Novbr. Sidst? ere Udbetalt.

5. Phillip C Vette 10 3 13

som imod quittering paa Regningen vare betalt?

6. M. J. Cohen & sohn? Efter Do af 12???:
tilseet? 7 14
som imod quittering paa Regningen vare udbetalt?

7. Kniplings handler Jens Jessens De 2 2
som imod quittering på Regningen ere udbetalt.

Summa Stervboets Gæld og 163 7

Naar same? Fradrages Stervboets foranførte? Indtægt 248 15

Bliver Beholdningen 84 8

Hvorfra endvidere? Afdrages ikke Omkostninger
Nemlig:

a. Skifte forvalterens Salarium
b. Salarium 2
c. 1 8
d. Stemplet pagina til Skifte?+ 3
e. paa 16 Oark 8 3
og 1 4

tilsammen 10 4 12

74 1 12

Som bliver at dele imellem arvingerne saaledes:

1. Sønnen Mouritz Borchorst, myndig, Copurist udi Finance Casse Directionen,
tilfalde en tredielod ? eller 1/3 lod 24 4 9 1/3
som mod quittering betsles

2. Sønnen Hans Borchorst i 25 aar gl. Guldsmede Svend ??? 24 4 9 1/3
som den ham anmeldt at 1 aar i Nord Amerika,
in Deposit bliver at indtil han haver maatte ???+ sig.

3. Datter Sophia Elisabeth Borchorst, i ægteskab med Secretair
Ehrhardt her i ??? m. Søster lod eller 1/6 lod 12 2 4 2/3
Som vare ved bønlig? Quittering udbetalt?

4. Datteren Birgitte Borchorst ugift ligeledes 12 2 4 2/3
74 2 12

Udgiør et til 74 2 12

Hvorved dette skifte ??????????????

Regning

Udi afg. Lyder Borchorst, forrige? Bud ved Det kongl.General Landets?+ Oeconomi og Comerce Collegium og hans til sidst afdøde hustru Marie Elisabeth Rantzous fælles stervbo.

Indtægt

Efter Sønnens Mouritz Borchorstes Regning N 1 over Omkostningerne til Begravelsen ere af ham af en Lig Casse
Hr. Justits Raad og Notarius Schmidt 20 Rd

Ligeledes har han faaet den Pension som den afdøde
Kone ved var tillagt med 4 5

De i vedlagte udskrift nr. 2 af i Stervboet forretninger,
beskrevne og Vurderede Effecter ere ved Auction den 10. Octob.
sidst bortsolgte og efter Quittering for Auctions Salarium
Nr. 3, indbragte til 224 10

Summa	*248*	*15*	

Udgift

Som Udgifter nr. 2 betalt	*2*		
Stempel papier til akt i Boet udstedte Proclama Nr 4		*1*	*8*
For sammes Læsning ved Hof og Stads Retten	*1*	*3*	*8*
For bekiendtgørelse i Berlingske Aviser Nr. 5		*4*	*8*
At Proclama ej blev			
Er efter Arvingernes begiæring i P M Nr. 6			
Betalt Auctions Salarium af Auctions beløbet med	*8*	*5*	*13*
For Placaterne over Auctionen		*1*	*2*
Bogtrykker Graae for dito som ere trykt, foruden det antal			
Auctions Contoiret blev leveret ifølge Quittering N.7			*4*
Auctions Budene			*3*

For Auctions pengene? At indcassere		*8*	*5* *13*
Ved Auctionen udgiort? Til Auctions Folkene og en			
Arbejds karl som følge til retten		*1*	*3*
Vurderings folkene for at Vurdere Effecterne		*4*	
For Auctionens Bekiendtgiørelse i Berlingske Aviser			
Efter N 8			*3*
Dito i Adresse Aviserne efter N. 9		*4*	*8*
Efter Regningen N. 1 for den afdøde kones Begravelse			
I alt kostet som Sønnen er betalt og godgivet?		*56*	*2*
Ifølge Sønnens og Sviger Sønnen hr. Secretair Ehrhards			
Tilstaaelse? Paa P?M. N. 10 udbetalt den i Stervboet			
Anmeldte Gæld nemlig Mad. Falkenberg efter Quitteret			
Regning N. 11			*20* *5* *2*
Kræmmer fr F.W.Schmidt efter dito N. 12			*26*
Fr. P.C,Vette vide Dito N. 13		*10*	*3* *13*
Cohens Enke & Søn efter Dito N. 14		*7*	*14*
Kniplings handler Jessen efter Dito N 15		*2*	*2*
Udi Sakarium for min ved umage formodes			
Bliver mig tilstaaet.			*8*
Summa			*163 Rd*

Kiøbenhavn den 21. Novbr. 1785

G, Andersen

Thrane

Forholdene på Helgenæs, og nok hele landet, var ikke gode i 1700 årene, for fra 1710 til 20 hærgede pesten, og mange døde. Bl.a. Christen Sørensen Mays pigebarn. På samme tid var der også krig – Store Nordiske.
I 1735 var forholdene så ringe at bønderne ikke kunne betale deres skatter, og i 1745/46 var der kvægpest, og igen i 1770, så de fleste dyr døde. Befolkningen fik Sprinkelfeber og Flækfeber(tyfus) og mange døde.
1783 var der sommertørke med misvækst og i 1786 og 88 var kornhøsten meget ringe, også på grund af vejret, men så blev det bedre .
I 1781 kom forordningen om Fællesskabets ophævelse og udflytningen, og det var vel også et gode.

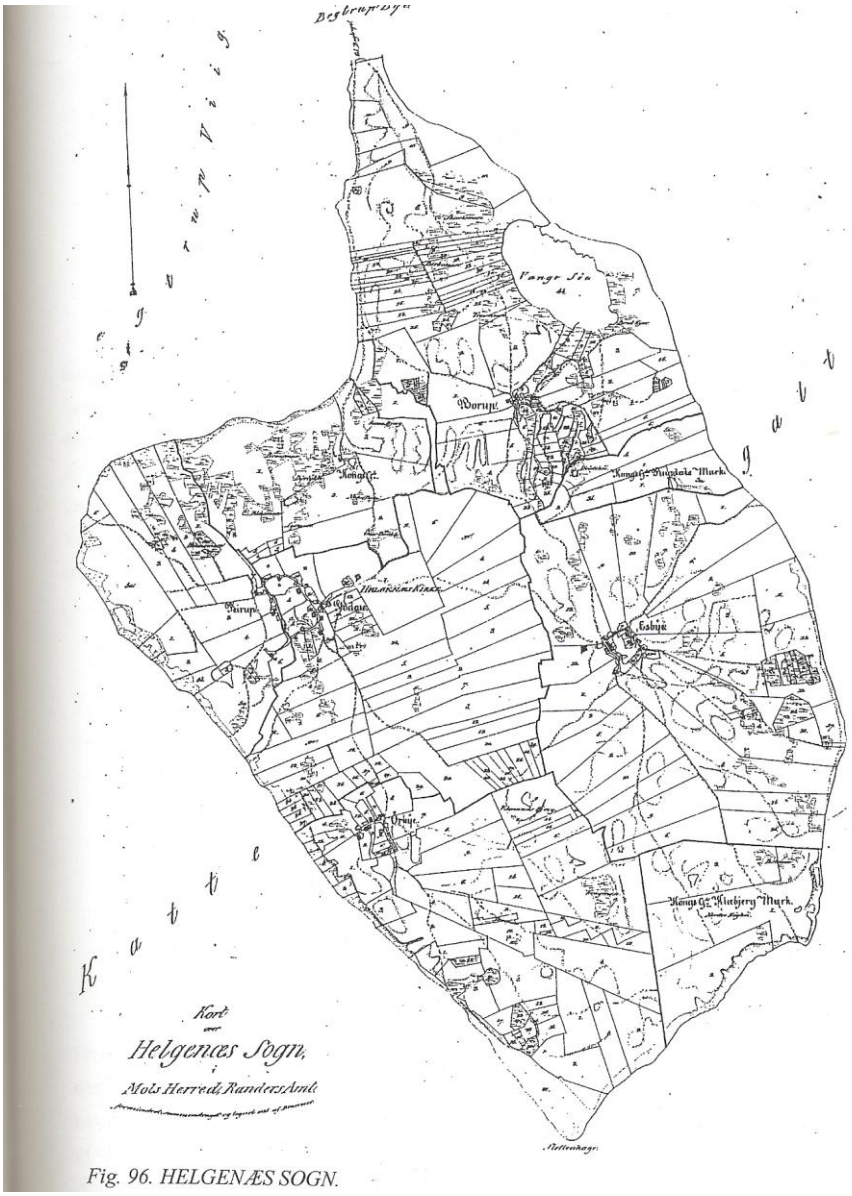

Helgenæs
– halvø, der hænger som en dråbe under Mols på Djursland (ud for Århus).

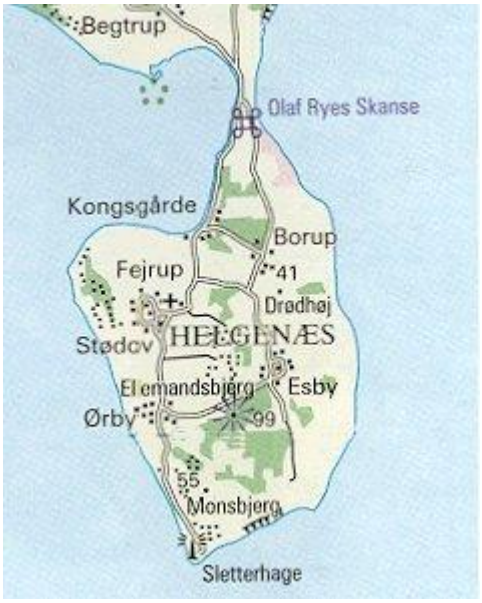

Men i 1787 fkt. står der kun en selvejer, de øvrige er gårdbeboere, og gårdene er altså ejet af andre (godser og lign.)

.

Jorden på Helgenæs er mere frugtbar langs kysten end den er i midten af halvøen. Bønderne på Helgenæs gjorde ikke hoveri på godserne, der som regel lå for langt væk. Det var meget almindeligt at drive fiskeri ved siden af, og mange havde en ålegård, hvilket gav en god biindtægt. Ålegårdene var på den "indre" side af Helgenæs.

Ålene blev stegt på en rist over ild, og så løb fedtet af og ålene blev knasene sprøde i skindet, og de blev spist med skind og ben, for det knasede så dejligt.
Man spiste alle af samme fad med en ske, der bagefter blev slikket ren og hængt op, kød kom ind på eet fad og man spiste med fingrene, eller brugte en lommekniv, hvis det var nødvendigt. Man fik tit pandekager med et stykke flæsk – ikke sukker.
Kvinder og børn stod op og spiste, også selv om der var stole nok.
Kvinderne på Helgenæs var gode til at væve, og det gav vel også lidt penge.
Kvinderne bruger et hvidt klæde over hoved i kirken, og når de er ude trekke de det yderste skjørt om halsen som en kåbe. En enke går med et sort skjørt over hovedet, ja selv i kirken.
Man havde absolut ikke noget til overs for folkene fra Mols, hvorimod man havde meget at gøre med dem fra Samsø.

I 1763 skriver pastor Begtrup om helboerne: de gik i deres egne dragter, der mindede mere om samsingernes end molboernes. Mændene gik med korte grå trøjer og vide bukser – kvinderne gik med svigede huer.
Beboerne på Helgenæs var kendt for deres røde hår, og for at være glade for havet. (sømænd – fiskere?) *Historien om Helgenæs*
Sproget var jo en dialægt. middagsmad.= unnenouer, en dragt prygl = krevel hog, gammel= gammel, gamler, gammelst, madæske = skræp, drivvåd = slupvaadden.

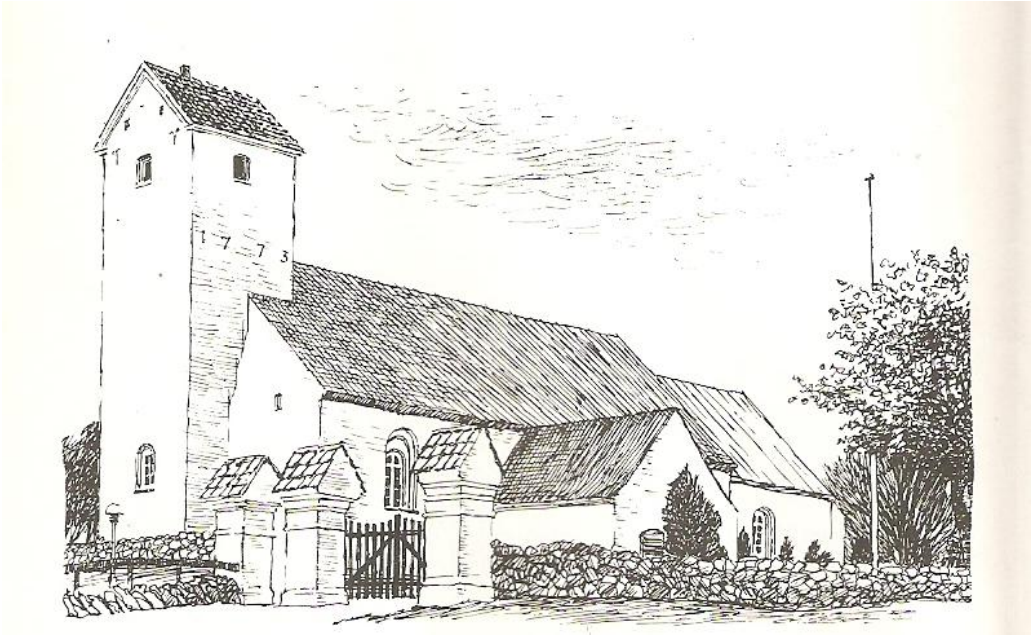

Helgenæs kirke i Stødov

De nedennævnte sogne – Karlby – Hyllested – Lyngby og Lyngå - er ikke på Helgenæs. De to første på Djursland, de andre på Århus kanten.

Niels Nielsen Trane – degn i Karlby. Hans forældre er præsten ***Niels Rasmussen Trane*** *i Hyllested, død 19. dec. 1689 og begr. 29. dec.- da var han 70 år, så han må være født ca. 1619, og hustru* ***Kirsten Nielsdatter Lyngby*** *f. 16/8 1647 i Lyngå, Sabro og død 8. okt. 1705 i Hyllested.* *(iflg. Inger-Marie er der et skifte efter Kirsten på 30 sider- se nederst)*

Efter Niels' død blev hun gift med efterfølgeren Peder Hansen Stenstrup. Det var normalt, at den nye unge præst måtte gifte sig med præsteenken, der sad i præstegården.

Ældre billede af Hyllested kirke

Kirken har nogle meget fine kalkmalerier, der ikke har været der på Niels Tranes tid, for man malede alt sådan noget over efter Reformationen.

Der hænger en præstetavle i kirken hvor han er nævnt – 1655 - 89:

Kalkmalerier i Hylleste kirke

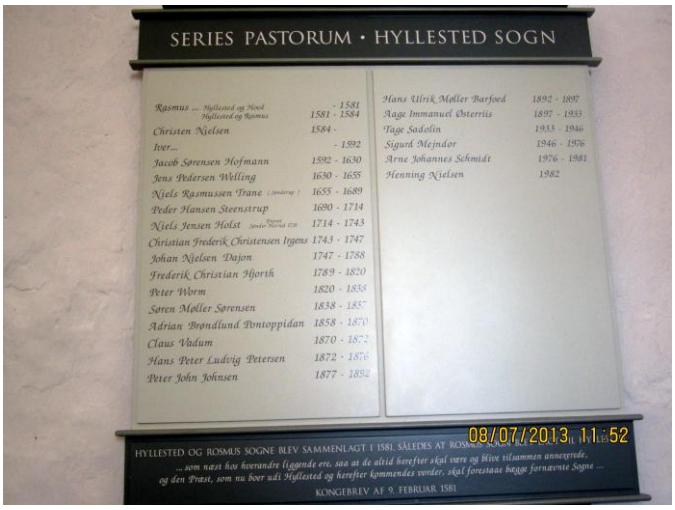

De må have haft noget at gå op ii Hyllested i disse år, idet Rugaard ligger tæt på:

Efter Mogens Arenfeldt overtog sønnen Hans Arenfeldt Rugaard, men da hans ægteskab med Helle Urne var barnløst, overdrog han allerede før sin død, i begyndelsen af 1680´erne, Rugaard til sin fætter Jørgen Arenfeldt. Han skulle komme til at gøre Rugaard vidt berømt, eller snarere berygtet, som ***centrum for de sidste store hekseprocesser i Danmark.***

Jørgen Arenfeldt lod de hekseanklagede underkaste den såkaldte "vandprøve". De anklagede blev kastet i voldgraven, bundet på hænder og fødder, og hvis de gik til bunds, var de uskyldige, men hvis de flød ovenpå, blev det anset som et bevis på skyld og derefter var bålet den sandsynlige udgang på processen.

Men til sidst gik Jørgen Arenfeldt for vidt. Da den 28-årige Anne Sørensdatter blev anklaget og vanen tro udspurgt om, hvilke andre hekse hun stod i forbindelse med, nævnte hun en række respekterede og velhavende borgere i Ebeltoft, Grenaa og Aarhus. Men disse borgere lod sig ikke uden videre kyse, da de kom under hekseanklage. I stedet anklagede de Jørgen Arenfeldt for falsk anklage og æreskrænkelse. Deres sag kom for højesteret, og her idømtes Jørgen Arenfeldt en klækkelig bøde for æreskrænkelse. Anne Sørensdatter undgik bålet, men dømtes til kagstrygning og landsforvisning for sin "løgnagtige bekendelse på ærlige og uberygtede folk".

Men nu havde landets højeste domstol fået øje for de excesser, der foregik på Rugaard, og det blev bestemt, at ingen heks i fremtiden kunne dømmes uden at sagen havde været for højesteret. Dermed blev der sat en effektiv stopper for folk som Jørgen Arenfeldt. Den sidste heksebrænding i Danmark fandt sted få år senere, på Falster i 1693.

Jørgen Arenfeldt opgav videre hekseprocesser. Med hans godser gik det heller ikke godt, det sidste af dem var Rugaard, som han måtte opgive 1707. Herefter flyttede han til Ebeltoft, hvor han døde i stort armod i 1717. Han blev begravet i Fuglslev kirke.

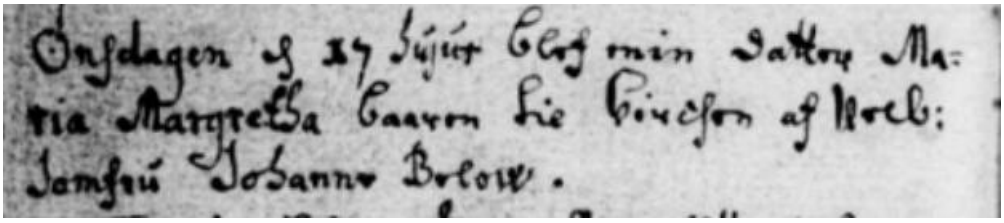

Fra Hyllested kirkebog – må være Niels Rasmussen Tranes skrift.

Sønnen Niels læste teologi ved moderens død, og har nok også måttet holde op med at læse, og er blevet degn.
2. døtre: Kirsten og Mette Katrine + en Maria Margretha 17/9 1684 – død?, og en søn Claus.

Niels har tre søskende: Anne – Maren og Jens, der hedder Rasmussen/datter , men hvad hedder faderen

I 1688 – torsdag før pinse sidst på formiddagen brændte præstegården ved andres skødesløshed. 7/7 fik han 1 rdl af hver kirke i Århus stift. (Nygård)

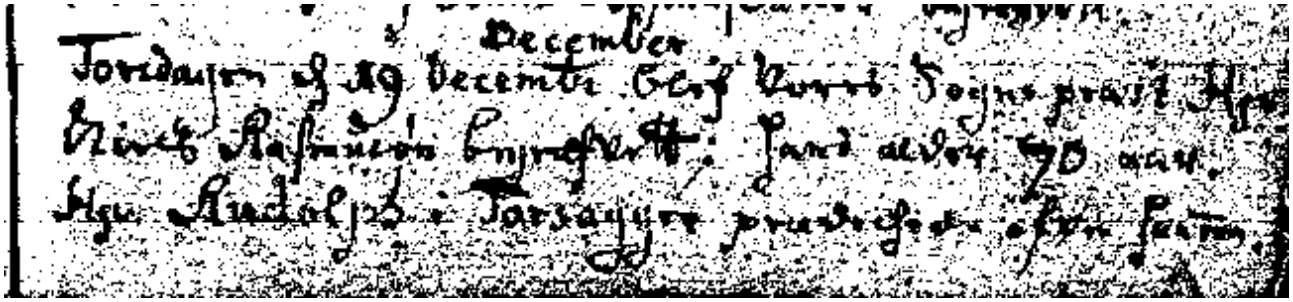

Hyllested-Rosmus kirkebog 1689 -
Torsdagen af 19. december blev sognepræst Rasmussøn begrafvet, hans alder 70 aar. Rudolfs i Torsagger prædikede efter ham.

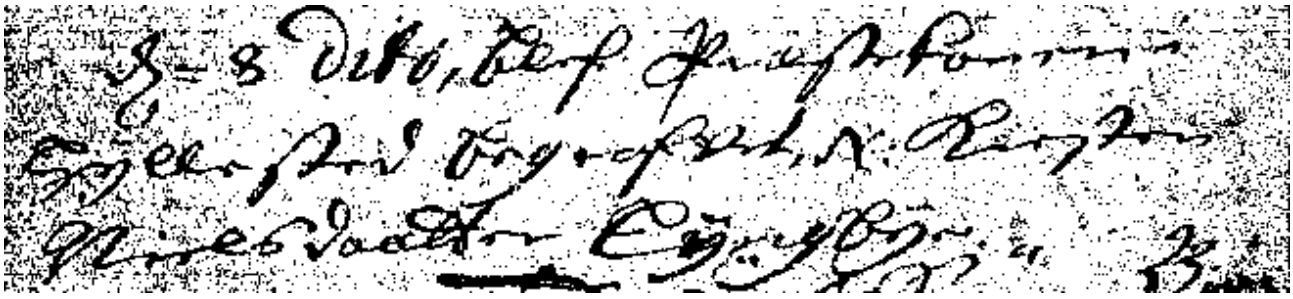

Hyllested-Rosmus kirkebog 1705
8. (oktober) blev Præstekonen i Hylested begrafvet N: Kirsten Niesdatter Lyngbye

Kirsten Nielsdatter Lyngbyes far er præst **Niels Sørensen Nykirk** f. ca. 1578 i Øster Nykirke, Nørvang her. Vejle amt.

Sognepræst 1605-51 i Lyngby (Djurs sønder herr. Randers. Gift. 1. gang med Else Nielsdatter Ørsted**,** død 26/4 1624 – 12 børn og
2. hustru **Mette Thomasdatter Lyngå** f. 19/12 1605 i Lyngå (Sabro herr. Århus) – 11 børn – heraf Kirsten.
Mette døde 29. mar. 1689 i Lyngby

De øvrige: Thomas – Anders – Otto – Else – Peder – Claus – Søren – Christen – en datter – Karen – Kirsten – Mette .(se Præstehustruen i Lyngaa)

I Kirkehistoriske samlinger 7. række 2 omtales et brev fra Niels Sørensen Nykirk med indbydelse til barsel i 1647.(Kirsten er født i 1647)

Lyngby kirke

Altertavlen er i bruskbarok, skænket i 1666 af Math. Reinfranch til Fævejle, hvis datter og svigersøn, Elisabeth Margrethe Reinfranch og sognepræst, mag. Fr. Thomsen Lyngby, lod den staffere i 1696. Se i øvrigt nedenfor!
Til alteret hører en messehagel, hvis sølvtrådsbroderi er fra 1725. I en niche ved siden af alteret står en skibsklokke fra 1682. Den har tidligere tjent som kirkeklokke, ophængt i øverste tårnåbning mod syd. Den blev afløst af klokken i den vestlige tårnåbning, som var i brug til 1975, da Lyngby Kirke ved en testamentarisk gave fra frk. Hansigne Hansen, Vorup, tidligere Lyngby, fik skænket to meget velklingende og smukt afstemte klokker.

Prædikestolen er i renæssancestil fra omkring år 1600. Stolestaderne, med herskabsbænke øverst, er skænket af sognepræst Niels Sørensen Nykirk, farfader til førnævnte Fr. Thomsen Lyngby. De førhen meget umagelige bænke blev ved de seneste restaureringer ombyggede, så de beholdt deres oprindelige præg, men samtidig blev antagelige at sidde på. I kirken er ophængt epitafium og maleri over Niels Sørensen Nykirk og hans eftermand i såvel embede som ægteskab, Svend Sørensen Leth. Maleriet er omdannet til præstetavle.

Niels Sørensen Nykirk

Stolestaderne i dag.

Lyngby kirke

Niels Sørensen Nykirk var selv præstesøn fra Øster Nykirke ved Hærvejen, Danmarks højest beliggende kirke. Derfra har han taget navnet.

Selv fik han 23 børn, hvoraf en lang række sønner blev præst. En af disse, Hans Nielsen Lyngby, født i Lyngby 1611, blev sognepræst i Väskinde på Gotland i 1645, netop som Skåne, Halland og Blekinge blev svensk. Hans Nielsen Lyngby er altså formentlig gået over i svensk tjeneste, og hans familie er forblevet i Sverige.
Niels Sørensen Nykirk er ikke bare den præst, som har været her i sognene i den længste periode. Han har også sat sig flere varige minder i Lyngby kirke, idet det er ham, som i 1616 skænkede kirkens bænke - de samme, som vi stadig sidder på, om end de er blevet gjort mere magelige ad to omgange, sidst i 1997. Præstetavlen og epitafiet derover stammer også fra Niels Sørensen Nykirk. Præstetavlen var oprindeligt et maleri af hele Niels Sørensens og hans efterfølgers familie.

Nu føjer vi så også Anders Brogrens portræt til Niels Sørensens familiebillede.

(Brogren er efterkommer efter Hans Nielsen Lyngby og altså svensk)

756 Lyngby-Albøge

10. 1605 [Slotsp. p. Kalø c. 01] Niels Sørensen **Nykirk*** (Faber, Fabricius), vist af Ø. Nykirke-G., f. c. 78; St. i Kbh. (04); 1 ~ Else Nielsdtr. Ørsted (Ferslef) af Ørsted-E., f. c. 85, † 29/4 24; 6 S., 6 D.; 2 ~ 25 Mette Thomasdtr. Lyngaae, af Lyngaa-S., f. 19/12 05; 7 S., 4 D.; 2 ~ Etm.; see L. S. Grenaae i Vivild-V.; N. N. Lyngbye i Braband-K.; J. N. Lyngbye i Helgenæs; N. N. Krog i Veilby i J.; T. N. Lyngbye i Hørby; A. N. Lyngbye i Nors-T.; Claus N. og Chr. N. Lyngbye i Aalsø-H.; S. N. Lyngbye t. Roesk. Dk. r. Cap.; N. R. Trane og P. H. Steenstrup i Hyllested-R.; [† 6/5 1651; Prøveskrift for Biskop Gjødesen i Aarh. c. 1604; Malerie og Eptph.].

F-P s. 140 (»Claudius Severini Nykiercke«); KS 5:2 (1903-05), s. 555; 3:2 (1877-80), s. 752; 3:2 (1877-80), s. 747 (»Nicolaus Severini Fab.[ricius], filius D. Severini in Nykirke«); FAaW s. 10, 16-18, 41-43.

(**11.** Niels **Fabricius**. Udgaar – er identisk med forrige).

12. k. 8/6 1651, conf. „post varias lites“ 31/3 52, o. 27/4 [Hør. Slag. (50)] Svend Sørensen **Leth** af Vegerslev-V., f. 4/1 21; St. Aarh. 43, Bacc. 50; Pr. 16/10 67; ~ F. E., † 29/3 89; u. B.; [† 29/10 1685; blev 51 udfordret af Christopher Sørensen Qvist (siden p. Anholt), der havde faaet Kaldsbrev fra nogle Bønder, der ikke var valgt til at kalde, og forfulgte ham med Proces. Skønt ikke lovlig kaldet holdt Christoffer Quist en slags gudstjeneste paa kirkegaarden og forfulgte Svend Sørensen med proces. Rettertinget godkendte 30/3 52 Svend Sørensens Valg; Malerie og Eptph.].

Niels Sørensen Nykirks far var **Søren Nielsen Smed**, præst i Øster Nykirke og Give. Vejle amt (fra før 1600 til sin død) , død 10/8 1606 elle 08. Han var gift med **Bodil Andersdatter**.

Øster Nykirke kirke, Grene provsti

Sørens far var **Niels Nielsen Smed (kaldt Nicolaus Fabricius**) (Fabricius = Faber = Smed) f. i Vejle købst.. ca. 1510. 1554 Præst i Gadbjerg, senere Jelling Hover. Gift med **Karen Mortensdatter** omkring 1536.
De havde børnene: (Morten – Anne – Kiersten – Karen – Karen - Søren – Niels – Peder – Knud – Else – Christen - Anders - Anne). Iflg. Hover kirke skulle der være 12 sønner, der alle blev præster.
Knud blev præst i Gadbjerg, Anders i Jelling (hans efterfølger) og ovennævnte Søren i Øster Nykirke, Niels i Vandel og Morten i Lundum-Hansted
Han var den første reformerte præst i Jelling (Alster Klug), Han døde 23. aug. 1575 i Jelling.- og **her er hans og konens gravsten**:
Han lå i koret i kirken, men stenen er nu på Vejle museum og er i to stykker.

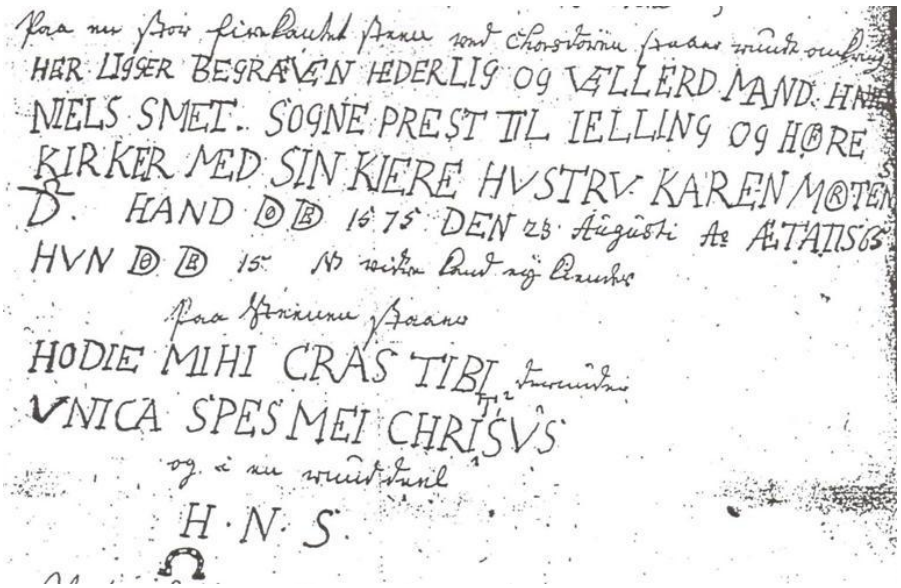
HER LIGGER BEGRAVEN HEDERLIG OG VELLERD MAND HR
NIELS SMET. SOGNE PREST TIL IELLING OG HØRE
KIRKER MED SIN KIERE HVSTRV KAREN MØTE
D. HAND DØDE 1675 DEN 25 Augusti Æt ÆTATIS 63
HVN DØDE 15 Nb
HODIE MIHI CRAS TIBI
VNICA SPES MEI CHRISVS
H·N·S·

Se hesteskoen, det skulle være hans bomærke.

Og listen over præster i kirken:

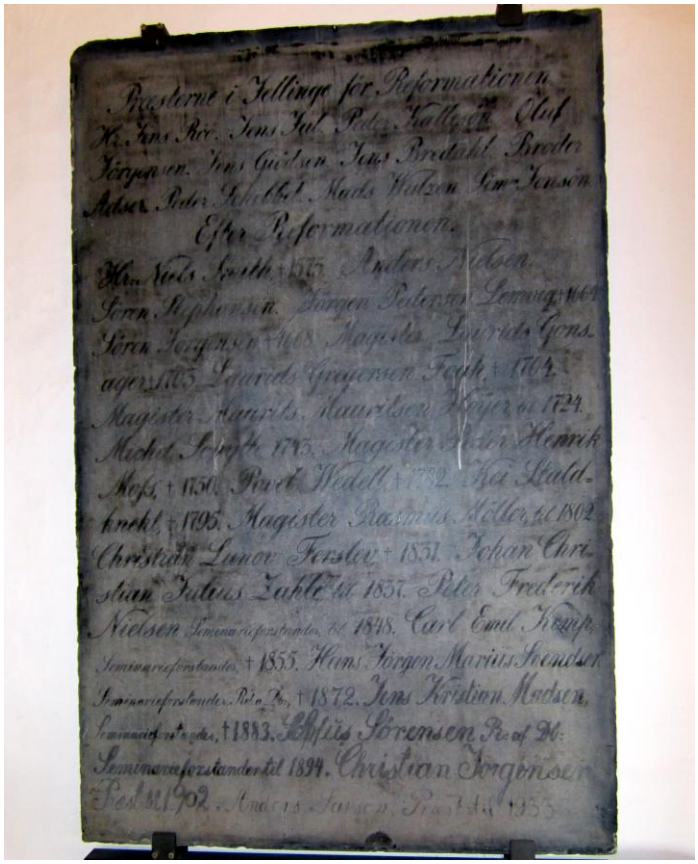
Præsterne i Jellinge fr. Reformationen.
Kr. Jens Kr. Jens Jul. Peder Valle ex. Olof
Jørgen sr. Jens Gudsen Jens Brødskl. Broder
Anders Peder Joh. Ol. Mads Wolzen Cor. Jensen
Efter Reformationen.
Hr. Niels Smith † 1675 Anders Nielsen
Søren Pedersen Jørgen Pedersen Lemvig
Søren Jørgensen 1708 Magister Laurids Jens
ager 1705 Laurids Jørgensen Foss † 1764
Magister Henrik Laurisen Kjær ex 1724
Michel Joseph 1795 Magister Peter Henrik
Moss † 1750 Povel Wedell † 1792 Kai Ludd
knudt † 1795 Magister Rasmus Møller ex 1802
Christian Lauge Forsler † 1851 Johan Chri
stian Julius Zahle ex 1857 Peter Frederik
Nielsen Seminarieforstander ex 1848 Carl Emil Kemp
Seminarieforstander † 1855 Hans Jørgen Marius Svendsen
Seminarieforstander Ridder &c. † 1872 Jens Kristian Madsen
Seminarieforstander † 1883 Ipsius Sørensen Pr. af 96
Seminarieforstanderen til 1894 Christian Jørgensen
Præst til 1902 Anders Jensen Præst til 1953

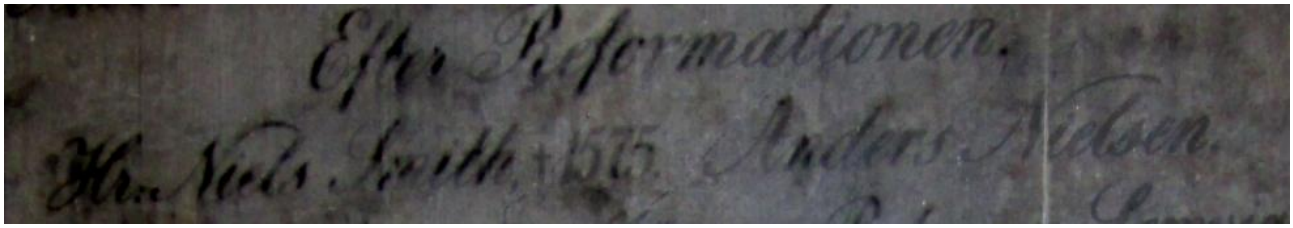
Efter Reformationen.
Hr. Niels Smith † 1675 Anders Nielsen.

Udplug af tavlen

Henrik Rantzaus tegning ca. 1591 af Jelling kirke.

Fra Slægten Ottosen stammer følgende:

Han blev sandsynligvis ordineret til katolsk præst af "gamle Iver Munk" biskop i Ribe, og fik kaldsbrev på Gadbjerg, hvor han efter reformationen (1536) fortsatte som protestantisk præst. Den første tid i præstegården har Niels Smed naturligvis levet i cølibat, men formentlig kort efter reformationen er han blevet gift med Karen Mogensdatter (nogle kilder siger Karen Mortensdatter - se: http://www.christrup.eu/joerns_familie/823.htm).

Fra Gadbjerg flyttede han til Jelling, hvor han var sognepræst fra 1554 til sin død i 1575. Han skulle som den første lutherske præst gennemføre reformationen og "omskole" menigheden til at blive lutheranere eller protestanter.
Reformationen skete ret hovedkulds. Hidtil havde gudstjenesten foregået på latin, men med prædiken på dansk. Nu skulle den foregå på dansk med hovedvægt på prædiken og salmesang allerede fra oktober 1536

De første år efter reformationen havde Niels Nielsen, som andre landsby-præster, ingen hjælpemidler til sin rådighed. Præsten havde ingen bogsamling selv. En bibel på dansk kom først senere - i 1550 - og det varede nok længe, inden den kom helt ud i landkirkerne, selvom det var hensigten, at den skulle ligge i alle kirker. Christian den 3.s bibel er udgivet kort efter bogtrykkerkunstens opfindelse. Den indeholder en række fornemme træsnit, men først og fremmest består dens betydning i, at den har været et vigtigt led i videreførelsen af evangeliet til senere slægtled, og det er denne Bibeludgivelse, som har været altafgørende for bevarelsen af det danske sprog.

Niels Nielsen har været bonde som sine sognebørn dog med den forskel, at han har kunnet læse og skrive og har kunnet latin. Hans uddannelse til katolsk præst kan have foregået ved katedralskolen i en domkirkeby, sandsynligvis Ribe eller Viborg, hvor han har lært teologi og latin og har fået en praktisk oplæring hos en af domkirkens præster. Men landpræsten har ikke været en lærd mand. I Janderup ved Ribe var præsten sognets smed. Et andet sted blev en karl hos bispen ordineret som præst udelukkende for sin klare og tydelige måde at læse op og tale på.
Efterhånden kom der lidt mere styr på kravene til præsternes uddannelse, der stadig var den lokale biskops ansvar, men først i 1629 blev der krav om en egentlig universitetsuddannelse. Men for alle de præster, der var blevet siddende i deres embeder, skulle der jo en slags "efteruddannelse" til efter reformationen. Den foregik ved bispevisitatser, besøg i kirken af bispen, hvor han fortalte både præst og menighed, hvordan de skulle forholde sig til alt det nye.

Der har ikke været brugt salmebøger et sted som Gadbjerg eller Jelling. Almuen kunne på det

tidspunkt hverken læse eller skrive, så man har lært salmerne udenad og haft degnen som forsanger. Den første salmebog, der kom i 1534, har næppe været tilgængelig på disse kanter.

Meget af dette er jo også gældende for de andre tidlige præster.

Mette Thomasdatter Lyngaa's far (g.m.Niels Sørensen Nykirk) var **Thomas Nielsen Lyngaa(Felslev/Ferslev**) f. 1575 i Støvring, Randers. Præst i Lyngaa-Skjød fra 1602 – 1623, hvor han døde 17. aug.1623
De må også have været i Seest, for der er Anna født i 1620.

10. Thomas Nielsen Lyngå (Felslev) født i Randers 1575, † i Lyngå 17/8 1623, 48 år gammel. Sogneprest i Lyngå (Sabro Hrd., Århus amt) 1602-1623, etter å ha vært kapellan en tid i St. Mortens kirke i Randers. (Thomas Nicolai Randrusienses)
Han havde broren Christen Nielsen (1581-1634), sognepræst i Skivholme (Framlev hrd. Århus amt og stift) fra ca. 1606

Thomas N.L.'s far hed Niels Nielsen Ferslev f. 1545 død efter 1580. Hospitalsforstander i Randers..

Thomas var gift med **Karen Thomasdatter,** f. i Virring, Sønderhald herr. Ca. 1578 og død i Viborg 1.febr. 1620 (der hun var der opreist sit erinde at forrette)
de havde børnene: Peder, 1602 - Margrethe – Maren - **Mette** – Niels - Otto – Inger – Henrich, 1614 – Anna, 1615 – Jacob 1617
Se Fl. Aagaard Winthers: Præstehustruen i Lyngaa og hendes familie.
Karens bror har skrevet om familien.
Og hendes far hed **Thomas Christensen** f. ca. 1551 og død marts 1584, sognepræst i Virring og Essenbæk , Sønderhald, Randers.
(se den norske Rostrupslekten)

Tibage til Thrane:
Jens Nielsen Thranes forældre er degnen **Niels Thrane,** dåb 7/11 1686 - 9 - Hyllested og **Kirsten Poulsdatter Sandholt** på Rugaard **,** Rosmus sogn**,** der blev gift 21/12 1707 i Hyllested kirke
Indført i kirkebogen i Hyllested 7/11 1686 (Niels Nielsen Thrane)

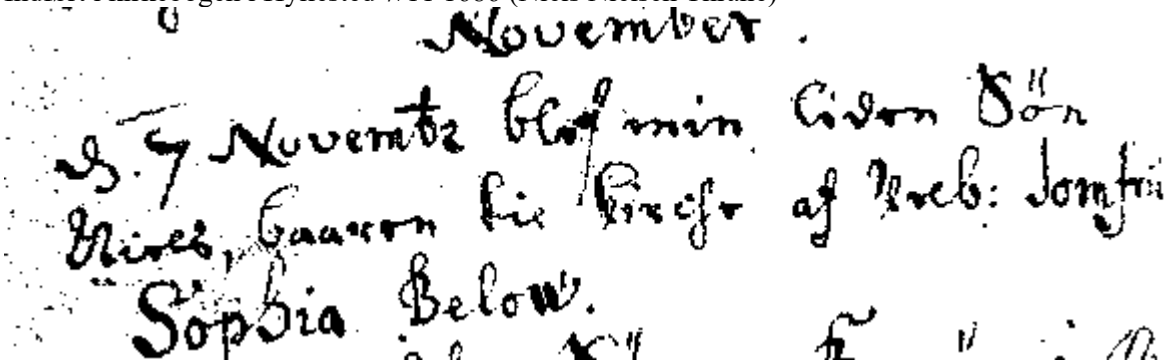

7. November blef min liden Søn Niels, baaren til Kirche af Jomfru Sophia Below.

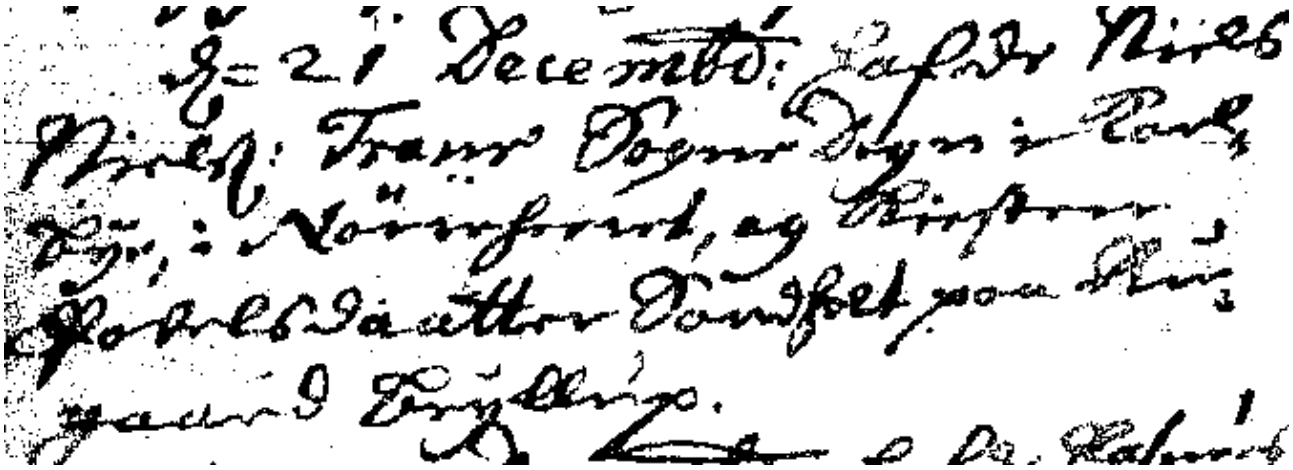

Hyllested/Rosmus kirkebog 1707 den 21. dec.
21. December; holde Niels Nielsen Trane, Sognedegn i Karlby i Nørreherret?, og Kirsten Poulsdatter Sandholt paa Rugaard bryllup.

I Hostrup Schultz: Århus Stifts degne 2. udg. Står der: Sognenr. 92: Karlby/Voldby. Degn Niels Nielsen Thrane, død 24/12 1739 i Karlby, Skifte 19/1 1740.

I Københavns Universitets Matrikel ser det ud som om Niels har gået på Universitetet i 1691/92, idet der er nævnt en Nicolaus Trane.

De havde børnene: 1708 8/11 Nille Kirstine
1710 17/2 Claus
1711 23/4 Ebbe Paulin gift med Ingeborg Sternfelt
1714 2/8 Anne Petronelle
1717 Hans død 7 år gl.
1720 18/11 Jens Gilius
1724 Kirsten død 33 uger

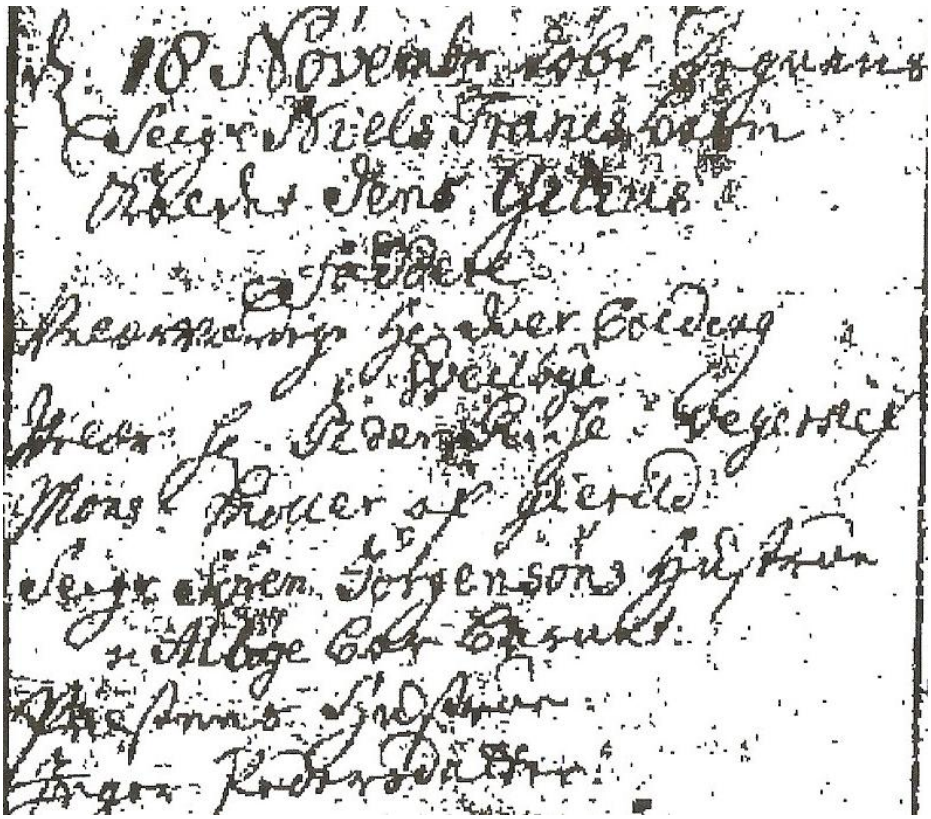

Jens Gilius

sin Del deri. Ellers maatte man mange Steder i Landet indberette, Sogn efter Sogn, at der ingen Skole fandtes.

Pietisterne kunde nemlig ikke finde sig i at blive staaende ved de utilfredsstillende Forhold. Ved Katekisationen havde de opdaget, hvor tyk Vankundigheden var. De saa, at der maatte skabes et helt Skolevæsen. Navnlig var den bekendte Hofpræst J. B. Bluhme ivrig for Sagen. Han er i Grunden den danske Folkeskoles Fader. Der indhentedes da Erklæringer fra alle Landets Præster om Forholdene. I April 1737 har Nørre Herreds Præster skrevet deres første Indstillinger. Kjeld Bøg beretter da, at Degnen bor i et Lejehus i Karleby og læser med Børnene under 9 Aar, hvorefter de gaar til Voldby Skole. Præsterne i Gerrild og Veggerslev gør iøvrigt opmærksom paa, at de fleste Bønder kun lader deres Børn gaa i de tre Vintermaaneder, „den Stund Ploven hviler". Derfor vil de have Skolepligt indført.

Da Loven kom, satte den Degnene til at være Skoleholdere, og nu maa Kjeld Bøg atter til at indberette ($^{23}/_{3}$ 1739): Sognedegnen *Niels Trane* i Karleby er en gammel og affældig Mand paa næsten 70, og hans Syn er meget slet, saa han kan ikke være Skoleholder. Derimod er der i Voldby en habil og dygtig Skoleholder, som er opfød ved Skolehold og en skikkelig Skoleholders Søn, som nu har været Skolemester sammesteds i 5 Aar. Kjeld Bøg bruger stærke Lovord om ham og mener, at de andre Byers Børn sagtens kan søge til Voldby Skole. Der er ingen Degnebolig i Karleby, men det er Kirkepatronen Chr. Fischers Pligt at bygge en saadan[1]).

[1]) Indberetningerne i Bispearkivet.

Kirsten Poulsdatter Sanholt døde 14. marts 1751 og begraves 18. marts.

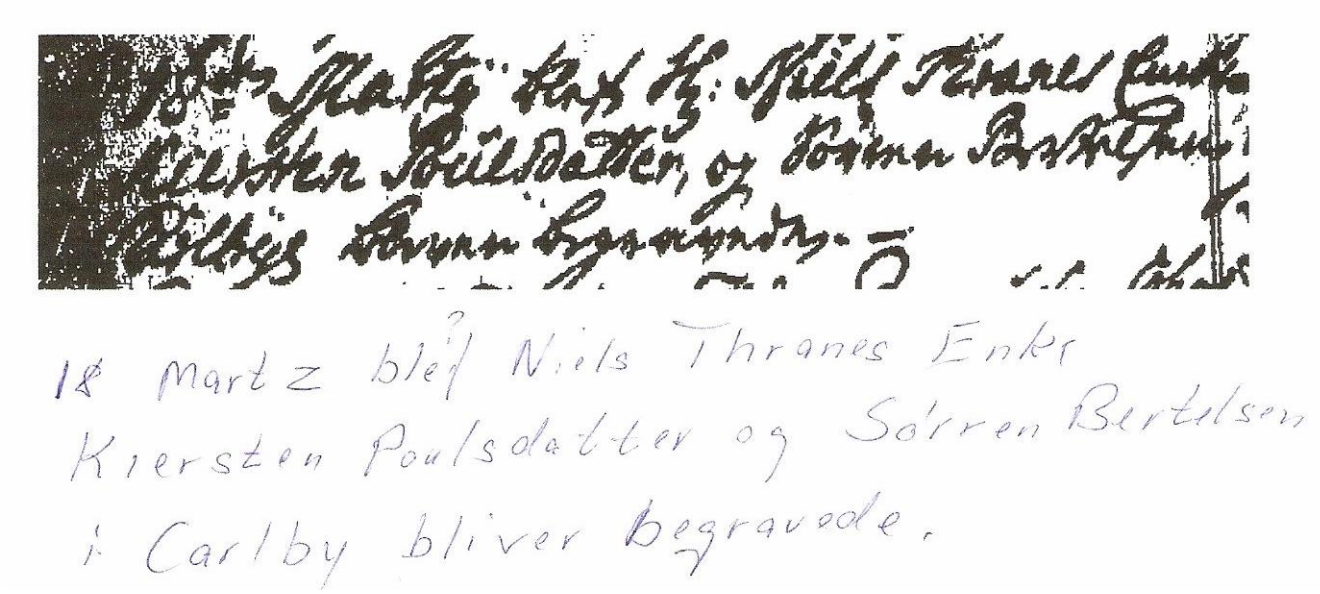

18 Martz blef Niels Thranes Enkr
Kiersten Poulsdatter og Sörren Bertelsen
i Carlby bliver begravede.

Skifter efter både Niels og Kirsten er vedhæftet, og det er underligt at Jens ikke er nævnt i faderens skifte. Han er nævnt i moderens skifte.

I 1740 ved registrering af boet er Claus og Ebbe Paulin og Nille Kirstine ikke til stede. Det nævnes at de er på Sjælland, og Kirsten får besked på ved første post at give børnene besked.
Ebbe Paulin er corporal under Oberst Falkenschiolds Compagni, og ligger inquarteret ved Callunborg.

Der er registreret en hel del ting – også lidt kvæg i gården, i alt 47 Rd.

Den 28. juni 1740 er Ebbe Paulin hjemme, og de øvrige har fået besked.
Der bliver registreret en del udendørs ting til reparation, da huset er brustfældigt. Det vil koste 35 Rd at reparere, og man ved ikke hvor meget af dette, fruen på Vedø, der ejer huset, vil kræve betalt.

Der er også noget gæld på 18 Rd.

- og den 19. Juni 1741 blev der holdt auktion over en del ting, hvor der indkom 12 Rd.

Den 14. Marts 1751 døde Kirsten Poulsdatter Sandholt, og hun blev begravet den 18. Marts i Karlby.
Skiftet efter hende starter den 12. april 1751, og her nævnes Claus, Ebbe og Jens og de to døtre (i faderens skifte kun den ene datter). Claus og Ebbe er et sted på Sjælland og Jens et sted på Helgenæs, og ellers ved man ikke noget, og det er jo lidt.

Jens får besked af både Skifteforvalteren og Assessor og Notaris, men han kommer ikke. Der møder så en Jens Rasmussen på de fraværende arvingers vegne.

Da hendes jordiske gods skal sælges på auction, får Jens tilsendt en Placat desangående, men har reagerer ikke.

Der må have været nogle mærkelige familibånd, når ingen ved hvor de fleste børn er, og det kun er Ebbe, der er hjemme efter faderens død.

Skifte og auction sidst

Anders Nielsen Wærn fik en datter i 1725 sandsynligvis i Borup hendes navn var:

Anne Marie Andersdatter f. 1725 i Borup ? på Helgenæs- gift 1747 med skoleholder **Jens Nielsen Thrane** f. eller døbt 18/11 1720 i Karlby, Djurs Nørre, som ligger på Mols. Han er døbt Jens Gilius Thrane, men Gilius bruger han åbenbart ikke.

Jens Nielsen Thrane:

Student fra Aarhus universitet i 1742 (Wangensten, bind 3 s. 23)

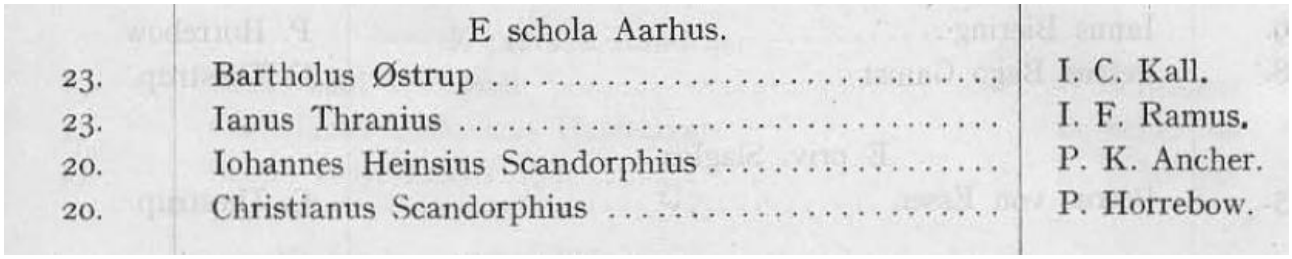

	E schola Aarhus.	
23.	Bartholus Østrup	I. C. Kall.
23.	Ianus Thranius	I. F. Ramus.
20.	Iohannes Heinsius Scandorphius	P. K. Ancher.
20.	Christianus Scandorphius	P. Horrebow.

Aarhus universitet 1742

Jens Thranes underskrift

Jens har nok måtte stoppe med at studere, efter faderens død, og er derfor blevet skoleholder på Helgenæs. Han var vel lidt studeret.

Fra Historien om Helgenæs:
Skolen lå i Esby og var den eneste på Helgenæs. Den blev oprettet efter et møde i 1741, hvor herredsprovsten og repræsentanter for godserne var til stede.
Lærerens løn kom fra godserne + skolepenge fra eleverne, tørv, græsning til en ko og seks får, halm ,jordlod, men det var ikke noget man blev velhavende af.
Læreren var ikke uddannet men havde været til en prøve hos præsten, og undervisningen var underlagt tilsyn af provsten eller biskoppen.

Alle børn fra 5- 6 år skulle undervises i kristendom og læsning sommer og vinter. Ville man lære mere måtte man selv betale. Undervisning i skrivning og regning kostede 1 – 2 skilling om ugen. Degnebolet (boligen) var fire gulv + 3 til skolestue og 1 til tørv. Samt en brønd og en have.
Inventaret i skolen bestod af 1 – 3 pælsatte borde, 2 – 4 bænke på pæle, en vind- eller bilæggerovn af jern eller teglsten samt nogle bøger (bibel, testementer, Pontoppidans forklaring, salmebog, evangeliebog, katekismer og abc'er samt andre rekvisitter som sorte trætavler, blækhorn, pennefjer og linealer. Senere fik de også la Placetes Christ. moral, Starchs Salighedsorden og Hubners bibelhistorier.
På H. har undervisningen vist nok altid været rimelig god.

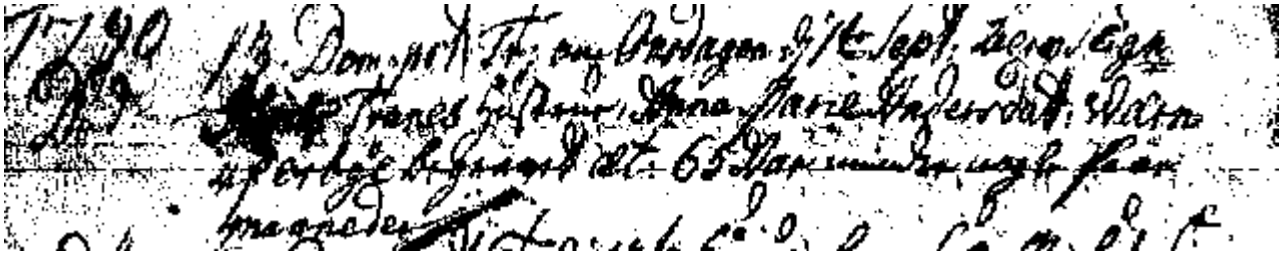

Anne Marie druknede i tørvegraven mellem Ørby og Klebjerg.
Begravet 1. sept. 1790.

De havde 4 børn:
Thomas Bjerring Thrane f. august 1766 I Esby på Helgenæs,døbt 30. sept. død 13/8 1837, I Esby, begravet 20. aug.
Karen 1748 død 1756
Anders 1750 død 1768
Niels maj 1758 død 26/7 1831

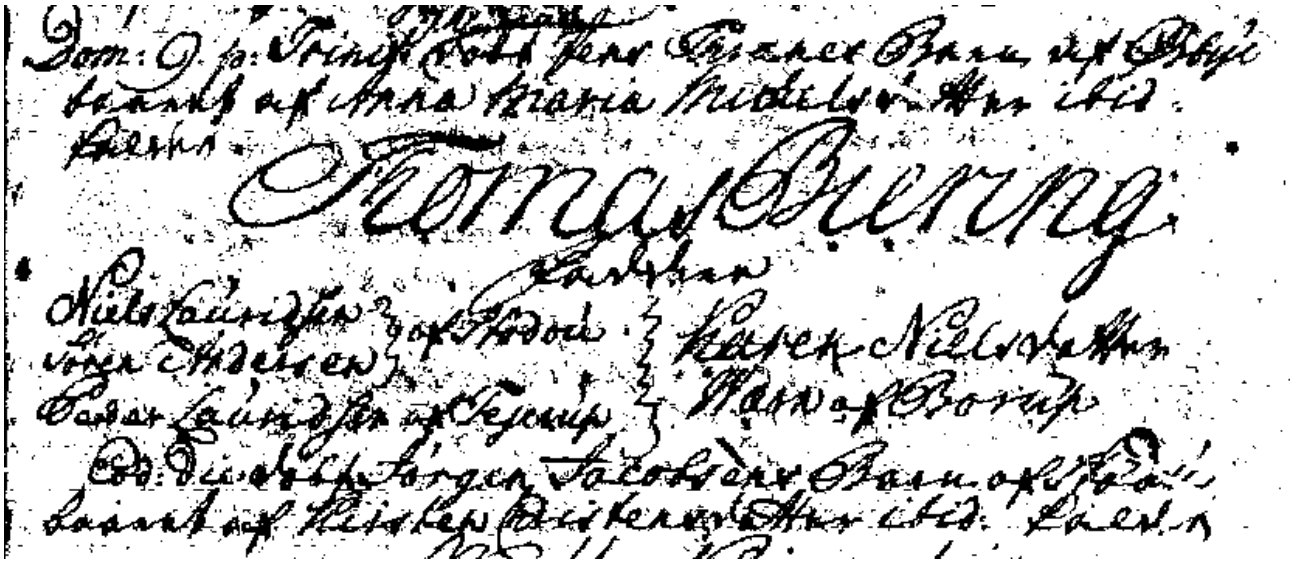

Måske Thomas har navnet Biering efter en Thomas Hansen Bering (Biering) der havde gårde i Esby, og Øsby og som solgte dem i 1767(Historien om H. bind I)

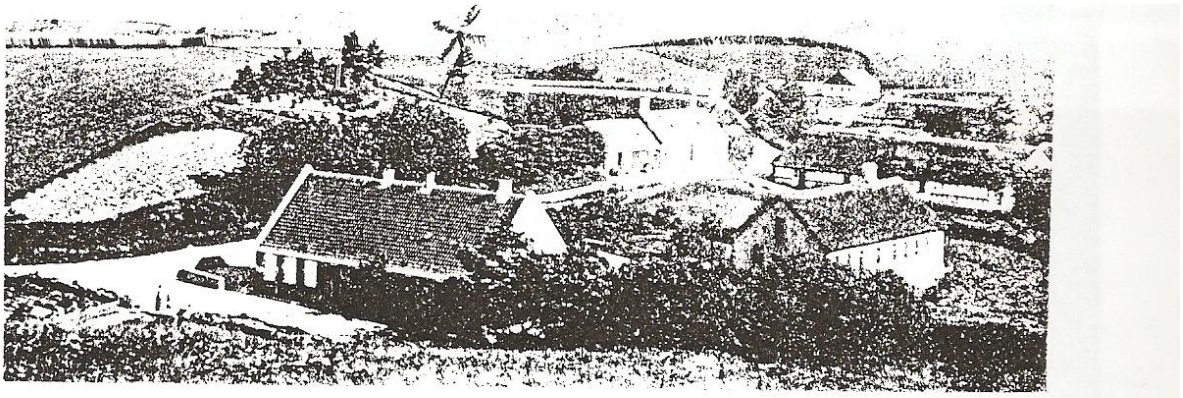

FIG. 51. PARTI FRA ESBY. SKOLEN I FORGRUNDEN, BAGVED MØLLEN. CA. 1900.

Fra Historien om Helgenæs, bind 3

Den 12. May 1749 var han vidne i en skifteforretning i Esby efter Ane Jensdtr. og studiosius

1763 Jens Thrane er som vurderingsmand med til at vurdere hvad de fattige skal have af hjælp. (Hist. Om H. bind I)

8. juli 1770 (tinglæse 11. aug. 1800) får Jens skøde på matr.nr. 8 af Stødou Mark (ser ud som en lille plet jord til en hængeplads)

22/4 1781 Thomas bliver konfirmeret i Helgenæs kirke

1787 da bor Thomas og hans mor Anne Marie hos broderen/sønnen Niels i Ørby og Jens er forvalter på **godset Hessel** på Mols (i dag idræts-skole)

1801 bor Jens Nielsen Thrane hos sin søn Thomas i Ørby, Helgenæs og han dør i 1801 og der er intet skifte. (Mols herred)**christen**

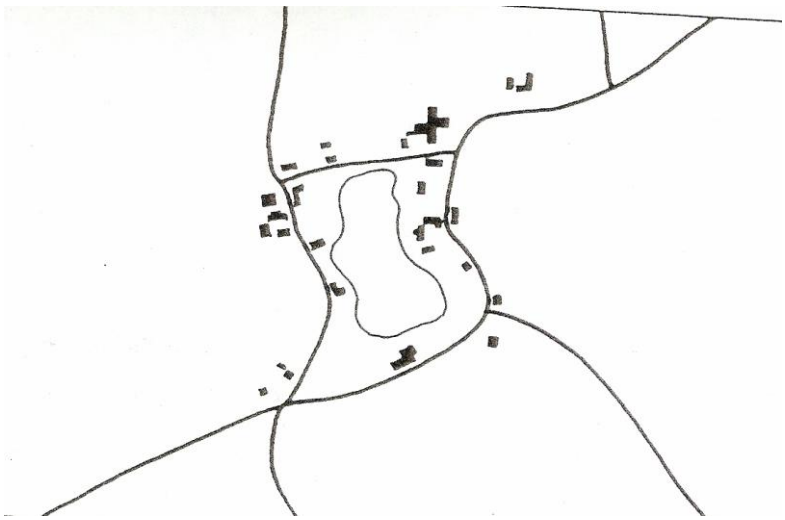

Esby var en ringby med en slynget gade og en sø i midten.

2/5 1794 **Thomas** viet til **Karen Christensdatter Maj**, f. apr. 1764 i Esby, Helgenæs. Død 11. nov. 1838 i Ørby.
Hendes forældre: Christen Sørensen Maj f. 1729 (hans far Søren Christensen Maj) og Elsebeth Sørensdatter.

De har 6 børn:
Anne Marie Thomasdatter f. 9/1 1794 i Ørby død 29/7 1813 i Ørby
Jens Thomassen Thrane f. 7/1 1797 i Ørby
Kristen Thomassen Thrane f. 21/12 1798 i Esby død 25/7 1860 i Ørby
Anders Thomasen Thrane f. 2/6 1801 i Ørby død 19/1 1857 i Århus
Else Cathrine Thomasdatter f. 2/6 1801 I Ørby
Niels Thomassen Thrane f. 28/7 1808 I Esby senere styrmand

1794 den 22. april køber Thomas og Johan Friderich Clausen en gård i Ørbye af enken Mette Pauline Langballe. Købesum tilsammen 200 Rdr. *Se sidst*

I 1796 den 15. aug. Bliver jorden udstykket mellem dem. Thomas 1-2-3-1 5/24, Johan 0-7-3-1 5/24, Johan Christoffer Hansen 0-0-2-3 7/24 50 Rigsdaler Curant og Thomas' bror Niels 0-0-3-2-7/24, 25 25 Rdr. *Se sidst.*

Ud over at være selvejer er Thomas skrædder, og nu er han blevet nabo til Niels. Desuden bliver han kromand.

Bygget ca.1800, for fiskerne på Samsøs skyld, så de havde et sted at overnatte i dårligt vejr.

1808 bor de i Ørby, Helgenæs Niels født

1829 den 10. august sælger Thomas sin ejendom til sønnen Christen Thomassen Thrane for en Sum af over 100 til ikke over 200 Rbd.
Så får han og Karen et hus og diverse underhold – *se sidst.*

1834 bor Thomas hos sin søn Christen i Ørby

1834 bor Anders i Adelgade 50, Skanderborg, ugift, farver . 1 svend, 1 lærling, 2 karle og en pige

8/8 1835 **Anders Thomsen Thrane** bliver viet i Ormslev kirke til
Thora Antonia Helene Erhard - se familien Erhard
trolovet 4. juli. forlovere: Laurids Wallich, (Thoras mosters mand) Ormslev og gårdejer Ostenfeld, Aabo.

Anders er farver

Thora Ehrhart gift Thrane

De får 4 børn:

Ernst Alexander 14/5 1836 død i København som student 17/2 1860

Emma Sophie f. 30/1 1838 lærerinde, dimit. 1879 fra Femmers sem. Var i 1867 lærerinde på Gerdorfslund hovedgård.
Pludselig død i jernbanevogn i Lyngby 27. aug. 1883.Da lærerinde på Blokhus. Ugift. Hun havde skrevet testamente d. 21. juli 1883 (se hendes mors dødsanm.).

Helene Marie f. 18/11 1840 I 1867 lærerinde i Årup mølle v. Vejle

Karen Marie (oldemor) f. 2/2 1843 død 28/3 1902 i Randers

Omkring 1835 kunne en håndværkersvend tjene omkring 4 mark om dagen, eller ca. 200 rigsdaler om året.En tjenestepige fik - når det kom højt – 30 Rigsdaler om året + kost og logi.
Flæsk var det billigste kød (indeholdt meget mere fedt end i dag). Prisen var 24 – 28 skilling pr. lispund, der svarede til 8 kg.
Oksekød kunne man få for 8 – 10 skilling pundet.
Æg for 12 skilling snesen (20)

1840 De bor i Adelgade 50, Skanderborg (går op til Slotsholmen v. søerne) 50 var et mart.nr., i dag hedder grunden 32 og nr. 31 er solgt fra, som det fremgår af matrikelkortet nedenunder, og lokalarkivet.

Huset overfor nr 32 må være Amtsgården, og denne bygning var der også i 1840

Et maleri der viser hvordan arbejdet foregik i et farveri.
Det må være meget usundt.

Brandtaxationsprotokol for Skanderborg Købstad 1818-1855
25. november 1837

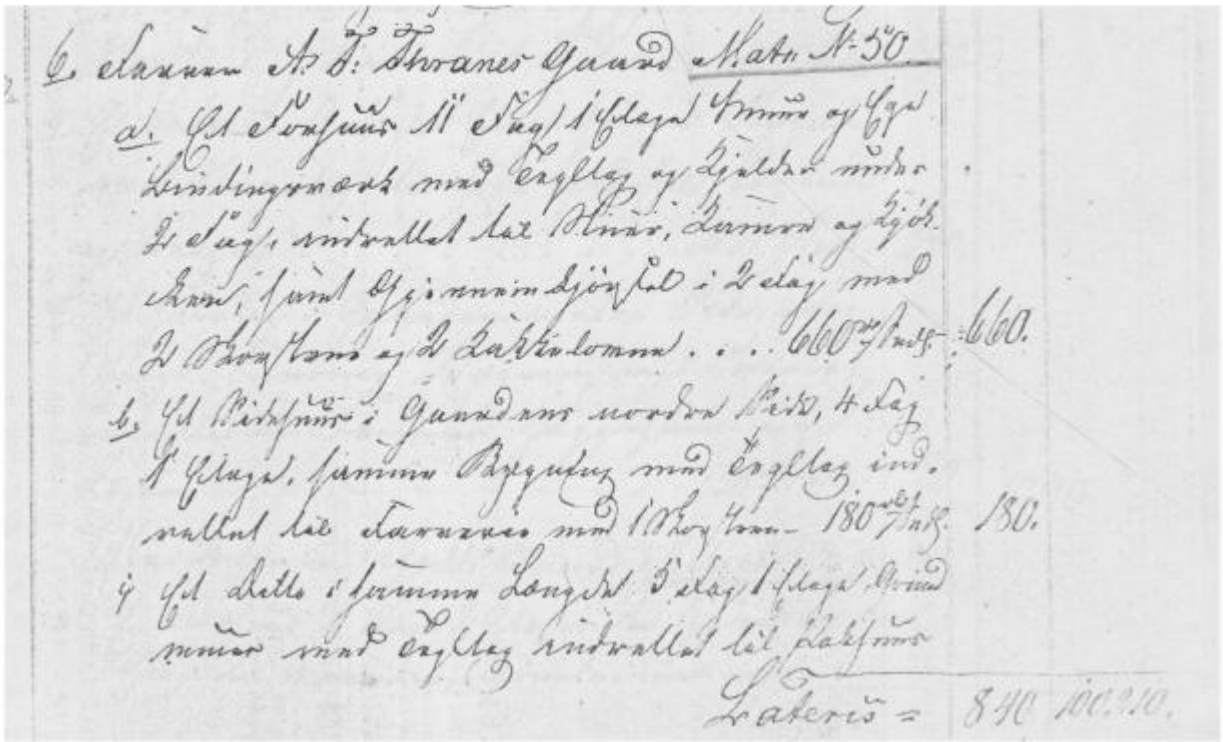

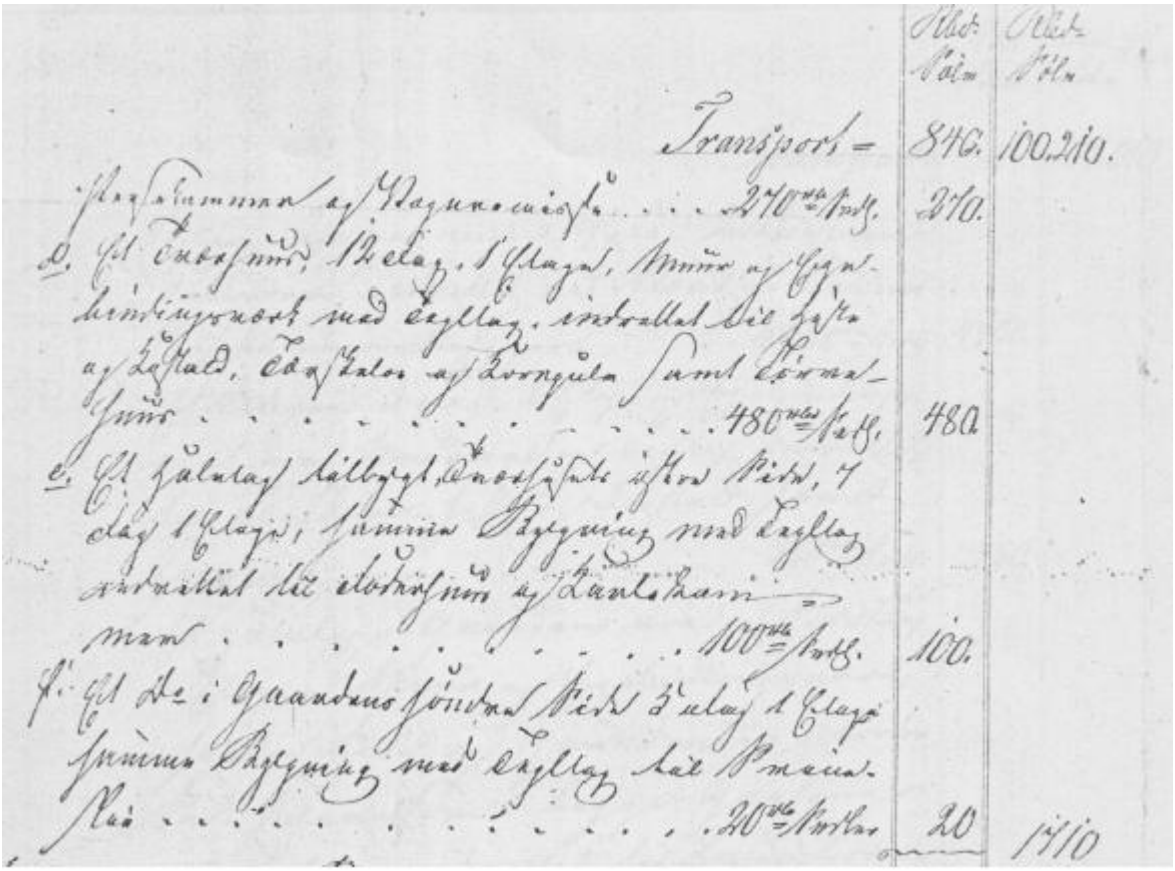

Der er også en for 1847, hvor de stadig har adresse der.

1845/50 I dette tidsrum er de sandsynligvis flyttet til Århus

1850 De bor Vestergade, 617 litra A, 1072 (sikkert nr. 20 i dag)

1851 han får borgerbrev 22/9 1851 i Århus

1855 Studsgade 180 stuen, forhuset, Aarhus (i dag nr. 31)

Fra Sejrs sedler 5/9 1856:

Undertegnede er fra Søndagen den 11. Mai flyttet fra Middelgade l Gaarden Nr. 180 paa Studsgade, ved siden af Købmand Hjelm. L. Nobel, Farver.

Studsgade 31 – dengang 180 – stuen

Studsgade 31 i dag

Studsgade 1881 m. byport og bæk.

Middelgade lå helt ned til vandet, og da kystvejen kom blev det til Mejlgade.(nedenstående)

https://www.kulturarv.dk/fbb/sagvis.pub?sag=1096494 Her kan læses om gårdens fredning og kulturarv.

Studsgade 31er sandsynligvis opført omkring år 1600 og forhusets historie kan med sikkerhed føres tilbage til 1667. I 1739 nævnes sidehuset for første gang. Ved den første brandtaksation i 1761, beskrives Studsgade 31 som en gård i bindingsværk med et 15 fags gadehus, et sidehus på tre fag og et ni fags baghus. I en brandtaksation i 1844 beskrives Studsgade 31, sådan som det kom til at være efter ombygningen i 1841. Her beskrives forhuset som 13 fag langt med underetage indrettet med værelser og butik, mens øverste etage var indrettet med syv værelser, der alle var pudsede og tapetserede. Det trefags sidehus var ligeledes indrettet med værelser. Ved denne ombygning blev sidste fag rettet ind, så gavlen flugtede med nabobygningen, Studsgade 33.

I forhus og sidehus knytter de bærende fredningsværdier sig i det ydre til det sortopstolpede bindingsværk med alle detaljer, de stort set udbrudte tagflader af røde vingetegl, samt det pudsede og malede murværk og tavl. Hertil kommer alle ældre og oprindelige bygningsdele og -detaljer, herunder porten med gangdør, hovedgesimsen og trappesten samt den traditionelle materialeholdning.

1855-09-25
Aarhus Stiftstidende
To duelige Farversvende kunne strax erholde stadigt Arbeide hos Farver Thrane paa Studsgade. Sammesteds kan en flink og rask Karl faae Tjeneste til 1. November, og en Confirmeret Dreng blive antaget i Lære paa gode Vilkaar.

1857 19. jan. dør han i Århus og bliver begravet 26. jan. fra Domkirken. Er nok begravet på Søndre kirkegård.

+A.Th. Thrane
+Farver
+Thrane
1857-01-24
Aarhus Stiftstidende
At min kjære Mand, Farver A.Th. Thrane, Mandagen den 19. Januar er indgaaet til den evige Hvile, bekjendtgjøres herved sørgeligst for fraværende Slægt og Venner. Aarhus, d. 24. Januar 1857 Paa egne og Børns Vegne Thora Thrane født Ehrhart

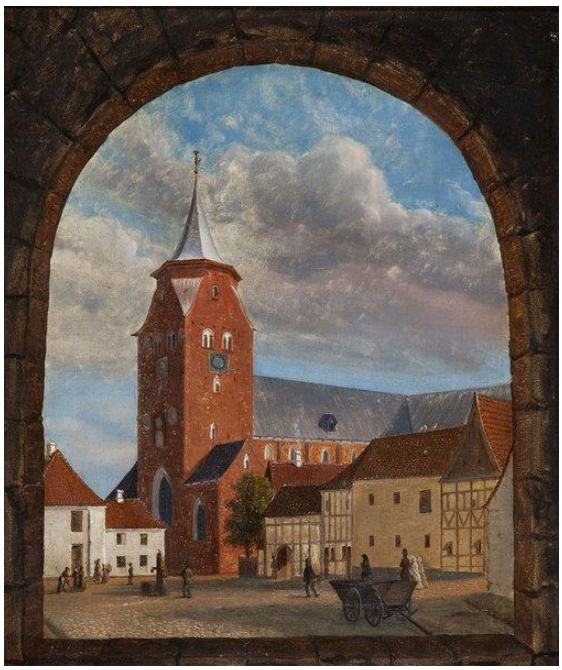

Domkirken 1843

Thora sidder i uskiftet bo.

Derefter blev forelagt boet efter afdøde farver Thomas Thrane. Enken Thora Thrane mødte ved sin laugsværge Procurator Masi? og idet han foreviste Amtets bevilling af 17. f.m. for Enken til at hensidde i uskiftet boe begjærede han boet extraderet Enken imod Radignition . Skifteretten indvilgede heri og med hensyn til boets Formue beregnes Radigmitionen saaledes: Skifteforvalteren 50 rd , Skriveren 16m 4 p Justitsfond 13 rd 2 p I alt 89 rd hvilket Laugsværgen lovede at indbetale til Skifteren inden maanedens udgang. Den fremlagte bevilling indføres Fol: Boet overdrages Enken til privat Brug og Raadighed og udgaar fra Boets behandling.

Rettens underskrifter

I 1850 har Århus 7.886 indbyggere. I 1853 hærger koleraen byen . Gasværket bygges og i 1855 får byen gaslamper.
Aviserne var Århus Stiftstidende og Jyllandsposten (der udkom i 1838)

Thora flytter til Vejle hvor søsteren Cathinka er gift. I
1860 bor hun Kabbeltoft B 38 E Vejle sammen med Karen Marie, der er 17 år.

Hun bor siden i 1½ år i Aarup mølle, v. Vejle, hvor datteren Helene er lærerinde.
Så rejser hun til København, bliver indlagt på hospital, men kommer tilbage på det herværende (Vejle) hospital og døde her 8. juli 1867. Hun blev begravet 13. juli og der var klokkeringning.

Thoras sølvske med et stort T og 1835. T er vel for Thrane.

Skifte efter Niels Nielsen Thrane nr.40.

No. 1668
No: 1 Cb 1740 En Halv Rigsdaler. Anno 1740 d: 19 Januar som var den 30. Dag efter afgangne Hæderlige og Vellærde Mand i Lifve Sogne Degn for Carlbye og Volbye Menigheder Niels Thrane, Hands Dødsfald mødte i Hands Sterfvboe som forhen Lofvlig var blefven beseglet paa Rettens Vegne Provsten i Nørre Hierred Velærværdige og Sjojtedre? Peder Riese, værdige Sognepræst for Weggerslev og Villersøe Menigheder med sine tvende Assessorer Velerværdige Hr. Michel Haasum, Medtiener i Lærdt for Gierild og Hemmed Menigheder og Lorentz Heerfordt Notarius Medtiener i Ordet for Ørum og Gunderups Menigheder, for at foretage Registrering og Vurdering ved 2de Sanne Mænd af Carlbye Sogn og Bye, Nafvnelig Søfren Rasmussen og Peder Thomæsen, og derefter at forfatte et Lofvligt Skifte, hvor dan Forretningen blev foretagen, som følger:

Varerne	Vurderingen		
	Rsdr	Mark	Sk
Tind.			
3 Tind Tallerkeder		2	8
6 Tindskeer		1	2
1 Rødt Kruus med Gammelagtig tindlag			12
Jern Toj			
1 Gl: Jerngryde paa ½ Foed	1	3	
2 Ildklemmer a´ Stk 8 sk		1	
1 Gl: Jernpande med Kluud paa			6
1 Gl: Rist			6
1 Gl: L?xe			12

1 Gl: Bradspid			10
1 Gl: Spade			8
1 Strygejern		1	8
1 Lyse Sax			2
Messing			
1 Dørslag			10
1 Lidet Fyrfad			6
1 Gammel Rifve Jern			6
1 Skum Sken			2
2 Gle: Messing Stager		1	4
1 Gammel Messing Kiedel med Krog til		2	
Summa Lateris	3	5	6
Træe og Boeschab			
	Rsdr	Mark	Sk
1 Eege Kieste med 5 Jern	4		
1 Fyrbord til at nedslaae ved begge sider		2	
1 Fyr Urte Skab med tvende Laager og Beslag		4	
1 Lidet Rundt Fyrbord			10
1 Gl Slabenk			10
1 Lidet gl. Fiirkantet Bord			8
4 Træe Stole a` Stk 4 sk		2	
2 Gl: Ditto a` Stk 4 sk			8
1 Liden Gl: Loijbenk			8
1 Liden Stoel med Læder overtræk			12
1 Gl: Kiiste Benk			4
1 Fyr Himmel Seng		4	
1 Gl: Egekar paa 1 Foed		1	12
1 Ditto Ringere af Eg		1	8
1 Gl: Vasketønde			2
1 Gl: Ege Saae			12
1 Kiærne			10
1 Fløde bøtte?			6
2 Gle: Spande a` Stk 4 sk			8
1 Gl Ballie			4
1 Ditto Ringere			2
1 Strippe			4
1 Ditto			4
12 Stofre Kar a` Stk 2 sk		1	8
1 Øltønde		1	4
1 Ditto Ringere		1	
2 Gamle Ølfierdinger			10
2 Gle: ottinger			8
2 Saltfierdinger a` Stk 2 sk			4
1 Øltragt			4
1 Bagetrug		1	
1 Hakke Bloch			4
1 Gl: Bord			4

1 Gl: Haspe			2
1 Gl Spinde Rok			8
Fæmon og Kreaturer			
1 Gammel Sorthielmet Koe 13 Aar Gl:	1	4	
1 Liden Sorthielmet Qvie, som er syg		1	
Summa Lateris	10	4	12
2 Faar a` Stk 2 m	1		
1 Væder		1	
2 Smaae Griise		3	
2 Gæs og 1 Gaste		1	14
I Gaarden.			
2 Sviine Trug a` Stk 2 sk			4
1 Tønde Stel			2
I Laden.			
2 Tveenegged? trafver Byg utærsket a` trafver 3 Skppr a` 4 Skpp: 10 sk		3	12
1 Tveenegged trafver Rug a` trafven 4 Skppr a` Skpp: 1 m		4	
Senge Klæder Enkens Seng.			
No 1. En Hvid Hiemgiort Ulmerdugs Ofverdyne med grønne Striber	1	4	
2. En Blaaestribet Bolster Underdyne	2		
3. En Gl: Ditto Underdyne		3	
4. En Blaaestribet Ulmerdugs Hofved Dyne		2	
5. En Hvid Gl: Ulmerdugs Hofved puude		1	8
6. En Ditto med Blaae Striber		1	8
7. En Bolster Hofved puude med Blaae Striber		2	
I Børnenes Seng.			
8. En Nye Ulmerdugs Blaaestribet Ofverdyne	1	4	
9. En Gl: Blaarstribet Bolster Underdyne	1		
10. En Gl: Ulmerdugs Blaaestribet Ofverdyne		2	
11. En Gl. Hvid Ulmerdugs Hofved puude		1	
12. En Gl: Blaaestribet Bolster Hofved puude		1	
Lindtoy.			
3 Par Blaargarns Lagner a` Parret 3 m 8 sk	1	4	8
1 Par Hørgarns Pudevaar		2	
1 Par Ditto Ringere		1	
3 Grove Drejels Duge a` Stk 1 m 2 sk		3	6
3 Grove Handklæder a` Stk 2 sk			6
3 Nye Hørgarns Skiorter a` Stk 3 m	1	3	

3 Ditto Ringere a` Stk 2 m	1		
Summa Lateries	17	2	4
6 Halfvslidte Halsklude af Hiemgiort Lærret a` Stk 4 sk		1	8
3 Sjalskrafver af Hiemgiort Lærret		1	2
3 Par Halværmer a` Parret 4 sk			12
Lindet i dend Store Eege Kiiste.			
1 Gl: Grov Drejels Dug af 2 Breeder		3	8
1 Ditto fiinere		5	
I Daglig Stuen.			
4 Blaar Lærret Gamle Gardiiner med 2 Kapper		1	
2 Smaae Gamle Ditto			4
2 Stk Hvid og Rød Cartuun med Kapper om Stolpe Sengen			4
1 Nyt Spegel med forgyldt Ramme	1	2	
1 gl. Dito med sort Ramme		1	
4 Skilderie a` Stk 1 m		4	
Noch a` Parte.			
1 Blik Tragt			2
1 Gl: Tabelet			2
1 Hynde med Kaste Kieps Syning?		1	
1 Flansch? Hynde			12
Dend Slg. Mands Gang Klæder.			
1 Sort Vadmels Kiortel og Vest	1		
1 Gl: Sort Graae Vamels Roenedelour		4	
1 Gl: Contoir Vest af Dansiger Toy med Metal Knapper		4	
1 Par sorte Skindbuxer		1	
3 Par Gamle Strømper		1	8
1 Par Støvler med nye Fødder i		4	
1 Par Gle: Tøfvler			12
1 Nathue			10
1 Gl: Hat			2
I Haven.			
8 Biestader til Halvs a` Stk 3 m	4		
I Marken.			
6 Skiepper Nyegødnings Rug Sæd a` Skpp: 3 m	3		
Summe Lateris	15	2	6
Beløber sig saa dend Ganske Vurderede Boe til	47	2	17

Hernest blefv giort Spørgsmaal til Enken, om der fandtes intet mere Boen tilhørende, end det der allerede for hende andgifvet og i pennen forfattet var. Dertil hun svarede, hvad Stervboen tilhørte og formaaede, var var her Rigtig andgifvet, og intet i nogen Maade forglemt.

Boens Bortschyldige Giæld.

Som Enken selfv Lod tilføre.

	Rsdr	Mark	Sk
1. Skyldig til Vel Ædle Frue Constorialraadinde Lyngbyes paa Vedø, som Eier af det Huus , dend Salig Mand boede i, hvilket hnads Enke endnu beboede, for Huus Leje til sidste Michels Dag for det Aar forfalden Noch fra sidste Michaelis til førstkommende Paasche	2 1		
2. Til Velærværdige Hr, Jeremias Muller, Sognepræst for Carlbye og Voldbye Menigheder	2	4	
3. Til Seigneur Christopher Broen i Grænaae for optagne Vahrer efter indgifne Regning skyldig	7	5	1
4. Til Jens Ginderup udi Grænaae	2		
5. Til Christen Rasmussen, boende i Volbye, for laante Penge hand hafvde forstrakt hendis Mand med	2		
6. Ligeledes skyldig til Peder Jepson Veye i Voldbue	1	2	
Beløber sig saa hermed for nærværende tiid dend af enken Selfv mundtlig saavel andførte som tilstaaede Gield i alt til	18	5	1

Noch blefv Enken af Rettens Middel tilspurt om hun hafvde notificeret sine fraværende Børn, som skal være tvende Sønner Nafvnlig Claus Thrane og Ebbe Paulin Thrane, og en Datter Nielle Kirstine/: Alle 3 i Siælland:/ Hendes Slg: Mands og deres Slg: Faders Dødsfald, samt dend efter ham foretaget Registrering og Vurdering? Derpaa hun svarede, at hendes ene Søn, Ebbe Paulin Thrane, der er Corporal under OberstFalkenschiolds Compagni, og ligger inqvarteret i Callunborg, var det skriftlig tilmeldt, men hands Svar hafvde hun ikke endnu bekommet. Sjernest bad Prousten, som agtede/: Et Svareste kan kende:/ et før skiftet til ende, at Enken vilde ved første Post og saa lade sine 2de andre fraværende Børn det vide, samt indhente alles tilforladelige Svar om Vis Beretning i Enken lofrede, det uden forsømmelse skulle ske, at alle hendes Børn, der var fraværende, skulle med allerførst blifve vidende ej alleneste om Dødsfaldet, men med ogsaa om dend med Skiftet allerede giort Begyndelse. Hvis dette ej skulle skee, ser Prousten sig nødtvungen paa Børnes Bekostning at Lade det én Hver af Vedkommende fraværende Arvinger ved Prousten tilmelde og forinden kunde mand iche sette nogen vis Tiid til Skiftet nærmere Foretagelse og endeligt Sltuning. Blefv saa forretningen hermed for denne Gang sluttet i Carlebye i dend Slg: Mands Huus.
D: 19 Januari Anno 1740

P: Riese M: Haasun L: Heerfordt

Enken Kirsten Poulsdatter Sanholt Slg: Niels Thranes med Lauværge: F: Blichfeldt

De 2de Vurderings Mænd

Peder Thomæsen Søfren Rasmussen

Som Rettens Middel ej kunde faae at Viide, førend Skibene kom til at gaae, enten denne Afdødes tvende Ældste Sønner Claus og Ebbe Thrane vare at opspørge i Siælland blev de vare ude i Riget, måtte af Fornødenhed Skiftedagen opsettes til d: 28de Junij 1740, da Herreds Prousten Velærværdige Hr. Peder Riese med sine i
Registeringens Foretagelse benefvnte assessorer Velærværdige Hr. michel Haasun og Notarius Lorentz Heerfordt atter indfandt sig i Sterfvboen for /: om muligtvar:/ Skiftet at fuldende. Herpaa blefv Enken tilspurt om det iche var samptlige hendis Kiære Børn bekiendtgiort, naar Skiftet igien skulle skulle foretages? Hvor til Hun svarede: Ja. Ved dette foretagne skifte indfandt den Slg: Niels Thranes Søn, Ebbe Paulin Thrane, og tilstod, det ham saavelsom hands andre tvende Søskende, Nafvnlig Claus Thrane og Nille Kirstine var bekiendtgiort, at Skiftet efter deres Slg: Fader, skulle foretages paa Nærværende Dag. Noch blev Enken tilspurt, om de, som ved Registeringen og Vurderingen hafvde ladet deres Fordringer andgifvei Sterfvboen, vare afvtalte, eller de ville gifve hende Credit, til hun ved Tid og Lydighed kunde afbetaleen hver sit? Dertil Hon svarede: Velærværdige Hr. Jeremias Muller var afbetalt med – 2 Rsdr 4 Mark
De andre Gode Venner hafvde Alle givet hende Credit, hvorfor hun fremviiste deres Hænder: Nemblig:

Siegnr. Christopher Broen for	7 Rsdr	5 m 1 sk
Jens Ginderup i Grænaae for	2 -	- -
Christen Rasmussen i Voldbye for	2 -	- -
Peder Jepson Veye for	1 -	2 - -
Giør i aldt med det Betalte og Crediterte	15 Rsdr	5 m 1sk

Videmere Behøfvede Skifte Retten Efterretning, om nogen viedere hafde at fordre, end allerede andgifvet var? Hvortil Enken svarede, at foruden Huuslejen, som for hun var andtaget af 3de Rsdr, var der og af Vedkommende taget Suin paa Huuset, hunmed sin Slg: Mand boede udi, hvis Brustfældighed beløber sig til = 35 Rsdr 2 m, da Suinet hermed efter Vedkommendes Begiering følger maf? Dette Henhold, som mundtligen for Retten af de tvende dertil beskiehede Siuns Mænd, Nafvnlig Peder Eschildsen og Søfren Rasmuson blefe saaledes andgifvne at være:

	Rsdr	Mark	Sk
1. Ildsted Raden, som bestod af 8 Fag fattis paa dend Vestre Side Fodstykker 24 Alen a` 1 m	4		
2. 2 Stolper a` 1 m 8 sk		3	
3. 6 Alen Muuhr Rem a` 8 sk		3	
4. 5 trafver Tag a` 1 m		5	
5. 1 Løsholt (*vandret tømmerstykke ml. 2 facadestolper*)			12
6. 1 Opstander			12
7. Nordre Gavl Leder 9 Alen a` 1 m	1	3	
8. 2 Stolper		2	8

9. 2 Løsholter		1	8
10. Gaulens Reparation i alt	1	2	
11. Synder Gauls Leder	1	3	
12. Østerside Fodstykker 16 Alen a` 1 m	2	4	
13. 20 trafver Tag a` 1 m	3	2	
14. 4 Spandetræer a` 1 m 8 sk (*spændetræ – tagspær?)*	1		
15. Huusets Reparation med Legter i alt 6 tylter a` 2 m (*planker)*	2		
16. Endens Østreside 3 Løsholter		3	
17. En Bielke		2	
18. Leer, Vender og Stafvr at repare Huuset med, kand koster i alt	5	5	
19. Loftet over Kiøkkenet brustfeldig og dertil behøfves 1½ tylt Brede	2		
20. 2de Skilleremme ved Nordre ende manqverer Stolper, Fod, Stykker, Løsholter, sampt Stafver og Vender andsettis for	2		
21. 2de Binding Udhuus, derpaa Brustfeldighed 12 Alen Leder a` Alen 12 sk	1	3	
22. 3 Løs Hølter		3	
23. 3 Lj? Standere a` 8 sk		1	8
24. Én Bielke		1	8
25. 5 trafver Tag a` 1 m		5	
Summa Lateris	34		8
26. 3 Stolper a` 24 sk		4	8
27. Gafvlens Reparation		3	
Summa i alt	35	2	

Befremmeldte saaledes Rigtig af de 2de Siuns Mænd Mundtlig for Retten at være andgifvne, tilstaaes her med deres egen Underskrift

Peder Eskildssøn *Sørren Rasmussøn*

Herpaa blefv Skiftet optaget endnu til én anden Sambling, da Skifte Retten ej kunde giøre ende paa denne Forretning, førend de fich at see Fruens fra Vedøe hendis nærmere fuldkommen erklæring paa dend Brustfeldighed, der af Hendes Fuldmægtig paa Huuset var taget, hvad geller?der for bemeldte brustfeldighed skulle skee Udleg af Boen, eller og dend maatte Enken Crediteres i Tiden til dend næste Samling blefv da berammet at være d: 7 Julij,førstkommende da mand nest Gud, agter at se én ende paa dette Skifte i Carlebye d: 28 Junij 1740

P: Riese *M: Haasum* *L: Heerfordt*

Enken Kirsten Poulsdatter Sandholt: Slg: Niels Thranes med Lauværge: F: Blichfeldt

Enkens tilstedeværende Søn: Ebbe P: Thrane.

I Hvor gievne Rettens Middel hafvde ønsket i Dag d: 7de Julij 1740 /: som er efter Aftale dend besagde Dag til Skiftets Afhlendling:/ at fuldende Skiftet er det dog iche giørligt, af dend Aarsag, hverken hafvde bemeldte Frue endnu gifvet nogen erklæring fra sig om bemeldte Brustfelding, ej heller fandtis nogen paa hendes Vegne at modtage Udlegget, om de dermed vare fornøijet eller iche.

Hvorudover Rettens Middel fandt sig foraarsaget /: for videre unyttige Reijser at forbiegaa:/ at tilholde Enken hun endelig vilde rigilere for dend Sag, og formaae bemeldte Frue til at gifve Skifte Retten ét endeligt og udførligt Svar, hvor efter de kunde viede sig at rette i, Hvornest Skiftets endelige Slutning blev hensat til dend 1. August førstkommende, da dette Skifte, nest Gud, uden videre Opsettelse skal vorde fuldbragt. Carlbye Die et Anno ut Supra.

P: Riese *M: Haasum* *L: Heerfordt*

Enken Kirsten Poulsdatter Sandholt: Slg: Niels Thranes med Lauværge: F: Blichfeldt

Til Besagde Tiid, som var dend 1 Augustij 1740 comperede atter Velærværdige Hr. Proust Riese med sine tvende her benefvnte Assessorer i tit ermeldte Sterfvboe, hvor da blev foreviist

Mangler fol. 84 m.m.

Efter Vegne Enkens i Karlebye Madame Kiersten Poulsdatter Sandholt, Slg: Niels Thranes Efterleverste?, hendis begiering til Prousten Velærværdige Hr. Peder Riese om at faa en ? af sit Gods og tilhørende Effecter giort i Penge, for dermed hendis Creditorer at see afbetalte, førend hun sig her fra egnen agtede at begifve, blefv efter føregaaende Placaters tillysning udi Skifte Rettens overværelse efterfølgende Vahre for autionerede d: 19de Junij Anno 1741 i Karlebye, hvor hun da ????? Pengene for de bortsolte Varer ,som alle paa Auctions Stedet bleve betalt, oppebar Enken Selfv, der om faa dage, nest Gud, agtede sin Reijse her fra egnen at fortsette.

De Kiøbende	Vahrene	Vurderingen			Auctionens Højeste bud		
		Rsdr	Mark	Sk	Rsdr	Mark	Sk
	Tind						
Christen Tygesøn i Grænaae	5 Tindskeder a` Stk 3 sk			10			15
	Jern						
Ditto	1 Bradspid			10		1	2
Rasmus Schierp	1 Rist			6			8
Degnen i Enslev	1 Ildklemme			8			12
Rasmus Skerp	Ditto			8		1	
Peder Eschilsøn	1 Øxe			12			12
Ditto	1 Strygejern		1	8		1	8
Jeppe Tolstrup	1 Spade			4			4
	Messing						
Stiine Juuls	1 Messing Kiedel		2			3	
Monsi. Rasmus	1 Stor Skee			4			9

Begtrup							
Søfren Albert:	1 Par Lysestager		1	4		2	1
Mons: R: Begtrup	1 Dørslag			10		1	6
Christen Tygesøn i Grænaae	1 Rifve jern			8			15
	Træe Boeschab i Kammeret						
A: Thoers i Taasøe	1 Rundt Bord			10		2	12
Rasmus Søfrensøn ibid	1 Foldbenk			10		1	7
Rasmus Smid i Rimsøe	1 Rok		1			2	
Rasmus Mogensøn i Gierild	1 Haspe			2			2
	I Senge Kammeret						
Christen Skolemester i Veggerslev	Himmel Seng med Ege Stolper	1			1	3	
Christen Skrædder ibid	1 Benk			8		1	
	I Stuen						
Rasmus Michelsøn i Rimsøe	1 Skab med 12 Skuffer af Fyr		4		1		
Hr. I: Muller	1 Fyrbord at slaae ned med begge Sider		3			3	8
Degnen i Enslev	1 Lidet Bord			10			12
Stiine Juls	4 Stole a` Stk 1 m		3			4	
Peder Prammand i Veggerslev	1 Gl: Ditto			4			6
Christen Tygesøn	1 Sæde Bench			6			12
Stiine Juls	1 Gl: Spegl 1 Tabelet (*skrivetavle)*			10			12
Peder Prammand	1 Slagbord			6			8
Maren Jacobs-datter	1 Rok			8			9
Christen Tygesen	3 Skilderier		3			5	
Hr. Proust Riese	1 Hylle			4			7
Jens Mogensøn	2 Støcher af Steen a`1 sk			2			2
Hr Proust Riese	1 Rødt Kruus med Log		1			2	
C: Tygesøn	1 Hvid Ditto med Log			2			4
Ditto	1 Steen The potte			3			4
Søfren Berthelsøn	1 Hænge Laas			4			8
	Suuma Lateris				9	2	13
	I Breggerset						

Peder Prammand i veggerslev	1 Eege Kar			12		1	
Peder Hiulmand	1 Saae			10		1	
Ditto	1 Brendeviins tønde af Eeg			12		1	
Rasmus Michelsøn	1 Spøle tønde af Fyr			8			10
I: Mogensøn	1 Skammel " "			1			2
R: Schierp	1 Sold			6			7
Knud Skræder	1 Salt Kande 1 Halfvpot Maal			2			2
Peder Hiulmand	1 ?? Løv?			4			6
Søfren Alber:	1 Glar Flaske			2			3
Knud Skræder	1 Blich tragt			2			3
Hr. Proust Riese	1 Brød kerve *(kurv)*			10			11
Rasmus Schiærp	1 Peber qværn			1			2
	I Spiise Kammeret						
Degnen i Enslev	1 Tree fierdinger Øl Tønde		1	12		1	15
	Noch a`parte						
L: Heerfordt	2 Gle Gies og 4 Gieslinger a` Stk 9 sk	1		8	1	1	5
Hr Proust Riese	1 Liden overtragt Spinde Stoel			12		1	
Knud Skræder	2 Spande og 1 Aag			12			12
	Summa Latris				2	4	14

Beløber sig saa dend Ganske Auction til Penge = 12 rsdr 1 mark 11 sk

Det Æd? fremmeldte saaledes Lofvlig er Behandlet, Testere Vi Underskrefvne med Haand og Segl: Karlebye D: 19de Junij Anno 1741

P Riese *I Muller* *L:Heersfordt*

Kierstine Povelsdatter Sandholt
Salig Nils Tranes

Skifte efter Kirsten Poulsdatter Sandholt – 81

No 1 F 5tes Én halv Rigsdaler

Aar 1751 d 12 Aprilis, som var næste Dag efter Paaske Hellige Dage /: da 30te Dagen Efter dette Dødsfald indfalt 2den Paaske Dag d 12 Aprilis, da Skifte Retten ej kunde møede:/indfant sig dend Geislige Stift Ræt i Nørreherret Velædle og Høilærde Hr Proust Heerfort af Ørum med sine assessorer, Velærværdige Hr. Jeremias Muller Sognepræst for Carlebye og Voldbye Meeningheder, og mig Christen Host, Sognepræst for Rimsøe og Kastberg Menigheder, som Notarie, paa det Stæd og i dend Gaard i Carlbye, hvor Degne Enken Kirsten Poulsdatter, forrige Sogne Degn for Carlbye og

Voldbye Menigheder, hæderlige Niels Thrane, hans Hustrue sig en Tid lang havde opholt og samme Stæds døde sidst afvigte 14de Martie, da det behagede Sognepræsten samme Stæds, Velærværdige og Højlærde Hr Muller, saasnart dette Dødsfald var skeet, strax samme Dag paa Herreds Proustens Vegne at forsegle alt det, der i denne fattige Stervboe under forsegling kunde tages, og hvad som helst ude under Laag og Luke? kunde komme, og paa dend Maade forvares blev næste Dag derpaa, som var en Mandag af Sognedegnen for Carlbye og Voldbye Menigheder hæderlige Jørgen Ryggaard i Pennen opført udi 2de Mænds overværelse nemlig Niels Krogh og Rasmus Skiep begge af Carlbye, da der ej mere paa samme Tiid kunde giøres, henstoed dermed til denne Skifte Samling, da alle denne Stervboes Effecter med alt tilhørende bleve nu under Et registrerede og Vurderede, at mand saa derpaa et lovligt Skifte kunde forfatte, og naar Boens lovlige Giæld var fradraget, see hvad Enhver af dend Salig Kones Arvinger kunne tilfalde, da hændes Arvinger alle Børn skal være, i fald de endnu var alle i Live, 3 Sønner navnlig Claus Trane, Ebbe Paulin Thrane og Jens Gilius Trane, og de 2de Døttre Nille Kirstine og Anna Pernille Trane, de 2 Elste Sønner Claus og Ebbe Paulin Trane berættes, at opholde sig i Selland, men hvor de ? viides icke, dend 3die Søn Jens Gilius opholder sig her i Landet paa Helgenes, og omendskiønt hand af Skifte Forvalteren baade ved Assessor og Notaris var bleven mundtlig ombedt at møede her i Stervboen til i Dag, mødte dog icke, bem de 2 Døttre, hvor de skal opholde sig viides icke noget tilforladeligt. Samme Dag vare tilstæde ved Forretningen 2 Vurderingsmænd navnlig Niels Krogh og Lauritz Bagge af Carlebye, og som overværede paa de fraværende Arvingers Vegne Jens Rasmussen af Carlebye efter Skifte Rættens Anmodning, blev saa foretaget, som følger:

	Rdr	Mark	Sk
Sengeklæder			
En Gammel Grønstribet Olmerdugs Overdyne		4	
Et Par Gamle Bødte? Blaargarns Lagner			12
En blaaestribet Bolster Hoved Dyne		2	
En blaaestribet Olmerdugs Hoved Dyne		2	
En Gammel Blaaestribet Bolster Ditto			12
En blaaestribet Bolster Underdyne	1	2	
Summa Latr:	2 dr	5 m	8sk
En Gammel Blaaestribet dito	1		
En liiden hoved Pude			4
En Graae hverkens Reise Kappe			12
Et Gammelt blaatt Vadmels Overtræk til Pude Hynde			6
Lin Klæder			
3 Gamle Særke i alt vorderede for		1	
Et blaaestriibet Forklæde			12
Et Gammelt blaat dito			2
Et Gammelt Handklæde			2
2 Gamle Hals Tørklæder og 2 Par Gamle Ærmer og 2 Hatter i alt vordende			8
En Rocke		1	
En Jernbundne Ege Heel Kiste	4		
I Kisten fandtes			
En store Thee Potte			6
2 Par grove Store Thee Kopper a` 2 sk			4

En Malet blich Thee Flaske			2
Et liidet Bræde Viins Glas			2
En malet Eske			4
Et Par Gamle Strømper met et Par Strømpr Baand			4
En Gammel Hue Pold (*puld?*)			1
En Lyse Sax			2
2 Messing Thee Skeer og Et gammelt Brillehuus			1
En Krave Eske			6
Deri fandtes			
Et sort Qvinde Flore (*slør*)			4
En Gammel sort Chachemirs Hue			2
En Gammel Flores Modest			2
Summa Latr:	6	1	6
4 Gamle Lenniet??? Hatter a`2 sk			8
En hvid Canifases Skieg Hue			6
En Gammel Kniplings Hatte			1
Et Par Gamle Halv Ærmer			1
Et Kamlærrets Hals Tørklæde			8
En Gammel Kriiget Hatt og noch en grov ditto			1
Et Gammelt hvied Flores Tørklæde			2
En Blaaestribet Olmerdugs Hoved Pude		2	8
Et flammet Stoele Hynde			4
Et Fyrbæken		2	
Et Kaaber Fyr Fad		2	8
Et Tinfad af Mang Gods nog 4 pund a`pund 12 sk		3	
5 Tin Talerkener nog 5 pund a`pund 12 sk		3	12
Et Par Gamle B? Handsker			1
Et Par hviide Gamle sorte? Halv handsker med Klap paa			1
Et Par Gamle sorte Vanter			1
En Gammel forslidt sort Klædes Kiol		1	8
En Gammel sort Klædes Cantuse (*en hel klædning over skørt og trøje*)			10
Et sort Gammelt hiemgiort Skiørt			12
En Gammel Etoffes Kaabe *ordet findes på fransk*			10
En Gammel sort og hviid Dantzig Tøjs Cantuce			6
En Gammel sort og hviid hverkens dito			2
En Gammel sort og hviid hverkens Trøje			1
Et sort og hviid hverkens Skiørt		1	8
Et Gammelt forslidt dito			4
Et gl: Paltet flonels dito			2
1 Kamfore			4
En Gammel hviid hverkens Trøje			2
Et Gammel bøjlet Skiørt			6
En Blaae og hviid Stribet Cantuce og Skiørt		3	8
Summa latr:	4	2	1
En Brun hiemgiort Adriene		3	
Et Blaae og Hviidstribet Forklæde			12
En Gammel sort Plysses Kyse			4
En Gl: Ubrugelig Modest og Hue *(slag og hue)*			1

En hviid Canifases Modest - *C= stofart*			2
En Hyllike og Hatt *klæde under hat*			2
En dito Hyllike og Hatt			2
Et Gammelt bødt Kramlærrets Tørklæde			6
En Gammel halv Drejels Dug		1	
En Gammel Blaargarns Lagen			2
En Gammel Opslidt Særk			1
En blaargarns Drejels Handklæde			2
Et Gammelt hiemgiort Omhæng bestaaende af4 Stk og en Kappe	1		
Endnu fantes			
Et Speil med Ramme, som Konen i Huuset Birgithe Bagges foregav og dyre forsikrede at være hænde i Lang Tiid af dend Salig Kone foræret, Skifte Rættet lod det henstaae uvopklaret, indtil Arvingernes Betænkning og Boens Omstændigheder nærmere erfaredes.			
Af Victualier			
Var det meste Gaaet til Liigbegiængelsen og fantes ikun i en liiden Pose			
1 f? Malt			3
½ Skp Rug Meel			7
En liiden Pose med et Stob Byg Gryn			3
Enken Birgithe Bagges, som var Beboere der i Gaarden, blev tilspurt af Skifte Rætten, om hun vidste videre at angive, som Boen endnu med Rætte tilhørte, og til Indtægt kunde beregnes, hvortil hun svarede Nej			
Summa latr:	**1**	**3**	**15**
Hernæst anførtes saaledes			
Boens Udgift og Besværing			
1. Konen her paa Stædet Birgithe Bagges indgav en Regning af Dags Dato, i hvilken hun fordrede 1. For 5½ Aars Huusleje, Varme, Lysning, Ildbrand, at bage og brygge ved, som det var Enhver her i Byen bekiendt, at dend salig Kone havde det nødt hos bemeldte Birgitte Bagges. 2. Hvert Aar foregav hun, at hun icke kunde have mindre end 2 rdr 4 mk i alt	14	4	
2. For en Liigkiste til dend Salig Kones Liig, som blev vorderet for	1	4	
3. Kisten at sværte kostede			8
2. Sognepræsten Hr Jeremias Muller i Carlebye blev lovet for Liigprædiken over dend Sal kone Nok for et Bud til Prousten i Ørum for at tilmælde ham dend salig Kones Dødsfald	2		4
3. Degnen for Sang over dend Afdøde, for Testemente at skrive, Aem? Betaling for Pengenes Indcaesering, hvilken hand lovede at paatage sig, naar dend Tiid kom, at Vahrene blev auctionerede	1	2	
4. Mændene, som kastede Graven, og ringede over dend Salig Kone fordred		1	

5. Jens Pedersen Hær i Carlebye fordrede Penge, om hand foregav at have til Gode	4		
6. Vurderings Mændene for Deres Umage med at vordere, samt frembringe Vahrene ved Auctionen fordrede hver 2 mk 7. Og udi? Henseende intet meere boen til Indtægt fants at Registrere og Vurdere, og		4	
Summa Latr:	24	3	12

Ingen flere end ovenfor er anført, indfant sig for noget at kræve og fordre denne Gang, saa var da intet viidere for denne Gang for Skifte Rætten, at forhandle. Men eftersom konen her på Stædet Birgitte Bagges foregav for Skifte Rætten, at hun ønskede jo før jo heller at blive disse dend Salig Kones Efterladenskaber qvit af sit Huus, og befries fra ald Ansvar for den, fant Skifte Rætten sig Høilig beføjet at anordere Konens billige Forlangende, og berammede Auctionen til dend 4de Maj førstkommende, og blev saa hermed Forrætningen for denne Gang afbrudt og under Kravet af alle vedkommende. Stervboen d 14de April 1751.

L: Heerfort *J Muller* *C Host*

Som overværende paa de fraværende Arvingers Vegne Jens Rasmussen

Som Vurderings Mænd underskriver

Lauritz Bagge *Niels Sørensen*

Aar 1751 d 4de Maj Compareede atter Skifte Rætten for at see ved offentlig Auction bortsolt de Effekter og det Gods, som den Afdøde Degne Enke i Carlebye Kirsten Poulsdatter Sandholt tilhørte, efter at der forhen ved Placaters udstædelse for denne Auction var blevet intimeret. Og Arvingen Jens Gilius Trane ogsaa om samme ved en tilsendt Placat var bleven averteret; og blev da Auctionen lovlig foretaget og fuldført som følger

		Vurderingen			Autionens beløb		
Kiebhaberner	Vahrene, som Auctioneres	Rdr	Mk	S	Rdr	Mk	S
	Senge Klæder						
Michel Ander- sen i Volbye	1 Gammel Grønstribet Olmerdugs Overdyne		4			4	2
Christen Bagger	1 Par Gamle Bødt Blaargarns Lagner			12		1	1
Hr Muller	1 blaaestribet Bolster Hoved Dyne		2			3	4
Peder Kaaghs Pige i Voldbye	En blaaestribet Olmerdugs Hoved Dyne		2			4	1
Dito	En Gammel Blaaestribet Bolster Ditto			12		2	1
Hr Muller	En blaaestribet Bolster Underdyne	1	2		1	5	4
Dito	En Gammel Blaaestribet dito	1			1	4	7
Hyrden i Carlbye	En liiden hoved Pude			4			10
	A parte						
Knud Skrædder i Vegerslev	En Graae hverkens Reise Kappe			12		1	

Dito	Et Gammelt blaatt Vadmels Overtræk til et Pude Hynde			6			14
	Lin Klæder						
Eskild Sørensen i Hamellev	3 Gamle Særke		1			1	13
Søren Tibertsen i Voldbye	Et blaaestriibet Forklæde			12		1	12
Dorthe Benther i Carlbye	Et Gammelt blaat dito			2			4
Dito	Et Gammelt Handklæde			2			2
PederSkiffor ibidm	2 Gamle Hals Tørklæder og 2 Par Gamle Ærmer og 2 Hatter			8		1	2
	Noch fantes						
Christen Bage	En Rok		1			2	4
Niels Busch	En Jernbundne Ege Heel Kiste	4			6	3	6
	Deri fandtes						
Søren Tibertsen	En store Thee Potte 2 Par grove Store Thee Kopper En Malet blich Thee Flaske			6 4 2			13
Contant	Et liidet Brænde Viins Glas			2			3
Degnen i Voldbye	En malet Eske			4			12
Rasmus Skirup	Nogle Gamle Traadfrynser			1			2
Dito	2 Par Gamle Strømper med et Par Strømpebaand			4			8
Peder Skiffar	En Gl Hue Pold			1			1
Dito	En Lyse Sax			2			5
Anders Mouritsen	2 Messing Thee Skeer og Et gammelt Brillehuus			1			1
	En Krave Eske			6			8
	Deri fantes						
Anders i Selkiær	Et sort Qvinde Flore			4		1	8
Jens Jepsen i Enslev	En Gammel sort Chachemirs Hue En Gammel Flores Modest			2 2			4
Dito	4 Gamle Linnet Hatter a`2 sk			8			12
Peder Busch i Sangstrup	2 Kniplings Hatte			4			5
Contant	En dito Gammel			1			7
Contant	En Hviid Canifoses Skieg hue			6			7
Lauritz Bagge	Et Par Halv Ærmer Et Kramlærrets Halsklæde			1 8		1	2
Peder Michelsen i Carlbye	En Gammel Kriiget Hatt og en gammel grov ditto			1			12

	Et Gammelt hviid Flores Tørklæde			2			
Hr Muller	En Blaaestribet Olmerdugs Hoved Pude		2	8		4	8
Contant	Et flammet Stoele Hynde			4			12
Hr Proust Heerfort	Et Fyrbæken		2			5	15
Peder Hiulmand	Et Kaaber Fyr Fad		2	8		5	1
Jens Jepsen i Enslev	Et Tinfad af Mang Gods vog 4 pund a` pund 12 sk		3			4	7
Peder Hiulmand	5 Tin Talerkener vog 5 pund a` pund 12 sk		3	12	1		4
	Summa latr.				5	4	8
Anders Maunt-Sen i Selskiær	Et Par gamle brune Handsker Et Par gamle dito med sorte Klapper Et Par Gamle sorte Vanter			1 1 1			4
Hyrden i Carlbye	En Gammel forslidt sort Klædes Kiohl		1	8		2	4
Dito	En Gammel sort Klædes Cantuse			10		1	1
Dito	En Gammel Etoffes Kaabe			10		2	
Søren Tibertsen i Voldbye	Et sort Gammelt hiemgiort Skiørt			12		1	8
Peder Skiffar i Carlbye	En Gammel sort og hviid hverkens Cantuse			2		1	
Peder Astrup ibid	En Gammel sort og hviid Dantzig Tøjs dito			6			7
Dito	En Gammel sort og hviid hverkens Trøje			1			6
Rasmus Skierp ibid	Et sort og hviid hverkens Skiørt		1	8		2	14
Knud Skrædder i Vegerslev	Et Gammelt forslidt dito			4		1	7
Peder Skiffar i Carlbye	Et Gammel Paltet flonels dito			2			4
Peder Kaags Pige i Voldbye	1 Kamfore			4			5
Peder Astrup	En Gammel Hviid hverkens Trøje			2			6
Peder Hiulmand	Et Gammel bøjlet Skiørt			6		1	10
Degnen i Voldbue	En Blaae og Hviid Stribet Cantuce og Skiørt		3	8		5	6
Peder Busk i Sangstrup	En Bruun hiemgiort Adriene		3			4	10
Rasmus Skierp	Et Blaae og Hviidstribet Forklæde			12		2	3
Søren Tibertsen	En Gammel sort Plysses Kyse			4			12
Dito	En Gammel Ubrugelig Modest og Hue En hviid Canifoses Modest			1 2			10

Peder Michelsen af Carlbye	En Hyllike og Hatt En dito			2 2			9
	Summa latr:				4	5	14
Christen Bagger	Et Gammelt bødt Kramlærrets Tørklæde			6		1	7
Contant	En Gammel halv Drejels Dug		1			2	2
Pedr Skiffar	En Gammel Blaargarns Lagen			2			15
Jens Hiulmand	2 Gamle Opslidte Særker			3		1	
Christen Bagger	Et blaargarns Drejels Handklæde			2			11
Hr Muller	Et Guult Gammelt hiemgiort Omhæng bestaaende af4 Stk og 1 Kappe	1			1	4	8
	A`porte						
Degnen i Volbye	Det paa Pag 7 ommældte Speil med Ramme blev formedelst Boens maadl? Omstændigheder i dag opført til Auction og bortsolt		2	8		3	10
	Af Victualier						
Jens Mogensen	1 Liiden Pose med 1 f Malt			3			4
Dito	½ Skp Rugmel			7			8
	En Liden Pose med et Stob Byggryn			3			3
	A parte						
Peder Hiulmand	En Stole Hynde			1			4
Christen Bagger	En Gaffel			1			1
Dito	Et Par Gamle Skoe med Spænde			2			7
Rasmus Skierup	Et Par Gamle Tøfler og et Par Træe Skoe			2			2
Peder Kaags Pige i Voldbye	En Salme Bog			12		1	4
Rasmus Skierup	En Bønne Bog			6			7
Contant	3 Gamle Pelier?			4			4
	Summa latr:					4	1
	Summa Summarum over Auctionens heele Beløb				29		14

Og saasom intet meere Boen tilhørende var til Auction at forevise og frembringe, tog denne Auctions Forretning sin Endskab og blev underskrevet af alle Vedkommende Sterboen ut supra

L: Heerfort *J Muller* *H: Host*

Som overværende paa de fraværende Arvingers Vegne *Jens Rasmussen*

Som Vurderingsmænd underskrevne *Lauritz Bagge og N: Krogh*

Aar 1751 d 9de Augusti mødte atter Skifte Rætten for i Stervboen alt efter den i Galetterne? 3 gange giort Intimation og Indkaldelse /: hvilken findes udi Junii Maaneds Kiøbenhavnske Danske Posttiende 1751:/ for viidre at fortfoer med Skiftets Behandling, og blev da af Skifte Rætten 3de Gange paaraabt om Nogen af Arvingerne ente selv eller Deres Befuldmægtigede vare tilstæde Enhver for at observere Deres Tarv, men ingen Anmælte sig. Herpaa fant Skifte Rætten fornødent, at giøre efterfølgende Forespørsel hos det Høi Grevelige Herskabs Fuldmægtig Monsr: Ilhol ved Scheel, som var nærværende, om hand vidste noget viidre end allerede af Enken Birgithe Bagges her paa Stædet i hændes forhen indgivne og anførte Regning var fordret, at kunde legitimere hændes Fordring med, hvorpaa Monsr: Ilhol svarede, At Hand ej vidste viider af Enkens fordring, end hun ved Regning 14de April sidst afvigte havde indgivet ved første Skifte Samling, hvilken Hand alle?ligt begiærede, Rætten ville modtage til Betaling. Og til Beviis, at dend Salig Kone havde lovet Enken alt, hvad hun efterloed sig, naar hun døde, for hænde at indtage i sit Huus fremstilt hun 2 Qvindr = Personer af Carlebye, navnt Heal Pedersdatter Palsces og Inger Pedersdatter Skiffer, som en bød sig, at giøre Deres Ed paa, at de havde hørt samme Løfte af dend Salig Kones egen Mund. Skifte Rætten loed herpaa den Birgithe Bagges Regning beroe indtil i det mindste nogle af Arvingerne kom selv tilstæde her for Rætten. Udi henseende Dend Ene Søn Ebbe Paulin Trane Vagtmester liggende til Indqvartering i Callundborg udi 2de Mishiver til Hr Prousten , fet ifl af 27de Julii a:c:

Jens Nielsens skøde .

Købt 8de Julii 1770 – tinglæst 11 Aug: 1800.

Mandagen den 11 Augs: 1800 blev under Syndre Mols Herreders Ret læst Følgende Skiøde.-
No: 1 Ctimus: 1770 ½ Rigdler:

Jeg underskrevne Niels Jørgensen boende i Følle Bye udi Torsager Sogn, Calløe Amt, kiendes og hermed vitterliggiør: at jeg haver solgt og afhændet ligesom jeg i Kraft af dette mit Skiøde sælger og afhænderfra mig og mine Arvinger til hr Jens Thrane paa Vedøe, dette parten af et mig tilhørende øde Hus paa Stødou Mark udi Helgened her i

Calløe Amt beliggende, udi nye landmaalings Matrikel under No: 8 anført det hele Hus for Hartkorn Ager og Eng: 3 tdr: 2 skp: - 1 albm:, hvoraf bemeldte ? Part beløber 4 skp: 1 fj: 1 1/6 albm: item den liden Plads bolig Hand synden for Søren Jensens paabooende Gaard i Ørbye udi bemeldte Helgenes Sogn, og hvor Jens Thrane som forrige Beboer af bemeldte Søren Jensens Gaard én Kiehænge haver anlagt. – Hvilke fornævnte 4 skp: 1 fj: 1 1/6 albm: Hartkorn med ald sin rette tilligende Jord, Grund og Eiendom intet i nogen maade undtagen, tilligemed med den anførte Hængeplads meermeldte Jens Thrane og hans Arvinger herefter skal tilhøre som et frit og uigenkaldeligt Kiøb, og kiendes ieg mig og mine Arvinger ingen ydermere Lod og Deel at have udi meerbemeldte Hængeplads og Hartkorn, eftersom derfor er skeet fuldkommen og nøjagtig betaling; Thi skal jeg og Arvinger fuldkommelig hiemble og tilstaae ham samme Hartkorn og Plads for hver Mands tiltale, og om samme skulle blive ham og Arvinger formedelst min standhiemmels Røst Skyld ved nogen Rettergang forhindre, da skal jeg og Arvinger derfor give vedbørlig Vederlag og Erstatning. Dette mit Skiøde maae til Tinge læses og protokoleres uden nogen Kald og Varsel mig derom at give. Til Stadfæstelse under min Haand og Segl. – Datum Følle den 8de Julii 1770. – N. Jørgensen (L:S:)
Læst i Retten paa Synder Mols Herreders Ting
D: 11 Aug: 1800 Tellumb
Og i Skiødeprotokollen Fol: 51 behørig protocohleren At: Kierulf

Register til Skøde og Panteprotokol (Sønder Djurs og Mols Herreder) fol 589.

1794: B147 Thomas Bjerring Thrane m.fl. (Johan Fr. Clausen)

Gaard Ørbye 3tdr 1 – 0 – 0

1796: Udstykkes:

B231	Johan Christoffer Hansen	0 – 0 – 2 – 3 7/24
B232	Niels Thrane	0 – 0 – 3 – 2 7/24
	Johan Fr. Clausen	0 – 7 – 3 – 1 5/24
	Thomas Bjerring Thrane	1 – 2 – 3 – 1 5/24

!794: Skøde til Thomas Bjerring Thrane og Johan Fr. Clausen

Tirsdagen den 22de April 1794 under Sønder Mols Herreders Rett Læst følgende Skiøde:
Jeg Mette Pauline Langballe Deres Kongl: Majestæts Confitorial Assessor salig Melchior Sommerfeldts efterladte Enke tilstaar herved, at jeg haver solgt, skiødet og afhændet, ligesom jeg herved skiøder, sælger og afhænder fra mig og mine Arvinger tilde 2de Unge Karle Thomas Biering og Johan Friderich Clausen og deres Arvinger, den første her af Helgenes Sogn, og den anden for længst afskediget fra Baroniet Hoegholms Gods, een mig heri Sognet i Ørbye beliggende Gaard, som Søren Glud haver i Fæste, som ved Udstykning paa bemeldte Byes Mark er tildelt 3 Tdr 1 Sk: skriver Tre Tønder og én Skæppe matriculeret Hartkorn som i Amtets almindelige Brandforsikring? Er assureret. Og er saa hver Deel Tolv og en halv Skæppe Hartkorn; Thi kiender jeg og Arvinger ingen yderligere Lod, Deel eller Rett at have til forbemeldte Gaards Tilbehørende i alle Maader som det forefindes, overlader samme Gaards Bygninger, Ager og Eng, Tørveskiær, Hauge og Tofte Jord samt Aalegaardsstade, intet undtagen i nogen Maade, men alt som uigenkaldeligt Kiøb skal tilhøre bemeldte Thomas Biering Thrane og Johan Friderich Clausen og deres Arvinger, eftersom hver sig haver betalt mig 100 Rdr skriver Et Hundrede Rigsdaler, er af dem begge 200 Rdr. – Og maae altsaa dette Skiøde uden Kald ogVarsel mig derom at gives for behørig Rettlæses og protocolleres. – Med at skifte Gaarden og dens Tilhørende i 2 lige Dele mellem Kiøberne, dermed haver jeg mig intet at befatte. – Og haver jeg ikke mit Skiøde ej alene med egen Haand skrevet, underskrevet og mit

Signet fortrykt, saa og min Søn Sommerfeldt, som min Laugværge tilligemed mig medskriver og forsegler. – Kongsgaarden den 16de Februar 1794 – M:P:

Skøde: Udstykning af det Thomas Biering Thrane og Johan Fr: Clausen købte Gård i 1794.

Skøde 1796.

Nr. 2 Ctimus 1796

Samme 15de Aug: 1796 blev under Sønder Mols Herreders Ret læst følgende Skiøde: Underskrevne Johan Frederich Clausen af Ørbye, Giør Vitterligt: at have med det Kongl: Rentekammers Tilladelse af 16. April sidst saaledes lydende, "at Rentekammeret tillader at Selveierne Johan Friderich Clausen og Thomas Biering Trane maae dele den dem i Fællesskab tilhørende Gaard i Ørbye paa Heldenes: Som Staaer for Hartkorn 3 Tdr 1 Sp, saaledes at Thomas Biering Beholder Trane deraf beholder 1tdr 2 skp 3 fkr 1 5/24 alb og Johan Friderich Clausen faaer 1 tdr 6 skp 14/24 alb, hvoraf dem igiæn afhænder til Niels Jensen Trane 3skp 2fkr 7/24 alb (*en farbror til Thomas)* og til Huusmand Johan Christoffer Hansen 2skp 3fkr 7/24alb. Johan Friderich Clausen selv beholder 7skp 3f: 1 5/24alb" solgt og afhændet ligesom ieg og herved sælger og skiøder og aldeles afhænder fra mig og mine Arvinger til Johan Christopher Hansen og hans Arvinger, indbemeldte Yoe Skæpper, Tre Fierdingkar, 7/24 Album af foranførte Gaards Hartkorn, saaledes som det nu er indskiellet og paa denne Byes Mark er beliggende i 2de Fald, det ene paa Bratbierg, det andet paa Bryeste? Og Nye Kiær til hviele Jorder. Johan Christopher nyder frie Fart paa Naboernes hvilende Jorder til hans egne, dog i Skiellet saavidt muligt; ligesom han og haver frie Vand, Sæd ved Stoere Kragmose og endelig følger Kiøberne tillige Halvparten af lille Kragmose, saameget som nu er Agerland, hvilken Mose, han tillige med Thomas Biering Trane, som er Eier af den anden Halvpart, selv haver at skifte imellem sig. Thi Altfornævnte Jorder, intet undtagen i nogen Maade, herefter tilhører ham og Arvingersom en frie og frelst Eiendom for hver Mands eietale, med al den Ret og Rettighed jeg samme har Eiet, som han og Arvinger, har giort sig ?
saa nyttig, som han eller de bedst vard og vil, og da bemeldte Johan Christpher Hansen, for disse solgte Jorder, har betalt mig den beforenende Kiøbesum 50 rd skriver HalvtredsindstiugeRigsdaler Courant, saa tilstaar jeg hermed, ingen ydermere Lod eller Del at have til bemeldte Hartkorn 2skp 3 fk 7/24 alb: Til Bekræftelse haver jeg formaae min Fader med mig at underskrive som Curator, item ombiet 2de Andre Gademænd med mig til Vitterlighed det underskrevne og forsegle. Ørbye den 4. Julij 1796 Johan Friderich Clausen (LS)
Som Curator Claus Madsen T. Til Vitterlighed underskriver og forsegler efter Begiæring Niels Thrane (LS) Jens Rasmussen Juul (Lil:). At ingen Kiøbe Contract, Skriftligr Conditioner eller noget andet Document om indbemeldte Handel imellem os eller nogen paa vore Vegne har nævnt oprettet, det ville Vi med Ed bekræfte naar forlanges.

Johan Friderich Clausen *Johan Christopher Hansen.*

Thomas BieringThranes Skøde på den endelige Parcel.

Samme 24de October 1796 blev under Sønder Mols Herredsret læsr følgende Skøde No 4 Ctnuis 24 skl
Underskrevne Johan Friderich Clausen af Ørbye paa Helgenes Giør hermed vitterligt, at jeg med det Kongel: Rentekammers Tilladelse af 16 April sidst og saaledes lydende: Rentekammerets Tilladelse, at Selv Eierne Johan Friderich Clausen of Thomas Biering Thrane maae dele al den i Fællesskab tilhørende Gaard i Ørbye paa Helgenes som staar for Hartkorn 3 tdr 1 skp, saaledes: at Thomas Biering Thrane deraf beholder 1tdr: 2skp: 3fg: 1 14/24alb:, hvoraf denne igien afhænder til Niels Jensen Thrane 3skp: 2fg: 7/24alb:, og til Huusmand Johan Christopher Hansen 2skp: 3fg: 7/24alb:, saa at Johan Friderich Clausen selv beholder 7skp: 3fg: 1 5/24alb:; - haver solgt og afhændet, ligesom ieg og og hermed sælger, skiøder og aldeles afhænder fra mig og Arvinger til Velagte Niels Thrane (*Thomas Biering Thranes farbror)* og hans Arvinger indbemeldte 3skp: 2f: 7/24alb Hartkorn, bestaaende af følgende Agre, nemlig den Væstre Ende af Brandtberg, og Væstre Kragmose Hullet, item den Væstre Ende af Bryest, samt endelig den Liden Side Brandberg Skov, alt ligesom det er indstaaet imellem Selv Eiernes Thomas Biering Thranes og Muermæster Christopher Hansens Jorder her på Byens Mark af hvilke Hartkorn Kiøberen selv svarer alle Kongelige Skatter ordinære og extraordinaire, altsaa skal bemeldte Agre og Jorder som et uigenkaldelig Kiøb tilhøre attermeldte Niels Jensen Thrane, da han derfor har betalt mig den anførende Kiøbesum 25 Rdr: skreven Tyve og Fem Rigsdaler Courent, dog dersom bemeldte Niels Thrane skulle bkive til Sinds denne ham nu skiødte Eiendom igien at afhænde, da tilbydes den mig før nogen anden, og i fald ieg saa haver Lyst til samme Jorder igien at Kiøbe, da overlades de mig for den betaling, nemlig Tyve og Fem Rigsdaler, som de nu ere solgt oftnyvnte? Niels Thrane. Til Bekræftelse haver ieg allerede egenhændigen Underskrevne og forseglet dette mit Skiøde, endog formaae min Kiære Fader Claus Madsen med hvis Villie samme er udstædt: item 2de andre gode Mænd med mig til Sikkerlighed at underskrevne og forsegle. –
Ørbye på Helgenes den 2den Maj 1796: -

Johan Friderich Clausen (L:S:)
Son Curator *C.M.S.*
Til Vitterlighed efter begiæring underskriver og forsegler
Joh: Christopher Hansen (L:S:) Thomas Biering Thrane (L:S:)

Thomas Biering Thranes skøde til sin søn
Christen Thomassøn Thrane.

1829 10. August ved Påtegning om ? ? Død den 31 August 18 ?.

8743 No 3 Th Første Klasse for Sum af over 100 til ikke over 200 Rbd. Sølv. 1 Rigsbankdaler 32 Skilling Sølv 1829 Schifter Falkenskiold.

Underskrevne Thomas Bjering Trane af Ørbye, Helgenæs Sogn, tilstaar og hermed vitterliggjør: at jeg ved mundtlig Overenskomst haver solgt, ligesom jeg ved dette mit Skjøde, sælger og aldeles afhænder fra mig og Øvrige Arvinger til min Søn Christen Thomassøn Thrane, det mig i bemeldte Ørbye tilhørende Boelsted med Bygninger og tilliggende Jorder af Hartkorn 1 td 2 Skp 3 Fkr 1 5/24 Alb, som er en Parcel af min i Fællig med Johan Frederik Clausen ifølge Skjøde dateret 16 febr. 1794 tinglæst 22. April s.A. eiede og med Det Kongelige Rentekammers Tilladelse af 21 April 1796 udstykkede Gaards Jorder, hvilket Boelsted tilligemed al min Ind og Udboe, samt Besætning og Avlsredskaber skal tilhøre min fornævnte Søn med de samme Rettigheder og Byrder, hvormed jeg har været Eier deraf, og imod at han og efterkommende Eiere præsterer mig og min Hustru Karen Christensdatter vor Livstid følgende Ophold: 1. Til beboelse indretter Eieren os 3 Fag Huus til Kjøkken, Stue, Spesekammer og Tørvehuus, alt saaledes, at det uden mangler kan antages for en god Bopæl og besørges det Huus forsvarligen vedligeholdt i beboelig Stand. 2. Da jeg foran har afhændet alt mit Løsøre forbeholder vi os dog det Fornødne heraf til Brug, saasom: vores Kister, Gang og de fornødne Sengeklæder, Sengested, Stole, et par Borde, Kakkelovn, Kjedler, Kar med mere Huusgeraad, hvilket udtages af Eierens Boe og vedligeholdes eller fornye af ahm uden Betaling. Af Stedets Hauge forbeholder vi os en Deel til Fornødenhed. 3. Naar vi ikke længere ønsker at modtage Høsten hos Stedets Eier svares os aarlig med det Halve hver 1ste Maii og 1`Novbr følgende: 3 Td Rug, 12 Skp Malt, 4 Skp Boghvedegryn, 2 Lispund Flæsk, 2 Lispund Smør, 8 Læs Tørv, forsvarligen Læs, samt gode Tørv og tørre hiemførte i Huus, endvidere leveres os dagligen 3 Potter Mælk. 4. Paa forlangende besørger Eieren vort Korn malet, samt vor Brødbagning, Brygning og Vask forrettet og sørger for vores Opvartning, Pleje og Tilsyn, især i Sygdomstilfælde. 5. Naar én af os ved Døden afgaar bortfalder det Halve af de under No 3 bestemte Præstationer. Saavel min som Hustruens Begravelse bekoster Eieren paa en sømmelig Maade og efter den Længstlevendes Død tilfalde ham, herunder det af os foran under No 2 forbeholdne Tøi, vores for øvrigt ubetydelige Løsøre.
Og da Christen Thomassen Thrane til at opfylde dette Ophold med dette Skjødes Modtagelse forbinder sig, og til Sikkerhed derfor indrømmer 1ste Prioritets Panterettighed, næstefter den anordningsmæssige Bankhæftelse, i de foran overdragne faste og løse Eiendele, og han derfor har ved mundtlig Aiiord? Bestemte Maade berigtiget Kjøbesummen i Penge 70 Rbd Sølv, saa tilstaar jeg Thomas Bjering Thrane ingen videre Lod , Del eller Rettighed at have til alle udi indbemeldte Boelsted med Besætning og øvrige Løsøre, hvilket alt fra nu af skal som anført tilhøre Christen Thomassen Thrane, og som hjemles af mig efter Loven. For det stemplede Papiirs Skyld beregnes det aarlige Ophold saaledes: 3 Td Rug, 10 Rb 3 M 12 Sk Sølv, 1½ Td Malt 4 Rbl 2 M 14 Sk, 3 Skp Boghvede 1 Rbl 5 M 6 Sk, de øvrigePræstationer til 9

Rbl, tilsammen aarlig 26 Rbd Sølv, som for 5 aar udgjør 130 rbd, der tillagt Kjøbesummen er 200 Rbd. Til Bekræftelse under min Haand i 2de Vidners Overværelse, og maa dette Document tinglæses og protocolleres uden Varsel til nogen. Ørbye den 20. juni 1829. Thomas thrane /: L.S.? . Til Vitterlighed: S Jensen. L. Rasmussen. Forevist Brandforsikringen Dimesen. At ingen Skatterestance hviler paa det Solgte attesteres herved. Ebeltoft Amtstue d. 14 Julii 1829 aagaard. Læst i Sønder og Mols herreders Ret den 10. August 1829 Seidelin
Og indført i Skøde og Pantebogen. Sinding

Bjerregaard – Beyerholm

Se Bjerregård-slægtsbogen på http://jepsen.no/Historie/

Søfren Jensen døbt 7/10 1655 i Gentofte kirke. Begravet 20/9 1721 i Gentofte.
Fæstebonde og gift den 20/10 1678 med
Maren Pedersdatter døbt 22/10 1654 i Gentofte kirke
Da de blev trolovede 4/8 1678 var begge i tjeneste hos sognepræsten Frederik Plum i Gentofte

De har to børn Peder Søfrensen, døbt 18/1 1680
Jens Søfrensen døbt 15/6 1679 (evt. 83). Begravet 12/4 1750

Jens Søfrensen blev gift den 2/3 1710 i Gentofte kirke med
Lene Jensdatter født 1681 i Gentofte. Begr. 7/4 1780 i Sct. Mikkels k., Slagelse
I 1708 blev han tvunget til at være fæstebonde på gård nr. 2 i Gentofte.
Lene boede hos deres søn Hans på sine gamle dage og flyttede med ham til Slagelse. hvor hun er begravet på Sct. Mikkels kirkegård i det 2det qvarter. Alle klokkerne blev ringet – skolen sang.

De fik 8 børn: Søren – Anne – Anne – Jens – Jacob – Inger – Peder og **Hans Jensen** der tillagde sig navnet **Bjerregaard** efter sin gård i Gentofte. Han er døbt 8/8 1728 i Gentofte kirke

11/4 1750 fik han fæstebrev på den fædrene gård – dagen før faderen blev begravet.
12/6 1750 blev han gift i Gentofte kirke med **Ellen Jacobsdatter** – døbt 12/11 1730 i Gentofte kirke
De fik 9 børn: Jens – Jacob – Peder – Hans – Peder Hansen Bjerregård + Inger - Else – Anne og **Lene Hansdatter Bjerregaard**

28/11 1765 gav kammerherre Bernstorff sine bønder fri og Gentoftes jordlodder blev fordelt v. lodtrækning og lod nr. 18 tilfaldt ham og han var en fri bonde.
29/9 1768 flyttede familien ind i den nybyggede gård – Bjerregård. og hans mor flyttede ind hos dem.
Han var en meget dygtig bonde, læste meget talte sprog – var medlem af "Kongelige danske Landhusholdningsselskab" som eneste bonde – fik guldmedalje – skrev pjece til de øvrige bønder om landvæsenets forbedringer.

Bjerregaard er nedrevet i 1927, og der er villakvarter nu + B 1903 har baneanlæg her.

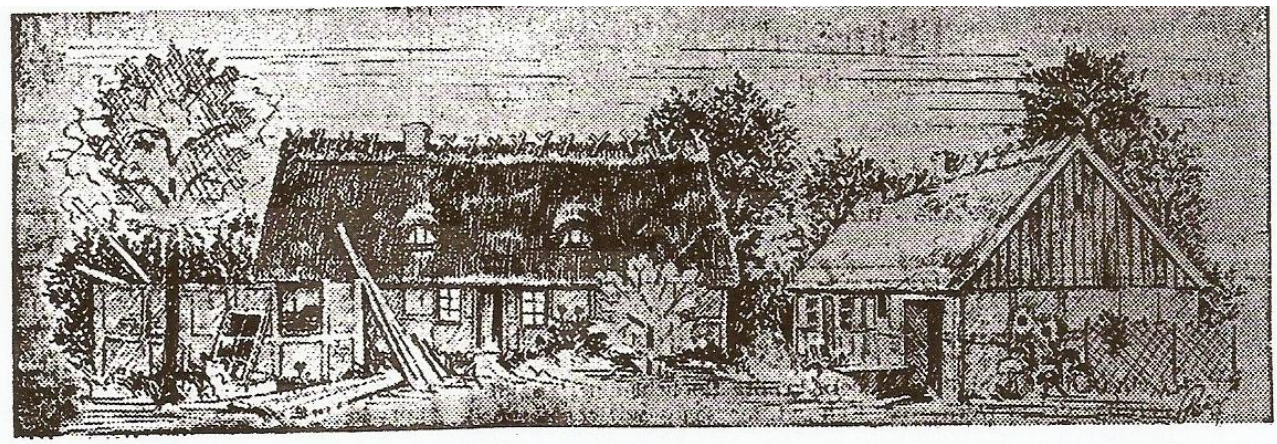

»Bjerregården« i Gentofte, som var Danmarks første ud flyttergård, blev nedrevet i 1927. Her

Han blev kaldt ”Den lærde bonde” og var åbenbart kendt af høj og lav (bl.a. Johs. Ewald og Jens Baggesen). Hans Jensensvej i Gentofte er opkaldt efter ham, og der har også siddet en mindetavle for ham på hjørnet af vejen.
I slægtsbogen står der utroligt meget om ham, og det er spændende læsning.
16/8 1772 solgte han Bjerregård og købte på en auktion herregården Løvegård i Løve herred – nær Køng.

- men det skulle han nok ikke have gjort for

22/6 1774 brændte det meste af gården, kun få fag stod tilbage og her boede familien til en ny gård var bygget ude på marken.,

Løvegaaard

men han blev nødt til at sælge gården og det lykkedes først i
1778 16/11 og familien købte et hus i Slagelse på hjørnet af Rosengade og Løvegade, men det gik heller ikke. Måske er huset her også brændt, for der var så skrækkelig mange brande i Slagelse i de år.

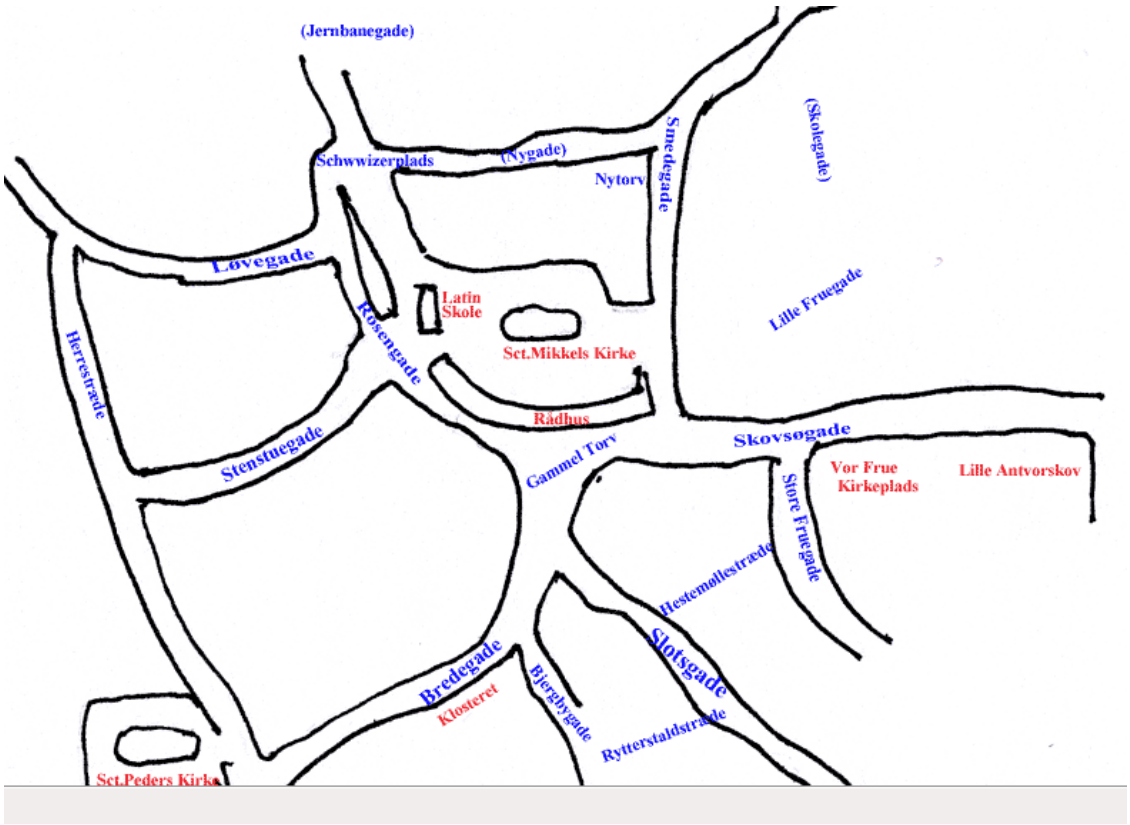

Af Løvegårds ejere skal nævnes søstrene Sophie, Margrethe & Cathrine Fincke, der i 1732 fik godset udlagt til ejendom. De indrettede et skolehus på 10 fag ved gården. Det er huset Løve gl. Landevej 18, hvor der var skole indtil 1887.
Byens jorder lå i 3 vange: Slagelsevangen mod syd, Søvangen mod nord og Skambæksvangen mod vest.
Løvegård havde sine jorder liggende i fællesskab med bøndernes, med ved en udskiftning i 1769 blev de samlet syd for byen i Slagelsevangen.
Udskiftningen blev foretaget af løjtnant Niels Oschatz, der 2 år tidligere havde købt Løvegård.
Ca. 150 tdr. land jord blev mageskiftet fra begge sider, og Oschatz mente, han havde gjort det så godt og let for bønderne som han kunne. Han forsømte da heller ingen lejlighed til at påpege dette over for dem. Især holdt han på, at de jo ikke havde langt at gå til hoveriarbejdet, og at de lige så hurtigt kunne komme hjem igen til deres eget.
Bønderne på deres side mente sig snydt for nogle af deres bedste jorder og engstrækninger. Oschatz var mildt sagt forbløffet over bøndernes utaknemmelighed, da de klagede til den nys nedsatte landvæsens-kommission.
Selv om godsejeren fremførte sine bedste argumenter, fik bønderne ret. Det endte med, at hele godset i 1771 blev udlagt til en ufyldestgjort panthaver. Der blev holdt flere auktioner på Kalundborg Apotek, men det lykkedes ikke at få tilfredsstillende bud på det samlede gods, hvorefter det blev bortauktioneret således, at hovedgården med gadehuse blev solgt for sig og bøndergodset for sig. Ved den endelige auktion i 1772 blev bøndergodset solgt til flere forskellige privatpersoner.
Hovedgården købtes af Hans Jensen Berregaard. Han kom fra Gentofte og var den første bonde i Danmark, som fik udflyttet sin gård, "Bjerregården" i Gentofte. Den solgte han og blev godsejer i Løve. Han var en oplyst mand og foregangsmand på flere områder.
Han lod f.eks. straks efter overtagelsen sin gård forsikre i Købstædernes Brandforsikring. Her finder vi i 1772 den første egentlige beskrivelse af anlægget:

Den søndre længe *var stuelængen på 21 fag mur og bindingsværk med tegltag. Den blev vurderet til 840 rigsdaler. Endvidere var der 12 fag køkkenhus og 7 fag tørvehus hertil. Det vurderedes til 310 rigsdaler.*
Vestre længe *var 26 fag lang på egefod med klinede vægge og stråtag.*
Nordre længe *var den største på 47 fag. Den var bygget som vestre. Den blev anvendt til kostald og foderlo. I denne længe var også indkørselsporten. Denne længe blev sat til 705 rigsdaler.*
Østre længe *var 35 fag lang. Den rummede tærskelo i de 20 fag. Midt på gårdspladsen lå en 13 fags længe med mælkestue og bryggers. Den var opført med egefod og havde murede vægge. Det hele vurderedes til 455 rigsdaler.*
Udenfor gården lå et vognskur på egefod med murede vægge til 30 rigsdaler pr. fag.
Løvegårds samlede vurdering beløb sig til 4570 rigsdaler.
Forsikringen skulle vise sig at være en klog disposition, idet hele gården på nær nogle få fag af stuelængen nedbrændte St. Hans aften 1774. Branden fik et ekstra dramatisk forløb, idet Hans Jensens søn kun med nød og næppe slap ud af stuehuset inden taget faldt sammen!

Hans Jensen fik næsten hele forsikringen udbetalt, man fradrog nemlig det tømmer og andet byggemateriale, som ikke var mere skadet, end at det kunne bruges igen.
Nu valgte Hans Jensen at genopføre gården uden for byen på sin egen jord, og året efter stod det ny anlæg færdigt. Det blev forsikret for i alt 6500 rigsdaler.
Hvis den gamle Løvegård nærmest har lignet en stor bondegård, var der anderledes stil over den nye, som i det væsentligste var indrettet næsten som i dag.
Hovedbygningen stammer fra genopførelsen i 1774-75. for budgettet. I al fald solgte Hans Jensen Løvegård. Han boede i sine sidste år først i Slagelse, senere i København, hvor han døde i 1781. Der er sat en mindesten for Hans Jensen i Mindelunden ved det gamle tingsted på Bøstrupvej

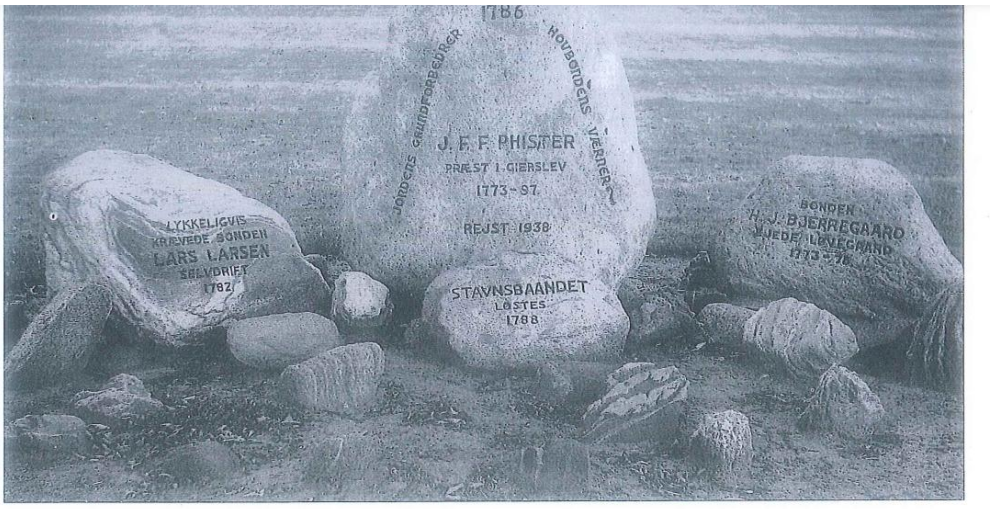

Stenscætningen ved indgangen til mindelunden i Løve.
RE foto 1994

Bøstrupvej, Løve, Høng

1781 flyttede han til København for at forsøge en ny start. Han var 53 år, men kort efter fik han tyfus og den døde han af den 27/7 1781.

Han blev begravet på Sct. Nicolai kgd i København - den 30/7 1781. Sønnen Hans havde ikke fået brevet om faderens død, og var på rejse til København med en ven og så tilfældigt et ligtog og opdagede at det var hans fars.

Sønnen Jens blev sent til Tyskland for at hente kundskab og lære nyt, men han endte som overstyrmand på skibet "Lucie Emerence" hvor han døde i en havn i Den Bengalske Bugt den 24/4 1785.

Jacob blev kgl. rebslagermester i København, gift med Johanne Cathrine Morthorst. 3 børn: Hans – Johan og Peter

Hans blev sognepræst i Hjermind v. Viborg. Gift med Mette Katrine Jensdatter

Hans

Blev for sit egennyttige arbejde i 1828 udnævnt til Konristoriatraad.

Sjørslev. 6 børn: Hansine – Jensine – Anne – Hans – Jens – Jacob.
Han var en meget kendt præst, der gjorde meget for Hedeselskabet, plantede træer – hjalp sognebørnene m.v. Han havde engang besøg af Frederik den 6. og som gammel af H.C. Andersen. Der står en mindesten for ham i Kongenshus.

Peder var skipper og spækhøker i Ude Sundby v. Fr.sund. Gift med Johanne Marie Schou

En Peder døde som 1-årig.

Inger døde da hun var 32 år. Hun var ugift og husholderske for kammerherre Holstein på Løvegård.

Else blev gift med godsejer Hans Juul på Viskum (Randers) De var barnløse men tog sig af flere børn fra familien - bl.a.Dorothea og Hans Beyerholm – efter deres fars død.. Hendes mor boede også hos dem efter faderens død.

Anne blev gift med sognepræst Peter Hansen Birch , Vedersø. De fik 2 døtre og måske en søn

Se nederst boet efter Hans Jens Bjerregaard.

Lene Hansdatter Bjerregaard født 28.dec, 1757 og døbt 1/1 1758

i Gentofte kirke og gift den 1/11 1780 i hjemmet i Slagelse med **Peder Bejerholm (Beyerholm)** født 19/1 el. 6. 1749 i Slagelse, Skt. Mikkel (forældre Ole Hansen og Dorthe Nielsdatter)

Peder havde en bror Ole der er født i 1851 i Slagelse Gik i Slagelse lærde skole. Blev gift 16/2 1780 i Slagelse med Dorthe Kjerulff, men hun dør og begraves 29. juni 1788 i Skt-Mikkels kirke, Slagelse, Ole er avlsbruger og de bor Løvegade 210. Efter hendes død flytter han til København og bliver 20/1 1792 gift med Maria Sophie Frederica. De får i mindst 3 døtre: Christiane, Oline og Christiane. Lene Bjerregård er fadder. Han bliver skoleholder v. 2. divisions skole på Holmen. Han dør 2/4 1807.

Lene og Peder fik 5 børn:
Christiane f. 16/10 1781 gift m. Mads Haugaard Gjerulff – død 13/7 1865
Inger Sophie f. 27/3 1784, gift m. Philip Wallich – død 17/6 1848
Hans Ulrich f. 29/1 1791 gift m. englænder, død i Vestindien 1830
Jens Jacob f. 23/9 1797, gift m. 2.ægtesk. Marie Elsi Berntine Struve – d. efter 1871
Dorothea (Dorthea el. Dorthe) f. 19/5 1786 – *se senere.*

Jens Baggesen – dengang elev i Latinskolen - skriver i sin dagbog: ”blev sendt hen til Tops (præsten?) hvor de var occuperede med at pynte madammen til P. Beierholms bryllup med jomfru Bjerregaard.

Jens Baggesen

I Fk.1787 bor de Rosengade 164, Slagelse og hendes søskende Hans og Anne bor der også + Peter Birch (Annes senere mand).

1789 var Peder værtshusholder, brygger, avlsbruger og vognmand. Han havde en stor 5 længet gård med facade til 3 sider midt i Slagelse. Gården brændte før 1800 og stedet blev kaldt Beyerholms plads. Nu matr.nr. 246 v. Sveitserplads.i Slagelse

246 er midt i billedet, lige syd for Sweitzerplads

1791 bor de i Lindebjerg, Alsted v. Slagelse på Oldebjerggården, der i 1787 bebos af fam. Thoman, som så ejer brandtomten efter Beyerholms gård i Slagelse.

23/7 1799 er Peder B. død og bliver begravet i Lynge.

Børnene Dorothea og Hans opholder sig herefter hos morbror Hans og Inger Sofie hos morbror Jacob. Christiane der er 20 år er måske ude at tjene, mens Jacob der er 4 år bliver hos Lene.

I 1801 har Lene B. en karl på gården – Peder Andersen – og ham bliver hun gift med. 30/4 1834 står der i Lynge kirkebog at pastor Birch(Lenes svoger) har begravet Lene Hansdatter Bjerregaard .

Sønnen Jens Jacob blev gårdmand i Lindebjerg – nær Lene

Datteren **Dorothea Beyerholm** født i maj 1786 og er døbt i Skt. Mikkels kirke i Slagelse 19/5 1786 og da hendes far døde i 1799 fik hun ophold hos sin morbror **Hans** og moster Anne i Hjermind præstegård. I folketællingen 1801 er hun der og 14 år
Hun bliver den 3. maj 1809 gift med **Ernst Anton Erhard - se skemaet Erhard** og hun bor også nogle år i nærheden af Lene.

Se under **Erhard** sammenfaldet mellem Bjerregaard – Bernstorff og Erhard..

Denne Auction må være da de flytter fra Løvegaard.:

Ifølge Sogne Præsten Sl Lunds forlangende er i dag den 11. Augusti 1778 mødt
I Ørsløs først Goccard? Provsten i Løve Heed ????? ?????? Broson for at Auctionere
Efter…… Catalog tilførte, paa følgende conditioner:

1. Pengene før det købte betales præcise 12te Ugers ????? fra Dato til Sr Hans Jensen Berregaard i Slagelse.
2. Udebliver nogen med Betalinge til bestemte Tid lade de Tiltale og Dom ved Løve herreds ?????? Ret i hvad Forum de ved ellers maaaette Sortere ???????
3. Ubekiendte og Uvederhæftige Betaler strax eller stiller Caution for Deres Bud i mangel ??? bliver det paa nye Auctioneret.
4. ??????????? ?????????????? den ????? strax og staar selv til answar derfor efter at have ???????? ??????????????
5. Ingen maa ?tænke? ved denne Auction at giøre sig selv betalt men skal i alle tilfælde være forpligtede til førnævnte Tid? Til Indkassereren at beholde? hvad de holder? ???????????

I Solberg ?????	Udsæd	Vurder	Auctionen	De Kiøbende
Rug				
B??? ager	1	6	14 - 2	Hans Jens, hiulmd, i Nordrosr?
Husbrug	2 2	2 4 1		Peder Larsen husmd. i Høng
Blegbrug?	1	4	6 8	Peder Smed i Nordup
Sy ager	1 4	7 4	6 3 -	Hl Berregaard
S?ahl??ager	1 4 5	5		Lars Svendsen i Kuldbye
Hvede				
Kule??????	2	19	- - -	u solgt
Byg				
Partager	2 12	10		Søren Hansen, grdmd. I Sønderop
Oulegaard?	1 5	4		Anders Johansen i Solberg
Haure				

Skiden????			2		4	1	1		Hl KammerRaad Duus
Partager			3	1	4	1	1	8	Ditto
Latis							50	4	3
????ageren		4	3	28		14			Mathias Smed i Ørsløs
Hasleager?		4		34		14			Niels Hans. Gdrmd i Kragerup
Kroge??? Høyden			6	7		2	-	4	Hl Berregaard
H??berg?			3	2		1	2	10	Peder Olsen i Ørsløv
??????? ?????? Byg									
Toftageren		2		15		23	2		Hans Hansen, huusmd i Gudum
Korstagre?		1	4	4		5			Christen Hansen, gdrmd. I Aars
H??? agre		2		18		19	4	4	Niels Hansenn gdrmd. Kragerup
Krogstene?		1		16		12	-	-	Grais Madsen i Ørsløse
Gudme???+	1	1	10		10	-	-		Sr Berregaard
Korstmannd???				3	3	2	3	6	Johan Sobye i Høng
Dryholm		9	5	36		25			Peder Niles. Og Hans Jens.i Nord??
Lille Dryholm					16		14		Hl Beregaaard
Haure i Byg Ml									
Tofte Øyr			1	1	4	4	-	-	- usolgt
Korstager			1	4	3			-	- - Dito
Flert???høwden				6	4		-	-	- ”
Pahlsager?			2	2	15		6	3	2 Søren Hansen i Sønderup
Kl??gst ???			1	4	7		6		Hendrich Wæver i Tiørnlund?
Kimmerholm?			1	4	6		7	4	- Christen Christs. I Schafteløv
Huus??									
Sopebi???			2	4	15		13	2	- Grais Madsen I Ørsløs
Holme Eng			6		1	4	2		6 Hl Lintrup
Kristal HJ ??		2		4		5	4		Jens Pedersen gdmd i Kragerup?
Tiø?????			1		5	10	4	3	8 Hl Berregaad
Hvidagre			3		11				
?? halve							1	5	8 Ditto
Det andet halve							6	-	8 Rasmus Larsen i Kragerup
Endnu af hjort???			6		3		4	-	2 Hl Lintrup
Lille Gud Søster??			2		1	4	2	4	- Wæweren i Tjørnby
Blaahulft??				2		1	4	2	2 4 Poul Andersen i Solberg
Store Gud Søster			1	6		8	-	5	4 - Hl Berregaard
Stakket? Langager			1	5		11		4	4 - Ditto
Tangest???				6		3		3	2 - Rasmus Larsen i Kragerup
Boghvede									
Hangager??		4							usolgt
Hør? I Rugmel			=	Læs					
1 stok? Vangeledet									
1 Dto ?? Forkager?					1		4	4	Hl Kammerraad Dines
Latris							268	1	13

		Vurdering læs		Auctionen Rs	M	Sk	
Transport			268	1	13		Dr Kiøbende
2 ? Ditto		1		1	1	-	Hl Kammerraad Dines
1 stock ved Bomagern?	½		1				Ditto
1 Ditto og en ved fællesagern		1			4	4	Ditto
1 stock paa Lidagern		1			1	2 8	Ditto
Styr Wang							
1 stock ved høye Pæhl?							
1 ditto ved store Pæhl		1½			4	9	Sr Winsløv
1 ditto ved ?? Døst?							
1 stock ved store Lase?	½		4	-			Sr Mann i Tiørnlund
1 gto ved Bygml Doflager							
1 stock ved kverre? Døst?	½		5	10			Niels Olsen hmd i Schafteløv
1 ditto ved Kremmerholm	1		4				Ole Willads i Præsteg.
Hør i Toldma???							
1 stock		1			5	14	Peder Olsen i Ørsløv
1 Ditto		1			4	2	Peder Christensen i Sønderop
1 Ditto		1		1	-	8	Smeden i Kragerup
2 Ditto		1			5	6	gl Jørgen Nielsen i Tiørnlund
1 Ditto		½		5	-		Peder Christens. I Sønderop
1 Ditto		½			4	-	gl- Jørgen Nielsen i Tiørnlund
1 Ditto		1			1	1	Peder Nielsen i Schafsted
1 Ditto		1			1	12	Mads Jensen i Schagteløv
1 Ditto		1			1	8	Johan Søbye i Høng
1 Ditto		1			4	2	Niels Olsen hmd. Schafteløv
1 Dto		1			5	15	Johan Søbye i Høng
1 Dto		½			5		Sørenn Olsenn i Ørsløv
1 Dito		½			4	13	Niels Pedersen i Solberg
1 Dito		1			1	- 3	Christen Eskildsen i Finderop
1 Ditto		1			1	- 12	Sergiant Sørensen i K. Helsing
2 Ditto		1		2	1	12	Ditto
2 Ditto		2			1	4 2	Ole Willads i Præstegrd
2 Ditto		1			1	5 -	Christen Christens.fra Hersløv
2 Ditto		1		2		8	Ditto
2 Ditto		1			1	2 2	Rasmus Larsen I Kragerup
1 Ditto		1			1		Hans Hansen hmd. i Gudum

2 Ditto		2	1	1	4	Johannes Erents. i Solberg
2 Ditto		2	1	1	8	Ditto
2 Ditto		2	1	4	4	Ditto
	Lateris		304	-	3	
1 Stock		1	1	1	-	Wæveren I Tiørnlund
1 Ditto		1	1	-	5	Johannes Skrædder I Solbeg
2 Ditto		2	2	-	10	Smeden i Kragerup
	Hulle? Skift???					
1 Stock		1		4	2	Sr Windsløv
	I Elte Skift???					
1 Stock		1½	1	3	5	Niels Pouls. I Ørslev
1 Ditto		1	1	2	11	Meijer I Toldberg
1 Ditto		1		4	-	Rasmus Hans. i Kragerup
1 Dto		1½		5	2	Peder Olsen i Ørsløv
1 Dto		1½		5	4	Andes Christens i Solberg
1 Dto		3	1	3	2	Peder Larsen i Hameldrop
	1 1 1 Dto					
Køre??			2	2		Hans Jens. Hmd i Nodrop
	I Br???????????					
1 Stock		1½	1	-	2	Jens Hansen, gdm i Geersløv
1 Ditto		1	2	3	-	Ditto
1 Ditto						
1 Ditto		1	1	4	8	Jens Peders. i Kragerup
1 Ditto		1½				
		Summa	323	3	6	

Ruslæderets Rige] Rusland; ruslæder: rødt læder fremstillet af kalveskind ved garvning med pilebark og indgnedet med vellugtende olier; importeredes tidligere fra Rusland
Ryslæder brugt til bl.a. stole i Rundetårn. En gammel mand beskriver sine øjne som kantet med ryslæder.

Skifteopgørelse efter Hans Jensen Bjerregaard:

No 1860

Anno 1781 den 10de August indfandt Skifte Commissionen sig med betjenten Mathias Holm hos Enken Ellen Jacobsdatter boende til leje i Skomager Pedersens hus No 60 paa hjørnet af Holm Brostræde og Lille Kongensgade for ifølge hendes Anmeldelse at foretage annotations ?forretning efter hendes d. 25de julii sidst afdøde mand Hans Jensen Bierregaard forrige ejer af Løvegaard ved Slagelse, Sjælland.
Herved var tilstæde Enken som tilkjendegiver at bemeldte hendes afgange Mand af ægteskabet med hende efterlader sig 8te Børn, nemlig Sønnerne Jens Styrmand og myndig, Jacob Hansen rebslagersvend gl 22 aar, Hans 16 aar gammel og Peder 11 aar gammel smt Døtrene Inger 29 aar, Helene gift med Peder Bejerholm i Slagelse, Else 25 aar og Anna 13 aar gl., hvorefter det som Enken anvieste Boed tilhørende af Meubler og Effecter strax blev registreret og af forn'te Betjent Holm vurderet ……. …….mulig:

Adskilligt:

		Rd	mk	sk
3 adske: Speile		4	- 4	–
1 Liden Furre mahlet dragkiste		2	- 3	–
1 Flöybord og 1Træ do		1	- 1	–
6 stk Rÿderlæders Stole	a 4 mk	4	-	-
2 adske: gl: Lehne do	a 1 mk 8 sk	2	- 3	–
1 gl Himmelseng med Hiemmegiort omhæng		1	- 3	–
3 adske. gl: Dÿner og 4 do Puder		9	- 4	
3 gl. Dÿner og 3 Puder		8	- 3	–
6 p gl: Blaarlrt Lagnen	a 4 mk	4	-	
3 gl: Tin Fade og 6 do talle(rkner)	v 20 pund a 12sk	2	- 3	–
1 liden skaal og 1 do Lÿsestage			- 1	–
2 smaa theekiedler		1	- 2	–
1 Rokke			1 -	
1 liden Mæssing Kiedel			2 –	
1 Strÿgeiern			4 -	
1 par Mæssing Lÿsestager			1 –	
2 gl: Jern Gryder			4 -	
1 Kande, 1 Rist, 2 Træ Fødder og 1 Führfad			4 –	
6 p thee? Kopper og 1 thee Potte				
1 toe Lispund Bismer		1 -		
1 Caffe Mølle			3 –	
1 Balle og 1 Spand			1 - 8	

1 Krumkniv og 1 Blicktøÿ			1- 8
7 Fag gl: Gardiner			2 -
1 Blaarls Duug og 12 Servietter			2 - 3 -
	er	52	1

Videre her paa stædet declarerede Enchen icke at vide Boed til Formue at angive, Men derimod tilkiendegav hun at Boed er eiende en Gaard i bemeldte Slagelse samt at en del der paa Stædet værende Bonde Meubler forinden deres afreise derfra af Hr Cammer Raad og Byfoged Smidt straks? Ved en Auction er Bortsolgt? Og hvor fore hun tilkommmer at aflægge Rigtighed;

Hvorved Forretningen for denne sinde? ophørte.

Vide. Behandl.Prot.Litra D. pag. 777.

Til de andre bønder. Fra Harry-Jensen.dk

- Syvende barn af Jens Søfrensen, Gentofte, født 8.8.1728, død 30.7.1781, fik tilnavnet Bjerregaard (i h.t. kgl. tilladelse af H.M. Chr. 7.). Hans Bjerregaard var Danmarks første udflytterbonde under Bernstorff gods i Gjentofte. Han kaltes også "den lærde bonde" og "den Bernstorffske bonde". Der foreligger adsk. litteratur om ham: bøger, pjecer, tidsskriftsartikler samt et hav af avisartikler. Han købte i 1878 på auktion herregaarden Løvegaard ved Slagelse.Gården brændte ned 22 juni 1766. Kun få fag af stuehuste blev reddet. Her boede familien så, til der var bygget en ny gaard. Sønnen Hans var i øvrigt nær indebrændt ved den lejlighed. I 1776 bliver han nød til at optage lån mod pant i gaarden. Samme år sælger han gaarden til Mogens Wendelboe Brasch, Der imidlertid må oplyse, at han ikke kan vedstå handlen. I 1812 lykkes det ham at sælge gården til Oberst F. von Holstein. Herefter flyttede familien til Slagelse, hvor Hans fik skøde på et hus på hjørnet af Rosengade og Løvegade! på grund af kautionsforpligtelser måtte han den 8 maj 1780 optage et lån på 300 Rdl. I 1781 flyttede han til København i håb om en ny start. Han var da 53 år gammel, men kort efter fik han Tyfus og den 30. juli 1781 døde han. Han blev begravet ved Sct. Nicolai Kirke.

- Brev fra Hans Jensen,
  Selv-Eier Bonde paa det Bernstorffske Gods,
  til
  Sine Landsmand,
  de ovrige Danske Bønder,

  om

  de Nye Indretninger

  til

  Kiøbenhavn,

  Trykt hos Hof-Bogtrykker, Nicolaus Møller. 1771.

  2

  3
  Kiere Venner!

  Jeg tager mig den Dristighed at forestille eder mine ringe Tanker, om vores nu værende Fælledskab, og de deraf flydende Tab og Fortrædeligheder; og tillige paa den anden Side de Herligheder, Fordele, Nytter og Fornøielser, det er at have sine Jorder for sig selv,

  uden Fælledskab. Jeg ville fortænke eder, hvis I ikke indsaae og vidste, hvorledes at vores

  4
  4 Allerkiereste Landsens Fader tænker paa os ved alle Lejligheder, med de til os hensigtende Love og Forordninger, som sigter derhen, at enhver Bye, og enhver Mand skulde og kunde faae sine Jorder for sig selv paa et samlet Sted, og derved befordre vores Lyksalighed, saa vidt at vi kunde og ville dyrke og bruge vores Jorder, og handle frit og utvungen efter Gotbefindende, Villie og Indsigt.

Men hvortil nytter os alle de gode Anstalter, naar vi ikke kiender og indseer dem; det skulle giøre mig Hiertelig ont, om der endnu skulle findes de iblant mine Landsmænd, som ikke indsaae det, eller af Frygt, og gammel Vane, ere saa indtagne, at de ikke troe nogen Forbedring muelig; men dem vil jeg raade og bede, at de jo før jo bedre tager Tiden og Leiligheden i agt, at de ikke for sildig skal sukke og klage over dem selv, og deres Børn og Efterkommere tillige begræde deres Vrangvillighed og Efterladenhed, endogsaa til deres eget Beste; derfore søger kiere Landsmænd at rive eder løs af det skadelige Fælledskab.

5
5 Følger vores Allernaadigste Konges Villie og Hensigt, hvis Villie og Hensigt ikke kan have anden Grund, end en fornuftig og kierlig Faders for sine Børn, som han anseer for hans fleste, flittigste, og af Kielenskab mindst fordervede Børn; fatter Tillid til ham, og lader os stræbe at blive værdige til den Omhue han har for os, ved det at I søger at forbedre eders Jorder og Omstændigheder, og os selv, og de Børn, og den Slegt, som voxer op iblant os, at vi ikke forderver dem ved onde Exempler, med Trævenhed, Dorskhed og Ulyst til vor Stand: Men derimod med Flittighed, Troskab, Ædruelighed og Nøisomhed ved alle Lejligheder søger at forbedre dem, og forestille dem, at hvis vi have Arbeide og Møie ved at dyrke Jorden, da har vi tillige et frisk og sundt Legeme, og ere fri for tusende Fortrædeligheder, tillige med Sinds og Legems Svagheder, som følger de andre Stænder, og de ere plaget af.

Jeg skriver til eder mine Venner og Medborgere, min Hensigt er ikke Egennytte, Fordeel eller Vinding der søges; det jeg skriver er

6
6

alene en Igientagelse af hvad jeg tilforn har sagt for at overtale, og overtyde eder til eders egen Fordeel og Beste, ikke heller havde jeg vovet det at skrive, hvis ikke en Veltænkende Patriot, som søger vores og Fædrene-Landets Beste, Vel, og Ære, hvis Navn jeg vil fortie, havde overtalt mig til at skrive, hvis Enfoldighed han troede at passe sig til eders Tænke-Maade; Den Tillid jeg har ham, og bør have til ham, haver givet mig Dristighed til at lade dette gaae saa vidt, som jeg her vil fremsætte i Enfoldighed.

Den ringe Indsigt jeg har forhvervet mig ved den Omgang og Tale, jeg har havt med adskillige fremmede og egne Landsmænd, og ved egen Erfaring selv prøvet og indseet at tiene os til Fordeel, vil jeg søge at giøre saa almindelig som jeg kan; Jeg har endnu ikke ladet det blive derved, men jeg har og ladet min ældste Søn, som er atten Aar gammel, reise ud i Tydskland; for at see om han kunde hente nogen Kundskab for mig og eder, han reiser ikke for at besee de store Stæder, og de der værende Forfængeligheder, som jeg ikke har Formue til, at give ham

7
7

store Reise-Penge, da Gud har velsignet mig med otte Børn; men jeg har tænkt, at det kunde lade sig giøre for ham, ligesaavel som for en anden fattig Haandverks-Karl, med en Pose paa Ryggen at gaae fra et Sted til et andet, og tiene for Klæden og Føden, og derved at faae den rette Grund, og see hvorledes at de giøder, pløier og behandler deres Jorder, samt hvorledes de føder og feder deres Creaturer, og til Dels den indvortes Huusholdnings Beskaffenhed, og er han for nærværende Tid i det Halberstædiske, hvor han forbliver et halvt eller et heelt Aar, efter eget Gotbefindende. Det paaligger enhver af os at søge efter mueligste Fuldkommenhed, i at prøve og antage hvad der er os fordeelagtig, da vi savner den fornødne og tilstrekkelige Giødning ved det at vores Qvæg er borte, lader os derfore enhver især beflitte os paa at samle og formere den; og tillige, at pløie og dyrke vore Jorder desto bedre, for at hielpe dem i det de savner, derfore søger at faae eders Jorder for sig selv, da der strax kommer et andet Liv, Flittighed, Lyst og Mod til at

8
8

bruge og benytte eder af den Grund og Jord, I have; Jeg er forsikkret paa, at næst Guds Bistand, ville det være et kraftig Middel imod den grasserende Qvæg-Sygdom og andre paa Heste og Faar smitsomme Sygdomme, som er eder vel bekiendt, ar naar det treffer paa en Mands Creaturer, gaaer den over alt Byens, og fra en Bye til en anden Landet igiennem; men derimod hvis hver Mand havde sine Jorder og Creature for sig selv, vilde det ikke gaae saa farligt til, lad være at det døde for nogle, ville de dog snart komme til Opreisning igien, ved Naboer, Slegt og Venner, som kunde hielpe hverandre, ja det kunde maaskee være et Middel til at den kunde reent ophøre, ja I stulle med Lyst og Glæde see alting frydefuld, og eders Kalve og Lam at dandse og springe omkring eder, og prise Skaberen, og eders Flid; Ja hvorledes ville ikke mangt et nyttigt Træ opvoxe ved eders Flid, som ville tiene eder og eders Creaturer til Nytte og Fornøielse, til Skygge mod Solens Hede om Sommeren, og til Ly og Læ for Regn og Kuld For- og Efter-

9
9 Aar, ja til adskillig Nytte og fornødne Redskaber, og i sin Tid til at brænde, da enhver af eder seer at Skov og Tørve-Moser aftager, saa at vi og Efterkommere kommer til at savne det Fornødne til Redskaber og Ildebrand Kan I vel have de Tanker at troe, at nogen skulle være saa ond, at raade eder til det værste, da det er os, som de sikkert troer, at Landets Vel og Styrke beroer paa. Tænker ikke, at fordi de ikke er vant til at gaae ved

Ploven, at de derfore ikke kan see og dømme om os og vores Foretagender, og hvad der kunde tiene os til Gavn og Beste; hvorledes ansaae os en Bernstorff, og adskillige Store, og for FædreneLandet Veltænkende Mænd, som har fremmet vore Allernaadigste Kongers og Konges Villie, og vores sande Velfærd og Beste? monne de ikke har omgaaets deres Underhavende, som umyndige Børn, der klager for en Fader, der ikke tillader dem deres Villie, ei heller giver dem de Ting, som ikke tiener dem, men søger at bringe deres Sind og Tanker til det, som sigter til deres Velfærd og Beste. Men spørger

10
10

dem nu ad, da de er kommet til Indsigt og Forstand, hvad mener I, at de vil svare! Jeg er forsikkret, at de ikke kan negte, eller negter, at de jo vare gienstridige til deres eget Beste, som de den Tid ikke indsaae.

Mon nogen nu vil klage? nei, enhver vil med Mund og Hierte udtrykke sig saaledes: At deres Børn og den sildige Slegt vil velsigne ham, som tænkte saa vel til deres Beste; skulle eller kunde der være de endnu, hvis Sind og Villie ikke er eller vil lade sig overtyde, dem maa man svare, lad dem blive i Jericho til deres Skieg voxer; men I hvis Sind og Villie er til Forbedring, lader eder ikke strekke, eller holde tilbage af de Besværligheder, I forestille Jer at ville møde eder, de ere virkelig ikke saa mange og farlige, som der lader til, lad være, at der forefalder nogle de første Aaringer, da oprettes det, lige saa snart ved det, at I have alle Ting samlet og omkring eder; Jeg vil forestille Eder de Herligheder og Nytter der er ved at have sine Jorder for sig selv, og tillige de Fortrædeligheder I

11
11

have af Fælledskabet, som I maaskee ikke kiender, ved det I er opfødt og daglig vant til dem, men jeg er forsikkret, naar I eftertænke dem, skal I tilstaae mig, at de Uleiligheder jeg her anfører, er endda ikke uden det halve, som forefalder og møder eder daglig.

Ja I ville vel indvende, at det kunde være got nok, naar det var saaledes, og dermed giort; men det er ikke saa let en Sag; Somme fik al den gode Jord ved Byen, og andre derimod al den slette, og hvor skulle vi faae fløttet vores Gaarder, og hvor skulle vi giøre af vores Creaturer, naar vi ingen Fælled havde.

Hvad den gode Jord angaaer ved Byen, ifald det var saaledes, at alle Lods-Eiere kunde ikke faae Jorder ved Byen, formedelst Byens Størrelse, og Markernes Vidtløftighed, eller fordi de ikke laae rundt omkring Byen, men ved en Side, og ifald det var nødvendig, at nogle Beboere maatte støtte deres Gaarder, da kunde der vel gives Lejlighed dertil, naar Lyst og Villie var der. Jeg sætter at der var sexten

12
12

Beboere i en Bye, og de fire stulle have deres Jorder længst ude, som det heder, at den slette Jord er, og det er naturligt, at den er slettere end den ved Byen, ved det at den ved Byen er i Nærheden, og oftere bliver giødet og bedre dyrket, desuden ved det at Creaturene, som idelig gaaer til og fra Byen, og holder sig der oppe om Morgen og Aften, som Faar, Sviin og Gies, der ligger inde om Natten, og altsaa ved det at Urin og Skarn idelig tabes der, saa at den, der er ude ved Marke-Skiel, omendskiønt den er af Naturen bedre, kan dog langt fra ikke svare til den anden for nærværende Tid, men ville snart paa nogle Aar komme i Stand, naar en Mand kom ud til den, og i Længden overgaae den anden; men var det end saa, at den i sig selv og af Naturen var slettere, maatte de, som støttede ud paa disse længst bortliggende Jorder, have og faae desto mere af den, hvilket af kyndige Mænd og Land-Maalere maatte fastsættes, som kunde meget vel udfinde Raad derimod, at ingen For- nærmelse skede, og hvad det var angaaende, at

13
13 den ikke for det første var saa god og frugtbringende, kunde de Beboere hielpes. Jeg sætter at der var sexten Mænd i en Bye, og de fire skulle treffe ved Marke-Skiel, og de blev enige, for Lodkastningen skede, at de Tolv som blev i Byen, og fik de Jorder, som var for den Tid de beste, skulle give til de Fire som treffede Udjorden, det første Aar hver sex Tønder, og det andet Aar hver fire Tønder, og det tredie Aar hver to Tønder i de tre første Aar, og var der altsaa sex og tredive Tønder til hver af de Fire, til de fik sadt deres Jorder noget i Stand, hvad det angik at fløtte Gaarden, kunde de paa samme Maade være dem behielpelige; Hvad det er med Creaturene, da kunde der vel grøftes og lukkes af i en Krog til dem, eller i Mangel deraf kan det meget vel tøires, da man kan sætte to Faar sammen i et Tøir, og det betaler meget got den Umage, og Svinene ligeledes to sammen, i et Tøir, da der kunde haves mere Fordeel af tre, end nu af sex til otte. Det kommer vel dem noget underligt for, som ikke ere vante dertil, men jeg forsikkrer at det lader sig let giøre, og

14
14

et Barn paa otte til ti Aar kan meget gierne styre dem, naar de nogle Dage blev vant til at tøires.

Betragter man Gødskningen, som er og skulle være et af de største Drive-Hiul i LandVæsenet, da er dets

Gang og Drift meget svagt og mat, og tænkes ikkun lidet paa at sættes i Drift og Gang, ved det nu værende Fælledskab, da en Mand maa slæbe det fra et Stykke til et andet, og fra en Kraag af Marken til en anden, saa han veed neppe hvor det bliver af, og langt mindre til hvad Nytte det kan være for ham; Thi lader hans Naboer sine Agre ligge til Tørring, opædes hans Sæd, saa der undertiden ikke er andet vundet end Slæb, Umage og Fortrædelighed, ikke at tale om det der spildes paa Gader og Stræder, og onde Veie, og paa Marken over Rinner og Render.

Er det Pløining, hvor fortrædeligt er det ikke at søge en Strimmel hist og en anden her, som ofte er og gives sexten til tive i hver Mark, og undertiden meget ont at komme til dem for Vand og Morats, ja det treffer ogsaa ofte ind,

15
15 at der staaer Vand paa den ene Ende, og undertiden paa dem begge, saa Jorden ikke kan bære Creaturene; thi man veed, at Agrene er taget fra Jorden og til Siderne, som har sin store Nytte for Vandfalds skyld i Fælledskabet. Naar saadan Jord bliver pløiet vaad, binder den siden sammen, saa at naar Sæden skal til at spire frem, finder dens spæde Rødder alt for megen Modstand, og kan ikke faae Næring, saa det foraarsager en liden og kort Sæd; men det er ikke mueligt, at det kan udgraves for de mange Lods-Eiere, og den kan desuden ikke bringes til lige Tørhed med det, som falder paa Høiden.

Hvad Tid gaaer der ikke bort med at slæbe omkring med Plov og Creaturer til de mange Stykker, og med at fare og maale, saa der ofte maae maales alle Agrene paa et Skifte, for at udfinde det rette Maal, som dog ofte slaaer feil, saa der pløies fra den Side der skulle legges til, saa det er ikkun halv giort Arbeide, at naar Naboerne kommer og pløier tilbage igien, foraarsages ikkun Kiv og Splid.

16
16

Desuden den Ulighed som er i Hartkornet i de fleste Byer, som gaaer fra fire til ti Tønder og derover, som ikke vel passer sig til Fælledskabet, og foraarsager onde Følger; thi de som har det lidet Hartkorn, pløier ligesaavel med en Plov som de, der haver dobbelt saa meget, og blive altsaa før færdig til at saae.

Naar der skal saaes, er det ligesaa besværligt at slæbe omkring med Sæd og Creature, saa tilføies og Naboer Skade ved at slæbe og træde paa den nylig opkommende Sæd.

Naar der skal krøges eller harves paa tvert, (og det treffer ind at Jorden er vaad) og man skal vende tre til fire Alen ind paa begge Sider, saa er der ikkun lidet af Ageren tilbaae, men bliver ganske nedtraadt, saa kan det ikke andet end foraarsage en slet Høst, enten det er Rug eller anden Sæd.

Ikke at forbigaae den anden Skade og Uleilighed, der flyder af det onde Fælledskab, med at man ikke kan have reen Sæd; thi det treffer ofte ind at det er Blest om Foraaret, naar der skal saaes, saa at der hvor saaes Havre,

17
17 bliver Sæden deels ved Uagtsomhed, deels ved Vinden bragt ind paa Naboens Side-Ager, en til to, vel tre Alen, og fra hans igien, paa den andens, til begges Skade, saa vidt det treffer; thi de ere begge fortrykt og forsaaet, saa vidt det kommer, foruden at Sæden bliver ureen og spilt.

Kommer vi til den forrige omtalte Ulighed i Hartkornet, da flyder det deraf, at de der har ikkun det lidet at bestride, og ikke retter sig efter Naboer, enten de ere færdige eller ikke, ja undertiden hverken tænker paa Tiden eller Veirlig, begynder altsaa nogle Dage, ja en heel Uge undertiden, førend Naboen kan komme med, som har det meget at dyrke, hvorover han er nød til mange Gange og de fleste Tider at stryge der over med Hare-Foden, for at han nogenledes kan komme med til Høstens Tid.

Hvad Skade er ikke den velsignede Sæd underkastet, og maa lide i den Tid den voxer, og inden den bliver høstet, af Creaturer, som ere Vange-vante, og tildeels treffer det ind at der kommer Regn, som nedskyller Diger og Gierder, saa at Creaturer kommer ind og for-

18
18

aarsager stor Skade. Ikke at tale om TøireHeste, som staaer hist og her omkring paa Dragre imellem Sæden, som kommer løse, og gaaer og vader, og slæber Tøirene omkring i Sæden, og foraarsager større Skade dermed, end det de æder. Hvad Sviin angaaer, har de en Slags Rettighed til Vangen; thi det heder, at de saaes ind og høstes ud. Det heder nok at det er Byes Ret og Skiel, med at skrive og pante, men hvem kommer saadan Mulct tilgode? Kroe-Mændene, og ofte foraarsages dobbelt Onde med Liderlighed, Kiv og Strid.

Naar det kommer til Høsten, da begynder de som har det lidet, og altsaa ved det de har saaet først, saasnart at deres Sæd nogenledes er tienlig til at høste, da de andre maae begynde med, enten at deres Sæd er tienlig eller ikke, for at den ikke reent skal opædes af Creaturerne; men de faaer en Sæd, som ikke er fuldkommen og tienlig til at saae, og foraarsager onde Følger, naar en Mand ikke indseer det, og foruden at han har kuns halv

Nytte deraf i Huusholdningen, desuden den Fornærmelse den ene øver

19
19 imod den anden, baade vitterlig og uvitterlig, i at overhugge de Skiel og Rinner der skulle og burde være imellem Agrene.

Hvad Tid gaaer der ikke unyttig bort, med at gaae fra et Stykke til et andet, og ved Snak og Tobak naar de kommer til andre Folk, da man desuden skal bære Øl og Mad, samt Klæder og Redskab, og tillige med at bære Frokost og Middags-Mad ud til Meyere og Bindere; thi det treffer saa sielden ind, at de kan spise tilsammen, saa at naar en Mand har efterladne Folk, stieler de ham Kost og Løn fra, fordi han ikke kan oversee dem alle, eller være mere end paa et Sted.

Hvad Uleilighed er det ikke, og hvor megen Tids-Spilde for en Mand, naar han skal tiende, med Heste og Vogne, at han skal kiøre omkring til hvert Stykke især, og tage Negen, hvor den falder, som adskillige af vores veltænkende Præster paastaaer, og Bonden er nødt til og maa finde i sig efter Lov og Forordning; men han finder det og, da han i den Tid, han maa holde sin hele Magt i Bevægelse, naar der

20
20 beste Høstveir treffer ind, man for alting passe det, enten han faaer hans eget ager ind eller ikke; saa maa og en Mand være betænkt paa, at hugge sin Sæd om altsammen, omendskiønt at der kunde være nogle Stykker imellem, som burde staae, men det kan ikke lade sig giøre for Tætningens skyld; thi han kan ikke komme til at tiende, før det er opbundet altsammen, da der mange Tider kunde være Leilighed at kiøre noget ind imellem den Tid, og at noget kunde staae og blive fuldkommen modent, og altsaa være bierget naar Regn falder ind, da det hele og altsammen ligger, saa det undertiden maa splittes ad for at tørres, og den beste og modneste Kierne bliver paa Marken, ikke at tale om Bælkornet af adskillige Slags, som det er fast umueligt at saae paa saadanne Steder.

Til hvad Nytte er vel Engene i saadan Fælledskab, imod det de kunde og burde være, hvorledes bliver de ikke oprodet af Sviin, For og Efteraar, det heder jo de kunde og skulle ringes efter Lov og Forordning, men hvor er der en Bye i Sielland, at de retter dem derefter, det

21
21

heder at de ere saa usle, at de kan ikke taale at ringes om Foraaret, som ogsaa er Sandhed. Hvem legger sig efter at fange Muldvarpe? Ja, det gaaer i det ene som i det andet paa fælles Regning, og det heder, det gaaer ikke mig værre end min Naboe. Hvorledes staaer ikke de fleste Enge med Vand og Moes overdekket? som meget let kunde hielpes, ved at hielpe Vandet ved en liden Grøft i dets naturlige Løb, men det kan ikke skee, enten fordi Byemændene ikke haver lige Deel deri, eller og der skal graves over nogles Jorder, saa det maa forblive ved det Gamle, som det har altid været, til Vandet er fortæret af Soel og Vind, da den beste Vext og Tid er forbi, saa der bliver ikkun lidet og slet Høe, og besværligt at sanke, ved det at det er gierne fuldt af Tuer, og ujevnt af Creaturets Træden og Trampen i saadan blød Bund.

Kommer det til at der bliver givet Evret, hvorledes løber ikke da Creaturerne omkring, og hvad Møie er der ikke undertiden med at opsøge dem, ja halve og hele Dage gaaer bort, og en Dreng kan ride et Bæst til Skamme,

22
22

førend han kan faae samlet de andre, som kan være en eller to Mile borte, og undertiden gaae hen i en Krog, da de ikke gierne har noget vist Sted, ved det de altid er vant at gaae snart i en, snart i en anden Mark, ja paa to til tre Byers Marker omkring.

Hvorledes har det sig med Rug-Sæden? og kommer det endelig dertil, da bliver der ilde og silde pløiet og saaet; ja det heder, det kan ikke lade sig giøre før; thi saalænge Svinene har ret Lyst til at gaae i Marken, kan det ikke skee at saae Rugen, endelig naar Vinteren begynder at vise sig, maa der tænkes paa Begyndelsen, da den velsignede Sæd bliver nedvadt og nedtraad ved Jordens Forarbeidelse, da den saa silde paa Aaret er vaad og tung, ikke at tale om det kostbare Stutterie, som holdes paa fælles Regning, der gaaer og vader baade tvert og endelangs paa Rug og Engbond, hele Vinteren igiennem, ikke for der de kan faae at æde af Rugen; men fordi at deres Vei kan falde derover til en og anden Ager og Eng, som ligger der imellem, og føler Jorden da deres alvorlige, Gang;

23
23 Det heder nok de koster intet, men de koster alt for meget, ved den store Skade de foraarsager.

Tager man endelig den hele Forfatning i Betragtning, da møder ikke andet end Forvirring og Uorden, hvor man vender Øinene hen, og ikke til den halve Nytte og Fordeel enten af Ager eller Eng, samt fælles Græsning, som skulle kunde og burde være Fordeel for Bonden om Sommeren, men det bliver saa ilde behandlet af Sviin, som før er meldet, samt de øvrige Creature, som bliver jaget ud naar Jorden endnu er vaad, og da saaledes træder og vader, da der endnu hverken kiendes Græs eller Grøde, og der ikke saasnart kan opspire noget,

førend det er afbidt need i den sorte Jord, ja vent oprykket med Roden, saa der ikke kan blive noget til det usle Creatur, men det gaaer kummerlig den beste Tid af Sommeren, og søger det lidet til Livets Ophold, saa det er ikke at undre paa, at det er uselt, smaat og magert, og seer elendig ud.

Desforuden naar smitsomme Sygdomme kommer paa Qvæg, Heste og Faar, er det gierne

24 en Følge, at den hele Byes Creature bliver befænget, og i det som alt andet, at alle maae lide derunder.

Betragter man derimod den Herlighed, Nytte og Fornøielse, det er for en Mand, at have Frihed til at handle, bruge og forbedre sine Jorder, og Omstændigheder, og saaledes at have fri Hænder til at giøde, pløie og saae, samt at inddele sine Jorder efter sin Villie og Indsigt, hvor forhadt bliver da ikke Fælledskabet?

Skal vi nu først betragte Ager- Pløjelandet, da er jeg af den Tanke, og er tillige overbeviist af Erfaring, og nøie Eftertanke, at den hidindtil med Markerne brugte Inddeling i tre Vange ikke er den fordeelagtigste, i de Omstændigheder Bonden er udi for nærværende Tid, da de haver saa liden og ringe Giødning, og dyrker alt for megen Jord; da det er med Jorden som med vore Heste, vil man drive dem idelig ved ringe Foer, bliver de magre og udmattet; men ved villig, eller got Foer kan de udrette dobbelt, og dog være i Stand; thi sætter man, at en Mand paa otte

25

Tønder Hartkorn har fem og en halv Tønde Udsæd efter hver Tønde Hartkorn, er det fire og fyrgetyve Tønder Udsæd, Engbunden uberegnet, og han dyrker de tvende Dele deraf, som er otte og tyve Tønder og fem Skiepper, og den tredie ligger til Hvile. Naar han nu for nærværende Tid, da Qvæget er borte, giøder til to Tønder Land om Aaret, kan man regne at hans Jord ikke faaer Giødning uden hvert et og tyvende Aar, og altsaa maa dyrkes i fiorten Aar, imod at den hviler i syv Aar; saa indseer nok enhver, at hvad Grøde den kan give, maa være ringe, og kan ikke regnes over firefold af alle Slags, det ene bøde paa det andet, er det hundrede og to og tredive Tønder og fire Skiepper. Da er jeg vist forsikkret, at hvis de fire og fyrgetyve Tønder Land, som før er meldet, blev deelt i sex Dele, som en Mand kunde, naar han havde sine Jorder samlet for sig selv, og han deraf dyrkede de tre, og de andre tre hvilte, saaledes at Jorden skulle hvile i tvende Aar, og bære Frugt i tre Aar, saa at han udlagde en

26

Vang hver Aar, og pløiede en op hver Aar, er ieg forsikkret om, at i Steden for at den før gav ikkun firefold, skulle den ved denne Forandring give meget mere. Han skulde, nemlig naar Jorden havde ligget i to Aar, giøde i den Mark, som skal drives op tilkommende Aar, og saa frede den om Foraaret, at der slet intet Creatur kommer derpaa, for at slaa det tilig ved St. Hans Dag, at det da kan pløies saa snart Høet er af, for at udrøde Ukruds Frøet, hvilket skeer ved det at man pløier det først paa langs med tvende Langjern, for at stiere Furen i to smale lige Strimler, og naar det har ligget i tre til fire Uger, og Ukruds Frøet er vel kommet til Wext, da pløier man det anden Gang paa tvers, og saa imod Høst igien, eller og saa snart der er indhøstet, tredie Gang paa langs, og harver det paa tvert hver Gang imellem det er pløiet, naar det har ligget i nogle Dage. Vil man pløie det fierde Gang, og siden saae Rug, kan man vist vente sin Umage betalt ved en rig Høst, øg tillige en dobbelt Nytte og For-

27

deel, ved at faae udrøddet Ukrudet, saa at man bringer et Aars Grøde, ved hver Gang det bliver pløiet, og faaer Jorden løs og lokrig tillige, enten man vil saae Vaar-Sæd eller Rug-Sæd. Og altsaa vil Jorden give syvfold, som udgiør af de to og tive Tønder, hundrede fire og halvtredsindstive Tønder, følgelig bekom Bonden ved denne Forandring to og tive Tønder mere, foruden de sex Tønder, der spartes ved Udsæden. Da han desuden kunde dyrke den bedre, naar han havde sex Tønder mindre at dyrke, og sparte altsaa sex Tønder som han tilforn saaede i Jorden.

Hvad Nytte kunde det ikke indbringe ham med Græsning og Høe til hans Creature? da Jorden ville give dobbelt saa meget Græs, naar den fik Hvile i tre Aar, imod den ellers hviler ikkun i et Aar, og kan altsaa ikke voxe til med Græs, og endnu fire Gange mere, om Bonden ville beflitte sig paa at saae KleverFrø i den Mark, som skulle udlægges til Græs. Man kan til den Ende, naar Jorden er nogenledes tilharvet, blande Frøet iblant fiin Jord

28

eller Sand, og saae det jevnt ud, da en Tønde Land kan gierne besaaes med tre til fire Pund, ja, der er vel de der ville indvende, det ville falde noget kostbar at kiøbe til syv Tønder Land fire Pund til hvert, som var otte og tive Bund til hver Mark, men lad være at man ikke kan overkomme saa meget, saa kan det være nok, at den

halve eller tredie Parten blev saaet, til at man selv kunde samle Frø, som ikke er vanskeligt, naar man lader et Stykke stage til det bliver vel moent, hvilket kiendes derpaa, naar dets Stengler og Top er brunt, og let lader sig brække, og Frøet begynder at gulnes, da hugger man det af, og lader det vel tørres, og saa binder det i Knipper, og legger der paa et tørt Loft eller Stenge, og lader det ligge hen imod Juul, da man tærsker det af paa et Lagen, og opsanker det, og kommer det i noget; thi det vil endnu ikke gaae fyldest ret af, men maa hænges ved Varmen, for ret at tørres igiennem, da man let kan gnide det af, og saa blæse eller drifte det urene fra, og giemme siden Frøet paa et tørt

29

Sted, til Tiden er at det skal saaes, og forsikrer jeg, at Kleveret er kraftigt til at foere med, baade som Græs og Høe, hvilket best kan skiønnes paa Malke-Kiøer; thi en Koe skal paa fire og tyve Timer give en Pot Melk mere, end ved andet almindeligt Græs, og tillige af ti til elleve Potter Melk et Pund Smør om Sommeren, da man af det almindelige Græs ikke faaer et Pund Smør af ringere end tolv til tretten Potter, og desuden kan haves overflødig af Faarene, baade i Fedme og Melk, da man kan giøre Ost, som ikke giver den Engelske meget efter. Man kan og lige saa let bestride det med fire til sex Heste, som kan holdes vel, i Steden for at der før holdes ti til tolv, ja somme Steder flere, som bortæder Græsningen fra de øvrige nyttige Creaturer, og de fleste til største Skade, som før er meldet, da man ikke har nødig at frygte, at de skal søge for vidt omkring, naar de først er vandt paa et Sted, og en Mand ville vel ikke holde saa mange usle Sviin som før, da han skulle just have dem paa sit eget, men faae og bedre,

30 med større Fordeel, og han tillod dem ikke heller at gaae uringet, og oprodede hans Eng og Græsning, ja langt mindre at hans Naboes ville besøge ham.

I Henseende til at giøde, da ville det falde langt lettere, og til deels give langt mere Lyst til at formere det, ved at holde Creaturet paa Stald om Foraaret, til at Græsset fik Vext og Jorden blev tør, og tillige inde om Natten. Ja man kan ikke vide, om det end ikke kunde komme i Brug her, som paa andre Steder, hvor de holder dem inde baade Nat og Dag den meste Tid af Sommeren, og slaaer Græsst af og foere dem inde, hvorved kunde samles megen og god Giødning, ja der gives adskillige Leiligheder til at samle og formere den, ved Huller at oprense, som kunde tiene til VandSteder, og giver overflødig Grøde i nogle Aar, ligesom det er fedt og got til, som kiendes, naar det klæver ved Fingrene naar det optages, eller og at man tager noget op med en Spade, og lægger det til at tørres, og det seer sort eller graat ud, er det meget got; men herimod den

31

røde, til liden eller ringe Nytte, undtagen paa en stærk Leer-Jord, som den giør lokrig og løs. Dog er herved at merke, at det maa ligge i det ringeste et halvt Aar inden det bliver nedpløiet; saa og gamle Diger og adskillige LeerArter til at blande iblant Giødningen, og kan der udrettes med en til to Vogne saa meget som ellers med tre eller fire, paa en nær eller lige Dei, spildes der noget, kommer det ham selv til gode, og i den Sted at der før giødtes til to Tønder Land, ville der nu vel giødes til tre til fire Tønder Land om Aaret, paa et samlet Sted, som og det, at have sin Sæd af hvert Slags paa et Sted, meget forbedrer en Mands Omstændigheder.

Er det Pløiningen, da er det meget fordeelagtig at have sin Jord samlet paa et Sted, da man kan pløie engang paa tvers og en anden Gang paa langs, og saaledes tvinge Ukrudet og Græs-Rødderne, og ret giøre Jorden løs og lokrig, og i det at man har det samlet, udretter man snart dobbelt, da man ellers skulle slæbe fra et Stykke til et andet, saa vin

32 des og den Tid der ellers gaaer bort med at maale.

Man kan og tillige inddele sit Ager-Land paa en fordeelagtigere Maade, saaledes at Bonden kan pløie det Tørre eller Høiderne i den Tid at de ere tjenlige, og saaledes efterhaanden som det tørres, eller og udlegge saadan een til Eng, som nok betaler sig for en Tid.

Er det ved Saaeningen, da har man det samlet og paa et Sted, og ikke den TidsSpilde med at slæbe Sæd og Redskab omkring, og man har og den Fordeel, at man kan have reen Sæd, naar man beflitter sig paa at saae reen Sæd, og kan Bonden altid udrette en halv Gang saa meget med lige mange Folk, da han har den samlet, og kan drive paa dem ved alle Leiligheder Er det at tiende, da er det meget hastigere baade talt og samlet, end naar Bonden skal kiøre omkring i to Marker, og i Henseende til hans eget, at bierge, og kiøre hiem, udretter han mere med to Vogne end ellers med fire; Og tillige hvad kan der ikke spares baade paa Kost og Løn, ved det

at hans Folk er sanket, baade til Mad og Arbeide?

33 Kommer vi til Engene, da formoder jeg, at de ville ikke see saaledes ud, som de see paa de fleste Steder, ja en Mand vilde nok forsøge at forbedre dem ved alle Leiligheder, baade ved at lede Vandet ud, og at holde

Fred paa dem for Sviin, som han ikke kunde see at gaae uringet, og ei heller tillod at hans Naboes kom til ham uringet, samt at legge sig efter at fange Mulvarpe, ja og at oppløie en gammel Moesbegroet Eng, som i nogen Tid vilde give en god Grøde, og i dets Sted at udlegge en af sine Ager-Jorder, og hvor meget kunde ikke udrettes imod for, da han har det samlet?

Hvad Rug-Sæden angaaer, da vilde den ikke saa slet og ringe medhandles, som den bliver, da der i Fælledskabet neppe bliver pløiet engang, og det ilde. Jeg er derimod forsikkret, at den vilde blive pløiet i det ringeste to Gange, ja vel tre til fire, som fører meldet, og tillige saaet i det seneste otte til fiorten Dage efter Mikkels-Dag, da Sæden kunde flaae Røder

34
34 førend Vinteren kom, og komme smukt op, og Ageren tillige fredes for Sviin og Creature For- og Efter- Aar.

Vil man nu giøre en Sammenligning paa nu værende Fælledskab, hvor lidet at Bonden haver af sine Jorder, og paa den anden Side betragte de Fordele, han kunde have, naar han havde sine Jorder paa et samlet Sted, er det meget ulige; Sætter man, som før er meldet, at han dyrker af de fire og fyrgetyve Tønder Land, de otte og tyve Tønder, og faaer fire og en halv Tønde efter hver Tønde, er det hundrede og sex og tyve Tønder.

Naar man fraregner det som han forbruger: Som til udsæd igien - - 28. Tønder. Til Brød - - - - - 16. -

Til Gryn - - - - - 8. - Til Malt - - - - - 9. -

Til Meel - - - - - 2. -

Til Hestene - - - - - 24. -

35
35 Til Sviin at føde og feede - 8. Tønder.

Til Høns og Gies at føde og feede - 3. -

Skatte-Sæd - - - - - 3. -

Bliver altsaa det han haver at

sælge - - - - - 25. Tønder.

Sætter man nu som før er meldet, at han deelte de fire og fyrgetyve Tønder i sex Dele, og dyrkede de tre Tønder, og lod de tre hvile, er jeg forsikkret ved den Inddeelning, og bedre Behandling med Giødning og Pløining, vilde Jorden ganske vist give sexfold, om ikke mere, som vare af de to og tyve Tønder, 132. Tønder, og avler han altsaa af to og tyve Tønder sex Tønder mere, desuden spartes derved til Udsæd sex Tønder.

Nu sætter man at han kunde vist holde:

En Karl mindre, og derved

spare - - - 16. Rdlr. og 4. Tønd. To Heste mindre om Aaret at føde - - - - - 8. Tønd.

36
36 Sætter man, at de to Heste koster ham aarlig, enten han selv optrækker dem eller kiøber dem - - - 4. Rdlr.
Sparer paa Vogne og Redskaber

aarlig - - - - - - -

2. Rdlr.

Hans Græsning og Høe enten han vil forbruge det til hans Giødnings Formerelse, eller sælge det, kan man sikkert sætte det aarlig til 12. Rdlr.

Er altsaa hans Fordele sikkert aarlig ved denne Forfatning saa meget i rede Penge - - - - - - 34. Rdlr.

I Sæd fire og tyve Tønder, regnes

hver Tønde en Rdlr. fire Mark - 40. Rdlr.

Tilsammen 74. Rdlr.

Mon man ikke let kan udfinde Aarsagen til den dyre Tid heraf, da Bondens Forfatning for den nærværende Tid er saa slet, da hans Qvæg er saa ringe, og derved og hans Giødning, som hans Jorder maa savne, og af Mangel maa sælge det lidet, der spares, af

hans Creaturer, som trækkes til Kiøbstæderne, ogsaa hans Foering, som gaaer bag efter, ham til desto større Tab, saa man behøver ikke at beskylde nogen for den utilladelige udførsel, som adskillige troer er Aarsagen, da enhver naar han eftertænker, at det er lidet han har at sælge og overlade, kan det ikke andet være, end han maa have det vel betalt; thi ellers ville det ikke forslaa til hans Udgifter. Det visse Folk siger, at der er Guds Velsignelse paa Jorden, og dog er og bliver det dyrere det ene Aar efter det andet, da de got Folk dømmer derefter, at de kan see et par Bye Marker eller flere, da det er vanskeligt at dømme deraf, hvorledes det vil give i Skieppen, ja endog for Bonden at dømme paa den Maade, førend han kommer til at bruge den.

Ja de got Folk tænker ikke paa, hvad Land-Manden maa beholde, i Steden for Melk, Smør, Kiød, Ost samt Talg, som han maa savne; Regner man at hver Mand haver otte Høveder mindre end tilforn, og at der iblant vare tre Malke-Kiør, og at hver

Koe gav fire Potter Melk om Dagen, i tre Fierding-Aar, var det om Aaret tolv Tønder og tre Fierdinger; Lad ham forbruge de sex Tønder og de tre Fierdinger sød til Kalve, Ost og i Huusholdning, og Kierne af de sex Tønder; Sætter man at af hver Tønde kommer et Lispund Smør, var det sex Lispund; Sætter man at af de otte Høveder solgte han to om Aaret, lad være at han fik ikkun; sex Rdlr. for Stykket, var det tolv Rdlr.; Og han slagtede et om Aaret, som holdt ti Lispund Kiød, og ti til tolv Pund Tælle.

Regner man af de otte Hoveder, gav hver Giødning til en og en halv Skieppe Land aarlig, var det til en Tønde og fire Skiepper, som nu maa ligge øde, og saa got som til ingen Nytte; Vil man regne, at den Tønde og fire Skiepper, som er den sikkerste Giødning for en Land-Mand, gav aarlig sexfold, var det:

39 Første Aar - - 9. Tønder.

Andet - - - 7. Tønd. 4. Skipper. Tredie - - - 6. Tønd. Fierde - - - 4. Tønd. 4. Skpr. Femte - - - 3. Tønd. Siette - - - 1. Tønd. 4. Skpr.

Er 31. Tønder 4. Skiepper.

I Steden for de tolv Tønder og tre Fierdinger Melk, sættes at han maa bruge tretten Tønder Øl, tager man til hver Tønde Øl to Skiepper, er det tre Tønder og to Skiepper; Jeg regner at han maa føde og fede tre Sviin, i det Sted at de Suul-Vahre er af hans Huusholdning, som Smør, Kiød og Ost, og de tre Sviin at føde og fede aarlig, tager sex Tønder, er det altsaa et Tab aarlig af fyrgetyve Tønder og sex Skiepper, foruden det

40 Kiød og Tælle, som er tabt for ham og det Almindelige, samt rede Penge for ham ved de tolv Rdlr. som før er meldt, og at han maa kiøbe saa meget mere Tran og Humble.

Bierregaarden den 29. San,

1771. Hans Jensen.

Farmor (Kirsten Marie Sørensens) fam.:.
7.02.1882 – gift med Knud Leth

Raaby kirke, Gjerlev, Randers

A. ***Peder Jensen Smed –*** 1493 - født ca. 1747 i Raaby sogn, Gjerlev, Randers. Han blev gift 17. februar 1775 i Raaby med ***Maren Mickelsdatter –*** 1494 - ***(****fød*t ca. 1744), der var fra Dall gården i Raaby. (*Dall gården nævnes i 1462 da en Erik Eriksen Gyldenstjerne overtog den efter sin far)*
Peder var smed og døde 24. marts 1822 i Raaby, og var da aftægtsmand.

De fik 6 børn:
Johanne - Karen – **Jens** – Elle – Christen og Ane

Jens Pedersen – 1332 – døbt palmesøndag 1780 i Raaby kirke. Han blev smed og benævnes også gårdmand (fæster) . Han døde 13. marts 1834 i Raaby, og blev begravet d. 20. marts.
Blev 10. marts 1803 gift med **Mette Christensdatter – 1333** – der var født 2. april 1780 i Råby. Hun døde 11. april 1859 i Råby, og blev begravet på kirkegården der den 20. april. (skifte – se nederst?

Jens og Mette fik fra 1806 til 1820 børnene:
Kjersten – Niels – **Søren** og Kristen (tvillinger) – Kjersten Marie – Rasmus – Willads.
Der er i fkt. 1834 en plejedatter, Kirsten Christensdatter på 3 år, og hun er der stadig i 1845.

Hun blev alene tidligt med børn og gård, og i fkt. 1845 bestyrer sønnen Niels gården.

Gerlev Onsild herred skifteprotokol.

Aar 1859 d. 12. April anmeldes at afdøde gaardejer Jens Pedersens Smedeenke Mette Christensdatter af Raaby er død i gaar 79 Aar.

Underskrift.

---

*Mette forældre var **Kristen Hansen Dall** – 1498 – f. ca. 1749.viet den 16. dec. 1777 i Råby med **Kirsten Nielsdatter** – 1499 – f. ca. 1745. Død 22. nov. 1819.*
Han døde 3. jan 1824 i Råby (står som gårdbeboer)
*De fik ud over **Mette** 10 børn. Desuden var de begge gift før og havde børn før dette ægteskab.*

Nyere billede af Dalgården, matr.nr. 1-g, Demstrupvej

.

I fkt. 1850 har Mette (70 år) børnene Niels – Rasmus og Kjersten Marie hjemme.

Sønnen **Søren Jensen Møller** – f. 15. okt. 1814 i Råby - 958 – han var tvilling til Kristen. Og de blev døbt 11. dec.

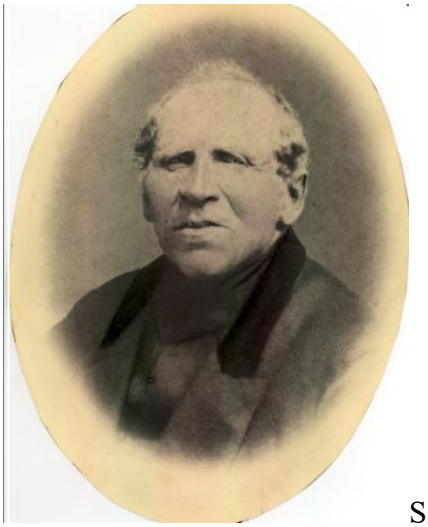

Søren

Billederne hang på væggen hos hans barnebarn Kirsten Marie g. Leth (min farmor)

Søren blev gift den 25. jun. 1844 i Råby kirke med **Mette Sørensdatter** – 959 – der er født 30. aug. 1821 i Råby. Døbt 7. okt.., samme dag blev hendes mor introduceret.

Mette

Han benævnes som tømrer – hjulmager og jordbruger. De bor i Kæret i Råby – i 1880 på Råby mark og i 1896 på Dalgaard mark.
I 1840 tjener han hos Anders Nielsen Bugge (han er gift med Mettes (Mette = kommende kone) faster Ane.

I fkt. 1855 bor Mettes faster Maren Olesdatter 76 år hos dem, på fødegårdsaftægt, så Søren og Mette må have overtaget hendes familiegård.
I fkt. 1890 bor Søren og Mette på aftægt hos datteren Mariane. Jørgensen, Dalgård mark..

De havde følgende børn: **Jens –** Søren – Mariane - samt tvillingerne Jens og Hans. Jens døde som 1 årig.

Det er Søren Jensen Møller, der har lavet farmors vugge. Dynerne er gammel olmerdug

Der står KMS 1882 på puden (Kirsten Marie Sørensen)

og dukkens kjole er lavet af farmors farmors (Mette Sørensdatter) kjole, og farmor har haft den som nederdel

Dukken og vuggen er afleveret på Randers Kulturhistoriske museum den 19/6 2010. Min farmor ville gerne, at den blev afleveret der på et tidspunkt. Adresse: Stemannsgade 2, 8900 Randers.

Randers den 5. juli 2010

Kære Birgit Larsen

Kulturhistorisk Museum har modtaget en dukke med tilhørende vugge samt sengetøj. Det har fået museumsnr. 2814x0001 – 2814x0007, og dermed er det en del af vores samlinger. Vi har ligeledes modtaget fotos af hhv. Søren Jensen Møller og Kirsten Marie Sørensen. De har fået museumsnr. 2814-DP-0001 – 2814-DP-0002

Museet takker for gaven. Vi er meget glade for dette fine supplement til vores samlinger. Det giver os mulighed for at bevare en vigtig del af den randrusianske og den danske kulturarv for eftertiden.

Med venlig hilsen

Hanne S. Sørensen

Hanne Schaumburg Sørensen
Museumsinspektør

1

Søren døde af alderdom 30. maj. 1896 , Dalgård Mark, Råby. Begravet 7. juni på

Råby kirkegård og Mette døde 17. juli 1905 , Dalgård mark, Råby Begravet 24. juli på Råby kirkegård. D.v.s. at de blev 81 og 83 år gamle.

Mettes forældre var **Søren Olesen** – 1163 – f. 8. maj 1785 i Råby og var først gift med **Mariane Jensdatter** – 1262 – den 30. april 1819 i Vindblæs.
Hun var f. i Vindblæs (nordvest for Råby) den 24. juli 1786 og døde allerede 10. jan. 1827 i Råby. Og begravet her 14. jan. 1827.

Han giftede sig igen med Kjersten Jensdatter med hvem han fik 7 børn. Bl.a. Mariane i 1832, der blev gift med sin faster Ane og Anders Nielsen Bugges barnebarn Anders Andersen Bugge.

Mariane og Søren fik børnene: Mette – **Mette –** Ole - Maren.

I fkt. 1834 har han sin søster Maren Olesdatter (55 år) boende hos sig. De har en karl og en pige. (bemærk at søsteren følger med Mette)

I fkt. 1840 har de to karle og søsteren

I fkt. 1850 også to karle, hvoraf den ene er i søkrigstjeneste.

Søren dør i Råby 3. okt. 1859, og begraves 8. okt. på Råby kirkegård

- Og dette er indskrevet i skiftebogen for Gjerlev herred

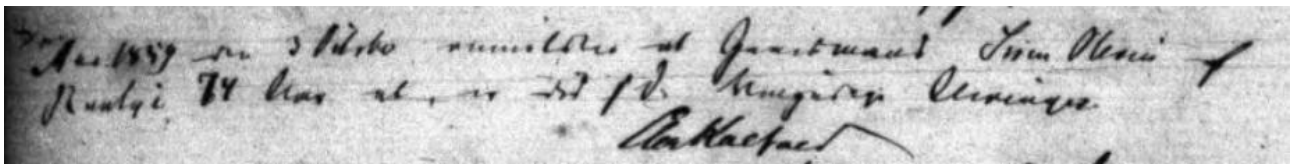

Sørens forældre var **Ole Sørensen –** 1357 – f. ca. 1742 og blev trolovet 23. april 1775 med **Mette Hansdatter –** 1489 – f. ca. 1744. De blev gift 16. juni 1775.

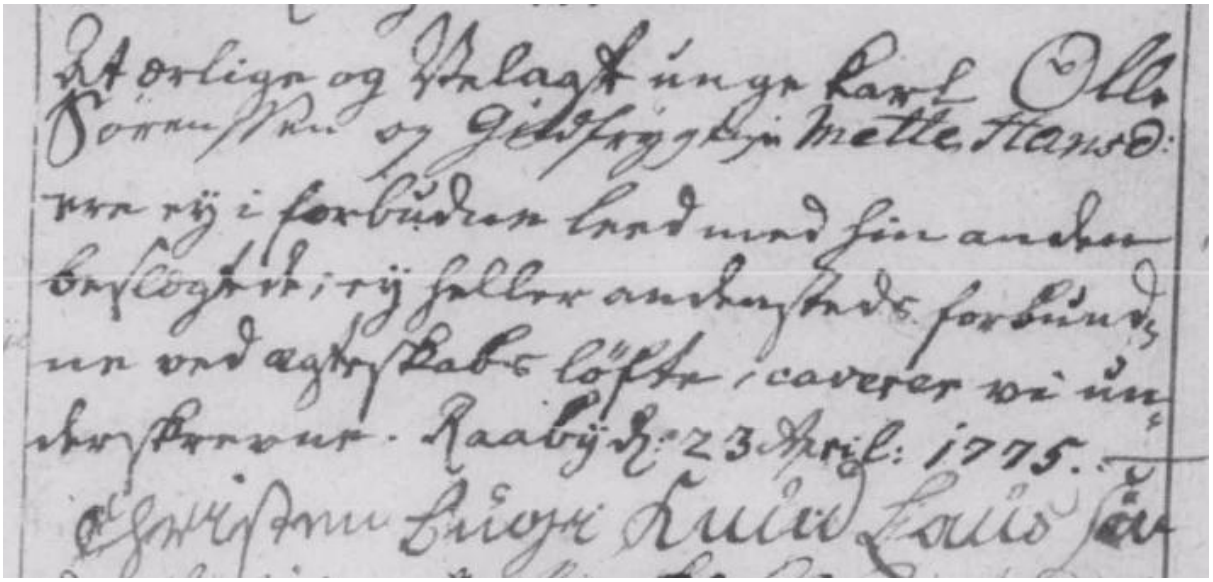

At ærlige og velagte ungCarl Ole Sørensen og Gudfrygtige Mette Hansd.(datter) ere ej i forbunden leed med hinanden beslægtet ej heller andensteds forbundne ved ægteskabs løfte, ?? vi underskrevne. Raaby d. 23. April 1775.
Christen ? ? Laussen

Trolovelsen i Raaby kirkebog opslag 28.. Vielsen opslag 30.

Han var gårdmand i Råby, og døde 25. juni 1825 som aftægtsmand i Råby. Hun døde 15. maj 1830 i Råby – begravet 23. maj.
Opslag 91-1826-30

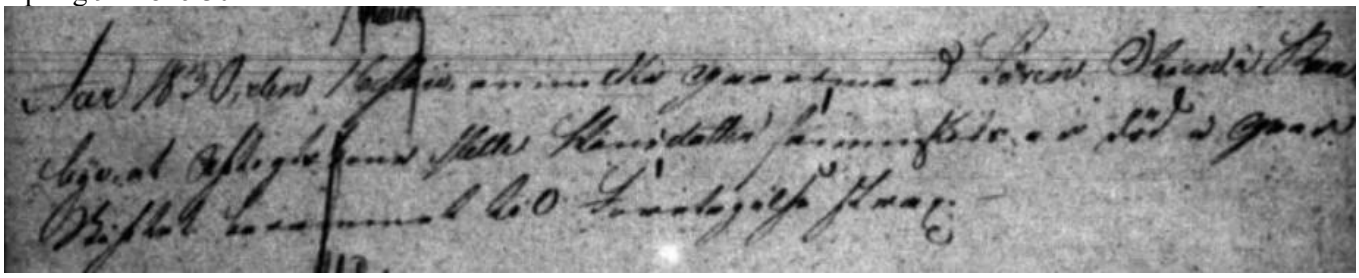

Aar 1830 den 16. Mai abmeldte gaardmand Søren Olsen, Raaby, at aftægtskone Mette Hansdatter er død i gaar.
Skiftet berammet til foretagelse strax.

De havde børnene: **Søren –** Ane og Maren.

- og Oles fader var **Søren Nielsen –** 2204 – der døde 84 år gl. 2. søndag efter hellig 3 konger 1785?

Marianes forældre var **Jens Andersen Hjort** f 9/7 1744 og død 5. dec. 1812 i Nebstrup, Vindblæs. Han var gift med **Maren Nielsdatter –** 1992 – f. ca. 1743 og død 16. marts 1837 i Nebstrup, Vindblæs. Han var huusmand.
I 1787 har de to børn: Mariane f. 24/7 1786 og Maren i 1783 på henh.vis 2 og 4 år (hun har været 40år ved det første barn)

Folket. 1801, hvor hans bror Svend er med.

Nebstrup Bye	117995		Jens Andersen	M	Mand	56	Gift	1	Huus Mand med Jord
Nebstrup Bye	117995		Maren Nielsdatter	K	Hans Kone	58	Gift	1	
Nebstrup Bye	117995		Maren Jensdatter	K	Deres Døttre	15	Ugift		
Nebstrup Bye	117995		Mariane Jensdatter	K	Deres Døttre	13	Ugift		
Nebstrup Bye	117995		Svend Andersen	M	Mandens Broder	62	Ugift		Blind og nyder Almisse

---

Tilbage til Søren Jensen og Mette Sørensdatters søn **Jens Sørensen –** 0350 – der blev født i Råby Kjær den 16. aug. 1844 og døbt 22. sept. i Råby kirke, hvor han også blev konfirmeret i 1859 og kom så ud at tjene i Harridslev. I 1860 arbejdede han i Tvede.

Karen Andersen og Jens Sørensen

Den 31. maj 1871 iflg. kb. (farmor mener det var 29. maj) blev han gift med **Karen Andersen - 0351 –** der blev født 6. april 1844 i Raaby. Hun er født med en lille fod oppe ved knæet, og gik med krykke og hjemme gik hun med en køkkenstol, hvor hun satte den lille fod på, og så gik hun på den måde, og var god til det.

Karens mor **Karen Nielsdatter –** 353 – døde den dag hun blev født, og man kan måske forestille sig, hvad man har tænkt på at de skulle "straffes" for, når moderen døde og barnet var handicappet. Barnet blev opkaldt efter sin mor.

Næste billede er den gamle kogebog, som framors mor Karen Andersen har skrevet sit navn på og datoen ¨Raaby 8 Marts 1867 (det er før hun bliver gift)

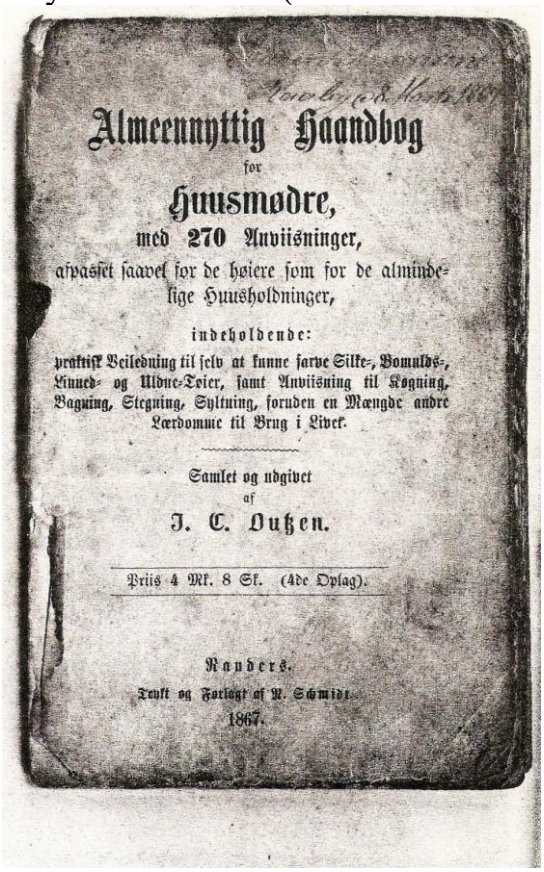

Almeennyttig Haandbog
for
Huusmødre,
med 270 Anviisninger,
afpasset saavel for de høiere som for de almindelige Husholdninger,
indeholdende:
praktisk Veiledning til selv at kunne farve Silke-, Bomulds-, Linned- og Uldne-Tøier, samt Anviisning til Kogning, Bagning, Stegning, Syltning, foruden en Mængde andre Lærdomme til Brug i Livet.
Samlet og udgivet
af
J. C. Oußen.
Priis 4 Mk. 8 Sk. (4de Oplag).
Randers.
Trykt og Forlagt af P. Schmidt.
1867.

Karen og Jens boede først på Raaby mark som husejere, og han var tømrer, men i nov. 1881 købte de gård i Sødring (matr.nr.14 a og 14 c + 15 a samt en andel af 39 – Sødring samt 1 s – r – ai og ak, Demstrup). Skøde og købekontrakt fra nov. 1881 sidder sidst her.

Da de flyttede havde de børnene: Anders – Ane – Mette Marie – Ane Katrine - mens **Kirsten Marie** og Saamine er født i Sødring.

Farmor – Kirsten Marie Sørensen, g. Leth v. fødegården i Sødring

De fik ikke så lang tid i Sødring, for i 1887 brændte gården, og de havde ingen el. en dårlig forsikring – de mistede i hvert fald alt, og måtte flytte. Først til Skjellerup Mølle ved Silkeborg - derefter til Tjærby i Gimming sogn, så Dronningborg , og Taarup kær v. Randers (også i Dronningborg)

Da Saamine bliver konfirmeret bor de i Laksegade 174 g i Randers, og også ved. Fkt. 1901
Efter skattebogen i 1903 er de flyttet til Frederiks Plads (nu Østervold 7) Randers Bygrunde.
I fkt. 1906 er de flyttet til en lejlighed i Slotsgaarden,
De bor først i nr. 4?, men i 1911 er de flyttet til en stuelejlighed i nr. 5. Her bor de også i 1916 og 21, og deres barnebarn Kristian (søn af Ane) bor hos dem – han er i skomagerlære
Af papirerne, da det blev revet ned, er deres lejlighed en 2. vær.m. indv. fri højde 2.34m. Huset er revet ned i 1940'erne, og da var det i dårlig stand.

Ane og Ane Katrine blev sat i pleje hos Peter Andersen Boie i Råby (familie) Mette Marie døde i Taarup kær 29/6 1892 og farmor Kirsten Marie blev konf. I Råby i 1896 og kom til at tjene hos Kristen Sejersen i Råby.
Den yngste Saamine blev konfirmeret i hjemmet i Laxegade, Randers i jan 1898 og hun døde der den 26. maj 1899.

Anders har jeg ikke kunnet finde efter han blev konf. i Sødring i 1885..
I fkt. 1890 bor e i Tjærby, Gimming. Da er kun Mette Marie, Kirsten Marie og Saamine hjemme.

Det er lidt mærkeligt, at jeg aldrig har hørt farmor fortælle om Saamine, Mette Marie og Anders. Ane og Ane Katrine har jeg jo besøgt mange gange og hørt meget om .

.

Karen og Jens Sørensen dagen efter deres guldbryllup 29. Maj 1921.

En sjov lille historie som Jens Otto Krags fortæller om sin morfar Niels Nielsen Marcussen, der boede i Slotsgaarden 8. Han var malermmester. Før 13 for dadør NNM.

Sønnen Arne Markussen har fortalt en lille sjov historie om sin fader:
Min fader der var meget pertentlig, særlig i pengesager, blev engang snøret af en gemen bondeknold.
Han havde lavet en aftale med en bondemand om noget malerarbejde og aflønningen skulle være noget afgiftsfri benzin, en hel slagtegris og nogle penge.
Grisen blev udpeget i stalden som smågris og skulle afhentes til efteråret når den var stor nok.
For at der ikke skulle være nogen tvivl om hvilken gris det var, blev den forsynet med et kryds på ryggen. Da efteråret

kom ringede bonde til malermesteren, Slotsgården 8, Randers Tlf. 955, og sagde hans gris var død, skulle destrueres hvilket ville koste 15 Kroner som malermesteren skulle betale, da det var hans gris, og hvis han ikke godtog de t ville bonden køre grisen til Randers og aflevere den i Slotsgården. Malermesteren nægtede at betale og mente at hele aftalen skulle aflyses .Næste morgen ved svendenes mødetidspunkt kom bonden med grisen på fjelevognen kørende ind i Slotsgården gik op til malermesteren og forlangte 15 Kroner eller grisen ville blive læsset af. Malermesteren betalte til sidst de 15 kroner og bonde
n drog af gården med grisen der havde et fint kryds på ryggen. Det var vidst sidste gang malermesteren lavede byttehandel.

I fkt. 1921 bor de stadig i Slotsgaarden 5, st. Randers..

† † †

Vor kære Hustru og Moder **Karen Sørensen** døde i Dag, 80 Aar gl.

Raaby, den 14. Maj 1924.

Jens Sørensen. **Ane Jørgensen.**

Begravelsen foregaar Onsdag den 21. ds. Kl. 2 pr. fra Hjemmet

† † †

At min kære Fader **Jens Sørensen** i Dag er afgaaet ved Døden, 81 Aar gl., bekendtgøres herved for fraværende Slægt og Venner.

Raaby, den 18. Oktbr. 1925.

Ane Jørgensen.

Begravelsen foregaar Fredag den 23. ds. Kl. 1 fra Gdr. Jakob Juncher, Raaby.

Karen døde i Råby den 15. maj 1924 og Jens den 18. oktober 1925 i Råby. De er begravet på det gravsted Ane havde købt, da hendes mand døde i 1920, og her er Ane også selv begravet.

Den sorte sten er Jens og Karens – den anden er Anes.

Ane blev gift i Råby med Anders Jørgensen, der var kampestensmurer., og de boede ved det store gadekær i Råby. Han døde i 1920, og hun i 1956, og jeg har besøgt hende mange gange. Det er hendes gyngestol vi har i stuen.

Hun/de boede i sparekassens hus. D-v-s- hun boede i den ene ende af huset og havde have, og sparkassen kom – måske en gang om ugen – og ellers ikke, og hun kunne låne lokalerne til fest.
Hun havde børnene Birgitte – Petra – Kristian og Anna. Birgitte boede i Stefansgde i København.
Ane havde et barnebarn – Preben – boende. Jeg ved ikke hvem han er barn af. Han kom til København og kom under krigen i tysk tjeneste som soldat. Han kom til Østfronten, men kom hjem med livet i behold, og kom efter krigen i Vestre fængsel. Jeg mener at kunne huske, at han var hos farmor og farfar, måske en periode.

Ane Kathrine blev gift med Anton Marius Frandsen, der var murermester i Øsster Tørslev. Deres datter Kristine blev gift med Johan Schneider, der var vognmand og kørerlærer i Øster Tørslev, og der kom jeg tit på ferie, for de havde en datter Anne på min alder. Desuden en søn Anton.
Bedstemoderen boede hos dem, og førte hus, og der var ikke noget med at man ikke kunne lide maden eller levne. Hun var striks. Helt anderledes end der tredje søster Kirsten Marie, der var min farmor. Se senere.

Kirsten Marie – Ane – Kathrine, fotograferet i Øster Tørslev

Men tilbage til **Karen Andersens familie:**

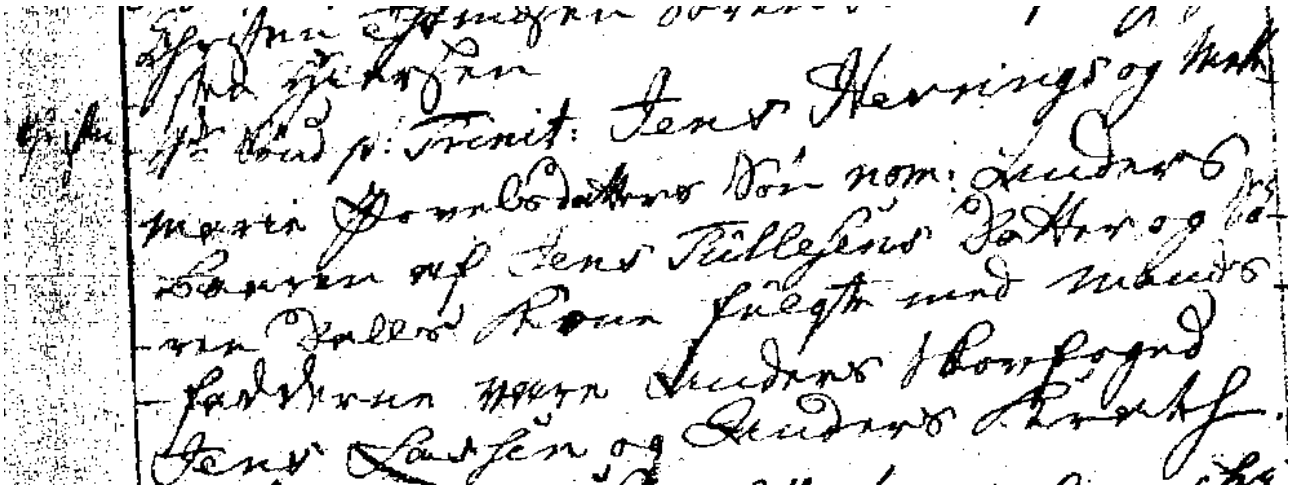

Anders' dåb 16. juni 1799 i Råby kirke – opslag 402

1. Sønd. p Trinitatis: Jens Hevrings og Mette Marie Povelsdatters Søn nom:Anders baaren af Jens Tullesens? datter og

Hendes far **Anders Jensen –** 0352 – var født 4. maj 1799 i Råby. Han var først gift med Mariane Jensdatter, der havde tre børn med fra sit tidl. ægteskab. Hun døde i 1843. De havde sammen en søn Jens Andersen

Så blev han gift med **Karen Nielsdatter** – 0353 – der var født i Knejsted v. Råby den 17. maj 1816, men hun døde da datteren **Karen Andersen** blev født den 6. april 1844. Karen havde som nævnt et kort ben, idet der sad en lille fod ved knæet. Hun blev sat i pleje hos morforældrene i Knejsted, ind til hendes far blev gift igen.

Den 15. aug. 1845 blev han så gift med Ane Jørgensdatter, der var tjenestepige på Vanggården. De fik 3 børn – Jørgen – Mariane (der kun blev 1 år) og Jens.
Min farmor fortalte, at hun var en dejlig sted-bedstemor, og de kaldte hende Anemor. Hun døde i 1892, da farmor var 10 år.

Anders er aftægtsmand hos sønnen Jørgen, og han døde 24. maj 1869 og Ane sidder i uskiftet bo.
Da aftægtsmand hos gårdmand Jørgen Andersen af Raaby, Anders Jensen, 70 aar gammel, er Død d. 24. Maj efterlader sig 3 børn, heraf en umyndig, ????? . Enken Ane Jørgensen ønsker at forblive siddende i uskiftet bo.

Anders'far var **Jens Andersen Hævring –** 1180 - f. ca. 1757 i Raaby? Og gift den 16. aug. 1791 i Raaby kirke med **Mette Marie Poulsdatter –** 1365 **-** f. ca. 1765 i Raaby?
I fkt. 1787 er han nok ude at tjene og står som land soldat. Mette er også ude at tjene i Raaby
I 1801 er han husmand med jord og kaster grøfter.
De fik børnene: Povel, Maren, **Anders**, Maren, Marianne

Jens døde den 17. nov. 1830 og hun den 18. aug.1837, begge i Raaby.

Mette Maries mor **Maren Sørensdatter –** 1508 – er født ca. 1724 i Raaby?
Hun blev enke før 1787, for da boede hun i Raaby og hun fik underhold af S.T. hr, Cammer raad Secher, der havde Sødringholm, og han underholt mange i området.
I 1801 boede hun hos Mette Marie og får af Raaby legatet (måske det samme)
Hun dør 29. april 1813 i Raaby.
Hendes mand må jo have haft navnet Poul/Povel - måske det var Poul Juul d. 1/12 1782 47 år .i Dalbyneder.
der er også en der hedder Poul Thomsen, Sødring –og en Poul Jensen i Dalbyneder , men jeg kan ikke finde dem døde før 1787, så man kan jo tro det er Poul Juul..

Tilbage til ovennævnte **Karen Nielsdatter** – 0353 – hendes far er **Niels Rasmussen Kragh** – 0354 – f. 1783 i Knejsted (mellem Øster Tørslev og Raaby) og han blev døbt i Råby kirke skærtorsdag 1783

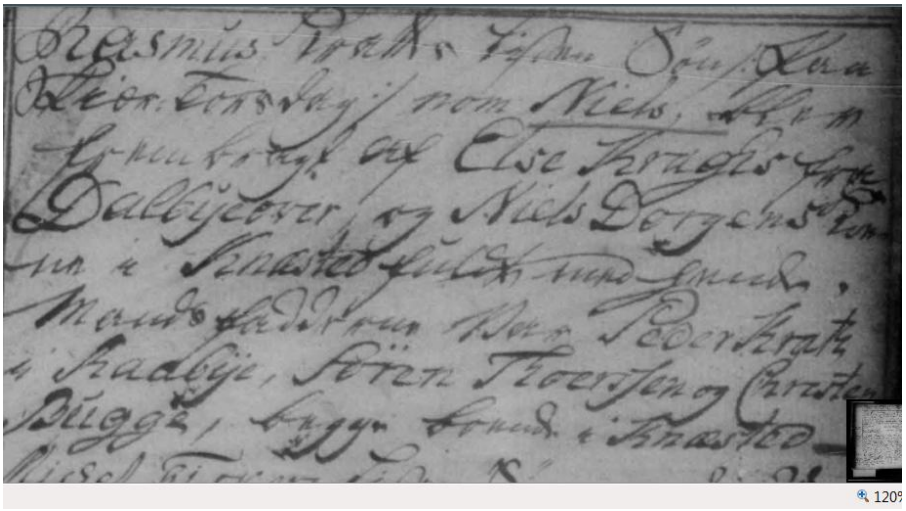

– båren af Else Kragh fra Dalbyover og Niels Degns kone i Knejsted, mandsfadder Peder Kragh i Raabye, Søren Thorssen og Christen Bugge begge Knejsted.

Han blev gift med hendes mor **Ane Nielsdatter –** 355 – der er f. i april 1785 i Tørring, Ø. Tørslev sogn, og hun havde en tvillingbror der hed Niels, der døde i 1788.

Ane/Annas forældrene hed **Anna Pedersdatter –** 2548 f. ca. 1748 og **Niels Kratt -** 2547 f. ca. 1734, De havde børnene Peder – Ell, Anna og Niels, og bor i Tørring, Øster Tørslev sogn. Jeg har ikke kunnet finde hvor de er gift, men Niels dør 4. dec. 1784, og så gifter Anna sig med Niels Esschesen og dør selv 5. søndag efter påske i 1791.
Herefter kommer børnene til at bo hos deres moster Metter Pedersdatter og hendes mand Poul Peder Jensen, der er i 60-erne,og som også bor i Tørring, Ø.Tørslev sogn..
Niels Kratts mor er sandsynligvis Karen Kratt d. 13. febr. 1785 70 år gl.

Ovennævnte ***Ane Nielsdatter og Niels Rasmussen Kragh*****,** får 7 børn: Ane **– Karen** – Ellen – Else Marie – Ane Dorthea – Kristiane og Rasmus. Den første født i 1815 og Rasmus i 1822. De er født i Knejsted ved Råby, hvor forældrene var gårdbeboere.

I 1814 bliver der tvungen skolegang fra det 7. til det 14. år, så det må have haft betydning for disse børn, og der er jo også en lærer i byen i 1834.

I 1834 benævnes han som gårdmand, og da har de en Jens Christian Clemensen boende, der er huslærer for nogle børn i Knejsted., så det kunne lyde, som om der var styr på børnenes undervisning.

Samtlige personer i husstanden

Randers, Gjerlev, Raaby, Kneisted, en Gaard, 68, FT-1840, C4002

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Niels Rasmusen Kragh	57	Gift		Gaardmand	
Ane Nielsdatter	55	Gift		Kone	
Ane Nielsdatter	25	Ugift		Barn	
Else Marie Nielsdatter	19	Ugift		Barn	
Ane Dorthe Nielsdatter	18	Ugift		Barn	
Rasmus Nielsen Kragh	16	Ugift		Barn	
Anders Jacobsen	25	Ugift		Tjenestekarl	

Niels Rasmussen Kragh døde i Knejsted den 2. febr. 1845 og blev begravet i Råby. Ane Nielsdatter levede til 26, sept. 1856 og boede ved sin død hos svigersønnen Jacob Sørensen Juncker i Knejsted. Han var gift med Else Marie. Ane er også begravet i Råby.

Niels Rasmussen Kraghs forældre var **Rasmus Pedersen Kratt –** 1368 – døbt juni 1754, f. i Knejsted, Råby. og trolovet 26. mar. 1782 og corpuleret 14. may 1782 med **Else Nielsdatter Kragh –** 1369 – f. ca. 1756

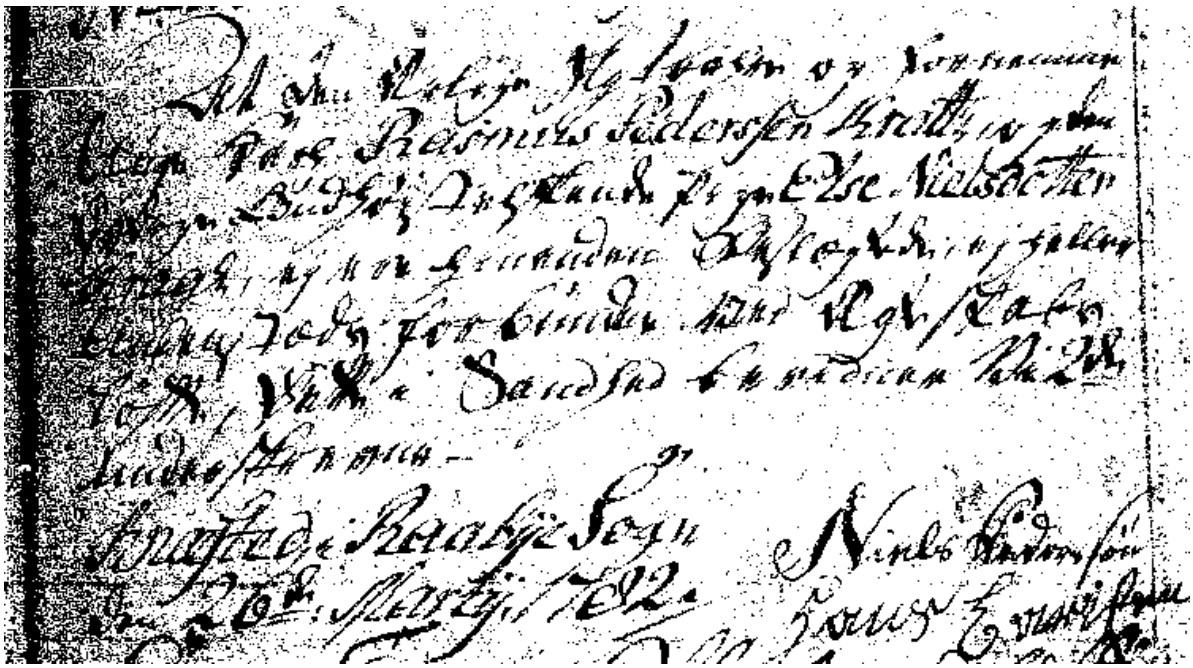

Rasmus Pedersen Kratt trolovet til Else Nielsdatter Kragh 26. Martii 1782,

Raaby kirkebog 1782

De fik børnene **Niels –** Søren – Else – Peder, der er født i Knejsted, og det er lidt specielt at de får deres mors efternavn Kragh.
(Søren døde da han var 26 år af hæftig betændelsesfeber)

Rasmus døde 9. marts 1817 som aftægtsmand i Knejsted - begravet i Raaby - og Else kan jeg ikke finde død, men der mangler nogle sider i kirkebogen, og det er måske årsagen. I folketællingen i 1801 lever hun og bor i Knejsted..

Alt dette er Kirsten Marie Sørensens familie og hun blev gift med min farfar Knud Leth..
8. Knud Leth, f. 9. okt. 1877 på Mejlbjerggård. Konf, 9. okt. 1892 – fik g/mg. Han blev udlært tømrer og boede Frederiksplads 9, Randers da han den 5. maj 1904 i Sct. Peders kirke i Randers blev gift med **Kirsten Marie Sørensen**, der boede Fredensgade 7 – Marie er f. i Sødring d. 7. feb. 1882. Deres fædre var forlovere. .
Som nygifte boede de i Carl Nielsensgade, matr.nr. 922 på 1. sal., Randers.
Hans forældre var Søren Peter Leth og Karen Marie Thrane (se hist. LETH)

Kirsten Marie Sørensen, gift Leth ca 75 år

Knud Leth ca. 75 år

Farfar kaldte altid farmor for Musse.

Han begyndte at tegne forsikringer i sin fritid, og der ligger en regnskabsbog med alle indtægter og udgifter fra 1903 til 1906. Der er tegnede forsikringer, arbejdsløn, udlejning af værelse, "fusk" – sutter til drengen (K.V.)

I 1911 flyttede de til Herning og fik lejlighed i Fonnesbechsgade 14. (der hvor pengeskabsfabrikken blev bygget), og i Herning var farfar forsikringsinspektør for Danske grundejeres Brandforsikring.
Da de flyttede til Herning blev farfar forsikringsinspektør for hele området syd for Herning, og det medførte de første år, at han startede på cykel mandag og først kom hjem lørdag aften, så det har været drøjt at besøge kunder. Senere fik han bil, og det var jo nemmere.

De fik 8 børn:

1. Knud Viggo Leth f. i Randers 20. nov. 1905 viet i Herning kirke den 12. okt. 1935 til **Birtha Marie Sofie Jensen** f. 8. dec. 1906 i Søby. K.V. død 17/9 1968, B. død 27. jun. 1982 begge i Herning.

2. Minna Leth f. I Randers 9. april 1907. Viet 23. nov. 1927 til Henrik Hoffmann Jensen f. 31, jan. 1898. M. død 5. maj 1998 - H.. død ? begge i Herning.

3. Jens Oluf Leth, f. i Randers 4. okt. 1908, død i Herning 5. juli 1913

4. Karl Otto Leth, f. I Randers 3. jan. 1910, gift ca. 1943 i Ringkjøbing med Gjertrud Christensen f. 6. apr. 1915 i Ringkjøbing. K.O. død 11. jan. 1962 (trafikulykke) – G. død 20. sep. 1998 begge i Herning.

5. Poul Børge Leth, f. 30. maj 1911 i Herning og gift 10. dec. 1939 i Herning med Karen Margrethe Rigmor Falkenskov f. 1. dec. 1916 i Horsens? Og død 2. maj 1984 .P.B. død 13. jan. 1981

6. Anna Alvilda (Søster) Leth f. 22. jul. 1914 I Herning, viet I Herning d. 22. jul. 1937 t. Gunnar Buur Jensen, f. 13. feb. 1904 i Hammerum? A. død 6. jun. 1990 - G død 29. maj 1973, begge i Herning.

7. Sven Ove Leth f. 7. maj 1917 i Herning, gift ca. 1944 med Bodil Jacobsen f. 14. sep. 1916. S.O. død 19. sep. 1993 - B. 1. aug. 2004.

8. Jens Stig Leth f. 1. maj 1920 i Herning, viet den 11. jul. 1959 til Inger Jacobsen f. 30. dec. 1919 på Færøerne. J.S. død 9. sep. 1987 - I. død 30. jan. 1987, begge i Herning.

I 1916 flyttede Knud og Marie til Fonnesbechsgade 22 – et hus med stue og 1. sal og plads til fire familier

Mens de boede i Fonnesbechsgade mødte Marie en dag en rotte på trappen, og den løb op under hendes skørter – det har ikke været så rart.

Da de havde sølvbryllup i 1929 boede de i nr. 22

Birgit (og måske andre i familien) har en serie billeder, der er taget i stuerne i nr. 22.og på "nettet" kan man finde et billede af Marie i køkkenet. Se også i LETH.

I 1934 da Knud Viggo bliver gift er de lige flyttet til Højgade 19, Herning.
Huset her var i mange år samlingspunktet for den store familie med børn og børnebørn samt deres venner.

Før 1934 havde farfar bil, og det var vel p.gr. af forsikringerne på landet, men under krigen måtte den klodses op i garagen, og jeg tror ikke farfar kom til at køre bil derefter.

Der har været mange dejlige timer der - festlige lejligheder og hyggelige juleaftner (hvor portieren var trukket for til dagligstuen, fordi vi børn ikke måtte se juletræet før det var tændt).

I 1954 var hele familien samlet til deres guldbryllup

Farfar – Knud Leth – led meget af astma og bronkitis og den 6. mar. 1958 døde han. i hjemmet i Højgade.

Farmor – Kirsten Marie Leth boede så i huset til hun døde 2. sep. 1965.

Den "yngre del" af familien:

Knud Viggo fik to børn:
1. Birgit Leth f. 23. okt. 1937 I Herning og gift den 8. okt. 1961 med **Jes Ove Larsen** f. 22. maj 1938 i Snejbjerg.
Her er to børn: Birgitte Larsen f. 18/12-1965 og Marianne Larsen f. 4/12 1971 + børnebørn: Noah Xander van Gastel f. 23/11 2004, Amsterdam og Manon van Gastel f. 6/10 2009, Monnickendam, Holland.
2. Karl Viggo Leth f. 20. apr. 1947 i Herning gift med Karen Hasager, f. 24, apr. 1951.
K.V. har tre børn: Christina Leth f. 6/5 1971 – Claus Leth f. 12/2 1975 og Anne Marie f. 1/7 1976, alle Herning.

Minna har to børn:
1. Tove Hoffmann Jensen f. 11. maj 1934 – ad - og død 1990 . Hun var gift m. Henning Kempel og de har *Susanne Kempel f. 14/2 1959, Herning*
2. Henning Hoffmann Jensen gift med Sonja Johansen.
H. har tre børn: Henrik f. 30/6 1968, Michael f. 25/7 1969 og Minna f. 10/5 19??

Karl Otto fik et barn:
Knud f. apr. 1946 og død 1986. Han var gift med Ritta Vonsild.
Knud har to børn: Asbjørn f. 17/9 1974 og Hjørdis f. ??

Poul Børge fik to børn:
Karen Marie f. 9. apr. 1946 gift med Holck Hofmann Mehlsen
Inger Rigmor f. 26. febr. 1950 gift m. Poul Krog

Anna (Søster) fik fire børn:
1. Kirsten f. 2/7 1938, død 4/7 og begravet 5/7- 38 på Herning kirkeg.
2. Knud Erik f. 17. jun 1939, død 18/9 2006. gift med Anna.
K.E. har to børn: Kenn Buur f. 30/11 1962 - ik.ad. - og Claus Buur 1/8 1965 + to børnebørn: Jannik 15/8 1988 og Winnie 1/6 1991
3. Per f. 1. jun. 1942 - ugift

4. Hanne f. 11/11 1944 gift 23. maj 1968 m. Jørn Werner Andersen f. 22. jul 1941
H. har to børn: Dorthe f. 9/5 1970 og Mette f. 25/11 1974

Sven Ove fik et barn:
Jacob f. 2. mar. 1946, gift med Inger Marie Riis Jensen
J. har 3 børn: Caspar f. 3/2 1974, Morten f. 12/12 1978 og Karen f. 28/11 1980.

Jens Stig fik ikke børn.

Se også Leth - fra Christen

Skifte:

19/1859 Af den mindre Skifteprotokol

Aar 1859 den 18. Mai indfandt undertegnede Sognefoged sig ifølge Skifteforvalterens Ordrer i boet efter adøde gaardfæster Jens Pedersens Smeds Enke Mette Christensdatter af Raaby for at foretage Vurdering og Registrering over den afdødes Efterladenskaber. Som Vidne var tilstede gaardmændene A. Boie og C. Hou begge af Raaby. Den afdødes Arvinger er en Søn Niels Jensen, gaardmand i Harridzlev, 2. en Dito Peder Jensen,, gaardmand paa Raaby Mark, 3. Christen Jensen, Huusmand i Raaby, 4. Søren Jensen, Huusmand i Raaby, Hans Jensen, Huusmand i Høiberg, Viborg Amt, 6. Willads Jensen, Huusmand i Raaby, 7. Rasmus Jensen, tjenestekarl i Raaby, 8. 1 Datter Maren Jensdatter givt gaardmand Christen Poulsen i Raaby, 9. Kirsten Jensdatter, ?? , Mette Marie Jensdatter, givt med gaardmand Franz Andersen i ØsterTørslev, er død og efterlader sig umyndige arvinger og 11. Kirsten Marie Jensdatter gift med huusmand Ole Sørensen på Raaby Mark, er død og efterlader sig umyndig Arving
af Arvingerne var tilstede de uder 2, 6, 7, 8 hvorimod ingen Tilsynsværge var mødt for de umyndige , hvorpaa forretningen blev foretaget som følger.

1 Bilægger Kakkeloven	6	0	0
2 1 gulmalet hængeskab	1	0	0
3 1 ? og omhæng		2	0
4 1 Olmerdugs Overdyne	2	0	0
1 graastribet Underdyne	1	3	
6 blaastribet Dito	1	3	
7 1 lang Hovedpude med blaa-teglet Betræk		3	
8 en lang blaastribet bolstre hovedpude		2	
9 2 korte dito dito		2	
10 2 Par blaarlærrdes Lagner	2	0	
11 2 rødmalet Stole	1	0	
12 1 olmerdugs Underdyne	1	0	
13 1 blaastribet Underdyne	1		
14 1 Dito Dito		3	0
15 2 korte blaastribede hovep.		2	
16 2 Dito Dito		2	
17 1 lang hovdpude med ???			
36 ??? Anker?			12
37 4 hylder			12
38 Bordblad		1	0

Transport	20	0	0
18 1 Par Blårlærreds Lagener		2	0
19 1 Par Omhæng		1	8
20 3 Skelderier			6
21 1 Fyrbord med egefod	4	0	0
22 1 Fyrbænk	2	0	0
23 2 Træstole med halmbind og hynder		1	8
24 1 Stueuhr med Hive?		3	0
25 1 Sengfang?		1	8
26 2 rødmalet stole	2	0	
27 Speil			8
28 1 kobber Fyrfad, tang			10
29 1 Tallerkenrække			12
30 8 sty Tallerkner		1	8
31 1 Uldsax		1	4
32 1 Par 1 Sk			8
33 2 Par dito		1	0
34 – 35 – 36 ikke læse			16
79 1 Jernpande		1	8
80 L???		0	0
81 Jerngryde			1

39 1 Egestol 1 1
40 Bordblad med Fod 8
41 2 ??? sold? 8
42 ????? 4
43 1 Fyrbord rødmalet 2 8
44 2 Par Omhæng 1 0
45 1 Olmerdugs Overdyne 1
46 1 blaastribet bolster Underdyne 3
47 1 Dito Dito 3
48 1lang Hovedpude med betræk 1 8
49 1 lang og 1 kort Dito 1
50 1 Par blaarlærreds Lagene 2
51 1 Olmerdugs Overdyne 2
52 1 blaastribet Underdyne 2
53 1 Dito Dito 2
54 1 lang Hovedpude med betræk 12
55 1 hvid Dito 8
56 1 Stol 1 0 0
57 1 Dito 1
58 1 stor blaamalet Skab 2
59 2 Livstykker 1
60 1 blaateglet Forklæde 1
61 1 blaa wadmels Trøie 1
62 1 b???? Tørklæde 8
63 1 hvidteglet Dito 8
64 1 Par blaa Strømper 8
65 1lang hovedklæde klæde, 1 Hør 8
66 1 grøn wadmels Skjød? 1 0
67 1 blaa Kjole 3
68 2 blaalærreds Særke 1 8
69 2 Dito Dito 1 8
70 1 stor F 2
71 5 gl Halmløeve? 4
72 2 Kornsække 4
73 1 Kjærne 8
74 6 Mælkfade 1 8
75 5 Spølkummer med koppe 1 8
76 1 Dito Dito 1
77 1 Laavpande m.v 4
78 1 kaffemølle
82 2 Par ?? med Rage? 4
83 1 Trefod 4
84 ???? 4
85 4 Trætallerkner 2
86 1 Skinnskoe og 1 træse 2
87 2 Lysestager 4
88
89 5Brødknive og 8 gafler 2 8
90 1 Øltræ 8
91 1 Øltønde 1 8
92 1 haandqværn 4
93 1 Ølfierding
94 1 gammel Sold 0 4
95 1 Jerngryde 3
96 1 ?? 3
97 1 Ballie 1
98 2 Stripper 2
99 1 Dito 1 8
100 1 bænk 8
101 1 Bageting 4
102 1 Væv 1 2
103 1 Træesko 8
104 1 Over??? Og ???? 12
105 1 Skov og 1 Kost 4
106 1Tagstol 8
107 1 Dito 8
108 1 Jerngryde 2 0
109 ???? i 1 Svinetrug 12
110 Tøndestol? 4
111 ?????? 4
112 1 bordblad 8
113 1 we???stol, 1 huggeblok 8
114 1 Tallerken række 8
115 4 S? Hylder 1 8
116 nogle st Fiel 4
117 1leerflaske, 1 Krukke 4
118 1 sort Gryde 4
119 1 Ost? kop 12
120 1 S ?? 1
121 2 Vandkande? med? 3
122 1 gamel kniv 8
123 1 Grubekjedel 12
124 1 Jerngryde i Grube 1
125 1 sort broget to Aars Stud 16
126 1 sortbroget Kalv 4
127 1 Dito dito 3

128 3 Malkestole 4
129 Streget ud
130 1 Stige 1
131 1 Slæde med Bind?? 2
132 3 st? Tømmer? 1
140 1 Jerngryde 4
141 1 Hør Reber? 1
142 1 Skab ulæselig
143 1 ege Højskab? 2 2
144 2 Dito H???? 1

133	1 Vanddunk			1	8		
134	1 ??sax og 1 Sæde??			1			
135	1 Tjærebøtte lang?				8		
136	1 Slibesteen				8		
137	1 Aarings væder		4				
138	3 Putlam?		4				
139	Plov			2	3		
145	1 bundt Tovværk					2	
146	1 Gravspade						8
147	2 Høleer					2	4
148	2 stk Brædder					1	8
149	1 Slibesteen med Axel					2	
150	Noget Jerntøi						8
	Summa	96	3	4			

Da intet videre forretas i Boet blev Forretningen sluttet og underskrevet. Det bemærkes, at det efter vedlagte Testament. Ingen givne Gienstande er optaget i de søgte 11 te No undtagen Boe og som hun havde ladet ham udtage førend hun døde. Endvidee er et stort blaamalet Skab underNo 58 , givet til hendes sønnesøn, inden hun døde.Endvider en sort Stud med Stjerne og en sort Qvie som Peder Jensen Sindet angav at tilhøre ham,

Som Vidner og Vurderingsmænd

A. Boje C. Hou

paa Skifteforvalterens Vegne

E. Jørgensen

Sognefoged

Johanne Andrea Pedersen's forældre og deres familie (mormor):

HENDES FARS SIDE: (Iver Pedersen)

Bent Jensen f. ca. 1722 i Silstrup Skarrild sogn, død 1778 i Ø. Døvling, Skarrild

hans far: ***Jens Bennedsen*** død maj 1747 i Silstrup, Skarrild s.
begravet 13. maj. Var fæstegårdmand
hans mor: ***Birgitte Nielsdatter,*** født ca. 1695 og død ca. 1751

Bent og Mette er gift den 29. sept. 1748 i Sdr. Omme (trolov.22/7)
Bent gift 2. gang med *Kirstine Andersdatter*
Han havde faderens gård i Silstrup 12 år og flytter så til Ø.Døvling

Mette Pedersdatte f. 1717 i Stakroge, Sdr. Omme, døbt 24/6 1717**.** Faddere: Inger Lauridsdatter, Jens Jensen, Jens Hiulund i Skofende, Jens Bajsgaard i Bøvl, Maren Krog og Kirsten Lærkenborg.
Gift med Bent 29. sept. 1748
Død 29. aug. 1772 i Ø. Døvling, Skarrild

hendes far: ***Peder Christensen*** f. ca. 1691, gårdmand i Stakroge, senere Bøvl. Død 1755 i Bøvl , begr. 19. marts i Sdr. Omme.
Trolov. 6. marts på Jullingholm hovedgård, og gift 18. april 1717 i Sdr. Omme med hendes mor: ***Lene Poulsdatter***, f. ca. 1695, død 1760 i Bøvl , begr. 9. marts i Sdr. Omme

B. og M. fik følgende børn:

Birgitte Bentsdatter f. 1755 i Ø. Døvling og døbt 19. maj s.å. Hun blev båret af præstens datter, og faddere var Anders Gren, Niels Jensen, Christen Pingvigs pige og Peder Greisen
død 24. dec. 1848, Elkjærgård, begravet 28. dec.

Jens Bentsen, f. 9. nov. 1749 i Ø.D overtog senere gården

Anne Malene Bentsdatter f. ca. 1752 død 22. nov. 1783, Elkjærgaard Skarrild. – *derefter blev Birgitte gift med hendes mand*.

Peder Bentsdatter f. ca. 1753 i Ø.D.

Else Bentsdatter, f. ca. 1759 i Ø.D

Da Bent døde 17/1 1777 i Ø.Døvling efterlod han sig enken Kirstine Andersdatter og voksne børn.
Af boet nævnes: 1 egekiste, 1 messinglysestage, 4 stentallerkner, 1 lysesaks, 1 uldsaks, 1 kærne, 1 bryggerkar, 1 egespand, 2 stripper, 1 kobberbryggerkedel, 1 ildklemme, 1 jerngryde, 1 håndkværn, 2 høleer, 3 river, 1 jerngreb, 2 trægrebe, 1 spade,

1 lyngle, 1 plejl, 2 hopper, 1 tyr, 4 stude, 2 ungnød, 2 spædekalve, 2 kvier, 6 køer, 30 får og 1 lille gris.
Boets samlede indtægt androg 250 rdl. 5 Mk. 2 Sk, men da udgiften oversteg denne, blev der intet til deling arvingerne imellem.

Hverdagstøj på landet.
i ca. 1780

Birgitte Bentsdatter blev trolovet 9, okt. og gift den 29. okt. 1784 i Arnborg med **Laurids Jensen (Elkjær)** f. ca. 1749 og død 6. okt. 1820 som aftægtsmand, Elkjærgård, Skarrild
(Han var først gift med hendes søster Anne Malene, der døde)
Ejer af Elkjærgaard indtil 1812, da han afstod den til sønnen Jens Lauridsen (Elkjær)
Af besætning var der i 1783: 1 brun hest - 12 år, 1 broget hest – 16 år, 2 sortbrogede køer, 1 gulsort hjelmet ko, 2 sortbrogede kvier – 2 år, 12 gamle fårhøveder og 8 unge ditto.

Deres børn:

Anna Malene (Magdalene) Lauridsdatter f. 28. jun. 1786 på gården døbt 7. aug. i Skarrild kirke. Jens Bentsens kone bar, faddere:

Jens Smed, Terkel Jensen, Peder Christensen, Knud Karstofts kone pigen Maren Rasmusdatter af Heesgaard.

Jens Lauridsen Elkjær f. 20. maj 1787 på gården, som han overtog. Gift med Ane Pedersdatter

Bent Lauridsen, f. ca. 1792 på gården

Mette Kirstine Lauridsdatter f. ca. 1796 på gården

Anna Malene blev gift med **Niels Pedersen Hesselvig** den 23. okt. 1808 i Skarrild (trolovet 28/9)

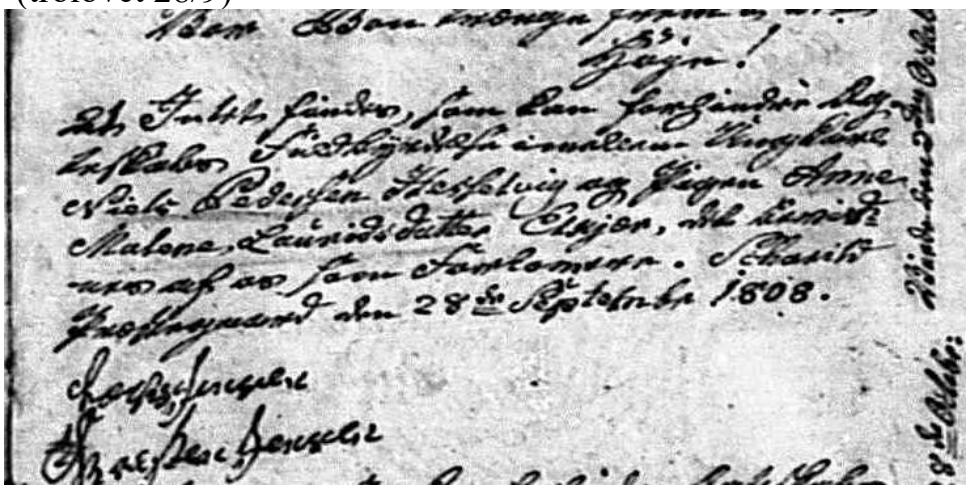

Hans forældre var: **Peder Nielsen** f. ca. 1731, bor i Hesselvig, Skarr. og
Maren Christensdatter f. ca. 1747

Men Niels dør allerede den 2. nov. 1808

og i april 1809 får hun datteren **Nicoline Nielsdatter,** der døbes 25. april 1809

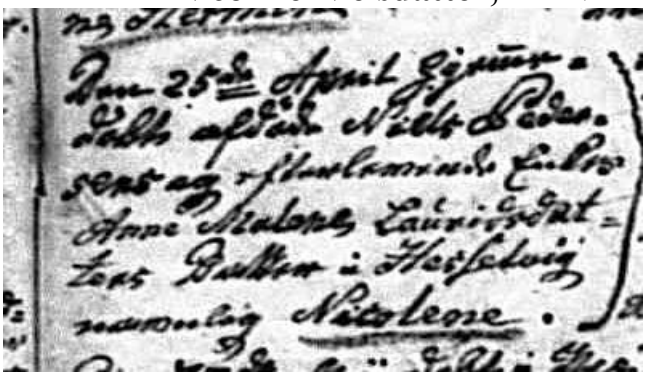

Anna Malene bliver så gift igen d. 15. juli 1809 i Skarrild med Iver Olufsen f. ca. 1778.

De bor Hesselvig, Skarrild.

De fik efter 1811 børnene Maren , Niels, Birthe, Marie, Ole, Kirstine og Laust Peder.
I fkt. 1834 er han gårdmand og sognefoged. Han dør i 1851 og hun den 16. maj 1872 (87 år), da er hun aftægtskone hos sønnen Ole i Ronnum, Skarrild og hun begraves 22. maj i Skarrild

---

Nicoline bliver gift den 26. juni 1831 i Skarrild, med **Peder Nielsen Sandfeld** f. 16. sept. 1796, Sandfeld, Brande. Forlovere var hans far **Niels Pedersen Sandfeld** fra Store Sandfeld (*se bemærkning)* og hendes "stedfar" Iver Olufsen. De bor i Sandfeld mellem Arnborg og Brande. Gårdmand. – se bagest

oooooooooooooooooooooooooooo

Peders forældre:
Niels Pedersen Sandfeld er født i Uhre v. Brande ca. 1744 (far **Peder Pedersen**) og dør 10. febr. 1834 som aft.mand hos Nicoline og Peder. Han blev gift med **Kirstine Truelsdatter** den 22. oktober 1780 i Brande Kirke. Hun er f. ca. 1745 og død Store Sandfeld 8. jan. 1827. Datter af **Troels Jørgensen**, fæster St. Sandfeld f. ca. 1723 d. ca. 1790 St. Sandfeld, Brande, der var gift med **Mette Pedersdatter** der døde før 1773 på Store Sandfeld

Niels og Kirstine overtager halvdelen af faderens gård og får skøde på den den 12/6 1784 – i 1797 udskiftes gårdene sammen med den tredje gårdandel – se bilaget – nr. 6 - med skøde og udskiftning

I 1688 forfalder der "Kop og ildstedsskatter og da bor der på Sandfeld en enkemand **Peder Truelsen** - lyder som familie . Han har en ko, en stud og en hest, og han skal betale 2 Mark.

I 1705 skal der igen betales skat til beklædning af militsen, men da skriver præsten, at der er få i sognet, der er sådan stillede, at de kan betale

Bemærk: Mettes forældre er **Peder Madsen** d. ca. 1750 i Brande sogn og **Anne Mortensdatter** f.ca. 1707 i Hesselbjerge, Thyregod s. og begravet 12. dec. 1770 på Thyregod kirkegård. De boede i Sejrup.

Dette forældrepar forekommer også i Jes' familie på Ejnars fars side og er 4 x tip til både Jes og Birgit.

Annes forældre er **Morten Christensen** f. ca. 1668 i Givskov, Give sogn død mar. 1739 i Hesselbjerge og **Citzel Christensdatter** f. ca. 1676 i St. Hestlund, Give s. – de er viet 17. juni 1701 i Give kirke . Hun døde mar. 1755 i Hesselbjerge.

Peders Nielsens farfar (**Peder Pedersen 3**– se ( ) under Peders forældre)er født 1719 og død marts 1782 i Uhre. Han var gift med N.N. f. ca. 1724 og død 1799. (*Stor respekt for kvinder dengang – man skrev bare Peder Pedersens kone, så ved man hvem det er)*

De havde hendes mor på aftægt, men der står også bare "konens mor"- så hun er også ukendt.

Han fik skøde på sin fæstegård matr.nr. 4 a, Uhre den 3. maj 1774 fra Niels Madsen i Høgild, der ejede den gård, som Peder Pedersen indtil da havde fæstet.
De har 7 børn: Dorthe 1741 – Peder 1747 (næste ejer) – Peder 1750 – Niels 1753 (St. Sandfeld) – Anders 1756 – Otto 1764 og Jens 1768.

Denne Peders far hed også **Peder Pedersen 2** og var f 1686, og han dør før 1762. I 1705 bliver han allernådigst fritaget for at betale skat. Der var stor misvækst i sognet. I 1711 bor han i Arvad.
Hans kones navn er også ukendt, men han havde en kone og der er mindst to sønner, der begge hed Peder.
Han fik fæstebrev på gården i Uhre den 13. april 1713

Og for ikke at fravige traditionen, så hed hans far også **Peder Pedersen** 1, og var fra Arvad Mølle. Han var gift med enken Anne Jensdatter fra Uhre, og den 7/7 1709 fik han fæste på "6 øde bøndergårde" som Kronen ejede. De havde et samlet hartkorn på i alt 7 tdr. 6 skp., 2 fjdk. Og 1 alb.
I ægteskabet var der Peder 1686 (næste fæster) – Mette 1695 – Kirsten 1702 og Otto 1705.

I slutningen af det 18. årh. var den økonomiske tilstand forbedret i forhold til tidligere, men der var store problemer med Flyvesand, som man måtte dæmpe med lyngtørv, da sandet ellers hurtigt kunne tage overhånd.
I Brande sogns historie fortælles om en gård i 1753 der blev vurderet til 29 Rdl. Dens bygninger bestod af 10 fag til plov, vogn og harve – 10 fag sals hus – 15 fag ladehus, 8 fag fæhus, 4 små fag fårehus. Bygningerne dengang var simple, opført af stampmur, findelt Lyng og ler, der blev æltet sammen og støbt op, ofte på den bare jord.

Der skulle udføres mange dages hoveri på herregårdene, og det gik meget ud over bondens egen bedrift,
I 1788 ophæves Stavnsbåndet – der var indført i 1733.

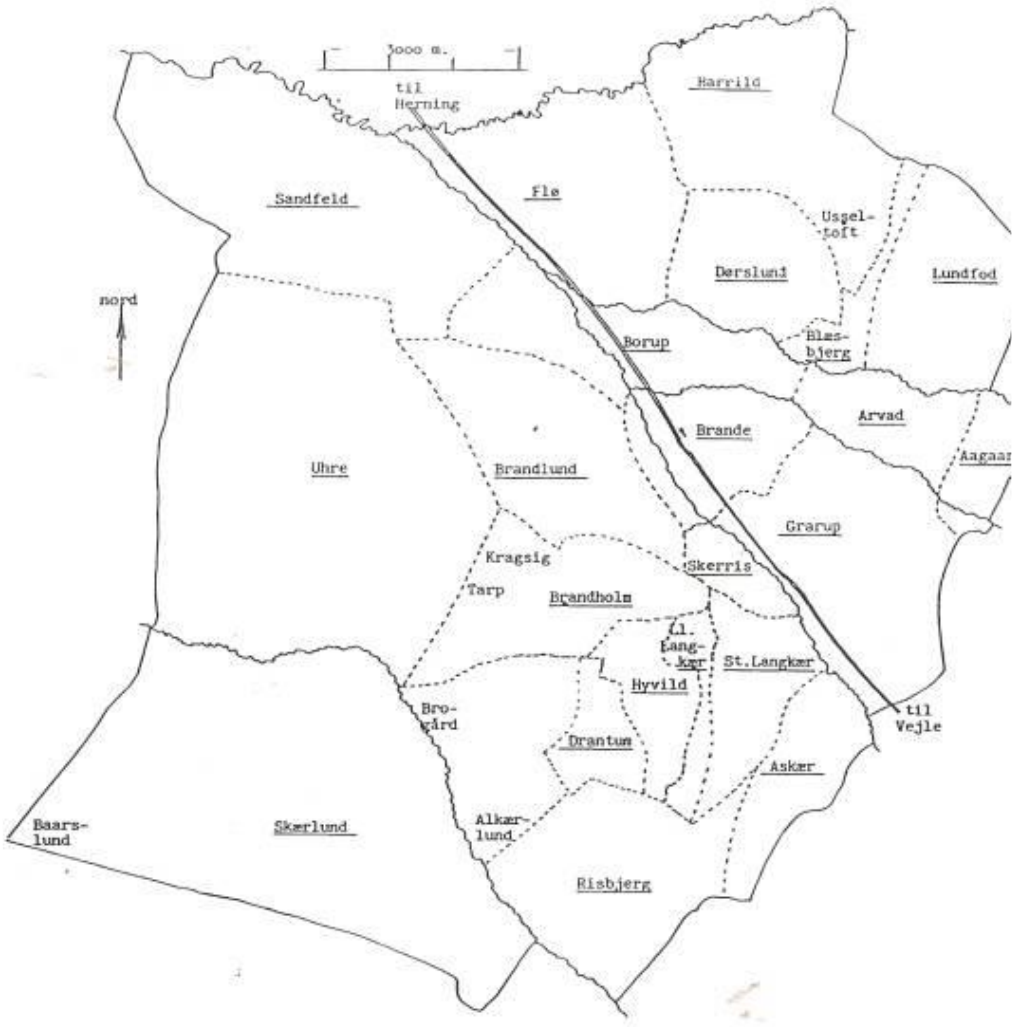

Brande sogns inddeling i ejerlav.

Peder (f. 1796) dør 9/4 1845, og der ligger et blad "Minde om hedengangne Peder Nielsen Sandfeld", skrevet af lærer Mads Sørensen, Riisbjerg, Sandfeldt og renskrevet af sønnen Niels Pedersen (se bilag 1)

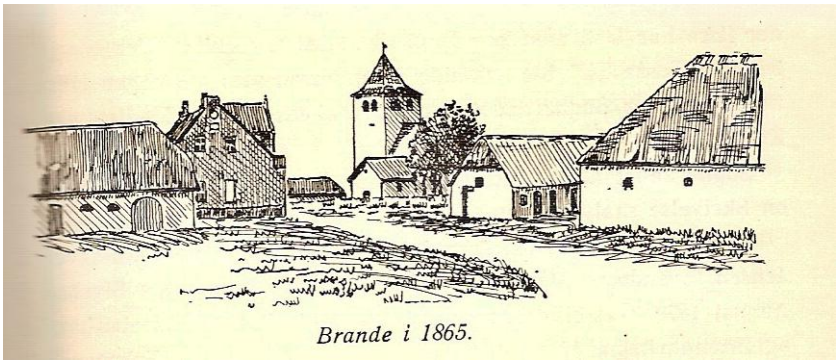
Brande i 1865.

Brande kirke - fra Brande sogns Historie

Skiftet efter Peder Nielsen Sandfeld sidder som bilag 2 bagest, og her fremgår det hvad han ejede og hvad kone og børn arvede. Enken forhøjer af kjærlighed til sine børn, deres arv til 100 Rd. fra godt 98. Bemærk, at pigen får det halve.

Børnene hjælper nok deres mor på gården for i 1850 og 1855 er der ingen tjeneste-folk. I 1860 tjener Laurids og Niels Christian hjemme. I 1870 er det Niels, Niels Chr. og Augustinus der er hjemme, men da er der også tj.folk.

I 1874 sælger hun et stykke fra – matr.nr. 5b-5d-5f og 8.a – Engbækvej 4.

I fkt. 1880 og 1890 er hun på aftægt hos sønnen Niels Chr. i Sandfeld. Han og konen Anne Marie Nielsen har gården.
Nicoline dør 13. jan 1896 og begraves på Brande kirkegård 20. jan. 1896

Nicoline og Peder fik børnene:
Niels Sandfeld Pedersen f. ca. 1832
Iver Pedersen, f. 28. okt. 1833 døbt 3. nov. 1833 i Brande
Lauritz Pedersen, f. ca. 1836
Niels Christian Pedersen, f. ca. 1839
Augustinus Pedersen, f. ca. 1841
Anne Kirstine Pedersdatter, f. ca. 1843

Iver kommer på seminariet i Jelling og får sin eksamen i 1854, hvorefter han bliver lærer i Grindsted. Her bor han til leje et sted, hvor der bor en Ottesen fra Odense, så det er nok her han lærer sin kommende *kone Kirstine Ottesen* at kende. Hun er født i Odense 30. nov. 1831 og datter af Julius Ottesen og Ane Elisabeth Thrane.
De bliver gift 16. sep. 1856 i Grindsted. Han er derefter lærer i Kollund-Høgild-Rind og så Ejstrup i ca. 1858 iflg. Jelling Seminarium. Ifølge Tyrsting Vrads herr. bliver han ansat 20. Jan. 1856 og åbenbart igen 1. decemner 1857.
På den gl. skoles gavl stod 1860, men der har været undervisning før, for i 1957 fortalte en gammel mand, at hans far havde fortalt om lærere, der var der før Iver.

I optegnelserne over Tyrsting Vads herr. Provsti:Lærerembeder 1860 – 90 står følgende løn:

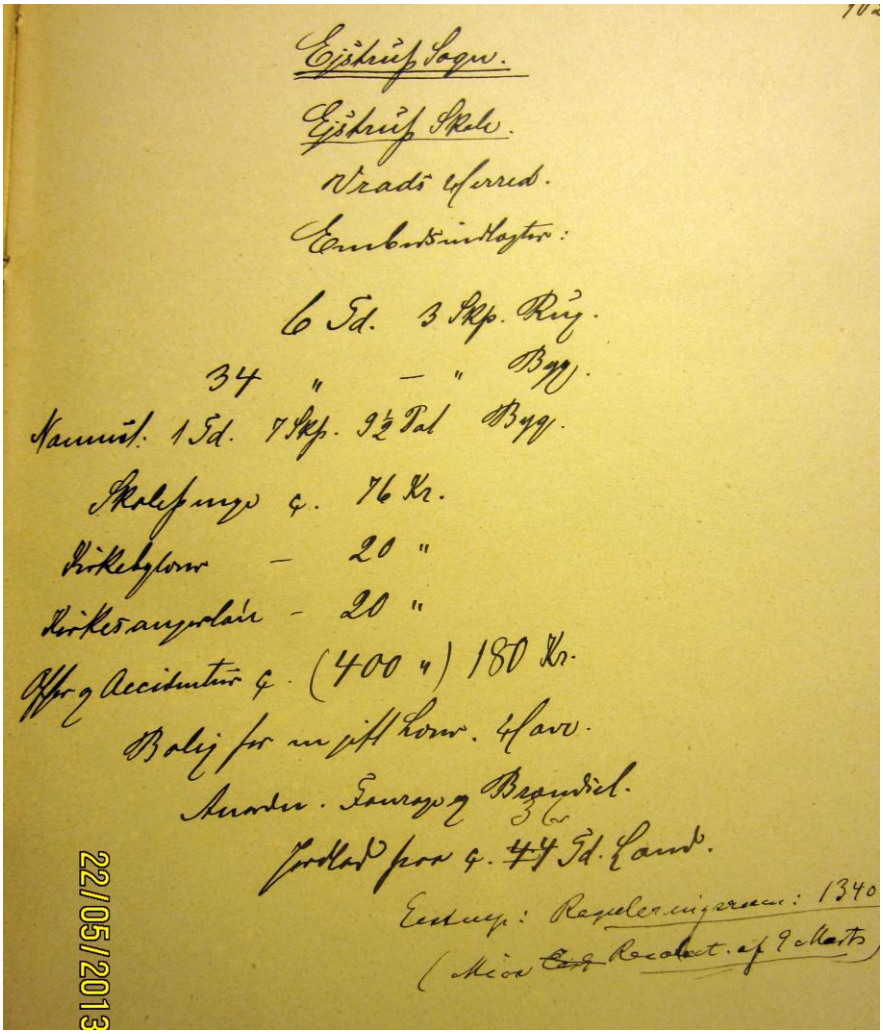

Han får skolepenge 76 kr.
Kirketjener 20 kr.
Kirkesangerløn 20 kr.
Offer og Accidentur 180 kr.
Bolig for en gift Lærer. Have, Andre - Fourage og Brændsel
Jordlod for ? 36 Td Land
Eistrup Regulering??: 1340

De fik 4 børn:

Adolphine, Nicoline, Elisabeth f. 20. juni 1857
Petrea Julie f. 26. feb. 1859
Hansigne Christiane, f. 21. dec. 1860 - død I 1870
Peter Julius Kirstejn f. 3. feb. 1863

og den dag Peter bliver født dør Kirstine. Det må have været forfærdeligt, og jeg har en bog, hvor han har skrevet forskellige ting, bl.a. ”Tanker om min inderligt elskede hedengangne Kirstine Ottesen, nedskrevne den 26. Febr. 1863, 4.oo årsdagen efter vort 2. barns ankomst til verden”. (Se bilag 3 – delvist oversat)

Med så små børn har han nok måttet finde en ny kone hurtigst muligt og blev så gift den 21. nov. 1863 med **Mette Madsen f.** 9. april 1847 i Bjørnskov, Nr. Snede. Bemærk: hun var 16 år.

Hjemmedøbt 11. april p gr. a sygdomstilfælde.

Gården i Bjørnskov

Mettes forældre er: **Mads Christensen Bjørnskov**, f. 1798 (mente selv han var født i 1795) og død 6. maj 1888 i Bjørnskov og begravet i Nørre Snede den 12. maj. s.å. (gravvers se bilag 4)

I 1826 overtager han gården Bjørnskov efter sin far – se vedhæftede kopi af skøde og brandtaksation, hvor der står hvilke bygninger gården består af.

Han døde som 92 årig og var på aftægt hos sønnen Mads Madsen. Han ejede intet iflg skiftebogen (sønnen havde jo overtaget gården)

#) *se gravverset bilag 4*

Han blev gift 30. mar. 1836 med **Anne Marie Nielsdatter** f. 1808 og død 31. jan. 1897 på Bjørnskovgården tæt på Ejstrup. Anne Marie var hans 2. kone.

Hans 1. kone Mette Rasmusdatter døde også i dec. 1834 ligesom Anne Maries forældre. De havde 5 børn: Christen, Rasmus, Ane Kirstine, Kirsten og Cathrine Marie.

Der er skifte efter Mette og al inventar og dyr er oplistet. Der bliver 958 Rdlr, hvoraf Mads får 479 og sønnerne 136 og døtrene det halve = 68 Rdlr.

I fkt. 1880 er Mads og Anne Marie på aftægt hos sønnen Søren og da står de og hans familie som "bappetister" og Anne Marie lever endnu i 1890, og står som baptist.

Hun døde 31. jan 1897 og boede da hos Br. Søren Kjelstrup, Ll. Bredlund, Vrads (baptist) – se nekrologen. Måske er han gift med en niece.

I 1890 bor hun i Mads Madsens gård (hans far er Mads Madsen i Rønslunde og mor er steddatter til Anne Marie), han er blevet enke og er i Silkeborg. En 25 årig pige – Johanne Marie Therkelsen – passer børnene. (måske familie, da en af anerne hedder Therkelsdatter)

Ifølge baptister var Mads nok ikke baptist, men levede med baptister.
I Baptisternes ugeblad er der skrevet en nekrolog over hende, og der står bl.a. "Hun var moder til Niels Madsen fra Vejle, der udvandrede til Amerika. Mette og Søren Christensen i Ll. Bredlund, der også var baptister. (se historien senere)

Sønnen Søren og hans kone Ane Marie Sørensen rejste også til Amerika i 1886, og der er måske derfor hun endte med at være på aftægt hos en niece, der også var baptist.
Ovennævnte søn – Niels Madsen og hans kone Ane Kirstine Jensen rejste også til Amerika, han er ordineret i South Dakota 4. jan. 1885 og død i staten Washington i 1930.

Nekrolog i Evangelisten den 15. marts 1897.

N.Snede. Den 31. Januar fik vor gamle Søster Ane Marie Nielsen hjemlov. Hun var født 1809 og døbt den 24. april 1881. Hun var Moder til den Niels Madsen fra Vejle, som for en del Aar siden rejste til Amerika, ligesom ogsaa den Bjørnskovske Familie, hvoraf Mange tilhører Menigheden, nedstammer fra hende. De sidste aar var hendes aandsevner en Del svækkede, men hun elskede Jesus og ville gjærne hjem til sin Frelser. Hun opholdt sig i de sidste Aar af sit Liv hos Br. Søren Kjelstrup, hvor de fik Lov til at lukke deres gamle Bedstemors Øjne.

Kristian Madsen

Se vedhæftet sidst i materialet om "Bataljen i Nr. Snede" fra krigen i 1848.

Søren Tolstrups farfar fortæller: Omkring ved den tid – 1870 - gik der en vækkelse hen over hele den egn - det var baptister, der stod bag .Far har fortalt om, hvordan en mand af deres bekendtskab; som selv havde oplevet det store under at få frelsens vished i eje; kom ind til dem og foreholdt dem omvendelsens nødvendighed for at få guds fred i eje: far hørte på ham; men havde den største lyst til at smide ham ud af huset. Nå; men guds ånd arbejdede med, så de bøjede sig under ordets tugt, de blev døbt og optaget i den baptistiske menighed; hvor de senere blev virksomme; aktive medlemmer. Der blev bygget et forsamlingshus på fars jord; og det blev samlingssted for en vid kreds.

Samme farfar fortæller også, at Anne Marie Nielsdatter i nogle år havde ophold for betalings hos hans forældre – 30 kr. pr. kvartal – Hun havde ellers aftægt og lejlighed i gården Bjørnskov, som hendes mand havde haft i eje, men da hun blev gammel – vist 89 år – kunne hun ikke godt være alene, men ville gerne være hos hans mor, for med hende var hun fælles om medlemskabet i baptistsamfundet, noget som hun ikke fandt forståelse for hos Mads Madsen, den daværende ejer af Bjørnskov, der havde sine interesser andetsteds og kun var glad for at være hende kvit.
Han fortæller, at efter jul gik det stærkt ned ad bakke med den gamle oldemors helbred; hun var sengeliggende og kunne ikke hjælpe sig selv med noget. Hun siger tit:" Læsk mig lidt Mor" – hun skulle tit have lidt at drikke. I januar døde hun stille og roligt som sol i høst går ned. Det var en stille og stjerneklar aften med lidt sne på jorden, og jeg blev sendt over til naboen Mikkel Sørensen, for at bede hans kone komme over og hjælpe Mor med vask og ordning af liget. Det blev lagt på strå. I gæsteværelset blev en bordplade lagt på et par stole, et lag langhalm ovenpå til leje for liget, hvorefter liget blev ført ligtøjet og lagt i kisten, som derefter blev hensat i tærskeloen til begravelsesdagen.

En begravelse koster penge, og dem var det småt med, så det blev bestemt, at drengen skulle gå til marked i Silkeborg – 26 km – med 3 køer og 1 kvie, for at se om han kunne få solgt et par stykker. En nabo, der også skulle til marked skulle hjælpe .Drengen skulle overnatte i Funder kro på vejen og fik anvist i kammer i kørestalden. Han havde selv mad med og kaffe fik han i kroen.
Det var koldt at stå med køerne næste dag på marked og han fik ingen solgt, så han måtte gå hjemad igen med dem, men på vejen mødte han en mand der ville give 35 kr. for en 2-års kvie, og det gik han med til, så han da kom hjem med penge Hans far var noget skuffet over resultatet.
Et par dage efter fandt begravelsen sted på Nørre Snede kirkegård. Det var et forrygende snevejr. Liget blev kørt på slæde og følget ligeså – der var kun de nærmeste naboer og mors søskende – de havde skovle med for at være sikker på at komme hjem igen.

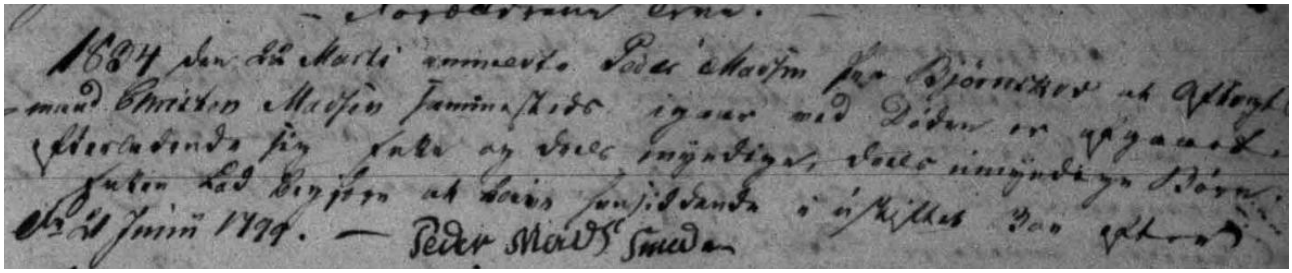

I skiftebogen efter Christen Madsen

Mads far **Christen Madsen** f. ca. 1765 i Grættrup
og død 21. marts 1834 – begravet 28. marts.
og da var han og konen på aftægt på Bjørnskov.
og mor **Kirsten Nielsdatter** f. ca. 1772 i Nortvig, Nr. Snede sogn – dør 29/10-1841 i Bjørnskov. Begravet 7. nov.
De blev viet i 1797, men allerede i 1790 havde han overtaget fæstet af gården efter sin far,(se vedhæftede kontrakt) men i 1794 købte han den som selveje, men solgte den samme år og købte Kiersgård også i Nr. Snede sogn.
I 1819 mageskiftede han den til matr .nr 3 Bjørnskov, som han drev til 1826, hvor han afstod den til sønnen Mads Christensen (se ovenfor)
I Skiftebogen står:

Chrestens forældre: **Mads Christensen** f. ca. 1743, død marts 1796 og **Maren Sørensdatter** f. ca. 1739 og død 25/9 1797, begge i Grættrup
Mads overtog i 1762 fæstet efter sin mor af fødegården i Bjørnskov, der hørte under Bjerregård Gods og drev gården til 1769 da han bytter med Christen Eriksen til en gård i Grættrup. Fæstebrevet følger i oversættelse. Sønnen Christen overtager den i 1790, og i den anledning er der oprettet en kontrakt – vedhæftet.

Mads' forældre: **Christen Nielsen** d. ca. 1762 i Bjørnskov (skifte 27. sept.) og gift i 1738 med **Maren Terkelsdatter** d. ca. 1774. Hans 2. hustru hvis navn ikke kendes)
Christen overtog fæstet på gården Bjørnskov i 1732 fra sin far. Han drev den til sin død, hvorefter sønnen Mads overtog den. Af skiftet fremgår det, at hans søn Peder fra 1. ægteskab var bortrømt.
Gården har en besætning på 2 heste, 2 stude, 1 ko, 3 kviekøer, 2 små kvier, 18 får, 7 lam og 1 so.
Christens far **Niels Christensen** er født før 1696, hvor han er fæster af gården i Bjørnskov. Han lever i 1732, da Christen overtager gården. Hans far igen hedder måske **Christen Andersen,** han står som fæster af gården i 1688

Kirsten N.' forældre: **Niels Pedersen** d. ca. 1778 og **Karen Eskedatter** f. ca. 1775 og d. 28/4 1822 i Nortvig, Nr. Snede.og blev begravet 5. maj. NP havde en fæstegård på 3 tdr. og den overtog hendes 2. mand (Chresten Hansen) efter NP's død, og han købte den som selvejer i 1783.
Hun nåede at være gift fire gange. (3. gang m. Rasmus Eskildsen) og (4. gang m. Niels Ollesen)
Karens forældre **Eske ?** ca. 1700 og **Maren Christensdatter** f. 27/12 1712, Them død før 1798.
Marens forældre: **Chr. Erichsen** f. 1681 d. 24/10 1762 og **Else Thomasdatter** a 1681, d. 15/1 1725.

Niels P's mor: **Kirsten (Christensdatter?)** f. ca. 1715 og død 29/10 1787, boede hos svigerdatteren i Nortvig.

På Bjørnskovs jord findes en rundhøj fra yngre sten- eller bronzealder og en 2 brandgrave fra yngre bronze el. ældre jernalder.

#)

(Anne Marie Nielsdatters forældre er **Niels Jørgensen** f. ca. 1776 og død 4/12 1834 og **Johanne Hans Christiansdatter** f. ca. 1773 og død 6/12 1834. De døde med 2 dages mellemrum, men er begravet den 7. og 13/12 1834 i Nr. Snede. – De havde 5 børn. Da de døde var han husfæster på Krathusgaard, Bjørnskov mark. I fkt. 1801 boede de i Omme Kirkeby)

(*Niels J's mor:* **Maren Eskesdatter** f. 7/9 1747? bor hos dem i 1801. Hans far **Jørgen Nielsen Kirkeby af Bøvl** f. 17/10 1734 i Sdr. Omme og

død 29/11 1796 i Sdr. Omme. De blev trolovet 12/9 1762 og gift 10. okt.. - 5 børn.)

Kirkeby: fkt. 1787 Sdr. Omme

Jørgen Nielsen, 53, G, Husbonde, Selvejerbonde
Maren Eskesdatter, 46, G, Madmoder
Eske Jørgensen, 23, U, Søn
Thomas Jørgensen, 16, U, Søn
Niels Jørgensen, 12, U, Søn
Inger Jørgensdatter, 8, U, Datter
Marianne Jørgensdatter, 3, U, Datter

Hvornår byen Filskov er udskiftet ved jeg ikke, men Skovsende blev udskiftet i 1795, Mødberg 1803,
Hallundbæk 1799, Omvrå 1792 og Bøvl 1799.
Dyrkningsmåden var hos alle i Sdr. Omme sogn i 1805 sådan at jordene bruges til 1). byg, 2). 3 halm rug og undertiden 3). l halm havre. Derefter hviler den i 5 år.

Denne Jørgens' far er **Niels Torbensen** f. 8. juli 1688 i Bøvl. Begr. 31. Maj 1769 i Sdr. Omme. Hans far hed det samme.
Gift med **Inger Nielsdatter**, d. 2/121731?

Johanne H's forældre: **Hans Christian Madsen** f- 30/1 1735 i Sdr. Omme
(far **Mads Hansen** f. 22/7 1714 i Filskov **– mor Bodil Christensdatter** og farfar**: Hans Nielsen** og farmor: **Maren Nielsdatter**)

Hans Chr. var gift med **Maren Lauridsdatter** f. 22/8 1734 i Sdr. Omme

(Marens far **Laurids Hansen** f.. 29/5 1712 og død i Møbjerg, Sdr. Omme i okt. 1783 og mor **Johanne Pederdatter** f. 1710, død 25/10 1781 Dyrvig, Hoven**)**. Ud over Maren havde de 5 børn.

Hans Chr. og Maren er viet 21/10 1759 i Sdr. Omme, da boede Maren i Møbjerg.
De får 6 børn: Laurids – Mads – Bodil – Niels – J**ohanne** – Bodil Marie.

I 1787 er de på aftægt hos sønnen Laurids, der er gårdbeboer – i 1801 bor de alene og han er jordløs husmand.

Vestergård omkring 1890

Den sidste gård, nr. 8 synes i 1785 at have haft to beboere: Thomas Jensen, hartkorn l.6.0.1½. Hans Chr. Madsen 1.6.0.1½. Sådan anføres det i Hoffmanns bog om "Colding Huus Amts Beskrivelse", 1787.
1787 anføres Laurits Hansen som ejer af gården. Han er bonde og gårdbesidder, 25 år gl. gift med Anna Jensdatter, 23 år. Det er Juellingsholms gård i 1688.
Hans Chr. Madsen bor hos dem med sin kone Maren Lauritsdatter. De er henholdsvis 53 og 54 år gamle og anføres som "mandens forældre" og aftægtsfolk. Desuden 2 tjenestepiger.
Thomas Jensen er åbenbart flyttet bort. 1801 ejer Laurits Hansen endnu gården. Den har ligget vestligst i byen og kaldes Vestergård. Hartkorn er 1805 2.0.0.1½.

Maren dør 14/11 1813 (79 5/12 år) og Hans Christian dør 28/1 1823 (88 år) og da er han aftægtsmand i Filskov.

oooooooooooooooooooo

Lidt historie: Det var først omkring 1890 at brændekomfuret blev almindeligt på gårdene – før den tid lavede man maden på et ildsted.
Så kom der også nye emaljerede gryder og kaffekander m.v. og man fik tallerkner og jernbestik, i stedet for som før at spise af fadet med ske.
Kødhakkemaskinen blev også opfundet, så nu blev det hverdagsmad med retter af hakket kød.

oooooooooooooooooooo

Tilbage til Mette: Mettes tidl kærestes søn fortæller:

Inden fars indkaldelse til krigstjeneste var han forlovet med en ung pige, Mette, datter af Mads Bjørnskov. I Ejstrup var der på samme tidspunkt en degn, som var enkemand – Pedersen hed han – han havde også et godt øje til Mette i Bjørnskov. Da så far blev ført bort i fangenskab fandt degnen tiden belejlig til at gøre sine alerhoser grønne. Han gik på frierfødder og tudede Mette Ørerne fulde: Ham Søren, ham ser du aldrig mere! Ham har tyskerne sikkert gjort kål på. Og sirenesangen gjorde sin virkning. Mette tænkte vel som så: En fugl i hånden er bedre end ti på taget og degnekone er en honnet bestilling, så hun slog til og det blev til giftermål med det samme. Sådan stod sagerne, da far kom hjem fra fangenskab i Tyskland, Han fandt så en anden Mette, som han blev gift med (søsterdatter til Mette Bjørnskov)

Mette og Ivar får følgende børn:

Mads P. f. 18. dec. 1864 – og han døde inden dåben.

Mads Bjørnskov P. 18. marts 1866 – død 8. juli 1867.
Ane Marie P. f. 16. juni 1868 (Christian Jordan maler – glarmester, Rønslunde – senere Nr. Snede efter Ane Maries død)
Mads Bjørnskov P. f. 7.feb. 1870 (Emma Jacobsen) Præst i Roskilde domkirke (adr. Allehelgensgade, forhus, 1. sal) og senere i Horsens
Hans Christian P. f. 30. maj 1872 - død same dag
Hans Christian P. f. 28. maj 1873 (maler - Møllegade 17?a)
Niels P. f. 15. jan. 1876 - d. 15/5 1959 (Ane Knudsen), Århus
Kirstine Hansigne P. f. 28. apr. 1878 – d. 16/1 1955 (Otto Christensen rejste t. Amerika. Derefter Jens Chr. (Kransen) Jensen – bror t. Laust C.J.)
Johanne Andrea P. f. 17. sep. 1880 – (Laust Chr.) – se senere
Amalie Kirstine P, f. 1. apr. 1883 – d. 16/4 1955 (murermester Jacob N. Nørregaard, Silkeborgvej3, Herning)
Laura Chatrine Marie P. f. 6. nov. 1884 – Søren Christensen, landmand, Horsens.

Mormor så umådelig meget op til sin „bror Mads“ der var præst, og en meget dygtig mand.
Amalie og murermester Nørgaard kan jeg huske. De boede i det store hus på hjørnet af Silkeborgvej og Fynsgade. – nr 3 på Silkeborgvej. Jeg tror Nørgaard selv har bygget huset.
Kirstine og Jens Kransen har jeg også besøgt. De boede i de gamle alderdomsboliger i Nørregade. De havde alkove i stuen, og det syntes jeg var spændende.
Hans Kristian boede skråt over for os i Møllegade i nr. 17. Det gjorde hans søn også. Han var maler, og havde nogle børn jeg kendte. Karin, Ivan var lidt ældre, og Hans Jørgen på alder med Karl Viggo.

Der var nogle svære år for Iver og også Mette. Først døde Kirstine fra Ivar, så døde de to første sønner han fik med Mette og derefter døde Hansigne fra 1. ægteskab.

Ejstrup kirke hvor børnene er døbt og hvor Ivar, Kirstine og Mette er begravet.
Den første del af kirken er fra ca. 1100-tallet. Tårn og kor m.v. senere. Klokke fra ca. 1200 og på det murede alterbord et maleri fra 1892.

Ifølge Johanne Andrea var Iver en meget dygtig mand, som hun så meget op til, og det kan man faktisk også læse iflg. en artikel i Vejle amts folkeblad i 1957.
De boede i den ene ende af skolebygningen og skolen var i den anden ende, hver med 5 tofags vinduer. Et stykke nedenfor huset lå ovnhuset, hvor brødet blev bagt og her var også brønden. Der var ikke toilet til skolen, og børnene benyttede degnens have.

Der hørte 44 tdr. land jord til skolen og der var kostald og lade.
Børnene var delt i to klasser. Yngste klasse gik i skole to hele dage om vinteren og 4 halve dage om sommeren, og ældste klasse omvendt.

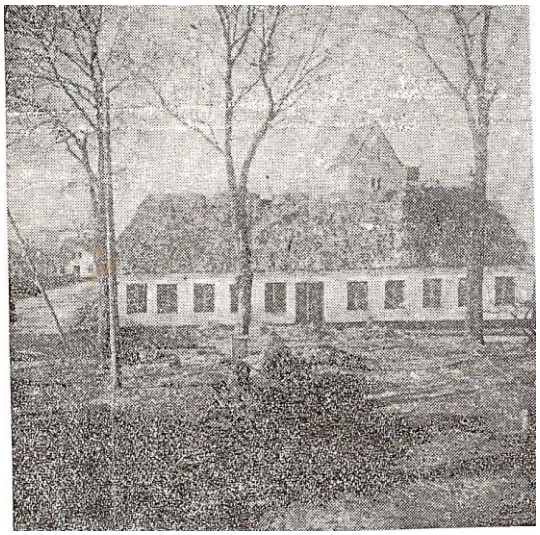

Den gamle skole og lærerbolig i Ejstrup

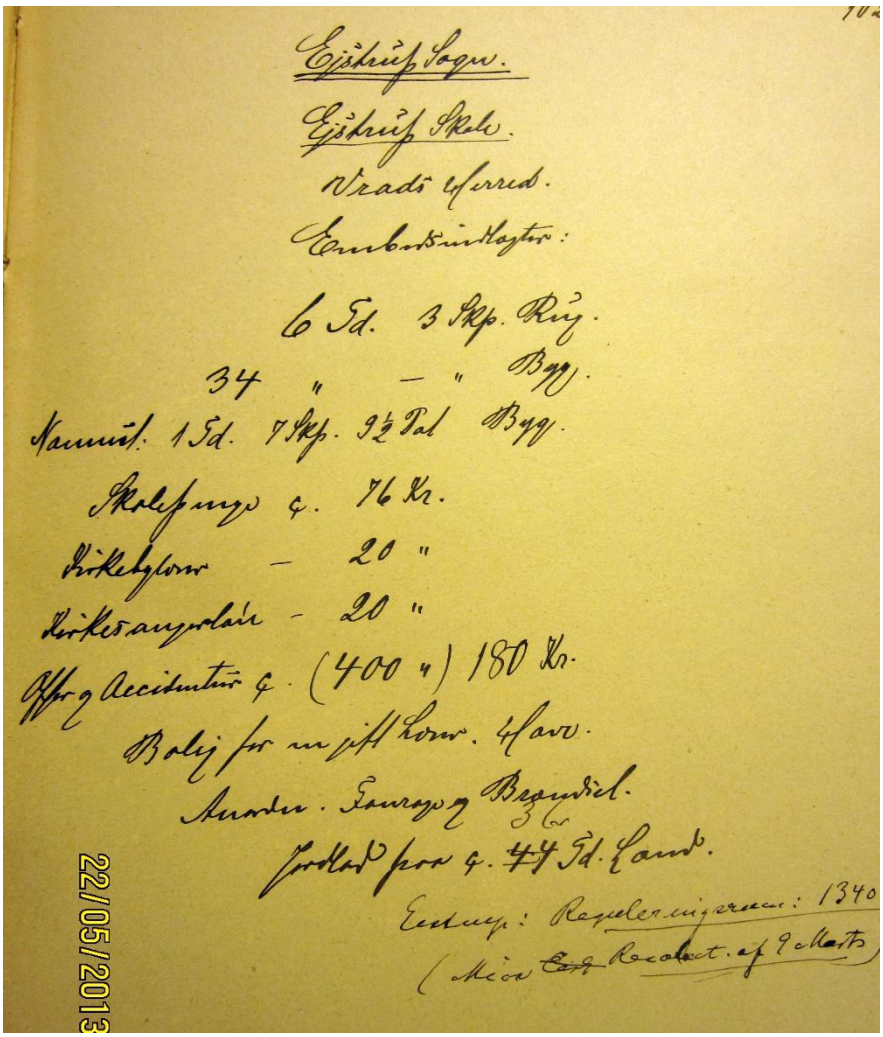
Ejstrup Sogn.
Ejstrup Skole.
Vrads Herred.
Embedsindtægter:
6 Td. 3 Skp. Rug.
34 " — " Byg.
Kammer. 15 d. 7 Skp. 9½ Pd Byg.
Skolepenge 4. 76 Kr.
Kirkeleje — 20 "
Kirkesangerlön — 20 "
Offer og Accidenter 4. (400 ¢) 180 Kr.
Bolig for en fattig Lem. 4 Fav.
Anmærkninger
Jordlod paa 4. 44 Td. Land.
Eiendom: Regulerssignemme: 1340
(Mon Carl Rectoret. af 9 Matr.
22/05/2013

Årslønnen var 448 kr. + 100 kr. som kirkesanger, hvad Iver også var. De fik 27000 tørv om året, svarende til 108 kr., men han var en driftig landmand og købte ekstra jord, og økonomien må have været i orden, for i 1870 var han den der betalte 5. mest i skat i kommunen – hele 7 Rd.

Søren Tolstrups farfars fortælling om undervisningen hos Ivar i Ejstrup:

Skoleundervisningen modtog jeg i Ejstrup skole, hvor den tidligere omtalte lærer Petersen var skolemester eller degn som det gerne benævntes. Det er ikke sjovt at komme alene som fremmed dreng i en flok store drenge. Jeg måtte også lide nogen tort i de første dage, men heldigvis var der en dreng, der viste mig venlighed – hans navn var Enevold Nicolaisen, han tog mig i forsvar og det hjalp. Degnen var gift med min mors moster, en noget ældre mand og noget hengiven til drik; han havde sin egen måde at holde orden på. Han lavede en "mus" af et lommetørklæde og sad så oppe på katederet og kastede "musen" ned på den, han ville straffe – vedkommende skulle nemlig bringe "musen" tilbage til læreren. En anden af hans metoder var at flytte synderen ned på den nederste plads. Jeg var ved eksamen i foråret blevet placeret som nr. 2 i klassen, men for en eller anden forseelse bragt ned i bagerste række; læreren ville da en dag tale mig til rette og udtalte, at han gerne ville have mig flyttet op igen, da jeg var en af hans dygtigste drenge, men jeg var næsvis og sagde, at dygtigheden havde jeg ikke fået her. Det var læreren selvfølgelig ikke glad for at høre og bemærkede, at han ellers havde ord for at lære folks børn godt, hvortil jeg svarede, at det havde jeg ikke hørt. Jeg fik lov til at blive på den nederste plads lidt endnu. Ved en anden lejlighed, det var under overhøringen i danmarkshistorie, spurgte læreren med patos: "Kan I så sige mig, hvem Knud den Store er søn af?" og jeg svarede nok så rapmundet: "Af hans far!" Men hvor blev degnen rasende, han sprang hen og ville rive mig i ørerne, men heldigvis sad min gode ven Enevold ved siden af mig; han advarede den vrede lærer om, at han skulle passe på for ikke at trække ørerne af mig, for de sad noget løse; han havde nemlig selv nogle dage i forvejen rusket så meget, at skindet bag ørerne var revnet. Det dæmpede iveren noget, så det endte med, at han ville forklage mig til skolekommissionen – det blev ved truslen. Forholdet til læreren blev aldrig helt godt; jeg havde fået et lommeur foræret af Far, hvilket var noget ganske enestående den gang – læreren var meget uprækis både ved den ene og den anden lejlighed, så det irriterede ham, når vi ville fortælle ham, hvad klokken var."

I Ivars dispositionsbog, der stammer fra tiden på Jelling Seminarium, har han en del beregninger af terminsrenter, så måske har han været lokal repræsentant for Brandforsikringsforeningen, der også lånte penge ud.
Han har også – sent i livet – skrevet nogle "Bestemmelser" om at hvert barn skal have 1000 kr. når han er død. De tre ældste har fået deres penge + renter fra det 18. år.
Han ejer bl.a. en violin og et orgel og det kan Mads købe for et moderat beløb (se bilag 5)

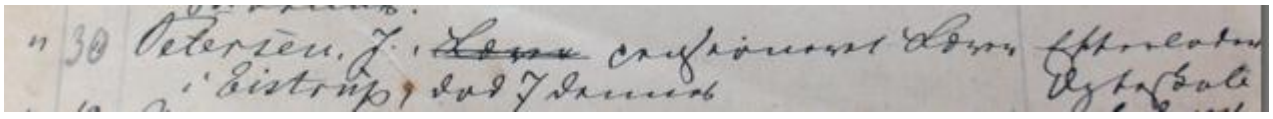

Iver skrev også sange til forskellige anledninger og mindevers.
Mette var meget plaget af leddegigt, så hun har ikke haft det godt i de sidste år.

Iver døde i Ejstrup den 14. maj 1895 og blev begravet på Ejstrup kirkegård.
Mette døde i Herning den 10. april 1909 og er også begravet i Ejstrup af sønnen Mads, der var præsteviet kateket ved Roskilde Domkirke.

Der ligger ovennævnte bog - hans gamle lommebog med optegnelser over hvem der skylder hvad - indbydelse til en festlighed – sølvbryllupssang – forskellige gravminder - ting han har skrevet - § 40 om hvordan en afgående lærer er stillet.

oooooooooooooooooooooooo

Johanne Andrea Pedersen blev den 27. juni 1903 viet til **Laust Christian Jensen** f. 19. apr. 1877 i Godrum, Søby, Rind (se slægtsbogen)
Johanne gik i skole hos sin far i Ejstrup, fik derefter plads bl.a. i Thyregod præstegård.
Hun har fortalt mig, at hun engang rejste til København for at se kejser Wilhelm fra Tyskland, der var på besøg hos kongen. Det må have været kort før hun blev gift, for han var i København i april 1903.
Hun lærte at sy og blev hjemmesyerske, da hun blev gift.
Laust Chr. gik i skole i Voulund – blev uddannet ved landbruget og overtog fødegården i Godrum, men byttede så med broderen Peder Sigaard, og fik ejendom i Fasterholt. Men købte da de blev gift 40 tdr. land i Søby. Han kørte også mælketur samt brunkul.

Johanne Andrea og Laust Christian

De fik efterhånden 9 børn:

1 En dreng, født 2. maj 1904 og død 4 maj 1904, begr. i Kølkær
Det er noget af det værste mormor har oplevet, for hun talte alle dage om den lille dreng, der ikke nåede at blive døbt, og om Vorherre så havde taget ham til sig.
2 Jens Kristian Dinesen Jensen, f. 8. juni 1905 i Søby, Rind - død 30. juni 1989 i Filskov
3 **Birtha Marie Sofie** J, f. 8. dec. 1906 i Søby - død 27. juni 1982 i Herning
4 Metha Viola Bjørnskov J. f. 2. aug. 1911 i Søby - død 8. mar.1979 i Herning
5 Harry Villy J. f. 30. april 1913 i Søby - død 5. febr. 1995 i Skjern
6 Ely Dagny Frederikke J. f. 24. aug. 1914 i Søby - død 22. maj 1998 i Ikast
7 Helga Erna Bjørnskov J. f. 20. nov. 1916 i Søby - død ca. 1984
8 Edel Margrethe Bjørnskov J. f. 13. juni 1918 i Søby - 17. juni 1989 i Herning
9 Ingrid Viktoria Bjørnskov J. f. 5. sept. 1921 i Søby - død 24. jan. 2005 i Herning.

Johanne havde gemt sin brudenatkjole, og den findes stadig. Hun har selv syet den, og den må jo have betydet noget for hende, siden den blev gemt.

Johanne havde en fin broche – se billedet – og når man ser den skulle man tro det var guld, men det har pengene nok ikke været til, for ser man nærmere på den er det blik, men fin er den, og den fortæller nok lidt om at det ikke var så store forhold, men jeg tror det var et kærligt hjem.

mormors broche

Jeg har besøgt deres gård, der ikke var særlig stor. Så vidt jeg husker var der i stuehuset et meget stort køkken, en stadsstue og et soveværelse, men der må vel have været både bryggers og kammer, men mor fortalte, at når man var helt lille, så sov man i en kommodeskuffe, og de lidt større børn sov på to spisestuestole, der var sat sammen. Hvad man så gjorde, når man voksede fra det, det fortæller historien ikke, men man kom nok tidligt ud at tjene. Mor kom ned på skolen for at arbejde, men en vinterdag kom hendes far forbi for at besøge hende, og da vaskede hun gulv i gymnastiksalen, og det var så koldt, at vandet frøs til is, så morfar tog hende med hjem, for sådan et sted skulle hun ikke tjene.
Den mest forkælede var nok Ingrid, der var den yngste. Hun mente det i hvert fald selv, så det passer nok.

Det må have været muntert med sådan en flok. Birtha kravlede engang op på høloftet og faldt ned derfra, men brev reddet af et søm, der hang fast i hendes kjole. Hun var vist ikke rigtig i kridthuset bagefter. Hun er også engang blevet sparket af en af hestene, fordi hun legede i boksen.

Helga og Ernst Knudsen

Harrys Karen

7 af deres børn (Helga er ikke med)

Jens Kristian – Edel – Ely – Metha – Johanne (mor) – Birtha – Ingrid – Harry – (Bjørn

Hos Birgit ligger deres vielsesattest, en sang fra sølvbryllup, en sang fra Johannes 89 års fødselsdag og et brev fra dronning Margrethe.

Laust Chr. døde pludselig af et hjerteslag den 1. februar 1938. Han var gået ud i marken, og her fandt Harry ham død. I kirkebogen står der 300 m fra hjemmet. Mormor blev så chokeret, at hendes ene arm satte sig fast over hovedet, og hun blev så dårlig, at hun blev indlagt. Hun var så forvirret, at hun så lemme i gulvet, og underlige væsner, og sygeplejersker med små børn "i ærmet"?. Til sidst var hun så dårlig, at lægerne sagde at hun hellere måtte komme hjem for at dø. Hun kom så til at bo hos Metha i Vinkelgade i Herning, og så begyndte hun at komme sig i stedet for at dø. Hun fik så et værelse hos Birtha og K.V. i Møllegade og her fik hun sin arm trænet op ved at strikke tøj til børnebørnene.

Da aldersrenteboligerne på H.C. Ørstedsvej blev bygget flyttede hun derned, og der samlede hun tit familien. Hver lørdag kom "hende piger" med familie og drak formiddagskaffe, og til hendes fødselsdag spiste vi alle i festlokalet i kælderen under hendes lejlighed, og det var dejlige dage for vi børn.

Johannes kaffestel som man drak lørdagskaffe m.v. af (det er hos Karl Viggo nu)

Billedet herefter er et fad og en dyb og flad tallerken fra mormors spisestel. Det ligner muselmalet men er et fajancestel fra Gustavsberg, og mormor gav mig de tre dele til min tallerkenrække, men ellers var hele stellet til 12 intakt, da hun døde og det fik Harry.
Jeg har suppeterinen – dog uden låg – fra moster Ingrid.

Den lille figur nederst i tall.rækken er et hollandsk par, der har stået i mormor og morfars hjem.

Når mormor gik på indkøb eller på besøg var hun altid meget velklædt og i mange år med handsker i alt slags vejr, fordi hun havde eksem, Men det kurerede en dygtig læge, ved at give hende B-vitamin.

I de senere år, når hun gik tur havde hun sin stok med, og den står i dag hos Birgit i Hedehusene.

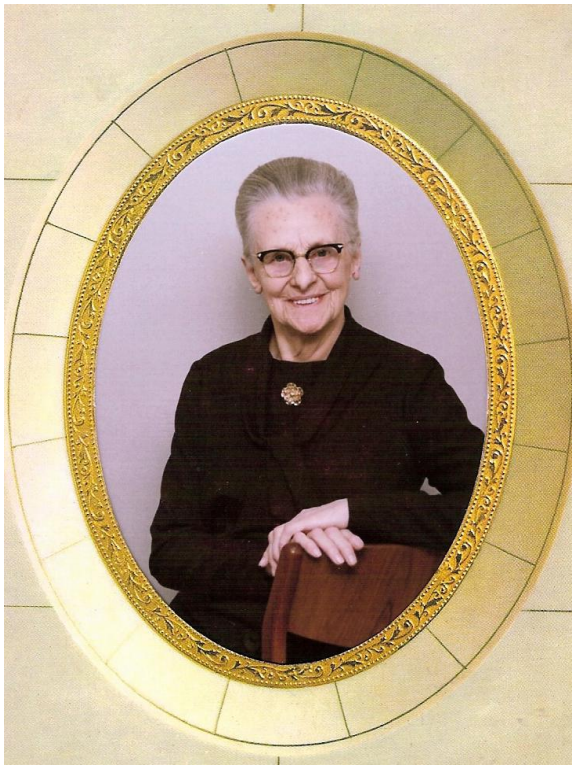

Johanne Andrea som ældre

Hendes stok

Johanne kom på Nørregade plejehjem den sidste tid, og hun døde 18. jan 1972. Hun blev begravet på Kølkær kirkegård, hvor Laus Chr. også ligger, samt den lille dreng de fik først. (afd. A rk. 5 nr. 78)

Jeg har deres vielsesattest - takkekort for udvist opmærksomhed ved deres bryllup - - et brev fra prinsesse Margrethe (dronningen) med tak for noget mormor har sendt til prins Frederik –
der ligger også nogle papirer vedr. arv fra mormors bror Niels Pedersen, Åbyhøj samt udklip fra avisen da mormor døde og også da morfar døde + hans dødsattest og hans skudsmålsbog.

Børnenes familier:

1. Jens Kristian gift 27. febr. 1928 i Filskov med Helga Marie Kristensen, f. 19/12 1908.
   Børn: Anna Ingeborg Jensen f. 30/12 1927 i Filskov gift 15/6 1947 med Anker Nygaard Jensen, f. 21/7 1924 i Hover
   Deres børn: Linda 27/12-48 - Aase 8/7-51 og Kurt 20/2-53

   Henry Christian f. 22/1 1929 I Filskov, gift 24/1 1952 med Rita Thomsen f. 6/12 1930 I Gårde, Tistrup
   Deres børn: Poul Erik 13/5-53 - Anna Birgit 20/6-55 - Inger Lise f. 15/11-56 - Lillian Merete f. 28/4-59 - Benny Ivan 12/1-62 - Flemming 27/11-63 - Marianne Marie 12/1-67

   Nanna Tove Jensen, f. 23. jan. 1935 I Filskov, gift 20. aug. 1954 med Niels Spicher f. 4/5 1926 i Stakroge
   Deres børn: Nis 12/11-54 - Finn 19/2-59 - Judi 23/5-66

   Henning Evald f. 29/4 1936 i Filskov

   Tage Laurits f. 10/8 1939 i Filskov, gift 3/9 1960 med Rita Olsen f. 10/10 1941 i Brande. Senere m. Karen Marie Skovbjerg
   Deres barn: Pia 20/1 61. Tage døde pludselig i maj 2008.

   Preben Aage f. 18/11 1940 i Filskov, gift 10/7 1965 med Ella Margit Mortensen f. 19/12 1943 i Blåhøj
   Deres barn: Vinnie 30/5-66

Edel Lillian f. 14/3 1946 i Filskov, død 15/1 2004. Var tidl. gift 19/9 1970 med Lu Cohen

2. Birtha gift 12. okt. 1934 i Herning med Knud Viggo Leth *se senere*

3. Metha gift 9. aug. 1941 i Herning med Tage Olesen, f. 21. maj 1918 i Kibæk, ægtesk.opløst 1956.
Børn: Poul Erik f. 8/11 1941 i Herning, død 2. mar. 1993, gift med Birthe Jensen.

Ole f. 29/7 1944 i Herning, død 13/11 1944.

Karen Lisbeth f. 28/6 1946 i Herning, gift 25/2 1967 med Carl Børge Petersen, f. 4/2 1946 i Hirtshals
Deres børn: Tina 23/9-70 og Rikke 6/3-73

4. Harry Villy gift 12. maj 1943 i Kølkær med Karen Nikolajsen f. 29/11 1915 i Søby. død 24. jan 1993 i Skjern.
Børn: Bruno f. 15/2 1946 i Søby gift med Bente Jensen f. 9. maj 1944
Deres barn: Louise 9/9-87

Hanne f. 13. febr. 1948 i Søby gift med Per Georg Lemming f. 8. dec. 1947
Deres børn: Jan 20/4-73 - Søren 16/4-78 - Martin 31/3-82

Bjarne f. 7/7 1950 i Søby gift med Elsebeth Vesterheden f. 11. april 1955
Deres børn: Rasmus 10/12-80 – Astrid 12/10-82 og Anne 16/4-86

Asger f. 1/5 1957 i Søby gift med Else Halkær. Barn: Helena ca. 1997.

5. Ely gift 27. april 1936 i Kølkær med Johannes Poulsen f. 10/11 1905 i Kølkær. død 14. april 1984
Børn: Hugo f. 20/12 1943 i Ikast, gift 29/10-66 i Hornslet med Lene Arna Christensen
Deres børn: Marlene 12/4-67 - Michael 20/3-70

Vera f. 1. dec. 1945 i Ikast gift med Ernst Sørensen Østergaard – ægteskabet opløst.
Deres børn: Helle 6/4-70 - Brian

6. Helga gift 17. dec. 1938 i Herning med Ernst Koch Knudsen, f. 2. febr. 1909 i Assing. Afdød.
Børn: Laurits f. 26/9 1941 i Linå, Sunds, død 1. juni 2004 i Ikast , gift med Mary Hesselvig Blaabjerg f. 30/11 1942 i Ikast.

Esther f. 26/11 1941 i Linå, Sunds, død 21. juli 2001 i Herning, gift med Oluf Nielsen f. 13/5 1939 i Ejstrupholm.
Deres børn: Jens Erik 23/11-62 - Tove 8/7-65 - Michael 29/3-69

7. Edel gift 6/12 1943 i Kølkær med Kristian (Tvermose) Andersen, f. 17. febr. 1916 i Kølkær.
Barn: Karsten f. 12/2 1950 i Herning.

8. Ingrid gift 28. dec. 1947 med Per Præstmark - ægteskabet opløst i 1954. Havde senere en god ven – Aage Jespersen f. 21/3 1926 – der døde under et ophold i Irland.

Sønner og svigersønner fotograferet på taget på H.C.Ørstedsvej, Herning.
Per - Jens Khristian - Harry
Christian - Knud Viggo - Tage - Johannes
(Ernst mangler – se tidligere)

Birtha Marie Sofie – kom efter skolen ud at tjene – først på skolen hvor hun bla. skulle vaske gymnastiksalens gulv om vinteren, og da hendes far kom og så at vandet frøs til is, tog han hende med hjem, for sådan skulle hans barn ikke behandles.
Så kom hun til Herning og var bl.a. i huset og arbejdede på Centralhotellet. Her arbejdede hun sammen med Thora Uhrskov, så det er nok på den tid de begge har lært deres senere mænd at kende. Mor kom så på fabrik og lærte at sy. Hun var hos Carl F. Nielsen i Museumsgade, og hun lærte virkelig at sy meget smukke ting.
Mor fortalte, at da hun var ung i Herning blev det moderne med kort hår, og hun vidste, at hendes far var meget imod korte frisurer – det var ikke passende – og alligevel lod hun sig friste til at blive klippet i en moderne frisure, så hun var meget nervøs

første gang hun skulle hjem til Søby og vise det. Alle de andre søskende syntes det var smart og hendes far må jo have tilgivet hende. Da jeg var barn havde mor den lange fletning, der var klippet af.

Mor lærte far **Knud Viggo Leth** f. 20/11 1905 at kende i Herning. Han var født i Randers, men flyttede til Herning i 1911 og boede i Fonnesbechsgade, først i nr. 14 og derefter nr. 22. I 1933 flyttede familien til Højgade 19. Far var udlært maskinarbejder, men kom så til at arbejde som montør og varmeinstall. bl.a. hos H .I. Christensen. De var forlovet længe, men blev så gift den 12. okt. 1934 (der findes en sang og noget af en sangskjuler fra deres bryllup), og de fik en lejlighed i Bethaniagade (ved hjørnet af Nørregårdsalle), derefter boede de på H.C.Ørstedsvej 18 på 1. sal, og her blev jeg født.
I 1938 flyttede de til Møllegade 32, til et hus de købte efter afdøde lærer Worre.

De fik to børn:

Se Herningbogen fra 2006, bagest vedr. Birgit.

Birgit f. 23. okt. 1937 i Herning og gift med **Jes Ove Larsen** f. 22. maj 1938 i Snejbjerg
Flyttede før de blev gift til København og har boet i Taastrup og nu i Hedehusene
Jes døde 3. juledag 2012.

Birgit og Jes, viet i Herning kirke 8. okt. 1961

Deres børn:
Birgitte 18/12-65 på Fr.berg og døbt i Herning 27/2-66 - bor sammen med Carl Christian Jørgen Strøbel
f. 5/12-56 i Skælskør. De bor i Albertslund.

Marianne f. 4/12-71 i Glostrup, døbt 20/2-72, gift den 18/9 2004 med Marcus L. E. van Gastel f 31/7-69 i Holland. De bor i Amsterdam og har en søn:
Noah Xander f. 23/11-04 i Amsterdam, Holland
Manon f. 6/10 2009 i Monnickendam, Holland

Karl Viggo f. 20. april 1947 og gift med Karen Leth – ægteskabet nu opløst. Byggede hus i Snejbjerg og her er deres tre børn født:

Christina f. 6/5-71 bor sammen med Morten Birkkær f. ?
i Herning og har datteren Sofie, f. 14/11 2005 i Herning

Claus f. 12/2-75. Bor i Snejbjerg

Anne Marie f. 1/7-76. Bor i Tjørring

15/8 1997 blev K.V. gift med **Karen Hasager** f. 24. april 1951

Mor og far boede i Møllegade i alle vores børneår, og mor syede hjemme for fabrik, så hun var altid hjemme, når vi kom hjem fra skole.
Knud Viggo blev kun 62 år og døde den 17. sep. 1968. Mor boede nogle år i huset, men hun fik svær leddegigt og solgte det så, og flyttede i lejlighed. Først på Silke-

borgvej en kort tid og så i Holmparken, hvor hun boede til hun døde den 27. juni 1982. De er begge begravet på den gamle kirkegård i Vestergade, Herning.

Hjemmesyerske i Herning.

Birtha Leth, der er født i Søby, kom som ung til Herning for at arbejde. Først som ung pige i huset og derefter kom hun på Centralhotellet, men da familien ikke syntes, at der var nogen fremtid i det, kom hun i lære på systuen hos Carl F. Nielsen på Museumsgade i Herning. Her syede man pæne og chicke kjoler, og jeg tror, at det var et godt lærested, for her skulle tingene være i orden og det var en helt anden kvalitet syning, end den man som oftest ser i dag.

Min mor havde nok fornemmelse for syning før det, for hendes mor og mormor syede kjoler m.v. og også for fremmede.

Carl F. Nielsen blev altid omtalt meget rosende, og hun var meget glad for at være der.
Mor fortalte engang en lidt morsom anekdote derfra: Fruen havde sendt et af de unge mennesker på fabrikken af sted efter *2 billetter til Bethania*, og vedkommende kom tilbage med besked om, at det ikke kunne lade sig gøre. Han havde nemlig været på stationen og ikke i missionshuset. Det havde de moret sig meget over.

Mor blev meget dygtig til at sy, og hun syede meget til sig selv og mig og senere også til min bror og senere igen til børnebørnene, og når jeg tænker på de finesser hun kunne lave på vores kjoler, så er jeg fuld af beundring. Jeg syr selv en del, men kommer aldrig op i den klasse.

Da hun blev gift holdt hun op med at arbejde – det gjorde langt de fleste på de kanter – og man beskæftigede sig med at holde hjemmet og passe børnene.
Hos os var der, fra jeg blev født og 10 år frem, kun mig at passe, og jeg var ikke ret gammel, da min mor begyndte som hjemmesyerske. D.v.s. at hun fik arbejde hjem fra en fabrik, og så sad hun ved sin symaskine i køkkenet og syede, og det var jo også praktisk, for så var hun jo hjemme og kunne passe mig og senere også Karl Viggo og kunne desuden også ordne huset.

Når hun ikke kunne nå at blive færdig til sytøjet skulle afleveres, så sad hun og syede den halve nat, og så var der "sådan en dejlig ro til det" og min mor havde nok ikke så stort behov for søvn, for jeg kan ikke huske, at hun var træt om dagen.

Og måske har hun alligevel været det, eller også har hun bare været uopmærksom et øjeblik, for jeg kan da huske, at hun et par gange har syet nålen ned gennem en negl i fingeren. Så det kunne også være en lidt farlig arbejdsplads.

Min mor har syet for en del forskellige fabrikker. Det første jeg kan huske, var at hun under krigen syede for Zink, der havde fabrik på Th. Nielsensgade (den sidste del mod Silkeborgvej), og jeg husker det, fordi man fra fabrikken kunne se ned i Falcks parkeringsgård, og her stod den Falckbil, som var blevet beskudt på Sundsvejen, og 2 Falckmænd var døde. Det har der jo været en del snak om, kan jeg forestille mig, så det har gjort et stort indtryk

Derefter kan jeg bedst huske, at hun i en del år syede for Chicki på Silkeborgvej. Det var kjoler hun syede for dem, og der skulle syningen også være i top.
Her skulle hun selv hente og bringe sytøjet, som hun fik med hjem i en stor brun æske med læderrem. Hun cyklede så frem og tilbage mellem Møllegade og Silkeborgvej med disse store æsker med sytøj.

Jeg var en stor skolepige dengang, så jeg er også blevet sendt af sted med æskerne, men det brokkede jeg mig over, men der hjalp ingen "kære mor"

Min onkel – Gunner Buur Jensen – havde fabrik i Smallegade, og strikkede stof til badedragter og her var mor også ansat nogle år og syede badedragter hjemme.
Det er lidt sjovt, for en meget populær model var jeg med til at "designe" (sådan hed det ikke dengang), fordi jeg fik et stykke rundvævet stof, som jeg morede mig med at arrangere på mig selv, og den blev "en sællert"

En overgang syede mor også for Troelsens og for en der hed Julius Jensen, men hvad hun syede der kan jeg ikke huske, men hans datter blev senere gift med min fætter, så det er nok derfor jeg husker det.

De seneste år hvor min mor var på arbejdsmarkedet, syede hun for Carite i Højgade. Her lavede man gymnastiktøj i alle mulige farver og faconer, så det har min mor også syet.
Min moster var også ansat her som tilskærer.

Denne moster havde tidligere systue hjemme og syede kjoler for fremmede. En anden moster havde også systue, og en tredje moster var hjemmesyerske som mor.
Der må næsten være et gen for syning i familien, når deres mor og mormor har syet – de har syet og flere børn og børnebørn kan også sy.

Den symaskine min mor havde var en elektrisk maskine fra Singer. Den sad i et bord a la dem der blev moderne at have i stuen (uden symaskine). Det var jo som hjemmesyerske nødvendigt med en elektrisk symaskine, men mange , der kun syede til sig selv, havde dengang en håndsymaskine, hvor man skulle dreje et hjul i højre side som drivkraft.

Jeg kan huske, at hun fik en nyere maskine en gang og at det absolut skulle være en Singer, for det var det eneste, der var rigtig godt kram. Det var det nok også, for jeg tror kun hun har haft to eller måske tre symaskiner..

Men selv om maskinen var god, så kunne arbejdet jo godt drille, for alle stoffer er jo ikke ens at sy i, og i nogle modeller kunne en detalje jo også drille eller være sådan, at det tog for lang tid at sy dem i forhold til lønnen.

I Herning udviklede der sig jo efterhånden en fabrik i hver anden kælder og bagbygning, og der var i en del år et utal af hjemmesyersker.
I dag er det vist fortid at være hjemmesyerske, eller i det hele taget syerske her i Danmark, men det har vel nok beskæftiget mange i de gode år for tekstilindustrien.

Kilder: Lis Holm (baptister)
Søren Tolstrup

Bilag 1:

Minde om hedengangne

Peder Nielsen Sandfeldt.

16. sept 1796 — 9. apr. 1845

Nu maa han Afsked tage
Fra denne Verden her
Alt fra hans Ægtemage
Og sine Børn kjære
Han Dødens budskab Lyder
Og vandrer saa herfra
Han sig blandt Enge fryder
Hos Gud Haleluja

O Du hans elskte kjære
Som han sig efterlod
Maa Dig i Sorgen glæde
Thi Herren han er god
Han styrker dig i Sorgen
Og finder Glædens Tid
Thi efter Mørk er Morgen
Og solen skinner blid.

Nu vil jeg mig henvende
Til børnene saa smaa
Da saa jeg to gang trende
For Moderen mon staa
I meget haver mistet
Ja, eders Fader kjær
Hvi skulde I da friste
Saa tung en skæbne her.

Med Frelseren vi beder
Guds Villie den maa ske
I Modgang og i Glæden
Hans vise Styrelse
Han Eder vist forsørget
Kast paa ham Haab og Lid
Det kjære hist ?
Naar endt er Prøvens Tid

Ovenstaaende er ikke min Faders egentlige Gravvers. Det som kom paa hans Ligkiste fik vi aldrig afskreven,
Jeg kan ikke engang huske Hvem der skrev Gravvers over min Fader.
Du husker vist at Mads Sørensen, Riisbjerg, mens han var skolelærer her i Sandfeldt, forærede min Moder hosstaaende mindevers.

Niels Pedersen (Ivar bror?)

Niels P. må have skrevet dette ned meget senere, da han kun var 13 år da hans far døde.

Bilag 2.

Skifte: Peder Nielsen Sandfeld.

Aar 1845 den 21. Juni indfandt sig Skifteforvalteren forfald med sin fuldmægtig C. F. Herild i Sandfeld for med Registrering og Wurdering at paabegynde Skifte efter Gaardmand Peder Nielsens formue? der døde i 9. April d.a. til Deling mellem Enken og den afdødes i ægteskabet Børn. Enken Nicoline Nielsdatter var til Stede og med samt hendes antagen lauværge Gaardmand Niels Iversen Hesselvig af Holtum i Arnborg Sogn , den afdødes Børn og Livsarvinger bleve angivne at være følgende. 1. en Søn Niels 12 aar, 2, en do Iver 11 aar. 3 en do Laurs 9 aar, 4 en do Niels Christian 5 aar, 5. en do Augustinus 3 aar og 6. en datter ane Kirstine 1 aar gammel.,alle for Moderen . Børns første værge efter Loven er den afdødes Broder?, Gaardmand Peder Nielsen Øllegaard af Brande der var tilstede og som hermed blev beskikket til under nævnte Skifte at paase de umyndiges Tarv og Bedste . Som vidne og vurderingsmand var tilsted Sognefoged Anders Jensen i R…berg og gaardmand Peder Pedersen ad Sandfeld, der blev paalagt at ansætte boets E…… Værd, hvorefter
Og vurderingen blev ? ? ?

1 Bord	2 ” ”	1 Kaffe? 1 Saltkar	” 1 8
2 Stole	1 ”	2 Spand ??…	” 1 8
1 Lille Bord	1 ”	1 Ildtang 1 ?	” 1 8
1 Jernkakkeloven	6 ” ”	1 Haand ??	2 ” ”
9 ? ? tallerkener	3 ”	1 Kiste	3 “
1 Speil	8	1 Deigtrug	1 8
1 Lerfad	2	1 Salz og 1	1 8
1 Bord	2	1 Kobberspand 5 ” ”	
1 Draugkiste	8 ” ”	1 do	4 ” ”
1 lille Kiste	1 ” ”	Ballier Kar	2 ” ”1 ? 1
1 Rok	3	1 Th… tallerkener	1 “
? stage	1 2 ”	4 kornsække	1 2
1 Strygejern	1 ” ”	1 Vogn med ? 20	
1 Tragt 1 Maal	4 ”	1 do	2
1 Blik ? lysestage	2	1 Plov	2
1 Morter	1 8	1 Harve	2
1 Seng	14 ” ”	1 Hakkelsekiste - 3	
1 do	7 ” ”	? af ?	
2 Uld ?		1 Studebør?	1
2 Senge	12 ” ”	54 Faar	54
1 Stueuhr	1	23 Lam	15 2
1 pr Karter?	2 4	4 Stude	60
1 Køkken Kaffekande	1	4 Koer	50
1 Messingkjedel	1 3	4 Unghøveder 20	
1 Jernspand	2	1 ? madskaber 4	
1 do og 1 stagespand	2		
			308 4

Wider af Løsøre forefandtes ikke og Enken vidste ei nærmere at påvise hvorefter hun efter opfordring ???? sin afdøde mands Skjøde paa Gaarden Store?? Sandfeld som efter Skjøde af 4. Januar 1827 tinglyst 16. marts 1827 hvorefter der staar for Hartkorn Ager og Eng 2 ? 2 Skp 1/12 Alb. Med Bygninger og og til hvilken fradrag anvendes herri? Engareal No 11 af hartkorn 2 skp. 1 fjk. 1 19/24 akbum der er en parvel fra Nørrekarstoft, Skarrild Sogn og som
Efter Skjødet af 4. Januar 1827 . Denne blev vurderet for
…….. 900
Hun vidste ikke mere at anføre boet til Indtægt.
Da det nu er i besiddelse af ved Penge? eller ved Fordringer og bliver Indtægten saaledes
1208 4 -
Værgen ansaa den skete wurdering for og tilfredsstillende og var overtydet om at Enkens anførte om at Boet ikke eier maa Gjælden blev derefter opgivet at bestaae af lok. Gjæld til forskellige Indbefattet omkostningerne ved den afdødes begravelse og kan
anslaaes til 60 - -
Hvortil kommer Enkens begravelse?? med 20 - -
Og ??? Skiftes omkostninger
a. Salair 12 3 -
b. B??? 1 5 4

c. ???	2 5 4			
d.	4 -1			
e 1/3 pc til kongens kasse	5			
f. 20 pc til Statskassen	8 - -			
g. skifte??	4 - -	34 1 8	114 1 8	

Da værgen anerkendte Rigtigheden af den anmeldte Gjæld

Bliver Beholdningen			1094 2 8
Hvoraf Enken tager halvdelen med			547 1 4
Og den anden halvdel tilfalder børnene dog med			
Fradrag af ½ pc Afgivt efter den 8. Febr. 1810 med			2 4 7
	Til Rest		544 2 13

Der deles saaledes

1 Sønnen Niels	98 5 15 5/11		
2 do Iver	98 5 15 5/11		
3 do Laurs	98 5 15 5/11		
4 do Niels Kristian		98 5 15 5/11	
5 Datteren Ane Kristine		49 2 15 8/11	
6 Augustinus		98 2 15 5/11	544 2 13

Den skete Repartition blev for de tilstedeværende slægt og h?? intet hermod at indvende og navnlig værgen erklæred sig samme tilfreds saa meget mere som Enken lovede at ville af kjærlighed til sine Børn forhøie deres? Arvelod til 100 Rd Sølv. Bemeldte Arvesummer bliver inddragen under Overformynderiets Beskyttelse og sikret ved udlæg i Stervbogaarden ?? Sandfeld med Bygninger og Jordeiendommen således som den foran findes beskreven ???? Samtlige Boets Løsøre alt ved 1 ??? :Af arvsummen svares de Umyndige Renter fra deres 18. aars fylde eller fra den Tid hvor de efter fuldendt opdragelse og forsørgelse forlade Moderens Pleie og Omsorg , thi indtil den tid ??? ???? Forsørgelse ???? Rentens ???? . Med Bemærkning at nu E??? af nuværende Skifte vil man at tinglyse ???? Børnenes Arv blev ?+tallig Boet overdraget
???? til fri Raadighed med ????? uden Ansvar for Skifteretten at tilsvare al Boets gæld og er Skiftet saaledes Sluttet.

Herild Nicaline Nielsdatter Niels Iversen Hesselvig
Peder Nielsen

Bemærkning:

Niels Pedersen, Store Sandfeld gift med Kirsten Troelsdatter. De bor på en dobbeltgård for de overtager 2. maj 1815 halvdelen af hendes fars (Troels Jørgensen) gård Store Sandfeld. Det er egentlig en tre-dobbelt gård – se udskiftningen.Denne Troels er svoger til Morten Pedersen - Ejnars farmors familie - og Morten er fadder til Mette en datter af Niels Pedersen Sandfeld.

08.04.1781 Samme Dag havde og Nils Pedersen i store Sandfeld og Hustru Kiesten Troels Datter en Datter til Daaben kaldet Mette baaret af Troels Sandfelds Datter Anna. Faddere vare Peder Pedersen i Uhre, Morten Tømmermand Peder Jørgensens kone, Nils Lille Sandfels Datter Anne Kierstine

Bilag 3.

Tanker om min inderlig elskede hedengangne Kirstine Ottesen, nedskreven d. 26,de Febr, 1863, 4. aars dagen efter vort 2. Barns Ankomst til Verden.

Vers 1
O, søde Sjæl, Kirstines Aand
Ak, kunde du til mig nedsmile
Ak kunde jeg endnu med dig ved Haand
Igjennem Verdens Torne ile
Ak da var Gangen let som før
Med Smil jeg trined ind ad Sorgens dør.

Vers 2
Men nu det koldt og dybt nedstemmer
Mit hjerte ved at staa i Sorgens huus

Her er saa dødt, saa tomt i disse Gjemmer
Du var jo livet for mig og vakte Glædens Bruus
O, kunne jeg kun engang til dig tale
Hvor vilde Sorgens Mørke da sig klare

Vers 3
Ser du, hvor Længslen røres i mit Bryst?
Jeg venter dig – Ak Gud, hvor jeg vente!
Vi sees dog ei før Højt paa Lysets Kyst
Naar Gud ved døden mig fra Verden henter,
Og dertil længes jeg, men tør vi dette bede
Det var ei godt for Børnene, de kjære

Vers 4
Men ak, hvor var det mig dog kjært at vide
Om du kan mærke sorgen i mit bryst
Om du Bevidsthed har, at jeg dig , Pige
Har elsket højt og elsker nu i Sorgens dyb
Om du kan see at Børnene, jeg favner
I Sorgens dyb med Kjærlighedens Varme

Vers 5
Jeg elsker dig i dem, jeg kan ei vide
Om du det ikke skuer helt? Forklaret?
Om du ei seer, at jeg maa sukke, lide
Og sorgspændt, betynget ? at vandre til din Grav
O kjære aand, da svæv til evigt i Smerten
I milde Luftninger om mig og qvæg mit Hjerte.

Vers 6
Men ei vi naad at bede, hvad sig sømmer,
Derfor a, kjære Sjæl lad ei min Bøn
Forstyrre dig den Fred, hvorom jeg drømmer, -
Ja, som jeg tror vi agder? Højt i Løn –
Men Gud lad mig i Sorgen være stille
Og faa i den din Guddoms Villie milde?

Vers 7
Tak Kjære, for hvad her du var og virked
Det er jo Alt, hvad jeg kan sende dig.
Tak for hver Glæde, du til huset vinked!
Tak, for hver Sorg, du hjalp at sende did!
Tak for hvert venligt Ord, du til mig taled!
Tak for hvert Smil, som Hjertets Glæde maled!

I Petersen

<u>Et 2.det digt om Samme??</u>

Vers 1
Et Suk, saa dybt gjennem hjertet lød
En klage saa dæmpet stille.
Vor kjære Moder nu ligger død
Udrunden er Livets Kilde!
Dit milde Øie er mig lukt
Og standset er Tankens vante Flugt
Nu sover hun søvnen den lange.

Vers 2
Du var os en Moder saa kjærlig
Saa nødig vi ville dig miste
Derfor hende Sorgen i Hjerterne Bor
Da nylig vi stod om din Kiste
Og derfor var der en sælsom Klang
I Hjerternes sidste Afskeds sang
Der lød under Kirkens Bue.

Vers 3
Nys sænked vi ned med et ømt Farvel
I Graven den sorte Baare
Vi kunde jo kun være Hjerters Gjæld
Betale med dit - og en Taare
Ved Barnets Side du trofast stod
Saa tit du styrked vort svage Mod
Hvad Undre da, om vi Græde.

Vers 4
Men dog, har en Arv du os efterladt
- det vilde vi aldrig dig glemme

did Mindet er om din Kjærligheds Skat
du ind I Hjertets Gjemmer!
Farvel da min Hustru, Farvel da vor Mor
Dit Navn, skal os følge i Tiderne frem,
Velsignet være dit Minde.

Skrevet paa min og Børnenes Vegne. I. Petersen

Tanker
Ved Kirstine Ottesens Baare,

Hun er født i Odense d. 30.te Nobr. 1831, død i Eistrup Skole d. 3.die Februar 1863

Efterfølgende er det digt, som kom paa hendes Kiste, forfattet af min Ven og kollega Jørgensen i N.Snede efter det af mig opgivne Thema:

"Du var mig saare behagelig, ingen Ting paa Jord glædede mig saameget, som den Kjærlighed du bar for mig."

Vers 1, Det er saa tungt at skilles ad,
For dem, som gjerne vil sammen være,
For dem, der sammen har levet glad,
For dem, der have hinanden kjære.
Dog herren byder – hans Bud maa lydes,
Hvor tung endogsaa vor Taare flyde,
Derfor Far – vel

Vers 2, Det er saa Tugt, naar ved Baaren staar
Din forladte ven, med de kjære Poder,
Som endnu ei deres Tab forstaar
Men tabt er Quinden, ja tabt er Moder
Dog kun herunder? - thi hist i Freden?
I samles vist udi Evigheden,.
Ja samles glad.

Vers 3, Der er saa tomt i dit kjære hjem
Der savnes Ven og der savnes Moder
Med sorg i hjertet han favner dem,
De kjære smaa, hun ham efterlode
Paa Laiet rolig - I stille Bolig
Han sukker, længes og vaager trolig,
For sine Smaae

Vers 4, Det er saa deiligt i Haab og Tro
At vende Tanken imod det kjære
Der finder Hjertet først fred og Ro
Naar Taaren dirrer udi vort Øie.
Tænk hist i Glæden - I Fryd og Freden
Der skal I Samles i Evigheden.
Gud lad det ske!

Ovennævnte Jørgensen, Poul Svejstrup .Jørgensen, var lærer i Nr. Snede fra 1.nov. 1856, og var også fra Jelling sem. Han var med til at oprette sparekassen, møllen, brandkassen m.v. (bogen: det gl. Nr Snede.)

Bilag 4

Gravvers over M. Bjørnskov død 6th Maj 1888.

Han var 2de Gange gift, avlede 7 Børn i hvert Ægteskab. Af 1ste Ægteskab lever 3 af sidste ægteskab 3 Børn - Enken Ane Mr. Nielsen og kan? i hjemstaunens nærmest Slægt følge den trætte Vandrer til hvile. Han døde i sit 93. Aar.

Mell. Mindes vi en fuldtro Ven

Hvile ak, hvor er du sød
Efter Livets travle Færden
Du som slumred her i Død
Du afg….. prøved? Verden
Mangen Møje prøved du
Med al Manddoms mod

Født, naar du saa Lykken klart
Daled mod den som en stjerne
Mod og Mandom aabenbar
Holdt dig oppe og du gjerne
Satte alt din Kraft ind paa
Fremad i Livet at gaa.

Herren for din Rang og Stand
Han velsigned dig med Lykke
Saa dit liv blev rart at leve
Ikke efter eget Tykke?
Men et liv med kronet Held
Styret blev af Gud saa vel

Mage, Børn dig takke rørt
For din Visdom og din Lærdom
Den var tro, og det er hørt
Du var paa din Plads i Verden
Mens dig Kraften undtes til
” ??? ???” i Løvsals Speile?

Du stod fast naar Stormen tog
Dristig fat , dit Mod ej bøjed
Men din? Alders Tid du drog
Sands og Tanke til os føjer
Stille efter Guds Behag
For at faa den skjønne Dag

Da vor herre Cristus sin
Naade ud til alle sine
og din Lid stod til Guds Søn
som saa gjerne vil skaffe hvile ?
For hver Sjæl, som til forhen
Længes, tyst? af hjertet her

Tekst Noel i 1810, Grundtvig i 1837 Mel. af Hartmann

. Mindes vi en fuldtro ven
i det fjerne alle dage,
ønskende, han snart igen
vende må med fryd tilbage;
Frelser, i din menighed
skal dit minde vare ved. I alt 4 vers

2. For vor synd du sank til jord,
gik for vores skyld i døden,
til vort gavn du højt opfór,
kommer os til hjælp i nøden,
bad os selv udtrykkelig:
Venner mine! mindes mig!

3. Når da om dit nadverbord
trindt og tæt vi tage sæde,
med den tro, at i dit ord

du er sandelig til stede,
mindet gløder i vort bryst,
har på tungen englerøst.

4. Jesus Kristus, fuldtro ven!
Skab da i os hjerter fromme,
som, indtil vi ses igen,
så dig altid ihukomme,
søge livet i dit navn,
finde glæden i din favn!

Bilag 5

Bestemmelser

Angaaende min private formue forefindes:

1. En kassebog. Efter denne antager jeg, at der til hver af mine børn og skulle blive 1000 Kr. til hver.

2 Adolphine, Petrea samt Kirstejn ere udbetalte med res?? 1152 Kr. 1187 Kr. 1065 Kr. Her er renten indbefattet med fra deres 18.de Aar. Kirstejn har under sin militajre tjeneste optaget nogle Kroner han har laant og skylder mig 90 kr.

3 Ane er udbetalt 400 kr. og 1 Sparekassebog

4 Mads Bjørnskov har faaet flere end 1000 Kr.
men da han har faaet flere betragtes som laan af de smaa Døttre og skal tilbagebetales

6 Da jeg har sikret min eventuelle snarlige Livrente af 200 kr. hendes Livstid og hun har Pensionsret efter mig, saa tror jeg nok, at hun er forsørget. (*Det maa være Mette – hans kone)*

7. Skeer mit dødsfald medens jeg er i Embedet ønsker jeg at hun foranstalter Auktion over mine Efterladenskaber og afhænder af Ud- og Indbo alt hvad hun i ny Stilling ikke har Brug for. Her Bestemmes, at saadanne Ting som mit Orgel og min Violin, samt da mange Noder jeg har, overlades Mads Bjørnskov, der bedst kan bruge disse Ting, for en Moderat Betaling.

8. De ved Salg under haanden eller ved Auktion indsamlede Penge, disponerer min kone over for at udfylde hvert Barns Arv til de 1000 kr.

9. De 2 smaa ejendomssteder jeg har maa ligeledes følge hende ikke Børnene ??? den udenfor Byen til 2500 Kr., den i Byen til 1000 Kr.

Bilag 6

UDSKIFTNINGEN AF ST. SANDFELD GÅRDENE.

Anno 1797 Løverdagen den 1. Marts vare vi 3 underskrevne Gårdes Ejere og Beboere i St. Sandfeld i Brande Sogn forsamlede, nemlig enken Maren Christensdatter med Lavværge Jens Pedersen af Uhre, samt Jørgen Troulsen og Niels Pedersen for at søge, om vi ikke selv kunne udskifte vores tilhørende Gårde Jorder og Ejendomme med hverandre af Fællesskabet ved denne Udskiftning, som vi og burde at have formået disse efterskrevne uvildige Mænd nemlig Sognefoged Peder Pedersen i Uhre tilligemed to Synsmænd i Brande Sogn, nemlig Chresten Tøgersen af Flø og Lars Christensen af Brandlund samt Lægsmand Peder Arnborg og Jens Nielsen Green af Brandlund, alle af Brande Sogn, for at være overværende ved denne Skifte og Deling og tillige efter deres bedste Indsigt skiønne på, at ingen af vi tre Gårdbeboere i bemelte St. Sandfeld skete nogen fornærmelse i nogen Måde ved samme Udskiftning.

Det første, vi da foretog os, var, at vi lod vore Naboer, nemlig Jens Andersen i Bjerge og Jens Pedersen, Ll. Sandfeld, advare, at de skulle møde os og sætte Skel, hvor ingen fandtes, imellem vore Marker og deres Mark, som skete således, at Skellet blev sat imellem St. Sandfeld og Bjerge midt imellem deres Hedeagre, som grænsede sammen, og derfra til Skellet vesten i lige Linie sønder, dog til østre i en liden Hale imellem to Banker, hvor et Skel blev sat, og siden derfra i lige linie i sønden indtil Alkjærhøj Sande. Derefter blev Skellet mellem St. Sandfeld og Ll. Sandfeld Mark, som tog sin Begyndelse ved Trinstenene ved Kobløderne vesten for Runden, hvor den Skel blev sat, og derfra gik Skellet i lige linie noget vesten for den Vej, som kommer fra Ll. Sandfeld og går til Uhre By. Dernæst blev vi enige om at Skifte vore trende Gårdes tilhørende Agermark samt Eng og Hede, som er beliggende lige for hverandre og begynder den vestre Lod af Agre, Eng og Hede ved Skellet imellem Ll. Sandfeld og St. Sandfeld Mark.

Engkrogene til forbemeldte vestre Lod er disse efterskrevne:
Først en liden Holm vesten Bækken, dernæst Brede Eng, Vesterkrogen, 4.de Skelkrogen, 5.te Humlekrog, 6.te Kulkrog, indtil den store Leed, hvor Skellet igen er sat imellem den vestre og den mellemste Lod, og derforuden tilhører den vestre Lod tre Holme, som er norden for Åen beliggende, den vestre af disse Holme kaldes Store-holm, den mellemste kaldes Vrækkrog-holm, og den østre kaldes Råskrog-holm. Skellet imellem fornævnte vestre Lods Agerjord og den mellemste Lod er sat i forbemeldte Store Lie for norden og går i sønder til den anden Skel, som er sat noget østen for Hjejle-høj dog udlægges igen så meget fra den vestre Lod, at et Dige derpå kan opføres til Skel mellem begge Lodder.

Den mellemste Lod begynder ved forbemeldte Skel, som er sat og strækker i øster lige hen til den Vej, som går fra Niels Pedersens Gård i lige Linie sønder over Ryggel-banken, hvor den anden Skel er sat, og derfra gjør Skellet en Albue i øster imellem to Veje, fra disse Veje går Skellet i Linie til Krøeshøj, hvor den tredie Skel er sat, og siden går Skellet lige i sønder til Alkjærhøj Sande. Af Engkroge er udskilt til denne Lod disse efterfølgende: Først Plagkrog, 2.den Vrækkrog, 3.die Lukken ved Gården, 4.de Haugården, 5.te Saukrog. Derfra Saugkjær Sande går Skellet i lige Linie i vesten til en Hjørneskel, som er sat norden for Niels Pedersens Gård.

Den østre Lod, som sidst er beskrevet og strækker sig i øster både af Ager og Eng samt Hede til den Skel, som før er meldt sat imellem St. Sandfeld Mark og Bjerge Mark. Til samme østre Lod er udskiftet disse efterfølgende Engkroge, nemlig: 1. Rødkroghale, 2. Rødkrog, 3. Laugkroghale, 4. Trindkrog, 5. Gårdkroghale, 6. Gårdkrog, 7. Hundkrog, og derforuden 2 Holme, som ligger norden for Åen, den østre kaldes Trindkrog-holm, og den anden kaldes Store-holm.

Da nu således vore tre Gårdes Ejendom var udskiftet, blev vi enige om, for det første, at en af vore Gårde skulle udflyttes på den vestre Lod, hvilken Udflytning Jørgen Troulsen påtog sig at ville udflytte sin Gård på disse efterfølgende Conditioner:
At Enken Maren Christensdatter og Niels Pedersen skal hver betale 25 Rdl. til Jørgen Troulsen i Udflytnings Hjælp, og desforuden indgik Enken Maren Christensdatter at flytte hans vestre Hus, som består af 19 Fag ind på hans Lod og opsætte den igen i fuldkommen Stand udenom med Ler og Tag, med hvad der mangler af Træ, Tag eller Zimmer, samt hvad Værkfolk at koste og lønne, dette bekoster Jørgen Troulsen selv. Ligeledes indgår Niels Pedersen at udflytte for Jørgen Troulsen 9 Fag på hans Lod og sætte det i samme Stand, som er meldt.

Dernæst for det andet blev vi enige om, at Niels Pedersens Gård i lige Måde skulle udflyttes på den østre lod, og det inden 6 års Tids Forløb, så som samme Gård blev for meget indskrænket

og lå alleryderst i sin Lod. Ved denne Lejlighed indgik Enken Maren Christensdatter og Jørgen Troulsen hver at udflytte ham 8 Fag Hus på samme Måde og på samme Vilkår, som er meldt om Jørgen Troulsens udflyttede Huse.

Den mellemste Lod af Ager og Eng tilhører Enkens Går, så som samme hendes Gård er i denne Lod beliggende.

At denne Skifte og Deling, som vi har gjort på vores Gårdes Ejendom og således udskiftet samme af Fællesskabet med hverandre, er efter vores fælles Overlæg og bedste Skønsomhed gjort og forrettet, så at vi med en frelst Samvittighed kan samme redelig afhjælpe, at vi tre Gårdes Beboere er fornøjet med denne Udskiftning, som er gjort, som og skal stå fast og aldrig hverken af os eller vore Efterkommere må forandres i nogen Måde, dette bekræfter vi herved med vore egne Hænders Underskrift.

Datum ut Supra.

Enken Maren Christensdatter. Jørgen Troulsen.
som Lauværge
Jens Pedersen, Uhre. Niels Pedersen.

Som nærværende ved denne Skifte og Deling, som ovenmeldte tre Beboere i St. Sandfeld har gjort og er blevet enige om at udskifte deres Gårdes tilliggende Jorder og ejendomme af Fællesskabet, underskriver vi til Vitterlighed.

Peder Pedersen, Uhre. Lars Chrestensen, Lund.
Sognefoged i Brande Sogn. Chresten Tøgersen, Flø.
Peder Arnborg Jens Nielsen Green.

Udskriftets rigtighed bekræftes.
Nørvang Tørrild Herredsskriverkontor d. 16 Oktober 1880.
Chr. Muhle.

Kilde: Nørvang-Tørrild Herreds skøde-og panteprotokol.
Tinglæst d. 9 juni 1797.

Efter uskiftningen fik de 3 gårde følgende matr. nr.

Maren Christensens gård, matr. nr. 4a.
Jørgen Truelsens gård, matr. nr. 3a.
Niels Pedersens gård, matr. nr. 5a.

Matr. nr. 5a.5c. og 8a. i Sandfeld. " Sandfeldhøjgård" Sandfeldvej nr. 55.
Udskiftet fra "Store Sandfeld"

SKIØDE:

Kiendes jeg underskrevne Troels Jørgensen af Store Sandfeld i Brande sogn og hermed vitterliggiør, at jeg med frie Villie og velberaad Hue haver solgt og afhændet, ligesom jeg hermed sælger, skiøder og aldeles afhænder fra mig og mine Arvinger, til velagte Niels Pedersen af Uhre og hans Arvinger den halve Gaardspart af min tilhørende og iboende Selvejergaard "Store Sandfeld" kaldet, som er beliggende i Brande Sogn, Nørvangs Herred, Coldinghuus Amt og er anslagen i nye landmaalingens Matricuel for Hartkorn Ager og Eng, 2 Tdr. 3 Fdk., hvilken forbenævnte Gaard, med alle sine Herligheder, Ret og Rettigheder, ligesom jeg det selv ejet haver, det være sig af hvad Navn nævnes kan saasom den derpaa staaende Bygning med tilliggende Ager og Eng, Stigs og Fiskevand, Fægang, Tørvegrøft og Lyngslet, Brakhede, Forte og Fællig, vaadt og tørt, inden og uden Markskjel, intet i nogen Maade undtagen, som samme Halvgaaardpart tilligger og af Arrilds Tid tillagt haver og med rette ligge bør, bemt. Niels Pedersen og hans Arvinger, herefter skal nyde, bruge og beholde til evendelig Arv og Ejendom og sig saa nyttig giøre som han og Arvinger det bedst ved og kan efter Loven, og da jeg haver oppebaaret og annammet nøjagtig Betaling efter den imellem os gjorte mundtlige Kiøb med rede Penge den Summa 180 Rigsdaler, altsaa kiendes jeg for mig og mine Arvinger efter denne Dag ingen ydermere Lod, Ret eller Rettighed til eller udi forbemt. halve Gaard eller noget af dens tilhørende Ejendomme, Herligheder, som forskrevet staar, men bepligter mig og mine Arvinger at hjemle, frie, frelse og tilstaa samme for hver Mands Tiltale som herpaa med rette kunne tale, og skulde nogen mod Forventning forbemt. Sted eller noget af dets tilhørende Ejendomme ved nogen Lov eller Dom blive merbemt. Niels Pedersen eller hans Arvinger fravunden formedelst min Vanhjemmels Brøst Skyld, saa forpligter jeg mig og mine Arvinger herved igien at forskaffe ligesaa god og belejlig et Sted til ham eller hans Arvinger eller og han skulde have Kiøbesummen tilbage igjen saasnart jeg derom lovlig erkendet vorde. Og kan dette mit udgivne Skiøde til Tinge læses og protocolleres naar og hvor forlanges uden nogen Kald eller Varsel mig derfor at give. Til Bekræftelse haver jeg det egenhændigt underskrevet og mit Signet hostrykt og venlig ombedet Peder Pedersen i Uhre og Peder Arnborg i Brande begge af Brande Sogn, dette med mig til Vitterlighed at ville underskrive og forsegle.
Datum St. Sandfeld d. 12. Juni 1784.
Troels Jørgensen (LS). Efter Begiæring underskriver og forsegler Peder Arnborg.
Peder Pedersen, Uhre.
(LS) Påtegnet: ingen skøde læst for sælger. Tinglæst 2.6.1815.

Skøde: 12.6.1784, tl.2.6.1815 fra Troels Jørgensen til Niels Pedersen, født ca. 1755 i Uhre, død 10.2.1834, gift 1780 med Kirsten Truelsdatter, født ca. 1755 i Sandfeld, død 8.1.1827.

Børn:
Mette Nielsdatter, født 1781 i Sandfeld.
Peder Nielsen, født ca. 1783, gift 24.4.1814 med Kirsten Jørgensdatter af Brande.
Kirsten Marie Nielsdatter, født 1785 i Sandfeld, gift 19.4.1821 med enkem. Jens Pedersen i Lustrup, Skarrild, født ca. 1781.
Truels Nielsen, født 1787 i Sandfeld, gift 25.12.1818 med Johanne Erichsdatter af Harrild, Brande sogn, født ca. 1796.
Dorthe Nielsdatter, født 1790 i Sandfeld, gift 18.6.1815 med Christen Jensen Schals af Skærlund, født ca. 1770.
Anne Kirstine Nielsdatter, født 1793 i Sandfeld, gift 15.4.1827 med enkem. Søren Jonasen af Harrild, Ejstrup sogn, født ca. 1776.
Peder Nielsen, født 1796 i Sandfeld, se næste ejer.
Anne Nielsdatter, født 20.4.1800 i Sandfeld.

Brandtaxation den 22 nov. 1797.
Store Sandfuld.
Niels Pedersen Hartkorn 2 Tønder 2 Skp. 1½ alb.

A. 10 Fag Stuehus med 1 Fag Lade iberegnet, ligger i øster og vester 7 3/4 alen dyb, 4.re Skierværker, 5 Døre, 3 Senge, 1 Ovn og 2 Skorstene, 1 Sten Kakkelovn, 1 indmuret Jerngryde, Loft over 3 Fag, taxeret for — 200 rdl.

B. 23 Fag Lade og Fæshuus, bygt i Vinkel 8 alen dyb, 6 Skierværker, 5 Døre, Rum til 2 Heste og 12 Fæhøveder, taxeret for — 220 -

ialt — 420 rdl

Disse Bygninger bestaar af eege Bindings Værk, klinede Vægge og Straatag. De har ei tilforn været taxeret.

Skøde: 4.1.,tl.16.3.1827 til Peder Nielsen, født 1796 i Sandfeld, død 9.4.1845, gift med Nicoline Nielsdatter, født 1809 i Skarrild, død 13.1.1896.

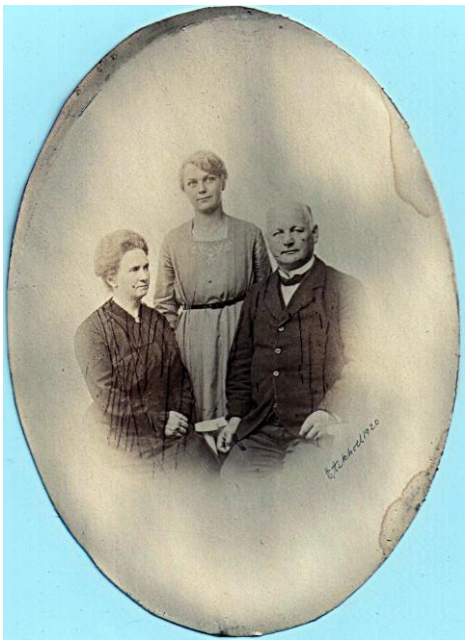

Mormors elskede broder Mads og hans kone Emma og datter Elisabeth
Mads blev præst og mormor så enormt op til ham, hun kaldte ham altid "bror Mads"

Anne Malenes 2. ægteskab:

?? 1809

I Jesu Navn

Dend 15. Juli blev efter foregaaende Tillysning viede i Kirken ungkarl Iver Olufsen ??? og Enken Anne Malene Lauridsdatter Hesselvig.

Da intet er som kan forhindre Ægteskabs fuldbyrdelse imellem . Ungkar Lars Michalesen af Scharild Præstegaard og Pigen Else Marie Larsdatter, derfor indestaar vi som forlovere. Scharild Præstegaard den 22.de December 1809

Jens Therkilsen, Karstoft
Karen Jensen

Laust Kristians familie

Fra Jens Chr. Dinesens optegnelser og erindringer.

Laust Chr.'s far Jens Chr. Dinesen er fætter til denne Jens Chr. med samme navn

(tillæg til slægtsbogen)

Jens Christian Pedersen f. ca. 1773.(vores tip tip oldefar) (Laust Chr.'s farmors far) har gården **Okkels** el. Ochels der er fæstegård under Lundenæs ved Skjern., Hoveriet bestod i at manden i Okkels hvert forår og efterår måtte hente et læs træ i Østeregnens skove og køre det til Lundenæs.

Okkels er en gård med vidstrakte hede og mosearealer. Agermarken bestod af let sandjord, men den havde megen og god eng, så gården var vistnok en af sognets bedste. Gården lå dengang helt nede ved engen.
Foruden at drive sin gård var han tillige hosekræmmer. Han handlede med uldtøj. At strikke uldtøj (nanvlig strømper (man bandt hoser)) til salg, var som bekendt Hammerum Herreds bedste indtægtskilde i de tider. Alle rundt om på gårdene strikkede, og det var både kvinder og mænd – husbond som karl, og børn blev sat i gang med at strikke så tidligt som muligt og de strikkede dagen lang, ofte til kl. 10 om aftenen. Foruden hoser strikkede man underbukser og uldtrøjer.
Man havde som regel selv får, og så skulle ulden kartes og spindes, og måske noget væves til vadmel.
Vinteraftner samledes karle og piger og større børn rundt om på gårdene efter aftale og så strikkede man om kap og fortalte historier og sang m.v. Det hed bindestuer eller bindstouw på jysk.
.

Uldtøjet opkøbes af enkelte mænd omkring i sognene. Her kunne man sælge uldtøjet og få penge eller kolonialvarer i stedet. Hosekræmmerne var altid velhavende folk og handlede tillige med kaffe, sukker, tobak og krydderier m.v.
En gang om året kom de store hosekræmmere fra Sønderjylland og købte uldtøj af hjemmekræmmerne. En sådan hosekræmmer købte gerne hele læs uldtøj og lejede bønderne til at køre det til Foldingbro el. Horsens

Man fik 2 specier for en tur til Kolding. Meget blev kørt videre til Hamborg.

Da en af hans sønner – Dynes Jensen – (Sophie Jensdatters – tipoldemor – bror) skulle være soldat - Kyradssér i Horsens – var det en katastrofe for sønnen, for han havde allerede sin egen gård, men så lejede Jens Chr. en Stillingsmand, for at sønnen kunne blive hjemme. En stillingsmand, er en der så er soldat i stedet for. Det kostede 125 Rigsdaler, der var mange penge dengang, men det forlød, at Jens Chr. var en mand med "Mønt på lommen"
Det må have været i 1831/32, og da var sønnen også lige blevet gift.

Den gamle Jens Elmholt fortalte, at han en mørk nat kom kørende fra Horsens, og da han kom ud på heden måtte han holde for at se sig for efter vejsporene, og da han så op igen, stod vognen tæt ved en stor kirke, og man troede, at han havde fået for meget at drikke. Det havde han måske ikke, for mange år efter, da det blev bestemt, at man ville bygge kirke i Kølkjær, så kom den faktisk til at ligge, hvor han havde set den mange år forinden.

I 1848 - lige før oprøret i Holsten - opstod der et rygte, at 600 slaver drog hærgende og plyndrende op gennem Jylland, og man hørte, at de havde brændt Give af og var på vej mod Brande. Man satte vagter ud og kaldte folk sammen med bøsser og hvad de sådan havde, og der var stor opstandelse og forskrækkelse, men det gik dog op for folk efterhånden, at det var det rene løgn og fantasi. Blodbadet udeblev, men mange havde da allerede gravet deres værdigenstande ned.

I 1864 kom vi så i krig mod tyskerne og Jens Chr. Dinesen (fortælleren) blev indkaldt og blev sendt til Dybbøl, og når man læser hans beretning, kan man godt forstå at vi tabte krigen. Det lyder, som om den danske hær er ret uduelig.

JCD får i sit ægteskab 8 børn, heraf en Peder Donsig, og jeg har i min barndom mange gange hørt mormor omtale en PDonsig, og det kan jo sagtens være ham – morfar er jo i hvert fald i familie med ham et par generationer ude.

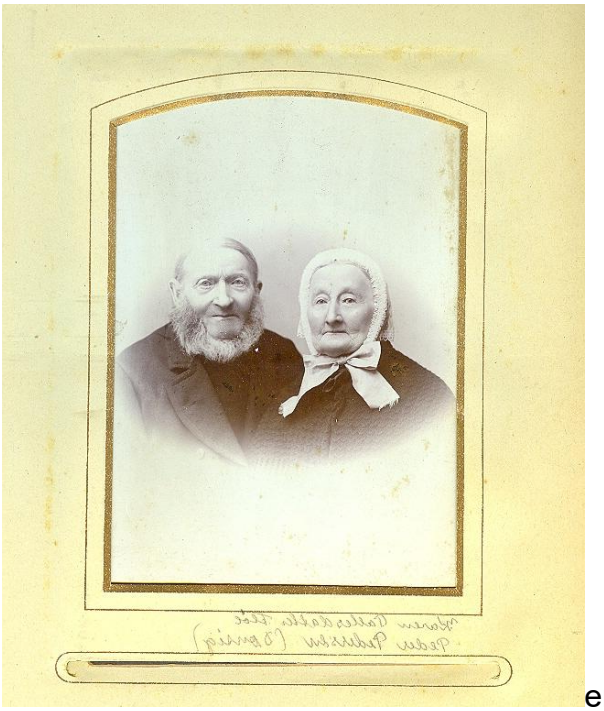
er det ham?

Fra www.minsamling.dk

oooooooooooooooooooooooooooooooooo

JCD var gift med Sidzel Dynesdatter der døde i 1830,

Aar 1830 den 10. September anmærkede Skifteforvalteren at til kontoiret
var fremkommet anmeldelse fra Gaardmand Jens Dynesen af Elmholt i Rind sogn om
at Gaardmand Jens Christian Pedersen af Oghels, samme sogn, hvis kone Sidsel Dynesdatter den 26. f.M.ved døden er afgaaet og efterlader sig følgende i Ægteskab med Enkemanden fremavlede fælleds børn , nemlig: 1 en søn, Peder 25 a 26 Aar og Gaardmand i Rind sogn, 2. en Ditto Dynes 20 aar, hjemme. 3 en Do Lars 17 Aar,
4ende Niels 14 Aar, 5er do Jens 11 Aar, 6er Datter Sophie gift med Huusmand Dynes Jensen i Lillelanglund. Giellerup sogn og 7er Do Maren 14 Aar gl- Dermed…..... blev fremlagt.

og derefter giftede han sig med enken Maren Madsdatter, der var 55 år. Han var da 59 år.

JCD døde 28. februar 1836 af en smitsom sygdom, sandsynligvis tyfus, som også et par (tvillinger) af hans børn døde af som 22 og 23-årige i 1834 oh 35. I kirkebogen læses dødsårsagen som svindsyge, og det døde en søn af i 1834. Om det har været den samme sygdom, ved jeg ikke, men det har da været forfærdelig trist

Der ude på heden var der langt til alt – lægen – købmanden – møllen og kirken, når man skulle gå, for det var ikke alle, der havde noget at køre med, men fra de store gårde kunne man blive kørt, hvis man f.eks. skulle til kirke med et barn, der skulle døbes. Man skulle dengang helt til Rind kirke. Lægen i herning var ikke meget for at køre ud på de forfærdelige veje der var, så han skulle overtales til at komme ud på sygebesøg..

Skifter vedhæftet til sidst.

oooooooooooooooooooooooooooooooo

Godrum:

vore oldeforældre Jens Chr. Dinesen og Birthe Sophie Jensdatter havde gården Godrum som ligger på Brunkulsvej 15 (den del der er I forlængelse af Søbylundvej på den vestre side af banen)

Laust Chr. overtog den efter sin far, omkring århundredskiftet men byttede med sin bror Peder Siggaard Jensen. Den var da på ca. 70 tdr. land, fordelt på 66 ager, 1 plantage, 3 hede, 1 grund, ½ ubenyttet.

Se i slægtsbogen hvordan Jens Chr. reddede sine heste fra at blive taget af soldater i 1864.

Ved sin 90-års dag fortæller han til Herning avis at han, da han blev gift som 22 årig, gav hans far ham valget mellem 160 tdr. land hede eller 100 Rigsdaler. Han valgte pengene, og købte en bebygget jordlod. Her boede de i 9 år og han drev det så vidt, at de kunne holde 4 køer og om vinteren gik han i dagleje helt over til bl.a. Laulund v. Herning og fik 24 skilling og kosten om dagen.

Jens Chr. Dinesen og Birthe Sophie Jensdatter

I 1867 flyttede de til Godrum i Søby. Det var et 6 fags lerhus med over hundrede tdr. land uopdyrket hede, men 36 år senere var det meste opdyrket, og besætningen på 20 kreaturer. Det gamle lerhus var erstattet med en trelænget bondegård. Stenene til de to længer har han selv brændt og plukket lyngen til taget, men så hed det også ud af fjerene, når solen rødmede i øst.

De har været nogle af hedens pionerere, idet de som nævnt var med til at dyrke heden op, hvilket har været et for os helt uforståeligt slid. I Kongenshus mindpark, har man mindet mange af hedens opdyrkere, og på stenen for Hammerum herred er Jens Chr. og Birthe Sofie nævnt.

Mindestenen for Hammerum herred i Kongenshus mindepark

Jens Chr. Dynesen og Birthe Sofie - 3. par øverst

Foto af Godrum i 1972

I 1903 afstod han gården og byggede et lille hus i Fasterholt – nok Skibbild. Birthe Sophie døde i 1907, og da Jens Chr. blev svagelig flyttede han til sin datter Kristine. Han blev 94 år, og var åndsfrisk til det sidste.Da han døde den 4. jan. 1931, står der i annoncen i avisen, at man på bergravelsesdagen bedes møde i hjemmet kl. 10, så man har altså fulgt ham til graven.
Han var bedstefar til 58 og oldefar til 50.
Han var hele livet en flittig og stærk mand, og ud over alt det han ellers levede, så strikkede han altid på nogle strømper og det gik rask.

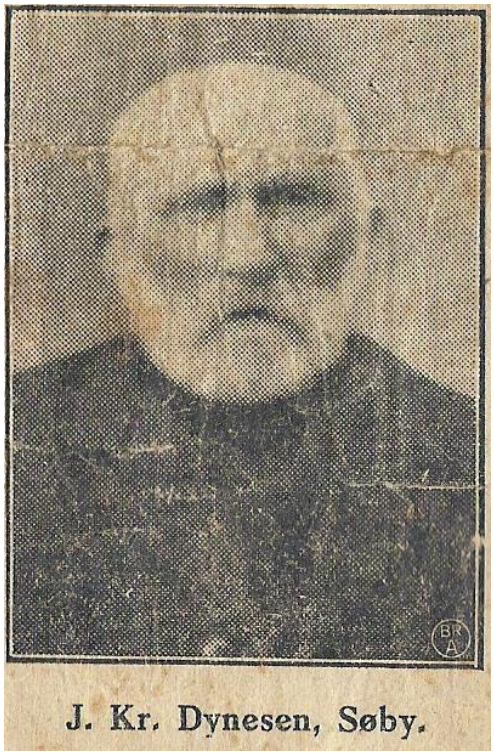

Dette billede var i avisen v. hans 90-års dag

Man kan forstå, at han var gjort af noget særligt, men det har Sophie da også været. Hun fik 9 børn og hun har da haft sit at se til – også når man tænker på, at han i de unge år gik i dagleje om vinteren .

Hun har haft en stor sorg da hun var 35 år, for da druknede hendes far om aftenen den 21. dec. Da han gik hjem i beruset tilstand. Han blev begravet 31. dec.
Der var også et af børnene, der døde som spæd, og krigens tid har vel heller ikke været nem.

Birthe Sofie havde disse fine lysestager, som min mor har arvet, fordi hun er opkaldt efter hende. Birthe Sofies navn er indgraveret.

Birthe Sofies forældre var Jens Chr. Madsen, f. ca. 1800 i Lind, Rind s. død 21. dec 1869 i Rind, gift med Christine Pedersdatter 2. april 1828. Hun er født ca. 1803 i Ejstrup v. Nr. Snede. (kirkebogen brændt) - Se stykket om Christine samt hendes forældre m.v.

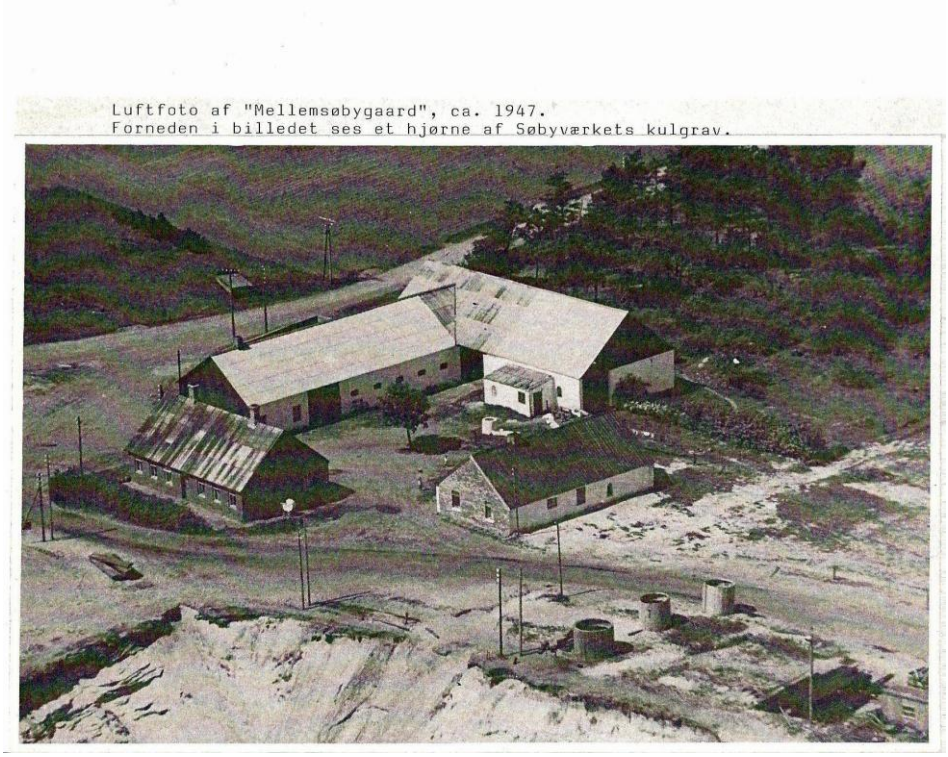

<u>Mellem Søbygård</u>: (Søbysøvej)
Vore tipoldeforældre - Dines Jensen (kaldtes Dines Søby) og Sophie Jensdatter havde gården Mellem Søbygård ved Søbysøvej, tæt på søen, men gården er væk.

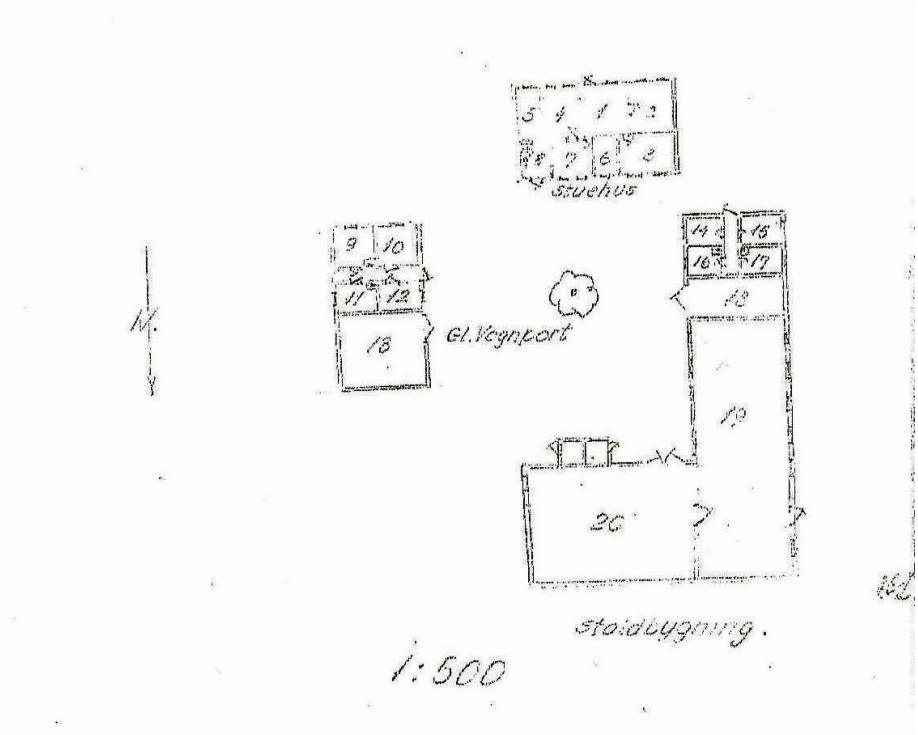

Tegning af Mellemsøbygård

De havde først en ejendom **i Lille Langelund** i Gjellerup sogn, men mageskiftede i 1839 med Mellemsøbygård..
I 1869 afstod han den til sønnen Niels, og der blev lavet en aftægtskontrakt – se slægtsbogen.

Det er lidt specielt med Dines og Sophie idet hans farfar er Sophies morfar (ny kone) - og
--- Dines' mormor og morfar er Sophies farfar og farmor.

Elmholt

Vore tip tipoldeforældre Jens Dinesen (el. Dynesen) og Maren Pedersdatter havde gården Elmholt, der lå på Fjederholtvej 3, (ved Fjederholt å) men den tog den nye motorvej - så den er der ikke mere.

Jens Dinesen giftede sig til gården, idet Marens første mand (Niels Jensen Kølbæk) døde.
Niels Jensen var halvbror til Jens Dinesens mor – Sidsel Kølbæk Jensdatter, så han blev gift med sin morbrors enke (sin tante). De blev viet 26. febr. 1802 i Rind kirke.

Jens D. blev stedfar til to børn: Anne Cecilie, 9 år og Peder på 3 år. Iflg. skiftet.

Jens er født i febr. 1776 i Hundkær , Snejbjerg sogn og død 23. maj 1863 i Elmholt.
Maren er født i 1766 i Okkels, Rind og død 8/4 1850 i Elmholt. Død af alderdom.

Elmholt er en af de gamle gårde. I 1547 benævnes den Clemholt – i 1648 var det blevet til Ellemholt og det er også stavet Ellumholt, men navnet menes at betyde Elmeskoven.
Den har hørt til godset Hastrup

Elmholt (efter gammel tegning)

Elmholt

Fjederholtvej 3, Rind sogn

I 1688 beskrives gården således: Dens jord bruges med 1 kærve Byg, 2 kærve Rug, én kærve Boghvede. Hviler 5-6 aar. Består af Sand og lidt Muld. Eragtet for ond. Engbund dertil: 5 læs middel Hø. 4 Høveders Græsning.
Det var et stort plus med engarealerne, der gav gode foderenheder, og det tillod ejeren at have flere dyr, end normalt for sådan en gård

I 1830 afstod de gården til sønnen Niels og de fik en aftægtskontrakt – se slægtsbogen

Andre gårde
Hundkær, Snejbjerg sogn fra 1776 – 1793, i 1776 en selvejerbondegård. Han solgte den 1. juni 1793 til Lauge Nielsen (Fuglsang) og købte derefter **Vestergård** i Over Amtrup v. Snejbjerg – Dynes Jensen (3 x tip).
Der har været både Neder og Over Amtrup, og i Over A. var der to gårde – Østergård og Vestergård. I 1791 bliver de selvejergårde, og Dynes køber Vestergård i 1793 – en gård med muldjord på lerunderlag samt eng.
I 1814 udstykker han Blidahl fra gården.
Sønnen Jens overtager i 1815 og Dynes er på aftægt og dør 25. jan. 1829 i Vestergård.

Gård i Lind by – Mads Christensen (far) og Jens Chr. Madsen (søn) der er Laust Chr.'s morfar og oldefar.

Aar 1829 den 29.October anmærkede Skifteforvalteren at der til Kontoiret var fremkommet skriftlig anmeldelse fra huusmand? Christen Madsen af Lind by i Rind sogn, om at hans Fader Aftægtsmand Mads Christensen ibdm, den 12. f.m.?? ved døden er afgaaet og efterlader sig følgende med den efterlevende Enke Bithe Sophie Pedersdatter sammenavlede Børn, nemlig 1. en Søn/.Anmelderen. / 2 en do Peder Madsen, begge myndige, 3 en Datter Dorthe Madsdatter, ugivt, 4. en do Ane Madsdatter ugivt og 5. en Søn Jens Christian Madsen, myndig Enken hensidder i uskiftet Boe. Anmeldelsen blev fremlagt Intet Skifte.
Ulæselig underskrift

Laust Kristian Jensen

Laust Kristian er født 19. april 1877 og døbt i kirken den 15. juli 1877 (svært at læse).Faddere Laust Christian Lauritsiansens enke, Kirstine Jensen, Dines Søby Jensen og Jens Christian Christensen alle Søby. Han er konfirmeret den 5. april 1891 (der står forkert fødselsdag m.v.) Det ser ud som om han er konfirmeret hjemme, men det er der flere der er. Han fik mg i kundskab og ug i opførsel. Konfirmationen er ført ind i skudsmålsbogen, og den 30/11 1897 er han flyttet til Sønder Felding, så han må vel have været i arbejde der i en periode.

Han blev som nævnt gift med Johanne Andrea – se slægtsbogen. Og de fik efterhånden 9 børn. Det første barn – en lille dreng – døde to dage gammel, og det plagede alle dage mormor at han ikke nåede at blive døbt. Hun var meget bange for at han så måske ikke kom i himlen.

Deres vielsesattest er gemt + takkekort fra deres bryllup, hans skudsmålsbog og dødsattest.

Laust Christian og Johanne i hverdagstøjet, ca. 1930

Jeg kan huske, jeg har været på besøg hvor de boede, men det har været efter morfars død, da Harry og Edel drev gården. Der var et stort opholdskøkken, en stue og et soveværelse. Mor har fortalt at de helt små børn sov i en kommodeskuffe, og de lidt større på to stole, der var sat sammen. Det har været små forhold, men børnene var altid pæne for mormor var god til at sy, hvilket hendes piger også lærte, for både Birthe, Metha og Ingrid syede. Jeg mener også at Edel havde noget hjemmearbejde fra en fabrik.

Der har jo nok været liv og "glade dage" med så mange børn, og mor har fortalt, at hun engang faldt ned fra høloftet – i hver fald halvvejs – for hun hang fast i noget under loftet, og så hang hun der, og måtte reddes ned.
Hun er også engang blevet sparket af en af hestene, fordi hun gik op i boksen hos dem, og så er de vel blevet bange – og mor havde stor respekt for heste resten af livet.
Der er også en beretning om en stor gase, som børnene var bange for..

I 1912 blev jernbanen fra Vejle til Herning anlagt, og da blev der lavet et trinbræt, hvor toget standsede, hvis nogen skulle af eller på.

Mine forældre har været kørende derud i bil, og havde også morfar med ude at køre, men det var han noget betænkelig ved, for det gik så hurtigt.

Hos fotografen i Herning i ca. 1911-12

Johanne med Metha, Laust Christian, Birtha og Jens Kristian

Gården i Søby og hestene
Birtha, Laust Chr. Edel, Ingrid, Harry og Johanne

Det fortælles, at morfar var en rar mand, og han nåede da at se mig, for jeg er født i okt. 1937 og han døde 1. febr. 1938, og det siges, at han var enormt glad for den lille baby.

Han tog sig også kærligt af sine børn, for da Birtha kom ud at tjene, var det på skolen og en meget kold vinterdag kom morfar og så at mor skulle vaske gulv i gymnastiksalen, og vandet frøs for hende, og så blev han vred og tog hende med hjem, for sådan et sted skulle hun ikke være

Laust Chr. m. Harry, Birtha m. Metha forrest, Jens Chr. og Ely v. Johanne

Børnene havde nu også stor respekt for ham, for da mor kom til Herning for at arbejde, var det blevet moderne i byen, at pigerne fik håret klippet kort, og jeg mener, at mors kusine var blevet klippet, og så gjorde mor det også, men der var jo ikke så morsomt at skulle hjem og vise det hos hendes mor og far, og de mindre søskende var meget betænkelige ved, hvad deres far ville sige, men det gik uden alt for mange bebrejdelser

Ingrid, der jo var den yngste, var meget ked af at gå i skole, og mormor (Johanne) syntes at det var synd for hende, så hun tog hende ud af skolen før tid.

Morfar kunne årelade. Det blev brugt til at afhjælpe megen dårligdom dengang, og her er hans åreladeapperat:

årelader

undersiden

Tallerkner fra Johannes spisestel – den lille hollænderfigur er også fra deres hjem.
Harry arvede resten af stellet.

Den 1. februar 1938 faldt morfar om på marken, og var død da Harry fandt ham. I kirkebogen står der, at han faldt om 300 m fra hjemmet, ramt af en hjerteslag. Det gav mormor sådan et chok, at hendes ene arm satte sig fast nærmest over hovedet, og det tog flere år inden hun var rask igen.

Se børn og børnebørn i slægtsbogen.

(***Se også materialet om Johannes familie)***

7 af deres børn (Helga er ikke med)
Jens Kristian – Edel – Ely – Metha – Johanne (mor) – Birtha – Ingrid – Harry – (Bjørn)

Sønner og svigersønner fotograferet på taget på H.C.Ørstedsvej, Herning.
Tage - Jens Kristian - Harry
Christian - Knud Viggo - Tage - Johannes

(Ernst mangler – se senere)

Helga og Ernst Knudsen

Harrys Karen

Skifte efter Sidsel Jensdatter død 22. maj 1776.

Se Ham. Herr. – diverse skifter.

Sidsel Jensdatter i Hundkær i Snejbjerg sogn. 22.5.1776, fol.349.
E: Dines Jensen. B: Jens 13 uger. FM: morfar Jens Knudsen Kølbæk i Holing i Herning sogn.
No. 105
Skifte Brev efter Cidsel Jens Datter i Húndskier i Sneiberg Sogn.
Sluttet den 12. Junii 1776. -
Anno 1776 den 22'de Maii indfandt sig Kongl. Mayst. Herredsfoged og Skriver for Hammerum herred Hans Ditlevsen Linnet fra Giellerup, paa Skift forvalteren
Höiædle og Velbaarne Hr. Justitsraad og Amtmand Höirises vegne, paa Enkemanden Dÿnes Jensen Boende paa Selv Eier Gaarden Húndskier udi
Sneiberg Sogn udi stervboskiftet hans ved Døden afgangne Hustrue Cid-sel Jens Datter, for da at holde et lovlig Skifte imellem bemelte Enkemand
og hans med hans Sal. Hustru i Ægteskab sammenavlede Børn, som ere en Søn Jens 13 Ugger gl. for hvilket Barn hans Fader blev antagen som
fød Værge eftersom de var til stede ved forretningen den afdøde Sal. Kones Fader Jens Knudsen Kølbech fra Holling udi Herning Sogn for
at paase bemelte Skiftes Tilendebringelse. Til Vurderings Mænd havde Her-redsfogeden antaget Jens Christensen fra Ørschou og Christen Jörgensen
fra Sneibergbye, begge af bemelte Sneiberg Sogn og posserede i samtliges nærværelse saaledes: Først blev Boets Indtægt Registreret og Vurderet
saaledes:
Rdl.= Rigsdaler - Mk. = Mark - Skl.= skilling
Indboe i Dagligstuen -
En Echebord med Fod 1 Rd.,
1 gl. Eche Mad Skab 4 Mk,
1 Stoel 9 S. = 1 - 4 - 9
1 Træ Skamel 6 S.,
1 gl. Ege Vogn Skrin 1 M.,
! vin Glas 8 S.,
1 gl. Psalme Bog 12 S. = 0 - 2 - 10
1 Bede Kiæde 12 S.,
1 Kingoe Salmebog 8 S.,
1 Madkúrv 4 S.,
1 Træe Æske 6 S. = 0 - 2 - 4
1 Flöde Bötte 8 S.,
1 Kerne 12 S.,
4 Sie Bötter 12 S.,
10 Melk Setter 10 S.
&
1 Jern Fÿhr Fod 8 S.,
og én Seng i bemelte daglig Stue med
1 Rödstribet Olermerdúgs Overdyne 1 M. 4 S.,
1 gl. Blaastribet Bolsterúnderdyne 1 Rd. 1 M. = 1 - 2 - 4
1 Rödstribet Olmerdúgs Hovedpúde 4 M.,
1 Úlden Lagen 3 M. = 1 - 1 - 0
(sideskifte til "pag. 349b")
1 Blaaalærreds Dito 1 M. 4 S.,
1 Omhæng 2 M.,

Én Thepotte med daase 10 S. = 0 - 3 - 14
1 Riv Jern 3 S.,
1 Klæde Börste 2 S.,
1 Boúteille 4 S.,
1 Stúdsglas 3 S. = 0 - 0 - 12
1 gl. Blek Lÿsestage 2 S.,
2'de gl. Jern 3 S.,
1 gl. Dito 2 S. = 0 - 0 - 7
2'de gl. Rocke 2 M. 8 S.,
2'de gl. Kander 2 M. 8 S.,
2'de gl. Ölltönder 2 M. 8 S.,
3'de Steenfade 6 S. = 1 - 2 - 14
2'de Hollandske Tallerkener 12 S.,
1 Meel Tönde 12 S.,
1 mindre Dito 8 S.,
1 Smör Trúg 8 S. = 0 - 2 - 8
1 Træefad 4 S.,
1 Grÿnkob 8 S.,
1 gl. Haand Qværn 2 M.,
1 Solde 8 S.,
1 Stor Sold 10 S.,
2 Hampe og 1 Lærreds Sæk 2 M. 8 S. = 1 - 1 - 6 I Brÿggerset -

1 gl Ege Brÿgge Kar 2 M.,
1 gl. mindre Dito 1 M.,
1 Jern Grÿde 1 Rd. 2 M.,
1 Kar Stol 4 S.,
1 Öret Ballie 1 M. = 2 - 0 - 4
1 Strippe 6 S.,
1 gl. Dito 4 S.,
1 Eche Spand 18 S.,
1 Ildtange 8 S.,
1 Iern Spand 1 M. = 0 - 2 - 4
2'de gl. Skorstens Lænker = 0 - 0 - 4
Paa Sengen forefandtes 1 gl. Blaastribet Bolster Overdÿne = 1 - 4 - 0
1 gl. Rödstribet Olmerdúgs Hovedpúde 3 M.,
2'de gl. Blaargarns Lagner 2 M. = 0 - 5 - 0
Indboe i Gaarden -

1 Iern Greb 1 M.,
1 Træe Greeb 4 S.,
1 Træe Skúfll 1 S.,
1 gl. Hakkelseskiste med Kniv 3 S. = 0 - 1 - 9
1 gl. Löb 4 S.,
1 Hölee med skaft 4 M.,
2'de Træ River 8 S.,
1 Pleijl 6 M.,
1 Törve Spade 2 M. = 1 - 1 - 2
1 gl. Klÿne Dito 6 S.,
1 gl. Lÿnglee 6 S.,
1 gl. Saúge 4 S.,
1 Öxe 10 S.,
1 Lægtnaúer med Skaft 8 S. = 0 - 2 - 2
1 Dito Naúer úden Skaft 4 S.,
1 Spigerboer med Skaft 4 S.,
1 (?) 2 S.,
1 Par Hartöi 1 M. = 0 - 1 - 10
1 Knibtange 6 S.,
1 Skoe Hamer 6 S.,
1 gl. Beslagen Vogn med Fiæle, Hamel og Trækketöÿ 5 Rd. = 5 - 0 - 12
1 gl. Træe Vogn med Leier og Skram 2 Rd.,
1 gl. Ploú med Tilbehör 1 Rd. = 3 - 0 - 0
1 Træe Harve 2 M.,
1 gl. Húús Stige 4 S.,
1 Loft Dito 4 S. = 0 - 2 - 8

Levende Chreatúrer -
1 Brún Hest 7 Aar 10 Rd.,
1 gl. Graae Hoppe 19 Aar 4 Rd. = 14 - 0 - 0
1 Sort Broget Koe faaet 5 Kalve 4 Rd. 1 M.,
1 Sort Stiernet Dito faaet 4 Kalve 4 Rd. 2 M. = 8 - 3 - 0
1 Sort Koe faaet 4 Kalve 2 Rd. 3 M.,

1 Sort Qvie faaet 1 Kalv 2 Rd. 2 M. = 4 - 5 - 0
1 gl. Hvid Koe faaet 10 Kalve 2 Rd.,
1 Hvid Dito faaet 2 Kalve 1 Rd. 4 M. = 3 - 4 - 0
1 Stúd i 2'det Aar 2 Rd.,
10 stk. Faaer med Lam 8 Rd. 2 M,
3'de Vædre 2 Rd.,
1 Galt Svin 2 Rd. 2 M. =14 - 4 - 0
1 Biestok, der blev vúrderet for = 0 - 4 - 0
Den Sal. Kones Gang Klæder, samt 1 Kiste af Eche -

Hvilken sidste blev Vúrderet for = 1-2-0
1 Sort foersillet Kiole 2 Rd.,
1 Blaae Tröe af halv Silche 2 Rd. = 4 - 0 - 0
1 Rödstribet Skiört 1 Rd.,
1 Grön forsillet Tröe 4 M.,
1 Blaae Strib. 2 Sillet Skiört 4 M. = 2 - 2 - 0
1 Brúún Valmelströe 3 M.,
1 Sort Fiirstillet Skiört 1 Rd. = 1 - 3 - 0
1 Bloúet Snörliv med búndne Erner údi 1 Rd.,
1 Rödtÿerns Skiört 1 Rd. = 2 - 0 - 0
1 Stribet Tröie úden Ermer 2 M.,
1 Röd fierstillet Skiört 4 M.,
1 Dito Skiört 3 M. = 1 - 3 - 0
1 Lærrets Kiolliv 1 M. 8 S.,
1 Grön stribet Tröie úden Ermer 1 M. 8 S.,
1 gl. Calamantier do 12 S. = 0 - 3 - 12
1 Röd búnden Nattröie 2 M. 8 S.,
1 gl. Dito 1 M. 8 S., 1 Küse 1 M.,
1 par Blaae Strömper 1 M. = 1 - 0 - 0
1 Blaae Taúlet Forklæde 3 M,
2'de gl. do 2 M.,
1 gl. Flöielspandemarche 2 M. = 1 - 1 - 0
1 Röd Taúlet Törklæde 3 M. 8 S.,
1 Röd do Silche Törklæde 3 M.,
6 Höÿe Halsklæder 3 M. 12 S. = 1 - 2 - 4
2'de Hagehatte med 2'de Line 8 S.,
1 gl. Hörngarns halv Ermer 4 S. = 0 - 0 - 12
4 Frúentimer Húer 3 M.,
2 par gl. Haand Marchettes 12 S.,
5 Kramlær. Hovedlier 1 M. 4 S. = 0 - 5 - 0
5 Dito Hagehatte 1 M. 4 S.,
1 Cotons Forklæde Gl. 2 M. 8 S.,
1 par Bomúlds Handsker 1 M. = 0 - 4 - 12
1 par gl. Halvermer 2 S.,
1 kramlærreds Halsklæde 1 M. 4 S.,
1 par Do Halvermer 4 S.,
12'de Do Snipper 12 S. = 0 - 2 - 6
1 Hvid Frúentimmer Húe 2 S.,
1 Æske 2 S., 1 Dito 2 S.,
1 Speil 6 S. = 0 - 1 - 0
1 Brún Fiirschlet Kaabe drættet med gl. Nÿe 1 Rd.,
1 par Skoe med Spænder 2 M. 8 S. = 1 - 2 - 8

Derefter blev Stervboets Gaard, ligesom den nú staar med sin lagde Sæd af Hartkorn 3 Td.
efter beste Skiönsomhed Vúrderet for = 100 - 0 - 0

Hvorimod ingen Bÿg Fæld paa Gaarden, da den dog er i Misera-bel Tilstand, bliver gotgiort. - Enchemanden erklærede derpaa han intet vidste videre Boet til Indtægt at Regne.

- Súmma Bo-ets Indtægt = 202 - 1 - 9

Dernæst blev Boets Údgift og Besværing Registreret og anført Saaledes -

1. Fordrede Enchemanden hans Sal. Kones Begravelses Bekostning der blev ansat for = 6 - 0 - 0

2. Fordrede hans lige derimod = 6 - 0 - 0
3. Fordrede den afdøde Sal. Kones Fader Jens Knudsen Kölbeck efter
Pante Obligation af Dato 18 Apriil 1775 paa Capital = 200 - 0 - 0
hvoraf en Copie blev fremlagt i Skifte Retten, der blev Con- fereret med Originalen til at indføres i Forretningen, og lÿder saaledes:

No 2 C 7'tinus / 1 Rd. Kiendes ieg únderskrevne Dünes Jenssen af Snei-berg Sogn, Húndskier og herved for alle vedstaar at være Skÿldig til

min Kiære Sviger Fader Jens Kölbech i Holling i rede Penge 200 Rdr., som han mig efter Begiæring Laant og hand forstrakt haver hvilchen Capital Toe Húndrede Rixdaler ieg hermed for binder mig og mine Arvinger til bemelte min Svigerfader og hans Arvinger, eller hvo denne min Obligation med rette i Hænde haver med Rente 4 Procento at betale Skadeslös i alle Maader, til
hvilchen St. Hans
(sideskifte til "pag. 350a")

Dag, dem fra enten af Siderne et Halv Aar som bliver giort Advarsel og Opsigelse, og imidlertid bemelte Capital hos mig bliver Bestaaende, betaler ieg deraf aarl. i Rente 4 Procento, og en Reise, om han det forlanger, ligesom ieg og tilstaar, at der som Renten iche aarlig i rette Tide bliver Betalt, skal Capitalen dermed være op Sagt, men imidlertid maa ieg Betale nogle afdragene, naar ieg vil, og afgaar af Rente, ogsaa det bemte min Svigerfader Jens Hölbeck i Holling og hans Arving for bemte Capital og Rente Skadeslös betaling desbedre kan være forsikretreet,
pantsætter ieg til ham med förste Prioritet en mig tilhörende Gaard be- liggende i Hamerum Herret Sneiberg Sogn Húndskier kaldet Hartkorn 3 Tdr.,
samt min havende Besætning inden og úden döre, hvilche fornæfnte Gaard og Besætning iche til andre med förste Prioritets Retter,meller herefter skal blive forfattet. Til Bekræftelse haver ieg denne min Pandte Obligation e-genhændig únderskrevet, samt ombedet min Fader Jens Dÿnesen i Tiörring og Christen Andersen i Holling med mig til Vitterlighed at únderskrive og for-segle.

Holling den 18 Apriil 1775. - Dÿnes Jensen (L.S.) Christen Andersen
(L.S.) Jens Dÿnesen (L.S.) .

4. Fordrede bemte Jens Knúdsen for hannem ú pant laante penge, som hannem af Enchemanden
blev tilstaaet = 5 - 2 - 0

Enchemand erklærede derefter paa tilspörgende han intet vidste videre Boet til Indtægt eller Údgift at svare úndtagen hvad Skifteforvalterens Salariúm og Skiftets bekost kúnde belöbe sig til, som Skifteforvalteren selv vilde Behage at anföre. - Herredsfogeden kúnde nú i dag iche vide hvorvidt Skiftets Bekostning kúnde belöbe sig til, men lovede til næste Samlingstiid, at same skulde blive údregnet og anfört, og hvorefter Enchemanden Begærede Skiftet forflÿttet únder opsættelse til den 12 Júnii Næstkommende, som blev af Skifteretten bevilliget, og saaledes beror Skiftet til Onsdagen bemelte 12 Júnii förstkommende, til hvilken Tiid alle Vedkommende have at möde.

Datúm Stervboet Út Súpra. Paa den Höie Skifterets vegne Zineret Enchemanden Dÿnes Jensen, som overværende ved Forretningen Jens Knúdsen.

Som Vúrderings Mænd Únderskriver Christen Jörgensen, Niels Christensen.

Efter sidst tagne Opsættelse blev Skiftet atter foretaget údi Stervboet I Hundskier únder nærværelse af Enchemanden med tiltagne 2'de Testes som Forhen ermelt, hvor da passerede saaledes / Transport Údgift = 217 - 2 - 0

Hvortil komer Skiftets bekostning som er 3 Ark Stemplet Papir á 24 S., siden intet bliver at arve, til Skiftebrevet = 0 - 4 - 8

Skifteforvalterens Salariúm á Boet indtægtsbelöb siden intet bliver til deling á 1Procento er = 2 - 0 - 2

For Skiftebrevets beskrivelse da anses at bedrage sig til 8 Ark á 3 M. er = 4 - 0 - 0
Til Fúldmægtigen = 0 - 4 - 0
Til Herredsfogeden for hans 2 Reÿser af egen Bekostning = 1 - 2 - 0
Til Vúrderings Mændene = 0 - 3 - 0

Som er - 9 Rd. 1 M. 10 S. Súmma Údgift - 226 Rd. 3 M. 10 S.

Da det nú befindes at Boets Údgifter overstiger Boets Indtægt 24 Rd. 2 M 1 S. og saa fölger deraf at intet bliver for det úmÿndige Barn efter sin Moder at arve.

Iche desto mindre erklærede dog Enchemanden at údbetale foran förte Boets Gield 226 Rd. 3 M. 10 S.til alle vedkommende, úden nogen Ansvar var Skifteforvalteren, og tillige efter sin faderlige Pligt og Skÿldighed at lade sit úmÿndige Spæde Barn opdrage, föde og
klæde, saaledes efter Stand og Anstændighed til Ære og Lære, som han agter for Gúd og Ôvrigheden beqvemt at være, at imod at han beholder til Arv og Eiendom den Registrerede og V´rde-rede Gaard, besætning Ind- og Údboe ligesom same nú anfört findes.

Hvilket alt blev efter Billighed og Boets omstændigheder af Skifte Forvalteren approberet, siden ingen af de andre tilstedeværende Slægtsninge paa barnets Side havde noget derimod at erinder. Og som intet videre med Rette Skifte var at forrette, saa blev same slúttet og med Hænders
Ùnderskrift bekræftet. Húndkier den 12'te Júnii 1776.

- Paa den höie Skifterets
Vegne H. D. Linnet. - Enchemanden Dÿnes Jensen som Overværende ved Skiftets
Slútning Jens Knúdsen Kölbech, som Vúrderingsmænd únderskriver Christen Jörgensen, Niels
Christensen. -

Afsluttet af- og renskrift den 8. marts 2010 Gert Ravn .

Skifter: Sidzel Dynesdatter og Jens Chr. Pedersen

(hentet fra Bodils aner)

Hammerum herreds skifteprotokol 1828-32

Efter Sidsel Dynesdatters død blev der afholdt skifte, og ifølge skifteprotokollen 1828-32, fol. 205, oplyses det, at skifteretten den 10. september 1830 fik meddelelse fra gårdmand Jens Dynesen af Elmsholt i rind sogn, at gårdmand Jens Christian Pedersen af Okkels i Rind sogn hans kone Sidsel Dynesdatter d. 26. f.m. ved døden var afgået.
Den 24. september 1830 var der skiftesamling i Okkels, hvor herredsfogeden var til stede sammen med sognefogeden og vurderingsmænd. Tilstede var også enkemanden og sønnen Peder Jensen, der var fuldmyndig, og på datteren Sofies vegne var mødt hendes mand, Dynes Jensen, Lille Langelund, sønnen Dynes 20 år, Lars 17 år Niels og Maren, begge 14 år og Jens 11år.
Som formynder og værge for de mindreårige var til stede gårdmand Jens Dynesen af Elmsholt, somvar børnenes morbroder.
Derpå blev gårdens indbo registreret og vurderet:
Gårdens besætning var på 3 heste, 7 køer, 7 ungnød og stude og 27 får.
Enkemanden fremlagde sit skøde på gården af 26/10 1802, som blev vurderet til 800 rdrl., heri indbefattet et på marken nybygget hus. Gårdens hartkorn var 3 tdr. 4 skp. 2 fjdk. 2 alb. Foruden gården med indbo og besætning m.v., havde Jens Chr. Pedersen forskellige tilgodehavender, nogle med, andre uden obligation. Bl.a. havdehan 750 rigsdaler tilgode hos svogeren Jens Kølbæk Dynesen i Over Amtrup. Gården med besætning og løsøre blev vurderet til 1273 rdrl. og tilgodehavender med og uden pantebreve til 1630 rdrl. Når udgifterne var fradraget, blev der til deling 2814 rdrl. 3 mark, og deraf tilkom halvdelen manden 1407 rdrl. og børnene ligeledes 1407 rdrl., som enkemanden dog ønskede at forhøje til 1800 rdrl. så hver af de 5sønner fik 300 rdrl og døtrene Sofie og Maren hver 150 rdrl. Desuden fik

datteren Maren en sengs klæder som søsteren Sofie havde fået før hende =30rdrl. og fri bryllup efter egnens skik= 20rdrl.
Skifteretten bestemte at den tillagte arv ikke skal udbetales før børnenes fyldte 18de år imod at faderen indtil da opdrager og underholder dem, hvorefter boet blev overdraget enkemanden.

Hammerum herreds skifteprotokol 1836

Skifte efter Jens Chr. Pedersen den 29. februar 1836.

Til stede var enken Maren Madsdatter med hendes lavværge Erik Pedersen af Øster Høgild og sønnen dynes Jensen af Fjederholt, som er myndig, og den mindreårige søn Lars Jensen, der har gården, samt datteren Sofies mand Dynes Jensen af Lille Langelund.
For den umyndige søn Jens Jensen såvel som for afdøde søn Peder Jensens børn, blev Dynes Jensen i Fjederholt formynder. Sønnen Niels Jensen var død d. 2. november 1835 af sprinkler (plettyfus).
Gårdens besætning var på 2 heste, 2 stude, 8 køer, 7 ungnød og stude, 30 får, 1 svin. Gården med dens hartkorn 3 tdr. 4 skp. 2 fjdk. 2 alb, med tiender efter skøde af 26.oktober 1808 og 8. august 1811, blev ansat til 800 rigsdaler. Der var de samme tilgodehavender som da Sidsel Dynesdatter døde.

Sidsel's børn

Den 7. marts var der atter skiftesamling, hvor det oplystes, at der ingen børn var i ægteskabet med Maren Madsdatter, men arvingerne var den afdødes børn af første ægteskab: Dynes Jensen Fjederholt, Lars 23 år, Jens 17 år og en datter Sofie gift med dynes Jensen Lille Langelund,og afdøde søn Peder Jensens børn som var: Lars 3 år Peder 1 år og Sidsel 4 år.
Gården med løsøre og besætning blev vurderet til 1430 rdrl.
Der blev til deling mellem enken Maren Madsdatter og afdødes børn 1764 rdrl., hvoraf enkens boeslod var 882 rdrl. og børnenes ligeså.
Enken ønskede, at afdøde Peder Jensens børn skulle dele 300 rdrl., så hver af sønnerne Lars og Peter får 120 rdrl. og Sidsel 60 rdrl.
Sønnen Lars Jensen Okkels blev ejer af fødegården, som ved matrikuleringen 1844 fik matr. nr. 1a med nyt hartkorn 2 tdr. 6 skp. 0 fjdk. 2 1/2 alb. Han solgte senere gården til Jens Chr, Møller og købte gården i Birk, Gjellerup sogn. Datteren Maren Jensdatter døde 4. februar 1836 af en smitsom sygdom, som faderen også døde af sidst i februar måned.
Sønnen Peder Jensen blev gift i Rind sogn d. 6. marts 1830 med Ane Larsdatter af Nr. Søby og fik en gård kaldet Lundgård i Gjellerup sogn. Han døde d. 26. maj 1834 af tæring.

Mette Jensdatter - opslag 7 – 19/4 1839 – Folio 250b

(Peter Lauritsen Siigaards kone)

Overensstemmende med Herredets mindre? Skifteprotocol Nr. 3 indføres her følgende Forretning.

Aar 1839 den 19. April indfandt Gaardmand Niels Christian Jensen og Gaardmand Anders Meldgaard begge af Lund Bye for at foretage Registering og Vurdering efter Hr. Cancelliraad Herredsfoged Landt ordre efter afdøde Mette Jensdatter af Giellerup Bye og samme blev foretaget som følger.

	Rbd	mk	sk.	
1 fyre Boer med Skaf (bord med skab)	1			
1 Bielæggerkakkelovn	13			
1 Spinde Rok		1		
1 par Karrer (karter)		1		
1 Træestoel			2	
1 Stueviser (ur)		4		
1 Træestoel			2	
1 Parremi (amagerhylde)			4	
2 Par Teekobe (tekopper)			8	
Nogle røde og sorte Kar		1	2	
3 Urteboter (bøtter)				1
2 Par gammel Bræller (briller)			2	
2 Bøger			4	
1 Biebel			8	
1 fyrre Kiste		2	8	
1 Hænge Skab		5		
en Bog en Anker med Ragelse		1		
1 Ildklemme		1		
1 Løb med Ragelse			8	
1 sortstribet vaemol (vadmel)Dyne	1			
1 hvid vaemols Pude		5		
1 Hølsklæde		1		
1 Bræsel (tæppe – presenning)				12
1 Sengested		3		
2 Styk Karfiæl			2	
Den afdødes Gangklæder		4	12	

Mere forefantes ikke og de tilstedeværende erklærede at der ikke var mere, Forestaaende forretning blev foretaget efter vort bedste Skiønnende og overbevisning.

Niels C. Jensen Anders Meeldgaard

Rind kirke

Kølkjær kirke

Birthe Sofie Jensdatter og Jens Chr. Dinesen, Kølkjær kirkegård
(Det nordlige hjørne langs kirkegårdsmuren)

Laust Chr. Jensen og Johanne Jensen, afd.A rk. 5 nr. 78 Kølkær kirkegård

Blandt de mange gode gaver

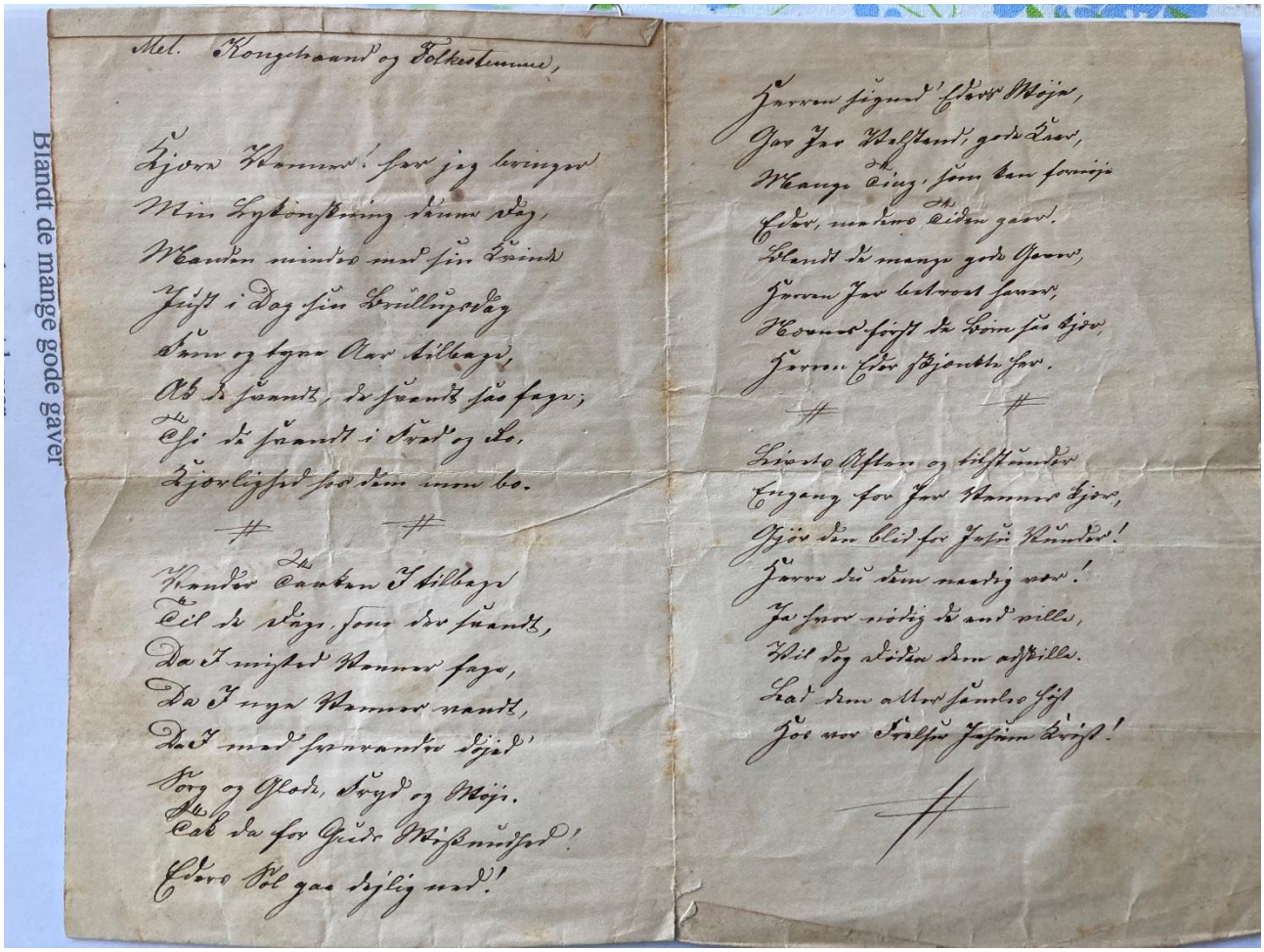

Mel. Kongehaand og Folkestemme.

Kjære Hanna! Før jeg bringer
Min Lykønskning denne Dag,
Maaden mindes ved sin Kvinde
Just i Dag sin Bryllupsdag
Som og tænke Aar tilbage,
Ak de svundne, de svundne saa forgjæves,
Ofte de svandt i Sorg og Le,
Kjærligheds sødeste mon be.

Kvader Aanden tilbage
Ofte de Dage, som de svandt,
Da I mistede Hanna sagte,
Da I nyde Hanna vandt,
Da I med sammenbundne Hjerter
Sorg og Glæde, Sygdom og Møje,
Lab da for Gudes Miskundhed!
Evne Kjærlighed aldrig ned!

Herren signe dette Møje,
Gav Jer Velstand, gode Aar,
Mange Børn, som kan forøge
Eder, naar Eders gaar.
Blandt de mange gode Gaver,
Herren Jer beskeret haver,
Kommer først de Børn saa kjære,
Herren Eder skjænke vil.

Hjerte Aftan og Velsignelser
Engang for Jer Hanna kjære,
Gjør den blid for Jesu Knæer!
Herre du dem nærig vær!
Ja hvor nødig de end ville,
Vil dog dette dem opfylde.
Lad dem altid samles hjem
Paa vor Frelser Jesum Kristi!

Til

Lærer J. Petersen og Hustru

paa

deres Sølvbryllupsfest

den 21 November 1888.

Kresten (Bjerre) Larsen f. 26/6 1834 i Jelling sogn, d. 28/11 1883 i Omvrå

Far: **Lars Sørensen** født 1802 i Schoubølling og hjemmedøbt 21. maj 1802 i præstegården i Jelling. Gift med Mette Marie den 16. sep. 1826 i Jelling. Den 20. sep. 1871 er der en i Hvejsel af det navn som kaldes Kusk, der er død – er det mon ham? .

> Lars er søn af **Søren Sørensen (**bonde og gårdbeboer**)** f, ca. 1767 og **Annemette Clausdatter** f. ca. 1768 – de er gift i Jelling den 28. maj 1790.
> I fkt. 1801 har de 4 børn: Søren 10år – Lars 7 år – Claus 4 år – Anders 2 år (og så en Lars mere i 1802).

Mor**: Mette Marie Pedersdatter** f. 24. dec. 1801 i Hvejsel sogn, død 15. mar. 1880 i Gadbjerg hos svigersønnen Graves Sørensen, Tofthøj Mark og begravet på Hvejsel kirkegård d. 23. mar.1880.

> Hun er datter af **Peder Andersen** (boelsmand og hjulmand) f. ca. 1776 og død 9. jan. 1844 i Uhre, Hover (hos Mette Marie) og **Johanne Christine Hansdatter** f. ca. 1761 el 69 (alt efter folket.) (død 11. nov. 1846 i Hvejsel*)*
> I fkt. 1801 bor de i Hvejsel og har 2 børn: Mette Marie 1 år og Anders 6 år. + en Maren Marie i 1801 og en Maren i 1803.
> Johannes far – **Hans Pedersen** 80 år - bor hos dem. Han dør Dom. 19 post Trinitatis (dec) 1802 i Hvejsel.

Lars og Mette Marie er gårdfolk – Jelling Hede
iflg. folketælling 1834 J. Mark og 1840 bor de Jelling Hede, Jelling sogn, Vejle amt.)*Jeg kan ikke blive klog på, om det er to forskellige steder.)*
I 1842 - bor de i Uhre v. Hover, hvor de får sønnen Niels Reier, og Mette Maries far – Peder Andersen dør her i 1844 (se ovenfor)
- men 1 1845 er de tilbage i Hvejsel by og har en gård.

Krestens søskende:

Hans Peter Jensen (Mette Maries søn) f. ca. 1825
Johanne Kirstine Larsdatter f. 31/7 1827 i Jelling gift m. Laur Chr. Andersen
Søren Larsen f. 20/10 1829
Peder Larsen f. 14/2 1832 gift m. Bodil Katrine Frandsen – 7 børn (1860)
Christen Larsen f. 26/6 1834
Ane Cathrine Larsen, f. 24/9 1836
Ane Larsen f. 25/1 1839 gift m. Graves Sørensen - 6 børn
Niels Reier Larsen f. 8/1 1842, dåb 13/3 1842 i Hover, bor Uhre.

I fkt. 1855 har de stadig gård i Hvejsel og Peder bor hjemme med kone og barn og de har en plejesøn på 6 år samt 3 andre børn hjemme.

I fkt. 1860 ser det ud til at Peter Larsen og Johanne Kirstine Larsen med familier bor på den samme gård i Sandfeld v. Brande. Det må jo være en dobbeltgård, der er delt op i 6a og 6b. Og så bor der en aft.mand og hans kone, men det er vist ikke familie.

I 1860 bor Lars og Mette Marie i et hus i Hvejsel – iflg. Aksel

Der er en Lars Sørensen, gårdmand, der dør i Hvejsel d. 20. sep. 1871 måske vores Lars

Mette Marie dør 15. mar. 1880 i Gadbjerg hos svigersønnen Graves Sørensen, Tofthøj mark, begravet på Hvejsel kirkegård d. 23. mar.

Marie Sofie Larsen f. 29/1 1840 i Kokborg, Thyregod, død 27/12 1884 i Blåhøj

Far: **Lars Christian Larsen** f. 30/11 1816 – dåb 12/1 1817, Thyregod. Død 14/8 1894 I Uhre.

Hans forældre: **Lars Larsen (Las Lasen)** f. ca. 1770 i Risbjerg som søn af **Lars Hansen og Ane Christensdatter.**
Lars Hansen og Ane nævnes som fæstere af Risbjerggård matr.nr. 2 a, under Hastrup (Alkærlundvej 32) i 1774 og han er måske søn af ***Hans Christensen*** *der er fæster i 1762.*
De flytter i 1792 til Dørslund, og fæster 3.a Dørslund, Over-Dørslund, Søgaard på Arvad Møllevej 27og flytter så igen
og får skøde på matr.nr. 2.a Risbjerg den 20. juni 1802 Skøde fra Otto Arvad vedhæftes.
Lars H. er født ca. 1746 og død 26. april 1807 i Hyvild, begravet i Brande.. Ane er f.ca. 1753 og død 27. april 1833 i Brande.. Viet 1775 (hans 2. ægteskab)
De fik 9 børn foruden Lars Larsen , nemlig: Hans – Christen – Anne – Maren – Christen – Jens Christian og en Jens Christian mere.

Las var boelsmand i Hindskou, Thyregod og gift med J**ohanne Marie Jensdatter** f. ca. 1793 i Lilleholm Brande.
De er viet 22/9 1816 i Brande kirke

Ungkarl Lars Lassen af Hÿvild, 29 Aar gl, Johanne Marie Jensdatter af Lilholm, 24 aar gl. Forloverne: Jens Christensen af Lilholm og Kjeld Thomsen af Langkjer.

Forloverne er Johanne Maries far og hendes svoger Kjeld Thomsen fra Langkjær, begge fra Brande sogn.

Den 2. sept. 1816 køber de en gård i Thyregod (matr.nr. 6 Thyregod, Vestergård) for 400 rbd. navneværdi. (stedet er flere hundrede år gl.)

De får to sønner: **Las Christian 30.nov. 1816** og Jens den 18/12 1819.

Ifølge Thyregod gårdhistorie dør Lars 10. dec. 1820 og Der er skifte efter Lars den 30. maj 1821, og Johanne Marie sælger gården den 27. dec. 1822 med samtykke fra hendes lavværge Otto Arvad , men skal have bopæl der med brændsel og haveplads. Hun køber kort efter et sted i Hjortballe (ved Give)

Den 25. nov. 1821 bliver hun gift igen med en Lars el. Laurs Larsen fra Vonge, Nykirke sogn. (1788 – 11/8 1849)

De får en søn 18. maj 1822 der hedder Lars. Han kaldes senere Lars Laursen.
Måske er det slet ikke vores Johanne Marie med kursiv. Der er to af samme navn i området.

Johanne bor på aftægt hos ham og hans kone Cecilie i Uhre v. Brande i 1845 og 50.

I fkt. 1834 er Johanne Marie og Laurs separeret og hun bor i fattighuset i Thyregod by (huskone og væverske), sammen med sønnen Jens. f. 18/12-20. Give lokalarkiv skriver, at det ikke var som fattiglem hun boede her.
Sønnerne Lars Christian og Lars bor hos hendes søster og svoger, Kjeld Thomsen, i Brande.

Den 10. febr. 1838 køber hun en gård matr.nr. 13-a i Kokborg. Hun køber den af sin bror Christen Jensen Lilholm for 100 rdl. rede sølv Han havde sat nye bygninger på.

I 1840 står Johanne Marie som enke og bor sammen med sønnen Lars Chr. og hans kone Ane Johanne på gården i Kokborg, Thyregod

Hun sælger gården den 24. maj 1843 til Søren Pedersen

Og så flytter hun samme år (4. juni) til Brande fra Thyregod for at tjene hos Kjeld Thomsen Uhre. Han er gift med Ane Marie Jensdatter (der er en søster, - K.T. er forlover ved Lars Christians bryllup)

I fkt. 1845 og 1850 bor hun i Uhre by hos sønnen Lars (Las)

Fkt. 1855 bor hun i et hus og er aft.kone.

Hun er død den 29. maj 1859 af alderdom i Brande sogn. Det ser godt nok ud til at hun var enke efter en Lars Christensen, Hyvild, men jeg kan ikke se, at hun blev gift igen, så det må være en skrivefejl for Lars Larsen kommer også fra Hyvild, og der er kun en el. to gårde på den tid.

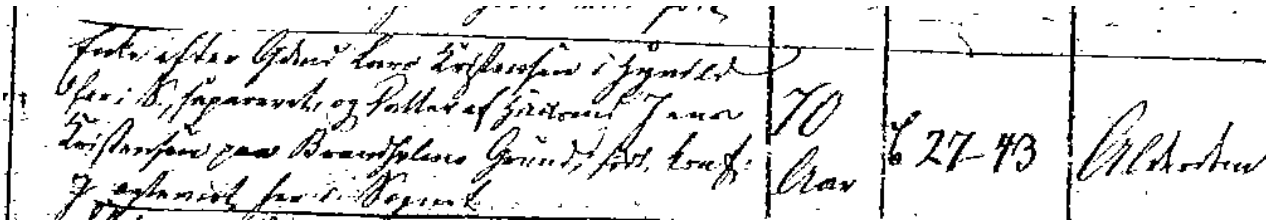

Johanne Maries forældre: **Jens Christensen** Skrædder f. ca. 1738 og **Karen Christensdatter** f. ca. 1749 i Birkebæk. De bor på Lille Holm i Brande.
Ud over Johanne Marie fik de følgende børn: Christen (blev 1 år), Christen, Ane Marie, Johanne, Christen og Niels.

Brande kirke

Mor: **Ane Johanne Bertelsdatter**, f. ca. 1808/10 i Thyregod – død 17.apr. 1897, Uhre
Lars Christian og Ane Johanne blev gift 2. nov. 1837 i Brande kirke
De får børnene Marie Sofie, Bertel , Søren, Lars og Johanne Marie

I fkt. 1834 står hun som en besvangret pige, der bor i Hindskou hos sin mor, der er

enke.
Hun får i 24/2 1832 en søn Kjeld Thomsen. Faderen er Thomas Kjeldsen (Kjeld Langkjærs søn i Brande). Denne Thomas mener jeg er søn af Johanne Maries svoger Kjeld Thomsen, og han var gift el. blev hurtigt efter gift med en anden pige og fik barn her også. Så ægteskabet med Lars Chr. kan jo være arrangeret af K.T.
Den lille Kjeld døde 10 måneder gl.

Efter vielsen bor de iflg. fkt. i 1840 hos hans mor, der er enke i Kokborg.
I 1845 og 1850 bor de i et hus i Brandlund by, men han er husmand
Og iflg. fkt. 1860 i et hus, Uhre Mark - landmand
Men i 1870 bor de i et hus i Kjærby v. Brande
I fkt. 1880 lever Ane Johanne og Lars Chr. stadig og har et hus i Uhre.

Lars Christian dør 14. aug. 1894 og Ifølge skiftet 11. sept. 1894 er sønnen Bertel den højstbydende på auktionen over huset for 4.125 K og betaler 500 kr a conto med det samme. Der er to kautionister. Boet overgår derefter til privat Skifte og Deling.
(skifte vedlagt)

Det indsatte billede viser underskrifterne på Skiftepapiret. Bertel og Søren er sønner. Ane Johanne hustru. Johan Kristian Larsen er datteren Marie Sophies ældste søn og Peder Larsen er dennes farbror. Lars Kristensen Larsen er nok Johans bror.

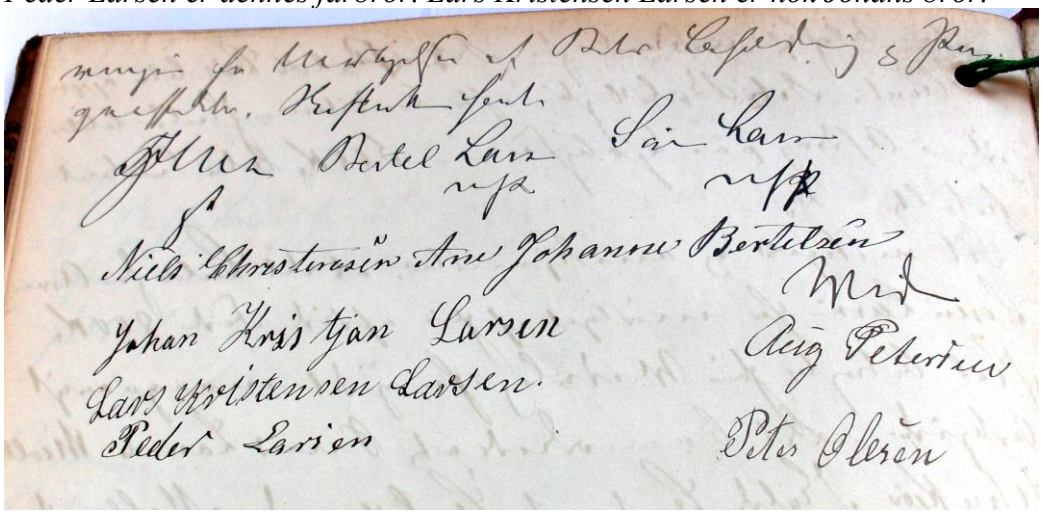

Ane Johanne dør 17. april 1897

Hendes forældre: **Bertel Sørensen** f. ca. 1772 på 1a, Nørre Askjær, Brande s. – død 18. okt. 1832 , Boelsmand i Hindskou, Thyregod (forældre **Søren Lassen** og **Ane Larsdatter**, Nr. Askjær.)
Marie Sophie Mortensdatter f. ca. 1786. Bertel og Marie Sophie blev gift i Snejbjerg kirke 18/6 1808.
Hun døde 26. april 1854 i Hindskou, Thyregod

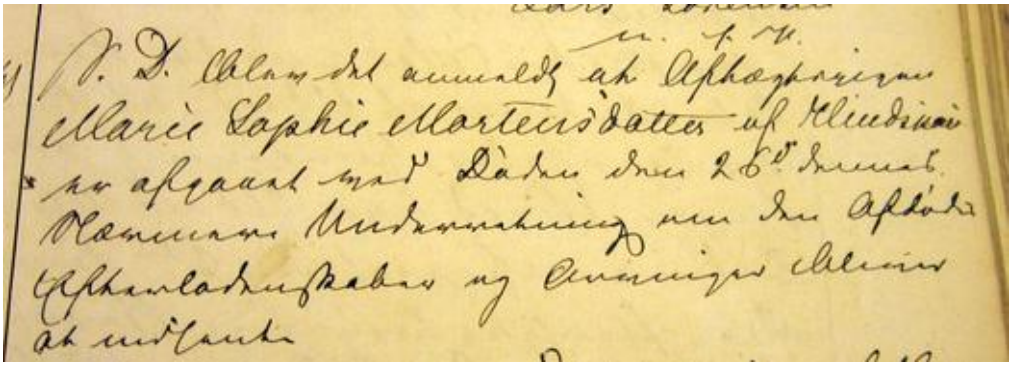

S.D. blev det anmeldt at Aftægts…. Marie Sophie Mortensdatter af Hindskou er afgaaet ved Døden den 26. de senest. Nærmere Underretning om den afdødes Efteradenskaber og Arvinger bliver at indhentes.

Marie Sophies M's forældre er **Morten Pedersen Toustrup (også kaldet Morten Tømmermand)** f. ca. 1747 død nov. 1810 (begr. 10. nov. på Snejbjerg kirkegård)
Gift 18. apr. 1784 i Brande kirke med **Anne Jensdatter (Østergård**) f. ca. 1755

Mortens mor **Anne Mortensdatter** f. ca. 1707 i Hesselbjerge, Thyregod , død 12.dec. 1770 i Sejerup, under Hastrup, Thyregod s. gift med **Peder Madsen** 17. mar. 1729

(hendes forældre **Sitzel** og **Morten Christensen** (f. i Givskov 1668 – far **Christen Mortensen)** blev trolovet 3.apr. 1701 og viet 27. juni i Give kirke**)**
Sitzel var datter af **Christen Lassen.**

Anne blev enke da Mortens far **Peder Madsen** døde da Morten var lille og hun giftede sig igen med Mads Pedersen og blev således stavnsbundet under godset Hastrup v. Brande.

Morten blev udlært snedker og i 1771 gav Anders Bagger, Hastrup ham fripas, til at videreuddanne sig i en købstad (København) – *se fripassets ordlyd senere.*

Da han kommer tilbage til Jylland, bor han først hos svogeren Troels Jørgensen, Store Sandfeld v. Brande – og herefter kommer han til Snejbjerg, hvor han i 1784 køber "Toustrup" på auktion. Hartkorn 5 tdr. 4 skp. 3 fjk. 2 alb.

Den 26. jun 1806 køber han gården "Kiersgård" i Snejbjerg af Poul Pedersen Huus
Og han sælger samtidig Toustrup til Johannes Nyboe.
Se skødet vedhæftetl

I 1808 køber han en ret og anpart i Snejbjerg kirke, følgelig mod at deltage i kirkens vedligeholdelse og afgifter.
(*se diverse handler)*
Meget af Mortens omgangskreds synes at være kendte hosekræmmere.

Da Morten døde i nov. 1810 skriver præsten: en meget sindig, forstandig og retskaffen mand.

Efter Mortens død sidder Ane med gården Kiersgaard og sønnen Peder Mortensen driver den åbenbart sammen med hende

M E N den 4. aug. 1815 da Ane er gået på besøg i Albæk og Morten arbejder ude i engen, så brænder gården – åbenbart efter brødbagning. *Se vedhæftede om "Social deroute efter gårdbrand"*

Det ser ud til, at gården bygges op igen og Ane overdrager den til Peder den 26. maj 1818 og der laves en aftægtskontrakt til hende, hvor hun sikres husværelse og underhold i hendes levetid.

Gården sælges for 1200 rdl, hvilket er 800 rdl. mindre end den blev købt for, men der er pengekrise og der har været statsbankerot i 1813, så måske er det derfor. Gården kan evt. også være mindre værd efter branden.

Aftægtskontrakten bliver åbenbart ikke overholdt og der holdes auktion over Kiærsgård den 15. nov. 1827 og gården bliver tilstået forligskommisær Tvede for 16 rbd. Og tienderne tilstået exm juris Tvede for 66 rbd. og Ane ender på fattiggården, hvordan det så går til, når hun har flere børn, der vel kunne hjælpe.
Inden det kommer så vidt er hun indtinget hos svigersønnen Ole Albek (gift med datteren Anne Mortensdatter) jfr. Snejbjerg fattigregnskaber. Hun er da 72 år og svagelig. Han skal have 1 Rdb i husleje fra Maidag til Nytårsdag 1837, og faar 1 Rbd som han skal anvende til Klæder for hende og aflægge regnskab for.
Desuden er sognets tildeling af naturalier til Ane: 1 tønde og 4 skæpper Rug, 1 Tønde Byg, 8 Pund Smør og 2 Rbd. i Ktpenge.

Efter hendes død i 1838 sælges hendes ting på auktion.

Det var barske forhold, og tiderne har nok ikke været gode for nogen.

Anne Jensdatter er datter af **Jens Pedersen** død før 1787 i Brande og **Sophie Enevoldsdatter** døbt 4. mar. 1731 Vesterdam i Thyregod. Død før marts 1802 i Brande sogn. De er viet 27. juni 1753 i Thyregod.

Sophie E's forældre er **Enevold Nielsen** f. ca. 1682 i Thyregod , han var kusk, fæstebonde og ladefoged - død apr. 1778, Baggeskjær, Herning s. begravet på Herning kirkegård 22. april 1778
Gift 13. jul 1720 i Thyregod kirke med **Hanne Pedersdatter** f. ca. 1693 i Pomphole, Thyregod. Død juni 1750, Vesterdam, Thyregod, begr. 14. jun. Thyregod.

(hendes far **Peder Pedersen Hoele** f. jan. 1666 i Pomphole og død mar. 1748, Fuglsang, Thyregod og begr. 13. mar. 1748 i Thyregod)
Peders forældre: **Peder Pedersøn Hoele** f. ca. 1630 og død ca. 1699 i Thyregod og **Johanne Pedersdatter** f. ca. 1643 og død maj 1718 i Thyregod.

(Enevolds forældre var. **Niels Kjærgaard** og **Mette Nielsdatter** f. ca. 1652 og død apr. 1732 på Kærgaard, Thyregod og begr. 20/4 1732 på Thyregod kirkegård.)

Marie Sofies søskende:

Lars Larsen f. 24/11 1837, Kokborg
Marie Sofie Larsen f. 29/1 1840 i Kokborg
Bertel Larsen f. 3/5 1842 i Kokborg
Søren Larsen f. 2/2 1848 i Brandlund
Johanne Larsen, f. 26/6 1851 I Brandlund

Kresten Larsen og Marie Sofie blev viet i Brande kirke den 7. april 1868. Forlovere var Lars Christian Larsen, (hendes far) Uhre Mark og Peder Larsen, (hans bror) Sandfeldbjerre.

De fik skøde på "Grangaard" den 23. juni 1868, tinglæst 4. sept. 1868 og den blev solgt 5. aug. 1881 – to år før hans død. *Hvor flyttede de hen? Var det p.gr.af sygdom?*

Grangård i 2006

Gården har matr.nr. 4m, Omvrå, Trællund, Sdr. Omme - Sdr. Karstoftvej 5

De fik 5 børn:

Lars Christensen Larsen, f. 30. dec. 1868 Omvrå Sdr. Omme – død 25. feb. 1874

Johan Kristian Bjerre Larsen f. 22. feb. 1871, Omvrå, Sdr. Omme. Død 13/6 1940.
I fkt. 1890 bor han hos sin morbror og dennes søn på en gård i Skærlund og er mælkekusk og tyende.
Gift 4/5 1898 med Ane Marie Jensen, f. 18/11 1869 død 1943.
(Abelone (Lone) i Brandes forældre) *Thomas og Axels bedsteforældre.*
De har gården Lundsgård, Uhre Kær – overtaget af svigersønnen Niels Topbjerg i 1937.

Mette Marie Larsen f. 30. aug. 1872, Gift Olsen – flyttet til Amerika – 3 sønner?
Disse sønner fik iflg: Axel ingen børn.
En af sønnerne trænede den løve som Metro Goldwyn Meyer har i logoet.

Lars Kristian Larsen f. 7. marts 1875. Død 24/8 1946.
I fkt. 1890 er han tyende hos en gårdmand på Skærlund Mark: Hans Damkjær Jensen
Gift 19/2 1901 med Kirsten Jensen. Han blev kaldt "Lars Kjesten", - hvad mon det fortæller om hende?
De boede Vesterkær, Uhre Kær.

Johannes Larsen, f. 3. aug. 1877 Frølund (Omvrå?), Sdr. Omme. Døbt i Sdr. Omme kirke den 30. sep, 1877. *– se senere.*

Kresten og Marie Sofie døde med et års mellemrum fra 4 børn, hvoraf den ældste var 12 - 13 år. Kresten døde den 28. nov. 1883 i Omvrå og er begravet 6. dec. 1883 på Blåhøj kirkegård og Marie Sofie døde 27. dec. 1884 i Blåhøj og er begravet 4. jan. 1885

Det må have været forfærdelige år for alle, og det fortælles i familien, at da gården og hele boet var på auktion, stod børnene hos naboen og græd, og det var der vel ikke meget at sige til.
Ifølge skiftet blev der 1859 Kr. til hvert barn. Dette blev sat i Overformynderiet, og det har vel været en god start på deres voksenliv.
Skifte og registrering af boet vedhæftes, og ifølge registreringen har de haft et pænt hjem og penge i banken, så det har ikke været helt ringe.

20. jan. 1885 ved Nørvang-Tørrild herreds skifteret foretages boet efter Christen Larsen og hustru Marie Sophie Larsen, Trælund. (Hun har siddet i uskiftet bo fra han døde)
Husmand Peder Larsen af Sandfeldbjerre, broder til den afdøde mand beskikket til værge for de 4 umyndige børn og med værgens samtykke og efter hans forslag blev husmand J Schjøtt af Skjerlund beskikket til bestyrer af boet (*han adopterer Johannes)*. Ligeledes var mødt afdøde kones bror husmand Bertel Larsen, Uhre Kjær , som erklærede sig fuldstændig tilfreds med den trufne ordning.
Boet er nøjagtigt optalt og det besluttes, at ejendommen skal sælges på auktion og løsøret bortsælges på offentlig auktion.
Ejendommen bliver solgt for 5025 Kr. og der kommer 1654 Kr ind for løsøret, hvilket må være fint, når man prøver at tælle vurderingspriserne sammen.

Johannes Larsen blev gift den 2. maj 1911 i Ravnstrup kirke med **Elisabeth Valborg Larsen** f. 29. april 1884 i Vrou, Fjends herr.

Johannes bliver efter forældrenes død adopteret af Johannes Schiødt og hans kone Kristiane – der selv har 3 større børn. De bor Skærlund Mark v. Brande og Johannes er konfirmeret i Brande kirke 1. søndag efter Mikkelsdag 1891 (4/10) – han fik gx i kundskab og mg. i opførsel

Fra Johannes skudsmålsbog

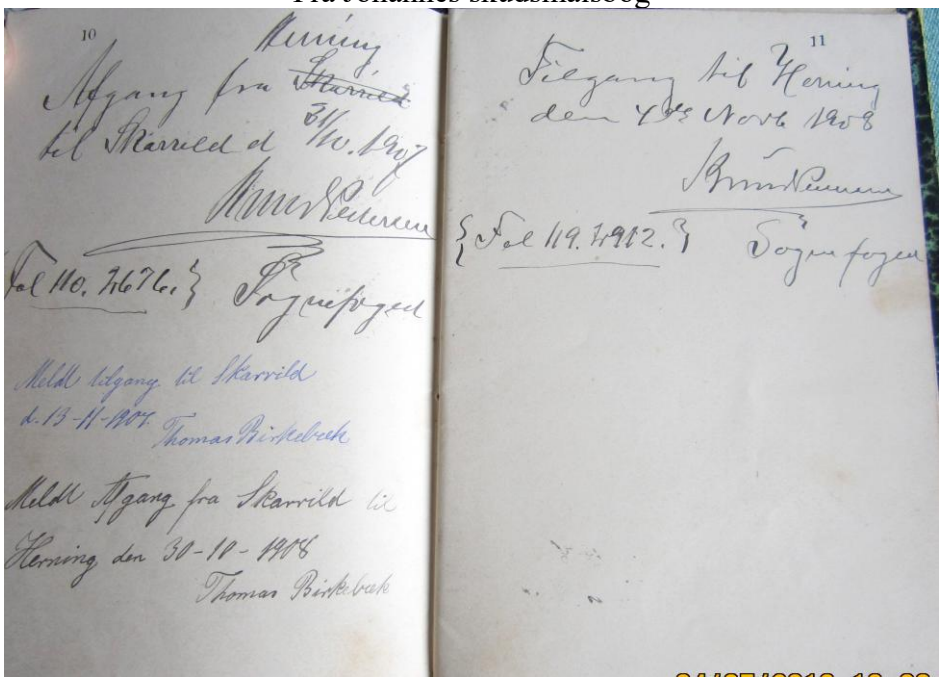

Den 29. mar. 1911 køber han matr.nr. 1b Holtbjerggaard af en P.Madsen (tingl. 2562). Den 30. jun. 1913 køber han matr.nr. 3-c, Herningholm og endelig 9/7 1936 matr.nr. 1-d Holtbjerg. I 1936 fraskilles matr.nr. 1-b til kolonihaver.

I Herning kaldte man Johannes for ”Den rig buun” - den rige bonde

Gården ligger på Silkeborgvej 101 i Herning. Da Ejnar flyttede hjem for at hjælpe sin far på gården blev der bygget til stuehuset, så det blev dobbelt så stort, så der blev plads til alle. Agnes og Ejnar

boede i den østre ende, Johannes og Elisabeth på 1. sal og Jens og ? boede i den vestre ende. Her boede Elisabeth alene som enke.

Elisabeth med hvidt forklæde v. gården

Den 25/6 1947 køber han 1/2 –delen af matr.nr 34 og 35, Herning købstads bygrunde – Det må vist være faster Ellens hus, der kommer til at ligge her.

Elisabeth var født 29. april 1884 Vrou Mark i Fjends herr. Og hun var kokkepige, da han blev gift med Johannes.
Hun havde en datter – Agnete - før hun blev gift. Adopteret af hendes bror Ole. En meget stor hemmelighed.
Hendes forældre var **Johan Thillemann Larsen** og **Kirsten Marie Kristensen**. Som unge flyttede de til Amerika, men kom hjem inden Elisabeth blev født. Hendes bror Ole er født på Brooklyn.

Johans far: **Ole Larsen** var dugemager og fra Kostræde ved Køng og moderen **Susanne Thillemann Johansdatter** og hun var af huggenotslægterne Deleuran/Honore (se denne)

Kirsten Maries forældre var **Peder Christian Christensen** og **Mette Marie Larsdatter** fra Romlund

---

Billede af den opbevaringskiste som Johannes brugte som ung karl.

Elisabeth og Johannes med Edith og Ejnar

Johannes og Elisabeth (hendes nevøer m.v. kalder hende moster Lisbeth) får tre børn:

Ejnar Emil Larsen f. 29. okt. 1911 i Herning

Edith Marie Larsen f. 28. feb. 1913 i Herning, død 26. nov. 1967
Edith boede I England under krigen, og flyttede derefter til Kastrup v. København.
Hendes forlovede, Leif Olsen ? blev dræbt ved en flyulykke kort efter krigen.
Hun blev i dec. 1956 gift med Ott Bagge i Disenhage v. Hammer i Norge. De blev dog skilt ret hurtigt.

Edith Larsen

Elisabeth og Johannes

Ellen Jensigne Kristine Larsen f. 5. jan 1919 i Herning. Gift 25. jun 1942 med Magnus Holdgaard Jensen f. 24. sep. 1916 i Bording – død 3. dec. 1986 i Herning.
De boede i det hus hendes far byggede på Silkeborgvej 79 i Herning.
De fik et barn: Torben Holdgaard Jensen f. 12. dec. 1955 i Herning
Ellen døde 31. december 2007 på plejehjemmet Vesterled i Herning.

Johannes og Ejnar på gårdspladsen

Johannes døde i Herning den 15. aug. 1951 og er begravet på Herning kirkegård. Derefter blev Elisabeth boende på gården til sin død den 3. jun. 1962. Hun er også begravet på Herning kirkegård.

Ejnar Emil Larsen blev døbt i Herning kirke den 10. dec. 1911 af provst Gøtche. Han voksede op i Herning og blev i 1931 soldat i Tønder 2. batt. 5. komp. I Haderslev

. I 1934 var han i Odense (Grønløkke). Så kom han i 1934 hjem og var medhjælper hos sin far, men i 1938 var han teglværksarbejder på Langvadbjerg i Snejbjerg og inden da var han blevet gift med Inger, men det må have været et ret kort ægteskab og det må have været i Snejbjerg, han mødte **Agnes** der også boede på Langvadbjerg, og også var gift – ca. 1935 - med en der hed Lean Nielsen. De blev skilt, og Agnes og Ejnar fik i 1938, den 22. maj en søn – **Jes Ove Larsen.**
Herefter flyttede de til Vejle, og her bor de i Østergade 10 den 18. apr. 1939
Den 10. august 1940 blev de gift på borgmesterkontoret i Vejle.
- og i 1939/40 kommer de tilbage til Herning og flytter ind på gården Silkeborgvej 101 i den østre ende af det store stuehus, hvor Ejnars forældre efter udvidelsen af huset boede på første sal.
Som enke flyttede Elisabeth ned i stueplan i den vestre ende.
Den 6. april 1945 får de en søn mere: Paul Erik Larsen.

Agnes Katrine Gabs Jensen er født den 22. aug. 1901 i Silkeborg, døbt i Silkeborg kirke den 6. sep. 1901. Hendes forældre og søskende flyttede til Skive og derefter til Herning. Hun boede hos forældrene i 1929 i Fynsgade 4 og i 1934 hos sin far samme sted.
Inden da var hun stuepige hos en grosserer Blichfelt i Charlottenlund og i 1923 på Hotel Eyde.
I en periode var hun indlagt på Krabbesholm i Skive fordi hun havde TB. – en meget frygtet sygdom dengang.

I 1960 solgte Ejnar Silkeborgvej 101 til Ernst Bareuther, og så købte de ”Vesterlund” , Lundhuse 5, Herning, der ligger på vejen mod Sunds.
Tidligere ejer var
PEDERSEN, OTTO MARINUS, Gdr., , Lund, Nybo, født i Gjelleruplund 16. 3. 1893
Matr nr. 3-k, 2-p og 1-z, Gjellerup

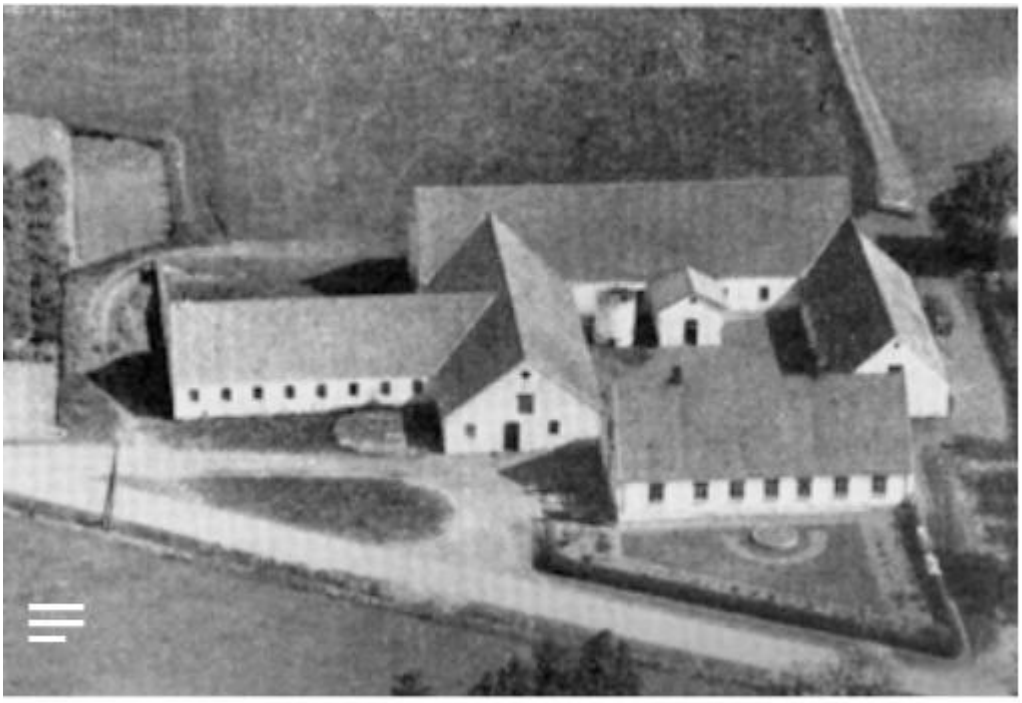

I 1975 overtog Paul gården og Ejner og Agnes flyttede i lejlighed i Holmparken i Herning, men Ejnar fortsatte med at hjælpe Paul på gården.

Gården omkring den tid hvor Paul overtog den. Bemærk alle minkhallerne.

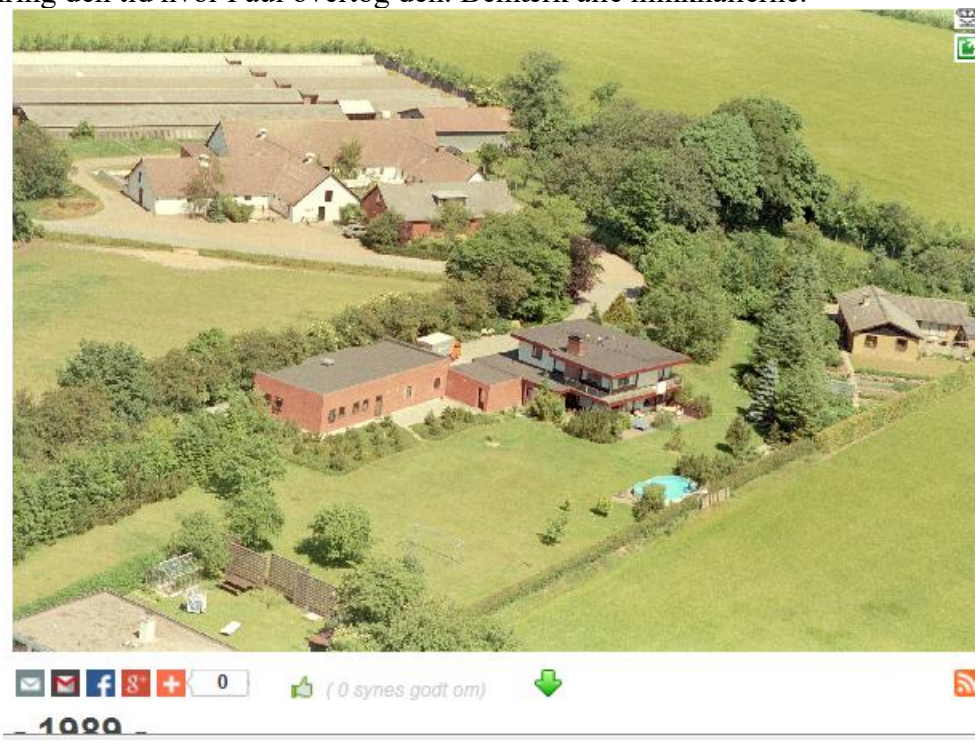

Agnes døde 21. juli 1982 og er begravet på Herning kirkegård, og Ejnar døde 11. august 1985 i Herning og er begravet samme sted.

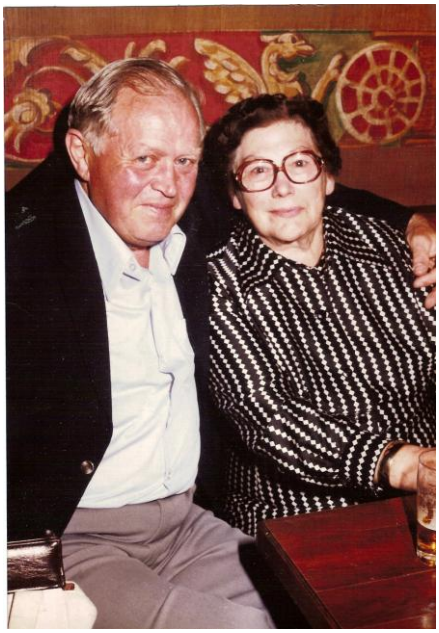

Agnes og Ejnar

Se også Elisabeth Larsen og fam. Gabs

Aaret 1894 d. 11. Septbr. Blev Nørvang Tørrild Herreds Skifteret sat på den Boet efter Laur Christian Larsen tilhørende Gaard i Branduhre og betjent af dennes Skifteforvalter F. Jensen i Overværelse af P.Olsen, Vejle og Aug. Pedersen, Sandfeld hvor de fremlagde? Dødsboet efter

Husm. Laur Christian Larsen af Branduhre.

Arvingerne vare mødte, navnlig Enken Ane Johanne Bertelsen med antagen lavværge . N. Christensen , Arvad og fællesbørnene Bertel Larsen og Søren Larsen samt dattersønnen Christian Larsen, Sandfeldbjerre, Laur. Larsen, Flø samt værgen for den umyndige Johannes Larsen , Aftægtsmand Peder Larsen, Sandfeldbjerre der er for beskikket til kurator for de Mindreaarige og til tilsynsværge for den fraværende Marie Sophie Larsen (skal der måske stå Mette Marie, der er i USA)

Konditionerne fremlagdes og vedtoges
Boet udsat ? Skifteretten slut.

F. Jensen Ane Johanne Bertelsen Niels Christensen
Peder Larsen Søren Larsen Bertel Larsen
m.f.P
Johan Kristjan Larsen
Lars Kristensen Larsen Aug. Petersen

S.D. blev Skifteretten igen sat paa samme Sted med samme Skifteforvalter og Vidner hvor de fremlagde Boet efter
Husm. Lars Christian Larsen, Branduhre

Skifteforvalteren bemyndiged at ved den i dag over Boet afholdte Auktion blev Arvingen Bertel Larsen højst bydende med 4125 K og med Niels Christensen af Arvad og Gaardejer Otto Christen Jensen-Petersminde som indskyderkautionister? .Dette Laan blev approberet. Dets Beløb som efter kautionen skulle betales i dag i afdrag paa kjøbesummen 500 K,, blev kontant betalt.

Det medtages og anerkjendes at det Beløb som Arvingen Søren Larsen har modtaget af sin afdød Fader 800 k skal betragtes som Vederlag for ydet mangeaarigt arbejde.. Det bemærkes, at Smed Laurits Møller, Uhre Kjær skylder Boet et Beløb og da Møller i dag har fremlagt opgørelse af denne Gjæld hvorefter hans Skyld til Boet er 67 K 75 ø blev dette godkjendt af arvingerne

Bertel Larsen opgav at have til gode for Arbejde og udlæg et beløb af 100 K 72 ø Denne Regning anerkjendes og det blev vedtaget at dette beløb nu maa gaa i Afdrag paa de 500 K som skal betales i Afdrag paa Kjøbesummen

Martin Christensen af Branduhre var tilstede og opgav at have til gode her? 3K 75ø Regningen anerkendes. Beløbet udbetales.

Endvidere bemærkedes at Lars Christen Larsen af Karstoft har til gode for arbejde for 16 Dage 24K. Anerkendes. Beløbet udbetales

Arvingerne begjærede derpaa Boet extraderet til privat Skifte og Deling og da Skifteforvalter intet fandt at bemærke herom, skete Extradition paa begjært Maade. Skiftehandlingen ville saaledes? blive bemyndiget? ved de underskrifter for protokollen indførte. .

Anvisning for modtagelsen af Rede Beholdning og Penge gaves derefter. Skiftet slut.

F. Jensen	Bertel Larsen	Søren Larsen
	Mfp	mfp

Niels Christensen Ane Johanne Bertelsen

Johan Kristjan Larsen Aug. Petersen
Lars Kristensen Larsen
Peder Larsen Peter Olesen

Aar 1895 den 12. August have undertegnede afholdt privat skifte efter Husmand Lars-Christian Larsen, Branduhre, 13/8 94 i henhold til Nørvang-Tørrild Herreds Skifteret overdragelse af 11. sept 1894. I henhold til opgivende til Skifteprotokollen ere afdødes Arvinger følgende:
1) Enken Johanne Ane Bertelsen, Branduhre, samt hendes børn af Ægteskabet, nemlig
2) Bertel Larsen af Branduhre, fuldmyndig
3) Marie Sofie Larsen, død og efterladende følgende Børn: a) Christian Lasen, 24 Aar, b) Mette Marie Larsen. 23 Aar, c) Lars Larsen, 21 Aar, d) Johannes Larsen, 18 Aar
3) Søren Laursen, Karstoft Hede, fuldmyndig.
Som Kurator for de Mindreaarige har Skifteretten beskikket aftægtsmand Peder Larsen, Sandfeeldbjerre. I henhold til den til Skifteprotokollen opgivne og af Boets Vedkommende godkendte Status bestaar Boet af følgende:

Indtægt

Købesummen for den faste Ejendom, matr.nr. 33 af Uhre	4125 Kr. 00 Øre	
Løsøreauctions Provenuet		1352 ” 96 ”
Indestaaende i Herning Sparekasse		3922 ” 85 ”
Tilgodehavende hos Aug. Pedersen, Sandfeld	300 ” 00 ”	
do Smed Lauritz Møller, Uhre Kjær		67 ” 75 ”
Renter af Købesummen 41 kr. + 46.75		87 ” 75 ”
do af Aug. Pedersen, Sandfeld til 11/8 – 95	14 ” 00 ”	
		9870 ” 31 ”

Udgifter

Bertel Larsen efter regning for Begravelse	110 Kr. 72 Øre	
Marius Christensen, Branduhre for Tag		3 ” 75 ”
Lars Chr. Larsen, Karstoft for arbejde		24 ”
omkostninger vedr. den faste Ejendom	88 ” 82 ”	
N. Christensen, Arevad for omkostninger til Auction		20 ” 12 ”
Registrering med befordring	34 ”	
Fru Jensens regning Regning med Udgifter	70 ”	
Erik Pedersen, Uhre		9 ”
Bertel Larsen, Udlæg til Kirketiende		25 ”
Søren Chr. Sørensen, ”Laulund”, Branduhre	4 ” 50 ”	
Udslettelse af Obligation fra Bertel Larsen	3 ” 13 ”	
Omkostninger ved Berigtigelse af ældre Adkomster	20 ” 00 ”	
Juridisk Assistance ved Boets Behandling	40 ” 00 ”	
Skifteomkostninger		
Iflg. Lov af 30/11 – 74 § 3 b 2 1/6 % af Massen 9870,31 kr.		16 ” 42 ”
” ” ¼ % af Beholdn.		

9425,60 kr. 23 ” 63 ” 468 ” 34 ”

Igen 9.401 ” 97 ”

Heraf tager Enkel halvdelen som Ejendom med 4.700 ” 98½ ”

gaar 1% i Arveafgift med 47 ” 01 ”

Resten 4.653 ” 97½ ”

Udloddes saaledes

Enken Ane Johanne Bertelsen, Arv ¼ 1163 ” 49 3/8 ”

Bertel Larsen 1163 ” 49 3/8 ”

Marie Sofie Larsen, død og efterlader

Christian Larsen 290 kr. 87 11/32 Øre

Mette Marie Larsen 290 ” 87 11/32 ”

Lars Larsen 290 ” 87 11/32 ”

Johannes Larsen 290 ” 87 11/32 ” 1163 ” 49 3/8

Søren Larsen 1163 ” 49 3/8 4.653 ” 97½ ”

Med denne Repartition erklærede samtlige Arvinger som være nærværende – de mindreaarige med Kurator – sig tilfredse, og de kvitterede ved deres Underskrift tillige for Modtagelsen af de dem efter nærværende Repartition tilkommende Beløb, ligesom for at de med de dem udbetalte Beløb have modtaget alt, hvad der kan tilkomme dem i Boet efter Afdøde Lars Christian Larsen af Branduhre, saavel i Arv som efter anden Skyldgrund. Boet sluttet.

Brande den 12. August 1895 Lars Kr. Larsen

Ane Johanne Bertelsen Bertel Larsen Johan Kr. Larsen Johannes Larsen

m.f.p. Niels Christensen Søren Larsen som Kurator for

Joh.K.Larsen, L.K.Larsen, Johs. Larsen og Mette Marie Larsen: Peder Larsen

Til Vitterlighed

Jensen Aug.Pedersen

Godkende: Nørvang, Tørrild Herreds Skifteret, 12. Aug. 1895 Lange?

Aar 1833 den 30.te Marts mødte cunstitueret Fuldmægtig Olsen for Skifteforvalteren i hans forfald ved en Auctions Afholdelse i Stervboet efter afgangen Gaardmand Bertel Sørensen Askjær, Nørre Hindskov, Thyregod sogn, for at tage ? ? Eiendele under behandling med Registrering og

Vurdering til Skifte og Deling imellem Enken Fikke Mortens Datter og hendes med den Afdød auled børn, der er

1. en Søn Søren 21½ Aar, 2. en Dito Christen 13 Aar, en Do An. Severin 9 Aar, (An betyde Anders) og 4 en Dater Ane Johanne 23 Aar gl.

Enken med Laugværge Matthias Andreasen af Hindskou var tilstede og som Kurator for den Mindreaarige og for de Umyndige mødte deres farbroder, Gaardmand Søren Christensen af Hesselbjerre. I Overværelse af disse personer blev boets Ejendele Registrerede og ???? sognefoged Christian Christensen af Dørken vurderet som følger

1. et bord 2 8 sk.
2. en lille dragkiste 1 - -
3. en gl. klædekiste 1 8
4. en gl. Egedragkiste 4 ca.?
5. lav gl. Stol ??? 3
6. Et Stueuhr m.v. 2 1

Transport 8 2

7. en Kobberkedel 6 - - Sølv
8. nogle Trækar 2 4
9. Et Strygejern m.m. 1 2
10. En Spinderok m.m. 5 12
11. En Jerngryde m.m. 1 1 12
12. nogle Leer og Steenkar m.m. 4 6
13. En Ildklem m.m. 2 16
14. En Jernpand 1 16
15. En Sengeklæder 5 3
16. En do do 4 -
17. En Ladvogn og en Plov 7 -
18. En Harve med flere Gaard og aulingsredskaber 3 2 12
19. To Stude 22 - -
20. En mindre do 6
21. En graa? Koe 12
22. En graabroget Do 16
23. En gl. sort Do. 16
24. En Quie 8

25. Ni Faarhøveder 9

118 3 14

Mere Løsøre var boet ikke eiende. Dernæst blev Stervbogaarden mod underhørende Eiendome og Tiende af Hartkorn
1 Td 6 Skpr 1 3/6 Alb, som De Afdøde eiede ifølge Skjøde af 21. Oktober 1808, tinglyst 3. November 1809, ansat og vurderet til 250,00 rd Sølv. Man forsikkrede de Vedkommende at boet ei var eiende idet de erklærede sig tilfreds med Vurderingen. Derimod anmeldte Enken følgende paa Boet hvilende Gjæld.

1 Til Søren Christensen af Hesselbjerre efter Obligation Kapital?	220.00 4 f	
2. Resterende Renter deraf, cirka		16
3. De Resterende Skater? vurderet		21 3 14
4. Til Jens Jensen i Thyregod	7 4	
5. Knud Knudsen i Hindskow	2	
6. Jacob Godtfredsen i Thyregod		2
7. Mathias Andresen i Hindskov	2	
I alt		271 5 14

Imod Rigtigheden af disse Gjældsposter blev intet Indvendt. Enken erklærede, at hun til fordeel for børnene , og i Haab om bedre Kaar vilde paa broderlod og paa opfordring betale Skiftets bekostning, ligesom hun ogsaa vi overtage sig Boets Gjæld i alt imod at boet extraderer hende til Eiermand.
Hermed var saavel den mindreaarige Søn, som vægen tilfreds, og da samtlige vedkommende begjærede Skiftet i henhold til Forstaaende sluttet i dag, saa blev det dertil optaget og opgjort saaledes:

Indtægten er i alt		368 5 14
og Udgiften derimod		271 5 14
altsaa i behold	97 rd Sølv	

Hvilken beholdning blev deelt imellem Enken og børnene helt saaledes

Enken det halve med		48 rd 3 f
Sønnen Søren	13 5 2 2/4	
Sønnen Chresten		13 5 2 2/4
Sønnen An.Severin		13 5 2 2/4
Dateren Ane Johanne		6 5 9 1/7
Balance		97 rd Sølv

Da disse Arvelodder ere hver for sig under 20 rd Sølv saa kan samme ei vedkomme Overformynderiet, men bliver af Moderen forsaavidt de Umyndige angaar under Værgens opsyn at anvende dem til Gaun og Bedste og den mindreaarige Søn med Kurator sørger selv for at erholde sin Lod udbetalt . – I øvrigt lovede Enken at besørge hendes umyndige Sønner opdraget efter bedste Evne og hvad i særdeleshed den yngste af disse nemlig hvad An Severin betræffer, der eftersom han er meget svagelig af helbred , lovede hun endvideer at drage Omsorg for i Tilfælde hun skulde afhænde sin Gaard, bliver Fikke lyst? ophold i samme.

Skiftets bekostninger bliver at beregne saaledes:

a. Salarium			4 rd Sølv	
b. beskrivelsen	1	- 4		
c. bekræftelsen		5		
D. Justitsfondet	1	1 1		
e. Registreringscontoiret			1	2
f. Statskassen			1	10
g. stemplet Papir		4		
h. Taxionscontoiret			1	
			10 1	15

Saaledes blev Skiftet sluttet og Boet Enken etraderet til fri Raadighed, samt det Passerede med Underskrift stadfæstet.

Olin Fikke Mortensdatter Som Laugsværge
m.f.p. Andreas Mathisen
Som Vurderingsmand under vores Ed,
saa sandt Gud og hans Hellige Ord

Som mindreaarig Søn
A. Kartborg Søren christensen

Jes' farmor Elisabeth Valborg Larsen.

Mange oplysninger fra Lars Deleuran.

Det viser sig, at Elisabeths familie stammer fra huguenotterne, der kom til Danmark for at dyrke tobak til kong Frederik den 4.
De var flygtet fra Frankrig på grund af deres tro, og havde boet i Tyskland, og derfra kom de til Danmark. Se det vedhæftede materiale, der fortæller deres historie.

En af siderne i hendes slægt er **familien Deleuran**:

Michel Deleuran 0839 - blev født i Calais ca. 1636/37, flygtede til Tyskland og døde før febr. 1667 i Frankenheim i Phalz og begr. i Mannheim.
Han var gift med 0840- **Esther Devantier** også født i Calais ca. 1640. Hun blev gift i 1656 i Palatinate (Phalz).
I en oversigt over familiefædre i 1665 fra den franske menighed i Mannheim, boede Michel i byens 4. kvarter. Derefter står Esther som enke. I 1676 giftede hun sig med Chretien Collier, og de to familier fulgtes ad til Bergholz i Brandenburg og senere Fredericia.

Michel og Esther fik børnene:
Jeanne Deleuran i 1659 – Marie Deleuran i 166? Og **Pierre Deleuran –** 0824. født 6. febr. 1667 i Friesenheim , og død 1. jan. 1723 i Bergholz , Brandenburg

---

Pierre D. blev gift med **Esther Hurtienne –** 0825, der var født i Calais i 1668 som datter af **Louis Hurtienne –** 0826 **og Margueritte Belli –** 0827.

De blev viet 9. febr. 1693 i Bergholz. Esther døde 27. april 1742 i Bergholz

De havde følgende børn: Pierre – Abraham – David – Jacques – **Jean** – Isaac – Esther.

Huguenotkorset

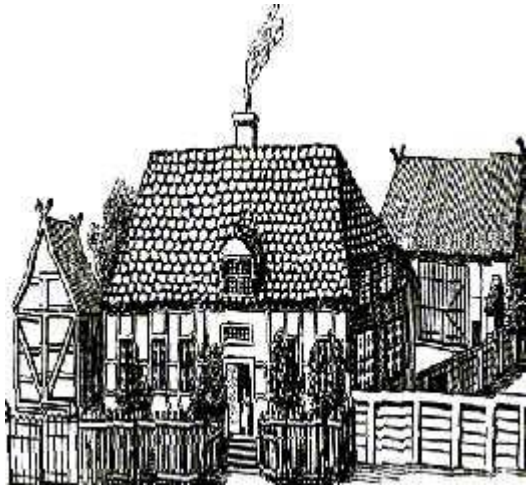

Præstegård i Bergholz

Jean Deleuran – 682 - er født 12. nov. 1702 i Bergholz, og døbt 7 dage senere. Huguenotterne levede i en koloni i Bergholz.
Han fik borgerskab i Fredericia 24. april 1721, så da er han nok lige ankommet, og han blev gift med **Anna Dufresne –** 721, der er født i 1722 og datter af **Dominique Dufresne –** 773 og **Marguerite Andre -** 774. De blev gift i 2. nov. 1746 i Fr.cia

(Han var tidligere gift med Anne LeBlond og Marie Labove og disse vielser er også i Fr.cia. Han fik 6 børn med Le Blond og 2 med Labove)

Omkring 1720 blev flere huguenotfamilier inviteret af Frederik den 4. til at komme til Danmark, for at dyrke tobak til kongen. De fik lov til selv at finde det sted i Danmark, der var bedst egnet, og valget faldt på Fredericia. De var bl.a. lokket af at blive skattefri i en periode.
Læs evt. Alfred Jeppesens: Kongens kolonister.

Jean var tobaksplantør, og han giftede (Anne Labove) sig til et hus i Kongensgade 74 i Fredericia (huset er i 1918 flyttet til Hvidbjerg (et sommerhusområde) og hedder Hvidbjerghus.. I 1743 betalte han en kopskat på 4 Rd., og han havde to heste. I 1748 betegnes han som fattig.
Det er ikke de samme husnumre i dag.

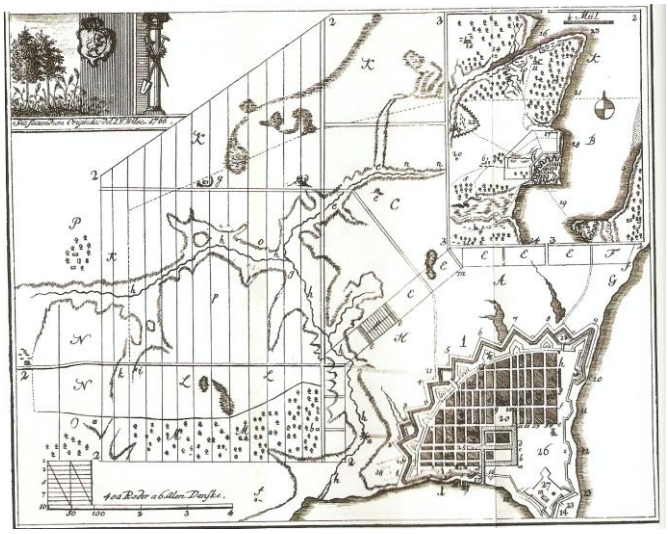

De første huguenotter i Fredericia fik tildelt en haveplads, hvor man kunne dyrke grøntsager. Se ovenstående tegning af Fr.cia.

De fik følgende børn: Anne – **Jean** – Abraham – Esther – Isaac – Cathrine – David.

- så han var far til 15 børn.

Jean døde 1. sept. 1782 i Fr.cia. og Anne den 31. juli 1760 også Fr.cia.

Jean Deleuran . 038 med samme navn som sin far, blev født i Fr.cia d. 22. febr. 1749. Han blev gift i Fr.cia den 14. nov. 1776 med **Elisabeth Honore** – 039 i Den reformerte Kirke i Fredericia.

Kirken blev indviet i 1767, og før den havde menigheden en bindingsværks kirke.

Elisabeth var datter af **Pierre Honore** – 0683, f. ca. 1711 i Gramzow i Brandeburg, Tyskland. Han kom også til Fr.cia og blev den 22. maj 1735 gift med **Judith Feut** – 0684, f. 1708 i Gramzow, som datter af **Etienne Feut –** 0685 og **Anne Conradt –** 0686
Foruden Elisabeth havde Pierre og Judith følgende børn: Susanne – Marie – Susanne – Cathrine – Pierre – Jean.

Judith døde 10. juni 1813 og Pierre den 22. jan. 1764 i Fredericia.

Pierre Honores forældre var **Pierre Honore –** 0687 f. 1686 i Mons, Hainaut, Belgien Der blev gift 21. okt. 1706 med **Marie Desmarets** – 0688 f. 1687 i Bagemühl, Brandenborg. De kom til Fr.cia. i 1720 som nogle af de første.
Pierre døde 16. okt. 1765 i og Marie den. 7. marts 1763, begge i Fr.cia.

De havde børnene Marie – Pierre – Susanne – Isaac – Jacob – Jean – Catherine – Jaques

---

Pierres forældre er **Pierre Honore** - 0692 f. ca. 1654 i Mons, Belgien og **Elisabeth Suppli –** 0693 f. ca. 1658

Det må være svært med det samme navn i flere generationer i familien.

I 1760 blev Hans de Hoffmann borgmester i Fredericia, og han ville etablere en tekstilfabrik i byen, så byens små avlsbrugere kunne få en vinterindtægt. Hun udbød aktier og allerede året efter kom der en tekstilfabrik på hjørnet af Jyllandsgade og Prinsessegade. Fabrikken kom til at beskæftige 2 – 300 spindere, hvoraf de fleste nok har arbejdet hjemme ved deres egne spinderokke.

Linnedvæver

Det gik noget op og ned med fabrikkerne i byen fordi kvaliteten af stofferne ikke var for god.
I 1787 blev dugmanufakturet på Blågård i Kbh. flyttet til Fredericia, hvor man overtog to store stalde fra militæret . Kvaliteten blev bedre og der blev produceret meget.
I 1812 kom der et farveri til og da var man oppe på 20 væve og 122 arbejdere, hvoraf en del kvinder og børn.
På det tidspunkt ejede Bertel Bruun fabrikken, og da der var problemer med at få vand nok til at få valket klædet, så købte han Asmild kloster med to møller, og flyttede produktionen derop, og det blev til Bruunshåb, hvor anerne flyttede med.
Bruun er noget fortørnet over de danske arbejderes lønkrav. For de vil ikke nøjes med den tarvelige føde og bekvemmelighed som der findes på fabrikker i udlandet. De danske arbejdere har ikke lyst til fabriksarbejde, og han mener, at det nok først bliver bedre når nøden driver dem til at arbejde på fabrik. Så han har nok været glad for huegeonotterne, der måske var nøjsomme.

Købmand Bruun startede en tobaksfabrik i 1779 på hjørnet af Danmarksgade og Vendersgade, og det satte skub i afsætningen af tobakken. I 1785 købte man 33000 pund udenlandsk tobak og 98000 pund indenlandsk tobak.

V – bondetobak, H – virginia

tobakshus I Fr.cia. til tørring af tobak

I 1790 var der ca. 40 ansatte og der blev produceret 101000 pund tobak. Og man fik en god støtte til produktionen fra Kommercekollegiet.
I 1814 var der 20 "oldinge" og 20 børn ansat, og der blev lavet røg- og pibetobak, snus og skråtobak.

Tilbage til Jean Deleuran og Elisabeth Honore. Elisabeth var født 1747 i Fr.cia og de fik børnene Pierre – Anne – Jean – Judith – **Elisabeth** – Abraham

Jean døde i Fr.cia den 10. maj 1826 og Elisabeth den 10. juni 1813 i Fr.cia.

I 1783 er der et kæmpe vulkanudbrud på Island - Laki – og det bevirkede at Europa og Nordamerika fik de koldeste vintre, der nogensinde er registreret

Datteren **Elisabeth Deleuran –** 035, er født 18. sept. 1785 i Fr.cia og mødte en ung mand, **Johan Thillemann** – 034, som sikkert ikke er huguenot, men han kommer fra Tyskland – fra Hilden syd for Köln, i hertugdømmet Berg, hvor han er født 21. maj 1780. Han er dugemagersvend og søn af **Johan Caspar Thillemann -** 036 og født 1728 i Benrath, Tyskland (død 26. april 1800 i Hilden, Düsseldorf, Ty.) og gift den 9. sept. 1759 i Hilden med **Marie Cathrine Strümpfer** – 037.

De bliver gift i Fr.cia den 8. maj 1805, og der skulle en attest til for at bevidne, at han ikke havde været gift før.
De får de første 9 børn i Fr.cia. Så flytter de til Asmild v. Viborg omkring 1820-23. Her har en købmand og skibsreder fra Fredericia – Bertel Bruun – bygget en stor klædefabrik – Bruuns fabrikker, der var drevet af en vandmølle. Her er de nok blevet lovet arbejde og her er også arbejderboliger, men det har da været hårdt arbejde, for arbejdstiden var fra 5 morgen til 8 aften, men sådan var det vel alle vegne dengang. Her i Asmild fik de endnu to børn.

....

Fig. 2: Det ældste eksisterende billede af Bruunshaab som formodes at være fra 1828.Den dårlige kvalitet skyldes at billedet er fundet paa en porcelæns kaffekop fra den Kongelige porcellainsfabrik, som Johan-nes Ivar fik lavet i 1829

Børnene hedder: Elisabeth – Marie Chatrine – Hans –Peter Joseph – Judith – Anne – Johan – Hans - **Susanne** – Cathrine

Asmild er et meget smukt sted, lige uden for Viborg, med de store søer, og en gammel kirke.

Hvad egnens fastboende bønder har tænkt om de mange fremmede, kan vi kun gætte om. På klædefabrikken arbejdede der mange børn ved spindemaskinerne, og derfor havde fabrikant Bruun et lille problem med børnenes skolegang. Sognets eneste skole lå i Overlund, men Bruun så gerne, at de små purke arbejdede mest muligt på fabrikken frem for at spilde tiden på den lange skolevej. Han satte sig derfor ned på sit kontor en efterårsdag i 1827 og skrev et brev til skolekommissionen og foreslog, at de børn, der arbejdede på fabrikken, kunne komme til at gå i skole i Bruunshåb.

Som begrundelse angav han, at den lange skolevej sled unødigt på børnenes træskosåler. I stedet tilbød Bruun selv at betale for undervisningen, mod at han fik lov at bestemme undervisningstiden helt som han fandt det praktisk. Det tilbud passede sognerådet udmærket, og dermed var fabriksskolen i Bruunshåb en realitet. Undervisningen på skolen var elendig i mange år.

En mand ved navn Jens Christian Andersen fortæller i sine erindringer om forholdene i 1840'erne: "I seks år indtil 14-års alderen arbejdede jeg ligesom fabriksarbejdernes øvrige børn på fabrikken. Det var en lang arbejdsdag. Fra kl. 5 om morgenen til kl. 7 om aften. Daglønnen var 12 sk. (ca. 25 øre). Skoleundervisning fik vi 3 aftener om ugen i et lille tarveligt rum nede på fabrikken. Vi undervistes af forskellige unge mennesker, der læste til eksamen inde i Viborg.

I lang tid havde vi en skriverkarl fra kæmnerkontoret. Han var ikke stort klogere end vi andre." Ved de årlige besøg af provsten og skolekommissionen fik Fabriksskolen I Bruunshåb da også dumpekarakter år efter år. Vi skal helt frem til slutningen af 1800-årene, før forholdene blev bedre.

Johan dør i Asmild 17. okt. 1846 og Elizabeth den 19. maj 1847, og begge er begravet på kirkegården her.

Asmild kirke fra 1300 årene

Deres datter Susanne benævnes **Susanne Thillemann Johansdatter** – 029, er født 6. april 1823 i Asmild, og døbt allerede den 13. april. Hun blev vaccineret 6. juli 1829, og dette bliver ført i kirkebogen, for eller kan man ikke blive gift.

Og gift blev hun, for der var kommet en ung dukmagersvend - **Ole Larsen** – 028(f. 23. juli 1812 i Kostræde, Køng) til Asmild og ham blev hun gift med den 28. februar 1846 i Asmild kirke.

Ole Larsen kom fra Køng på Sjælland, (læs om industrieventyret Køng nederst.)hvor han havde været væverlærling i Køng hørinstituts heglehus. Her arbejdede en fra Viborg, så det er nok fra ham, at Ole har hørt om Bruunshåb, og følt at der måtte han prøve at søge arbejde.
Han var indskrevet i lægdsrullen for 2. sjæll. Dist. Præstø.

De fik 8 børn: Laurits – **Johan** – Ejler Ditlev – Elisabeth Voldborg – Peter Thyge – Frederik Christian – Engel Berta og Elisabeth Voldborg (den forrige E. blev kun 7 år). I øvrigt døde mindst 4 af børnene som små.

I 1848 og måske før boede de i Tapdrup, det må være der Bruunshåb ligger, under Asmild sogn.

Oles forældre er **Lars Olsen Svan** – 032 født ca. 1773, Kostræde, Køng og **Voldborg Olsdatter** – 033, f. ca. 1782 i Kostræde, Køng. De blev viet i Køng kirke før 1812. (kirkebogen er brændt)

Kirken i Køng

Lars står i lægdsrullen under 2. sjæll. Vordingborg, lægd 20. I 1801 benævnes han rytter, og senere husmand
Lars dør 4. maj 1832 i Kostræde og begraves i Køng, og Voldborg sidder i uskiftet bo. Derefter har Voldborg i 1834 fkt. ingen af sønnerne hjemme, men der bor to almissebørn hos hende samt en enke med børn, så det har hun vel tjent lidt penge på.

I 1840 er hun husmandsenke og lever af sin jordlod. Hans og Peter bor hjemme. Hans er hjulmand, og der bor også en lærling Otte Andreasen. I 1845 er hun enke med hus og husholderske for Hans
Hun døde 22. marts 1874 og begraves i Køng den 28. marts. Det var mange år hun levede som enke, og det ser ikke ud til, at der er et skifte efter hende.

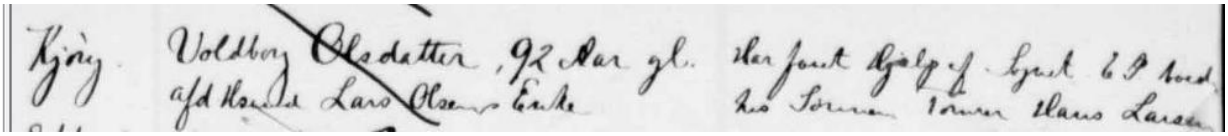

Dødsanmeldelse : Præstø, bl. juristd. Vordingb. søndre

Voldborgs mor hed **Maren Jensdatter –** 1275, og var født ca. 1754 i Køng og hun havde også en datter, der hed Ane. Maren blev enke i 1787

Industrieventyret Køng.

Hele historien om Køng starter med en 14 årig dreng Niels Bertelsen, der var født på en fæstegård i Rydbjerg sogn i Salling. Og dengang skulle drengene væk fra gården inden de blev 14 år, hvis de ikke skulle være fæstere, og det syntes Niels far ikke at Niels og hans bror Christen skulle, så de blev sendt til Ålborg til deres morbror, der havde en købmandsgård. Her gik de i skole og kom i lære. Christen endte som storkøbmand i Ålborg og Niels flyttede til København, hvor han drev handel. I 1753 blev han grosserer og senere både etatsråd og konferensråd, så det gik ham godt og han tog navnet Ryberg. Efterhånden drev han udenrigshandel, tegnede forsikringer (søassurancer) bank og rederivirksomhed. Han købte ejendomme og godser, bl. a i 1774 Øbjerggård i Køng.
Her startede han med høravl, og hørberedning. Et blegeri og væveri, og man begyndte at undervise i spin i 1778 og i 1780 blev der oprettet en spindeskole, hvor børn og unge kunne lære håndværket
Hørren blev plukket, lagt i dammen nogen tid, tørret og bleget
Det fortælles at der i 1782 var 36piger mellem 4 og 10 år på spindeskolen.

Ole arbejdede på den fabrik, som købmanden Niels Ryberg startede i 1780. Der var væveri, spindeskoler og hegleri (klargøring af hør), og der var beskæftiget 53 vævere, 9 heglere, 14 spolere og 370 spindere ude i byen, så det har været en god ting for Køng og omegn, at der var brug for arbejdskraft her, og lærreds- og drejelsfabrikken gav en godt bidrag til familien underhold, og mange indsidderkoner m.v. sad hjemme og arbejdede ved spinderokken, og når man blev gammel og ikke kunne klare sig, kunne man flytte ind på hospitalet, der blev bygget i 1793, her fik man en stue, køkken og spisekammer. De fik understøttelse og begravelseshjælp. Der var også opholdsstue og et hospital, hvis man blev rigtig syg

Når man læser følgende, får man et lille indtryk af forholdene på fabrikken:

1) Arbejdstiden var ca. 14 timer daglig
2) Både arbejderne og deres familie havde fri medicin og lægehjælp
3) De fastlønnede fik udbetalt løn i sygdomsperioder
4) Hospitalsophold er i mindst et tilfælde betalt af fabrikken
5) Der udbetales begravelseshjælp
6) Lønnen blev i 1834 nedsat med 25% og kom dermed ned på laveste daglejerløn.

En historiker har set på skifteprotokoller og fundet ud af at de fleste hjem bestod af: 1 fyrrebord,med tre stole, 1 eller 2 omhængssenge med dyner, puder og lagner, 1 fyrrekiste, meget ofte en pyramide (en trekanthylde), ret ofte et spejl og somme tider et ur. Desuden skiftende mængder af klæder og køkkengrej.

Og det med Staten, var noget frygteligt noget, for da Danmark i 1807 blev overfaldet af englænderne, blev der blokade af farvandene, så skibsfarten standsede, udenrigshandelen ophørte og kreditterne blev umulige. Desuden forlangte Staten at de store handelshuse skulle låne Staten penge,, og derefter lånte Staten igen penge og så gik Staten bankerot i 1813 . Kornpriserne faldt i 1819 og så endte det med at Ryberg gik fallit i 1820, og Staten overtog bl.a. Fabrikken i Køng

> I 1836 solgte staten fabrikken og den blev i 1852 flyttet til Vintersbølle i nærheden af Vordingborg

---

Ole og Susannes søn **Johan Tillemann Larsen** – 026, f. 20. juli 1848 i Tapdrup, Asmild og døbt 3. sept. i Asmild kirke. Han blev gift den 13. febr. 1880 i Fiskbæk kirke med **Kirsten Marie Kristensen**, der er f. 6. juli 1858 i Revn, Taarup, Fjends

Han var boelsmand, og i 1880 besluttede de at rejse til Amerika. De slog sig ned i Brooklyn, og der blev deres ældste søn Ole født, men det må alligevel ikke have været lykken, for de rejste hjem igen – sandsynligvis inden det næste barn blev født

Johan Tillemann Larsen og Kirsten Marie Christensen

De boede så på Vroue mark . I 1888 bor de i Ravnstrup, hvor de byggede hus. Det er et gammelt rødt hus, der ligger ved 9 km.-stenen vest for Viborg.
I 2010 besøgte vi stedet, og huset lå der, og var tomt og forladt. Når man kom ind i huset, så var der køkken og små beboelsesrum til højre og til venstre havde der været plads til to køer og nogle grise. Der var høloft over med lem.
Der var bygget en stald/lade ved siden af men om den har været der på Johans tid vides ikke. (Taget er senere og det har nok heller ikke været rødstens dengang.)

Poul kigger ind i huset i Ravnstrup

De fik 11 børn, nemlig Ole – Elisabeth – **Elisabeth Valborg** – Mette Marie – Susanne Johanne – Peter Christian – Lauritz – Johanne Kirstine – Petrea Kirstine – Magda – Aage Frederik, hvoraf 3 døde som små (Elisabeth, Johanne og Magda).

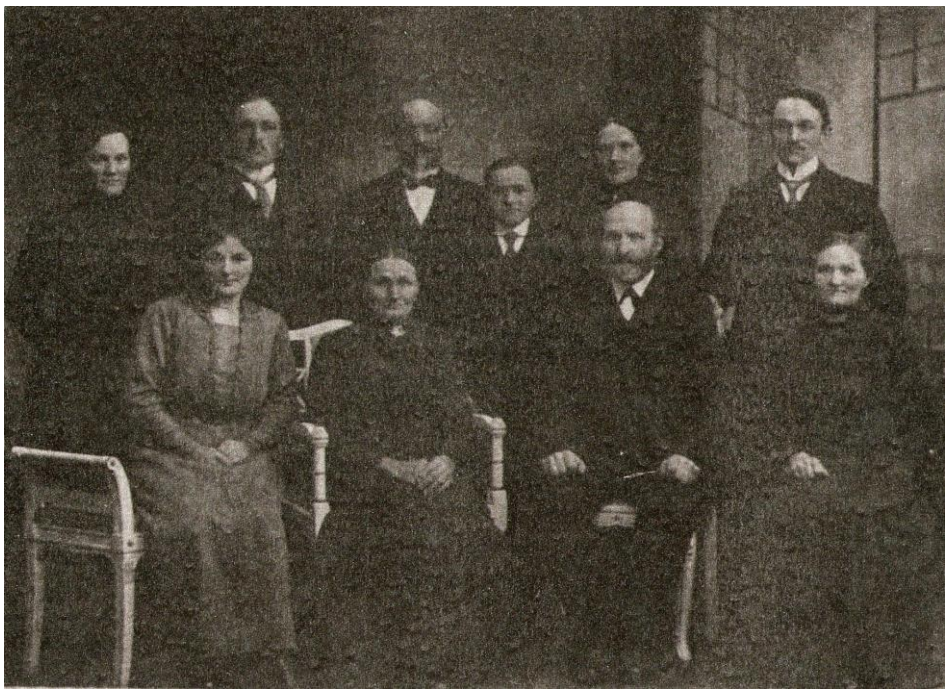

Elisabeth – Peter – Ole – Aage Frederik – Susanne - Lauritz
Petrea – Kirsten Marie (mor) – Johan (far) – Mette Marie

Han dør 12. juni 1926 og hun dør 7. jan 1937. Jeg har oplysningerne fra Niels Peter i Jes' familie. Da var de flyttet til Herning hvor de begge døde

---

Kirsten Maries forældre er **Peder Christian Christensen** – 030 f. 2. jan. 1823 i Boller, Romlund og **Mette Marie Larsdatter** – 031 f. 3. juli 1825 i Sdr. Revn, Taarup. De er viet 12. nov. 1852 i Taarup – der blev lyst tre gange, den 16. – 18. og 19. søndag efter trinitatis.
PCC døde 3. juni 1903 og begravet 8.juni i Taarup.

De havde 7 børn, nemkig: Christen Peder – Laust Peder – Mette Marie – Christen Peder (den første døde spæd) – **Kirsten Marie** – Larssine – Johan Christian.

Christen Peder bliver gift med en Jensine Laursen, som faster Ellen Jensigne Kirstine var opkaldt efter. Han blev ledvogter i Sparkær, og her er de på billedet.

En anden bror Laust Peder (Slot) gift med Ane Jensen er nedenunder fotograferet

med kone og tre børn.

Peder Christians forældre er **Christen Nielsen f.** 1781 (17/11?)– 040 far *Niels Christensen* og **Mette Marie Christendatter f.** 13/6 1784, Lille Torup, Borris- 041 far Christen Pedersen –
Han døde 2/5 1861 i Boller, Romlund og hun 16/6 1869 i Romlund sogn.

Ovennævnte **Mette Marie Larsdatters** – 031 forældre var **Lars (Laust) Christensen** – 042 f. 27. sept. 1789 i Gammelstrup sogn, Kvosted? Viborg amt og **Kirsten Hansdatter** – 043 døbt. 22. jan. 1792 i Borrits, Vib.
De fik 8 børn: **Mette Marie** – Anne Marie – Christen – Jens – Lars – Christian – Mariane – Anna Kirstine.
De blev viet i Borris 26. jan. 1813 og de boede i Sdr. Revn, Tårup, hvor hun døde 5. nov. 1865.
Han kom på aftægt hos g.m. Hans Pedersen, Revn (svigersøn?) og døde 16. juli 1882.
Lars' forældre var **Christen Nørgaard -** 1092 og **Anne Thomasdatter** – 1093

Kirsten Hansdatter forældre var **Hans Christensen** – 1094, f. ca. 1761 og **Mette Pedersdatter,** f ca. 1758 – 1095. De boede i Sparkær, Nr. Borris, Vib.
De havde 5 børn: **Kirsten** – Johanne – Ane – Christen – Peder.

Hans's forældre var **Christen Christensen** – 1245 – f. ca. 1721 og **Kirsten Nielsdatter** – 1246 – f. ca. 1731. på aftægt i Sparkær.

***Tilbage til* Johan og Kirsten Maries (**26 og 27) datter **Elisabeth Valborg Larsen** – 021.
Hun er født 29. april 1884 på Vroue mark, Fjends og døbt 22. maj.
I 1902 fik hun en datter Agnete og da hun ikke var gift blev barnet bortadopteret til hendes bror Ole, og har altid været kusine til Elisabeths senere børn, og ingen i familien "vidste det".
I 1910 er hun i København, men flytter til Herning som kokkepige for sygehusinspektøren, og den 2. maj 1911 bliver hun gift i Ravnstrup kirke

Ravnstrup kirke

med **Johannes Larsen** – 020 – f.. 3. aug. 1877 i Trælund, Sdr. Omme og døbt 30. sept. i Sdr. Omme kirke. (*se historien om hans familie).*

De flyttede ind på gården, der ligger på Silkeborgvej 101 i Herning og billedet er taget før stuehuset blev bygget dobbelt så stort.
Det er Elisabeth med det hvide forklæde. Hun blev i sin egen familie kaldt moster Lisbeth.

De fik hurtigt en søn – **Ejnar Larsen –** født 29. okt. 1911 og døbt 10. dec. i Herning kirke.
De fik også to døtre, nemlig Edith Marie f. 28. feb. 1913 og Ellen Jensigne Kristine f. 5. jan. 1919.

Elisabeth og Johannes med Ejnar og Edith

I 1944 bor de Silkeborgvej 79, Herning, og det er det hus de byggede og som Ellen og Magnus kom til at bo i, og Johannes og Elisabeth flyttede tilbage til 101.
Ejnar kom hjem på gården i 1939, og måske det er derfor de flyttede hen i nr. 79, men ingen ved det med sikkerhed.

Uddrag fra bogen

Aulum sogn

I Aulum sogn har man fundet spor af mennesker tilbage i Stenalderen. Der er gravfund, spor af bopladser og fund af flinteredskaber, og fra Bronzealderen er der fundet 3 bopladser, gravhøje og sværd, ring kniv m.v. af bronze.

I Jernalderen fra ca. 500 f.kr. – 1050 e.kr. har der været indhegnede landsbyer og man fik jern til redskaber og tidligt begyndte man at holde høns og have katte (hunde har man haft længe), man fik drejekværne af sten og dyrkede rug. I Aulum sogn er fundet rester af mølleri, vognaksler, træspader og trætrug.
I 1883 blev der udgravet en høj med en ca. 3 m lang båd, men da museet ikke var interesseret i den, blev der ikke gjort mere ved det.
Der løber flere vandløb i sognet, bl.a. Løvenå i den sydlige del, og her var der i vikingetiden en vandmølle, som man har fundet rester af.
I Aulum by er der fundet en gravplads, der viser, at der har boet mennesker her i de første århundreder efter kr. fødsel.

Kirken i Aulum er bygget mellem år 1100 og 1200. Den nævnes første gang i 1325 som Aflum kierche. Det er sandsynligt at bønderne har gjort et stort arbejde med kirken, og den har formodentlig hørt under Tvis kloster. Sognet var fattigt, så det var ikke en prangende kirke, og den havde ikke tårn før i 1500 årene, men i forhold til bøndernes usle lerklinede beboelser var den statelig.

I 1709 erklæredes der krig med Sverige og der skulle skaffes penge og derfor blev mange kirker sat på auktion. Efter flere auktioner blev Aulum kirke solgt til Niels Ibsen der var storkøbmand i Holstebro og som ejede godset Lergrav, hvilket gods Gabs også hørte under. Først i 1813 er det sognebeboerne der ejer den.
Lergravs ejere lod kirken forfalde. Så den ved kirkesynet i 1766 beskrives som meget forfalden med et miserabelt udseende. Altertavlen brøstfældig og uden maling. Den øverste del faldet ned.
Prædikestolen skrøbelig og i elendig stand. Bjælken den skulle stå på er rådden.
Vinduerne i stykker og fyldt ud med gamle klude - degnestolen fattes gulv
Loftet er råddent og farligt og vandet løber ned så gulvet er iset til om vinteren., og meget mere elendighed. Biskoppen beder ejeren reparere kirken, men han fjerner bare den bedste stol og gør intet. Først da denne ejer dør og hans søn overtager sker der noget i 1788-91.

I 1749 da biskop Brorson var på visitats lå størsteparten af ungdommen ” i mæslinger og hidsig sygdom” som grasserede på egnen.
I 1758 ved visitats svarede ungdommen skikkelig og intet blev klaget. En Andreas Aale var degn og skoleholder De første skoler i lander (Rytterskoler) opstod ca. 1720, men det ser ud til at der har været degne i Aulum fra 1662, så de har da lært deres katekismus.

Iflg. Trap Danmark hed gården i 1683, men har også heddet Gaaszgaard, Graus el. Grauf
Gården ligger i dag på Videbækvej 21, Aulum, matr.nr. 14 go

Bønderne i hele landet var fæstebønder eller trælbønder, og havde kun brugsretten til jorden mod at betale nogle ydelser til godset samt yde hoveri, d.v.s. en arbejdsydelse for godsejeren, som ejede jorden.
I 1733 blev stavnsbåndet indført og det betød at alle mænd mellem 4 år og 40 år skulle blive på det gods, hvor de var født – dette varede helt op 1788, men med fuldt virkning fra 1800.
På samme tid kom landboreformerne, så bønderne kom til at eje deres egen jord – blev fri bønder – men det tog mange år før bønder i hele landet var frie.

Bønderne under Lergrav skulle hver udføre pligtarbejde årligt med 15 spanddage og 28 gangdage. Men de bliver åbenbart groft udnyttet af ejeren, Christen Lundsgaard, af Lergrav og i 1790 skriver de en klage til kongen om at han vedbliver at gøre deres armod og usselhed større. Han tager åbenbart deres hø og kræver så meget arbejde på Lergrav, - op til 4 dage om ugen - at de ikke får tid til deres eget, og kone og pjaltede børn må hjælpe til og i mangel af heste må de køre for herremanden med fæhøveder og endog malkekøer, og han kræver for meget tiende. Det er en lang bedrøvelig skrivelse de sender.
Det endte med at der blev nedsat en kommission, der også omfattede landmålere, og hver gård blev gennemgået og man ville så lave et forlig, der faldt ud til bøndernes fordel og nogle slap for halvdelen af deres gæld, og de slap for at køre helt til Ringkøbing for godset – kun til Holstebro..
Gabs beskrives som der står nede i teksten, og det lyder ikke opløftende

I 1768 skriver præsten, (der kommer fra Tronhjem og taler norsk, som er svært for bønderne at forstå) at det halve sogn er næsten udarmet og betlefærdigt. Der er mange der får almisse og der kommer næsten daglig betlere fra andre steder.

Det har heller ikke været nemt, for i 1740 – 42 var der klimatisk misvækst, der medførte de værste nødår. Mange husdyr døde.
1745-46 og 1749 var der kvægpest, hvor mange dyr også døde.

Konerne arbejdede også med alle vegne, og arbejdspresset øgede børnedødeligheden. (der var ikke tid til omsorg)

sSognets bedste næring er rugsæden, eng er der lidet af og slet tørt og mavert fuld af lynghede og sand. Her sås lidt byg og boghvede, mindst havre mest rug. Jorden her i sognet består overalt af tørre og sandagtige lyngheder. Der er ingen skov eller træfang og der graves tørv i moser og heder. Der er ingen søer og ingen fisk, men der er harer, ræv og en del ulve, agerhøns, viber og ur.
Ingen slags håndværk.

Bøndernes bygninger er af ler med lidt træbindingsværk, som de hvert forår må tilkline. Tagene er af halm og lyng, og husene så lave at man krybende må have sin indgang.
I køkken og bryggers var der som regel ikke loft, for der var åbent ildsted, og var der skorsten på huset, var det her over. Der var piksten på gulvet.
I stuen var der loft, der bestod af kløvede træstammer, tættet med ler og lidt hø. Stuen havde lergulv. Kakkelovnen var ofte lavet af store svære jydepotter, og de kunne give god varme, og man kunne varme vand og mad på/i dem.
I vinduessiden var der et langbord og bænk og til den anden side alkover, Alle sov i stuen.

Kosten var ikke noget at råbe hurra for. Det skulle jo laves af egen avl, så det blev meget grød og melspiser og brød. Fersk kød var nok mest ved juletid, hvis der blev slagtet, og ellers blev kød saltet ned. Man dyrkede dog kål og gulerødder og kartofler.
Man drak en del øl som man selv lavede og man brændte brændevin, som man drak en del af, og det har måske fået det hele til at se lidt lysere ud.
Havde man en ko, havde man også mælk en del af året. Der var ikke mange kontanter at købe for, men man strikkede en del og tjente lidt ved det, og der kunne jo også somme tider sælges et dyr.

Arbejdet i marken var hårdt, for redskaberne var primitive. Plove med træås men med jernskær, høstarbejdet var med le, og negene bundet med langhalm. Tærskningen var med plejl.

Blandt folk i Aulum, og vel blandt folk i al almindelighed, var der megen overtro, og man skulle opføre sig pænt, ellers kunne der ske meget ondt. En gammel aftægtsmand fortæller også om brudelys. Til bryllupper blev der tændt et for brud og et for gom, og de fleste var meget bange for at

deres skulle brænde hurtigt og først ud, for så skulle de dø først, men det er næsten værre hvis det brænder længe, for så kommer både de selv og deres kære til at vente efter at de skal dø
Der fortælles om en kone, hvor lysestagen ikke var kold endnu, da der næste dag skulle dækkes til frokost, og det har også vist sig, at hendes søn nu har ventet 20 år på at hun skulle dø.
Der har sandelig været noget at være nervøs for.

Omkring 1828 kunne en gård kun afhændes ved at køber fik skattefrihed året ud, og en gård på 5½ td. Hartkorn solgtes for 80 Rbd. Sedler. Bygningerne var ofte forfaldne og jorden misligholdt.
(De danske Provindsers beskrivelse – Ringk.amt)
I 1833 fik en tjenestekarl en årsløn på 10 – 20 Rbd., en Pige 10 – 18 Rbd. Årligen.

I 1838 dyrkede man hvede, rug, byg, havre, boghvede, kartofler m.v. og der var i hele sognet: 113 heste, 10 føl, 382 køer, 120 stude og tyre, 134 ungkvæg 104 grise 1307 får og lam, 22 bistader

Familien Gabs
Agnes Kathrine Jensen Gabs familie - 22.08.1901
Gift med Ejnar Emil Larsen

"Gabs" er en gammel "Enstedgaard", hvilket vil sige enligt beliggende gård i den sydvestlige del af Avlum sogn, Hammerum herred.
I 1693 tilfaldt Gabs jord, hartkorn 1.7.0.1. kongen for skatterestancer, men 1695 blev den købt af ejeren af Lergrav.

1. **Michel (Mickel) Iversen – 1070 -** født febr.1753 i h t fk.tæl 1787 (måske 1747) i Troelstrup, Aulum. Død 25. jun. 1839 i Aulum

   Michels far er **Iver Michelsen f. 1710,** og gift md **Kirsten Christensdatter Nygaard,** f. 1718 og død 8/8 1794. Michel havde en søster der hed **Kirsten Iversdatter** f. 1752 og død 1787. Gift med Jens Pedersen, trælbonde, Varhede, Lergrav, 3 børn Anne, Kirstine og Kirten, der 6, 4 og 2 år, da moderen døde. Der var også en dreng Christen Andersen, 10 år, der var født uden for ægteskab.
   Ivers far hed Michel Iversen f. 1684 og død 1775 og hans mor Maren Christensdatter f. 1684 og død 1775.

   Michel var gift med **Anne Dorthe Nielsdatter –** 1071 - f. febr. 1754 el. 1757 i Lundby, Aulum – datter af Niels Povlsen – 1124 . Hun døde 8/4 1839.
   Viet oktober 1778 af pastor Morsing. Trolovet 14. aug. 1778. Forlover bl.a. Peder i Spegberg (nabogård)
   Mikkel overtager nok brugen (fæstebonde?) af gården i 1778, da han bliver gift og det er sandsynligvis svigerfars gård de overtager, da den tidligere bruger hedder Niels Povlsen. (iflg. "Gårde og slægter")
   Niels Povlsen er f. 1723 gift med Kirsten Nielsdatter 11/6 1755 (f. 1733 i Lundby) og han er død 1807. (det ser ud til at Niels P og Kirsten bor til leje i 1787 hos ugift bonde Iver Jensen i Holte v. Aulum . De har 10 børn.

   I folketællingen 1787 benævnes han som trælbonde af "Lergrav" (Lergrav er godset). Gårdboerne i en ussel og fattig tilstand
   I folket. 1801 benævnes han bonde og gårdboer.
   I folket. 1834 forsørges han og konen af sønnen Niels, der har overtaget gården og benævnes gårdmand, så han er selvejer og det er nok sket i faderens tid for.
   ved dennes død i 1839 benævnes han selvejer af Gabs, men i armod.

I bogen "Aulum sogn" benævnes Gabs som et enligt sted, står for hartkorn 1 td.7 skpr. Fæsteren Mikkel Iversen står 20 rdl. i restance. Gårdens indbo er ringe. Stuehuset i beboelig stand. Laden er afbrændt og stalden opført af jordtørv er 24 alen lang, 7 alen bred og 2 alen høj. Besætning 2 køer, 1 tyr, 1 kvie, 16 får, 11 lam og 3 heste. Udsæd 2 á 3 tdr. rug, 6 á 8 skpr. byg og boghvede og 4 tdr. havre. Jordens bonitet 6,4 og 3. Den drives 7 år og hviler 7.

Da Mikkel og Ane Dorthe døde kort efter hinanden i 1839, var der følgende skifte:

Ar 1839 den 12. Juli anmærkede Skifteforvalteren at til Contoiret var fremkommen Anmeldelse fra Niels Mikkelsen af Gabs i Aulum Sogn om at hans Fader Mikkel Iversen Aftægtsmand ibd. Den 25. F. M. ved døden er afgaaet uden at efterlade sig noget. Anmeldelsen blev fremlagt.

Landt

Mikkel Iversen og Ane Dorthea Nielsdatter (Gabs)

Aar 1839 Overensstemmende med Herredets mindre skifteprotocol Nr. 9 indføres herved følgende Forretning.

Aar 1839 den 29. Juni indfandt sig Sognefoged Peter Justesen af Aulum med tiltagne Vidne og Vurderingsmand gaardmand Peder Chr. Jensen Spegberg i Aulum i Gaarden Gabs for efter Skifterettens ordre at registrere og vurdere efter de afdøde
Aftægtsfolk Mikkel Iversen og dennes hustrue Ane Dorthea Nielsdatter, ved forretningen var tilstede de afdødes Søn og Aftægtsyder Niels Mikkelsen og blev da Forretningen fremmet saaledes.

	Rede sølv	
1 bruun Vest	3 mk	4 sk
1 graae Trøie	3	4
1 par graae Buxer	2	
1 undertrøie		12
2 gl. Huer		4
1 par Træesskoe		2
1 Kniv		2
1 gl. Bog		2
1 Par briller		2
2 par strømper		14
1 par do Bånd (strømpebaand)		1
1 Rød Tørklæde		8
1 Skiørte		4
1 Rødstribet Skiørte	1	
1 sortstribet do	1	
1 bunden Trøie	1	8
1 blaae Snørliv	2	8
1 sort do		1
1 bunden trøie		1
1 Rødstribet Forklæde		10
1 Viserværk	3	
1 blaae Tørklæde	1	
1 sort Hue		2
2 Haghatter (underhuer)		2
1 Særk	1	8
1 par Træeskoe		4
1 par Strømper	1	

1 sort ulden Tørk. (tørklæde)		1	
1 Egeballe (ballie)		2	8
1 Spinderokke			8
1 Rød Fad og en Ølette			6
1 sortstribet Olmerdyne	3	-	3
1 do Pude		3	4
1 Lagen		1	
1 Underbresel			4
1 Hølsklæde			2

Saaledes blev os af de tilstedeværende forevist og Niels Mikkelsen forsikrede at det var alt hvad der tilhørte de afdøde Ægtefolk at det foreviste blev vurderet efter bedste Skjønnende saa sandt hielp os Gud og hans hellige Ord.

Peder Justesen Peder Chr. Jensen
m.f.p.

Aar 1839 den 24. Dec.ber blev paa skifteforvalterens Contoir paa Herninglund i overværelse af Vidnerne Broust og Biørn foretaget skiftet efter Aftægtsenkemand Mikkel Iversen og før hen afdøde hustrue Ane Dorthe Nielsdatter af Gabs i Aulum sogn. Indkaldelse med Paategning blev fremlagt.
Kun Vurderingsmanden Sognefoged Peder Justesen af Aulum mødte. Han erklærede paa Opfordring for sit Vedkommende at den paa Boet satte Vurdering var foretaget efter hans bedste Skiøn og Overbeviisning. - I øvrigt tilkjendegav han ligeledes paa Opfordring at det var ham bekiendt at de afdøde vare i Armod og at han ikke troede at de eiede mere end der var registreret, at det ligeledes var ham bekjendt at Arvingen Niels Mikkelsen havde foranstaltet og bekostet begge Begravelser, og at disse Bekostninger langt maatte have oversteget Vurderingen .
- Da Niels Mikkelsen saaledes har Fordring paa Boet for Begravelsesudgifterne og disse efter det Anførte maae antages at have været større end Boets Værdie, saa blev Boets til 9 Rbd 1 mk 7 sk vurderede Effecter overdragne bemeldte Niels Mikkelsen i Erstatning for Begravelserne og Skiftet uden Sperculering sluttet.

I Hr. Cancelliraad Herredsfoged Landts
Svagheds Forfald Bertelsen
Const. Peter Justesen

Som Vidner Biørn Broust

Det må ikke have været særligt rart at være fæstebonde og hans familie med de forhold man kan læse ud af dette, men det har nok været ret almindeligt dengang. Men gården har da klaret sig og er i dag en stor og god gård, og der er solgt jord fra i tidens løb

Christian Ditlev Gabs, Odense har fundet en beskrivelse, dateret 19. juli 1796, hvor man kan læse om "Gabs".
Det er en landinspektør Arentz, der har foretaget en undersøgelse og givet beskrivelse over en del af "Lergravs" hoveri-gørende bønders økonomiske kår til den kongelige hoverikommission, der ankom til "Lergrav" hovedgård, Aulum sogn den 18. juli 1796, hvor de skulle undersøge hoveriets omfang, søge forhandling med godsejer Lundsgård og samtlige 30 hoveripligtige bønder om hoveriets eventuelle afskaffelse – afløst af en årlig pengeafgift.
Det er den lovpligtige hoverikommissions arbejde at forbedre bøndernes kår.

Herremændene havde hidtil haft lov til at anvende meget grusomme straffemidler mod deres bønder, de kunne spænde dem i halsjern eller iføre dem den spanske kappe, sætte dem på træhest eller putte dem i fangehullet. Bonden måtte finde sig i alt. Men i 1787 udkom der en forordning, hvor alt dette blev forbudt..

I beskrivelsen til kommissionen fremgår det, at en del af Lergravs fæstebønder er i betydelige restancer med pengeafgifter til Herremanden. Mikkel Iversen er således 20 Rdl. skyldig – og at Herremanden har anlagt proces imod dem, og at de følgelig af den grund ingen sikkerhed havde for, at de kunne blive i deres fæstegårde. Da forliget kom mellem godsejer Lundsgård og hoverikommissionen, med de nye regler for hoveriet, blev tillige, som kommissionen havde foreslået, godsejerens proces afblæst, og han skulle tillige eftergive 10 fæstebønder den halve restance.

Mikkel er jo også blevet selvejer på et tidspunkt – han benævnes sådan ved sin død, men da er det jo også længe siden Stavnsbåndet ophævedes efter 1788.
Sønnen Niels nævnes dog stadig i fkt. 1834 som fæster, men gårdmand..

Gården ligger på Videbækvej 21, Aulum – nye bygninger i beg. af 1900

Gabsgården i 2006 – en mere velhavende gård

Deres børn:
Kirsten Mikkelsdatter Gabs f. 13. maj 1778 (evt. 79) i Aulum
Niels Michelsen (Mikkelsen) – 1066 - f. 1780 – døbt. 10. sep. i Aulum
Kirsten Mikkelsdatter Gabs f. 13. jun. 1782 (i folketællingen 1787 har de to døtre der hedder Kirsten)
Iver Michelsen Gabs, f. 19/7 1784 i Aulum
Jens Michelsen Gabs, f. 21. okt. 1787 i Aulum d?
Jens Christen Michelsen Gabs, f. 13. febr.1789 i Aulum d?
Christen Michelsen f. 10. apr. 1791 i Aulum d?
Chresten Michelsen Gabs f. 26, mar. 1792 el. 95
Kirsten Michelsdatter f. 2. nov. 1794 i Aulum
Anne Marie Michelsdatter f. 17. dec. 1797 el. 96
Maren Michelsdatter f. 21. jun. 1799

Det er lidt mærkeligt med de sammenfaldende navne, men måske er nogen døde, så en nye har fået navnet.
Eller kirkebogen er forkert, for en del af den gamle kirkebog er skrevet efter præstens løse optegnelser og efter hvad folk kunne huske.

Aulum kirke , ca. 1899.

2. **Niels Michelsen – 1066 -** f. 1780, døbt 10. sept. 1780 i Aulum.
gift med Anne Margrethe Pedersdatter (f. 12. jun. 1781) 6. juli 1811 i Aulum.
Forlovere Mikkel Iversen og Peder Nielsen. Samme dag blev Iver Michelsen og Maren Pedersdatter gift. (gommene er brødre og brudene er søstre)
Anne Margrethe død 25, april 1828 i Aulum

Deres søn:
Anders Nielsen Gabs f. 27. maj 1812, Aulum. Gift 1. gang med Inger Jacobsdatter, 2. gang med Mette Marie Christensen. Han døde 13. mar. 1899.

Hans børn:med Inger Jacobsdatter:
Niels Andersen - hvis datter Asmine blev gift med Niels Emil Præstmark. Moster Ingrids mand Per var hendes barnebarn. (Præstmark er omtalt i H.P.Hansens: "De gamle fortalte"
Peder Andersen
Ane Margrethe Andersdatter

Dorthe Kirstine (Stine) Andersen - kaldet "Stine Skræjjerpigh". Hun er omtalt i DE JYDERS LAND og i H.P.Hansens: De gamle fortalte"
Stine havde en søn der hed Anders (Smed) Gabs Pedersen f. 19. apr. 1864 i Sinding. Læse om ham i H.P.Hansen: Gabsslægten – se sidst
Niels Andreas og Kirstine
Børn med Mette Marie:
Anders Christian Edvard - Andreas Christian - Ane Kirstine og Andreas Marinus

I fkt. 1840 har Anders et hus i Spegberg, Avlum

Niels gift 2. gang med Karen Marie Christensdatter – 1067 - f. f. 2. jul. 1798 i Lånum, Smollerup (datter af **Christen Møller Nielsen og Ane Pedersdatter – 1162 + 1659 - i** fkt. 1801 bor hans mor **Karen Andersdatter – 1736 -** på 79 år hos dem)– Niels og Karen Marie er viet 1828 (el. 1831)

Deres børn:

Jens Nielsen Gabs – 56 -, f. 3.marts. 1833, Aulum
Peder Christen Nielsen, "Pæ Smed" f. 24. apr. 1829, Aulum d. 4. nov. 1911 i Chicago. De døde i en husbrand.
gift 2 gange. 2. kone døde samme dag i C. - 5 børn hvoraf to har fam. i USA
Ane Margrethe Nielsdatter f. 1831 og død 1833
Ane Margrethe Nielsdatter, f. 8. aug. 1835, Aulum, d. 7. apr. 1916 i Aulum. Gift m. Peder Thimm - stor familie. .

Christen Møller Nielsen, f. 13. aug. 1837, Aulum. D. 16. maj 1941 . Gift. Har en datter og børnebørn
Ane Kirstine Nielsdatter f. 5. april 1840
Ane Dorthe Nielsdatter f. 1845

Niels var gårdbestyrer i 1833 (det må jo være hos hans far) i 1834 har de to tjenestefolk + hans forældre på aftægt. Mikkel er 85 år og Anna Dorthea er 75 år.
i 1834 har de to tjenestefolk + hans forældre på aftægt. Mikkel er 85 år og Anna Dorthea er 75 år.

12. juli 1839 flytter de til et husmandssted på Vorgod Mark – efter faderens død 25. juni 1839
I fkt. 1840 er der nye ejere på gården.

Karen Marie C (mor) dør 3. feb. 1858 i Vorgod. Begr. 14. febr. 1858
Niels dør 28. aug. 1864 i Faster. Da er han aftægtsmand. Han begraves 4. sep. 1864 i Vorgod.

3. **Jens Nielsen Gabs – 56 -**, f. 3/3 1833 i Aulum, døbt 6/3 1833 i Aulum kirke. Faddere: gårdejer Christian Hellegaard og hustru m.fl.

Gift 26. apr. 1856 i Borris med Ane Kristine Cathrine Mikkelsen, der døde ca. 1867.

Den 8. okt. 1856 fik de sønnen Niels Jensen Gabs født i Borris – nævnes som børstenbinder (han var gift med Else Katrine Nielsen i 1881 i Herning) død 31. maj 1937 i København

Niels fik følgende børn:
- Jens – død 8 d. gl.
- Jens M. Gabs , tømrer og snedker i Tarm (sønnesøn i Herning – Per G.)
- Anton Paulinius Gabs, guldsmed i Buddinge
- Christian Ditlev Gabs – naturlæge i Odense
- Marina Gabs
- Thorvald August Gabs, fotograf i Lohals(hans søn Arne var vejrprofet, fotograf m.v.- Tønder og dennes sønner har Gabs foto, Tønder.)

1. maj 1857 **flyttede Jens og Ane Kirstine**. til Sdr. Omme, men de er tilbage i Vorgod i 11. maj 1858 og

Den 13. nov. 1859 fik de en søn – Michael Jensen, født i Vorgod. Han døde 4 år gammel den 16. sep. 1864 i Vorgod

I 1862 er Jens flyttet til Sdr. Felding, men nok kun for en kort bemærkning-

Den 27. nov. 1868 flyttede Jens til Herning fra Vorgod og i fkt. 1870 bor han i Herninggade i et hus med sønnen Niels og tjenestepigen **Marie Christine Andersen**, - **1065 -** der også har en søn – Carl Christian Andersen – på et år. (barnefaderen er Christian Peder Christensen)

Han og Marie Kirstine (f. 4. feb. 1838 i Tjørring) bliver gift i Herning d. 2. sep. 1870.
Forlovere v. brylluppet er Karl Fr. Schubert af Herning og Sten Christian Andersen, Ørre (hendes bror)

Marie Christines forældre er **Maren Mikkelsdatter** f. 26. aug. 1806 i Skjern og **Anders Larsen Westergaard. – 1219 + 1218.** **Se længere nede.**

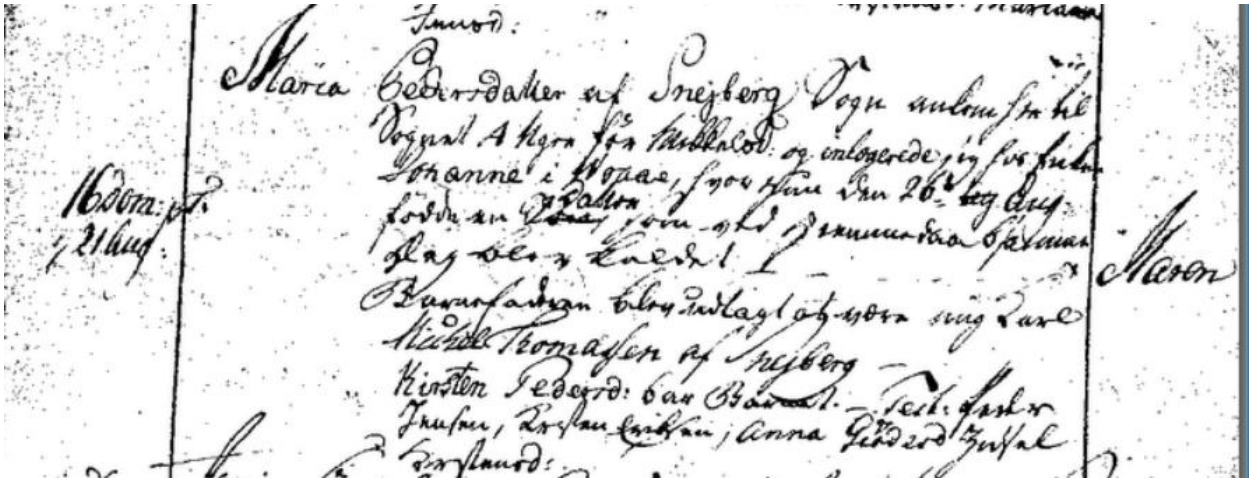

Maren:
Maria Pedersdatter af Snejbjerg Sogn ankom her til Sognet ….
fra Skibbild og indlogerede sig hos frøken?? Johanne i Wraae (Kristensdatter, 51 år gift kone)?, hvor hun den 26. Aug. fødte en Datter som geminianus et Lucia (16. sept)??? Dag blev kaldet Maren
Barnefaderen blev udlagt at være ungkarl Michael Thomasen af Snejbjerg.
Kirsten Pedersdatter bar Barnet. Test.fader Jomfru Kirsten Eriksen?, Anna Grødesd. Sissel Kristensd.

Marens forældre er **Maria Pedersdatter – 1714 -** f. 8. dec. 1784 i Albæk, og hun var *ikke* gift med Marens far ungkarl **Mikkel Thomsen – 1713 -** f. 12/4 1783 i Sunds, Mikkel blev sat i pleje som 4-årig hos moster i Snejbjerg, og senere hos en anden moster)
Mikkel blev senere gift med en anden og døde 10/9 1870 i Gjellerup.

Marie var åbenbart sendt til Skjern for at føde barnet Maren hos en frøken Johanne i Wraae

Den 9/1 1811 bliver Maria gift med Steen Nielsen, efter først at have fået en datter (Anna Johanne, der blev sat i pleje hos moster Marianne i Snejbjerg) med ham. Maria og Steen flytter til Busk v. Gjellerup. og her er Maren konf. 29. april 1821 i Gjellerup – hun fik karakteren GOD

Mikkels forældre var: **Thomas Madsen – 2281 -** f.ca. 1751 og **Karen Mikkelsdatter Nestholt - 2282 -** døbt 5/3 1752 i Snejbjerg. Viet i Snejbjerg 12. apr. 1782.
Karens forældre var **Mikkel Svenningsen** f. ca. 1725 i Næstholt, Snejbjerg Og **Bodil Christensdatter** f. ca. 1726 i Snejbjerg? – **2281 + 2282.**

Præsten skrev i 1766 dette (se Snejbjerg sogn)

5. *Mineralier* har aldrig været her i Sognene at opdage før ved afvigte Martins Tider, da min Nabo, Michel Svenningsen i Næstholt, lod eftersøge og fandt Lim paa sin Mark, hvilket straks blev forsøgt, dels med Skevand, dels med Eddike, og befundet af samme Bonitet som andensteds, hvor det har tilbragt mange stor Nytte og Fordel.

Lim er vist nok ler.

Mikkels el. Michels far var **Svenning Michelsen** og mor **Kirsten Jensdatter- 2301 + 2302 -,** søster til Anders Jensen Bassumgård. Svenning døde i 1732 – skifte 20/12 1732. Moderesn nye mand Peder Christensen underskriver en kontrakt, hvor Svennings to sønner Michel (7 år) og lillebroren (4 år) får penge tillagt som fædrene og mødrene arv. De får 50 Slettedaler hver, og desuden får Michel en Sølvskaale som hans Aldefader Michel Pedersen har givet ham. Svenning får 3 sølvsker og 1 liden Sølvskaale.
Stedfaderen lover endvidere at lade dem lære deres børnelærdom, som han agter at forsvare det for Gud og Mennesker, desuden føde og klæde dem indtil de bliver så gmle, at de selv kan fortjene deres Føde og Klæder, hvor Gud vil beskære dem Brødet. Kontrakten er medunderskrevet af velagte Anders Jensen, Bassumgård og Anders Svenningsen i Haunstrup.

I 1743 regnes Næstholt stadig som en fæstegård (arvefæste?) under Lundenæs. Måske er der kun betalt 8 Rdl i årlig Landegilde til Lundenæs.
En snes år senere (ca 1752) har Michel overtaget gården efter sin stedfar.
Ved auktionen over Lundenæs bøndergods 21/10 1771 købte Michel Næstholt for 65 Rdl.

Han solgte den i 1782 for 1200 Rdl. . Der blev holdt auktion over løsøre og kreaturer den 4. april. – se desuden nedenfor og boede så i Næstholthus til sin død i 1793..
Oplysningerne er fra "Snejbjerg sogn"

gilde. Ved Auktionen over Lundenæs Bøndergods den $^{21}/_{10}$ 1771 købte Michel Svenningsen Gaarden for 65 Rdlr. Han havde den til 1782, da han solgte den til Chr. Pedersen Buur med sin kiere Hustru Bodil Christensdatters Samtycke, med et Hus Tværbæk, som Thomas Nielsen har i Eye, og Næstholthus, »som jeg og min Hustru bor i . . med al dens Hartkorn, Bygninger og Huse, Herlighed, Landgilde, Ægt og Arbejde, samt Jens Stefansens 2 Sønner, Gravers og Stefan, item Jagt og Fiskeri . . .« Grunden til, at han solgte Gravers og Stefan sammen med det andet, var simpelthen, at disse var stavnsbundne til Næstholt. Vilde de rejse, maatte de have et Fripas af Selvejerbonden, ligesom ellers af Herremanden.*) — Købesummen paa Næstholt var nu 1200 Rdlr. Skødet har Michel Svenningsen skrevet egenhændig og sat sit Segl under. Han skriver lige saa godt som en almindelig Herremand eller Forvalter paa de Tider. Han døde i 1793 i Næstholthus, som Sønnen Jens Michelsen derefter havde efter ham.

Svennings far hed **Michel Pedersen – 2306 –** hustru **Mette Svenningsdtter – 2311 -** og i 1685 bliver han ejer af Næstholt efter en Jens Madsen. Der er hede til gården og den giver han sig til at opdyrke til forargelse for præsten, der synes han kommer for tæt på hans jord, men MP havde et gammelt "tingsvidne" fra 1532 hvor skelsætningen var skrevet på pergament.

Udklip fra bogen Snejbjerg sogn:

»Ildebrand til Præstegaarden er ikkun kummerlig; thi Heden er ringe og skarp; men dog har man hidindtil haft fornøden Ildebrand deraf; men nu lader Bonden, som bor i Næstholt, sig formærke, at han (efter nogle gamle Breve, som han nu fremviser) vil tilegne sig en stor Del af Præstegaardens Mark; *han afbrænder Heden og bryder op med Ploug* langt ind udi Præstegaardens Mark*), og dersom hans Anslag og Forsæt kan faa Fremgang, da vil det blive meget slet for Præstegaarden; thi Ildebrand og Fædrift vil ganske gaa bort.«

Der gives ingen Pension af Kaldet. Tiendeyderne er for en stor Del forarmede, og det i Synderlighed for den Misvækst som i forgangne Aaringer har været i denne Egn, saa man ikke mer faar sin fulde Tiende.

Hospitaler og offentlige Skoler findes ikke i Sognet.

Sluttelig klager Provsten over, at Embedets gamle Papirer for en Del er bortkomne:

»Her findes vel nogle gamle Breve og Dokumenter om Præstegaardens Mark, men som jeg formener af forrige Tiders Aktis, da skal udi Hr. Niels Christensens Tid, som var Præst før og efter Reformationen, ikke alene en Del af Dokumenterne, men endogsa en Del af Marken være fravendt Præstegaarden, hvilket har foraarsaget hans Efterfølger, som var Hr. Niels Jensen, stor Vidtløftighed og Besværing og maaske vil endnu foraarsage det, i Synderlighed med den Selvejerbonde i Næstholt, som saa dristeligen angriber og tilegner sig Præstegaardens Mark.«

— — Den Selvejerbonde har Provst Dybeck altsaa ikke kunnet lide; men i Tingbogen for 1689 omtales Folkene i Næstholt derimod med stor Respekt som »ærlig agtbare og meget forstandig Mand Michel Pedersen og hans kierre Hustru, ærlig, dyderig og meget gudfrygtige Matrone, Mette Svenningsdatter«. Det er ellers en Fornøjelse at læse den gamle Provstes klare og kraftige Sprog. Saa skriver han desuden en meget kunstfærdig og karakteristisk Skrift; der er Temperament baade i Skriften og i Stilen.

I 1700 var han med til at syne Snejbjerg kirke.

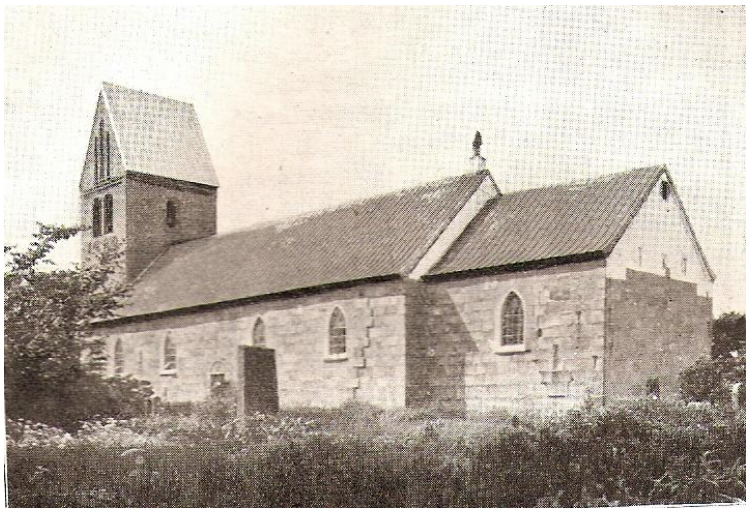

Snejbjerg kirke H.P.H foto 1925

Marias forældre var **Peder Mikkelsen (Michelsen)- 2279 -** , f. ca. 1747,Wilhusted. Assing, gårdmand, Albækgården , død 1810 i Albæk og **Maren Olufsdatter – 2280 - ,** f. ca. 1753/55 i Neder Amtrup, Snejbjerg (Marens forældre var **Oluf Jespersen** f. 1707-17 og **Anne Marie Christensdatter- 2307 + 2326 -** f. ca. 1726 og død i Vorgod hos datteren Anne 14. dec. 1809).

Peder Michelsen var født 1747 i i Vilhusted ,og som ung knægt kom Peder til Albæk for at vogte får og geder for Kjæn Snogdal,på de mange hundrede tdr. land hede der hørte til Albæk I 1743 kommer Albæk under Tanderup gods og er nu fæstegård,indtil da har flere den i fæste. Peder bliver 5 December 1777 gift med Maren Olufsdatter(Olesdatter) født 1753 fra Neder Amstrup,Snejbjerg,hun var sikker datter af Oluf Jespersen.
I 1777 tror jeg Peder har Albæk i Fæste,det er også året hvor de fik deres første barn døbt Michel,han døde desværre 24 Feb.1778 Dette år kaldes Peder for Wilhuusted. I 1787 har de 5 børn Michel 10, Ole(Oluf) 8, Mariane 6,
Marie3, og Hans Chr 1. De har to Karle og 3 Piger.

I 1793 blev Peder Albæk Michelsen Selvejer og fik skøde på Albæk for kun 630 Rdl.

Skjøde fra Lars Buch, Tandrup til Peder Michelsen vedr. gården Albæk.

N° 683 N° 8 Chr 7de 1793 3½ Lars Buch til Tanderup kiendes og hermed tilstaar at have solgt og afhændet, ligesom jeg og hermed sælger, skjøder og aldeles af= hænder til velfornemme Peder Michelsen den mig tilhørende Gaard Albech i Sneiberg Sogn, som han nu beboer Hartkorn nye Matricul 4 Td. 20 Skp. 1 Fd. 2 Alb., hvilken Gaard med alle sine Ejendomme, Herligheder og Rettigheder, ligesom jeg selv haver eiet intet mig eller Arvinger deraf i nogen Maader forbeholden Peder Michelsen og Arvinger maa nyde bruge og beholde til evindelig Arv og Eiendom, da jeg og Arvinger, ingen ydermere Lod, eller Deel , Ret eller Rettighed haver til eller udi ermeldte Gaard eller noget af sit rette Tilliggende siden han derfor har fornøiet mig for den accorderede Kjøbesumme 630rd, skriver Sex Hundrede og tredive Rigsdaler ; desaarsag jeg for mig og mine Arvinger fuldkommen Hjemler Peder Michelsen og Arvinger forestaaende Kjøb i alle trolige Maader. Kjøberen forbindes ellers at opfylde de Kongelige Resolutioner af 8. Decbr 1784 og 13. Juni 1785, saavelsom alle Kongegelige Anordninger SelvEiere betræffende, og om det i Fremtiden ved allernaadigst Resolution skulle vorde befalet Gaardens Eiendomme af Fællesskab at udskiftes da bliver dette saavelsom alle engangne eller Kommende An= ordningers Opfyldelse for Kiøbers egen Regning og følgelig uden nogen An(svar) eller Tilsvar for Sælgeren eller Arvinger, Og ifølge allernaadigst Resolution af 9. Marti 1791 skal ermeldte Gaard stedse være frie for Hoveri og herefter ei at sælges eller bruges til at complettere nogen Hoved= gaard med. Dets til Bekræftelse under min Haand og Segl. Tandrup den 14. Decbr. 1793 Lars Buch (LS) (Locus sigilli = Seglets plads)
At ingen skriftlig Contract om dette Kjøb er oprettet det bevidnes hermed. Sælger og Kjøberens Underskrift
Datum ut Supra Lars Buch Peder Michelsen

Læst udi Retten paa Hammerum Herreds Ting. Løverda= gen d. 14. Juni 1794 og indført i Skjøde-Protokollen paa Folio 482 bevidner Møller.

Dette Skjøde er paa Vedkommendes Begjæring ud=
Slette af Skjøde-bogen i Dag d. 21. Decb. 1807. Der=
For er betalt Retten og Justitsf.(fonden) 5 mk. 1 sk. Fem Mark Én
Skilling. Møller

Peder Albæk som man kaldte ham, drev stude handel og blev både anset og blev en velhavende mand ,der ofte stod fadder til BOWN FOLKS BØRN, f.eks.ved Pastor Fabricius` datters dåb samme sommer som Peder Døde.
I anledning af hans død d 11 August 1810 64 år gammel, skrev præsten i kirkebogen:

En meget anstændig, hæderlig,velvillig og ærlig mand
hvis minde er os kært.Hans dødelige sygdom begyndte
nogle dage efter, at han var kommet her hjem efter en
rejse han havde gjort til sine sønner i Kiøbenhavn.

Han kone Maren Olufsdatter døde 11 April 1830

Skifte efter Maren Olesdatter (Olufsd.):

Aar 1830 den 3. Maj anmærkede skifteforvalteren at til contoiret var fremkommet

anmeldelse fra gaardmand Christen Madsens Medom af Albæk i Sneiberg Sogn om at aftægtsenke Maren Olesdatter som opholdt sig hos anmelderen den 11. april d.aa? ?
ved Døden er afgaaet og efterladende sig følgende Ene?arvinger, nemlig: 1 ste Søn Ole Pedersen huusmand i Sneiberg, 2 de do Mikkel Pedersen bosat i København, 3.de do Hans Christian Pedersen, skal opholde sig i Sjælland , 4. de do Jesper Pedersen opholder sig i København, alle myndige,; 5de datter Mariane Pedersdatter gift med huusmand Niels Andersen paa Albæk Mark; 6 de do Marie Pedersdatter gift med gaardmand Sten Nielsen i Busk i Giellerup Sogn; 7 de Do Ane Pedersdatter gift med gaardmand Peder Mortensen i Sig i Sneiberg Sogn og 8.en do Margrethe Pedersdatter gift med huusmand Jens Sørensen i Lyshøj i Sneiberg sogn.

Den afdødes efterladenskaber som med undtagelse af hendes gangklæde som ifølge contoiret, der ere foreviist, tilfalder hendes arvinger eller anmelderen, har denne under eds tilbud ansat til en Værdi af 16 Rdl Sølv Anmeldelsen blev fremlagt.

PM er fæster indtil 1793 hvor han får skøde på ejendommen af Buch på Tandrup for 630 Rdlr.
I 1807 går de på aftægt hos sønnen Ole, får 600 Rdl som aftægt
Gården ligger lige ved vejen Herning – Ringkjøbing Albæks jord var god for jægere og fiskere, og hvert forår holdt PM urfuglejagt, et sted hvor der var mange risbuske. Så skulle de op kl. 2 inden det blev lyst. (Snejbjerg sogn)

Peder Michelsens forældre var **Michel Jacobsen** f. ca. 1688 død i Wilhusted og begravet 7. aug. 1762 i Assing og hustru **Maren Pedersdatter** f. ca. 1712 og død 1762 i Wilhusted, Assing.- **2319 + 2320.**
MJ's far hed **Jacob Michelsen** og dennes far **Michel Jacobsen – 2323 + 2324.**

Disse aner var fæstebønder og havde en hedegård i Velhusted, Assing sogn. Gården var ejet af rådmand Jørgen Hansen, Assens.

Om denne Michels Jacobsen har H.P.Hansen fundet følgende:

Først en lille ting som H P Hansen har Skrevet/Fundet:
Kibæk-Møllerens Gods 1672
Ved at gennemgå Bøvling amts ældre jordebogsregnskaber
i rigsarkivet fandt jeg som bilag til regnskabet for 1672, et kopi

af vurdering og skifte, der var foretaget over en henrettet møllers gods i Kibæk.
Hvilken misgerning manden, Hans Nielsen, havde bedrevet, meldes der intet om, og jeg har forgæves søgt oplysninger i landsarkivet i Viborg.Hammerum Herres Tingbøger begynder først nogle år senere og landstingets arkivalier fra den tid giver ingen oplysninger.

Nævnte dokument eller kopi indeholder adskilligt af interesse og da man sjælden træffer arkivalier vedrørende Midtjylland fra den tid, idet Hammerum Herreds arkiv delvis er gået tabt ved ildebrand på Højris, Ikast Sogn, i begyndelsen af forrige århundrede(1800) gengives indholdet neden for.

Med hensyn til mændene der er nævnt i dokumentet, da har man så vidt jeg ved, ikke vidst, at Herredsfogden på den tid var en Peder Jenszen i Langelund Gjellerup Sogn Michel Jacobsen i "Vilhuuszested, Assing Sogn" er stamfader til slægten Albæk og Lasz Ibsen i Fjelstervang er for vidt ikke helt ukendt, eftersom vi i museet(H P Hansen var museumsdirektør i Herning) har et udskåret træstykke, der oprindelig har siddet over en dør i vestergade ,Fjelstervang, hvorpå der står: LASIBSØN IHS ANNO 1684 D24N.

(Her er det første af skiftet så)

Anno 1672 dend 26.Juni ware vi wnderschreffne nemblig Jens Bertelszen i Nørtang, som paa ko: Mai vegne affter Lehns.Herrens och velfornemme Raszmus Andersen Amptschrifuer her ofuer lundenis Ampt dieris schrifftlige ordre var møt tilstede, Peder Jenszen i Langelund, Herritzfoget her udi Hammerumherret, Søfren Christenszen helt schrifuer ibidem, vurderingszmend, Søfren Pederszen i Suenlund, Christen Christensen i Berszlund, Madsz Andersen i Wilhuuszested och Michel Jachobsen ibidem, forsamlede udi Kibechmølle i Aszing Sogen liggendisz, och der vorderet alt huisz goedz (!), rørendisz och w-Rørendisz (som tilforn d. 7 Juni var registeret) som fandtez effter afdøde Hans Nielszen Møller som for retten paa løfuerdagen nest afvigt her paa tinget for sine øfuet miszgierninger blef paadømbt,och der affter ved sverdet jutificeret videlicet.

Det var så det første stykke af skiftet efter Hans Nielsen, hvor man kan se at vores ane Michel Jacob(s)en allerede boede i Vilhusted i 1672.

Wilhusted i Assing sogn nævnes 1638 og kaldes 1661 et bol til Vilhusted hørte ca.7.800td.land men det meste var hede,i 1654 var der kun en beboer. I 1683 er det en gård som havde tilhørt fru Anna Brahe og Ida Quitzaw.Gården ejes da af Rådmand Jørgen Hansen far Assens,fæstere var Rasmus Poulsen og vores ane Michel Jacoben der blev høstet 5,63td hartkorn på 56td dyrket jord. Michel driver gården til 1710 hvor sønnen Jacob Michelsen overtager gården.
I starten af 1700'erne skete der en udvikling i sognet da man som i så mange andre sogne begynder at binde strømper og sælge andre uldvare,om Jacob slår sig ned som hosekræmmer ved jeg ikke,men som præsten i Gjellerup skriver i 1766,sognets bedste næring er strømpebinderiet,som bønder lærer deres børn før de kan deres ABC.Og her på egnen var der mange hosekræmmer,mestendels velbemidledwe,som holder store og stærke heste alene for at ride omkring,engang om ugen for at bøbe bøndernes ugentlige tilfabrikerede strømper.
Sønnen Michel Jacoben(junior)overtager gården efter faderen,han var født 1688 og var gift med Maren Pedersdatter født 1712,Michel døde 7 August 1762 .Om Michel tager med sønnen Peder Michelsen til Albæk ved jeg ikke,men i 1756 går han på aftægt og sælger gården til sin svigersøn Bod Prindalsen fra Kibæk og datteren Else Michelsdatter

---

Maren M. – **1219 -** (side 8) bliver gift 28.april 1825 i Gjellerup med **Anders Larsen Westergaard – 1218 -** døbt 15. jul. 1804 i Gjellerup kirke
Anders' forældre er **Lars Andersen** og **Ingebore Sørensdatter, - 1716 + 1707 –** Gjellerup
(Ingeborgs forældre er **Kiersten Jensdatter** f. ca. 1731 og **Søren Mortensen** f. ca. 1724) – **1728 + 1722.** Kiestens mor var: **Dorthe Pedersdatter – 2208 -** f. ca. 1707 i 'Gjellerup.

og Lars' forældre: **Anders Nielsen** f. ca. 1719 og **Else Larsdatter** f. ca. 1727 Irn: **1720 + 2209.**

Maren og Anders kommer til at bo i Gjellerup, men flytter så til Tjørring en periode. I 1828 er de tilbage i Gjellerup og i fkt. 1834 bor de hos hans moster Abelone Sørensdatter i Gjellerup, hun er enke, og Anders er "gårdbrugende enkesøn".
De har 4 børn: Ingeborg 9 år, Lars 6 år, Marie 4 år og Kirsten Marie 1 år samt en tjenestepige.
Ingeborg er døbt i jan. 1826 og så har der været en Elisabeth, døbt nov. 1826. Hun døde som spæd. Det må have været hårdt.

I fkt. 1840 bor de i et hus på Ørskou mark i Snejbjerg og har yderligere to børn: Steen Christian og **Marie Kirstine – 1065 -.** Anders ernærer sig ved strømpebinden**.**
Den 23/12 1842 flytter han fra Albeck mark til Leergrav (gods v. Avlum) og da er han inderste og på almisse.

I 1845 lever Maren og en datter Maren på 3 år i Snejbjerg på almisse og Marie Kirstine der er 7 år bor hos en familie i Snejbjerg som almissebarn (barnepige?) og de større børn - der nu er 19 – 17 – 15 og 12 år - må jo også være ude at tjene.

I 1850 bor Maren alene med tre små børn som inderste – hendes mand tjener ved strømpebinding uden for sognet. – da Anders flytter hjem til konen igen iflg. Fkt. 1855 bor de i Albæk. I mellemtiden har de altså fået to børn mere: Abbelonne og Anders Peder. Senere får de Niels Martinus og Peder Christian.og i 1860 bor de i Haunstrup, og han betegnes i 1869 som almisselem, og efter en kort tur til Herning dør han i Trindtofte, Haunstrup den 9/9 1869 og begraves i Snejbjerg den 13/9.

Maren bor i fkt. 1870 i Herning by i et hus og dør der 29/9 1887. Det lyder som om det ikke har været en dans på roser, for hverken dem eller børnene.

Marie Kirstine – 1065 - blev konfirmeret i Sunds i 1852, hvor hun var som tjenestepige, så der har nok ikke været megen fest. Hun fik mg i karakterer
Derefter flytter hun samme år – 7. nov. –til Herning som tjenestepige
Og 30. okt. 1854 tager hun til Ørre (17½ år) stadig som tjenestepige. Her bliver hun til 1859 hvor hun flytter fra Romvig til Neuling (Nøvling) for at tjene hos Jacob Bækgaard i Skibbild..

Hvor længe hun bliver her er uvist, men 5. nov. 1866 flytter hun til Avlum fra Tveed (Tvis?) ved Holstebro og allerede 18. mar. 1867 flytter hun til Vorgod., hvor hun måske møder sit første barns far – Christian Peder Christensen – og måske også hendes mand **Jens Nielsen Gabs - 56**

Hun flytter fra Vorgod den 15. maj 1868 til Herning – Ll. Laulund Mark
Her får hun sønnen Carl Christian den 2. aug. 1868. Hun er ugift, men i nov. kommer Jens Nielsen Gabs til Herning, og de bliver gift i 1870 – se ovenfor.

.

Herning gamle kirke

Herning var dengang en meget lille og ret ny by. Det første tinghus blev bygget i 1827 og det er faktisk det første i Herning, derefter kom et apotek. gæstgiveri, posthus, skole og ikke mindst Århus-Ringkøbingvejen der blev ført denne vej og der kom vej til Holstebro og Vejle, så udviklede byen sig. Kirken lå 2 km vest for byen og var for lille, så den blev revet ned i 1887 og der blev bygget en ny stor kirke midt i Herning.

Jens var en meget driftig mand og det var nok flere med ham, for byen udviklede sig hurtigt.

Jens boede i 1870 i Herning (Bethaniagade el. Herninggade), hvor han benævnes som blikkenslager. Blikkenslager Engelbrecht har lært faget hos ham for 10 kr.
I 1871 benævnes han insidder og murer.
Den 2. okt. 1874 annoncerer han i Herning Folkeblad med "Atelier i Herning" – og de der er blevet fotograferet hos Rafn , kan få flere billeder hos mig, efter samme plade. Han har sandsynligvis lært at fotografere hos Rafn. Atelier i Bredgade 38, Herning. Der findes et billede af 3 skomagere samt et af en ukendt dame , som er taget af Jens Nielsen Gabs.

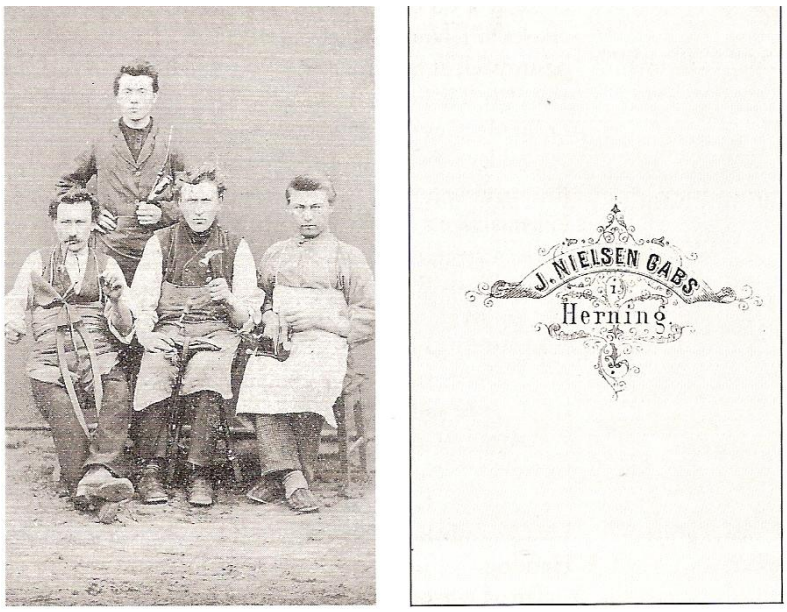

En gruppe skomagere fotograferet af J. Nielsen Gabs i Herning.

1. maj 1876 overtager Caroline Aaby atelieret.
I 1890 benævnes han børstenbinder og han var også ringer v. kirken i en periode. Han må have været en alsidig herre.

Iflg. folket. i 1880 er familien flyttet til Ulfborg, Staby

og i 1891 er de flyttet til Tarm hvorfra de

I 1896 flyttede til Silkeborg – Nygade 4? – forhuset – senere nr. 18.

Deres børn:
Anders Jensen Gabs – 047 -, f. 1. aug. 1871 i Herning Død 1951 i Herning
Katrine Marie Gabs, f. 28. marts 1874 i Herning
Har også boet i Tarm og flyttet til Silkeborg i 1896
Folketælling 1911: Bor stadig i Nygade, Silkeborg i forhuset, som husmoder og modehandler.
Husfader: Niels Hoolgaard Povlsen
børn: Hans Peter Povlsen 31/9 1896 – bydreng
Karen Kirstine Povlsen, 12/5 1899
Marie Povlsen, 14/5 1909
Anton Mikael Jensen, f. 16. juni 1876 i Herning. Navneændring til Gabs den 24. juli 1916 på Fr.berg kirkekontor.

Jens dør i Silkeborg den 18. nov. 1913 – dødsanmeldt af bademester Poulsen (svigersøn) og **Marie Christine** dør på De gamles Hjem i Silkeborg den 8. dec. 1925.

4. **Anders Jensen Gabs,** f. 1/8 1871 i Herning, døbt 3/9 1871 i Herning kirke. Faddere husmand Jens Christian Simonsen og hustru, Tjørring, ungkarl Niels Jensen, pigen Ellen Marie Jeppesen af Herning.
Gift 11. dec. 1891 med **Maren Birgitte Frandsen – 55 -**, f. 22. okt. 1868 i Thorning, Konf. I Ikast kirke 1. apr. 1883. Hun boede i Herning i juni 1889, da hun var fadder for sin lillesøster Antonette. Hun døde 8. jan. 1934 i Herning og begravet 13. jan. i H.

Hendes forældre: **Niels Peter Frantzen – 1064 -** f. 16/2 1837 i Zeuthen (Søften) **og Mariane Christensen – 1057 -** f. 27/11 1841 i Steenberghus, Thorning De blev viet 7. juni 1866 i Thorning, og han døde 7. maj 1895 i Moshale, Resen, Fjends og hun døde 8. mar 1916 i Karup

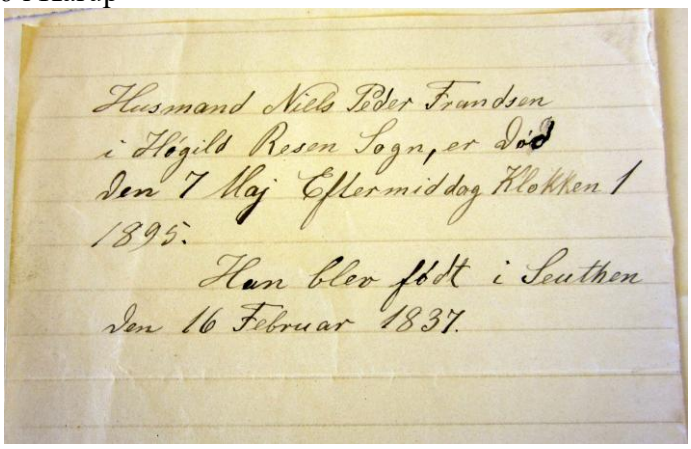

Husmand Niels Peder Frandsen
i Högild Resen Sogn, er død
den 7 Maj Eftermiddag Klokken 1
1895.
Han blev født i Seuthen
den 16 Februar 1837.

Der er ikke skrevet meget i skifteprotokollen om ham.

De har boet i Kjellerup, Thorning, Funder og Hestlund , Resen, Rabis og Moshale m.v. havde 8 børn: Zidsel, Maren, Frands, Christian og Søren, Anna Marie, Nielssine og Antonette.. Han står som skolelærer, murer og gårdmand el. husmand.

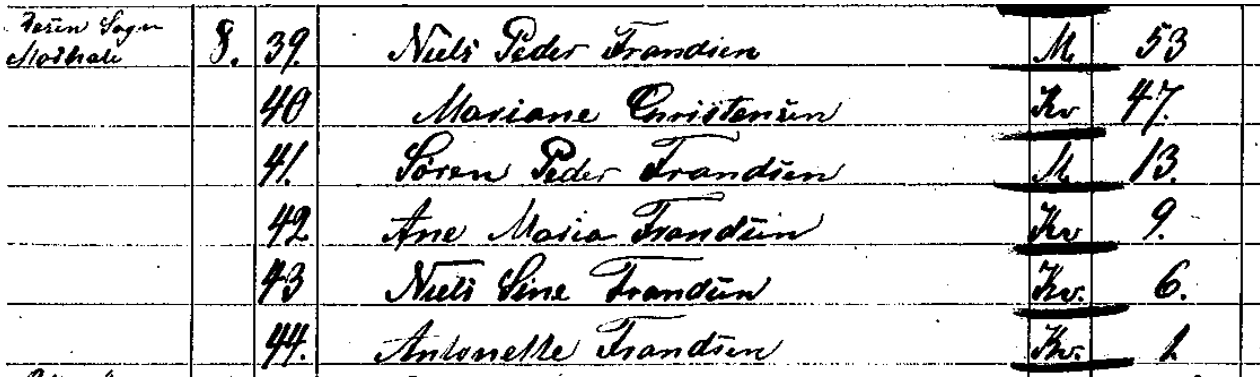

Resen Sogn Moshale	8.	39.	Niels Peder Frandsen	M.	53
		40	Mariane Christensen	Kv	47.
		41.	Søren Peder Frandsen	M.	13.
		42.	Anne Maria Frandsen	Kv	9.
		43	Niels Sine Frandsen	Kv.	6.
		44.	Antonette Frandsen	Kv.	1

Resen sogn 1890

Niels Peders forældre: **Frands Rasmussen Bøstrup – 1207 -** f. 5. mar. 1809 i Thrige sogn
Viet i Søften den 3. nov. 1835 til **Zidsel Marie Nielsdatter – 1208 –** f. 19.. jun 1814 i Kvottrup, Faarup
Den 11. nov. 1835 blev han dømt til at betale 39 Rd og 49, som han skyldte fra en auktion på Hinnerup Mark.

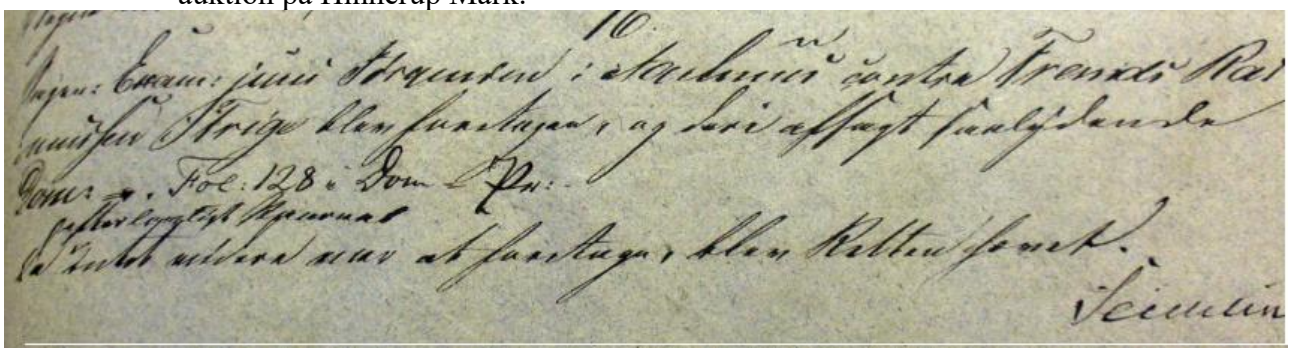

Se også vedhæftede dom.

November 1835

Sagen: Exam.Jurii Jørgensen i Aarhuus contra Frands Rasmussen, Thrige blev foretagen og deri afsagt saalydende Dom: Fol. 128 i Dom = Ptr?
Da efter lovligt Kæremaal ? intet videre var at foretage, blev Retten hævet.

Seidelin

De boede i Thrige, men i 1858 flytter de til Haar, Haldum v. Århus

Lægdsrulle:

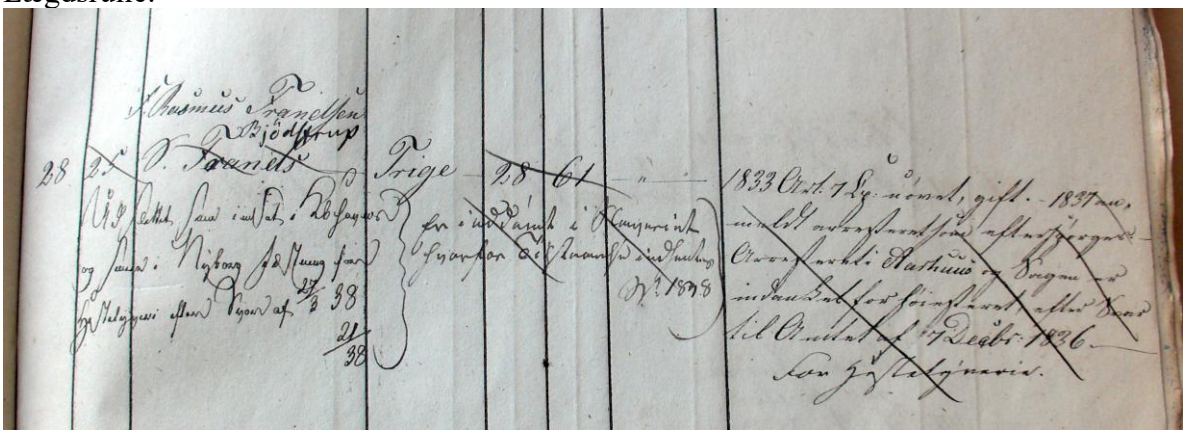

Han blev i 1836 dømt for hestetyveri og dommen var en bøde, kagstrygning og indsættelse i Nyborg slaveri på livstid. Sagen gik til højesteret og her slap han for bøden og kagstrygning, men skal stadig i slaveriet.

1837/? 1052

Frederik den Siette af Guds Naade Konge

til Danmark de Venders og Gothers

Hertug til Slesvig Holsteen Stormarn
Ditmarsken Lauenborg og Oldenborg.-

Vor synderlige Bevaagenhed Vi give dig hermed tilkiende, at Vi, efter denne allerunderdanigst giort Ansøgning samt i Betragtning af de af Vort danske Kansellie i den Anledning allerunderdanigst oplyste Omstændigheder allernaadigst ville have bevilget, at Indsidder Frands Rasmussen Bødstrup, der har begaaet hestetyveri paa Marken ved Vor Høiesterets dom af 5. December f.A er tilfunden at strygs/stryges til Kagen og hensættes til Arbeide i Fæstningen sin Livstid, maa fritages for den ham saaledes idømte Kagstrygning, imod at han for øvrigt lider Efter Høiesterets Dom, som følger hoslagt.

Derefter du dig allerunderdanigst haver at rette og det Fornødne i Overensstemmelse hermed at foranstalte. – Befalende dig Gud. –

Skrevet i Vor Kongelige Residensstad Kiøbenhavn den 25. Januar 1837. –

Under Vor Kongelige Haand og Segl.
Frederik R:
LS?

.

Stemann Ørsted Larsen Lange Hansen Bentzen / Farling?

Til

Besidderen af Grevskabet Frysenborg angaaende Strafs Formildelse for Indsidder Frands Rasmussen Bødstrup.-

, men der må være sket noget mere for i 1841 bliver Anne Marie født, så da må han være blevet løsladt
I 1845 ernærede han sig som hestepranger.
Se de vedhæftede bilag.

Forbrydere i Straffeanſtalterne i Danmark ved Udgangen af Aaret 1828:	Mandfolk.	Fruentimmer.
Kjøbenhavn, Raſphuſet	294	„
— Tugthuſet	52	95
— Forbedringshuſet . . .	119	111
— Slaveriet	396	„
Cronborg, Slaveriet	38	„
Møen, Tugthuſet	13	25
Nyborg, Slaveriet	34	„
Odenſe, Tugthuſet	8	11
— Tvangs-Arbeidsanſtalten . .	8	4
Viborg, Tugthuſet	117	81
Summa	1079	327

(Nyborg slaveri)

Den 2/2 1837 beskrives han som værende middel af vægt, stærk af lemmer, blond, blå øjne og bleg af ansigtsfarve.

De fik 4 børn: Anne Nicoline, **Niels Peter,** Anne Marie og Rasmus

I Fkt. 1860 er det kun Anne Marie der er hjemme, og de har en plejesøn på 3 år – Anton Sørensen – fra Lisbjerg. V. Århus

Frands døde 12. juli 1862 i Haar, Haldum s.
Efter Frands' død flytter Zidsel i 1865 til Søften, Århus og bor her som husmoder og parrtikullier i et hus til sin død den 30. maj 1890. Hun begraves 5. juni.

Frands' forældre: **Rasmus Frandsen Bøstrup – 1243 –** f. ca. 1761 (den 5/3) i Søften, Gift i Thrige 8. juli 1800 med **Birthe Olesdatter – 1244 –** f. ca. 1771 (hendes 2. ægteskab). De får 5 børn: Ole, Maren, Ane Kirstine, Dorte Marie og Frands.
Gårdbeboer i Bøstrup v. Trige.
I 1834 er de på aftægt hos Ane Kirstine og hendes mand, Anders Jensen i Trige.
Rasmus dør 29. jan. 1837 i Trige og Birthe 28. apr. 1841 i Trige
Zidsels far hedder **Niels Nielsen – 1210.**

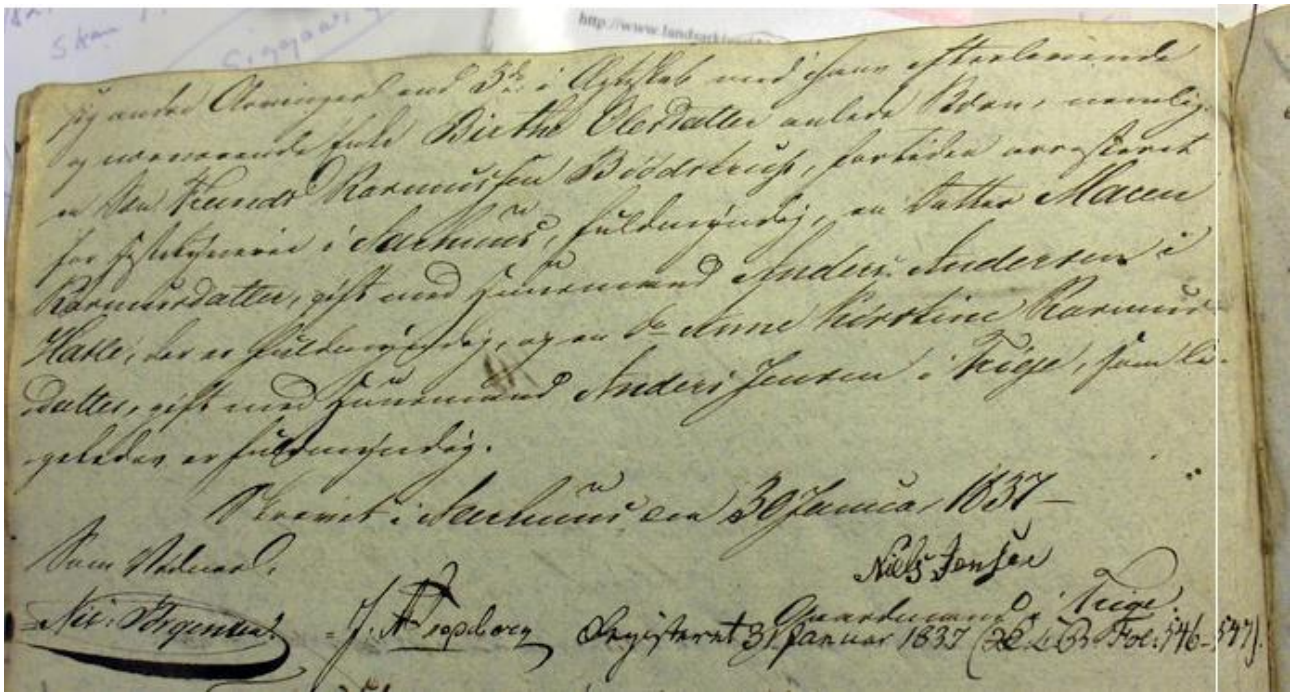

Herved anmeldes at Indsidder Rasmus Frandsen, Biødstrup i Trige ved døden er afgaaet uden at efterlade sig andre Arvinger end 3.d i ægteskab med sin efterlevende og ……Enke Birthe OlesDatter auleved Børn, nemlig en Søn Frands Rasmussen Bøddstrup, fortiden aresteret for hestetyveri i Aarhuus, fuldmyndig, og en datter Maren Rasmusdatter, gift med huusmand Anders Andersen i Hasle, der er fuldmyndig, og en do Anne Kirstine Rasmusdatter, gift med huusmand Anders Jensen i Trige, hun ligeledes er fuldmyndig.

Skrevet i Aaarhuus, den 30. Januar 1837

1837 – 25.

Aar 1837den 31. January indfandt sig undertegnede Sognefoged med vidner og Voderingsmænd, gårdmændene Peder Rasmussen og Søren Hansen begge af Trige i Stævboen efter Indsider Rasmus Frandsen Bøstrup i Trige, for i skriftelig anmodning fra hr. Iostitsraad herredsfoged Seidelin at holde en lovlig Registrering og Voderingsforrettening i bemelte Stærvbo ved forretteningen var tilstæde Enke Berte Oledatter med Lauværge gaardmand Niels Jensen i Trige og som tilsynsværge for de fraværende arvinger mødte Indsidder Niels Sørensen i Trige . Saa blev voderingsmændene Betydet at faaretage deres forrettening saaledes at De kunde

Blev forrettningen begyndt saaledes som følger udi Sedler og bøger??

2 gl Blovlæ (blårlærreds) skiorter		3	
1ga Nat trøi		6	
1 par skinn Boxer			12
1 par ??? Dito	1		
1 Blov (blårlærred) Kiole??		3	
1 Dito Trøi		1	
2 p? skrø??	12		
1 stribet Væst		8	
1 hat		6	
1 Rør ????			8

Mere fantes ikke. Dennen Stervboe til indtægt og alle tilstedeværende inddreved var tilfredsstillede . Derved blev forretteningerne med underskrift bekræftet.

P. Holms
Sognefoged

Som lauværge
Niels Sørensen
m.f.p.

Som tilsynsværge
Niels Jensen

At Denne forrettening og er faaretaget efter samvittighed og Bæeste skønnende saasandt hjælpe Gud og hans hellige Ord

Peder Rasmussen
Søren Hansen

Rasmus`forældre: **Frands Nielsen Smed – 1858 –** dåb 8. feb. 1728 i Zeuthen. Gift 6. feb. 1757 i Zeuthen med **Maren Rasmussen Bistrup – 1859 –** f. 5. okt. 1727 i Zeuthen. Han blev begravet 2. aug. 1767 i Zeuthen og hun den 12. sep. 1779 også i Zeuthen. De fik 5 børn: Niels, Rasmus, Rasmus, Ole og Søren.

Frands´forældre: **Niels Olesen Smed** f. ca. 1692 – **1862 –** Viet 19. juli 1716 i Søften med **Karen Frandsen** f. ca. 1691 i Søften – **1863 -** Hun er begravet 2. feb. 1747 i Søften. De fik 6 børn: Frands, Maren, Maren, Johanne, Oluf, Oluf.
Niels far hed **Ole Olufsen Smed – 1866 –**

Søften kirke

Marianes – 1057 -forældre: **Christen Christensen Mousten – 1346 –** f. ca. 1814. Gift med **Maren Michelsdatter – 2000 –** f. 3. feb. 1818 i Højbjerg, Viborg.
Hun døde 10. marts 1852 i Steenberghus, Thorning. De lever af jordlod i Oustrup. De har 5 børn: Mariane, Else Marie, Christen Michael, Mette Christine og Christine
Christens far hed: **Christen Jansen Jeppesen – 2002 –** f. 1779

Tilbage til Anders Jensen Gabs, der var blikkenslager og lavede mange fine ting i kobber. Opfandt en lysholder med clips (til juletræet). (Tvivl i familien om udformningen.) I skattebogen 1922/23 benævnes han rusefabrikant
Som ung var han naver i Tyskland og talte tysk.
Han havde iflg. ”lille Ellen” en meget livlig fantasi.

I 1892/94 er de i Herning

Herning 1891 – set fra syd

I 1896/97 boede familien i Give og

Iflg. folketællingen i 1901var familien flyttet til Nygade 4 (forhus) i Silkeborg. Han arbejdede på Silkeborg Maskinfabrik.

Hans forældre er også flyttet til Silkeborg – se der

I 1906 boede de Søndergade 21, Silkeborg

Silkeborg: Nygade går på tværs ca. midt i kortet og Søndergade nord syd til højre for.

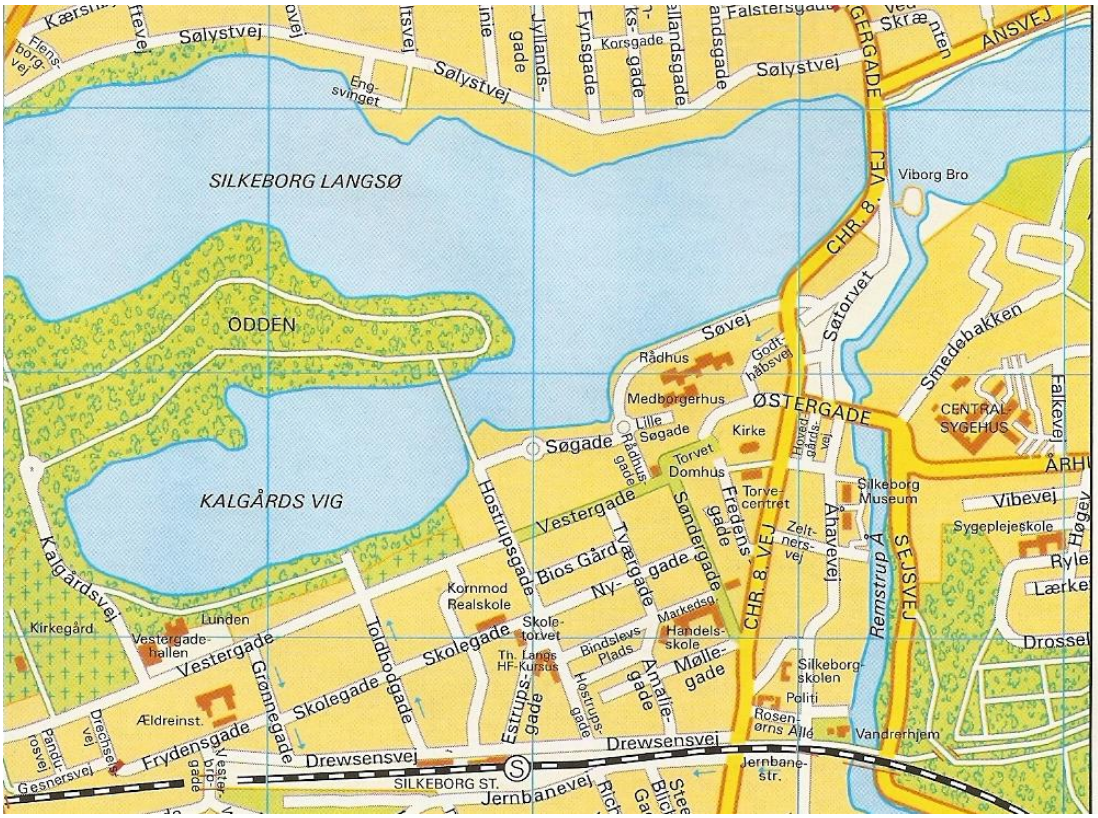

I august 1907 dør deres datter Marie Kirstine i Silkeborg

I 1910 bor de iflg. skattebogen f. Skive i Carolinegade 10, Skive

I Herning igen år 1916/17 – iflg. skattebogen
I 1916/17 betalte han 120 kr. i skat.

Maren Birgitte og Anders Gabs

De boede fra 1916/17 i Fynsgade 4 og Anders boede her efter Birgittes død i 1934 – senere aldersrenteboligen i Nørregade 13 B, Herning
Anders døde 4. april 1951 på Sygehuset i Herning, begravet 9. april 1951 på Herning kirkegård. Samme gravsted som Agnes og Ejnar.

Kobberfad med egern lavet af Anders Gabs

Deres børn:
Jens Gabs Jensen, f. 9/9 1892 i Herning død i København ca. 1940
Marie Kirstine Sofie Gabs Jensen, f. 16/5 1894 i Herning – død 27/8 1907 i Silkeborg
Niels Peter Gabs Jensen (Pylle Peter), f. 17/2 1896 i Give – død i Vordingborg

Anna Mary Gabs Jensen, f. 10/2 1897 i Give – død i Herning 1986
Dagmar Gabs Jensen, f. 6/4 1899 i Silkeborg - død i ca. 1970 på plejehjem i Riis
Agnes Katrine Jensen Gabs – 04 -, f. 22/8 1901 i Silkeborg – død i Herning 21. juli 1982
Magna Antonie Gabs Jensen, f. 20/11 1906 i Silkeborg – død i Herning i 1992

Anders – Jens og Peder
Maren Birgitte – Magna – Agnes – Dagmar og Mary

Agnes Katrine Jensen Gabs blev gift med **Ejnar Emil Larsen – 03 -** og de drev i mange år en gård på Silkeborgvej 101 i Herning. Denne gård overtog Ejnar efter sin far.
Gården lå indenfor bygrænsen og blev solgt til andet brug, og de købte ca. 1960 gården "Vesterlund" i Lundhuse lige nord for Herning.

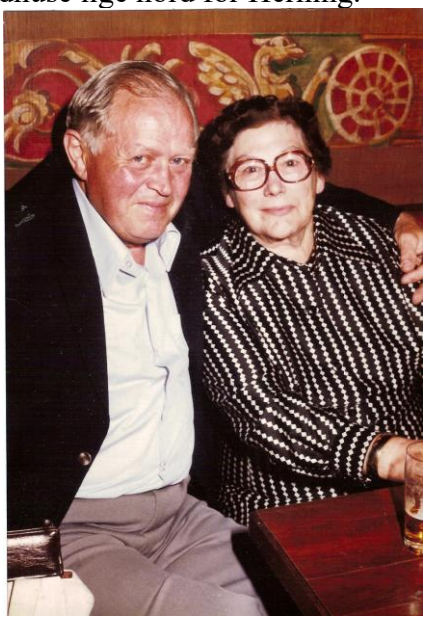

De får to sønner **Jes Ove Larsen – 01 -** f. 22. maj 1938 i Snejbjerg, døbt 3. juli i Snejbjerg kirke. Gift med **Birgit Leth –**f. 23. okt. 1937 i Herning, døbt 14. nov. 1937 i Herning kirke.

Og Paul Erik Larsen f. 6. april 1945 i Herning. Gift med Ellen Hansen f. 23. nov. 1943, og de har overtaget "Vesterlund"

Birgit og Jes viet i Herning kirke 8/10 1961

Ellen og Paul viet i 17. oktober 1970

Se også Kresten Bjerre Larsen (Ejnars familie) samt fam. Gabs

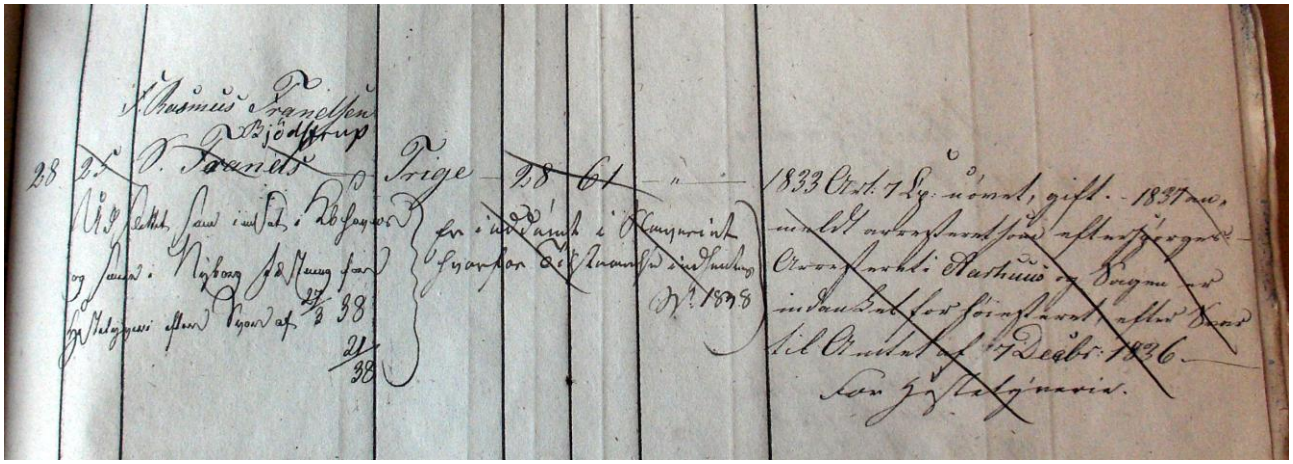

Lægdsrullen – Frands Rasmussen Bjødstrup

Sletet samt indsat i Københavns og og senere i Nyborg fæstning for hestetyveri efter Sagen af 27/3 38

Thrige 28 år 61 tommer Er inddømt i Slaveriet hvorfor tilstaaelse indhentes

1833Art 7 uøvet, gift. 1837 anmeldt arresteret som efterspørges arrestere i Aarhuus og og Sagen er indanket for højesteret, efter Svar til Amtet af 7. Decbr. 1836 for hestetyveri.

1837 æ 1052 *F. R. Bjødstrup*

Vi Frederik den Siette

Af Guds Naade Konge til Danmark

De Venders og Gothers Hertug til Sleswig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg.

Giøre vitterligt: at Aar 1836 Mandagen den 5. December for Os i Høiesteret fremstod efter Vor allernaadigste Befaling Advocat Henrich August Schäffer, som aller-underdanigst fremlagde en af ham som

befalet Actor paa Justitiens? Vegne mod Indsidder Frands Rasmussen Bødstrup udtagen Høiesterets ning? af saadant Indhold:

Vi Frederik den Siette af Guds Naade o.s.v.

Giør vitterligt: at for os allerunderdanigst haver andraget Advocat Henrich August Schäffer, hvorledes han, som forordnet Actor skal finde sig beføiet for Os i Høiesteret til Stadfæstelse? . ?digelse og yderligere paakiendelse at indstevne en under Frysenborgs Birketing Extraret den 17. September 1836 afsagt Dom i en Sag anlagt af Justitien mod Arrestanten Frands Rasmussen Bjødstrup ?? som han ved bemeldte Dom er tilfunden at stryges til Kagen og hensettes til Fæstningsarbejde sin Livetid m.m. saa vil Actor forvente og paastaae at bemeldte Dom skal vorde stadfæstet ?????? og yderligere paakiendt efter hans nedlæggende? Demonstration og paastand ; ?? bliver i Kraft af den alle vedkommende Ifølge forordning 7. Juni 1760 givne Indkaldelse herved med lovligt varsel indstævnet den tiltaltes befalede Defensor Advocat oc Elskelige Justitsraad Poul Erik Sporon, at møde for Os I høiesteret, Actors Demonstration oc paastand at anføre tilsvar at give og Dom at modtage. - Enhver? Modtage det fornødne, da der i Sagen skal vorde Kiendt hvad ret er.

Givet i Vor Kongelige Resistens Stad Kiøbenhavn den 24. October 1836
Under Vort Segl
K: S

Thi blev irettelagt den indstævnte inden Grevskabet Frysenborgs Birks Extraret af Birkedommer Oc Elskelige Kommerceraad Jens Lassen Tommesen med tiltagne Meddomsmænd? Den 17. September 1836 , afsagte Dom saalydende:. etc. etc.

Efter anførte Sagens Omstændigheder:

Kiendes for Ret:

Arrestanten, Indsidder Frands Rasmussen Bjødstrup bør stryges til Kagen og hensættes til Fæstningsarbejde Livstid- Saa bør han betale Erstatning til Peder Jørgensen Pot? 12 Rd Sedler og udvende alle af Sagens lovlig flydende Omkostninger, heriblandt Sallæer til de for ham tilskikkede Defensorer Examinatur Juris H. Budtz 4 Rd , Procurator Jensen 2 Mark og Procurator Bierring 1 Rd alt Sølv - at efterkommes under eAdf…? Efter Loven - Ifølge Forend??….. 3. Juni 1796 bemærkes at Sagen ikke utilbørlig er bleven opholdt men Sagførelsen? har udsat ?????snarlig?

Tommesen

Meddomsmænd

Michel Pedersen Søren Bak Rasmus Pedersen J. Møldrup

Saaledes udledes denne Doms Act overensstemmende med Grevskabet Frysenborgs Extrarets Protocoll, under vore Hænder og Forseglinger - Tommesen (L.S.)
Michel Pedersen Søren Bak Rasmus Pedersen J- Møldrup
L-S. L.S. L.S. L.S.

Hvorefter Actor, fornævnte Advocat Schäffer Sagen..dtlig? ……?
Og allerunderdanigst paastod :

At Birketings dommen allernaadigst stadfæstes, dog forlades den Peter Jørgensen Pott tillagte Erstatning bortfalder, som at Tiltalte betaler ham Sallerium Hvorimod og hertil at svare paa Tiltaltes Vegne for Os i Retten fremstod hans af Os allernaadigste befalede Defencor Advocat Og Elskelig Etatsraad Poul Egede Sporon, som og Ti……gerede? og allerunderdanigst paastod:
???? at den indankede Dom kiendes uefterrettelig og Sagen fremvistes??? til Erhvervelse af yderligere Oplysninger angaaende Tiltales Sindstilstand eller at Tiltalte allernaadigst frifindes for Tiltale.

Med flere Ord og Tale Parterne imellemholdt, hvorefter de allerunderdanigst vore? Dom begiærende.
Da efter Tiltale, Giensvar og denne Sags forefundne Beskaffenhed blev herom saaledes af Os for Ret kiendt og

Afsagt:

Birketings Dommen bør ved Magt at stande, dog saaledes, at den Peter Jørgensen Pott tilkiende Erstatning bortfalder. - I Salleir til Advocat Schäffer for høisteret betaler Tiltalte 20 Rd Sølv

Datum utsupra etc. etc.

L.S.

Bornemann / Hamerik

Denne Gienparts rigtighed bekræftes

1837 / æ 1052
Gjenpart

Frederik den Siette af Guds Nåde o s v

Vor synderlige Bevaagenhed! Vi give dig hermed tilkiende, at vi efter denne Allerunderdanigst giort Ansøgning samt i Betragtning af de af Vort danske Kansellia i den Anledning allerunderdanigst oplyste Omstændigheder allernaadigst ville have bevilget, at Indsidder Frands Rasmussen Bødstrup, der har begaaet hestetyveri paa Marken ved Vor Høiesterets Dom af 5. december f.A. er tilfunden at stryges til Kagen og hensættes til Arbeide i Fæstningen sin Livstid, maa fritages for den ham saaledes idømte Kagstrygning imod at han for øvrigt lider? Efter Høiesterets Dom, som følger hoslagt
Derefter du dig allerunderdanigst haver at rette og det fornødne i Overensstemmelse Hermed at foranstalte . - Befalende dig Gud. –
Skrevet i Vor Kongelige Resistensstad Kiøbenhavn den 25. Januar 1837.

Under Vor Kongelige Haand og Segl
Frederik R:

L.S.
Steman Ørsted Larsen Lange Hansen Bentzen / Farling?

Til
Besidderen af Grevskabet Frysenborg angaaende Strafs Formildelse for Indsidder Frands Rasmussen Bødstrup. -

Denne Gienparts Rigtighed bekræftes under mit Navn og Embedssegl.
Birkecontoiret i Hammel den 2. Februar 1837.
Tommesen

Relation

betræffende arrestanten Frands Rasmussen Bødst s Signalement og Personalia

Fødested	hjemsted?? eller det sted hvor forbryderen senest har havt/hoit 3 aarigt uafbrudt frivilligt ophold	Alder	Nærinsvei	Sidste opholdssted	Om han er konfir-meret eller i første fald hvor	Om han er gift	Om han har børn og hvor mange og af hvilke Kiøn	Til hvilken Religion han bekender sig	Om han førhen har udstaaet nogen Straf	Om han er og i saa fa slags tjene
Thrige Sogn og Bye	Thrige Sogn og Bye	26 Aar	Indsidder og Pranger	Zeuthen Sogn og Bye	Konfirmeret i Lading Kirke 1. Søn-dag efter Paaske 1824	Ja	Han har et Barn	Til den Luterske	Nei	Ja, og hen forstærkni

Grevskabet Frysenborgs Birkecontoir i Hammel den 2. F

Tommesen

Om han førhen har udstaaet nogen Straf	Om han er Værnepligtig og i saa fald til hvilken slags tjeneste	Henhører under	Amt	Lægd	No	Signalement Vægt	Lemmer	Haar	Øine	Ansigts farve	Særdeles kiende Mærker
Nei	Ja, og henhører til forstærkningsbatallionen	1.t Ind. skr.	Aar-huus Amt	Thrige Sogns Lægd	??	Middel	Stærk af Lemmer	Blonde Haar	Blaae Øine	Bleg af Ansigts Farve	

1837/1052

ntoir i Hammel den 2. Februar 1837

Tommesen

Til Commandantskabet/ Kiøbenhavn

Idet jeg herved efter hr. Commerseraad, Birkedommer Tommesens Anmodning fremsender Arrestanten Frands Rasmusen Bødstrup med Skipper Falslev heraf Staden tilligemed indslettede? til mig oversendte Brev til Kommandantskabet lader jeg tillige følge en senere modtagen Skrivelse fra hr. Justitsraad Seidelin, der indeholder Oplysning om hvorledes Arrestanten findes anført i Lægdsrullen og saaledes henfører til de Oplysninger der er befalet at medfølge Domfældte til Straffeanstalten.

Hammel Byefoged contoir, den 24. Februar 1837.

Navn

1837/1052

Paa Grund af Deres Velbaarenheds behagelige Skrivelse af 2. d.m. ?? undlader jeg ikke tjenstligt at melde, at i Lægdsrullen er for 14 de s Thrige Lægd anført

F Rasmus Frandsen Biødstrup Løbe N 28 S Frands
29 Aar 61 tommer? 1833 A J A C uøvet?

1837 skal være overstreget?

Hasle etc? Herreders Contoir 26. Februar 1837
Seidelin

Velbaaren hr. kommerceraad Birkedommer Tommesen, Hammel
